Holy Bible

Aionian Edition®

Kadede Kap Psam Akan

Pohnpeian NT, Psalms: New Alpha

Holy Bible Aionian Edition ®
Kadede Kap Psam Akan
Pohnpeian NT, Psalms: New Alpha

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 4/18/2025
Source copyright: Public Domain
Pohnpeian old translation with new alphabet

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Pohnpeian at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Pohnpeian at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Psalm 1

NEW TESTAMENT

Matäus 47
Markus 70
Lukas 84
Ioanes 108
Wiawia 126
Men Rom 149
Men Korint I 159
Men Korint II 169
Men Kalesia 175
Men Episus 179
Men Pilipi 183
Men Kolose 186
Men Tesalonik I 188
Men Tesalonik II 190
Timoteus I 192
Timoteus II 195
Titus 197
Pilemon 198
Men Ipru 199
Iakopus 206
Petrus I 209
Petrus II 212
Ioanes I 214
Ioanes II 217
Ioanes III 218
Iudas 219
Kaudial 220

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

Koht ahpw ketikihong ni palimesehn mwetuwel en Ihden kerup f kei, oh kedlahs kisiniei pwoat me mpwul sirangarang pali koaros, pwe en silehsang aramas koaros tuhken komouro.

Senesis 3:24

Psalm

1 MEID pai ol o, me sota alialu ni padak en me doo
sang Kot akan, o me so duki ong me dipan akan,
o me so mondi ren me malaun akan, **2** A me kin
peren kida kapung en Ieowa o madamadaua duen a
kapung ni ran o ni pong! **3** A rasong tuka pot, me
padedier ni kailan pilap akan, me kin kapareda wa ni
a ansau, o ta kan sota kin mongala, a karos a wiawia
pwaida. **4** Me doo sang Kot akan sota kin dueta, a
re rasong dip me ang kin iririp sili. **5** I me doo sang
Kot akan sota pan pwai kida nan kadeik, o me dipan
akan nan momod en me pung kan. **6** Pwe Ieowa
kotin mangi al en me pung kan; a al en ir, me doo
sang Kot akan, pan soredi.

2 DA me men liki kan lingaringarki, o da me wei
kan lamelam eki me mal akan? **2** Nanmarki en
sappa kan kin kangudi o saupeidi kan kapukapung
pena, en kaokaoe dodok en Ieowa o Sapwilim a me
keidier. **3** Kitail en kawela ara men saliedi o kase
sang kitail ara sal akan! **4** A me kotikot nanlang, kotin
kiparamateki, o Kaun o kotin mamale kin irail. **5** Eu
ran a pan kotin kapung ong ir ni a ongiong; o ni a
ongiong lapalap a pan kotin kamasak irail. **6** A ngai
kasapwilada ai Nanmarki pon dol en Sion saraui. **7**
A ngai pan padaki wei duen aude pan kapung en
Ieowa! A kotin masani ong ia er: Koe nai Ol, ran wet I
kaipwi uk adar! **8** Poeki re i, I ap pan ki ong uk, en
sosoki men liki kan, o en aneki imwin sappa kan. **9**
Koe pan kawe irail ekidi sokon mata, o kamor irail
pasang rasong dal akan. **10** Ari, komail nanmarki kan
en dukidi, o komail saunkapung en sappa kan en
lolekongala! **11** Papang Ieowa ni lan o pereperen ni
masak! **12** Metik sapwilim a Ol, pwe a der ongiong,
o komail ap lokidokila pon al o, pwe a ongiong kak
madang tapida. A meid pai ir karos, me liki i.

3 O IEOWA, ai imwintiti me toto, o ir me toto, me
kangudi ong ia! **2** Me toto kin inda duen ngen i,
me dene sota sauas pa i ren Kot. (Sela) **3** A komui
Ieowa pere pa i, o komui pan kotin kalingana ia da,
o kamait ia la. **4** I kin likwiri ong Ieowa ki ngil laud;
o a kotin mangi ai ngidingid sang ni sapwilim a dol
saraui. (Sela) **5** I kin wonon, o mamair, o pirida, pwe
Ieowa kin kotin kolekol ia. **6** I sota kin masak saunpei
nen pak toto, me kin kapil ia pena. **7** Kom kotida
Maing, Ieowa o sauasa ia, ai Kot! Pwe kom kotin
pikir ai imwintiti karos, o kawelar ngi en me sapung
kan. **8** Ieowa me sauas patail. Kom kotin kamauiada
sapwilim omui aramas akan! (Sela)

4 KOT kapung pa i, kom kotin mangi ia ni ai likelikwir.
Pwe kom kin kotin kamait ia la ni ai ansau apwal.
Kom kotin maki ong ia o mangi ai kapakap. **2** Komail
saumas akan! Arai da mar ai pan susued? Arai da
omail pok ong me mal kot, o omail perenki likam?
(Sela) **3** Komail lolekongala, ap asa, me Ieowa kotin
piladar sapwilim a lelapok o. Ieowa kin kotin mangi ia
ni ai likelikwir ong i. **4** Ni omail makar, komail der wia
dip. Komail madamadauaki mongiong omail ni omail
wendi pon los o ap auiaui. (Sela) **5** Komail mairongki
mairong pung o liki Ieowa. **6** Me toto kin inda: Is me
pan kasale ong kitail me mau kan? A Ieowa, kom
kotin kamaraine kin kit marain en silang omui! **7**
Komui kotin kaperenda mongiong i laud sang ansaun
arail wain o korn me toto. **8** I kin wonon o mamair ni
popol; pwe komui ta Maing, me kotin sauasa ia da,
pwe i en kak moleilei.

5 IEOWA kom kotin ereki ai lokaia o kotin mangi
ai madamadaua. **2** O kotin mangi ai likelikwir, ai
Nanmarki o ai Kot, pwe i pan potoan kapakap ong
komui. **3** Maing Ieowa, kotin mangi ngil ai nin soran,
nin soran i men tu ong komui o masamasan. **4** Pwe
komui kaidin Kot amen, me kin mauki tiak sapung, me
morsued sota pan mimieta mo'mui. **5** Me aklapalap
akan sota pan pwaida mon silang omui, kom kin kotin
suede ki me sapung kan. **6** Kom pan kotin kamela me
likam kan; Ieowa kin kotin tataki me kamela o kotaue
aramas akan. **7** A i pan pedelong ong nan tanpas
omui, pweki omui kalangan lapalap, o kaudok ni lan
inen wong sapwilim omui im en kaudok o. **8** Maing
kom kotin kalua ia ni omui pung, pweki ai imwintiti
kan; kom kotin kaineneta al omui mo i. **9** Pwe sota
me melel kot ni au arail; o lol arail rokeki kaopa.
Kapinwor arail rasong sousou me so ser pena; o re
kin aksansale mauki lo arail. **10** Kom kotin kadeik irail
da, Maing Kot, pwe ren pup kidi pein arail inong. Sikin
ir wei, pweki arail dip lapalap, pwe re kin kangudi ong
komui. **11** Karos, me liki komui ap pan peren kida, re
pan pereperen kokolata, pwe kom kin kotin sinsila
irail. Irail pan pereperen, me kin pok ong mar omui. **12**
Pwe komui Maing kin kapaiada me pung kan. Komui
kin kotin nekid ir ala ki omui kalangan dueta pere eu.

6 MAING, kom der kotin kaloke kin ia omui ongiong,
o der kame kin ia omui ongiong lapala! **2** Maing,
kom kotin maki ong ia, pwe ngai me luet. Maing,
kom kotin kamau ia la, Maing Ieowa, pwe ti kan me
luetalar. **3** O ngen i waponda melel. O Maing, arai
da? **4** Maing, kom kotin saupei dong ia, dorela ngen
i. Kom kotin sauasa ia ni omui kalangan! **5** Pwe
murin melar solar me pan tamanda komui; o is me

pan kapinga komui wasan mela? **(Sheol h7585)** **6** I
panga kida ai sangesang sang sautik lel mansang; i
kawisokisokela ai los pil en mas ai. **7** Mom ai suede
kilar ai insensued, o i malar, pweki kamakamasak pai
me toto. **8** Komail aramas morsued akan karos kaiwei
sang ia, pwe Ieowa kotin mangi ai sangesang. **9**
Ieowa kotin mangi ai ngidingid, o Ieowa kotin mangier
ai kapakap. **10** Ai imwintiti karos pan namenokela o
masakada melel, re pan tangwei o madang sarodi.

7 MAING, i kin liki komui Ieowa, ai Kot. Kom kotin
sauasa ia ong ai imwintiti kan karos, o kotin dore
ia la, **2** Pwe ren der dueta laien amen kol ia di o
tapeng ia pasang, pwe sota pil amen saundor. **3**
Maing, ai Kot, ma i wiadar mepukat, o ma pa i kat
wiadar sapung, **4** O ma i depukki mesued en akai ar
wiawia mau ong ia, pwe i dorelar, me imwintiti ong ia,
ap sota karepa, **5** A ma so due, ai imwintiti en kaloke
ia, o kol ia di, o tiakedi maur i nani pwel, o kawela
mar ai. (Sela) **6** Maing, kom kotida ni omui ongiong o
kotin palian makar en ai imwintiti kan, o kotin opadang
ia, pwe re kotin inau kidar kapung, **7** Pwe wei kan
pan pokon dong ir; o re kotin purodala pweki irail.
8 Ieowa iei saunkapung en wei kan. Maing, kotin
sauasa ia, duen ai pung o duen ai lelapok! **9** Re kotin
kadukiedi mesued en me doo sang Kot akan, ap kotin
katengedi me pung kan. Pwe komui Kot pung, kin
kotin kasaui mongiong o mudilik kan. **10** Kot iei pere
pa i, me kin kotin sauasa me melel ni mongiong arail.
11 Kot saunkapung pung amen, me kotin ongiongada
ni ran karos. **12** Ma meamen sota pan wukila, a ap
kotin ada sapwilim a kodlas o onopada kasik katieu
o kainene wong i, **13** O kotin pwil poa kanangan
kasik katieu men kamela. A kotin kaonopada sapwilim
a kanangan kasik katieu, pwe men karongala. **14**
Kilang, a lamelam me dir en sued, a lisenaneki men
kaokaoe o pan naitikedi likam. **15** A weiradar por eu o
wiadar lolia, ap pein pupedi ong lole, me a weiradar.
16 A men kamela pan sapale dong pein mong a, o a
dodok sued pan pupedi ong pein a al en wel. **17** I pan
kapinga Ieowa, pweki a pung, o i pan kauleki mar en
Ieowa me lapalapia.

8 MAING at Kaun, mar omui meid lingan nan sap
karos! Irail kin kapinga komui nanlang! **2** Sang
nan au en seri pwelel, o ir me kin kangkang didi, re
kotin wia kidar manaman eu ong omui imwintiti kan,
pwe komui en kamela me imwintiti o, o me aktuau o.
3 Ma i kilekilang lang, dodok en lim omui, saunipong o
usu kan, me re kotin wiadar: **4** Dakot aramas o, pwe
komui kin kotin kupkupura i, de nain aramas, pwe
komui kin kotin apapwali i? **5** Re kotin kasapwilidier
i ansau kis pan tounlang kan, a re kalinganadar i,
o kawauialar i. **6** Re kasapwiladanger i wiawia en
lim omui kan. Kom kotin kaloedier karos pan nä a
kan: **7** Sip o kau kan, o pil man en sap akan, **8** O
manpir en pan lang, o mam en nan sed, karos me kin
memaureki nan madau. **9** Ieowa at Kaun, mar omui
meid lingan nan sap karos!

9 I MEN kapinga Ieowa sang nan mongiong i meler, o
kasokasoiia duen sapwilim omui dodok kapuriamui
kan karos. **2** I men pereperen o polauleki komui
o kauleki mar omui; komui me lapalapia, **3** Pwe
re kotin kaloedier ai imwintiti kan, irail pupedier o
melar. **4** Pwe re kotin apwali ia ni ai pung o ai dodok.
Komui kaipokedi pon mol omui duen saunkapung
pung amen. **5** Kom kotin kapung ong men liki kan o
kotin kamela me sapung kan, kom kotin kawelar mar
arail kokolata. **6** Imwintiti o soredier, a namenokalar
melel. Komui kotin wuketedi kanim akan; o solar,
me pan taman irail ada o tou ar akan. **7** A Ieowa
pan kotin kaunda kokolata. A kotin kaonopada mol a,
pwen kadeikada. **8** O a pan kotin kadeikada sappa
ni pung, o kakaunda wei kan pung. **9** Ieowa sile
pan me samama kan, silepa ni ansau apwal. **10** I
me irail, me asa mar omui kin liki komui, pwe komui
sota kin muei sang irail, me kin rapaki komui, Maing
Ieowa. **11** Kauleki Ieowa, me kin kaunda nan Sion.
Komail padaki ong wei kan a wiawia! **12** Pwe a kotin
taman irail ada o kotin kainoma nta'rail. A sota kin
kotin maliela likwir en me samama kan. **13** Maing
Ieowa, kom kotin maki ong ia. Re kotin mangi ai
apwal ren ai imwintiti kan, kom kotin dore ia la sang
nan wanim en mela. **14** Pwe i en kasokasoiia duen
omui dodok kapuriamui pan wanim en nain Sion,
perenki sauas pa om. **15** Men liki kan pupedi ong nan
por o, me pein irail weiradar, o nä'rail lodi ong insar,
me pein irail wiadar. **16** I me kitail asaki, Ieowa me
kotin kapung pung. Me sapung kan salidi ong pein ar
dodok en pa ar akan. (Sela) **17** Me sapung kan en
lokidokila nan wasan mela, o men liki kan karos, me
kin monokela Kot. **(Sheol h7585)** **18** Pwe me samama
o sota pan monokinokla kokolata, o me luet akan
sota pan kaporoporeki mal kokolata. **19** Maing, kom
kotida! Pwe aramas ender pwaida, a men liki kan
karos en pakadeikada mo omui. **20** Maing, kotiki ong
ir men kamasak, pwe men liki kan en dedeki, me re
udan aramas eta. (Sela)

10 MAING, da me kom kotin doo sang ia, o da
me kom kotin rir sang ia ni ansau apwal? **2**
Me sapung kan ni ar aklapalap re kin kaloke me
samama o; re kin pokon pena o madamadaua duen

ar morsued. 3 Pwe me sapung o kin suaiki a tiak
sued, o me norok moni, kin muei sang Ieowa, lalaue
i. 4 Me sapung o kin lamelame ni a aklapalap, me a
sota kotin mangi duen mepukat. Ni song en a tiak
sued karos, a kin lamelame me sota Kot. 5 A kin
pwaida ni a dodok kan. A sapwilim omui kapung me
doo sang i; a kin lalaue a imwintiti kan karos. 6 A kin
indinda nan mongiong i: I sota pan lodi; i sota pan
diar ai apwal kot kokolata. 7 Au a me dir en lalaue,
o malaun, o kotaue, o pan lo a kin me sued o me
apwal. 8 A wonon o masamasan nan kanim akan, a
kin rir kamela me makelekel o, o por en mas a kin
masamasan me sapai o. 9 A kin masamasan wasa
rir dueta laien amen nan deu a, a kin auiaui, pwen
koledi me luet o, a kin saikidi me luet o ni a insar. 10
A kin dairukorokedi o karakarakedi, o me sapai kan
pan lodi ong ni kiki kong kelail akan. 11 A kin indinda
nan mongiong i: Kot pan monokela, a kin karirila
silang i, a sota man mangi. 12 Re kotida Maing Kot,
kotin pokada lim ar, kom der kotin maliela me luet
akan. 13 Menda me doo sang Kot o kin mamaleki
Kot, o a kin indinda nan mongiong i, me dene kom
sota pan kotin mangi. 14 Ari so, kom kotin mangi,
pwe kom kotin irerong me luet o kankangeranger
akan, pwen sauasa ir. Me sapai o kin mueid ong
komui pein i, o komui me sauas pa en me sapoupou
o. 15 Kom kotin katip pasang pa en me sapung o,
o kotin depuk ong mesued o a tiak sued lao solar
pan diarokada. 16 Ieowa me Nanmarki kokolata;
men liki kan en nikilar sang nan sap we. 17 Maing,
kom kotin mangier inong en me luet akan; kom kotin
kamanada mongiong arail, karong omui mamangi
mepukat, 18 Pwen sauasa me sapoupou o samama
o, pwe aramas en sappa en solar kangudi.

11 I LIKI Ieowa, a menda komail indang ngen i:
Piridalang pon omail nana dueta manpir amen?
2 Pwe kilang, me doo sang Kot akan kaonopadar
kasik katieu o pwilikidi ar kanang en kasik katieu
pon sal o, pwen rir kasikiedi me melel ni mongiong
arail. 3 Pwe ma ur akan rongk pasang, da me aramas
pung en wiada? 4 Ieowa kotikot nan tanpas a saraui,
mol en Ieowa mimi nanlang, silang i kin mamasani
sili, kil en silang i kin sosong aramas akan. 5 Ieowa
kotin song me pung, ap kotin tataki me sapung o
morsued. 6 A pan kotin kamoredi ong me doo sang
Kot akan liol, o kisiniai, o swepel, o a pan katinge kin
irail melimel. 7 Ieowa me pung o a kotin pok ong me
pung. Silang i irerong ong me melel o.

12 MAING kom kotin sauasa, pwe me lelapok kan
malaulaular, o me melel akan me malaulau ren
aramas akan. 2 Irail kin lokaia likam, amen amen
ong men impa, re lokaiaki lol riapot. 3 Ieowa pan
kotin usada kil en au karos me lingkaping o lo, me
kin lokaia wei ni aklapalap. 4 Me kin indinda: Lo
atail, me kit pan pwai kida, o kil en au at me kit
keleki; is at kaun? 5 Ieowa kotin masani: I pan uda,
pweki kankangeranger en me luet akan o sangesang
en me samama kan: I pan sauasa i, me kin inong
iong. 6 Masan en Ieowa me makelekeleta silper, me
kamakelekel kidar nan dal pwel en kisiniai pan pak
isu. 7 Komui Maing, pan kotin pera irail, o sinsila
mon di wet kokolata. 8 Pwe me sapung kan pan
totolar wasa karos, ma aramas sued pukat kin kaunda
aramas akan.

13 MAING arai da kom pan kotin malie ia la? Arai
da komui pan kotin karirila silang omui mo i? 2
Arai da i en perki nan lol ai o salo mi nan mongiong i
ran karos? Arai da ai imwintiti en kaurur kin ia? 3
Maing ai Kot, kom kotin masan dong ia o sapeng ia.
Kom kotin kamaraini mas ai, pwe i ender mela. 4 Pwe
ai imwintiti ender inda: I kaloedier i. O me palian ia
ender perenki ai pupedier. 5 A i kin liki omui kalangan;
mongiong i en peren kida omui kotin sauasa ia. I pan
kauleki Ieowa duen a kotin wiawia mau ong ia.

14 ME pweipwei o kin indinda nan mongiong i:
Sota Kot. Sota katepa'rail, o arail tiak meid
sued; sota amen mia, me kin wia me mau. 2 Ieowa
kin irerong aramas akan sang nanlang, pwen masani,
ma amen mia, me lolekong o rapaki Kot. 3 A ir karos
suedelar o karos sota kon ong, sota me kin wiada me
mau, sota amen. 4 Irail karos me kin wiada mesued,
sota ar lolekong, o me kin kawela nai aramas akan,
lao medi kila, a re sota kin likwir ong Ieowa? 5 I
wasa re kin masak, pwe Kot kotikot ren kadaudok
en me pung kan. 6 Komail kin kawela inong en me
luet; aki Ieowa, me a kin kaporoporeki. 7 O i men,
sauas pan Israel en kodo sang nan Sion, o Ieowa en
kotin lapwada sapwilim a salidi kan! I me Iakop pan
insenemauki o Israel pan pereperenki.

15 MAING, is me pan kaukauson nan tanpas
omui? Is me pan mimieta pon sapwilim omui
dol saraui? 2 Me kin kekeitwei ni makelekel, o me
kin wia me pung, o me kin lokaia melel sang nan
mongiong; 3 Me sota karaun mal ki lo a, o me sota
kin wia mesued ong men imp a; 4 Me kin mamaleki
me lokidokilar o, ap kakaki me masak Ieowa kan, o
me kin kaula melel, menda ma a suedi ong pein i; 5

Me sota pan piti sang en amen na moni, o me sota
pan ale kisakis, pwen kawela me pung amen. Ari, me
kin apwali mepukat, sota pan luetala kokolata.

16 MAING Kot, kom kotin sinsila ia, pwe i liki
komui. 2 Ngai potoan ong Ieowa: Komui ta ai
Kaun, sota eu pai, me i asa, pwe komui eta. 3 O I kin
indang saraui kan, me kin mi nan sappa: Met akan
pwin isou, me I kin pokepoke sang ni mongiong i. 4 A
irail me kin idedauen amen, pan lodi ong apwal toto. I
sota mauki arail mairong, me doleki nta, de mar arail I
sota pan inda. 5 A Ieowa ai pai o ai peren; Komui kin
kolekol ai soso. 6 I diaradar ai pwais en sap kaselel
eu, ei pai kaselel eu, me i sosokier. 7 I kapinga Ieowa,
me kotin kalolekong ia; pil ni pong mudilik i kan kin
padaki ong ia. 8 I kin ariri Ieowa ansau karos, pwe a
kotikot ni pali maun i, i ap sota pan luetala. 9 I me
mongiong i kin peren kida, o ngen i kin popol, pwe pil
pali uduk ai pan moleilei. 10 Pwe kom sota pan kotin
mauki, ngen i en mimieta nan wasan mela, o kom
sota pan mueid ong, me sapwilim omui saraui men
pan mor pasang. **(Sheol h7585)** 11 Kom kin kotin kaasa
kin ia al maur; peren lapalap mi mon silang omui, o
meid lingan ni pali maun en lim omui kokolata.

17 MAING kom kotin ereki me pung o kotin mangi
ai likwir o kotin kupura ai kapakap, me sota kin
kowei sang nan kil en au likam eu. 2 Ai pung en pwili
sang re omui, o kom kotin masan dong me pung. 3
Kom kotin kasaui mongiong i ni pong, o komui kotin
sosong ia, ap sota me kom kotin diar. I inaukidi, me i
sota pan sapung ni ai lokaia. 4 I kin rukila pan masan
en silang omui sang mon tiak en aramas o al en men
kamela. 5 Ni ai alialu wei i sota muei sang nan lip en
aluwilu omui, ai kakawei sota katia sang. 6 I likwiri
ong komui, Maing Kot, kom kotin mangi ia, o kapaike
dong ia karong omui, o kotin ereki ai kapakap. 7 Kom
kotin kasaleda omui kalangan kapuriamui, pwe pali
maun omui sauas pan ir, me kin liki komui, ong ir me
palian ir. 8 Sinsila ia dueta por en mas eu, o kotin
pera kin ia mot en lim omui, 9 Mon me sapung kan,
me men kawe ia la, mon ai imwintiti, me kin kapil ia
pena. 10 Re kin kapiridi mongiong arail; o sang nan
au arail re kin lokaia aklapalap. 11 Wasa se kin kola
ia, re kin kapil kit pena, mas arail kin masamasan,
pwen kase kit di ong nan pwel. 12 Dueta laien amen,
me inong iong manga, o dueta laien pul amen, me
wonon nan wasa rir. 13 Maing, kom kotida, kaloedi o
kanamenokla i; dorela maur i sang me sapung kan ki
omui kodlas, 14 Sang ren aramas akan ki lim omui,
Maing Ieowa, sang ren aramas en sappa wet, me
pwais arail ni maur et; kom kotin kadire kila kaped
arail omui dipiso kan, me nairail seri ol me toto, o
nairail akan me pan sosoki luan arail kapwa. 15 A i
pan ariri silang omui ni ai pung, o i pan medikila mom
omui ni ai pan pirida.

18 I KIN pok ong komui Maing, ai kel. 2 Ieowa ai
paip, ai kel, ai saundor ai Kot, ai paipalap, me
i kin liki, pere pa i, menkamaur pa i o sile pa i! 3 I
kin ngidingid ong Ieowa, me kaping en ko ong, o i
pan dorela sang ai imwintiti kan. 4 I lodi onger sal en
mela kan, o pilap en Pileam akan kamasak ia er. 5
Sal en wasan mela kol ia dier, o sal en mela kaloe ia
dier. **(Sheol h7585)** 6 Ni ai masak i likwir ong Ieowa o
weriwer ong ai Kot; I ap kotin ereki ngil ai sang nan
tanpas a, o ai likwir lel ong karong a kan. 7 Sappa
rerer o mokidedar, o pason en nana kan ititekok o
rerer, ni a kotin ongiongidar. 8 Atiniai koda sang nan
silang i, o kisiniai kelail sang nan au a, ap kareda
liol. 9 O a kotikidier nanlang o kotidido, o rotorot
impan aluwilu a kan. 10 O a kotikot pon Kerup amen
o kotin pirwei, o a kotin dake pa en ang. 11 Tanpas
a im pwal iei rotorot, o katau laud, o tapok rotorot,
kapil pena i. 12 Lingan me mi mo a, kamueit pasang
tapok kan iang akel o liol. 13 O Ieowa kotin wiadar
nansapwe nanlang, o me Lapalapia kotin poronelar
kapit i iang akel o liol. 14 A kotin kasik wei sapwilim a
kanang en kasik katieu, o kotin kamueit irail pasang.
A kotin wiadar liol toto o kamasak irail adar. 15 Al en
pil akan ap sansaladar, o pason en sappa weiweidar
ki ar ongiong Maing, mon ang en silang omui. 16 A
kotikidier lim a sang nan wasa ileile, a kotin kol ia di
o kotin api ia dar sang nan pil kalaimun akan. 17 A
kotin dore ia la sang ai imwintiti kelail akan, sang ir,
me kailong kin ia, ir me i sota itar ong. 18 Irail kaloe
ia dier ni ai ran apwal, a Ieowa kotin wialar sauas pa
i. 19 O a kotin kalua ia wasan saladok, a kotin kamaio
ia da, aki a kotin kupukupura ia. 20 Ieowa kin kotin
sauasa ia duen ai pung, a kotin katingi ong ia duen
makelekel en pa i kan. 21 Pwe i kin weweid nani al
en Ieowa, o i sota kin katiwo ong ai Kot. 22 Pwe a
masan akan mi mo i, o i sota pan kase sang ia a
kusoned akan. 23 Pwe ngai unsokalar mon silang i o
suedeki ai sapung. 24 O Ieowa kotin katingi ong ia
duen ai pung, o duen makelekel en pa i kan mon
silang i. 25 Komui me kalangan ong me mau kan,
o lelapok ong me lelapok kan, 26 O makelekel ren
me makelekel akan, o sapung ren me sapung kan.
27 Pwe kom kin kotin dorela aramas luet akan, ap
kadukiedi mas en me aklapalap akan. 28 Pwe kom kin
kotin kamaraini ai lamp, Ieowa ai Kot kin kamaraini ai
rotorot. 29 Pwe ni ai iang komui i kak kaloedi karis en

saunpei kan, o ni ai iang ai Kot, i kak luswei pon kel
takai. 30 Al en Kot me unsokala; masan en Ieowa
me makelekel. I pere pan karos, me liki i. 31 Pwe ia
amen Kot impan Ieowa, de ia paip eu impan atail
Kot? 32 Iei Kot, me kotin aude kin ia manaman, o
kaunsokala al ai. 33 A kin kotin wiai ong nä i kan
dueta nä en tia, o kotin kasapwil ia dang wasa ileile.
34 A kotin padaki ong pa i kan tiak en mauin o, pwen
kak ong kaonopada kasik katieu mata. 35 Kom kotiki
ong ia pere pan maur omui, o lim omui pali maun
kamana ia da, o omui opampap me kasapwil ia da.
36 Kom kotin kaonopadar al, me i pan weweid ia, pwe
nä i kan ender krisedi. 37 I pan tang wong ai imwintiti
kan o kono irail edi, o i sota pan puredo, lao karos
lodier. 38 I pan kamor irail pasang, re sota pan kak
palian ia, o re pan pupedi ong pan nä i kan. 39 Kom
kak kamana kin ia omui manaman ong ni pei; Kom
kak kasedi ong pan nä i kan karos me palian ia. 40
Kom kin kotin kaloedi ong ia ai imwintiti kan, pwen
kawela, me kailong kin ia. 41 Re kin likelikwir, a sota
sauas parail ren Ieowa, a sota kotin sapeng ir. 42 I
pan suk irail pasang dueta pwel par nan kisiniang; i
pan kase ir ala dueta pwel samin sang nani al o. 43
Kom kin kotin dore ia sang ren akamai en aramas, o
kom kotin kasapwil ia dang men liki kan; o wei eu me
i sasa kin upa ong ia. 44 Ni ar ronger, re peiki ong ia
er, o nain men wai kan peikiong ia ni lingkaping. 45
Nain men wai kan poridier o rerer o pwarado sang
nan ar im kalaimun akan. 46 Ieowa kotin ieias; kaping
ong ai paipalap; o kaping ong Kot ai saundor. 47
Kot me kotin depuk ong ai imwintiti kan, o a kotin
kaloedi ong ia ai imwintiti kan; 48 Kom kotin dore
ia la sang ai imwintiti kan, o kom kotin kasapwil ia
dang ir, me palian ia. Kom kin kotin sauasa ia ong me
morsued ong ia. 49 I me i men danke komui, Maing
Ieowa, nan pung en men liki kan o kauleki duen mar
omui, 50 Komui me kotin kamaurada melel sapwilim
a nanmarki o a kotin sauasa mau sapwilim a Dawid
keiedier o kadaudok a kokolata.

19 LANG pokon kin kasokasoi duen lingan en Kot
o aude pan lang kin katitiki dodok en lim a kan.
2 Ran eu kin kasokasoi ong eu ran o pong eu kin
padaki ong eu pong. 3 Sota kaparok o sota lepen
lokaia, ari so, ngil a kin peido. 4 O a loua padak
lel ong sap karos, o a kaparok lel imwin sappa. A
kotin wiai ong katipin im pwal eu pan lang; 5 O a
kin pedoi sang nan a pera dueta ol kamod amen,
o kin pereperen dueta ol kamod amen ni a tangwei
pon al o. 6 A dakada ni eu imwin lang ap tangalang
imwin teio, o sota me kak rir sang mon karakar a. 7
Kapung en Ieowa me unsok o kin kainsenemauiala
ngen en aramas akan. Kadede en Ieowa me melel o
kin kalolekongla me lolepon. 8 Kusoned en Ieowa me
pung o kin kaperenda mongiong en aramas. Kusoned
en Ieowa me makelekel o kamarainiada mas en
aramas. 9 Lomwin Ieowa me min o kin duedueta.
Masan en Ieowa kan me melel, o pung kaualap. 10
Irail me kasampwal sang kold o kold lingan toto, o
iau sang onik o onik kasampwal. 11 Ir me pil kin
katamanda sapwilim omui ladu, o me kin kapwai ir
ada, ar kating me lapalap. 12 Is me kak asa duen toto
en a sapung? Kom kotin lapwada dip ai me rir akan.
13 Pil perewei sang sapwilim omui ladu me aklapalap,
pwe ren der kaloe ia di, i ap pan pungala, o pan
makelekel sang dip lapalap kokolata. 14 Kom kotin
kupura kaparok en au ai o lokolokaia en mongiong i
mo'mui, Ieowa ai paipalap o ai saundor.

20 IEOWA en kotin mangi om kapakap ni ran apwal
o; mar en Kot en Iakop en pera uk! 2 A en kotin
porone dong uk sauas pam sang nan tanpas saraui o
kamana uk ada sang nan Sion. 3 A en kotin kupura
om mairong karos, o om mairong isis en konkon re a.
(Sela) 4 A en kotiki ong uk, me mongiong om anane,
o kotin kapaiada om inong karos. 5 Se pan ngisingiski
omui sauasa kit, o ni mar en atail Kot kit pan kida at
plak. Ieowa en kotin kapwaiada om poekipoek karos!
6 I ap asaer, me Ieowa kin kotin dorela sapwilim a me
keiedier, o a pan mangi i sang nan sapwilim a lang
saraui, lim a pali maun kin sauasa kaualap. 7 Mo kan
kin kaporoporeki war o os akan; a kit kin keleki mar
en Ieowa atail Kot. 8 Irail lodier o pupedier, a kit uda
o kasinenda. 9 Maing kom kotin sauasa nanmarki o,
o kotin mangi at likwir ong komui!

21 MAING Ieowa, nanmarki o kin peren kida omui
manaman, o a polauleki melel omui sauasa
i! 2 Kom kotiki ong i, me mongiong i inong iong, o
kom sota kin sopeiwei sang, me kilin aua poekipoki.
(Sela) 3 Pwe kom kin wudokedi ong poa me mau
kan; kom kotin kalisorop kidi i nin kold kasampwal
eu. 4 A kin poeki re omui maur, komui ap kotiki ong i
maur warai kokolata. 5 A lingan me lapalap ki omui
kotin sauasa i. Kom kin kotin kapwataki i manaman o
lingan. 6 Kom kotin kasapwilada i, pwen wia kamau
men kokolata; kom kaperenda i mon silang omui. 7
Pwe nanmarki kin liki Ieowa, o a pan dadaurata ki
kalangan en me lapalapia. 8 Lim omui pan diar omui
imwintiti kan karos, o lim omui maun pan diar me
kailong kin komui. 9 Kom pan wia kin ir ala stop en
kisiniai eu, ni omui pan kotin pwarado. Ieowa pan
kotin kawe ir ala ni a ongiong, o kisiniai pan kang

ir ala. 10 Kom pan kotin karosela kadaudok arail
sang nan sappa, o wa'rail sang nan pung en aramas
akan. 11 Pwe irail inau kidar, me re pan wia sued
ong komui a re sota pan itar ong. 12 Pwe komui pan
kotin kasaloe ir ada, pwe ren tang; kom pan kotin
padok wong ir omui sal en kasik katieu. 13 Maing
kom kotida ni omui rosong kit ap kauleki o kapinga
omui manaman.

22 A I Kot, ai Kot da me komui likidmalie kin ia la? I
likelikwir, a sauas pa i me doo. 2 Ai Kot, nin ran
i kin likwir, a kom sota kin sapeng, o ni pong i pil sota
kin nenenla. 3 Ari so, komui ta me saraui, komui me
kotikot pan kaul en kaping en Israel. 4 Sam at akan
liki komui, o ni ar liki, kom kotin sauasa irail er. 5 Irail
likwir ong komui, rap dorelar, re liki komui, rap sota
namenokala. 6 A ngai dueta kamatol amen, a kaidin
ol amen, me aramas akan kin lalaue o mamaleki. 7
Karos me kilang ia, kin lalaue, ia, sara pasang au
arail o tuetuäl mong arail: 8 A kin liki Ieowa, i en
dorela i, o kamaioda i, pwe a kin kupura i. 9 Pwe
komui kotin kaipwi ia sang nan kaped en in ai; komui
ta, me i liki sang ni ansaun ai mi ni maramaran in
ai. 10 Sang nan kaped en in ai i lokidokilang komui;
komui ta ai Kot sang ni ansaun ai mi pon kopan in ai.
11 Kom der kotin doo sang ia, pwe ansaun kalokolok
korendor, ap solar sauas pa i. 12 Kau ol kalaimun kan
kapil ia penaer, o kau ol en Pasan kele ia pena. 13
Irail sara dong ia dueta laien weriwer o laualo amen.
14 Ngai wudokilar dueta pil, ai kokon akan karos muei
pasanger, o mongiong i pei pasanger nan kaped i
dueta wi. 15 Ai kelail ngalangal lar dueta diper en
dal eu, o lo i pasadang pan ngatangat ai, o komui
kin wia kin ia me melar amen. 16 Pwe kidi kan kapil
ia pena, o pwin aramas sued eu kele ia pena, irail
kapore pasang pa i o nä i kat. 17 I kak wadok kokon
ai kan karos; a irail kin kilekilang ap peren kida. 18
Re kin nek pasang ai likau kan nan pung arail, o re
doropweki ai likau pup. 19 A komui Maing ender doo
sang ia! Ai kel madangdo o sauasa ia! 20 Dorela
maur i sang kodlas, pwe me ta ieu, o sang nan kel en
kidi! 21 Sauasa ia sang nan au en laien, o dore ia
la sang ose en man laualo! 22 I pan padaki ong ri
ai kan duen mar omui, o i pan kapinga komui nan
momodisou. 23 Kapinga Ieowa komail me masak i, o
kadaudok en Iakop en kalinganada i, o wan Israel
karos masak i. 24 Pwe a sota kotin mamaleki de
suedeki me luet akan; o a sota kotin karirila silang
i sang irail; o ni a likwir ong i, a kotin erekier. 25 I
pan kapinga komui nan momodisou kalaimun; i pan
kapwaiada ai inau mon ir me lan i. 26 Me luet akan
en manga o medila, o me idok Ieowa, pan kapinga i;
ngen omail pan memaureta kokolata. 27 Ni imwin sap
karos re pan tamanda Ieowa, ap wuki ong i, o di en
men liki karos pan kaudoki ong i. 28 Pwe wein Ieowa,
o a kotin kaunda men liki kan. 29 Me wi kan karos nin
sappa pan mangamanga o kelepuki; karos, me pan
wiala pwel o sota kak kolekol maur ar, pan pongi i.
30 Kadaudok eu mia, me pan papa i, re pan padaki
ong seri o seri en seri kan duen Ieowa. 31 Re pan
pwarado o padaki ong aramas akan, me pan ipwidi
mur duen a pung, o duen me a kotin wiadar.

23 IEOWA sile pa i, i sota pan anane meakot. 2
A kotin kamanga ia nan mos kaselel o kalua
ia wong ni pil lamelamur. 3 A kotin kamanada ngen
i, a kalua ia pon al pung pweki mar a. 4 I lao weid
nan mot en mela, i sota pan masak mesued kot, pwe
kom kotin ieiang ia, omui irar o lepin saipali kamait
ia la. 5 Kom kotin kaonop dang ia tepel eu salong
ai imwintiti kan. Kom kotin keiekidi mong ai le, o ai
dal kin wudewudok. 6 Pai o kalangan pan idauen ia
arain ai maur, o i pan mimieta nan tanpas en Ieowa
kokolata.

24 SAPWILIM en Ieowa sappa o audepa kan, sap
o meakaros me kauson poa. 2 Pwe a kotin
pasonedier ni kailan madau, o a kotin wiadar pon pil
akan. 3 Is me pan kodalang pon dol en Ieowa? O is
me pan kak uda ni mol en Ieowa saraui? 4 Me pa a
kan sota sapung o mongiong i makelekel; me sota kin
mauki padak sapung, o me sota kin kaula likam. 5 I
me pan kamaula ren Ieowa, o a pan pung kila ren Kot
a saunkamaur. 6 I kainok, me kin peiki ong Kot, me
kin rapaki silang omui, Kot en Iakop. (Sela) 7 Komail
ritingada wanim laud o langada wanim nin sappa,
pwe Nammarki lingan en kotilong! 8 Is Nanmarki
lingan men et? I Ieowa roson o manaman, Ieowa me
rasong nan mauin. 9 Komail ritingada wanim laud
o langada wanim nin sappa, pwe Nanmarki lingan
en kotilong! 10 Is Nanmarki lingan men et? I Ieowa
Sepaot; I Nanmarki lingan. (Sela)

25 MAING, i kin inong iong komui. 2 Ai Kot, i
liki komui, sauasa ia, pwe i ender sarodi, o ai
imwintiti kan ender peren kida. 3 Pwe karos me liki
komui, sota pan sarodi, a me pan muei sang komui
pan sarodi. 4 Maing, kom kotin kasale ong ia al omui
kan, o kotin padaki ong ia omui tiak kan; 5 Kalua ia ni
omui melel o kalolekong ia! Pwe komui ta ai Kot, me
kin sausa ia, ran karos, i kin auiaui komui. 6 Maing,
kom kotin tamanda omui kalangan o omui kapunglol,
me tapidar mon kaua. 7 Re der kotin kupura dip en
ai tikitik o ai sopeik; a kupura ia ni ar kapunglol o

kalangan! Maing Ieowa. 8 Ieowa me mau o lelapok,
i me a kotin padaki ong me dipan akan pon al o.
9 A kin kalua pung me luet akan, o a kotin padaki
ong me luet akan al a. 10 Al en Ieowa kan me dir
en kalangan o melel ong ir, me kin kolekol a inau
o masan akan. 11 Maing, kom kotin maki ong ia ai
sapung kan me lapalap, pweki mar omui. 12 Is ol,
me kin lan Ieowa? A pan kotin padaki ong i duen al
o, me a en pilada. 13 Ngen e pan mi wasa mau o
kaudaudok a pan aneki sap o. 14 Ieowa kompoke pan
me kin lan i, a pan kotin padaki ong i duen a inau. 15
Mas ai kin ariri Ieowa ansau karos, pwe a pan kotin
lapwada nä i kat sang nan insar. 16 Kom kotin masan
dong ia o maki ong ia, pwe ngai sapoupou o luet. 17
Masak en mongiong i lalaudalar; kotin kalua ia sang
nan ai apwal akan! 18 Kom kotin mangi ai luet o ai
kankangeranger, o kotin maki ong ia dip ai kan karos!
19 Kom kotin mangi duen ai imwintiti kan, pwe re me
toto, o re kin kailong kin ia ni ar aklapalap. 20 Kom
kotin sinsila ai maur o dore ia la, kom kotin apwali ia,
pwe i der namenokala, pwe i kin liki komui. 21 Melel
o pung en sinsila ia, pwe i auiaui komui. 22 Maing
Kot, kom kotin dorela Israel sang nan ar apwal akan
karos!

26 IEOWA kom kotin sauasa ia, pwe i kekeit wei
ni melel. I kin liki Ieowa, i sota pan luetala. 2
Maing kom kotin kasaui ia da o kasongesong ia, o
kamakelekele mudilik i kan o mongiong i. 3 Pwe i asa
duen omui kalangan, o i kin weweid ni omui melel.
4 I sota kin mondi ren aramas aklapalap akan, o i
sota kin waroki ong me morsued akan. 5 I kin tataki
pokon en mesued akan, o i sota kin mondi ren me
sapung kan. 6 I omiomi ki makelekel o i kin pok ong
sapwilim omui pei saraui, Maing, Ieowa, 7 Wasa i
pan kapikapinga, ngil laudeta o padak duen omui
manaman akan karos. 8 Maing Ieowa, i kin pok ong
wasan tanpas omui, o wasan ar lingan. 9 Kom der
kotin kasapoke ia la iangaki me dipan akan, de maur
i iangaki me kamela aramas akan. 10 Pwe pa arail
me dir en morsued o re ki men ale kisakis. 11 A ngai
kin weweid ni makelekel. Dore ia la o kotin maki ong
ia! 12 Nä i kin aluwei pung. I pan kapinga Ieowa nan
momodisou kan.

27 IEOWA kamarain pa i o kamaur pa i, is me
i en masak? Ieowa kel pan maur i, is me i
en lomwinki? 2 Ma mesued akan pan tanga dong
ia, pwen kawela uduk ai o ai imwintiti kan, re pan
dipikelekel o pupedi. 3 Ma pwin saunpei pan kapil
ia pena, i sota pan masapwekada, o ma mauin pan
wiaui ong ia, i pan liki i. 4 Iet eta, me i inong iong o
men poeki ren Ieowa, i en mimieta nan tanpas en
Ieowa arain ai maur, pwen kilekilang saraui kaselel
en Ieowa kan, o ududial sapwilim a im en kaudok. 5
Pwe ni ansau apwal a kotin sinsila ia nan tanpas a im
pwal. A pan kotin karuk ia la nan tanpas a im likau, o
kotin kau ia da pon paip eu. 6 A pan kotin kasapwil ia
dang pon ai imwintiti kan, me kapil ia pena; i ap pan
wiada mairong en kaping nan tanpas a im pwal, i
pan kaul o kaping ong Ieowa. 7 Maing, kom kotin
ereki ngil ai, ma i pan likwir ong komui, kom kotin
maki ong ia o mangi ia. 8 Mongiong i kin kataman
kin komui omui masan: Komail rapa kin ia! I me i
pil kin rapaki silang omui. Maing Ieowa! 9 Der karir
sang silang omui mo i, o der kasapokela sapwilim
omui ladu ni omui ongiong; pwe komui me sauas pa
i. Kom der kotin kase ia la, o ender muei sang i, Kot
ai saunkamaur. 10 Pwe sam ai in ai likidmalie ia la; a
Ieowa kotin sapwilim anekin ia la. 11 Maing, kom kotin
kasale ong ia sapwilim omui al o kalua ia nani al pung
pweki ai imwintiti kan. 12 Kom der kotin mueid ong ai
imwintiti kan en kaloe ia di; pwe saunkadede likam
palian ia, o re wia sapung ong ia so masak. 13 Ari so,
i asa, me i pan ududial kalangan en Ieowa nan sap
en me memaur akan. 14 Auiaui Ieowa! Der masak, o
mongiong om ender masak, o auiaui Ieowa!

28 MAING, ai paipalap, i lao likwir wong komui,
kom der kotin sapaimokid, pwe ma re pan
sapaimokid, i pan dueta ir, me pan lokidokila nan por
o. 2 Kom kotin mangi ngil en ai ngidingid, i lao likwir
wong komui, i lao kapa wong pa i kat mol omui saraui.
3 Re der kotin kasapoke ia la iangaki me sapung
kan, iangaki me wia sued, me kin lokaia kaselel ong
men impa, ap lamelame sued nan mongiong arail.
4 Kotin depuk ong ir duen ar dodok o duen ar tiak
sued; kotiki ong ir duen dodok en pa arail; katingi ong
ir duen ar wiawia. 5 Pwe re sota insenoki dodok en
Ieowa de wiawia en lim a kan; i me a pan kotin kawe
ir ala, a sota kauada. 6 Kaping ong Ieowa, pwe a
kotin erekier ngil en ai ngidingid. 7 Ieowa kel pa i
o pere pa i, mongiong i kin liki i, o sauas pa i mia.
Mongiong i liki i o i pan danke i ki ai kaul. 8 Ieowa
kele parail; i me manaman ong sauasa sapwilim a
me keidier. 9 Kotin sauasa sapwilim omui aramas
akan o kotin kamauiala sapwilim omui soso, o kotin
kamanga ir o apwali irail ada kokolata!

29 KOMAIL lapalap akan, wa dong Ieowa, wa dong
Ieowa wau o manaman! 2 Wa dong Ieowa wau
en mar a, pongi Ieowa ni omail kapwat saraui! 3 Kapiti
en Ieowa mi pon pil akan; Kot en lingan kin wiada
nansapwe, iei Ieowa en pil kalaimun akan. 4 Kapiti

en Ieowa me manaman, kapiti en Ieowa me lingan. 5
Kapiti en Ieowa kin katip pasang seder akan; Ieowa
kin kotin katip pasang seder akan en Lipanon. 6 A kin
kotin kalukalus irail dueta kau pul amen, Lipanon o
Sirion dueta kau pul ol amen. 7 Kapiti en Ieowa kin
luswei dueta umpul en kisiniai. 8 Kapiti en Ieowa kin
kamokidada sap tan; Ieowa kotin kamokidada sap
tan en Kades. 9 Kapiti en Ieowa kin kamokidada tia
kan o kakilesauiada nana kan, o nan tanpas a im en
kaudok karos kin kapinga i. 10 Ieowa kotikot pon pil
akan o Ieowa pan Nanmarki kokolata. 11 Ieowa pan
kamanada sapwilim a aramas akan; Ieowa pan kotin
kamaui sapwilim a aramas akan ki popol.

30 I kapinga komui Maing, pwe komui me kotin
kasapwil ia dar, o sota mueid ong ai imwintiti
kan ren peren kin ia da. 2 Ieowa, ai Kot, i likwir wong
komui, komui ap kotin kakel ia dar. 3 Maing, kom
kotin kalua ngen i sang nan wasan mela. Kom kotin
dore ia lar ni ansau me irail lokidokila nan pweleko.
(Sheol h7585) 4 Komail lelapok kan en kapinga Ieowa,
o kapinga mar a lingan! 5 Pwe a ongiong kin marep
ta ieu, a a mak arain maur en aramas amen; nin
sautik re kin sangesang, a ni mansang ngisingis. 6 A
ngai inda ni ai ansau mau: I sota pan lodi kokolata.
7 Maing, ni omui kalangan, kom kotin katengedi ai
dol, a ni ansau me re karuki sang mo i silang omui,
i masapwekadar. 8 I likwir wong komui Maing, o i
ngidingideki ong Kaun. 9 Da kadepa en nt' ai, i lao
kodila nan por o? Pwel par pan kak kapinga komui, o
kapakaparok duen omui kalangan? 10 Maing Ieowa,
re kotin mangi ia o kotin maki ong ia; Ieowa sauas pa
i. 11 Kom kotin kawukila ai insensued ong ngisingis;
kom koti ki sanger ai tuken likau, ap id kalikauwi ia
dar popol. 12 Pwe ngen i en kauli ong komui, a ender
nenenla. Maing ai Kot, i pan kapinga komui kokolata.

31 MAING, i liki komui, kom kotin ieiang ia, pwe
i ender namenokala kokolata; dore kin ia la
duen omui pung. 2 Kapaikidi dong ia karong ar akan,
madang sauasa ia! Kom kotin wiala ai paipalap roson,
o kele pa i, pwen sauasa ia! 3 Pwe komui ai paip, o ai
kel. Kom kotin kalua ia pweki mar omui. 4 Kom kotin
api ia sang nan insar, me re wiai ong ia, pwe komui
kele pa i. 5 I kakaliki ong komui ngen i; kom kotin
dore ia la, komui Maing Kot melel. 6 I suedeki me kin
kaporoporeki dikedik en ani mal akan, a i liki Ieowa.
7 I pan pereperen o polauleki omui kalangan, pwe
komui me kotin mangi ai luet, o kotin kupura ngen i
ni ansau apwal. 8 O re der mueid ong ai imwintiti,
ren kaloe ia di. Kom kotin kasone nä i kat nan wasa
salatok. 9 Ieowa, kom kotin maki ong ia, pwe i masak;
mas ai suedelar ki ai mamauk, pil dueta ngen i o
pali war ai. 10 Pwe maur i luet kilar ai insensued,
o ai par akan malaulaular ki ai sangesang, ai kelail
tikitikelar pweki dip ai, o kokon ai kan luetalar. 11 Ai
imwintiti kan karos lalaue ia, o i wialar kanamenok
pan men imp ai kan, o kamasak pan sau i kan; me
kilang ia nani al o, kin tangwei sang ia. 12 Aramas
monoke ia lar dueta me melar amen; ngai rasong dal
eu, me mor pasang. 13 Pwe i ronger duen me toto
kin puserokiong ia; men kamasak kapil ia pena; re
kin kapung pena duen ngai, pwen kame ia la. 14 A i
kin kaporoporeki komui Maing, i ap inda: Komui ta ai
Kot! 15 Ai ansau mi nan lim omui, dore ia sang nan
pa en ai imwintiti kan o sang me kin pakipaki ia. 16
Kamarainiki sapwilim omui ladu silang omui, dore ia
ki omui, dore ia ki omui kalangan. 17 Maing, kom der
kotin mueid ong, i en soredi; pwe i likwiri wong komui.
Me sapung kan en soredi, pwe irail en nenenla nan
wasan mela. **(Sheol h7585)** 18 Kil en au en me likam
akan en nenenla, irail, me lalaue me pung kan ni
laumaum, o aklapalap, o kaurur. 19 Meid laud omui
kalangan, me kom kotin nekinekid ong me lan komui
kan, o me kom kin kasale ong ir, me liki komui sansal
mon aramas akan. 20 Kom kin kotin karir ir ala re
omui sang karos, me kailong kin ir; kom kin kadupal ir
edi sang mon lo akamai. 21 Kapinga ong Ieowa, me
kotin kalangan laud ong ia nan kanim tengeteng eu.
22 Pwe ni ai peikasal i indindar: I lokidokilar sang mon
silang ar. Ari so, kom kotin ereki ngil en ai ngidingid,
ni ai potoan werwiwer ong komui. 23 Komail sapwilim
a saraui kan karos, pok ong Ieowa! Ieowa kin kotin
sinsila me poson akan, ap depuk ong ir melel, me
aklapalap akan. 24 Komail karos me kaporoporeki
Ieowa, en kelail o der masak!

32 MEID pai, me dip arail lapwadar, o me ar sapung
pwaipwaidier! 2 Aramas meid pai, me Ieowa
solar pan kapokoki ong dip ar, me sota likam nan
mongiong ar. 3 Pwe ni ai men okila, kokon ai kan
ap susueda kilar ai sangesang ran karos. 4 Pwe
lim omui katoutou ia nin ran o ni pong, o ai kelail
mongedier, dueta ni ansau en karakar. (Sela) 5 I me i
weokadang komui dip ai kan, o sota okila ai sapung
kan. Ngai indinda: I pan weokadang Ieowa ai katiwo
kan; komui ap kotin maki ong ia sued en dip ai.
(Sela) 6 I me saraui kan karos pan potoan kapakap
ong komui arain ansau me komui kak diarokada.
Lapake kalaimun pan wiaui, a a sota pan lel ong ir. 7
Komui me pere pa i, kom pan kotin perawei sang ia
men kamasak, i ap pan dorela o kapinga ni peren.
(Sela) 8 I pan padaki ong uk o kasale ong uk al o,

me koe en weweid ia; I pan kalua kin uk por en mas
ai. 9 Komail der dueta os de as amen me sota ar
madamadaua, me mau ong, kisin mata en ko ong
au arail, a ma so, re sota pan duki ong uk. 10 Me
sapung o kin lodi ong song en madak toto, a me
kaporoporeki Ieowa, kalangan en Ieowa pan kapil
pena i. 11 Polauleki Ieowa, o pereperen komail me
pung kan, o kapikapinga komail karos me lelapok
melel akan.

33 KOMAIL me pung kan polauleki Ieowa, me
lelapok kan en kapinga i. 2 Danke Ieowa o
kapikapinga ki men kasang o kaule ki ong i sal en
arp eisok. 3 Kauleki ong i kaul kap pot, komail kanai
ong arp o ngil! 4 Pwe masan en Ieowa me inen o a
wiawia kan karos melel. 5 A kin kotin pok ong me
pung o melel, sappa direki kalangan en Ieowa. 6
Nanlang wiaui kida masan en Ieowa o audepan a
karos ki ngen en silang i. 7 A kotin kolekol pena pil en
madau dueta nan dal eu, o a kotin nekidala ad akan
nan wasa rir. 8 Sappa karos en lan Ieowa o karos me
kaukauson nan sappa en wauneki i. 9 Pwe ma a kotin
masanta, ap pan wiaui, o ma a kotin pangokada,
ap pan miela. 10 Ieowa kin kotin kawela kapung en
men liki kan, o a kin kawukila madamadaua en wei
kan. 11 A me Ieowa kileledier, pan duedueta, o me
a kotin kupurada, pan kokolata. 12 Meid pai wei o,
me Ieowa ar Kot, o wei, me a kotin piladang a soso.
13 Ieowa kin kotin irerong aramas akan karos sang
nanlang. 14 A kotin irerong karos, me kauson sappa
sang mol a tengeteng. 15 A kotin wiadar mongiong
arail karos, o a kotin mangi ar wiawia kan karos. 16
Nanmarki amen sota pan pwai kida a karis toto, o
ol komad amen sota pan dore kila a kelail. 17 Os
akan pil sota kak sauasa ekis o a kelail melel sota
kadepa. 18 Kilang, silang en Ieowa kin irerong ong
me lan i, o me kaporoporeki a kalangan. 19 Pwen
kapit ir ala sang ni mela o katekatungole ni ansau en
lek. 20 Ngen atail kin auiaui Ieowa, i me sauas patail
o pere patail. 21 Pwe mongiong atail kin peren kida i,
pwe kitail kin liki mar a saraui. 22 Maing, Ieowa, omui
kalangan en mi po at duen at kaporoporeki komui.

34 I PAN kapinga Ieowa ansau karos; au ai pan
kapinga i kokolata. 2 Ngen i en suaiki Ieowa,
me luet akan pan rong, ap peren kida. 3 Komail iang
ia kapinga Ieowa, pwe kitail en wiaki eu, kalangada
mar a. 4 Ni ai rapaki Ieowa, a kotin sapeng ia, o dore
ia la sang nan ai masak karos. 5 Me kin ariri i, pan
kakelada, o mas arail sota pan namenokala. 6 Ol luet
men et lao likwir, Ieowa ap kotin erekier o dorela i
sang nan a apwal akan karos. 7 Toulang en Ieowa
kotikot ren me lan i o kotin sauasa ir. 8 Komail song o
kilang duen kalangan en Ieowa! Meid pai, me liki i! 9
Lan Ieowa sapwilim a saraui kan! Pwe me kin lan i,
sota pan anane meakot. 10 Laien pulepul akan lekila
o men mangada, a me kin rapaki Ieowa, sota pan
anane meakot. 11 Sama ko, komail kodo re i, rong ia,
i pan padaki ong komail duen lan Ieowa: 12 Is me
inong iong maur warai, o is me mauki ran kaselel
akan? 13 Pere sang mesued lo om o kilin au om, pwe
re der kotaue. 14 A muei sang mesued, ap wiada
me mau, rapaki popol ap dadaurata. 15 Silang en
Ieowa mamangi me pung kan, o karonga ereki ar
likwir; 16 A silang en Ieowa kin palian ir, me kin wia
mesued, pwen kawe ir ala sang nan sappa. 17 Irail
kin likwir, Ieowa ap kotin mangi ir o kotin sauasa ir
sang ni ar apwal akan karos. 18 Ieowa koren iong ir,
me mongiong arail arail olar, o kotin sauasa ir, me
ngen arail olar. 19 Kalokolok toto lel ong me pung
kan, a Ieowa kin kotin sauasa ir sang nan mepukat
karos. 20 A kotin sinsila kokon akan karos, pwe eu
ender tip pasang. 21 Me sued kot pan kamela mo doo
sang Kot akan, o me kin kailonki me pung kan, pan
kalokolok. 22 Ieowa kin kotin dorela ngen en sapwilim
a ladu kan, o karos me liki i sota pan kalokolok.

35 MAING, kom kotin pei ong ir, me kin pei ong ia;
o kotin palian ong ir, me kin u ong ia. 2 Re kotin
ale pere o tatan mauin ap kotida, pwen sauasa ia.
3 Ngapekida katieu sauasa ia ong ai imwintiti kan.
Kotin masan dong ngen i: Ngai sauas pam! 4 Me
men kame ia la, en namenokala o kankaururala; o
me men wia sued ong ia, en pure wei o sarodi. 5
Ren wiala dueta dip en kisin war akan mon kisiniang,
o tounlang en Ieowa sikin irail wei. 6 Al arail en
rotorotala o kitentel la, o tounlang en Ieowa en kotin
pakipaki irail. 7 Pwe re insensara ia, pwen kame ia
la, ap sota karepa, o re wia por ong ia, a sota karepa.
8 A en seseinlek lodi ong kalokolok; o insar me a
wiadar, pein i en lodi ong; o mela en lel ong i wasa
o. 9 A ngen i en perenki Ieowa o polauleki a kotin
sauasa ia. 10 Kokon ai kan karos pan inda: Maing, is
me rasong komui? Pwe kom kotin sauasa me luet o
ong me a sota itar ong, o kom kotin sauasa me luet o
samama ong me lolap akan. 11 Saunkadede likam kai
u ong ia, kalelapok re i, me i sota asa due. 12 Re kin
depukki me mau me sued, pwen kainsensuede kin ia.
13 A ngai, ni ar somau, i puri ong nan tuk en likau,
o kaloke pein ngai ni ai kaisesol, o kapakap sang
mongion i. 14 Ngai wiai ong ir dueta ong kompoke
pa i o udan ri ai; ngai insensued dueta amen, me
kin loleitki in a. 15 A irail peren kida ai sikilikel o

pokon pena. Men lalaue pokon penang ia o song en
aramas, me i sasa, kin lalaue ia ansau karos. **16** Re
ngi tete ong ia, irail, me kin sansalmau o lalaue pweki
kisin manga. **17** Maing, arai da, me kom pan kotin
masani mepukat? Dorela ngen i sang arail mesued, o
maur ta ieu sang laien pulepul akan. **18** I pan kapinga
komui nan momodisou laud, o nan pung en aramas
toto i pan danke komui. **19** Der mueid ong ai imwintiti
nin sokarepa, ren peren kin ia, o me kin kailong kin ia
nin sokarepa, ren der lalaue ia ki mas arail. **20** Pwe ar
lokaia sota kin kareda popol, o re kin madamadaua,
en dipi ong me lelapok kan nan sap o. **21** O re sar
pasang au arail ong ia indada: Io io, pein kit kilanger.
22 Maing, kom kotin mangi mepukat, kom der kotin
nenenla, Maing, kom der doo sang ia! **23** Kotin opala
wasa o kipada, pwen kapung ia la o ai dodok, ai Kot
o ai Kaun. **24** Maing, ai Kot, kotin kapung ia la duen
omui pung, pwe ren der peren kin ia. **25** Der mueid
ong, ren inda nan mongiong arail: Io, io, i me se men!
Der mueid ong, ren inda: Kitail katalalar i. **26** Irail
karos, me peren kida ai apwal akan, en namenokala
o kankaurura la, ir me poponmaso ong ia, en likau
kida namenok o kankaurur. **27** Irail me kin peren
kida ai pung en ngisingis o pereperen, o ren inda
ansau karos: Meid kapinga ong Ieowa, me kin perenki
sauasa sapwilim a ladu o, **28** O Io i en kapakaparok
duen omui pung, o kapinga komui ran karos.

36 IET me i men inda sang lol en mongiong i duen
tiak en me sapung o: Sota lan Kot mi mon mas
a. **2** A kin kotaue o lingkaping, pwen pein i dadaurata
a dodok sued, ap tataki me tei kan. **3** A lokaia karos
me sued o likam; a pil sota kin duki ong padak,
pwen wiada me mau. **4** A kin madamadaua pon a
los. A kin weweid nani al me sota mau o sota kin
suedeki me sapung. **5** Maing, omui kalangan me
ideda wong lang, o omui melel pil lel ong tapok kan.
6 Omui pung rasong nana en Kot akan, o omui kadeik
kan me rasong iluk ileile kalank; Maing, komui me
kotin dorela aramas o man akan. **7** Meid kasampwal
omui kalangan Maing Kot, pwe aramas akan kin diar
wasan kamaio pan mot en lim omui! **8** Re pan saliel
kila dipisou toto nan tanpas omui, o kom kotin kanim
pil kin irail peren laud rasong pilap pot. **9** Pwe parer
ong maur mi re omui, o ni omui marain, se kin kilang
marain. **10** Kom kotin dadaurata omui kalangan ong
me asa komui, o omui pung ong me melel sang ni
mongiong arail. **11** Kom der mueid ong, i en tiatidi pan
me aklapalap akan, o pa en me sapung kan ender
kapup ia di. **12** A mesued akan en pupedi wasa o,
pwe ren lokidokila o solar memaureda.

37 KOE der makaraki me sued akan; o der peirinki
me kin wia sapung. **2** Pwe re pan sorala madang
dueta rä, o re pan mongedi dueta tan tuka kan. **3**
Kaporoporeki Ieowa o wiada me mau, kaukausonta
nan sap o, o wiawia me pung. **4** Polauleki Ieowa,
a pan kotiki ong uk, me mongion om inong iong. **5**
Mueid ong Ieowa om wiawia kan o kaporoporeki i, a
pan kotin wia mau. **6** A pan kapwareda om wiawia
me pung dueta marain, o om tiak pung dueta nin
sauas. **7** Kaporoporeki Ieowa ap nenenla o auiaui, o
koe der makar kida pan me kin pwaida ni a wiawia
kan, ol o, me kin kapwaiada me sued. **8** Muei sang
makar o pwilikidi om lingarangar; koe der makar, pwe
koe der pil wia me sued. **9** Pwe me sued akan pan
kokoka sang, a me liki Ieowa, pan sapaneki sap o. **10**
Ansau takis, ap solar me sapung o, o ma koe men
kilang deu a, a solar mia. **11** A me opampap akan
pan sosoki sap o, o re pan pereperen ki ar kapwa
toto. **12** Me sapung o kin kamasak me pung o, o ngi
tete ong i. **13** A Ieowa kotin kiparamateki i, pwe a
kotin mangi a ansau. **14** Me sapung kan kin ngape
kida kodlas o kaonopada kasik katieu, pwen kasikiedi
me luet o samama, o kamela me kekeit wei ni melel.
15 A ar kodlas pan dokodi pein mongiong arail, o ar
kasik katieu pan tip pasang. **16** Me malaulau en me
pung amen, me mau sang dipisou toto en me sapung
kan. **17** Pwe pa en me sapung kan pan tip pasang,
a Ieowa pan kotin kolekol me pung kan. **18** Ieowa
kotin mangier ran en me lelapok kan, o ar dipisou
pan duedueta. **19** Re sota pan namenokala ni ansau
apwal, o ni ansaun lek a pan itar ong ir. **20** Pwe me
sapung kan pan lokidokila, o imwintiti en Ieowa, ma
re rasong sap kaselel eu, re pil pan mokonaidi dueta
atiniai. **21** Me sapung kan kin pwaipwand ap sota
kapungala, a me pung o kin kadek o kin kisakisa
wei. **22** Pwe me paie kin i, pan sosoki sap o, a me
a kotin karialar akan pan kokoka sang. **23** Ieowa
kin kotin katengetenge song en aramas due met ar
kakakewei, o a kotin peren kida a wiawia kan. **24**
Ma a pan pupedi, a sota pan lokidokila; pwe Ieowa
kotin kolekidi i lim a. **25** Ngai pulepul ap malar, a i
saikenta kilanger me pung amen likidmalielar, de na
kan poekipoeki prot. **26** A kin kadek ansau karos o
kin men kisakis wei, o na kan pan paida. **27** Muei
sang me sued ap wia me mau, koe ap pan mimieta
nan sap o. **28** Pwe Ieowa kotin peren kida me pung,
o a sota pan kotin likidmaliela sapwilim a saraui kan;
re pan nekinek kokolata, a kadaudok en me sapung
kan pan kokoka sang. **29** Me pung kan pan sosoki
sap o, ap mimieta kokolata. **30** Au en me pung amen
kin kida me lolekong, o lo a kaparokki me pung.

31 Masan en a Kot mi nan mongiong i, a sota pan
krisedi. 32 Me sapung kin masamasan me pung,
pwen kamela i. 33 A Ieowa sota pan kotin mueid
ong, en mi nan pa a kan, o a sota pan kotin kasela i,
a lao pan pakadeikada. 34 Auiaui Ieowa o weweid
nan a al akan, a ap pan kotin kasapwil uk ada, pwe
koe en sosoki sap o; koe pan kilang, me sapung kan
pan kokoka sang. 35 I kilanger me doo sang Kot
amen, me katiwo o pwaida o maurada dueta tuka
mau pot. 36 A ni at dauli wasa o, kilang, a soer mia; i
idok duen i, a a solar kak diarokada. 37 Dadaurata
om lelapok, o wiawia me pung; pwe song due met
pan pwaida mau ni imwi. 38 A me katiwo kan pan
wiaki eu lokidokila, o me sapung kan pan koka sang
ni imwi. 39 A Ieowa kotin sauasa me pung kan, i me
kele parail ni ar apwal akan. 40 O Ieowa pan kotin
ieiang ir o pan dore ir ala; A pan kotin dore ir ala sang
me sapung kan, o a pan sauasa ir, pwe re kin liki i.

38 MAING, der kotin kaloke ia ni omui kupur sued,
o der kame ia ni omui ongiong. 2 Pwe sapwilim
omui kanangan kasik katieu lel dong ia, o lim omui
katoutou ia. 3 Sota mau kot ni pali war ai pweki omui
ongiong, o sota moleilei nan kokon ai kan pweki
dip ai 4 Pwe dip ai kin kadupaledi mong ai, re kin
katoutou ia dueta meakot me toutou melel. 5 Ai
ola kan posuedela o nanan pweki ai pweipwei. 6
I kin kos pena o pairok wei alialu, i kin insensued
ansau karos, 7 Pwe longelong ai mongedier melel, o
sota mau kot ni pali war ai. 8 Ngai luetalar melel o i
wokiwok pasanger. I kin sangesang, pweki mongiong
i sota kak moleilei. 9 Maing, kom kotin mangi ai
inong karos, o ai sangesang sota rir sang komui. 10
Mongiong i rerer, ai kelail ko sanger re i, o marain
en mas ai pil rotorotala. 11 Kompoke pai o ai warok
kan kin doowei sang ia, o suedeki ai kalokolok, o
sau i kan kin doo sang ia. 12 O me kin inong iong
kame ia la, kin masamasan ia, o me men wia sued
ong ia, kin indinda duen ar pan wiada dodok sued,
o re kin widiwiding ansau karos. 13 A ngai dueta
me salongepon amen, me sota rong wasa, o dueta
me lotong, me sota kak sar pasang au a. 14 Ngai
dueta ol amen me solar rong wasa, o sota depuk en
lokaia mi nan au ai. 15 A i kin auiaui komui, Maing.
Komui Maing ai Kot pan kotin sapeng ia. 16 Pwe i
men, ren der peren kin ia. Ma nä i pan krisedi, re pan
peren kida melel. 17 Pwe i koren iong pupedi, o ai
kalokolok kin koren iong ia ansau karos. 18 Pwe i
weokada dip ai kan o suedeki dip ai. 19 A ai imwintiti
kan memaureta o irail me kelail; me kailong kin ia ni
sota karepa me toto. 20 O me kin depukki ai me mau
me sued, kin palian ia, pweki ai dadaurata me mau.
21 Ieowa ai Kot, kom der muei sang ia o der doowei
sang ia! 22 Kom kotin madang dong ia, Maing sauas
pa i.

39 NGAI inda: I pan kanai ong al ai kan, pwe i
ender wia dip ki lo i. I pan sali pena au ai arain
en me sapung o mi re i. 2 I kadukiedier ai lokaia
o nenenlar o solar inda duen peren, a ai kalokolok
lalaudalar. 3 Mongiong i karakaradar nan kapedi, o
ma i pan tamanda mepukat, a rasong kisiniai lulada; i
ap lokaia kida lo i. 4 Maing, kotin padaki ong ia, me
maur i pan imwisokela, o imwi pan ai ran akan, me i
pan samoer. 5 Mangi, ai ran akan dueta tälap en pa
en aramas re omui; o maur i likamata sota meakot
mo'mui. Melel aramas, me kin keleki pein i, kin dueta
adiniai. (Sela) 6 Re kin alialu sili rasong mota, o re kin
katoutouki pein irail dodok mal. Re kin nanak pena
ap sasa, is me pan naineki. 7 Ari Maing, is me i en
auiaui? I kaporoporeki komui. 8 Dore ia la sang dip ai
karos, o kom der mueid ong, me pweipwei kan en
kaurur kin ia. 9 I pan nenenla o sota sar pasang au ai,
pwe kom kotin wiadar. 10 Kotin katukiedi omui kaloke
ia; pwe ngai dupok kilar ai kalokolok pan lim omui. 11
Ma kom pan kaloke amen pweki dip a, mom a kaselel
ap pan suedala likamada man en mot kangala. O
meid mal aramas karos! (Sela) 12 Maing kom kotin
ereki ai kapakap, o mangi ai likwir, o der sapaimokid
ni ai sangesang, pwe ngai sapwilim omui men kairu o
pweledan omui wei men dueta sam ai kan karos. 13
Kom kotin muei sang ia, pwe i en kelailada, mon ai
pan kokowei o solar mia.

40 I AUIAUIER Ieowa, o a kotin iroir dong ia o kotin
erekier ai likelikwir. 2 A kotin api ia da sang nan
por sued o sang wasa lususur, o kotin kasonedier nä
i kat pon paip eu, pwen kak alu mau; 3 O a kotiki ong
nan au ai kaul kap pot, pwen kapinga atail Kot; i me
aramas toto pan udial ap lan Ieowa o kaporoporeki
i. 4 Meid pai ol o me kaporoporeki Ieowa o sota
waroki ong me aklapalap akan, de me weweid nin
tiak likam! 5 Maing ai Kot, meid kapuriamui sapwilim
omui dodok kan o omui madamadaua, me komui
kotin kasale ong kit. Sota me rasong komui. I men
kaparok o kasokasoi duen, a re sota mau ong wadok.
6 Kom sota kotin kupura mairong man de mairong
wan tuka kan; a kom kotin kawasak pasang salong
ai; kom sota kotin mauki mairong isis de mairong
en dip. 7 Ngai ap inda: Kilang, I kokodo; nan puk o
me intingidier duen ngai. 8 I men kapwaiada kupur
omui, ai Kot; o sapwilim omui kapung o mi nan lol en

mongiong i. 9 I pan padaki ong momodisou laud duen
me pung. Kilang, i sota pan nenenla, Maing kom kotin
mangi. 10 I sota okila omui pung nan mongiong i. I kin
kapakaparok duen omui melel o maur, i sota kin okila
omui kalangan o melel mon momodisou laud. 11 A
komui Maing der kotiki sang ia omui kalangan, omui
kalangan o melel en sinsila ia ansau karos. 12 Pwe ai
kalokolok kapil ia pena, o re sota mau ong wadok; dip
ai katoutou ia, i ap solar kilang wasa; ir me toto sang
pit en mong ai, ap solar angiang. 13 Kom kotin kupura
ia Maing, o kotin dore ia la; Maing kom kotin sauasa
madang! 14 Me kin masamasan ia, pwen kame ia la,
en namenokala o lisela; me men wia sued ong ia, en
purewei o lisela. 15 Ir me kin likelikwirki due ai: "Io,
io!" en masak o lisela. 16 Karos me idok komui, en
pereperen o popol. O me pok ong omui maur, ansau
karos ren inda: Meid kapingan Ieowa! 17 Pwe ngai
samama o luet; a Ieowa kin kotin apwali ia. Komui
sauas pa i o ai saundor; ai Kot, kom der kotin pwand!

41 MEID pai me kin apwali me samama o. Ieowa
pan kotin dorela i ni ran apwal. 2 Ieowa pan
kotin apwali i o sinsila a maur, o a pan pwaida nin
sappa, o a sota pan mueidala i nan pa en a imwintiti
kan. 3 Ieowa pan kotin kakelada i ni a pan mela;
kom kin kotin sauasa i ni a somau karos. 4 Ngai
inda: Maing, kom kotin maki ong ia; kakelada ngen i,
pwe ngai wiadar dip ong komui. 5 Ai imwintiti kan
kin lokaia sued duen ngai. Iad a pan mela o mar a
pan ririla? 6 A kin kodon kilang ia, a kin lokelokaia, a
mongiong a me toror, pwe a kin rapaki karepan a
lalaue, ap kokowei lokelokaia due. 7 Karos me kailong
kin ia, kin lidilidumongin kin ia, o re madamadaua
sued duen ngai. 8 Me suedkot mi re a; a pupedier o
solar pan uda. 9 Pil kompoke pa i, me i liki, o me iang
ia mangamanga, kin tiaki ia di. 10 A komui Maing
kotin maki ong ia, o kau ia da, i ap pan depuk ong ir.
11 I me i pan asaki, me kom kotin kupura ia, pwe ai
imwintiti ender ngisingis kin ia. 12 A kom kin kolekol
ia pweki ia lelapok, o kom pan kotin kasone ia di mon
silang omui kokolata. 13 Kapinga ong Ieowa, Kot en
Israel sang met o kokolata! Amen. Amen.

42 DUEN tia amen inong iong pil, iduen ngen i kin
inong iong komui o Kot. 2 Ngen i inong iong
Kot, ong Kot ieias. Iad i pan lel wasa o, me i pan ariri
silang en Kot. 3 Pil en mas ai, iei kan ai manga ni
ran o ni pong, pwe irail kin indang ia ran karos: Ia
om Kot? 4 Ma i madamadaua duen mepukat, i ap
wudokila audepan mongiong i ong pein ngai, pwe i
inong iong iang pokon o kokodalang tanpas en Kot, o
i men iang pokon, me kin wiada a ran, pereperen o
kapikapinga. 5 Ngen i, da me koe insensuedeki o
sota moleileiki? Auiaui Kot! I pan purong kapinga i.
Pwe a kotin sauasa kin ia silang i. 6 Ai Kot, ngen i
me insensued; i ap madamadaua duen komui nan
sap en kailan Iordan o Ermonin, pon dol Misar. 7
Sapwilim omui pil akan ngiringirsok, pil laud akan
ngiringirsok; sapwilim omui iluk kan karos kadupal ia
di. 8 Ieowa kotin inaukidar a kalangan ni ran, a ni
pong i kin kauli ong i, o i kapakap ong Kot en maur i.
9 I kin indang Kot ai paip: Da me kom kotin likidmalie
kin ia la? Da me i en weweideki ni insensued pweki
ai imwintiti kelail ong ia? 10 Likamata kokon ai kan
mut pasanger, ni ai imwintiti lalaue ia. Pwe re kin
indang ia ran karos: Ia om Kot? 11 Ngen i, da me koe
insensuedeki o sota moleileiki? Auiaui Kot! Pwe i pan
danke i, pwe i sauas pan mas ai o ai Kot.

43 MAING Kot! Kotin sauasa ai pung, o kotin ieiang
ia nan kapung ong aramas sued pukat, o kotin
dore ia la sang aramas likam o morsued akan. 2 Pwe
komui Kot en ai kel; da me kom kotin kase kin ia la?
Da me kom kotin mueid ong, i en weweidwei ni ai
insensued, ma ai imwintiti kelail ong ia? 3 Kom kotin
kadarado omui marain o melel, pwe ira en kalua ia, o
wa ia lang ni omui dol saraui o tanpas omui. 4 Pwe i
en pedelong ong nan pei saraui en Kot, iei Kot me
kaperen pa i o kapol pa i, o i en danke komui Kot
ki arp, ai Kot. 5 Ngen i, da me koe insensuedeki o
sota moleileiki? Auiaui Kot! Pwe i pan danke i, pwe i
sauas pan mas ai o ai Kot.

44 MAING Kot, se ronger ki salong at, sam at oko
kasokasoi ong kit er, me kom kotin wiadar ni
ar ansau mas. 2 Kom kotin pakiweier men liki kan
ki lim omui, ap wilian ir di; kom kotin koko sang wei
kan, ap id katotoe ir ala. 3 Pwe re sota kaloedier
sap o ki ar kodlas, o pa arail sota katepa ong ir, pwe
pali maun omui o lim omui, o marain en silang omui;
pweki kom kotin kupura irail er. 4 Pwe komui Kot
ai Nanmarki, me inauki ong Iakop, en sauasa i. 5
Komui, me se pan kawekila at imwintiti kan; ni mar
omui me se pan tiakekidi me kin palian kit. 6 Pwe i
sota kin kaporoporeki ai kasik katieu, o ai kodlas sota
kak dore ia la. 7 Pwe komui me kin sauasa kit sang
at imwintiti kan, o kom kin kanamenokala, me kailong
kin kit. 8 Ran karos se pan kapinga Kot, o se pan
danke ong mar omui kokolata. (Sela) 9 Ari so, kom
kotin likidmalie kin kit ala, pwe sen lisela, o komui
sota iang at karis akan. 10 Kom kotin mueid ong at
imwintiti, ren paki kit wei, o me kailong kin kit, kin kulia
sang at kapwa. 11 Kom kotin mueid ong ir, ren kawe
kit ala dueta sip oko, o kom kotin kamueit kit pasang

nan pung en men liki kan. 12 Kom netikila sapwilim
omui kan ni pwai sued, a komui ap sota kapwapwa
kilar. 13 Kom kin kotin wiai ong kit, sen kankaurur ren
men imp at, o lalaue o sarodi ren me kapil kit pena.
14 Kom kotin wia kin kit karasepa eu ren men liki kan
o aramas akan kin dueduälok kin kit. 15 I kin saro
nin ran karos o mas ai me dir en namenok, 16 Ni ai
rongerong aramas morsued o lalaue, o ni ai kilekilang
ai imwintiti o me kin akdepuk kan. 17 Mepukat karos
lel dong kit er, ari so, se sota kak monokela komui,
de wia dip ong sapwilim omui inau. 18 Mongiong at
sota pupwei sang komui, o se sota wuki wei sang al
omui. 19 A komui kawe kit alar ni wasan man sued, o
kom kadupale kidi mot en mela. 20 Ma se monokela
mar en at Kol, o pokada pa at ong amen kot, 21 Kot
sota pan kotin diarada? Pwe a kotin mangi lol en
mongiong at. 22 Pwe kit kin kalokoloke kin komui ni
ran karos, o kit rasong sip me pan kamela. 23 Maing,
kom kotida! Da me kom kotin saimokela? Kotin opada
wasa, o der kasapoke kit ala kokolata! 24 Da me kom
kotin karirila silang omui, o kotin maliela at luet o at
kalokolok? 25 Pwe ngen it poridier ni pwel par; kaped
it pas ong pwel. 26 Kom kotida, sauasa kit, o dore kit
ala pweki omui kalangan.

45 MONGIONG i kin wiada kaul kaselel apot; i pan
kaule ki duen Nanmarki amen, lo i rasong pensil
en sauninting koiok amen. 2 Komui ta me kaselel
sang aramas karos; meid kaselel silang omui; i me
Kot kapai kin komui ta kokolata. 3 Pira wong omui
kodlas ni longelong omui, komui ol komad, o kapwata
kin komui! 4 Komui en pwaida ni omui kapwat. Kom
kotiwei, pwen sauasa me melel, o me luet akan, pwen
kolekol ong ir me pung. Lim omui maun ap pan wia
dodok kapuriamui. 5 Kanangan omui kasik katieu
me kong — wei kan kin lodi ong komui —; re kin lel
ong nan mongiong en imwintiti en nanmarki. 6 Maing
Kot, mol omui pan duedueta kokolata; o sokon en
wei omui me sokon en pung apot. 7 Kom kin pok
ong me pung ap tataki tiak sued; i me Kot, omui Kot,
keie kin komui le en kaperen mon omui warok kan. 8
Omui likau kan kin pomauki mire, aloe, o kasia ni
omui pedoi sang tanpas omui im elpenpain, komui
kin polauleki kaul o arp. 9 Sapwilim en Nanmarki
seripein ko mi nan pung en toun tanpas omui; li
Nanmarki a kotikot ni pali maun omui kapwateki kold
en opir. 10 Nai seripein koe rong, o kilang, o kapaikedi
salong om, o monokela sap om o sau om akan. 11
Nanmarki ap pan peren kida mom om kaselel; pwe
i om Kaun, a koe en kaudoki ong i. 12 Nain Tirus,
me kapwapa re'rail pan wado kisakis; o ngidingid re
om. 13 Sapwilim en Nanmarki seripein, me mi lole,
meid kaselel ni mongiong i, a kapwateki likau kold.
14 A pan pakaluala ren Nanmarki ni a likau lingan o
a warok peinekap akan, me idauen i, kompoke pa,
pan kalua dong komui. 15 Re pan kalua irail ki peren
o ngisingis, o re kin pedelong ong nan tanpas en
Nanmarki. 16 Noumui manakap akan pan wiliandi
sam omui kan; i me kom pan kasapwiladang saupeidi
en sap akan karos. 17 I pan tamanda mar omui ni di
kan karos; i me wei kan karos pan kapinga komui
kokolata.

46 KOT atail kaporopor o kele patail, o sauas patail
ni atail apwal akan, me lel dong kitail. 2 I me
se sota pan masak, menda ma sappa pan sorela, o
nana kan pan kirila nan warong en madau. 3 Menda
ma a iluk kan pan ongiongida o pudopudeda, o ma
a kelail ong kawela nana kan. (Sela) 4 Pwe kanim
en Kot pan pereperen a duedueta iangaki utun pil,
me mi lole, wasa me tanpas saraui en me Lapalap
o mia ia. 5 Kot kotikot lole, i me a pan tengetengki
kokolata; Kot pan kotin sauasa i nin soran. 6 Men
liki kan kin lingarangar o wei kan pan ola, sappa
pan soredi, ma a pan kotin masani. 7 Ieowa Sepaot
kotin ieiang kitail; Kot en Iakop i pere patail. (Sela)
8 Komail kodo, kilang dodok lapalap en Ieowa, me
kotin dodok kelail nin sappa, 9 Me kotin kadukiedi
mauin lel ni imwin sap karos o katip pasang kasik
katieu, o kawela katieu, o karonga kila kisiniai war en
mauin akan. 10 Komail nenenla o asada, me Ngai ta
Kot. I pan kawauwi pein Ngai ren men liki kan, I pan
kalinganada nin sappa. 11 Ieowa Sepaot kotin ieiang
kitail; Kot en Iakop i pere patail. (Sela)

47 KOMAIL kainok karos lopolop o kapinga Kot ki
ngil kaperen! 2 Pwe Ieowa me lapalap kaualap,
a meid kalank; i Nanmarki lapalap nin sap akan
karos. 3 A kotin kaloedi ong kitail wei kan o aramas
akan pan nä atail. 4 A kotin piladang kitail atail soso,
lingan en Iakop, me a kotin pok ong. (Sela) 5 Kot
kotida ngisingis, o Ieowa ki ngil en koronete kelail. 6
Kauli ong Kot psalm ko! Kaulki psalm ko! Kauli ong
atail Nanmarki! Kakaul! 7 Pwe Kot Nanmarki nan
sap karos; komail kaul ki psalm ni lolekong. 8 Kot
Nanmarki en men liki kan; Kot kotikot pon mol a
saraui. 9 Saupeidi en wei kan pokon pena wiala wein
Kot en Apraam; pwe pere en mauin nin sappa me
sapwilim en Kot. A kotin lapalap melel.

48 IEOWA meid lapalap, o a indand mau melel nan
kanim en atail Kot, pon sapwilim a dol saraui! 2
Meid kaselel en dol Sion a uda, me sap karos kin

peren kida; ni pali apong kanim en nanamarki lapalap
mimi ia. 3 Toun im kalaimun akan asa Kot, me i pere
parail. 4 Pwe kilang, nanmarki kan pokon pena, ap
daulul wei. 5 Irail puriamui kila ni ar kilanger mepukat;
irail masapwekadar o tanger. 6 Irail rerer, o re masak
dueta li pan naitik amen. 7 Kom kin kotin kawela
sop en Tarsis ki ang en mas en lang. 8 Duen atail
rongadar, iduen kitail kin kilangada nan kanim en
Ieowa Sepaot, nan kanim en atail Kot; Kot kin kolekol
i kokolata. (Sela) 9 Maing Kot se kin tamatamanda
omui kalangan nan sapwilim ar tanpas im en kaudok.
10 Maing Kot duen mar omui iduen wau omui lel ni
imwin sappa; pali maun omui me dir en pung. 11 Dol
en Sion en pereperen, o nain Iuda seripein ko en
insenemauki omui kadeik kan. 12 Komail kaidong
kapil pena Sion, wadok im teng kan; 13 Kilekilang
mau a kel takai kan, o kasakasaui a im kalaimun
akan, pwe komail en kak kasoia ong men mur akan,
14 Me Kot men et, pan atail Kot ansau karos kokolata.
A pan kotin kalua kitail kokolata.

49 Komail kainok kan karos rong o dedeki, komail
toun sap karos, 2 Ir karos, aramas o saupeidi, ir
karos me kapwapwa o samama kan! 3 Au ai pan
kaparok duen lolekong, o mongiong i duen lamalam
pung. 4 I pan kapaike dong salong ai lepen masan, o
i pan kasaleda me rir akan ni ngil en arp. 5 Da me i
en masak ni ran apwal akan, ma me sapung kan kapil
ia pena, 6 Me kin kaporoporeki ar dipisou o suaiki ar
kapwa toto? 7 Pwe sota me kak dorela ri a, de tomeki
i ren Kot, 8 (Pwe meid apwal, en dorela ngen ar; a
sota pan pwaida kokolata). 9 Pwen maur potopot o
sota kilang sousou o. 10 Pwe a kin kilang, me lolekong
kan kin mela dueta me pweipwei o iakalar akan, o
re pan mueid ong amen ar dipisou kan. 11 I me re
kin peren kida, ma im arail pan duedueta, o deu'rail
pan mimieta kokolata; o re konekon melel nin sappa.
12 Ari so, aramas me konekon sota kak mimieta ni
mepukat, pwe a pan kokowei dueta man amen. 13
Iet ar wiawia pukat meid pweipwei; ari so, kadaudok
ar kin kapinga ki au arail. (Sela) 14 Re wonon nan
wasan mela dueta pwin sip; mela kin kamanga ir; a
me lelapok kan pan kaun irail da madang, o mom ar
pan soredi, o re pan doo sang deu'rail, mimieta nan
pweleko. **(Sheol h7585)** 15 A Kot pan kotin dorela ngen
i sang nan mana en wasan mela, pwe a pan kotin
sapwilimane kin ia. (Sela) **(Sheol h7585)** 16 Koe der
puriamuiki, ma amen pan kapwapwala, o ma lingan
en im a pan laudala. 17 Pwe a sota pan wala meakot
ni a pan mela, o a lingan sota pan idauenla i. 18 A kin
insenemau kila peren en maur kaselel wet, o aramas
kin kapinga ir, me kin apapwali pein ir eta ni maur et.
19 A pan idauen la sam a kan, ap solar kilang marain
kokolata. 20 Ari, ma aramas amen indand mau, ap
sota a lamalam, a pan kokowei dueta man amen.

50 KOT Ieowa manaman masanier o molipedo
sappa sang ni tapin katipin lel ni a kiridi. 2
Lingan en Kot tapida sang Sion. 3 Atail Kot kotido, o
a sota kin kotin sapaimokit. Kisiniai kelail kin tiong mo
a, o melimel laud kin mi impa. 4 A kotin molipe lang o
sappa, pwen kapungala sapwilim a aramas akan!
5 Komail kapokon pena nai lelapok kan, me wiadar
ar inau ong ia ni ansau en mairong! 6 Nanlang pan
kasaleda a pung; pwe Kot kin kotin kadeikada. (Sela)
7 Komail nai aramas akan rong, I pan padaki ong
komail. Israel, I pan kaparoki ong komail: Ngai Kot,
om Kot. 8 I sota pan kaloke uk pweki om mairong,
pwe om mairong isis kin wiaui ong ia ansau karos. 9
Ari so, I sota pan ale sang komail kau ol de kut o sip
ol sang nan im omail. 10 Pwe man en nan wel karos
me ai o pil man akan, me mimi pon nana kid pak toto.
11 I asa manpir en nana karos o song en man karos,
me mi nan sap, kin mi re i. 12 Ma I men mangadar,
I sota pan indang uk, pwe sappa me ai o audepa
karos. 13 Da, koe lamelame, me I kin inong iong uduk
en kau ol, de I men nim ntan kut ol? 14 Mairongki
danke ong Kot o kapungalang me Lapalap o om inau.
15 Likwir dong ia ni om insensued, I ap pan dore uk
ala, a koe pan kapinga ia. 16 A Kot kotin masani ong
me sapung o: Da me koe kaparok duen ai kusoned
akan, o lokaia kida au om duen ai inau, 17 Pwe koe
kin tateki tiak pung o mamaleki ai kusoned akan?
18 Ma koe pan kilang lipirap amen, koe kin iang i, o
koe kin waroki ong me kamal akan. 19 Au om kin
lokaia kiwei me sued o lo om me likam. 20 Koe kin
wonon o lokaia likam duen ri om; o nain in om putak
koe kin karaune mal. 21 Koe wiada mepukat, a ngai
kin nenenla; koe ap kiki ong, me ngai dueta koe. A
I pan kapung ong uk o kasaleda mon mas om. 22
Komail me mamaleki Kot, en asa, I pan kasor komail
la o sota sauas pamail pan mia. 23 Me kin mairongki
danke, kin kapinga ia; o i al o, me I pan kasale ong i
duen maur en Kot.

51 MAING Kot, kom kotin maki ong ia duen omui
kalangan, o kotin lapwada dip ai duen ar
kalangan lapalap. 2 Kom kotin widen ia sang ai
wiawia sapung, o kotin kamakel ia da sang ni dip
ai. 3 Pwe i asa duen ai wiadar me sued, o dip ai
me sansal ong ia ansau karos. 4 Ong komui eta me
i wiai dip ong, o wiadar sapung mon silang omui,

pwe komui me pung eta ni omui masan akan, o
komui makelekel eta ni omui pan kadeikada. 5 Kotin
masani, me i ipwidier ni sapung, o in ai ape kin ia
dar ni mang en dip. 6 Kotin masani, kom kin kotin
mauki melel, me mi wasa rir; kom kin kasale ong ia
lolekong rir. 7 Kom kotin kamakele kin ia isop, pwe
i en minla, widen ia, pwe i en puetepueteta sno. 8
Kom kotiki ong ia peren o popol, pwe kokon ai kan,
me kom kotin kawelar, en insenemaula. 9 Kom kotin
sopwei sang dip ai kan, o kotin lapwada ai sapung
karos. 10 Maing Kot, kom kotin wiai ong ia mongiong
makelekel, o kotin kawiliakapada ngen i. 11 Kom der
kase ia la sang mon silang omui o der kotiki sang ia
ar Ngen saraui. 12 Kom kotin pur ong kamait ia la ki
omui sauasa ia, o kotiki ong ia ngen en kaperen. 13 I
pan padaki ong me katiwo kan duen al omui kan,
pwe me dipan akan en wuki ong komui. 14 Maing
Kot, kom kotin dore ia la sang dip en nta, pwe komui
Kot ai saunkamaur, pwe lo i en kapinga omui pung.
15 Maing Ieowa, kom kotin kasar pasang kilen au
ai, pwe au ai en kapikapinga komui. 16 Pwe kom
sota kotin mauki mairong kamela — a ma iei, i pan
wiada — o mairong isis kom sota kotin kupura. 17 A
iet mairong, me Kot kin kotin kupura: Ngen olar, o
mongiong insensuedalar, o karakarak, iei me komui
Maing Kot sota pan kotin mamaleki. 18 Kom kotin
sauasa Sion ki omui kalangan, kotin kauada kel en
Ierusalem. 19 Komui ap pan kupura mairong pung,
mairong isis o mairong unsok. I ansau me kau ol pan
iseda pon sapwilim omui pei saraui.

52 KOE ol weit, da me koe suaikeki me sued, pwe
kalangan en Ieowa kin duedueta ni ran karos. 2
Lo om inong iong me sued, o kin rasong naip kong
pot, ni a wia likam. 3 Koe kin mauki lokaia sued sang
me mau, o lokaia likam sang me pung. (Sela) 4 Koe
kin men lokaiaki me sued lo om likam. 5 I me Kot
pil pan kawe uk ala, o Iepuk uk pasang, o waik uk
sang nan im om, o koko uk sang nan sap en me
maur akan. (Sela) 6 A me pung kan pan kilang o
masapwekada, o re pan kaururekі i: 7 Kilang, iei ol o,
me sota kaporoporeki Ieowa, pwe a keleki a dipisou
toto o a kelail ong a wiada me sued. 8 A ngai dueta
tuka oliwe pot nan tanpas en Kot, i kaporoporeki
kalangan en Kot kokolata. 9 I pan kapinga komui
kokolata, pwe kom kak kotin wiada; i pan kapinga mar
omui, pwe a lingan ren sapwilim omui Ielapok kan.

53 ME pweipwei kan kin indinda nan mongiong
arail: Sota Kot. Arail tiak meid sued. Arail sapung
kan sakanekan. Sota amen mia, me kin wia me mau.
2 Ieowa kin irerong aramas akan sang nanlang, pwen
masani, ma amen mia, me lolekong o rapaki Kot. 3 A
ir karos suedalar, o karos sapungalar, sota me kin
wiada me mau, sota amen. 4 Ir karos me kin wiada
me sued, sota arail lolekong, irail, me kin namala nai
aramas akan rasong prot, a re sota kin likwir ong Kot.
5 Rap masak ni sota karepa, pwe Kot kotin kamueit
pasanger kokon en ir, me kin kapil uk pena. Kom
kotin kanamenok ir alar, pwe Kot kotin kase ir ala. 6
O i men, sauas pan Israel en kodo sang nan Sion,
o Kot en kotin lapwada sapwilim a salidi kan! I me
Iakop pan insen mauki o Israel pan pereperenki.

54 MAING Kot, kom kotin sauasa ia ki mar omui, o
kotin kasansaleda ai pung ki omui manaman. 2
Maing Kot, kom kotin ereki ai kapakap, o kotin mangi
lokaia en au i. 3 Pwe men wai kai palian ia, o me weit
akan masamasan maur i, o re sota weweid mon Kot.
(Sela) 4 Kilang, Kot sauas pa i, Ieowa kin kolekol
ngen i. 5 A pan kotin depuk ong ai imwintiti kan ar
me sued. Kom kotin kawe ir ala ki omui melel. 6 I
ap pan wiai ong komui mairong kaperen, o kapinga
mar omui, pwe a me mau. 7 Pwe a kotin dore ia la
sang nan ai apwal akan karos, o mas ai peren kidar
ai imwintiti kan.

55 MAING Kot, kom kotin ereki ai kapakap, o kom
der rirwei sang mon ai ngidingid. 2 Kom kotin
mangi ia o kotin sapeng ia. Pwe i kin sansalong
sili o sangesangki, 3 Pwe ngil en ai imwintiti kin
kainsensued ia o me doo sang Kot akan kin pakipaki
ia; pwe re kin men wia sued ong ia, o re kin kailong
kin ia. 4 Mongiong i masapwekada nan kaped i, o
masak en mela lel ong ia. 5 Masak o rerer lel dong
ia; wapon kadupal ia di. 6 I ap indada: O ma pa i kat
dueta pa en muroi, pwen pirwei o mi ekis wasa. 7 I
ap pan pirla wasa doo, o kaukauson sap tan. (Sela)
8 I pan madanglang wasan moleilei mon melimel o
katau. 9 Maing Ieowa, kom kotin kawuk pasang lo
arail, o kotin kasore ir ala, pwe i kilekilang, me toun
kanim o kin weit o akamai pena. 10 Mepukat kin wiaui
ni ran o ni pong pon arail kel takai, o a dir en apwal
o dodok kan. 11 Me sued akan kin kaunda kanim
o; o tou a kan sota kin muei sang likam o kotaue.
12 Ma ai imwintiti pan wia sued ong ia, i sota pan
insenoki, o ma me kailong kin ia pan pei ong ia, i
pan ruki sang mo a. 13 A koe, ai warok, o kompole
pa i o kis ai. 14 Pwe kitail minimin penaer nan pung
atail. Kitail wiaki eu nan pung en pokon nan tanpas
en Kot. 15 Mela en madang lel wong irail, pwe ren
lokidokila nan wasan mela ni ar memaur; pwe im arail
o lol arail me dir en morsued. **(Sheol h7585)** 16 A i pan
likwir ong Kot, o Ieowa pan kotin sauasa ia. 17 Nin

sautik, o ni mansang, o nin sauas i pan sangesang o
weriwer, a ap pan kotin mangi ngil ai. 18 A pan kotin
dorela ngen i sang ren me men palian ia, o pan kotin
kamoleilei ia; pwe ir me toto, me u ong ia. 19 Kot
pan kotin ereki o kanamenok ir ala, pwe a kotikot eta
sang tapin kaua. (Sela) Pwe re sota pan wukila, o re
sota masak Kot. 20 A saikidi sapwilim a popol akan,
o a kawela a inau. 21 Au a me kitentel sang wi, ap
lamelame duen mauin, a lokaia me muterok sang
le, ap rasong kodlas kong, me onopa dang pei. 22
Mueid ong Ieowa, me koe inong iong, a pan apwali
uk ada, a sota pan kotin mueid ong me pung kan en
wukiwuk sili. 23 Maing Kot, kom pan kotin kase ir
long ong nan por lol en me sued o; me inong iong nta
o likam kan sota pan lel ong apali en maur arail. A i
pan kaporoporeki komui.

56 MAING Kot, kom kotin maki ong ia, pwe aramas
akan ngiringir ong ia; re kin peipei o kamasak ia
ni ran karos. 2 Ai imwintiti kan kin ngiringir nin ran
karos, pwe me toto pei ong ia ni ar aklapalap. 3 Ni
ai masak i kin kaporoporeki komui. 4 I pan kapinga
masan en Kot, i pan kaporoporeki Kot o pan sota
masak, da me aramas kak wiai ong ia? 5 Ran karos
re kin kawukila ai lokaia, re kin madamadauata, duen
ar pan kawe ia la. 6 Re pokon pena, o masamasan, o
kanakanai ong kaimwin nä i kat, duen ar pan kak
kame ia la. 7 Iaduen, re pan kak pitila ni ar morsuet?
Maing Kot, kom kotin kasapokala song en aramas
due met, 8 Kom kotin wadok pena al en ai pitilar
akan, o kotin kolekol pena pil en mas ai nan sapwilim
omui dal o. Pwe kaidin karos kileledier nan sapwilim
omui puk o? 9 Ai imwintiti kan ap pan sapale wei ni
ran o me i pan likelikwir; let me i asa, me Kot sauas
pa i. 10 I pan kapinga masan en Kot; i pan kapinga
masan en Ieowa. 11 I kaporoporeki Kot, ap sota
masak, pwe da me aramas akan pan kak wiai ong ia?
12 Maing Kot, i inauki ong komui, me i pan mairongki
danke ong komui; 13 Pwe kom kotin dorelar ngen i
sang mela o nä, i kat sang ai krisidi, pwe i en weweid
mon silang en Kot nan marain en me maur akan.

57 MAING Kot, kom kotin maki ong ia, maki ong ia!
Pwe ngen i kin kaporoporeki komui, o pan mot
en lim omui i wasan ai maur, lao ansau apwal daulier.
2 I likwir ong Kot, me lapalapia, ong Kot, me kotin
kaimwisokala ai kankangeranger. 3 A kotin poronedo
sang nanlang sauas pa i ong me kanamenok ia, o me
kin ngiringir ong ia. (Sela) Kot pan kotin kadarado a
kalangan o melel. 4 Ngen i mi nan pung en laien akan,
aramas rasong umpul en kisiniai; ngi arail rasong
katieu o kanangan kasik katieu, o lo arail rasong
kodlas kong o. 5 Maing Kot, kom kotida ileila sang
lang, o wau omui nan sappa karos. 6 Irail insarai ia
nan al ai kan; re kin katoutoui ngen i; re weirada mo i
por eu, ap pein pupedi ong lole. (Sela) 7 Mongiong i
insenemaular, Maing Kot, ngen i onoper ong kaul o
kaping. 8 Ngen i pirida! Kaul o arp pirida! I pan pirida
nin soran. 9 Ieowa, i men danke ong komui nan wei
kan; i pan kauli ong komui nan pung en aramas akan.
10 Pwe omui kalangan me laud dueta nanlang, o omui
melel dueta tapok kan. 11 Maing Kot, kom kotida ileila
sang lang, o wau omui lingan nan sappa karos.

58 IADUEN komail lotong, pwe komail sota men
lokaia me pung, o komail sota men kapung nin
tiak inen, komail aramas akan? 2 Melel, komail kin
wia me sapung nan mongiong o, o nan sap o komail
kin kelail ong wiada me sued. 3 Me doo sang Kot
akan me sapung sang pon kapan in ar akan; me
likam kan kin sansalong sili sang nan kaped en in ar
akan. 4 Ar lingarangar rasong lingarangar en serpent
amen, rasong serpent salongepon, me penala salong
a, 5 Pwen der rong ngil en saunwun ani o kati ani
men, me kadek wunani. 6 Maing Kot, kom kotin katip
pasang ngi nan au arail; Maing Ieowa, kom kotin
kawela ngi en laien pulepul akan. 7 Kom kotin kawe
ir ala dueta pil me kin pwilipwili wei. Ma a kaonopada
a kanangan kasik katieu, re kin tip pasang. 8 Re
pan soredi dueta kamadel amen kin mong pena; re
sota pan kilang katipin dueta seri amen, me sota dar
pungi. 9 Mon omail ainpot pan pam tui, a pan kotin
sipet wei ni a ongiong. 10 Me pung o pan peren kida
a lao kilang depuk ong ir, o a pan widen nä a nan
ntan me doo sang Kot o. 11 Aramas akan ap pan
inda: Me pung kan pan tungole kating; pwe Kot eta
saunkadeik nin sappa.

59 AI Kot, kom kotin dore ia la sang ai imwintiti
kan, o kotin pera sang ia mon me palian ia. 2
Dore ia la sang me morsued akan, o kotin sauasa ia
sang me inong iong nta. 3 Irail kin masamasan maur
i, me kelail akan pokon pena ong ia, a sota dip ai,
o sota me sued kot, me i wiadar, Maing Ieowa. 4
Irail tang pena o kaonopada, a sota dip ai. Kom kotin
opada wasa, o kotin ieiang ia, o irerong mepukat. 5
Maing Ieowa, Kot Sepaot, Kot en Israel, kotin opada
wasa, o kotin kadeikada men liki kan karos. Kom der
maki ong amen ir, me kin wia dip ni ar aklapalap.
(Sela) 6 Nin sautik re kin puredo ngungung dueta kidi
kan, o re kin tangatang sili nan kanim o. 7 Kom kotin
mangi, re kin lidelidu mongin; kodlas kan mi pan kilin
au arail: Is me pan rong? 8 A komui, Maing Ieowa,
pan kotin kiparamat kin irail, o kom pan kotin kalis irail

la. 9 Kele pa i, i pan rukila re omui. Pwe Kot pere pa
i. 10 Kot kin kotin kasale ong ia melel a kalangan; Kot
kin kotin wiai ong ia, i en peren kida ai imwintiti. 11
Kom der kotin kame ir ala, pwe nai aramas akan pan
monokela, a kotin kamueit ir pasang ki omui mana,
Ieowa pere pat, kasapoke ir ala. 12 Dip eta lokaia
en kilin au arail; i me re pan lokidi ni ar aklapalap;
pwe re kin lokaia lalaue o likam eta. 13 Kom kotin
kawe ir ala o der maki ong ir; kawe ir ala, pwe ren
solar meakot, ap asa, me Kot kotin kaunda kadaudok
en Iakop o sap karos. (Sela) 14 Nin sautik re kin
puredo ngungung dueta kidi kan, o re kin tangatang
sili nan kanim o. 15 Re kin tangatang sili rapaki kan
ar manga, ap lipaned, ma re sota pan medila. 16 A i
pan kauleki duen omui manaman, o ni mansang i pan
kapinga omui kalangan, pwe komui pere pa i o ai
paip ni ran en ai apwal. 17 I pan kauli ong komui ai
paip, pwe Kot pere pa i o ai Kot kalangan.

60 MAING Kot, kom kotin kase kit alar, o kamueit
kit pasanger ni omui ongiong, kom kotin pur
ong kamait kit ala. 2 Kom kotin kamokitadar sap o, o
kawelar i, kom kotin kamauiala wasa ola kan, pwe
a kin mokimokid. 3 Pwe kom kotiki onger sapwilim
omui kan katoutou parail. Kom kotiki ong kit er wain
men kapweipwei kit alar. 4 A kilel eu, me kom kotiki
ong irail er, me masak komui, i me irail kauadar,
ap kelail kidar. (Sela) 5 Pwe kompoke pamui kan
en saladokala; kom kotin sauasa ki pali maun ar o
kotin ereki kit. 6 Kot kotin masanier nan sapwilim
a mol saraui, i me i peren kida; i pan nek pasang
Sikem o sosong sap Sukot. 7 Kilead o Manase iei
sap we; ngai kin kaunda Epraim; a Iuda iei ai sokon;
8 Moap iei ai dal en dudu; i kin tiakedi Edom; Pilista
kin ngisingis ong ia. 9 Is me pan kalua ia nan kanim
tengeteng eu? Is me pan iang ia lel Edom? 10 Kaidin
komui ai Kot? Komui me kase kit alar o sota iang at
karis akan. 11 Kom kotin sauasa kit ni at apwal akan,
pwe en aramas ar sauase sota katepa. 12 Iangaki at
Kot kit pan kapwaiada dodok apwal akan. A pan kotin
tiakedi at imwintiti kan.

61 MAING Kot, kom kotin ereki ai likelikwir o kotin
mangi ai kapakap! 2 Sang ni imwin sappa i pan
likwir wong komui, ma mongiong i masakada, kom
pan kotin kalua ia pon paip ileile eu. 3 Pwe komui
kapore pa i o imateng kelail ong ai imwintiti kan. 4
Kom kotin mueid ong ia, i en mimieta nan sapwilim
tanpas omui kokolata, o diar wasan kamaur pan lim
omui kan. (Sela) 5 Pwe komui Kot mangi duen ai
inau; kom kin kotiki ong ia er soso en ir, me masak
mar omui. 6 Komui en kotiki ong nanmarki maur
warai, pwe a saunpar akan en totola kokolata, 7 Pwe
a en mimieta mon Kot kokolata; kom kotin kasale ong
i kalangan o melel, me pan sinsila i. 8 I ap pan kauli
ong mar omui kokolata, pwe i en kapwaiada ai inau
kan ni ran karos.

62 NGEN i moleileilar ren Kot, me kotin sauasa
ia. 2 Pwe i eta ai paip, o sauas pa i, o pere pa
i, pwe i en sota luetala kokolata. 3 Arai da komail
kin masamasan ol ta men, pwen kamela, me rasong
did pangpangla o kel me pual pasanger? 4 Re kin
madamadaua duen ar pan kak kapupedi i, re kadek
likam, re kin lokaia kaselel, a nan mongiong arail
re kin lalaue. (Sela) 5 Ngen i, kaporoporeki Kot,
pwe i kapore pa i. 6 I eta ai paip o sauas pa i, o
pere pa i, pwe i ender pupedi. 7 Ai maur mi ren
Kot, o ai lingan, o ai paip, o ai kel; i kaporoporeki
Kot. 8 Komail aramas akan karos kaporoporeki i
ansau karos; kasansale ong i mongiong omail, Kot
kapore patail. (Sela) 9 A aramas akan sota meakot, o
me lapalap akan pil kin sapungala. Ni men tenok re
kin kokoda, menda ma irail me toto. 10 Komail der
keleki omail dipisou sapung o der kaporoporeki me
komail kuliadar. Ma komail pan kapwapwala, komail
der kasampwaleki! 11 Kot kotikidar masan eu, me
i ronger akai ansau, iet: Kot eta me manaman. 12
Komui Maing me kalangan o komui kin pwain ong
amen amen duen a wiawia kan.

63 Kot komui ai Kot, nin soran i kin piridang komui.
Ngen i kin inong iong komui. Pali war ai kin
inong iong komui nan sap madekong o mongedi,
wasa me sota pil mi ia. 2 I wasa i kin tamanda komui
nan sapwilim omui tanpas im saraui, pwe i men kilang
omui manaman o lingan. 3 Pwe omui kalangan mau
sang maur; kil en au ai kin kapinga komui. 4 I wasa
i inong iong kapinga komui arain ai maur, o men
pokada pa i kat ni mar omui. 5 I me pan kaperen pan
ngen i o ai popol, ma i pan kak kapinga komui ki au ai
kaperen. 6 Ni ai kin wendi pon los, i kin madamadaua
duen komui, o ni ai pirida, i kin lokelokaia duen komui.
7 Pwe komui sauas pa i, o pan mot en lim omui kan i
kin ngisingis. 8 Ngen i kin tengidi ong komui; lim omui
pali maun kin apapwali ia. 9 A irail me masamasan
ia, pwen saik ia di, pan lokidokila pan sappa. 10 Re
pan pupedi ong nan kodlas, o kidi en wel pan kang ir
ala; 11 A nanmarki pan peren kida Kot. Me kin kaula
ong i, pan pwaida, pwe au en me likam akan pan
pena pinla.

64 MAING Kot, kotin ereki ngil ai ni ai insensued.
Kom kotin sinsila maur i mon ai imwintiti weit. 2

Kom kotin karuki ia la sang mon pokon en me sued
akan, mon pwin en me wia sapung kan. 3 Me kin ada
lo'rail dueta kodlas pot, o me kaonopada ar kasik
katieu, iei ar lokaia sued, 4 Pwen rir kasikiedi me
lelapok o; madang re pan kasikiedi i, o sota insenoki.
5 Irail me weit ni ar tiak sued, o re kin inda, duen ar
pan insar, o re kin inda: Is me pan kak kilang? 6 Irail
kin madamadaua duen me sued. Kitail kapwaiadar,
karos kileledier. Mongiong en aramas me widing o
meid koiok ni morsued. 7 A Kot pan kotin kasik ir edi
madang, pwen kamadak ong ir. 8 Pein lo arail pan
kapup ir edi, o karos, me pan kilang, pan kaururekі.
9 O aramas karos pan masak o inda: Mepukat Kot
kotin wiadar. O re pan asa, me i sapwilim a dodok.
10 Me pung o pan perenki Ieowa, o pan liki i, o me
lelapok kan karos pan pereperen.

65 MAING Kot, se kin auiaui o kapinga komui nan
Sion, o se kin kapwaiada at inau ong komui.
2 Komui kotin ereki at kapakap, pwe i me aramas
karos pan pwara wong komui. 3 Dip at kin katoutoui
kit kaualap. Kom kotin maki ong kit dip at akan.
4 Meid pai, me kom kotin pilada o mueid ong, en
pwarala re omui, pwen kauson nan sapwilim omui
kel; kit pan tungetungole o medikila dipisou en tanpas
omui, sapwilim omui im en kaudok saraui. 5 Kom
kotin mangi kit duen omui pung kapuriamui, Kot, at
saunkamaur, komui me kapore pan meakaros nin
sappa, o me mi wasa doo ni kailan madau; 6 Me kotin
pasonedier nana kan, pwen tengeteng ni a kelail,
i me audeki manaman. 7 Komui katukiedi ngirsok
en madau, ngirsok en a iluk kan, o morongarong
en aramas akan. 8 Me kauson ni imwin sappa, kin
masakada omui kilel akan; komui kin kaperenda
me kauson ni pali mas o ni pali apong. 9 Kom kin
kotin kupura sappa o kawusokesok o kakepwapwala
i melel. Parer en Kot me dir en pil kaualap. Kom
kin kotin sauasa ar wantuka kan, iduen omui kotin
kapaiada sap o. 10 Kom kin kotin kapileda ar sap
akan o kawusokesok ar mad akan o kamuterok kila
katau o kapaiada ar tuka kan. 11 Kom kotin kapwada
kidar saunpar omui kalangan; o lip en aluwilu ar me
dir en kamau kan. 12 Mos en nan sap tan pil pwaida
mau, o dol akan kin pereperen. 13 O mal akan me
dir en pwin sip, o sap me rokeki korn, me mau ong
ngisingis o kakaul.

66 NGISINGIS ong Ieowa nan sap karos! 2 Kauleki
lingan en mar a; kapikapinga i melel! 3 Komail
potoan ong Kot: Meid kapuriamui sapwilim omui
dodok kan! Sapwilim omui imwintiti kapinga komui
pweki omui manaman. 4 Sap karos en kaudok ong
komui o kapinga komui o kauleki ong mar omui.
(Sela) 5 Komail kodo, kilang dodok en Kot, pwe
a wiawia kan me kapuriamui ren aramas akan. 6
A kotin kawukila madau ong sap madakong, pwe
aramas en kak alu pon pil o, i wasa se peren kidar
kaualap. 7 A kotin kakaunda ni a manaman kokolata;
silang i kin irerong wei kan. Me kangudi kan sota kak
pwaida. (Sela) 8 Komail wei kan kapinga atail Kot, o
komail kalaudela ngil omail, pwen lel ong wasa doo.
9 Me kotin kolekol ong kitail maur atail, o sota mueid
ong, nä atail en krisedi. 10 Pwe komui Kot me kotin
kasongesong kit o kamakelekel kit er, dueta silper
kin kamakelekelada. 11 Kom kotin mueid ong, sen
lodi ni insar o, kom katoutou kin kit men katoutou eu.
12 Kom kotin mueid ong aramas kai, en tiakedi pon
mong at; kit lel ong kisiniai o pil; a kom kotin kapiti
sang kit o kakele kit adar. 13 I me i pan pedekilong
ong nan tanpas omui, pwen mairong isis, o i pan
kapwaiada ai inau ong komui, 14 Duen kil en au ai
inaukidar, o duen au ai inda ni ai ansau apwal: 15 I
pan mairong isis ong komui sip wi kan iangaki adiniai
en sip ol, i pan mairongki kau iangaki sip o kut ol
akan. (Sela) 16 Komail karos, me masak Kot, kodo re
i, i pan kasoi ong komail, duen me a kotin wiai ong
ngen i. 17 I likwirki ong i au ai o i kapingaki i lo i. 18
Ma i pan lamelame nan mongiong i, me i pan wiada
me sued, Ieowa ap sota pan mangi ia; 19 A Kot kotin
ereki ai kapakap, o a kotin mangier ai ngidingid. 20
Kapinga ong Kot, me sota kotin mamaleki ai kapakap,
o a sota kotiki wei sang ia a kalangan.

67 KOT en kotin maki ong kit, o kotin kapaia kin
kit. A kotin kamaraine kin kit, silang i. (Sela) 2
Pwe sapwilim a al akan me sansaleda nin sappa o
ren men liki kan a maur. 3 Maing Kot, wei kan pan
kapinga komui, wei kan karos pan kapinga komui. 4
Wei kan pan peren kida o ngisingis, pwe kom kin kotin
kapung ong wei kan ni tiak pung, o kom kotin kaunda
aramas akan nin sappa. (Sela) 5 Maing Kot, wei
kan pan kapinga komui, wei kan karos pan kapinga
komui. 6 Sap o kin kapwaiada a tuka kan. Kot pan
kotin kapai kit ada, at Kot. 7 Kot pan kotin kapai kit
ada, o toun sappa karos pan masak i!

68 KOT en kotida, pwe a imwintiti en kamueit
pasang, o me kailongki i, en tang wei. 2 Kom
kotin paki irail wei dueta adiniai, dueta kris kin pei
pasang nan kisiniai, iduen me doo sang Kot akan en
soredi. 3 A me pung kan en pereperen o popol mon
silang en Kot o ren pereperen melel. 4 Kauli ong Kot,
kauli ong mar a! Kaonopada al o ong i, me kotiwei
nan sap tan, a maraneki Ieowa — komail perenki i! 5

Pwe i Sam en me sapoupou kan o saunkapung en li
odi kan. I Kot nan sapwilim a tanpas saraui. 6 Kot me
kotin kadire kila seri ko im en me kin kelep, me kin
lapwada me salidi kan, pwen pwaida o pereperen
a me katiwo kan pan mimieta nan wasan lek. 7
Maing Kot, ni ansau kom kotiwei mon sapwilim omui
aramas akan, ni omui kotiwei nan sap tan! (Sela) 8
I ansau sap o rerer, o audepan lang kan moredier
mon silang en Kot, nana Sinai mon silang en Kot en
Israel. 9 Maing Kot, kom kotin kamoredier katau mau,
o kom kotin kamauradar sapwilim omui soso, me
mongedier, 10 Pwe sapwilim omui pwin diar wasa,
me a kak kotikot ia. Maing Kot, kom kotin apwalilar
me luet akan duen omui kalangan. 11 Ieowa kotikidier
a masan ki pwin en wanporon kalaimun akan. 12
Nanmarki en karis toto tang wei madang, o waun
im akan nek pasanger, me re atia sang ar imwintiti
kan. 13 Ni omail kairu nan pung en noumail pwin man
akan, komail rasong pa en muroi men, me lingan
dueta silper o pa a kan dueta kold lingan. 14 Ma
me Manaman o lao kotin kamueit pasang nanmarki
kan, nana Salmon rotorot ap pan marainla. 15 Nana
Pasan iei nana en Kot; Pasan nana kalaimun eu. 16
Menda komail nana kalaimun akan kin kilekilang ap
peirin ong nana, me Kot kotin piladar en kotikot ia?
O Ieowa pan kotikot wasa o kokolata. 17 War en
Kot me kid toto pan pak kid; Ieowa kotikot re'rail ni
nana Sinai. 18 Komui kotidalang poa o saliedier me
salidi kan, o kom kotin ale ong aramas pai kan, pil
ong ir me katiwo kan, pwe Ieowa en kotikot wasa
o. 19 Kapinga Ieowa nin ran akan karos; Kot kin
kotiki ong kitail katoutou patail, ap pil kotin sauasa
kitail. (Sela) 20 Atail Kot iei sauas patail, o Ieowa
Kaun kin kotin dorela sang mela. 21 Melel, Kot pan
kotin kawela mongan a imwintiti kan, o a pan kotin
leser pasang takain mongan ir, me dadaurata ar
katiwo. 22 Ieowa kotin masanier: I pan kapure dong
ir sang nan Pasan, I pan wa ir do sang nan kapin
madau; 23 Pwe koe en tiakedi ong nan ntan imwintiti
kan, o noum kidi kan en tamotamo. 24 Maing Kot, a
sansal duen omui kotikot sili, duen omui kotikot sili
nan mol omui saraui, ai Kot o ai Nanmarki. 25 Pwin
en kaul kin tiong, ap pwin en saunkasang nan pung
en peinakap akan, me wiadar aip. 26 Kapinga Kot
Ieowa nan momodisou kan, komail me kisan parer
en Israel. 27 Peniamin tikitik kin kakaun nan pung
ar, saupeidi en Iuda iangaki sapwilim ar akan toto,
saupeidi en Sepulon, o saupeidi en Naptali. 28 Omail
Kot kotin kauadar omail wei; Maing Kot, i me komui
en kotin katengetengedi, pwe sapwilim omui dodok.
29 Nanmarki kan pan wa dong uk ar kisakis pweki
omail im en kaudok nan Ierusalem. 30 Kom kotin lipor
ong man en nan rau, o pwin kau ol iangaki na kan, o
wei kan, me kin pepei pweki kisin moni. Kotin kamueit
pasang wek kan, me kin men mauin. 31 Saupedi en
Äkipten pan pwarado; men Moren pan pokadang Kot
pa'rail. 32 Komail wei kan nin sappa kauli ong Kot,
kakaul o kapinga Ieowa. (Sela) 33 I, me kin kotikot sili
nanlang, nanlang en masia! Kilang, a kin kotiki ong
sapwilim a nansapwe manaman. 34 Komail kamelele
mana en Kot! A lingan mi ren Israel, o a mana mi nan
tapok kan. 35 Kot meid kapuriamui nan mole saraui. I
Kot en Israel. A pan kotiki ong aramas akan mana o
kelail. Kapinga Kot!

69 MAING Kot, kotin sauasa ia, pwe pil itida lel
ong maur i. 2 I pan kirila nan wasa lususur lol,
wasa me sota kakaluak; i mi nan pil lol, o ad pan
kamop ia la. 3 I panga kila ai sangesang, kapin wor ai
kirkilar, mas ai suedalar, pwe a warailar ai auiaui Kot.
4 Me kin tata kin ia nin sokarepa me toto sang pit en
mong ai. Me imwintiti ong ia, o me kin kawe ia la, ap
sota karepa, kin kelail. I en pwain, me i sota kulia
sang. 5 Maing Kot, kom kotin mangi ai pweipwei, o
ai sapung kan me sota rir sang komui. 6 Kom der
mueid ong irail, me auiaui komui, en sarodi pweki
ngai, Maing Ieowa Sepaot; kom der mueid ong irail,
me rapaki komui, en namenokala pweki ngai, Kot
en Israel. 7 Pwe i kin kankaururla pweki komui, mas
ai me dir en namenok. 8 I wialar men wai amen
ren ri ai kan, o nain in ai sasa ia lar. 9 Pwe limpok
ong tanpas omui kasor ia dier, o lalaue en ir, me kin
lalaue komui id ko dong ia. 10 I kin sangesang melel
o kaisesol, ari so, re kin lalaue ia. 11 I likau kidar ed
eu, a re kin lalaue ia. 12 O me mondi pan wanim, kin
kasekasenda ia, o wasan kang sakau, re kin kakaul
kin ia. 13 A i kin kapakap ong komui Maing Ieowa ni
ansau me kon ong; Maing Kot, kom kotin mangi ia
pweki omui kalangan lapalap o kotin sauasa ia. 14
Kotin dore ia la sang nan pwel, pwe i ender kirila;
pwe i en piti sang, me kailong kin ia o sang nan pil lol;
15 Pwe lapake ender kamop ia la, o wasa lol ender
kadala ia la, o au en por o ender pur pena ong po i.
16 Mangi ia, Maing Ieowa, pwe omui kalangan meid
mau, kom kotin masan dong ia, pweki omui kalangan
lapalap. 17 O kom der karirela sang sapwilim omui
ladu silang omui, pwe i masak; kom kotin madang
mangi ia! 18 Kom kotido ren ngen i o dorela i, kotin
dore ia la pweki ai imwintiti kan. 19 Komui mangier
duen ai sarodier, o ai lisela, o ai namenok, me palian
ia, kin sansal ong komui. 20 Ai sarodier kin kawela
nan mongiong i, o i luetalar melel. I auiaui, ma sota

me pan insensuedeki mepukat, a sota man amen; o
ma sota, me pan kamait ia la, a sota me i kak diar. 21
Irail kin kamanga kin ia ede, o kanim pil kin ia pinika
ni ai men nim piladar kaualap: 22 Arail tepel en wiala
insar arail, o lidip arail, o kapup arail. 23 Mas arail en
rotorotala, pwe ren der kilang wasa, o irail en kos
pena kokolata. 24 Wudokidi ong po'rail omui ongiong,
o omui ongiong melel en lel ong irail. 25 Deu'rail en
liselipingda, o sota me pan kauson nan im arail. 26
Pwe re kin pakipaki, me kom kotin kaloker, o re kin
indinda, me dene komui kin kaloke mal sapwilim omui
kan. 27 Kom kotin kaloedi ong ir ni sapung toto, pwe
ren der konodi omui pung. 28 Iris sang ir nan puk en
kamaur, pwe ren der iang me pung kan kileledi. 29
A ngai me luet, o i kin waiwairok. Maing Kot, omui
sauasa ia en sinsila ia. 30 I pan kapinga mar en Kot
ki kaul pot, o i pan wauneki i melel ki danke. 31 I
me Ieowa kotin kupura sang kau ol, me ose o pat
en nä pualapual mia. 32 Me luet akan kin kilang, o
peren kida, o me kin rapaki Kot, mongiong arail pan
maurada. 33 Pwe Ieowa kotin mangi me samama
kan, o a sota kotin mamaleki sapwilim a salidi kan. 34
Nanlang en kapinga i, pil sappa, o madau, o karos
me kin mokimokid lole. 35 Pwe Kot pan kotin sauasa
Sion, o a pan kauada kanim en Iuda kan, pwe aramas
en kauson wasa o, o aneki. 36 O wan a ladu kan
pan sosoki irail, o me kin pok ong mar a, pan kauson
wasa o.

70 MAING Kot kom kotin madangdo, dore ia
la, Maing Ieowa, pwen sauasa ia! 2 Me kin
masamasan ia, en namenokala o sarodi, o me kin
peren kida ai apwal akan, en ponseker wei o lesila.
3 Pwe irail me kin indinda due ai: Io ol o! Ren
namenokala. 4 A me kin idok komui, en pereperen
o popolki komui, o me kin pok ong omui maur, en
indinda ansau karos: Kot meid kapingan! 5 A ngai
me luet o samama. Maing Kot, kom kotin madang
dong ia, pwe komui ta sauas pa i o ai saundor; Maing
Ieowa, kom der kotin pwand!

71 MAING Ieowa, i liki komui, kom der mueid ong, i
en sarodi kokolata. 2 Kom kotin dore ia la pweki
omui pung, o kotin sauasa ia, o kotin kapaike dong ia
karong omui kan o sauasa ia. 3 Komui en kotin wiala
ai paipalap, wasa i pan kak pitila ia ansau karos,
pwe kom kotin inauki ong ia er, me kom pan dore
ia la, pwe komui ai paip o ai kel. 4 Ai Kot, sauasa
ia sang nan pa en me doo sang Kot, o sang nan
pa en me sapung o weit. 5 Pwe komui kapore pa i,
Maing Ieowa, komui ai kel sang ni ai pulepul. 6 I liki
komui sang ni ai ipwidier, o komui me kaipwi ia sang
nan kaped en in ai, i pan kapinga komui kokolata.
7 Ngai dueta meakot me kapuriamui ong me toto;
a komui kel pa i manaman. 8 Kom kotin kadireki
au ai kaping o danke ong komui. 9 Kom der kotin
kase ia la ni ai mala, o der muei sang ia ni ai pan
luetala. 10 Pwe ai imwintiti kin palian ia ni ar lokaia, o
me kin masamasan ia, kin kapakapung pena, 11 O
indinda: Kot muei sanger i, komail paki o koledi i,
pwe sota sauas pa a. 12 Maing Kot, kom der kotin
doo wei sang ia, Maing Kot! Kom kotin madangdo o
sauasa ia. 13 A me palian ia en namenokala o sarodi;
o me rapa kin ia, pwen kame ia la, ren kadupale
kidi namenok o lalaue. 14 A i pan auiauita, o i pan
kalaudela ai kaping ong komui kokolata. 15 Au ai en
kaloki sili omui pung, o omui kamau pan ran karos,
me sota kak wadawad pena. 16 I kin weweid sili ni
mana en Ieowa Kaun; i pan kapinga omui pung eta.
17 Maing Kot, kom kotin padaki ong ia er sang ni ai
pulepul, o i kaloki sili omui manaman akan sang mas
kokodo lel met. 18 Maing Kot, kom der kotin muei
sang ia ni ai mala, pit en mong ai lao puetepuetala,
lao i pan padaki ong seri en seri kan omui wiawia o
ong me pan kokodo omui manaman. 19 Maing Kot,
omui pung meid ileile, kom kin wiada dodok lapalap.
Maing Kot, is me rasong komui? 20 Pwe komui kotiki
ong kit er kamasak laud o toto, o kom kotin pur ong
kamau kit ada o wai ia dado sang nan wasa lol. 21
Komui pan kotin kaileile ia da, o kom pan kotin pur
ong kamait ia la. 22 I ap pan kapingaki komui kasang,
pweki omui melel, ai Kot, i pan kauleki ong komui
arp, ong komui, me Saraui en Israel. 23 Kil in au ai o
ngen i, me re kotin dorelar, pan pereperen o kauli
ong komui. 24 Pil lo i pan indinda duen omui pung
sang mansang lel sautik. Pwe irail, me men kawe ia
la, namenokala o sarodier.

72 MAING Kot, kom kotiki ong nanmarki en kapung,
o kotiki ong nain nanmarki ol omui pung. 2 Pwen
kaunda sapwilim omui aramas akan nin tiak pung, o
dorela sapwilim omui me luet akan. 3 Nana kan en
kare dong aramas akan popol o dol akan me pung. 4
A pan sauasa pung en me luet ren aramas akan;
a pan dorela nain me samama kan, o pan tiakedi
me morsued o. 5 Aramas pan masak komui sang eu
kainok lel eu kainok, arain katipin o saunipong mia. 6
A pan kotidi dueta katau ong mat kap, dueta katau
me kawusokesok sap o. 7 Me pung o pan memaurata
ni a ran akan, o muei mau pan pwaida, lao saunipong
solar mia. 8 A pan kotin kaunda sang eu madau lel
wong eu, o sang pilap o lel ni imwin sappa. 9 Me
kaukauson nan sap tan, pan dairukedi ong mo a, o

a imwintiti kan pan kangala pwel par. 10 Nanmarki
en Tarsis o me mi nan dake kan, pan wa dong i ar
kisakis; nanmarki en Arapia o Sepa pan wia nopwei.
11 Nanmarki kan karos pan kaudoki ong i, men liki
kan karos pan upa ong i. 12 Pwe a pan dorela me
samama o, me kin weriwer, o me luet, me sota sauas
pa. 13 A pan kupura me tikitik o samama, o pan kotin
sauasa ngen en me samama kan. 14 A pan kotin
dorela ngen arail sang ren me morsued o weit, o nt'
arail me kasampwal mon silang i. 15 A pan ieiasata o
kold sang wein Arapia pan wisik wong i, o aramas
akan pan kapakapaki i ansau karos, a pan kapaida
ni ansau karos. 16 Wantuka kan pan pwaida mau
nin sappa o pon nana kan, korn pan momand dueta
Lipanon; o aramas akan pan wosada nan kanim akan
dueta rä nan sap o. 17 Mar a pan duedueta kokolata;
arain katipin a pan mimieta, iduen warai en mar a, o
re pan kapaikida i; men liki kan karos pan kapinga i.
18 Kaping ong Kot Ieowa, Kot en Israel, i eta, me kin
wiada manaman akan. 19 O kaping ong mar a lingan
kokolata, o sap karos en direki a wau! Amen, amen!
20 Iet imwilan kapakap en Dawid nain Isai.

73 MELEL, Kot kompoke pan men Israel, irail me
makelekel nan mongiong arail. 2 A ngai, ekis
ta, a nä i kat pan lodi, o i koren iong krisedi ni ai
kakakawei. 3 Pwe i suedeki me aklapalap akan, ni ai
kilanger en me sapung kan ar pwaidar. 4 Pwe sota
apwal kot lel ong irail ni ar pan mela, re kin kelail
o war arail wilar melel. 5 Sota ar apwal kot dueta
aramas tei kan, o re sota pan kalokolok dueta aramas
tei kan. 6 Ari aklapalap, iei kapwat en tapin wor arail,
o arail likau, iei arail tiak weit. 7 Por en mas arail tikitik
o sued kilar ar wilar, o re kin wiada, me re inong iong.
8 Re kin mamaleki meakaros, o re kin lokelokaia me
sued, o re kin lalaue o lokaia ni ar aklapalap. 9 Dene
arail lokaia tapi sang nanlang, o me irail indinda, dene
i eta me pung nin sappa. 10 I me aramas akan lokidi
ong irail; o pil totoia re kin nimala. 11 Re kin inda:
Iaduen, Kot pan kotin insenoki irail? O menda ren
me lapalap irail? 12 Kilang, iduen me doo sang Kot
akan; irail meid pai nin sappa, o re pan kapwapwala.
13 Iaduen, likamata sota katepa ai kamakelekeladar
mongiong i o kaminela pa i kat ni me pung? 14
Pwe ran karos i pan kalokolok, o ni mansang karos
ai kamekam mia. 15 Koren iong i pil pan indinda
dueta irail, a so, pwe i de pan suedeki sapwilim omui
seri kan karos sang mas kokodo lel met. 16 I ap
madamadaua duen mepukat, pwen dedeki, a i sota
kak ong. 17 Ngai lao pedelong ong mon mol en Kot
saraui o kilanger imwin me doo sang Kot akan. 18
Melel kom kotin pwili kin irail edi wasa likakeris; kom
kotin kapup irail edi ong nani pwel. 19 Iaduen arail
madang soredier. Irail lokidokila, o imwila'rail meid
kamasapwek. 20 Maing Ieowa, kom kin kotin kawela
mom arail nan kanim o dueta auramen. 21 Ni ai
madak nan mongiong i, o waiwairok nan ai mudilik
kan, 22 I ap diaradar, me ngai ol pweipwei men, me
sota asa meakot; dueta man amen mo omui. 23 Ari
so, i pan mimieta re omui kokolata, pwe komui kotin
kolekol eta pa i pali maun. 24 Komui kin kalua ia duen
kupur omui, o kom pan kotin kasamo ia nan lingan
omui. 25 Ma komui ta ai Kot, i sota pan anane meakot
nanlang de sappa. 26 Ma pali war ai o ngen i pan
dupokala, pil menda, pwe komui Maing Kot kamait pa
i o pwais ai kokolata. 27 Pwe kom kotin mangi irail,
me muei sang komui pan lokidokila; Kom pan kotin
kasapokela karos, me wuki wei sang komui. 28 A iet
ai peren, i en tengeteng ong Kot, o i en kaporoporeki
Kot Ieowa, pwen kalok sili omui wiawia kan karos.

74 MAING Kot, da me kom kotin kase kin kit ala,
o da me re ongiongiki sapwilim omui sip akan?
2 Kom kotin kupura sapwilim omui momodisou, me
kom kotin pwaindar mas o, o me komui dorelar, pwen
wiala sapwilim omui, kotin kupura dol Sion, wasa me
kom kotikot ia. 3 Kom koti dong wasa me liseliping
ansau warai; imwintiti me kawelar meakaros nan im
saraui. 4 Me palian komui, kin weriwer nan tanpas
omui o pwilikidi arail dikedik en ani mal akan lole. 5
Irail pwaradar dueta ir, me wia palapal nan wel. 6 Re
kin kawela did kaselel akan ki sile laud o tikitik. 7
Irail karongala tanpas omui; irail kasaminela o tiakedi
wasa me mar omui kotikot ia. 8 Irail kin inda nan
mongiong arail: Na, kitail pan kawela! Irail karongalar
wasan kaudok karos nan sap o. 9 Solar manaman
akai sansal ong kitail, o solar saukop amen mia, o
sota amen re atail me pan asa imwilan mepukat.
10 O Maing Kot, arai da me morsued o pan lalaue,
o imwintiti o pan mamaleki mar omui? 11 Da me
komui kotiki wei sang lim omui? Kotikida pali maun
omui o kaimwisokala. 12 Pwe Kot ai Nanmarki sang
mas o. I me sauas pan meakaros, me kin wiaui nin
sappa. 13 Kom kotin kamueit pasanger madau ki omui
manaman, o kom kotin kawelar mongan drake nan
pil. 14 Kom kotin kawelar mongan walros, ap kotiki
ong aramas nan sap tan, pwen kangala. 15 Komui
kotin kapwaredar parer o pilap akan, o pilap kalaimun
akan me kom kotin kangalangaladi. 16 Ran o pong
me sapwilim omui; komui kotin wiadar saunipong o
katipin. 17 Komui wiadar irair en sap akan; komui me
kin wia ansaun karakar o kapou. 18 Kom kotin kupura

mepukat: Imwintiti o lalaue komui Maing, o aramas
pweipwei kan mamaleki mar omui. 19 Kom der kotiki
ong man laualo ngen en sapwilim omui muroi, o kom
der likidmaliela pwin en sapwilim omui luet akan. 20
Kom kotin tamanda inau o, pwe sap olar wasa karos
o im akan pual pasanger. 21 Re der kotin mueid ong
me luet o, en namenok purela, me samama o luet
akan en kapinga mar omui. 22 Maing Kot, kom kotida
o kotin kaimwisokala sapwilim omui dodok; kom kotin
tamanda kankaurur, me kin wiaui ong komui sang ren
me pweipwei kan. 23 Kom kotin der maliela weriwer
en sapwilim omui imwintiti, morongorong en me palian
komui kan, me kin lalaudalar ansau karos.

75 Se kapinga komui, Maing Kot, se kapinga komui,
pwe mar omui me koren, o omui manaman
akan kaloki sili due. 2 Pwe ni a ansau I pan wiada
kapung pung. 3 Sap o tou a kan kin rerer; a I kin
kolekol a ur akan. (Sela) 4 I indang me aklapalap
akan: Komail der aklapalap! O ong me doo sang Kot
akan: Komail der keleki omail manaman! 5 Komail
der kaileilada mong omail, komail der lokaia sued ni
omail aklapalap. 6 Pwe sota sauaspa sang ni mas en
lang de kapin lang, de sang nana en sap tan. 7 Pwe
Kot, me kin kadeikada, o me kin kasapwilidi amen,
o kasapwilada amen. 8 Pwe dal eu mi nan lim en
Ieowa, me dir en wain kelail, me a kotin kodidodie;
a me doo sang Kot akan karos nan sappa pan nim
sang, o re pan nimala moroke. 9 A i pan padapadak
kokolata, o kauli ong Kot en Iakop. 10 I pan kawela
mana en me doo sang Kot akan karos, a mana en
me pung kan pan kakairida.

76 KOT me indand mau ren Iuda, o mar a me
lingan ren men Israel. 2 Tanpas a im pwal mi
nan Salem, o tanpas a mi Sion. 3 I wasa a kotin
katip pasang ia kanangan kasik katieu, o pere, o
kodlas, o tatan mauin. (Sela) 4 Komui me lingan o
manaman sang dol en mauin kan. 5 Me aklapalap
akan lodier ong men kul akan o mela, o saunpei
komad karos en kidi pa arail. 6 Maing Kot en Iakop
os o war kin pupekidi omui masan akan. 7 Komui
meid kamasapwek. Is me kak u mo'mui ni omui
ongiong? 8 Ni omui kotin kasaledar omui kadeik
sang nanlang, sappa ap masapwekadar o nenenlar,
9 Ni en Kot a kotidar, pwen kadeik, o sauasa me
luet akan karos nin sappa. (Sela) 10 Pwe makar en
aramas kin kalinganada komui, o ma re pan pur ong
moromorong, luan omui ongiong pan itar ong irail.
11 Komail inau ong Ieowa omail Kot o kapwaiada.
Komail karos, me mi impa, wa dong ren me kalom
omail kisakis akan. 12 I me pan atia sang saupeidi
kan ar komad, a meid kalom ong nanmarki en sappa
kan.

77 I KIN likwirki ngil ai ong Kot, ong Kot, me i pan
likwir ong, o i me kotin mangi ia. 2 Ni ai ansau
apwal, i kin rapaki Ieowa; ni pong pa i kin u wei o sota
kin dukedi, pwe ngen i sota kak insenemaula. 3 Ni ai
tamanda Kot, i kin asengokida, ni ai madamadaua,
ngen i kin luetala. (Sela) 4 Kom kin kotin kolekol
por en mas ai, pwe ira en papat; ngai inen en luet,
solar itar ong lokaia. 5 I kin lamelame duen ran en
mas akan, duen par akan me samalar. 6 Ni pong i
kin lamelame duen ai kasang arp, o mongiong i kin
madamadaua; ngen i kin raparapaki. 7 Kalelapok,
Ieowa pan kotin ongiong kokolata, o a sota pan kotin
maki ong? 8 A kalangan roselar melel, o a inau
imwisokalar kokolata? 9 Kot kotin malielar a mak ong
kit, o a kariri kilar ongiong a kalangan? (Sela) 10 Ari
so, i indadar: Mepukat me mau ong ia; pali maun en
lim en me Lapalap pan kak dorela meakaros. 11 I me
i kin taman kida wiawian Ieowa; melel i kin tamanda
omui manaman akan sang mas o, 12 O madamadaua
duen omui wiawia kan karos, o kilekilang duen omui
dodok. 13 Maing Kot, al omui me pung. Ia wasa amen
Kot manaman mia dueta Kaun o? 14 Komui ta Kot me
kin wia manaman akan. Komui kotin kasansaledar
omui manaman nan pung en wei kan. 15 Komui kotin
dore kila sapwilim omui kan omui manaman, iei seri
en Iakop o Iosep akan. (Sela) 16 Pil akan ariri komui,
Maing Kot, pil akan ariri komui, rap masapwekadar, o
wasa lol rererdar. 17 Tapok kalaimun akan kamoredier
pil, tapok kan wiadar nansapwe, o liol piripir sili. 18
Nansapwe wiauier nanlang; sapwilim omui liol akan
kamaraini sappa; sappa mokieda o rerer. 19 Al omui
mi nan madau, al omui tätik nan pil kalaimun akan,
o sota me kaan aluwilu omui. 20 Kom kotin kalua
sapwilim omui kan dueta pwin eu ren Moses o Aron.

78 KOMAIL nai aramas akan, rong ai kusoned;
komail kapaike dong salong omail padak en au
ai! 2 I pan ki pasang au ai, pwen padak, o pan kida
kasoi en mas o, 3 Me kitail rongadar o asaer, o sam
atail kasoi ong kitail er, 4 Pwe kitail ender kariri la sang
kadaudok arail, me pan pwarado mur, o kaparokki
wau en Ieowa, o a manaman o a dodok kapuriamui
kan. 5 Pwe a kotin kauada men kataman eu ren
Iakop, o kotikida kapung eu ren men Israel, me a kotin
kakaliki ong sam atail akan, pwe ren uselang nair seri
kan, 6 Pwe di en mur en asa due, o seri ko, me pan
ipwidi; o ni ar kokoda, ren pil kasoi ong nair seri kan, 7
Pwe irail en kaporoporeki Kot, o ren der monokela en
Kot a wiawia kan, o ren kapwaiada a kusoned akan, 8

O ren der dueta sam arail akan, me kainok kangudi o
katiwo eu, me mongiong arail sota tengeteng, o ngen
arail sota melel ong Kot; **9** Dueta kainok Epraim, me
wa tatan mauin, ap purela sang nan pei. **10** Irail sota
dadaurata inau en Kot, o re sota men weweideki duen
a kusoned akan; **11** O re monokelar a wiawia kan o a
manaman akan, me a kotin kasansale ong irail er. **12**
A kotin wiadar manaman akai sansal mon sam arail
akan nan Äkipten, nan sap Soan. **13** A kotin palang
pasang madau o kotin mueid ong ir, en kotela, o
wiadar pil dueta kel takai eu. **14** A kotin kalua kin irail
tapok ni ran o, a ni pong umpul en kisiniai. **15** A kotin
palang pasang paip nan sap tan o kanim pile kin irail
pil toto. **16** O a kotin kapkapwile wei pilap kai sang
nan paip, pwe ren pwile wei dueta pilap laud akan. **17**
Ari so, re dadaurata ni arail dipi ong i, o re kaongiongi
me Lapalap o nan sap tan. **18** O re kasongesong Kot
nan mongiong arail, ni ar inong iong kan arail manga.
19 O re palian Kot ni ar inda: Melel Kot pan kak wiada
tepel eu nan sap tan? **20** Kilang, a poki paip o, pwe
pil en pwarado o pilap akan pwilepwile wei, a iaduen,
a pan kak kida prot o uduk ong na aramas akan? **21**
Ieowa lao mangier mepukat, ap kotin ongiongadar, o
kisiniai wiauier ren Iakop, o ongiong lel ong Israel,
22 Pweki ar so kamelele Kot, o sota kaporoporeki a
sauas. **23** A ap kotin masani ong tapok en poa kan, o
ritingida wanim en lang akan. **24** O kotin kamoredi
ong ir manga, pwe ren manga, o a kotiki ong ir prot
en lang. **25** Irail kangalar prot en tounlang kan; a kotin
kadar ong ir kisin manga toto. **26** A kotin kapwaredar
pan lang ang en mas en lang, o ni a manaman a kotin
kamokidada ang en pali air. **27** O a kotin kamoredi
ong ir uduk dueta pwel par, o manpir dueta pik en
oror. **28** O a kotin kapup irail di wasa karos, me irail
kauson ia. **29** Rap mangamanga o medilar kaualap, o
a kotin mueid ong ir ar inong. **30** A ni ar kapwaiadar
ar inong, o ni ar mangamanga, **31** Ongiong en Kot ap
lel ong irail er, o kamelar ol lapalap re'rail, o kotin
wokiedi manakap en Israel kasampwal akan. **32** A re
kalaudelar arail dip, o re sota kamelele a manaman
akan. **33** I me a kotin mueideki ren mela, re sota
paida, o ar apwal akan me toto arain ar maur. **34** Ni a
kotin kame irail la, rap idok i, o wukila, o rapaki Kot.
35 O re tamandar, me Kot kele parail o Kot lapalap
ar saundor. **36** O re lik sansal mau ong i ni au arail
o re likam ong i ni lo ar. **37** A mongiong arail sota
tengeteng ong i, o re sota dadaurata melel a inau. **38**
Ari so, a kotin kalangan ong ir, o kotin makeki ong ir
dip arail, o sota kame irail la, o katukiedi a ongiong
pan pak toto, o sota ongiongi melel. **39** Pwe a kotin
kupura, me irail pali uduk, dueta kisiniang, me pir wei
o solar puredo. **40** Pan pak toto re kangudi ong i nan
sap tan, o kakupur suedi i nan mal. **41** Irail pur ong
ansau karos kasongesong Kot, o re akapungi ong
me Saraui ren men Israel. **42** Re solar tamanda lim
a manaman, me dore ir ala sang ar imwintiti kan ni
ran o. **43** Duen a kotin wiadar a manaman akan nan
Äkipten o a dodok kapuriamui nan Soan. **44** A kotin
kawuki ong nta ar pil akan, rap solar kak nima sang
ar pilap akan. **45** Ni a kotin kapwaredar man sued
akan nan pung arail, me kang ir ala, o pros akan, me
kawe ir ala. **46** A kotiki ong muedi ar tuka kan, o ar
wantuka ong man siek. **47** A kotin kawekilar akel ar
wain o tuka kan ki akel tikitik. **48** A kotin kamekila
ar man akel akan o ar pwin man akan liol. **49** A
kotin ongiong melel o porone wong ir tounlang sued
kai, o mueid ong ir, ren lingarangar, o morsued, o
kainsensued. **50** A kotin kaonopa dang ongiong al
apot, o sota dorelar maur arail sang mela, o kotin
mueid ong kilitop ni maur arail. **51** A kotin kamelar
meseni karos nan Äkipten, meseni en ar kelail nan im
en Am akan. **52** A kotin kaluala sapwilim a kan dueta
pwin sip eu nan sap tan. **53** A kotin kalua irail ni pung,
pwe ren der masak meakot, a madau kadupaledi ar
imwintiti kan. **54** A kotin wa ir ala lel ni irair en sap
saraui, lel nana wet, me lim a pali maun kileledier.
55 O kotin pakipaki men liki kan mo'rail, o kotin nek
ong ir sap arail, pwen sosoki, o a kotiki ong kainok
en Israel akan, en kaukauson nan im arail. **56** A re
songesong? o kaongiong Kot lapalap, o sota peiki
ong i, o sota duki ong a masan akan. **57** O re muei
sang o mamaleki meakaros, dueta sam arail akan, o
re sota tengeteng, dueta kasik katieu luet eu. **58** O re
kaongiong i ni ar kaudok pon dol akan, o re kupur
suedeki i ki arail dikedik en ani kan. **59** A Kot lao kotin
mangi mepukat, ap kotin ongiongada o kasapok ir ala
melel. **60** A kotin muei sang tanpas a nan Silo, im
pwal o, wasa a kotikot ia ren aramas akan. **61** A kotiki
wei sapwilim akan nan imateng, o a lingan nan pa en
imwintiti kan. **62** A kotiki wei sapwilim a aramas akan
ni kodlas, o kotin ongiongi sapwilim a soso. **63** Kisiniai
kangala ar manakap akan, o ar peinekap akan solar
kak papaud. **64** Arail samero kan mekilar kodlas, a
solar li odi kan, me kin maiei. **65** Ieowa ap kotin opala
wasa dueta amen me mairelar, dueta ol komad amen
kin ngisingis ni a kang wain. **66** A kotin kaloedier a
imwintiti kan o kanamenok ir ala kokolata. **67** A kotin
kaselar im en Iosep, o sota piladar kainok en Epraim.
68 Pwe a kotin piladar kainok en Iuda, dol Sion, me
a kotin kupura. **69** O a kotin kauadar tanpas a im
saraui wasa ileile, dueta sappa me pan tengeteng eta
kokolata. **70** Ap kotin piladar sapwilim a ladu Dawid,

o a kotin ale i sang nan deun sip akan. 71 A kotin
kalua i sang ren sip en kadidi kan, pwen kamanga
sapwilim a kainok en Iakop o a soso men Israel. 72 O
a kotin apapwali ir ni tiak en mongiong melel o pung,
o kakaun irail ada ni koiok en lim a kan.

79 MAING Kot, men liki kan tang dong sapwilim
omui soso; irail kasaminela sapwilim omui im
saraui, o re wiaki Ierusalem kantakai eu. 2 Re ki
onger manpir en pan lang akan kalep en sapwilim
omui ladu kan, o uduk en sapwilim omui saraui kan
ong man en nan sap akan. 3 Impan Ierusalem irail
wudokila nt' ar dueta pil, o sota, me pan sarepedi.
4 Kit wialar kanamenok eu ong men imp at, o me
kapil kit pena, kin lalaue o kaurur kin kit. 5 Maing
Ieowa, arai da kom pan kotin ongiong, o inong en
kupur omui pan lulada dueta kisiniai? 6 Kom kotin
wudokidi ong men liki kan, me sasa komui, omui
ongiong, o ong wei kan, me sota kin likwir ong mar
omui. 7 Pwe re kawelar Iakop o im ar akan. 8 Kom
der kotin tamanda dip en sam at akan; a kom kotin
madang sauasa kit, pwe kit me malaulaular. 9 Maing
Kot, sauas pat, kom kotin sauasa kit, pweki wau en
mar omui. Kom kotin dore kit ala o kotin maki ong kit
dip at akan, pweki mar omui! 10 Da me kom kotin
mueid ong men liki kan en inda: Ari, ia arail Kot?
Kom kotin kasale ong men liki kan depuk en ntan
sapwilim omui ladu kan, me wudokilar, en pil sansal
mo at! 11 Kotin mangi sangesang en me salidi o; kom
kotin kolekol kidi lim omui manaman me kileledier
ong kamela. 12 Kom kotin depukki ong men imp at
pan pak isu ar lalaue, me re lalaue kin komui. 13 A
kit, sapwilim omui aramas akan, o sip en sapwilim
omui mos, pan danke komui kokolata, kapakaparok
duen omui lingan ansau karos.

80 KOMUI sile pan Israel, kotin mangi; komui me
kin apapwali Iosep dueta sip akan. Kom kotido,
me kaipokedi pon angin Kerup. 2 Kom kotin kasaleda
omui manaman mon Epraim, o Peniamin, o Manase,
o kotido, pwen sauasa kit! 3 Maing Kot Sepaot, kom
kotin kamait kit ala o kotin kasaleda silang omui,
kit ap pan kelail kida. 4 Ieowa Kot Sepaot, arai da,
kom pan kotin ongiongiki kapakap en sapwilim omui
aramas akan? 5 Kom kin kotin kamanga kin ir prot
en pil en mas, o kom kin kanim pile kin irail pil en
mas toto. 6 Kom kotin wiai ong kit, me men imp at
kin akamaiki ong kit, o imwintiti pat kin lalaue kit. 7
Kot Sepaot, kom kotin kamait kit ala o kotin kasaleda
silang omui, kit ap pan kelail kida. 8 Kom kotin wado
sanger Äkipten tuka wain pot, o kom kokosang men
liki kan, ap id padukedi i 9 Kom kotin kokoi ong i al a
o kawosada i, pwen kadirela sap o. 10 Nana kan mi
pan mot a, o ra kan kadupaledi sedern en Kot. 11
Kom kotin kalaudelar i lel ong madau o ra kan lel ni
pilap o. 12 Da me kom kotin kawe kilar a kel, pwe
karos me dauli kin kawela? 13 Pwik laualo dekadar, o
man en nan sap kawelar. 14 Maing Kot Sepaot, kom
kotin wukedoke dong kit, o ireredo sang nanlang,
o masani, o kotin sauasa tukan wain pot et, 15 O
kotin apapwali i, me lim omui padukedier, o me kom
kotin apapwalier. 16 A rong kilar kisiniai, a paledier, re
okilar masan en silang omui. 17 Lim omui apwali ol
en pali maun omui, o irail, me kom kotin apapwalier.
18 Kit ap sota pan wuki wei sang komui. Kom kotin
kamaur kit da, kit ap pan kapinga mar omui. 19 Ieowa
Kot Sepaot, kom kotin kamait kit ala o kotin kasaleda
silang omui, kit ap pan kelail kida.

81 KOMAIL pereperen kauli ong Kot, me kel patail;
ngisingis ong Kot en Iakop! 2 Tapia kida kaul
en kaping, o wiada tampurin, o laute kaselel iangaki
arp! 3 Ni saunipong kap komail peuk koronete, ni
maram, ni ran en im tantuka! 4 Pwe iduen tiak en
Israel o kusoned en Kot en Iakop eu. 5 A kotin wiadar
kusoned wet ong Iosep, ni a lipa sang Äkipten. I
ronger masan pot, me i saikenta asa: 6 I kisanger
katoutou kan pon apar a, o pa a saladokalar sang
kopu kan. 7 Ni om likwirki dong ia om apwal. I ap
sauasa uk; I kasaledok uk alar, ni ansau me koe lel
ong nansapwe, o I sosong uk ni pil en akamai. (Sela)
8 Komail nai aramas akan rong ia, I pan padaki ong
komail! O Israel, ma koe pan peiki ong ia! 9 Sota
amen Kot en mi re om, o koe der kaudoki ong kot en
men wai amen. 10 Ngai Ieowa om Kot, me kalua uk
sang nan Äkipten. Ki pasang au om, i pan kadirela. 11
A nai aramas akan sota kin peiki ong ngil ai, o Israel
sota duki ong ia. 12 I ari mueid ong irail er insen
arail ni ar aklapalap, pwe ren kekeid wei ni pein arail
lamelam. 13 O ma nai aramas akan pan peiki ong ia,
o Israel pan weweid nan al ai kan, 14 I ap pan kaloedi
ar imwintiti kan madang, o pa i pan u ong me pali ong
irail akan, 15 O irail me kailongki Ieowa, sota pan
kak ong irail; o ansaun arail pakadeik pan duedeuta
kokolata; 16 O I pan kamanga kin irail korn kaselelia,
o I pan katungole kin i onik sang nan paip o.

82 KOT kotikot nan momodisou en Kot, o i
saunkapung en kaun akan. 2 Arai da komail
pan kadeik sapung o kasampwaleki me doo sang Kot
akan? (Sela) 3 Sauasa pung en samama o sapoupou
kan, o sauasa me luet o samama kan ni ar pung! 4
Komail dorela me tikitik o samama o, o kamaioda
sang nan pa en me doo sang Kot akan. 5 A re sota

kin duki ong, o sota ar lokekong; re kin weweid nan
rotorot; pason en sappa kan karos mokimokideda.
6 Ngai indada: Komail rasong kot akan, o nain me
lapalap; 7 Ari so, komail pan mela dueta aramas
akan, o komail pan lokidokila dueta me weit amen. 8
Maing Kot, kom kotida o kotin kadeikada sappa, pwe
komui pan sosoki men liki kan karos.

83 MAING Kot, kom der so masan dong, o der
sapaimokid, Maing Kot, kom der kotin nenenla!
2 Pwe kom kotin mangi, sapwilim omui imwintiti kan
kin lingarangar, o me kailong kin komui, me aklapalap.
3 Irail kin widing ni ar kapakapung ki sapwilim omui
kan, o re kin raparapaki duen ar pan kawela sapwilim
omui me nekinekilar akan. 4 Re kin inda: Na kitail,
kitail kokosang irail, pwe ren solar wei eu, o solar me
pan inda duen wein Israel! 5 Pwe irail wiaki eu o re
inauki pena, ren palian komui, 6 Im pwal en Edom, o
Ismael, Moap, o Akar, 7 O Kepal, o Amon, o Amalek,
men Pilista iangaki men Tirus. 8 Asor pil waroki ong
ir; re kin sauasa kadaudok en Lot. (Sela) 9 Kom kotin
wiai ong ir dueta ong men Midian, o Sisera, o Iapin ni
pilap Kison. 10 Me kamelar impan Endor, rap wia
pwel la nan pwel. 11 Kom kotin wiala ar saupeidi
kan dueta Orep o Seep, o ar monsap akan karos
dueta Sepa o Salmuna, 12 Pwe re indinda: Kitail pan
kaloedi im en Kot akan! 13 Maing Kot kom en kotin
wia kin irail la älepip en kisiniang, dueta dip en rä
mon kisiniang. 14 Duen kisiniai kin karongala tuka
en wel o duen umpul en kisiniai kin isikeda nan wel,
15 Iduen kom kotin paki kin irail sapwilim omui liol
ape, o kamasak kin irail omui melimel. 16 Kadire
kila mas arail namenok, pwe ren rapaki mar omui,
Maing Ieowa. 17 Ren namenokala o masapwekada
kokolata, o ren soredi o mela. 18 Rap pan asaki, me
komui ta maraneki Kaun o me komui ta lapalap nan
sap karos.

84 MEID kaselel tanpas omui kan, Maing Ieowa
Sepaot! 2 Ngen i kin inong iong o anane pera
en tanpas en Ieowa kan; pali war ai o ngen i kin
polauleki Kot ieias. 3 Pwe manpir diaradar deu a, o
swalpe pas a, wasa a kin naitik ia: Sapwilim omui
pei saraui kan, Maing Ieowa Sepaot, ai Nanmarki
o ai Kot. 4 Meid pai ir, me kin kauson nan tanpas
omui! Re kin kapinga komui ansau karos. (Sela) 5
Meid pai karos, me kin keleki komui, o idedauen
komui melel! 6 Me kin weweid nan sap en mamaiei,
wasa re kin weirada parer ia; pil katau kin pwain kidi
i pai kan. 7 Re kin kakairida ni ar manaman akan,
lao re pan sansalada mon Kot nan Sion. 8 Maing
Ieowa, Kot Sepaot, kom kotin ereki ai kapakap: Maing
Kot en Iakop kotin mangi ia! (Sela) 9 Kot pere pat,
kom kotin masan dong kit; kom kotin irerong mas en
sapwilim omui keidier men. 10 Pwe ran ta ieu mon
sapwilim omui pera saraui kan me mau sang ran
kid; i mauki mimi pan wanim en tanpas en Kot, sang
kauson nan im en me doo sang Kot akan. 11 Pwe Kot
Ieowa rasong katipin o pere, Ieowa kin kotikida mak o
wau, a sota pan kotin mueid ong me lelapok kan, en
anane me mau kot. 12 Maing Ieowa Sepaot, meid pai
aramas amen, me kin liki komui!

85 MAING Ieowa, kom kotin maki onger sapwilim
omui sap mas o, o kom kotin dorelar salidi en
Iakop akan. 2 Re kotin lapwadar me sued en sapwilim
omui aramas akan, o kom kotin pwaidier dip arail
karos. (Sela) 3 Komui kotin kadukiedi omui ongiong
karos, o kotin wukidoki wei sanger omui ongiong
melel. 4 Kom kotin purong kamait kit ala, komui Kot
at saunkamaur, o kotin katukiedi omui sokalangan
ong kit. 5 Kom pan kotin ongiongi kit kokolata? Omui
ongiong pan duedueta sang en kainok lel eu? 6 Kom
sota pan kotin purong kamaur kit da, pwe sapwilim
omui aramas kan en peren kin komui da? 7 Maing
Ieowa, kom kotin kasansaleda ar kalangan ong kit, o
sauasa kit! 8 I men rong, da me Kot Ieowa pan kotin
masani; pwe a pan mamasani duen muei mau ong
sapwilim a aramas o me lelapok kan, pwe ren der
lodi ong me pweipwei. 9 Melel, a sauas me koren
iong ir, me masak i, pwe a lingan en mi nan sap atail.
10 Kalangan o melel pan tu pena, pung o muei mau
en metik pena. 11 Melel pan wosada sang nan sap o,
o pung pan ireredo sang nanlang. 12 Ieowa pil pan
kotikido me mau, pwe sap atail en kida wa kan. 13
Pwe pung pan ti ong mo a, o a kak akan pan wiala al
arail.

86 MAING Ieowa, kom kotin kapaike dong ia
karong omui kan o mangi ia, pwe ngai me luet
o samama. 2 Kom kotin apwali maur i, pwe ngai me
lelapok. Maing Kot, kom kotin sauasa ia, sapwilim
omui ladu men et, me liki komui. 3 Maing, kom kotin
maki ong ia, pwe i kin likwir ong komui ni ansau
karos. 4 Kom kotin kaperenda mongiong en sapwilim
omui ladu, pwe mongiong i kin anane komui Maing. 5
Pwe komui Maing me mau o kalangan, o kom kotin
kalangan ong ir karos, me kin likwir ong komui. 6
Maing Ieowa, kom kotin ereki ai kapakap, o kotin
mangi ngil en ai ngidingid. 7 Ni ai apwal akan i kin
likwir ong komui, pwe kom, kotin mangi ia! 8 Maing,
sota me dueta komui nan pung en kot akan; o sota
me kak wiawia dueta komui. 9 Men liki kan karos
pan pwarado, pwen kaudoki ong komui Maing, o

wauneki mar omui. 10 Pwe komui me lapalap, me kin
wiada manaman, o komui ta me Kot. 11 Maing Ieowa,
re kotin kasale ong ia al omui, pwe i en weweid ni
omui melel, kom kotin kolekol mongiong i ong iet eta:
Masak mar omui. 12 I men kapinga komui Maing,
ai Kot, sang nan mongiong i, o wauneki mar omui
kokolata. 13 Pwe omui kalangan me laud ong ia;
komui dore maur i sang nan wasan mela. (Sheol h7585)
14 Maing Kot, me aklapalap akan kin palian ia, o pwin
en me weit akan kin masamasan maur i, o re sota
kin weweid mon silang omui. 15 A komui Maing Kot,
me dir en kalangan, o mak, o kanongama, o omui
kapunglol o melel me lapalap. 16 Kom kotin wukidoki
dong ia, o maki ong ia, o kamaui kida sapwilim omui
ladu omui manaman, o kotin sauasa nain sapwilim
omui lidu! 17 Kom kotiki ong ia kilel eu, me i pan paie
kida, pwe ai imwintiti kan en kilang, rap namenok
kila omui kotin sauasa ia, Maing Ieowa, o kom kotin
kamait ia la.

87 A kakaudar mau pon dol saraui kan. 2 Ieowa
kotin kupura wanim en Sion sang wasan kauson
en Iakop karos. 3 Kasoi kaselel mia duen koe kanim
en Kot. (Sela) 4 I pan kasokasoi duen Raap o Papel,
me asa ia. Kilang, Pilista o Tirus, o pil men Atiopia:
Mepukat ipwidier wasa o. 5 A kasokasoi duen Sion
indinda, me song en aramas karos ipwidi wasa o, o
me Lapalap o pan kotin kamanada i. 6 Ieowa pan kotin
wadok, ni a pan kotin kileledi aramas akan: Mepukat
ipwidier wasa o. (Sela) 7 O ni ar madomadong re pan
kauleki: Ai parer karos mi re om!

88 MAING Ieowa, Kot ai saunkamaur, i kin likwir
nin ran o ni pong mo'mui. 2 Kom kotin mueid
ong, ai kapakap en Ielda wong komui. Kom kotin
kapaik dong karong omui kan ai likelikwir. 3 Pwe
ngen i me dir en mamauk, o maur i koren iong mela.
(Sheol h7585) 4 Ngai kin wadok ong ir me melar, ngai
dueta ol amen, me solar angiangi. 5 I wonon nan
pung en me melar akan, me wonon nan sousou, me
kom solar kotin kupura, pwe re lokidokilar sang nan
lim omui. 6 Kom kotin kase ia lar nan sousou, wasa
rotorot o lol. 7 Omui ongiong kin katoutou ia, o kom
kotin idan kin ia di omui iluk kan. (Sela) 8 Kom kotiki
wonger kompoke pa i kan wasa doo, kom kotin wia
kin ia la me sued kot ong ir, i salidier o so kak pitila. 9
Mas ai suede kilar ai luet, nin ran karos i potoan ong
komui, Maing Ieowa, o i kapa wong komui pa i kat.
10 Kom pan kotin kasaleda omui manaman ren me
melar akan? De me melar akan pan maurada danke
komui? (Sela) 11 Re pan kosoia duen omui kalangan
nan sousou kan? O wasan mela duen omui melel?
12 Omui manaman akan pan sansaleda wasa rotorot,
o omui pung nan sap en me re solar kin lamelame?
13 A i kin potoan likwir ong komui, Maing Ieowa nin
mansang, ai kapakap pan lel wong komui. 14 Maing
Ieowa, da me kom kotin kase ia kila, o da me kom
okila ki silang ar mo i? 15 Ngai me luet o saliel sang
ni ai pulepul; i kin kamekamki omui kalom, i koren
iong solar kaporopor. 16 Omui ongiong kin kadupal ia
di, omui kalom kawe ia lar. 17 Re kapil ia pena dueta
pil akan sang ni mansang lel sautik, ir karos kapil ia
pena. 18 Kom kotiki wonger kompoke pa i o ai warok
kan wasa doo, rotorot eta ai warok.

89 I PAN kauleki duen kalangan en Ieowa kokolata,
o i pan kaparokki au ai omui melel sang eu
kainok lel eu. 2 Pwe i indinda: Mak soutuk eu pan
pwarado, o kom pan kotin kolekol ar melel nanlang. 3
I inauki onger, ai pilipildar akan; I kauki onger Dawid
nai ladu: 4 Kadaudok om pan mimieta kokolata, o I
pan kauada mol om sang eu kainok lel eu. (Sela)
5 Nanlang ap kapinga omui manaman akan, Maing
Ieowa, o omui melel nan pokon en sapwilim omui
saraui kan. 6 Pwe is nan tapok kan me rasong Ieowa?
De is me rasong Ieowa nan pung en me lapalap
akan? 7 Kot meid manaman nan pokon en me saraui
kan, o meid kapuriamui ong me kaukauson re a.
8 Maing Ieowa, Kot Sepaot, is me rasong komui.
Omui melel kin kapil komui pena. 9 Komui me kotin
kaunda madau angiang. Komui kin kamoleilei iluk kan
ni ar pan kokoda. 10 Komui me kotin tiakedi Raap
dueta kamelar amen. Kom kotin kamueit pasanger
imwintiti kan ki lim omui manaman. 11 Lang o sappa
me sapwilim omui, sappa o audepa. Komui me kotin
pasonedier. 12 Komui me kotin wiadar pali apong
o pali air, Tapor o Ermon kin ngisingiski mar omui.
13 Lim omui me mananan o kumut en lim omui me
roson, lim omui pali maun me ileile. 14 Melel o pung
iei pason en mol omui; kalangan o melel kin tiong
mo omui. 15 Meid pai aramas kan, me asa ngisingis!
Ieowa, re pan weweid ni marain en silang omui. 16 Re
kin polauleki mar omui sang ni mansang lel sautik, o
re kin pwai kida omui pung. 17 Pwe lingan en ar kelail
komui, o komui pan pokada os at. 18 Pwe Ieowa
pere patail o me Saraui en Israel, i atail Nanmarki.
19 Mas o kom kotin masanier ki kasansal kai ong
me Ielapok kan: I kamanadar me Lapalap amen, I
kasapwiladar pilipildar amen sang ren aramas akan.
20 I diaradar ai ladu Dawid, I keiekidier i ai le saraui.
21 Pa i pan kolekol i, o pa i pan kamanada i ansau
karos. 22 Imwintiti kan sota pan kak widing ong i, o
me sapung kan sota pan kak kaloedi. 23 I pan kamela

me palian i mo a, o I pan kaloke ir, me kailongki i. **24** A ai melel o kalangan pan mi re a, o ni mar ai os a pan pokapokada. **25** I pan ki ong pa a, en kaunda madau, o pa a maun, en kaunda pil akan. **26** A pan likwir dong ia: Komui Sam ai, ai Kot, o paip en maur i. **27** O I pan wia kila i nai meseni, ileila sang nanmarki en sappa kan. **28** I pan kalangan ong i kokolata, o ai inau ong i pan duedueta. **29** I pan ki ong i kadaudok a kokolata, o mol a pan warai dueta lang. **30** A ma na kan pan muei sang ai kapung, o re sota pan weweid ni ai kusoned akan, **31** Ma re pan kasaminela ai tiak kan, o sota peiki ong ai kusoned akan, **32** I ap pan kaloke kin ir ar katiwo ki sokon pot, o pan woki ir, pweki ar sapung. **33** A I sota pan kiwei sang i ai mak, o ai melel pan mimieta re a. **34** I sota pan kawela ai inau, o I sota pan kawukila, me kowei sang nan au ai. **35** I kaukilar ai saraui pan me pak, me I sota pan likam ong Dawid: **36** Kadaudok a pan soutuk, o mol a dueta katipin mo i. **37** A pan duedueta dueta saunipong; o saunkadede nan tapok kan me melel. (Sela) **38** A met komui kasapokela o ongiongi sapwilim omui me keidier. **39** Kom kotin kasela inau en omui ladu, o kom kotin kasaminela mar a. **40** Kom kotin karongk pasang a kel akan karos, o kawelar a im tengeteng kan. **41** Karos me daulier wasa o kulia sanger; a wialar kankaurur ong men imp a kan. **42** Kom kotin pokada pali maun en me palian i, o kaperendar a imwintiti kan karos. **43** Kom pil kotiki sanger mana en a kodlas kong, o sota kapwaiada i ni pei. **44** Kom kotin kaimwisokalar a lingan, o kasedi ong nan pwel mol a. **45** Kom kamotomotala ran en a manakap, o kadupalekidi i namenok. (Sela) **46** Arai da, Maing Ieowa, me kom pan kotin karirela pein komui; arai da omui ongiong pan lulada dueta kisiniai? **47** Kom kotin tamanda duen motomot en maur i; de me mal kot omui kotin wiadar aramas akan? **48** Is ol o, me maur ap sota pan lel ong mela? A pan kak dorela pein i sang mana en wasan mela? (Sela) **(Sheol h7585)** **49** Maing, ia omui kalangan en mas o, me kom kotin inauki ong Dawid ni omui melel? **50** Maing, kotin tamanda kankaurur en sapwilim omui ladu kan sang ni wei toto, me kin katoutoui mongiong i. **51** Maing Ieowa, iaduen lalaue en omui imwintiti kan, iduen ar lalaue lip en sapwilim omui me keidier. **52** Kaping ong Ieowa kokolata! Amen, iei Amen!

90 MAING, kom me kotin nekid pat sang eu kainok ong eu. **2** Mon nana kan o sappa, o aude pan sappa a wiauiada, Kot kotin mia, sang mas kokodo o pil kokolata soutuk, Maing Kot. **3** Kom kin kotin kapurelang pwel par aramas akan o kotin mamasani: Puredo komail aramas akan! **4** Pwe par kid dueta aio me samalar mon silang omui o rasong masamasan eu ni pong. **5** Kom kin kotin kapwil irail wei, re rasong mair, dueta rä, me kin mongedi madang. **6** Me kin masel pasang ni mansang, a nin sautik a pan palepaledi o mongedi. **7** Omui ongiong me se kin sosore kidi, o omui ongiong melel, me se kin mekila madang. **8** Pwe kom kotin kasansale ong pein komui dip at akan, o dip at rir akan nan marain en silang omui. **9** I me at ran akan karos kin tang weiki omui ongiong, at par akan rasong kasoi pot. **10** Warain at maur me saunpar iseisok, a ma re toto, a pan waleisok, a ma me kasampwal, a pan apwal o dodok. Pwe a kin tang wei madang, dueta kit kin pir wei. **11** A is me kak dedeki mana en omui ongiong, o is me kin masak ongiong wet? **12** Kom kotin padaki ong kit, me kit pan mela, pwe sen lolekong kila. **13** Maing Ieowa, kom kotin purong wukedoke dong kit; arai da omui ongiong? Kom kotin maki ong sapwilim omui ladu kan! **14** Kom kotin kadire kin kit ala ar kalangan ni mansang, kit ap pan kaping o pereperen arain at maur. **15** Kom kotin kaperen kit da murin at kalokoloker, o murin at kamekam warai. **16** Kom kotin kasale ong sapwilim omui ladu kan omui wiawia kan, o omui wau ong na seri kan. **17** Ieowa at Kot, en kalangan dong kit o kotin kapwaiada dodok en pa at akan re at; ei kom kotin kapwaiada dodok en pa at akan!

91 ME kin momod pan lim en me lapalap, o me pan mimieta pan mot en me manaman o. **2** Iei me kin indang Ieowa: Ai paip, o ai kel, ai Kot, me i liki. **3** Pwe a pan kotin dore uk sang insar en sauninsar, o sang ni kilitop sued. **4** A pan kotin kadupal kin uk edi lim a, o koe pan moleilei pan lim a kan; a melel rasong kadauk o pere eu. **5** Koe sota pan masak kalom en ni pong, de kanangan kasik katieu, me kin tang wei nin ran, **6** De kilitop, me kin wawai sili pong, de eu song en kilitop me kin kaukawela nin sauas. **7** Kid pan mela imp om, o nen ni pali maun om, ap sota pan lel ong uk. **8** Koe pan kilangki mas om kan, o koe pan kilang duen a pan depuk ong me doo sang Kot akan. **9** Pwe komui Maing Ieowa, kapore pa i. Koe piladar me lapalap o, pwen om kel. **10** Sota me sued kot pan lel ong uk, o sota kalokolok pan lel ong im om. **11** Pwe a kotin kakaliki ong sapwilim a tounlang kan, en apapwali uk o sinsila uk nan al omui kan karos. **12** Re pan wa kin uk ala lim ar akan, pwe nä om ender dipikelekel nin takai eu; **13** Koe pan tiakedi laien o oter kai, laien pulepul o serpent, me koe pan sok poa. **14** A kin peren kin ia, I ap pan sauasa i, a

asa mar ai, I ap pan sinsila i. 15 A pan likwir dong ia,
I ap pan sapeng i, I pan iang i ni wasa apwal, I pan
kapitila i o kalinganada i. 16 I pan kamedi kin i maur
warai, o I pan kasale ong i ai sauas.

92 IET me kasampwal: Danke Ieowa, o kauleki
psalm akan ong mar omui, ir me kotin lapaplap.
2 Ni mansang omui kalangan o ni pong omui melel
en lolok sili. 3 Sang kasang sal eisok o arp o laute.
4 Pwe kom kotin kaperen kin ia, Maing Ieowa ki ar
wiawia; i pan ngisingiski dodok en lim ar akan. 5
Meid laud ar wiawia kan, Maing Ieowa! O meid lol
kupur omui! 6 Aramas pweipwei men sota kak dedeki
mepukat, o me rotorot amen sota kin insenoki. 7 Me
doo sang Kot akan kin wosada dueta rä, o me katiwo
kan karos kin masal pasang, lao re pan lokidokila
kokolata. 8 A komui ta Maing Ieowa, me lapalapia, o
komui pan duedueta. 9 Pwe kom kotin mangi duen
ar imwintiti kan, Maing Ieowa, kom kotin mangi, ar
imwintiti kan pan soredi, o me morsued akan en
kamueit pasang. 10 A ai ose pan pwaida dueta os en
man ose tapot, o i pan keikidier le kap. 11 O por en
mas ai pan perenki ai imwintiti kan, o salong ai pan
polauleki me morsued akan, me kin palian ia. 12 Me
pung o pan pwaida mau dueta ni pot, a pan kakairida
dueta seder en Lipanon. 13 Me patidier nan tanpas
en Ieowa, pan pwaida mon pera saraui en atail Kot.
14 Menda ma re pan mala, pwe re pan pil masal
pasang, o wa, o kelail. 15 Pwe re pan kasaleda, me
Kot me pung, i ai paip o sota sapung mi re a.

93 IEOWA kotin kaunda, a kotin kapwateki pein
i manaman, Ieowa kotin kalikauwiada pein i, a
kotin piraki pein i manaman; pil sappa me tengeteng
o sota pan mokimokid. 2 Sang mas lel met mol omui
me tengeteng; komui me soutuk. 3 Maing Ieowa pil
akan lalaudala, pil akan ngiringirsok, pil akan pil pan
kokodo o ngiringirsok. 4 Ieowa kotikot wasa ileile. A
manaman sang ngil en pil kalaimun akan o iluk en
madau kalaimun akan. 5 Omui masan akan meid
pung. Tanpas omui me linganaki saraui kokolata,
Maing Ieowa.

94 MAING Kot, komui saundepuk, Ieowa Kot
saundepuk, kom kotin sansaleda! 2 Kom kotida,
komui saunkapung en sappa, kom kotin depuk ong
wiawia en me aklapalap akan. 3 Maing Ieowa, arai
da me doo sang Kot akan, arai da me doo sang
Kot akan pan poponmasu, 4 O pudupudada lokaia
sued o arai da, me sapung kan karos en suaiki ar
morsued? 5 Re kin tiakedi sapwilim omui aramas
akan, o re kame omui soso; 6 Re kin kamela li
odi o men wai, o patik takain wor en me sapoupou
kan, 7 Rap inda: Ieowa sota kak kilang, o Kot en
Iakop sota pan asa due. 8 Komail me pweipwei nan
pung en aramas akan, en dedeki! O komail lolepon
akan, iad me komail pan lolekongala? 9 Me kotin
wiadar salong, o a sota pan ereki? Me kotin wiadar
por en mas o, a sota pan kak masani? 10 Me kin
kotin kaunda wei kan, a sota pan kaloke? Pwe i
me kotin kalolekongi aramas. 11 Ieowa kotin mangi
lamelam en aramas akan, me re aklapalap. 12 Meid
pai ol o, me kom kotin kaloke, Maing, Ieowa, o me
kom kotin padaki ong sang nan ar masan akan. 13
Pwen kanongama ni a apwal akan, lao sousou en
me doo sang Kot akan pan weweida. 14 Pwe Ieowa
sota pan kotin kasela sapwilim a aramas akan, o a
sota pan muei sang a soso. 15 Pwe me pung, pan
pungpungeta, i me lelapok kan karos pan weweideki.
16 Is me pan sauasa ia ong me morsued akan? O is
me pan sauasa ia ong me dipan akan? 17 Ma Ieowa
sota kotin sauasa ia, metar ekis ngen i pan kolang
wasan kapormen. 18 Ni ai indada: Nä i pan krisedi,
omui kalangan, Maing Ieowa, pan kolekol ia. 19 Ai
insensued laud nan mongiong i, a omui kotin kamait
ia la kaperenda ngen i. 20 Kom sota man paroki ong
mol o, me kin kasapungala sapwilim omui masan. 21
Re kin onop ong kamela me pung amen, o re kin
kadeikada nta makelekel. 22 A Ieowa ai paip lapalap,
o Kot iei paip, me i pan rukila ia. 23 A pan kotin depuk
ong ir ar me sued, o a pan kotin kame ir ala, pweki ar
katiwo, Ieowa atail Kot pan kame ir ala.

95 KOMAIL kodo, pwe kitail pan kapinga Ieowa
o ngisingis ong paip en maur atail. 2 Kitail pan
kola tuki ong i kaping. Kitail en ngisingiski ong i psalm!
3 Pwe Ieowa Kot lapalap amen, o Nanmarki lapalap
amen pon angin kot akan karos. 4 Pan sappa mi ni
lim a, o pon komon nana me sapwilim a. 5 Madau me
sapwilim a, pwe i me kotin wiadar, o lim a kan wiadar
wasa madekong. 6 Komail kodo, kitail pan kaudok, o
dairukedi, o kelepuki mon Ieowa, me kotin wia kitail
dar. 7 Pwe i atail Kot, a kitail aramas en sapwilim a
wasan kamanga o pwin en lim a. Ran wet, ma komail
pan rong kapitie, 8 Komail der kapitakaila mongiong
omail, duen a wiauier Meripa o ni ran en Masa nan
sap tan, 9 Ni sam omail akan songesong ia o kasau
ia da, pwe re kilanger ai dodok kan. 10 Par paeisok I
suede kilar di wet, o I indada: Mongiong en song en
aramas duen met kin wukiwuk sili, o re sota men asa
duen al ai kan. 11 I ap kaula ni ai makar: Irail sota
pan konodi ai kamol.

96 KAKAULEKI ong Ieowa kaul kap pot, sap karos
en kakauli ong Ieowa! **2** Kakaul ong Ieowa o
kapinga mar a; padapadak sang eu ran lel eu duen a
maur! **3** Kasokasoi ong men liki kan wau i, o ong wei
kan a manaman akan! **4** Pwe Ieowa meid lapalap o
meid kapingan, o meid kalom mon kot akan karos.
5 Pwe Kot en aramas akan me mal a Ieowa kotin
kapikadar lang akan. **6** Wau o lingan mi mon silang
i, manaman o lingan kin kadirela nan tanpas a im
saraui. **7** Komail men liki kan, ki ong Ieowa, ki ong
Ieowa lingan o manaman. **8** Komail ki ong Ieowa
lingan en mar a; komail ko dong mon sapwilim a pera
saraui iangaki kisakis. **9** Komail kaudoki ong Ieowa ni
omail kapwat saraui, toun sappa karos en masak i. **10**
Komail kaireki ong men liki kan: Ieowa ta Nanmarki!
Pil sappa me tengeteng o sota pan mokimokid. A
pan kotin kaunda kainok kan ni tiak pung. **11** Lang en
peren kida, o sappa en popol; madau en ngirngirsok
o audepa! **12** Sap en pereperen o audepa karos, o
tuka en nan wel karos en ngisingis. **13** Ong Ieowa, ni
a kotido, ni a kotido, en kadeikada sappa. A pan kotin
kaunda sappa ni tiak pung, o kainok kan ni a melel.

97 IEOWA ta Nanmarki, i me sappa en polaule
kida o dake kan karos en pereperen! **2** Tapok o
rotorot mi imp a, pung o melel iei pason en mol a. **3**
Kisiniai kin tiong mo a, o isikeda sapwilim a imwintiti
kan karos. **4** Sapwilim a liol akan kin kamaraini sappa,
toun sappa kin kilang ap masapwekadar. **5** Nana
kan pei pasang dueta kris mon Ieowa, Kaun en sap
karos. **6** Lang akan kaparokki a pung, o kainok karos
kin kilang a lingan. **7** Me kaudoki ong dikedik en
ani kan en sarodi, o me kin suaiki ani kan; kot akan
karos dairukedi ong mo a! **8** Sion kin rong mepukat
ap peren kida, o peinekap en Iuda kan kin polauleki
omui kapung kan, Maing Ieowa. **9** Pwe komui ta
Maing Ieowa me lapalap nan sappa karos, komui
meid ileila sang Kot akan karos. **10** Komail me kin
pok ong Ieowa en tataki me sued. A kin kotin apwali
ngen en sapwilim a lelapok kan. A pan kotin dore
ir ala sang nan pa en me doo sang Kot akan. **11**
Marain pan dakadang me pung kan, o peren ong me
lelapok melel. **12** Komail me pung kan perenki Ieowa
o kapinga mar a saraui!

98 KAKAULEKI ong Ieowa kaul kap pot; pwe a
kotin wiadar dodok kapuriamui. A kotin kaloe
kidi lim a pali maun o lim a saraui. **2** Ieowa kotin
kasaledar a kamaur, o mon mas en kainok kan a
kotin kasansaledar a pung. **3** A kotin kolekol ong men
Israel a kalangan o melel; imwin sap karos kin kilang
pai en atail Kot. **4** Sap karos en ngisingis ong Ieowa!
Popol o kauleki psalm! **5** Kauleki ong Ieowa psalm
iangaki laute, wiada laute o kaul! **6** Iang trompete
o ngil en koronete, komail ngisingis ong Nanmarki
Ieowa! **7** Madau en ngiringirsok o audepa, sappa o
tou a kan; **8** Pilap akan en lopolopeki pa arail; o nana
kan en pereperenki. **9** Ieowa, ni a kotidon kadeikada
sappa. A pan kotin kadeikada sappa nin tiak pung o
kainok kan nin tiak inen.

99 IEOWA ta kotin kakaunda; kainok kan kin rerer;
a kotikot nan pung en Kerup akan, sappa kin
mokimokid. **2** Ieowa me lapalap nan Sion, o lapalap
melel sang wei kan karos. **3** Ren kapinga mar omui,
me lapalap o kalom, i me saraui. **4** O manaman
en Nanmarki me kin pok ong me pung. Kom kotin
katengedier tiak pung. Komui me kotin wiadar me
pung o inen nan kadaudok en Iakop. **5** Kapinga Ieowa
atail Kot o poridier ong ni utipa, pwe i me saraui! **6**
Moses o Aron kisan sapwilim a samero kan o Samuel
nan pung en ir, me kin likwir ong mar a, re likwir
wonger Ieowa, i ap kotin mangi ir. **7** A kotin masan
ong irail sang nan ur en tapok; irail peiki ong a masan
o kusoned akan, me a kotiki ong irail er. **8** Ieowa at
Kot, kom kotin sapeng irail er. Maing Kot kom kotin
maki ong irail er, o kotin depuk ong ir ar sapung kan.
9 Kapinga Ieowa atail Kot, o poridier ni sapwilim a
nana saraui, pwe Ieowa atail Kot me saraui.

100 NGISINGIS ong Ieowa sap karos! **2** Papang
Ieowa ki peren; koki dong mon silang i nisinis!
3 Komail en asa, me Ieowa Kot. I me kotin wia
kitail dar — a kaidin pein kitail — pwen sapwilim a
aramas o sip en sapwilim a pwin. **4** Pedelong ong
nan sapwilim a wanim laud ki danke, o kaul en kaping
mon sapwilim a pera saraui. Danke i o kapinga mar
a! **5** Pwe Ieowa me mau, a kalangan soutuk, o a
melel pan due lueta kokolata.

101 I pan kauleki duen kalangan o pung; i pan
kauleki psalm akan ong komui. Maing Ieowa.
2 I men inen eweita ni al pung — iad kom pan koti
dong ia? — i men weweid ni melel ren toun im ai. **3** I
sota men wia morsued; i tataki wiawian me dipan
akan, a sota pan pat ong ia. **4** Mongiong sapung pan
muei sang ia; i sota men asa duen me sued. **5** Me kin
rir karaunemali men impa, i pan kamela; i suedeki me
aklapalap ni mas ar o mongiong arail. **6** Mas ai pan
apapwali me melel akan nan sap o, pwe ren kauson
re i; me kin weweid ni al pung, pan papa ia. **7** Me kin
kotaue, sota pan kauson nan im ai, me kin likam,
sota pan pwaida mon mas ai. **8** Ni mansang karos i

pan kawela me katiwo nan sap o, pwen kokosang
kanim en Ieowa karos, me kin wia sapung.

102 IEOWA, kom kotin ereki ai kapakap, o ai
weriwer en lel ong komui! **2** Kom der kotin
karirala silang ir mo i ni ran en ai apwal; kom kotin
kapaike dong ia karong omui kan; ni ran o, me i
likelikwir, kom kotin mangi ia madang! **3** Pwe ai
ran akan kin tangwei dueta adiniai, o kokon ai kan
rongalar dueta nan kisiniai. **4** Kapedi mongedier dueta
rä, i me i monoke kila ai mangamanga. **5** Kokon o
uduk ai mong penaer pweki ai weriwer o sangesang.
6 Ngai rasong pelikan nan sap tan, o rasong däap nan
wasa liseliping. **7** I kin papad o rasong manpir kelep
amen, me mondi pon os en im o. **8** Ai imwintiti kin
lalaue ia sang ni mansang lel ni sautik, o me palian
ia, kin kaula kin ia. **9** Pwe i kin kangkang pas dueta
prot, o lim ai pil kin doloki pil en mas ai. **10** Pweki
omui ongiong o ongiong melel; pwe kom kotin pok ia
da, ap kase ia di. **11** Ai ran akan tangwei dueta mota,
o i mongedier dueta rä. **12** A komui Maing Ieowa pan
kotikoteta kokolata, o kupur omui pan sang eu kainok
lel eu potopoteta. **13** Kom pan kotida o kupurela Sion,
pwe ansau leler, me kom pan kotin mak ong i, a auer
leler. **14** Pwe sapwilim omui ladu kan kin pok ong
takai (en Sion), o re insensuedeki moan im akan; **15**
O men liki kan pan masak mar en Ieowa, o Nanmarki
en sap akan karos omui lingan. **16** Pwe Ieowa kotin
kauadar Sion. A kotin pwarada ni a lingan. **17** A kotin
wukedoke dong kapakap en me samama o, o a sota
kotin mamaleki a kapakap. **18** Mepukat pan kileledi
ong kainok en mur akan; o wei eu, me pan wiaui,
pan kapinga Ieowa. **19** Pwe a kotin irerong sang
mol a saraui ileile; Ieowa kotin irerong sappa sang
nanlang. **20** Pwen ereki sangesang en me salidi kan,
pwen lapwada, me kileledi onger kamela. **21** Pwe mar
en Ieowa en lolok sili nan Sion, o a kapingapa nan
Ierusalem. **22** Kainok kan lao pokon pena o wei kan,
pwen papa ong Ieowa. **23** A kotiki sanger ai kelail pon
al o, a kamotemotelar ai ran akan. **24** I potoan ong: Ai
Kot, kom der kotikiwei sang ia ni apali en ai ran akan.
Omui par akan kin sang eu kainok lel eu kokolata. **25**
Kom kotin kasonedier sappa mas o, o lang pokon me
dodok en lim omui. **26** Irail pan sorela, a kom pan
kotikot eta. Irail pan maringala rasong tuk en likau eu.
Kom pan kotin kawuk ir ala likamata likau eu, irail ap
pan wukila. **27** A kom pan deudueta o ansaun omui
roson sota pan tukedi. **28** Nain sapwilim omui ladu
kan pan mimieta, o kadaudok a pan pwaida re omui.

103 Ngen i kapinga Ieowa o lol i mar a saraui!
2 Ngen i kapinga Ieowa, o der monokela a
kotin wiawia mau ong uk! **3** Me kotin makeki ong uk
dip om karos, ap kotin kamauiala om somau kan. **4**
Me kotin dore uk ala sang ni wasa apwal, me kotin
ninie kin uk mak o kalangan; **5** Me kotin kapai uk
adar ni om malar, o kotin kapulpul uk ala dueta adler.
6 En Ieowa a wiawia me pung, o a kotin kapungala,
me mi ni kalokolok sapung. **7** A kotin kasale ong
Moses al en a meakaros, o ong men Israil a wiawia
kan. **8** Ieowa me dir en kalangan o mak, a kin kotin
kanongama, o a kalangan me lapalap. **9** A sota kin
kotin kaloke aramas ansau karos, o pil sota ongiong
kokolata. **10** A sota kotin pwain ong kitail duen dip
atail, o sota depuk ong kitail duen atail sapung kan.
11 A duen ileile en lang sang sappa, iduen a mak
lapalap ong ir, me kin masak i. **12** Duen mas en lang
o kapin lang ara doo pasang, iduen a kotin kadooana
wei sang kitail dip atail. **13** Duen sam amen pokepoke
na seri, iduen Kot kotin kupukupura irail, me lan i. **14**
Pwe a kotin mangi, da me kitail wiaui kida, a kotin
mangi, me kitail me pwel par. **15** Aramas amen kin
rasong rä, a kin masal pasang dueta wantuka nan
sap o. **16** Ma kisiniang pan leler, a soer mia, o a solar
asa deu a. **17** A kalangan en Ieowa pan duedueta
kokolata ong ir, me lan i, o a melel ong seri en seri
kan, **18** Ong ir, me kin kolekol a inau, o madamadaua
duen a masan kan, pwen kapwaiada. **19** Ieowa kotin
kauada mol a nanlang, o a kotin kaunda meakan
karos. **20** Kapikapinga Ieowa, komail sapwilim a
tounlang kan, komail me lapalap akan ni manaman,
me kin kapwaiada a masan kan, o peiki ong moat en
a masan! **21** Kapikapinga Ieowa sapwilim a pokon
akan karos, o sapwilim a ladu kan, me kin kapwaiada
kupur a! **22** Kapikapinga Ieowa sapwilim a dipisou
kan ni wasa karos, me a kotin kakaun, ngen i kapinga
Ieowa!

104 NGEN i kapinga Ieowa! Ieowa ai Kot, komui
meid lapalap, komui me kapwateki lingan o
manaman. **2** Sapwilim ar likau iei marain, me komui
kot lole; kom kotin pak pasang nanlang dueta likau
eu. **3** Kom kin kotin wia kida pil pali poa en ponepon,
a tapok kan wiala tan war omui, me kom kin kotikot sili
ki pa en ang. **4** Kom me kotin wia kila sapwilim omui
tounlang kan kisiniang o sapwilim ar ladu kan umpul
en kisiniai. **5** A kotin kasonedier sappa pon a pason,
a sota pan mokid kokolata. **6** Kom kotin kadupale kidi
i dueta likau eu, pil akan ileilada sang nana kan. **7**
Re tang wei mon ar masan, re madang wei mon ngil
en omui nansapwe. **8** Nana kan kokodar, a wau kan
kokodier ong wasa, me kom kotin kileledier ong ir. **9**
Kom kotiki ong ir irair eu, me re sota pan dauli wei;

re solar pan pur ong kadupaledi sappa. **10** Kom kin
kotin wiada, parer en kusukusda nan wau kan; re
kin pwilipwil wei nan pung en nana kan. **11** Re kotin
kanim pileda man en nan sap akan o man en nan
wel. **12** Manpir en pan lang kin kaukauson ni kail a,
re kin kakaul nin tuka kan. **13** Komui me kin kotin
kanim pileda nana kan sang sapwilim omui pera poa.
Kom kin kotin kadire kila wa kan sappa, me kom kotin
wiadar. **14** Komui me kotin kawosadang man akan rä,
o wan tuka me mau ong aramas, pwen kapwareda
sang nan pwel manga ong aramas akan. **15** O wain en
kaperenda mongiong en aramas, o le en kalinganada
mas en aramas, o prot en kakelada war en aramas.
16 Sapwilim en Ieowa tuka kan pan medila, seder en
Lipanon akan, me a kotin padukedier. **17** Wasa manpir
kin pas kin ia, o raier kauson nan seder. **18** Nana
ileile iei deun kemse, a paip akan deun repit en wel.
19 A kotin wiadar saunipong, pwen kilelekidi ansau
kan, katipin asa wasa me a pan kirila ia. **20** Kom kin
kotin wiada pong, man en nan wel rap mokidada.
21 Laien pulepul weriwerki kan arail manga, re kin
idok ren Kot, me re pan kang. **22** Katipin lao dakada,
re kin purela wonon nan por ar akan. **23** Aramas
ap kolang ar dodok, wia sapasap lel nin sautik. **24**
Maing Ieowa, ar wiawia kan me dodok melel! Kom
kotin kasone irail di ki omui erpit o sappa me direki
sapwilim omui dipisou kan. **25** Madau me kalaimun o
dälap ni pali karos; i wasa me dir en mam, me sota
kak wadawad, man tikitik o kalaimun. **26** I wasa me
sop akan kin tangatang ia, o walros, me komui kotin
wiadar, kin madomadong lole. **27** Ir karos kin auiaui
komui, pwe komui en kotin katungole kin ir kan arail
ni ar ansau. **28** Kom kin kotiki ong ir, rap nanak pena;
komui kotiki pasang lim omui, rap pan medi kila me
mau kan. **29** Ni omui pan karirila silang omui, rap
pan masapwekada, kom kin kotiki sang ir angiang
arail, rap pan mela o purelang ar pwel par. **30** Kom
kin kotin kadarala ang omui, rap pan wiauiada, o
komui kin kawilikapada mas en sap o. **31** Lingan en
Ieowa pan duedueta. Ieowa pan kotin peren kida
sapwilim a wiawia kan. **32** A lao kotin irerong toun
sappa, sappa ap rerer; a lao kotin sair nana kan, rap
adida. **33** Arain ai maur i pan kakauli ong Ieowa, o
arain ai mi sappa et, i pan kauleki psalm kan ong ai
Kot. **34** I men, ai kasokasoi en kaparenda kupur a; i
pan polauleki Ieowa. **35** Me dipan akan en niki sang
sappa, o me doo sang Kot akan en sola mia. Ngen i
kalingada Ieowa! Aleluia!

105 KAPINGA Ieowa, likwir wong mar a,
kapakaparoki ong kainok kan duen a wiawia
kan. **2** Kauli ong i, kauliki ong i psalm akan, kasokasoi
duen a manaman akan karos; **3** Peren kida mar a
saraui; mongiong en me rapaki Ieowa, en popol. **4**
Komail inong iong Ieowa o a manaman; rapaki silang
i ansau karos. **5** Tamatamanda sapwilim a dodok
kapuriamui, me a kotin wiadar, o a manaman akan o
masan en kadeik sang nan silang i. **6** Kadaudok en
Apraam koe sapwilim a ladu, o nain Israel komail, me
a kotin piladar! **7** I Ieowa atail Kot; a kotin kaunda
nan sap karos. **8** A kin kotin tamanda sapwilim a inau
kokolata, masan o me a kotin inauki onger di kid. **9**
Inau me a kotin wiadang Apraam, o a kaula, me a
kotin kauki ong Isaak. **10** O a kotiki ong Iakop kusoned
eu, o ong Israel inau soutuk, **11** Ni a kotin masanier: I
pan ki ong uk Kanaan, iei me I kileledier, en pwais
omail soso; **12** I ansau, me irail pwin tikitik eu, o men
kairu nan sap o. **13** Ni ar kokola sang eu kainok lel eu,
o sang eu wei lel eu. **14** A sota kotin mueid ong amen
aramas, en katoutou irail, o a kotin kaloke nanmarki
kai pweki irail. **15** Komail der sair nai me keidier
akan, o der wiai ong ai saukop akan me sued kot! **16**
A lao kotiki ong sap o ansaun lek; o kotin kawelar
wasan kaporopor en manga, **17** A kotin poronelar
ol amen mo'rail; Iosep, me netilar, pwen wiala ladu
men. **18** Nä a kan kalokolokki sal mata, o pali war
a wonon nan mata, **19** Lao ansau me sapwilim a
masan pwarado; masan en Ieowa kamakelekeleda i.
20 Nanmarki ap ilakila, pwen lapwada i, iei kaun en
wei kan, me kotin kamaioda i. **21** A kasapwiladang
i pein im a, o kaun en a dipisou karos. **22** Pwen
saliedi a saupeidi kan duen me a mauki, o padaki
ong sapwilim a lapalap akan lolekong. **23** O Israel
lipalang Äkipten, o Iakop wiala men kairu nan sap en
Am. **24** I ansau Kot kotin kapara irail ada madang, o
kotin kakelail ir ada sang a imwintiti kan. **25** A kotin
kawukila kupur a, pwen kailongki sapwilim a aramas
akan, o widiwiding ong sapwilim a ladu kan. **26** A
ap kotin poronela Moses, sapwilim a ladu, o Aron,
me a kotin piladar. **27** Ira wiadar manaman akai nan
pung ar, o dodok kapuriamui nan sap en Am. **28**
A kotin kadarado rotorot, ap pong pena, o re sota
insenoki a masan kan. **29** A kotin kawuk ong nta ar
pil akan, o kamelar ar man akan. **30** Sap arail me
direki pros lao lel ong nan pera en ar nanmarki kan.
31 A kotin masanier, long sued ap rokilar, o amuse
nan sap karos. **32** A kotiki ong ir akel wiliandi katau,
umpul en kisiniai nan sap ar. **33** A kotin kawelar ar
tuka en wain akan o tuka en paiken, o kotin katip
pasang tuka en sap ar akan. **34** A kotin masanier,
mansiok o long ap pwarada, rap pwaradar o re sota
kak wadawad. **35** Rap kangala tuka kan karos nan

sap o, o kangala wantuka kan nan matuel o. **36** O a
kotin kamelar meseni karos nan sap arail, meseni
karos en ar kelail. **37** O a kotin kalua irail sang nan
sap o iangaki silper o kold, o sota me luet nan pung
en ar kainok kan. **38** Äkipten peren kida ar samalar,
pwe re masapwekadar. **39** A kotin wiada tapok en
kadupal irail edi, o kisiniai en sereda irail ni pong. **40**
Irail poekipoeki, i ap kotin kadarado manpir akan; o
a kotin kamanga kin ir prot en nanlang. **41** A kotin
palang pasang paip o, pil akan ap kuskus wei sang,
re pwilipwile wei nan sap tan dueta pilap pot. **42** Pwe
a kotin tamanda a masan saraui, o sapwilim a ladu
Apraam. **43** A kotin kaluaki peren sapwilim a aramas
akan sang nan sap o, o ngisingis sapwilim a pilipildar
akan! **44** A ap kotiki ong ir sap en men liki kan, o re
aleer dipisou en kainok kan. **45** Pwe ren peiki ong
sapwilim a masan kan o kolekol a kusoned akan.
Aleluia!

106 KAPINGA Ieowa, pwe i me mau, pwe a
kalangan pan potopot eta. **2** Is me kak inda
duen dodok manaman en Ieowa, o is me kak kapinga
sapwilim a dodok kasapwal? **3** Meid pai, me kolekol
me pung, o me kin wiada me pung ansau karos!
4 Maing Ieowa, kom kotin taman ia da duen ar
kalangan, me kom kotin inauki ong sapwilim omui
aramas akan, kasansale dong kit omui sauas! **5** Pwe i
en kilang pai en sapwilim omui pilipildar akan o peren
kidar peren en sapwilim omui aramas akan, o kapinga
iang omui soso. **6** Kit iang sam at oko wiadar dip,
se wiadar sapung, se kawelar kusoned o kapwaiada
tiak en me pung kan. **7** Sam at akan nan Äkipten
sota insenoki sapwilim omui manaman akan, pwe re
sota tamanda omui kalangan lapalap, o re katiwo ong
me lapalap o ni kailan madau ni sed waitata. **8** Ari
so, a kotin dore ir ala pweki mar a, pwen kasaleda
a manaman. **9** A kotin masani ong sed waitata, ap
ngalangaledier; o a kotin kalua irail wasa lol dueta
sap tan eu. **10** Iduen a kotin dore ir ala sang nan pa
en me kailong kin ir, o a kotin sauasa ir sang nan pa
en imwintiti; **11** Pil kadupaledi arail imwintiti kan, sota
amen pitila. **12** Irail ap kamelele a masan akan, o
kaul en kaping ong i. **13** A re pil madang monokelar a
wiawia kan, o re sota auiaui a masan. **14** Irail dire kila
inong sued, ap kasongesong. Kot nan sap tan, **15** Ap
kotin mueid ong insen arail, o kotiki ong ir, lol ar lao
suedala. **16** Re ap kangudi ong Moses nan deu'rail,
ong Aron me saraui en Ieowa men. **17** Sap ap sar
pasang katalala Datan, o pur penang pon pwin en
Apiram. **18** O kisiniai eu kamasikada nan pung en
arail pwin, umpul en kisiniai eu karongalar me doo
sang Kot akan. **19** Re wiadar kau pul amen ni Orep, o
dairukedi sang mon kilel kold eu. **20** O re kawilianeki
arail lingan kilel en kau ol amen, me kin kangkang
rä. **21** Re monokelar Kot, arail saunkamaur, me kotin
wiadar dodok lapalap nan Äkipten. **22** O manaman
akan nan sap en Am, o men kamasak ni sed waitata.
23 I ap kotin kupukupura, me a pan kame ir ala, ma
Moses sapwilim a pilipildar amen sota pan pukoki
dip arail, pwen kotiki wei sang sapwilim a ongiong,
pwe ren der mela. **24** A re mamaleki sap kaselel, o
sota kamelele a masan kan. **25** O re lipaned nan
im arail, o sota peiki ong masan en Ieowa. **26** I ap
kotin kaula ong ir, me a pan kame ir ala nan sap
tan. **27** O kadaudok ar en wowokidi nan pung en
men liki kan, o kamueit ir pasang nan sap akan. **28**
O re wuki ong Pal-Peor, o kangala kisan mairong
en ani mal. **29** O re kupur sued kin i ar wiawia kan,
kalokolok eu ap lel ong ir. **30** Pineas ap kotida, kadeik
irail ada, kalokolok ap imwisokalar. **31** Mepukat me a
wadekida ni pung, sang eu kainok lel eu kokolata.
32 O re kupur suede kin i ni pil en Meripa, i me irail
kareki ong Moses apwal laud. **33** Pwe re kapataui
ngen i, ap kotin sapungala ekis ni a masan kan. **34**
Re sota pil kanikiala wei kan, me Ieowa kotin masani
ong ir. **35** O re dolola men liki kan, o padakki arail
tiak kan. **36** O re kaudoki ong arail dikedik en ani
kan, rap wialar insar arail. **37** O re mairongki ong
tewil sued akan nairail putak o seripein kan. **38** O re
kamelar mal aramas, iei udan nair putak o seripein
oko, me re mairongki ong ani mal en Kanaan, a sap
o kasamin kila nta. **39** O re kasamine kila pein irail ar
wia kan, o nenekki ar dodok sued. **40** Ieowa ap kotin
ongiongi ong sapwilim a aramas akan o kotin suedeki
sapwilim a soso. **41** A kotin mueid ong ir nan pa en
men liki kan, o me kailong kin ir, wialar ar kaun. **42** O
ar imwintiti katoutoui ir, o re namenokalar pan pa'rail.
43 A kotin dore ir ala pan pak toto, a re duedueta ni ar
inong sued o madamadaua, o re malaulau kilar ar
sapung. **44** A a kotin irerong ar kan kangeranger, ni a
kotin ereki ar weriwer. **45** O a kotin tamanda sapwilim
a inau, o a kotin kalukila duen a kalangan lapalap. **46**
O a kotin maki ong ir mon karos, me sali irail weier.
47 Ieowa at Kot, kom kotin dore kit ala, sang ren men
liki kan, pwe kit en danke mar omui saraui o sapwilim
ar dodok mau kan. **48** Kaping ong Ieowa, Kot en
Israel, sang mas kokodo o pil kokolata! O aramas
karos en inda: Amen, Aleluia!

107 KAPINGA Ieowa, pwe i me mau, pwe a
kalangan pan potopot eta. **2** Iduen me dorelar
ren Ieowa kan pan indinda, irail me a kotin dorelar

sang nan pa en arail imwintiti; 3 Me a kotin kapokon
pena sang sap en mas en lang, o kapin lang, o pali
apang, o sang madau. 4 Irail sansalong sili nan sap
tan, pol al apwal, re sota diarada deu'rail. 5 Re men
mangadar o men nim piladar, o kaped arail luetalar.
6 Rap weriwer wong Ieowa ni ar kankangeranger,
o a kotin dore ir sang nan ar apwal akan. 7 O a
kotin kalua ir pon al pung, pwe ren lel ong wasan
kaukauson. 8 Ren kapinga Ieowa, pweki a kalangan
o pweki a dodok manaman ong aramas akan. 9 Pwe
a kotin kamede kilar kaped en me men nim piladar, o
kadir kila me mau kan kaped en me men mangadar.
10 Me mi ni wasa rotorot o mot en mela, me salikidi
luet o mata. 11 Pweki ar katiwo ong masan en Kot,
o ar mamaleki kusoned en ma lapalap o. 12 I ap
kaloke kin ir apwal akan, re wonon, a sota sauas
parail. 13 Rap weriwer wong Ieowa ni ar apwal akan,
i ap kotin dore ir ala sang katoutou parail. 14 A kotin
kalua ir sang nan rotorot, o mot en mela, o kotin
kamueit pasang ar sal akan. 15 Ren kapinga Ieowa,
pweki a kalangan o pweki a dodok manaman ong
aramas akan. 16 Pwe a kotin kawela wanim mata, o
a kotin suk pasang kateng mata pan wanim akan.
17 Me pweipwei kan pan kalokolokki al en ar katiwo
o ar sapung kan. 18 Kaped arail kin suedeki song
en manga karos, o re lel ong kailan mela. 19 Rap
weriwer wong Ieowa ni ar apwal akan, i ap kotin
dore ir ala sang katoutou parail. 20 A kotin kadarado
sapwilim a masan, o kotin kamaur irail da, o kotin
sauasa ir sang nan ar por akan. 21 Ren kapinga
Ieowa pweki a kalangan o pweki a dodok mau ong
aramas akan. 22 O ren mairongki mairong en kaping
o kasokasoia duen a wiawia kan ki peren! 23 Me kin
mi pon madau o dake sop akan, o me kin netinet pon
pil kalaimun akan, 24 Irail pukat kin kilekilang wiawian
Ieowa kan, o a manaman akan nan madau. 25 A
kotin masan eta, melimel ap wiaui, me kin kalaudela
iluk kan. 26 Re kin koda ileile o kodi loledi, likamata
kaped arail pei pasan ni ar masak. 27 Re rarauk sili
dueta me sakaular, o ar lolekong karos pan soredi. 28
Rap weriwer wong Ieowa ni ar apwal akan, i ap kotin
dore ir ala sang katoutou parail. 29 A kotin kawuki
ong mole melimel, iluk kan ap moledi. 30 Rap peren
kida, ma re pan moledi, o a kotin kalua ir nan kapitau
me re inong iong. 31 Ren kapinga Ieowa, pweki a
kalangan, o pweki a dodok manaman ong aramas
akan. 32 O ren kapinga i nan pokon en aramas, o ren
kapinga i nan momod en saumas akan. 33 A kotin
kawuki ong sap tan pilap akan, o utun pil akan ong
sap madekong. 34 O sap kaselel eu wiala sap tan
en sol, pweki dip en me kaukauson wasa o. 35 A
kotin kawuki ong len pil sap tan, o sap sued ong utun
pil. 36 O a kotin mueid ong me men mangadar akan,
en kaukauson wasa o, o re wiadar deu arail. 37 O
re kin wia sapasap o padukedi mat en wain, me kin
wa ni a ansau. 38 O a kotin kamau irail la, rap kin
totolar, o a kotin kangederela arail man akan. 39 O
irail malaulaular o namenok kilar me sued, o sapai
o luet akan. 40 A kotin wudokidi ong saupeidi kan
namenok, o mueid ong ir, ren sansalong sili nan sap
tan, wasa me sota al mia ia. 41 O a kotin pokada
me samama o sang ni a luet, o katotolar kadaudok
a dueta pwin akai. 42 Me melel akan pan kilang,
ap peren kida, o sapung kan karos pan kaku pena
au arail. 43 Me lolekong kan pan kasampwale ki
mepukat, o re pan dedeki kalangan en Ieowa.

108 MAING Kot, mongiong i kin moleilei; i men
kakaul o kakauleki psalm akan, o pil ngen i.
2 Koma arp o laute pirida! I pan paurida nin soran. 3 I
pan kapinga komui nan pung en kainok kan, Maing
Ieowa, o i pan kaule kin komui nan pung en aramas
akan. 4 Pwe omui kalangan me laud, ileila sang
nanlang, o omui melel lelada wong tapok kan. 5 Re
kotida ponangin nanlang, Maing Kot, o omui lingan
en kipadi sappa. 6 Pwe kompoke pamui kan en
saladokala; kom kotin sauasaki pali maun ar, o kotin
ereki kit. 7 Kot kotin masanier nan sapwilim a mol
saraui, i me i peren kida; i pan nek pasang Sikem o
sosong sap Sukot. 8 Kilead o Manase iei sap ai; ngai
kin kaunda Epraim; a Iuda iei ai sokon. 9 Moap iei ai
dal en dudu; i kin tiakedi Edom; i pan ngisingisiki men
Pilista. 10 Is me pan kalua ia nan kanim tengeteng
eu? Is me pan iang ia lel Edom? 11 Kaidin komui ai
Kot? Komui me kase kit ala, o sota iang at karis akan.
Maing Kot. 12 Kom kotin ieiang kit ni at apwal akan,
pwe en aramas ar sauasa sota katepa. 13 Iangaki at
Kot kit pan kapwaiada dodok manaman akan. A pan
kotin tiakedi at imwintiti kan.

109 MAING Kot, me i kin kapikapinga, kom der
kotin sapaimokid! 2 Pwe au en me doo sang
Kot, o me kin kotaue sara dong ia, re lokelokaia
ong ia ki lo likam; 3 Re lokaia sued ong ia wasa
karos, o pei ong ia ni so karepa. 4 Ni ai pok ong ir,
re kin imwintiti ong ia; a ngai kin poten kapakap. 5
Irail depukki ai me mau me sued, o re kin tata kin
ia ni ai pok ong ir. 6 Kotin kasapwiladang i me doo
sang Kot amen, pwen a saunkapung o me palian i,
en mi ni pali maun a. 7 Ma a pan pakasau, a pan
pakadeikada, o pil a kapakap en kadipala i. 8 A ran
akan en malaulaula, o a koa en ko ong amen. 9 Na
seri kan en sapoupou, o a paud en li odi amen. 10 Na

seri kan en sansarwaru sili o wia poekipoek, o ren
rapaki kan ar manga, doo sang nan moan im arail. **11**
Me norok moni en pitia sang i a meakaros, o men
wai en kulia sang i a dipisou kan. **12** O sota me pan
kadek ong i, o sota me pan sauasa na sapoupou
kan. **13** Kadaudok a en kokoka sang; o mar arail
en niki sang nin di kaieu. **14** Sapung en sam a ko
en sansal mon Ieowa, o dip en in a ender lapwada.
15 Ieowa en kotin masamasan irail ansau karos, o
kataman parail en niki sang nin sappa. **16** Pweki a
sota man kadek, pwe a pakipaki me luet o samama,
o me insensued, pwen kamela i. **17** O a inong iong
en riala; ari, en lel ong! O a sota insenoki kapai, ari,
en doo sang i! **18** A kapwateki me sued dueta a likau,
ari, me sued en kolong Iole dueta pil o nan kokon
akan dueta le. **19** Me sued en rasong a likau pup,
me a kin likauwiada, o rasong men pirapir me a kin
pirapireki. **20** Iduen Ieowa pan kotin pwain ong me
palian ia, o me kin lokaia sued duen ngai. **21** A komui,
Maing Ieowa ai Kot kotin wiawia ia, pweki mar omui;
pwe omui kalangan kasampwal, dore ia la! **22** Pwe
ngai me luet o samama, o nan mongiong i olar. **23** I
kin tangwei dueta mota, o i pan kamasak wei dueta
mansiek amen. **24** Nä i kat luete kilar kaisesol, o uduk
ai tikitikilar; **25** O i wialar men lalaue re'rail; ni ar kilang
ia, re kin dueduälok! **26** Maing Ieowa, ai Kot, kom
kotin dore ia la duen omui kalangan! **27** Pwe ren asa,
mepukat tapi sang ni lim omui, me komui Ieowa kotin
wiadar mepukat. **28** Menda, ma re lalaue, kom kotin
kapai ia da. Ma re palian ia, ren namenokala, pwe
sapwilim omui ladu en pereperen. **29** Re kotin wiai
ong ai imwintiti, ren likau kida namenok, o ren puriong
nan me sued dueta likau pup. **30** I pan danke Ieowa
melel ni au ai, o i pan kapinga i nan pung en me toto.
31 Pwe a kotikot ni pali maun en me samama, pwen
dorela i sang ir, me kadeikada i, en kamela.

110 IEOWA kotin masani ong ai Kaun, mondi ong
ni pali maun i, lao I pan wia kida om imwintiti
utipan nä om. **2** Ieowa pan kotin kadarado sokon en
wei omui sang nan Sion; kakaun nan pung en omui
imwintiti kan. **3** Murin omui poedier, sapwilim omui
kan pan pereperen, wia mairong ong komui ni ar
kapwat saraui. Sapwilim omui seri kan pan ipwidi ong
komui dueta poik en ni mansang. **4** Ieowa kotin kaula,
o a sota pan kalula: Komui samero soutuk amen,
duen al en Melkisedek. **5** Kaun o kotikot ni pali maun
om a pan kamela nanmarki kan ni ran en a ongiong.
6 A pan kotin kaunda nan pung en men liki kan, a
pan kadir kila kalep akan wasa karos, a kotin palang
pasang tapwi en wei lapalap. **7** A pan nima sang pil
ni kailan al, i me a pan sara kida.

111 I PAN kapinga Ieowa sang nan mongiong i nan
pung en me lelapok kan o nan momodisou. **2**
Meid laud wiawian Ieowa kan, ir me insenoki, pan
dedeki due. **3** A wiawia kan me pung o lingan, o a
pung pan duedueta kokolata. **4** A manaman akan
men kataman eu. Ieowa me dir en mak o kalangan. **5**
A kotin kamanga ir, me masak i, a kin kolekol sapwilim
a inau kokolata. **6** A kotin kasansale ong sapwilim a
aramas akan mana en a wiawia kan, pwen kotiki ong
ir soso en men liki kan. **7** Dodok en lim a kan me
melel o pung; sapwilim a masan kan karos me melel.
8 Re pan duedueta kokolata, o re wiauier ni melel o
pung. **9** A kotiki ong sapwilim a kan saunkamaur, o a
kupureda, me a inau pan duedueta kokolata; mar a
me saraui o kalom. **10** Masak Ieowa iei tapin pan
lolekong; irail meid pai, me kin wia due met, pwe a
pai pan potopot eta.

112 MEID pai ol o me masak Ieowa, me kin peren
kida a kusoned akan. **2** Kadaudok a pan kelail
nan sap o; kainok en me melel akan pan pwaida. **3**
Im a pan dir en dipisou melel; o a pung pan potopot
eta. **4** Marain kin daka dang me melel akan nan
wasa rotorot; a kin dir en mak o kalangan o pung. **5**
Meid pai ol o me kalangan, o kin kisakisa wei; a pan
pwaida ni ansaun kadeik. **6** Pwe a sota pan luetala
kokolata; me pung amen iei men kataman soutuk eu.
7 A sota pan masak rong sued; mongiong i me kelail
ni a kaporoporeki Ieowa. **8** Mongiong i me kelail, a
sota kin masak, lao a pan peren kida a imwintiti kan.
9 A kin kamoredi o kisakis ong me samama kan; a
pung pan potopot eta; os a pan kokoda o indand
mau. **10** Me doo sang Kot pan kilang ap makara kida;
a pan teterokki ngi a kan ap soredi; inong en me doo
sang Kot akan pan nikila.

113 KOMAIL ladun Ieowa kapinga mar en Ieowa!
2 Mar en Ieowa en pakapingala sang met
o kokolata! **3** Mar en Ieowa en pakapingala sang
wasan katipin a dakada ia lel wong wasa me a kin
kirila ia! **4** Ieowa me ileila sang men liki kan karos, a
lingan mi ponangin nanlang. **5** Is me rasong Ieowa
atail Kot, me kotikot pon mol a ileile melel? **6** Me
kotin irerong me tikitik kan nanlang o nin sappa? **7**
Me kotin kasapwilada me tikikit o sang nan pwel par,
o sang nan pwel me samama o, **8** Pwen kamondi i
ren me lapalap akan, ren me lapalap en sapwilim
a aramas akan; **9** Me kotin sauasa li dapwan men,
pwen wiala en ol oko ar nono peren amen. Aleluia!

114 Ni ansau men Israel lipa sang Äkipten,
kadaudok en Iakop sang nan wai, **2** I ansau
men Iuda wiala sapwilim a saraui kan, o men Israel
sapwilim a wei. **3** Madau kilanger, ap tangwei, o
Iordan pal pasanger; **4** Nana kan lusilus dueta sip ol,
o dol akan dueta sippul akan. **5** Madau, da me koe
tangweier ki? Koe Iordan, da me koe palki pasanger?
6 Komail nana kan, da me komail lusiluski dueta sip
ol, o komail dol akan dueta sippul akan? **7** Sappa,
koe en rerer mon Ieowa, mon Kot en Iakop, **8** Me
kotin kawuki ong len pil paip o, o kantakai ong utun
pil.

115 KAIDIN kit Ieowa, kaidin kit, pwe mar omui,
kom kotiki ong waui, pweki omui kalangan o
melel! **2** Menda men liki kan en inda: Ia arail Kot? **3**
Atail Kot kotikot nanlang, a kak kotin wia karos, me a
kupura. **4** Arail dikedik en ani kan, me wia kidar silper
de kold, iei dodok en pa en aramas. **5** Au arail mia,
ap sasa lokaia, por en mas arail mia, ap sota kak
kilang wasa; **6** Salong arail mia, ap sota rong wasa;
tum arail mia, ap sota ned wasa; **7** Pa arail mia, ap
sota kak koledi meakot; nä arail mia, ap sota kak alu;
re sota kak lokaiaki kaping wor arail. **8** Me kin wiada
pukat, me dueta irail, o pil karos, me kin liki irail. **9** A
koe Israel, liki Ieowa; i sauas o pere parail. **10** Komail,
kadaudok en Aron, liki Ieowa, i sauas o pere parail.
11 Komail, me kin masak Ieowa, liki Ieowa, i sauas o
pere parail. **12** Ieowa kotin kupura kitail er, o a pan
kotin kapai kitail la; a pan kotin kapaida kadaudok en
Israel, kapaida kadaudok en Aron; **13** A pan kotin
kapaida, me masak Ieowa, me tikitik o me laud akan.
14 Ieowa en kotin kapai komail da kokolata, pein
komail o noumail seri kan! **15** Komail me kapaidar ren
Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa. **16** Lang me
sapwilim en Ieowa, a sappa me a kotiki onger aramas
akan. **17** Me melar akan solar pan kapinga Ieowa, pil
karos, me kodi wasan kaporemen; **18** A kitail pan
kapinga Ieowa sang met o kokolata. Aleluia!

116 I KIN pok ong Ieowa, pwe a kotin ereki ngil ai
o ai ngidingid. **2** Pwe a kotin kapaike dong ia
karong a, i me i pan likwir wong i arain maur i. **3** Sal
en mela sali ia dier, o kamasak en pased lel ong ia, i
lel onger kalokolok o mamauk. **(Sheol h7585)** **4** I ap
likwir wong mar en Ieowa: Maing Ieowa, kom kotin
dorela maur i! **5** Ieowa me dir en mak o pung, o atail
Kot me dir en kalangan. **6** Ieowa kin kotin apapwali
me opampap akan; ngai luetalar, i ap kotin dore ia lar.
7 Ngen i pur ong om moleilei, pwe Ieowa kotin sauasa
uk mau. **8** Pwe kom me kotin dorelar maur i sang nan
mela, o por en mas ai sang sangesang, o nä i sang a
pan krisedi. **9** I pan weweid mon Ieowa nan sap en
me maur akan. **10** I liki, o i karepen ai padapadak;
a i kin kalokolok laud. **11** I indinda ni ai insensued:
Aramas karos me likam! **12** Iaduen i pan kak depuk
ong Ieowa a kapai ia kan? **13** I pan ale dal en kamaur,
o likwir ong mar en Ieowa. **14** I pan kapwai ong Ieowa
ai inau sansal mon sapwilim a aramas akan karos. **15**
Meid kasampwal ren Ieowa melan sapwilim a lelapok
kan. **16** O Maing Ieowa, ngai sapwilim omui ladu
men, ngai sapwilim omui ladu, nain omui lidu; kom
kotin kamueit pasang ai sal akan. **17** I pan mairongki
ong komui danke, o likwir ong mar en Ieowa. **18** I
pan kapwai ong Ieowa ai inau sansal mon sapwilim a
aramas akan karos, **19** Mon pera en tanpas omui im
saraui, nan warong en Ierusalem. Aleluia!

117 MEN liki kan karos kapinga Ieowa! O kainok
karos kapinga i! **2** Pwe a kalangan me sansal
melel ong kitail, o melel en Ieowa pan potopot eta.
Aleluia!

118 DANKE Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalangan
pan potopot eta. **2** Israel en indinda: A
kalangan pan potopot eta. **3** Kadaudok en Aron en
indinda: A kalangan pan potopot eta. **4** Me masak
Kot akan en inda: A kalangan pan potopot eta. **5**
Ni ai apwal akan i likwir wong Ieowa; Ieowa kotin
mangi ia er o kotin kasone ia dier wasa saledok.
6 Ieowa kin kotin ieiang ia, i sota pan masak, da
me aramas akan kak wiai ong ia? **7** Ieowa kin kotin
ieiang ia nan pung en me sauasa ia, o i pan peren
kida, me kailong kin ia. **8** Me mau, en liki Ieowa,
sang kaporoporeki aramas akan. **9** Me mau en liki
Ieowa, sang kaporoporeki saupeidi kan. **10** Men liki
kan karos kapil ia penaer; a ni mar en Ieowa i kaloe ir
edier. **11** Re kapil ia penaer wasa karos, a ni mar en
Ieowa i pan kaloe irail edier. **12** Re kapil ia penaer
dueta longlap akan, a re kunlar dueta kinsiniai nan
tuka; ni mar en Ieowa i kaloe irail edier. **13** Re woki ia,
pwe i en pupedi, a Ieowa kotin sauasa iaer. **14** Ieowa
iei ai kel o ai kaul, o i me kotin wiala ai saunkamaur.
15 Kaul en kaperen o kamaur kin wiaui nan im en
me pung kan, lim en Ieowa pali maun kin kapwaiada
dodok manaman. **16** Pali maun en Ieowa me ileile,
pali maun en Ieowa kin kapwaiada dodok manaman.
17 I sota pan mela, pwe memaur eta o padaki duen
wiawian Ieowa. **18** Ieowa kotin kaloke ia laud, ap
sota mueid ong, i en mela. **19** Komail ritingadang ia
wanim en pung, pwe i wasa me i pan pedelong ia,
pwen danke Ieowa. **20** Iet wanim en Ieowa, wasa me
pung kan pan pedelong ia. **21** I danke komui, pwe
kom kotin erekier ai kapakap o sauasa ia. **22** Takai o

me pwin sause kaselar, wialar takain pukakaim. 23
Mepukat wiauier sang ren Ieowa, meid kapuriamui ni
mas at! 24 Iet ran o, me Ieowa kotin wiadar, kitail en
popol o peren kida i. 25 O Maing Ieowa, kom kotin
sauasa! O Maing Ieowa, kom kotin kapwaiada! 26
Meid kapingan me kotido ni mar en Ieowa! Kit kapai
komail da, me kisan toun tanpas en Ieowa. 27 Ieowa
iei Kot, o i me kotin kamarain kitail er; saliedi men
mairong ni os en pei saraui! 28 Komui ai Kot, o i pan
danke komui; ai Kot, i pan kalinganada komui. 29
Danke Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalangan pan
potopot eta.

119 RE meid pai, me sota kin sapung ni al arail,
me kin weweid ni kapung en Ieowa! 2 Re
meid pai, me kin kolekol a kadede akan, me kin
rapaki i sang nan mongiong arail! 3 Me sota kin
wia me sued, a weweid nan a al akan. 4 Pein
komui kotikidar sapwilim omui kusoned akan, pwe
sen porisok kapwaiada. 5 O ma al ai kan inen
wei, pwen kapwaiada omui kusoned akan, 6 I ap
sota pan sarodi, ni ai pan apapwali sapwilim omui
kusoned akan karos. 7 I danke komui sang nan
mongiong i melel, pwe kom kotin padaki dong ia
duen omui masan pung. 8 I pan kanai ong sapwilim
omui kusoned akan, kom der likidmaliela. 9 Iaduen,
manakap amen pan kak weweid ni makelekel? Ma a
pan wiawia duen ar masan akan. 10 I raparapa kin
komui sang nan mongiong i; kom der kotin mueid
ong, i en pup wei sang ni omui kusoned akan. 11 I
kolekol omui masan nan mongiong i, pwe i ender wia
dip ong komui. 12 Kaping en ko ong komui, Maing
Ieowa! Kom kotin padaki dong ia omui kusoned akan.
13 I kasokasoi ki au ai duen kusoned en silang omui
karos. 14 I kin peren kita al en omui kadede kan,
dueta dipisou toto. 15 I pan madamadaua duen omui
kusoned akan, o kanai ong omui al akan. 16 I kin
peren kida omui kusoned akan, i sota pan monokela
omui masan akan. 17 Kom kotin kamauiada sapwilim
omui ladu, pwe i en memaur eta; i ap pan kapwaiada
omui masan o. 18 Kom kotin kapad pasang mas ai,
pwe i en kilang manaman akan nan sapwilim omui
kapung o. 19 Ngai men kairu men nin sappa; kom
der kotin karir sang mo i omui kusoned akan. 20
Ngen i okilar ai inong iong omui kusoned akan ansau
karos. 21 Kom kotin ongiongi me aklapalap o, me
pan wuki wei sang omui kusoned akan, en riala.
22 Kom kotin katoror sang ia namenok o me sued;
pwe i kin apapwali ar kadede kan. 23 Pil saupeidi
kan kin momod pena, kaokao ad ai; sapwilim omui
ladu kin madamadaua duen omui kusoned akan. 24
Melel, i kin peren kida omui kadede kan, pwe ir me
sauas pa i. 25 Ngen i onon nan pwel; kamanga ia
duen omui masan. 26 I potoan ong komui duen al ai
kan, komui ap kotin mangi ia er; kotin padaki ong
ia omui kusoned akan. 27 Kom kotin padaki ong ia
duen al en sapwilim omui kusoned akan, i ap pan
madamadaua duen ar manaman akan. 28 Mongiong
i luet kilar ai insensued; kom kotin kamanga ia da
duen ar masan. 29 Re kotin pera wei sang ia al en
likam, o kotiki ong ia ar masan. 30 I piladar al en
melel; i kin madamadaua duen omui kusoned. 31 I
kin tengeti ong omui kadede kan; Maing Ieowa, kom
der mueid ong, i en namenokala. 32 Ma kom pan
kotin kamaitala mongiong i, i pan tang wei nan al
en omui kusoned akan. 33 Maing Ieowa, kom kotin
kawewe ong ia al en omui kusoned akan, pwe i en
apapwali lao lel imwi. 34 Kotin padaki ong ia, pwe i en
kolekol omui kapung o peiki ong sang nan mongiong
i. 35 Kalua ia nan al en omui kusoned akan, pwe i
kin peren kin irail. 36 Kainongiong mongiong i omui
kadede kan, a der norok moni. 37 Pirer wei mas ai,
pwen der kilang me sued kot; a re kotin kakel ia
da pon al omui. 38 Kolekol omui inau ong sapwilim
omui ladu, pwe i en masak komui. 39 Kotiki sang ia
namenok, me i suedeki; pwe omui kusoned akan me
mau. 40 Kotin mangi, i kin inong iong ar masan akan;
kakele kin ia omui pung. 41 Maing Ieowa, kom kotin
maki ong ia, o kotin sauasa ia duen omui inau. 42
Pwe i en asa, sapeng ir, me mamale kin ia, pwe i
kin liki omui masan. 43 O kom der kotiki sang au
ai masan en omui melel; pwe i kaporoporeki omui
kusoned akan. 44 I pan kolekol omui kapung o ansau
karos kokolata. 45 I pan weweid ni peren, pwe i
raparapaki omui kusoned akan ansau karos. 46 O i
pan kasokasoi ong nanmarki kan duen omui kadede
kan, ap sota namenok. 47 Pwe i kin peren kida omui
kusoned akan, o i kin pok ong ir. 48 I kin pokadang
pa i kat omui kusoned akan, me i pok ong, o i pan
madamadaua duen omui kusoned akan. 49 Kotin
tamanda sapwilim omui ladu, duen omui masan, me i
kin kaporoporeki. 50 I me kin kamait ia la ni ai luet;
omui ianu kan kin kakel ia da. 51 Me aklapalap akan
kin mamale kin ia; ari so, i sota kin muei sang omui
kapung o. 52 Maing Ieowa, ma i lamelame duen omui
kusoned akan sang nin tapin sappa, i ap insenemau
kila. 53 I makar kila me doo sang Kot akan, me
kin muei sang sapwilim omui kapung o. 54 Omui
kusoned akan, iei ai kaul en kaping nan ai im en
kairu. 55 Maing Ieowa, ni pong i kin madamadaua
duen mar omui, o peiki ong omui kapung. 56 Mepukat
wiaui ong ia er, pweki ai peiki ong omui kusoned

akan. **57** Maing Ieowa, iet pwais ai, en kolekol omui
masan kan. **58** I kin ngidingid ong komui sang nan
mongiong i; kom kotin maki ong ia duen omui inau
o. **59** I kin madamadaua duen al ai, ap kainen wong
omui kadede kan nä i kat. **60** I kin nantiong o sota
pwapwand kolekol omui kusoned akan. **61** Pwin en
me doo sang Kot akan kapil ia pena, ari so, i sota
monokela omui kapung kan. **62** Ni ailep en pong i kin
paurida, pwen danke komui, pweki omui kusoned
pung. **63** I kin waroki ong ir karos, me masak komui
o ir, me apapwali omui kusoned akan. **64** Maing
Ieowa, sappa direki omui kalangan; padaki ong ia
omui kusoned akan. **65** Maing Ieowa, komui me kotin
wiai ong sapwilim omui ladu kamau kan duen omui
inau o. **66** Padaki ong ia tiak mau o lolekong, pwe i
kin liki omui kusoned akan. **67** Mon ai aktikitikala, i
kin sapusapung, a met i kin apapwali omui masan.
68 Komui me mau o kapunglol, kotin padaki dong ia
sapwilim omui kusoned akan. **69** Me aklapalap akan
kin kalikama ia; a ngai kin apapwali omui kusoned
akan sang nan mongiong i. **70** Mongiong arail masul
kila wi; a i kin peren kida omui kapung. **71** Meid mau
ong ia omui kaopampap ia la, pwe i en padakki omui
kusoned akan. **72** Kapung sang nan silang omui
mau ong ia, sang kold o silper kid toto. **73** Lim omui
kan kapik o wia ia dar, padaki ong ia, pwe i en asa
omui kusoned akan. **74** Me kin masak komui, pan
kilang ia, ap peren kida, pwe i auiaui omui masan. **75**
Maing Ieowa, i asa, me omui kadeik kan me pung, o
kom kotin kaopampap ia la ni omui melel. **76** Omui
mak pan kamait ia la, duen me kom kotin inauki ong
sapwilim omui ladu. **77** Kom kotin kupura ia, i ap pan
memaur eta, pwe i kin peren kida omui kapung. **78**
Me aklapalap akan en sarodi, pwe re sapung ong ia
ni sokarepa; a ngai madamadaua duen omui kusoned
akan. **79** Me masak komui, ren waroki ong ia, o me
asa duen omui kadede kan. **80** Mongiong i en pung ni
omui kusoned akan, pwe i ender sarodi. **81** Ngen i kin
inong iong omui dore ia la, i auiaui omui masan. **82**
Por en mas ai kin anane omui inau, kalelapok: Iad
me kom pan kotin kamait ia la? **83** Pwe i luetalar
rasong deun pil eu nan adiniai, i sota monokela omui
kusoned akan. **84** Arai da, sapwilim omui ladu pan
memaurada? Iad me kom pan kotin kadeikada ai
imwintiti kan? **85** Me aklapalap akan weiradang ia
por akai, irail me sota kin duki ong sapwilim omui
kapung o. **86** Sapwilim omui kusoned akan karos me
melel. Irail raparapa kin ia ni sota karepa; kom kotin
sauasa ia! **87** Me ekis, re pan kame ia la sang nin
sappa, a ngai sota muei sang omui kusoned akan.
88 Kamaur ia da duen omui kalangan, a ngai pan
kolekol kadede en silang omui. **89** Maing Ieowa, omui
masan pan potopot eta nanlang. **90** Omui melel kin
sang eu kainok lel eu; komui me kotin kasonedier
sappa o a pan mimieta. **91** Irail karos mimieta lao lel
ran wet, duen omui kusoned akan, pwe karos kin upa
komui. **92** Ma omui kapung sota pan kaperen pa i,
i pan mela ni ai luet. **93** I sota pan monokela omui
kusoned akan kokolata, pwe ir me komui kakela kin
ia da. **94** Ngai sapwilim omui, kom kotin sauasa ia!
Pwe i inong iong sapwilim omui kusoned akan. **95** Me
doo sang Kot akan masamasan ia, pwen kame ia
la; i kin apwali omui kadede kan. **96** I kilanger imwin
meakaros, a sapwilim omui kusoned pan mimieta. **97**
Ia wan ai pok ong sapwilim omui kapung! Nin ran
karos i kin kasokasoi due. **98** Kom kin kalolekong
kin ia omui kusoned akan sang ai imwintiti kan, pwe
irail pan ieiang ia kokolata. **99** Ngai lolekong sang ai
saunpadak kan karos, pwe i kin madamadaua duen
omui kadede kan. **100** Ngai lolekong sang me ma
kan, pwe i kin apapwali sapwilim omui kusoned akan.
101 I sota mueid ong nä i, en weweid pon al sapung,
pwe i en kolekol omui masan. **102** I sota wuki wei
sang omui kusoned akan, pwe kom kotin padaki ong
ia er. **103** Omui masan me iau sang onik nan au ai.
104 Omui kusoned akan kin kalolekong ia, i me i kin
tataki al sapung karos. **105** Sapwilim omui masan
me ser pan nä i, o kamarain pan al ai. **106** I kaukilar,
me i pan kolekol omui kusoned pung kan, o i pan
kapwaiada. **107** I insensued melel; Maing Ieowa, re
kotin kamaur ia da duen omui inau. **108** Maing Ieowa,
kom kotin kupura kisakis en au ai, o kotin padaki
ong ia omui kusoned akan. **109** I kin wewa maur i
nan pa i kat; i sota monokela omui kapung. **110** Me
doo sang Kot akan insensare ia, a i sota wuki wei
sang omui kusoned akan. **111** Omui kadede kan iei
ai soso soutuk, pwe re kaperenda mongiong i. **112**
Mongiong i kin inong iong kapwaiada omui kusoned
akan ansau karos kokolata. **113** I kin kailongki me
lol riapot, o i kin pok ong omui kapung. **114** Komui
ai kadauk o pere pa i, i kaporoporeki omui masan.
115 Komail me sued akan en muei sang ia! I men
apapwali kusoned en ai Kot akan. **116** Sauasa ia
duen omui inau, i ap pan memaur eta; o kom der
kotin mueid ong, i en namenokala ni ai kaporopor. **117**
Kamanga ia da, i ap pan kelailada, i ap pan apapwali
omui kusoned akan ansau karos. **118** Kom kin kotin
tiakedi karos, me pan wuki wei sang omui kusoned
akan; pwe arail sapung me dir en likam. **119** Kom
kin kotin kase sang sappa me doo sang Kot akan
karos dueta samit; i me i kin pok ong ki omui kadede
kan. **120** I kin masak komui, i me i kin musereerekі, o i

kin masak omui kadeik kan. **121** I kin apapwali me
inen o pung; kom der kotin pang ia lang ren me kin
wia sued ong ia. **122** Sauasa sapwilim omui ladu o
kamaitala i; me aklapalap akan ender sued ong ia.
123 Por en mas ai inong iong omui kamaur ia, o omui
inau pung. **124** Wia ong sapwilim omui ladu duen
omui kalangan, o kotin padaki ong ia omui kusoned
akan. **125** Ngai sapwilim omui ladu; kotin padaki ong
ia, pwe i en dedeki sapwilim omui kadede kan. **126**
Ansau Ieler, me Ieowa pan kotin wiawia; pwe irail
kawela sapwilim omui kapung. **127** I me i kin pok ki
ong sapwilim omui kusoned akan, sang kold o kold
lingan. **128** I me i kin kasampwaleki sapwilim omui
kusoned akan karos, i tata ki al en likam karos. **129**
Omui kadede kan meid kapuriamui, i me mongiong, i
apapwali kin ir. **130** Ma omui masan pan sansalada,
a pan kareda peren o Iolekong ong me opampap
akan. **131** Au ai kin sar pasang o inong iong sapwilim
omui kusoned akan; pwe i kin anane ir. **132** Kom kotin
wukedoke dong ia, o maki ong ia, duen me kom kin
wiai ong ir, me pok ong mar omui. **133** Kotin kainenela
al ai nan sapwilim omui masan, o der mueid ong,
me sued kot en wiawia ia. **134** Kotin dore ia la sang
mor sued en aramas akan, a i ap pan kolekol omui
kusoned akan. **135** Kotin kamarainiki omui ladu silang
omui, o kotin padaki ong ia duen omui kusoned akan.
136 Por en mas ai me dir en pil, pweki ar sota peiki
ong omui kapung. **137** Maing Ieowa, komui me kotin
pung, o omui kusoned akan me pung. **138** Komui
me kotiki ong kit er kadede pan omui pung o melel,
pwe i en nantiong kapwaiada. **139** I insensued melel,
koren iong mela, pweki ai imwintiti kan monokela
omui masan akan. **140** Omui masan meid makelekel,
o sapwilim omui ladu kin pok ong. **141** Ngai me tikitik
o me mal amen, a i sota kin monokela omui kusoned
akan. **142** Omui pung me pung soutuk eu, o omui
kapung me melel. **143** Masak o apwal lel dong ia;
omui kusoned akan ai peren. **144** Pung en sapwilim
omui kadede kan me soutuk, padaki ong ia, i ap
pan memaur eta. **145** I ngidingid sang nan mongiong
i; Ieowa kom kotin mangi ia! I pan apapwali omui
kusoned akan. **146** I likwir wong komui, kom kotin
sauasa ia, a i ap pan kolekol omui kadede kan. **147**
Nin soran i kodo o ngidingid; i auiaui omui masan.
148 I kin pirida ni ailep en pong, pwen madamadaua
duen omui masan. **149** Ereki ngil ai duen ar kalangan;
Maing Ieowa, kamaur ia da duen omui kusoned akan.
150 Ai imwintiti sued akan koren iong ia, a re doo sang
sapwilim omui kapung; **151** Maing Ieowa, komui me
koren iong ia, o omui kusoned akan karos me melel.
152 I asa sang mas o, me komui kasonedier sapwilim
omui kadede kan, pwen potopot eta. **153** Kom kotin
irerong ai luet, o kamaio ia da! Pwe i sota monokela
omui kapung. **154** Kotin apapwali ia, o dore ia la,
o kamaur ia da duen omui inau. **155** Me doo sang
Kot akan kin doo sang maur, pwe re sota kin isenoki
omui kusoned akan. **156** Omui kalangan meid laud,
Maing Ieowa; kom kotin kamaur ia da duen omui
kusoned akan. **157** Me pakipaki ia, o palian ia me
toto; ari so, i sota wuk wei sang omui kadede kan. **158**
I kin kilekilang me mor sued akan, ap pokela, o i kin
suedeki, pwe re sota kin peiki ong omui kusoned o.
159 Kotin masando, me i kin pok ong sapwilim omui
kusoned akan; Maing Ieowa, kotin kakel ia da, duen
omui kalangan. **160** Omui masan me dir en melel, o
masan en omui kapung pan duedueta. **161** Saupeidi
kan kin masamasan ia ni sokarepa; a mongiong i
kin masak omui masan akan. **162** I kin peren kida
omui inau dueta amen, me diaradar pai kasampwal
eu. **163** I kailongki likam o suede kin irail, a i kin
pok ong sapwilim omui kapung. **164** Pan ise pak i
kin kapinga komui ni ran ta ieu, pweki kusoned en
omui kapung kan. **165** Me kin pok ong sapwilim omui
kapung, kin popol melel, re sota pan salongala. **166**
Maing Ieowa, i kin auiaui omui kamaur, o i kin peiki
ong sapwilim omui kusoned akan. **167** Mongiong i
kin kolekol sapwilim omui kadede kan, o kin pok ong
irail melel. **168** I kin kolekol sapwilim omui kusoned o
kadede kan, pwe al ai kan karos me sansal mo'mui.
169 Maing Ieowa, kotin mangi ai ngidingid, o kotin
padaki ong ia duen omui masan. **170** Re kotin mangi
ai kapakap, o dore ia la duen omui inau. **171** Komui
lao padaki ong ia omui kusoned akan, kil en au ai
ap pan kapinga komui. **172** Lo i pan kauleki duen
omui masan, pwe omui kusoned akan karos me
pung. **173** Lim omui en sauasa ia, pwe i piladar omui
kusoned akan. **174** Maing Ieowa, i kin inong iong omui
kamaur, o i kin peren kida omui kapung. **175** Kom
kotin ieiang ngen i, pwen memaur eta ap kapinga
komui, o lim omui pali maun en sauasa ia. **176** Ngai
ras ong sip amen me sansalong sili o salongala; kom
kotin rapaki sapwilim omui ladu, pwe i sota monokela
omui kusoned akan.

120 NI ai apwal akan i likwir wong Ieowa, a ap
kotin mangi ia. **2** Maing Ieowa, kotin dore ia
la, sang au en me kin likam, o lo en kotaue. **3** Da me
lo likam kak wiai ong uk, o da me a kak kapwaiada?
4 A rasong kanangan kasik katieu kong kan ren me
kelail amen, dueta kisiniai nan alek. **5** Meid apwal
ong ia, ai kairu nan Mesek, o ai kauson impan im
en men Kedar! **6** Meid warai ong ai kaukauson ren

aramas akan me kin tataki muei mau. 7 I inong iong
muei mau, a ni ai pan lokaia, re kin mauki mauin.

121 I SARADANG nana kan, wasa sauas pa i pan
pwarado sang ia. 2 Sauas pa i pan pwarado
sang ren Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa. 3
A sota pan kotin mueid ong nä om, en krisedi; o me
kin sinsila uk, sota kin saimokala. 4 Kilang, sile pan
Israel sota kin saimok de saimok kalik. 5 Ieowa iei sile
pa om, Ieowa iei motan pa om pali maun. 6 Katipin
sota pan dakar uk nin ran de maram ni pong. 7 Ieowa
pan kotin pera wei sang uk song en sued karos, a
pan kotin sinsila ngen om. 8 Ieowa pan kotin sinsila
uk ni om pedoi o pedelong, sang met o kokolata.

122 I PEREN kida ar indai ong ia: Kitail en kolang
nan tanpas en Ieowa! 2 Nä at akan pan mi
ni wanim en kel en Ierusalem. 3 Ierusalem kanim
eu me kakaudar, pwen kanim kelail eu. 4 Wasa me
kainok kan kin momaitala ia, kainok en Ieowa kan,
saunkadede en Israel, pwen kapinga mar en Ieowa. 5
Pwe i wasa me mol en kadeik mi ia, mol en kadaudok
en Dawid. 6 Poeki ong Ierusalem a pai kan! Me kin
pok ong uk, en paida! 7 Muei mau en mi ni om kel, o
pai nan om im akan! 8 I pan kapakapa kin uk pweki ri
ai o kompoke pai kan. 9 I pan rapaki ong uk me mau
melel, pweki tanpas en Ieowa at Kot.

123 I KIN sarada wong komui, me kotikot nanlang.
2 Kilang, duen mas en ladu kan kin kilekilang
lim en ar saumas akan, o duen mas en lidu kan kin
kilekilang a saumas li, iduen mas at kin ariri Ieowa at
Kot, a lao kotin maki ong kit. 3 Maing Ieowa, kom
kotin maki ong, kotin maki ong kit! Pwe kit me dir en
namenok. 4 Moniong i toutouki en me sued akan ar
mamale kin kit o en me aklapalap akan ar kanamenok
kin kit.

124 ISRAEL en inda: Ma Ieowa sota pan kotin
ieiang kit, 2 Ma Ieowa sota pan kotin ieiang
kit, ni en aramas akan ar palian kit, 3 Re pan katala
kit ala ni at memaur, ni ar lingarangar kin kit. 4 Pil
akan ap pan kamop kit ala, pilap akan kadupwaledi
ngen it. 5 Pil akan itida melel lao kadupwaledi ngen it.
6 Kaping ong Ieowa, me sota mueid ong, ngi arail en
ter kit pasang! 7 Ngen it piti sang insar en sauninsar
dueta manpir amen; insar ola, a kit pitila. 8 Sauas pat
iei mar en Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa.

125 Me liki Ieowa kin rasong dol Sion, me sota kin
mokid, a pan potopot eta. 2 Duen dol akan
kin kapil pena Ierusalem, iduen Ieowa kin kotikot ren
sapwilim a aramas akan, sang met o kokolata. 3 Pwe
sokon en me doo sang Kot akan sota pan mimieta
ren kisin pwin en me pung kan, pwe me pung kan
ender kapa wong pa ar kan nin sapung. 4 Maing
Ieowa, kotin kasansaleda omui kalangan ong me mau
kan o ong ir, me melel nan mongiong arail. 5 A me
kin wuki wong ni al sapung, Ieowa pan kotin paki irail
wei iangaki me sued akan. Israel en popol!

126 NI ansau Ieowa kotin kapuredor me salidi
en Israel akan, kit rasong ir, me auramen.
2 I ansau au at me dir en kaurur, o lo at me dir en
ngisingis. I ansau men iki kan ap inda: Meid laud
dodok en Ieowa re'rail! 3 Melel, dodok en Ieowa meid
laud ong kit er, o i me se kin peren kida. 4 Maing
Ieowa, re kotin kapuredo at salidi kan dueta pilap en
sap en pali air akan. 5 Me kamore kidi pil en mas arail,
pan dolung ni peren. 6 Re kin weweidki sangesang,
o kin wewa wa kasampwal, a ni ar puredo, re pan
peren, wado ar kap en wa kan.

127 MA Ieowa sota pan kauada im o, dodok
en pwin sause sota pan katepa; ma Ieowa
sota pan sinsila kanim o, saunmasamasan pan
masamasan mal. 2 Sota katepa ong komail, ma
komail pan paurida nin soran, ap pil pwand kamol ni
pong, o toutouki okotme, ni omail mangamanga, pwe
a kin kakepwapwala sapwilim a kompokepa kan ni
ar mamair. 3 Kilang, seri ko iei kisakis eu sang ren
Ieowa, o wan aramas pai eu. 4 Duen kanangan kasik
katieu nan pa en ol komad amen, iduen putak ko ar
pan pwaida. 5 Meid pai ol o, me a lepan me direki
mepukat! Re sota pan sarodi, ni ar kapung pena ren
ar imwintiti kan.

128 MEID pai karos, me kin masak Ieowa, me kin
weweid nan sapwilim a al akan! 2 Pwe koe
pan memaureki dodok en pa om akan, koe meid pai
o pwaida mau. 3 Om paud pan rasong tuka en wain
pot, me wa mau nan im om, o noum seri kan pan
dueta paini, me kapwata om tepel. 4 Kilang, iduen
ol o, me masak Ieowa, a pan pwaida. 5 Ieowa pan
kapai uk ada sang nan Sion, pwe koe en kilang pai
en Ierusalem arain om maur. 6 O koe pan kilang seri
eu noum seri ko. Israel en popol!

129 ISRAEL en inda: Re katoutou ia melel sang
ni ai tikitik lel met pak toto. 2 Pan pak toto re
katoutou ia melel sang ni ai tikitik lel met; ari so, re
sota kak kaloe ia di. 3 Men sapasap weirada pon
tinsau ai, wiadar warawar reirei. 4 A Ieowa me pung,
a kotin lepuk pasanger sal en me doo sang Kot akan.
5 Karos me kin tataki Sion, en sarodi o tangwei! 6
Ren rasong rä pon os en im o, me kin mong pena

mon a pan ususda! 7 Me sota kin kadirela kumut en
pa en saundolung, de pa en me kin pir pena kap
akan. 8 Pwe me kin daulul wasa o, ren der inda: Kot
en kotin kupura maui komail! Kit kapai komail da ni
mar en Ieowa!

130 MAING Ieowa, i kin likwirda wong komui sang
nan wasa lol. 2 Maing, kotin ereki ngil ai!
Karong omui en mamangi ai ngidingid! 3 Ma komui
Ieowa, pan kotin kapokonki ong aramas dip akan,
Maing, is me ap pan kak kasinenda mo'mui? 4 A
komui kin kotin mak, pwe aramas en masak komui. 5 I
kin auiaui Ieowa, ngen i kin auiaui, o i kin auiaui a inau.
6 Ngen i kin auiaui Kaun o, sang saunmasamasan
kin auiaui mansang, saunmasamasan kin auiaui
mansang. 7 Israel auiaui Ieowa, pwe Ieowa me
kalangan, o wasa en kamaio mi re a; 8 A pan kotin
dorela Israel sang dip a kan karos.

131 MAING Ieowa, mongiong i sota aklapalap, o
por en mas ai sota aklapalap; i sota kin inong
iong dodok, me i sota itar ong. 2 Melel, i kamoleileilar
mongiong i dueta kisin seri me muei sang didi en a
nono; duen seri me muei sang didi en a nono, iduen
mongiong i moleileilar. 3 Israel, auiaui Ieowa sang
met o kokolata!

132 MAING Ieowa, kom kotin tamanda Dawid o a
apwal akan karos, 2 Me kauki ong Ieowa, o
a inauki ong Kot manaman en Iakop: 3 I sota pan
pedelong ong nan im ai, o i sota pan wendi pon los, 4 I
sota pan mueid ong mas ai en mair, de por en mas ai,
en mair pena, 5 Lao i pan diar ekis wasa ong Ieowa,
wasan tanpas en Kot manaman en Iakop. 6 Melel, se
ronger duen i nan Eprata; se diaradar i nan sap en
Iaar. 7 Se pan pedelong ong nan tanpas a o kaudok
ni utipa. 8 Kotida, Maing Ieowa, koti dong omui kamol,
komui o kopan omui manaman! 9 Sapwilim omui
samero kan en likau kida pung, o sapwilim omui me
saraui kan en pereperen. 10 Re der sopwei sang mas
en sapwilim omui me keidier, pweki Dawid sapwilim
omui ladu. 11 Ieowa kotin kaula ong Dawid kaula
melel eu, o a sota pan kawukila: I pan kasapwiladang
mol om kisan kadaudok om. 12 Ma noum seri ko pan
kolekol ai inau, o ai kusoned akan, me I pan kawewe
ong irail, nairail seri ko ap pil pan mondi pon mol om
kokolata. 13 Melel Ieowa kotin pilada Sion, o a kotin
men kotikot wasa o. 14 Iet wasan ai kamol kokolata;
wata et, me I pan kaukauson ia, pwe wasa et I kin
mauki. 15 I pan kapaiada kan a manga, o pan ki ong
me samama re'rail prot toto. 16 O I pan kalikauwi
kida maur arail, samero kan, o me Ielapok re'rail pan
ngisingis laud. 17 I wasa mana en Dawid pan pwaida
mau, I kaonopadang nai, me keidier, marain eu. 18 I
pan kalikauwi kida namenok a imwintiti kan a kapwat
en nanmarki pan mi pon monga.

133 KILANG, meid kaselel, ma pirien eu kauson
pena ni limpok! 2 A dueta le pon kadokenmai,
me kin kerekeredi nan alis en Aron, me kin kerekeredi
ni imwin a likau; 3 Dueta poik en Ermon, me kin
moredi pon dol en Sion kan, pwe i wasa, me Ieowa
pan kotin kapaiada o kamaurada kokolata.

134 KILANG, kapinga Ieowa komail ladun Ieowa
karos, me kin mi nan tanpas en Ieowa ni
pong kan! 2 Komail pokada pa omail nan pera saraui
o kapinga Ieowa! 3 Ieowa kotin kapai uk ada sang
nan Sion, i me kotin kapikadar lang o sappa.

135 KAPINGA mar en Ieowa, papan Ieowa, komail
kapinga! 2 Komail me mi nan tanpas en
Ieowa, nan pera moa en tanpas en atail Kot. 3
Kapinga Ieowa, pwe Ieowa me kalangan; kauleki
mar a, pwe i me mau. 4 Pwe Ieowa kotin piladar
Iakop, o Israel, pwen sapwilim a. 5 Pwe i asa, Ieowa
meid lapalap, o atail Kot me lapa sang kot akan
karos. 6 Karos me Ieowa kotin kupura, a kin wiada
nanlang o pil ni sappa, nan madau o pased. 7 A kin
kotin wiai ong tapok kan, ren dauda sang ni imwin
sappa, me kin kotin wiada liol o pil katau, me kin
kotin kadarala kisiniang sang nan a pera kan. 8 A
kotin kamelar meseni kan nan Äkipten karos ren
aramas o man akan. 9 O kotikidang uk, Äkipten, kilel
o manaman akan, ong Parao o na ladu kan karos.
10 Me kotin kaloedi wein men liki kalaimun akan o
kamelar nanmarki kelail akan. 11 Siion, nanmarki en
Amon, o Ok, nanmarki en Pasan, o wei en Kanaan
karos. 12 O kotiki ong sapwilim a men Israel sap arail,
pwe ren sosoki. 13 Ieowa, mar omui pan potopot eta;
Maing Ieowa, kataman pa omui pan sang eu kainok
lel eu. 14 Pwe Ieowa pan kotin kapung sapwilim a
aramas akan, o a pan kotin maki ong sapwilim a ladu
kan. 15 Dikedik en ani mal en men liki kan wiaui
kida silper o kold, me pa en aramas wiadar. 16 Au
arail mia, ap sasa lokaia, por en mas arail mia, ap
sota kak kilang wasa; 17 Salong arail mia, ap sota
kak rong wasa, pil sota ang mi nan au ar. 18 Me
kin wiada pukat me dueta irail, o pil karos, me kin
liki irail. 19 Kadaudok en Israel en kapinga Ieowa!
Kadaudok en Aron en kapinga Ieowa. 20 Kadaudok
en Lewi en kapinga Ieowa! Komail me masak Ieowa,
en kapinga Ieowa! 21 Kaping ong Ieowa sang nan
Sion, me kotikot Ierusalem! Aleluia!

136 DANKE Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalangan
pan potopot eta. **2** Danke ong Kot en kot
akan, pwe a kalangan pan potopot eta. **3** Danke ong
Kaun en kaun akan, pwe a kalangan pan potopot
eta, **4** Pwe i ta me kin wiada manaman akan, pwe a
kalangan pan potopot eta, **5** Me kotin wiadar lang
akan ni a erpit, pwe a kalangan pan potopot eta, **6** Me
kotin pak pasanger sappa pon pil, pwe a kalangan pan
potopot eta, **7** Me kotin wiadar marain laud akan, pwe
a kalangan pan potopol eta, **8** Pwe katipin en kaunda
ran, pwe a kalangan pan potopot eta; **9** Saunipong
o usu kan en kaunda pong, pwe a kalangan pan
potopot eta, **10** Me kotin kaloedi Äkipten, ni a kamelar
ar meseni kan, pwe a kalangan pan potopot eta. **11** O
kotin kalua Israel sang wasa o, pwe a kalangan pan
potopot eta, **12** Ki lim a manaman o, ni a kotin kapa
wei lim a, pwe a kalangan pan potopot eta, **13** Me
palang pasang sed waitata, wia pali ria pali, pwe a
kalangan pan potopot eta, **14** O mueid ong Israel, en
kotela nan warong a, pwe a kalangan pan potopot
eta, **15** Me kotin kasedi ong nan sed waitata Parao
o na karis akan, pwe a kalangan pan potopol eta,
16 Me kotin kalua sapwilim a aramas akan nan sap
tan, pwe a kalangan pan potopot eta, **17** Me kotin
kamelar nanmarki lapalap akan, pwe a kalangan pan
potopot eta. **18** O kotin kamelar nanmarki kelail kan,
pwe a kalangan pan potopot eta, **19** Siion, nanmarki
en Amon, pwe a kalangan pan potopot eta, **20** Ok,
nanmarki en Pasan, pwe a kalangan pan potopot eta,
21 O wiakila sap arail men soso, pwe a kalangan pan
potopot eta, **22** Soso en sapwilim a ladu Israel, pwe a
kalangan pan potopot eta, **23** Pwe a kotin kupura kit
ni at kankangeranger, pwe a kalangan pan potopot
eta, **24** O kotin dore kitail la sang atail imwintiti kan,
pwe a kalangan ngan pan potopot eta, **25** Me kotin
kamanga me maur akan karos, pwe a kalangan pan
potopot eta, **26** Danke ong Kot en nanlang, pwe a
kalangan pan potopot eta.

137 KIT momoder ni kailan pilap en Papel akan
o sangesang, ni at tamanda Sion. **2** Kit
langadar at arp akan nin tuka kan, me mi wasa o, **3**
Pwe me sali kit edi inda, sen kaul, o sen pereperen ni
at mamaiei: Komail wiai ong kit kaul apot duen Sion.
4 Iaduen at pan kak wiada kaul ong Ieowa nan sap en
men wai? **5** Ma i pan monoke uk ala Ierusalem, pa i
pali maun ap pil pan monokinokla. **6** Lo i pan pas ong
pan ngatangat ai, ma i solar pan taman uk adar, ma i
solar pan peren kida Ierusalem mon meakaros. **7**
Maing Ieowa, kom kotin tamanda en men Edom ar
lokolokaia ni ran apwal en Ierusalem: Kawela, kawela
lao lel ong nan pwel! **8** Toun Papel, morsued koe, re
meid pai, me pan wiai ong uk duen me koe wiadar! **9**
Meid pai ir, me pan koledi noum seri pwelel o kasuk
pasang nin takai!

138 I KAPINGA komui sang nan mongiong i, i pan
kakaule kin komui mon dikedik en ani kan. **2** I
pan kakaudok inen wong sapwilim omui im en kaudok
saraui, o kapinga mar omui, pweki omui kalangan o
melel, pwe kom kotin kalinganada mar omui sang
meakaros ki omui masan. **3** Ni ai likwir wong komui,
komui ap kotin mangi ia, o kom kamanada mongiong
i melel. **4** Maing Ieowa, nanmarki en sappa karos pan
kapinga komui, ni ar pan rong masan en silang ir, **5** O
re pan kauleki al en Ieowa kan, pwe lingan en Ieowa
meid laud. **6** Pwe Ieowa me lapalap ap kotin irerong
me tikitik kan, o a kotin mangi me aklapalap, sang ni
wasa doo. **7** Ni ai weweid nan kamasak melel, kom
kin kotin kolekol ong ia maur i, o kom kin kapa wong
lim omui pan makar en ai imwintiti kan, o kom sauasa
ia da ki lim omui maun. **8** Ieowa pan kotin wiawia ia.
Maing Ieowa, omui kalangan me pan potopot eta;
Kom der kotin muei sang dodok en lim omui kan.

139 MAING, Ieowa, kom kotin kadiarokada lol
i, ap kotin mangi ia. **2** Kom pil kotin mangi
ma i momod de uda, ap kotin mangi ai lamelam ni
ar kotin doo sang ia. **3** Ir me kotin kupura ia ni ai
potopoto sili, o ni ai wonon, ap kotin mangi ai tiak kan
karos. **4** Melel Maing Ieowa, sota ai poto sang ni lo
i, me kom sota kotin mangi. **5** Kom kin kotin ieiang
ia wasa karos, o kom kin kapado lim omui po i. **6**
Mepukat meid kapuriamui ong ia, meid apwal, i sota
kak dedeki. **7** Ia wasa, i pan kak ko sang mon ngen ar
ia? O ia wasa, i pan kak piti sang silang ar ia? **8** Ma i
piridala nanlang, kom kotikot wasa o, o ma i onop ong
wendi nan wasan mela, kom pil kotikot ia. **(Sheol h7585)**
9 Ma i ale pan pir en umpul en katipin, ap mimieta ni
kailan madau, **10** Lim ar pil pan kare ia wasa o, o lim
ar maun pan kolekol ia. **11** Ma i pan inda: Rotorot en
kadupwal ia di, pong ap pil pan marainla imp ai. **12**
Pwe rotorot so kin rotorot mo omui, o pong kin marain
dueta nin ran, rotorot kin dueta marain. **13** Pwe kom
me kotin wiadar mudilik i, o kom kotin wia ia da nan
kaped en in ai. **14** I danke komui, duen kapuriamui en
ai wiaui ia da, meid kapuriamui sapwilim ar dodok
kan, ngen i pil dedeki melel mepukat. **15** Kokon ai
kan me sansal ong komui ni ai wiauier wasa rir, ni ai
wiauier wasa lol en sappa. **16** Silang ir mangi ia ni ai
saikenta wiauier, o ran karos me kokodo, ap saikenta
mia, me kileledier nan sapwilim omui puk o. **17** Maing
Kot, meid kasampwal ong ia duen meakan karos, me

komui kin kupukupura! 18 Ma i pan wadok ir, i sota
pan kak ong, pwe re me toto sang pik en oror, ni ai
pirida, i kin mimieta re omui. 19 O Maing Kot, kom
sota men kamela me doo sang Kot akan; o me kin
inong iong nta, en muei sang ia! 20 Pwe re kin lokaia
sued duen komui, o sapwilim omui imwintiti kan kin
kangudi ni sokarepa. 21 I kin kailongki, Maing Ieowa,
me kin kailongki komui, o i suedeki ar palian komui.
22 I kin kailong kin ir melel, re wialar ai imwintiti.
23 Maing Kot, kom kotin kasaui ia, o mangi duen
mongiong i, kotin rapaki duen me i kin lamelame. 24
O kom kotin masani, ma i mi pon al sued, o kotin
kalua ia pon al soutuk.

140 MAING Ieowa kom kotin dore ia la sang
aramas sued akan; pera sang ia aramas
morsued akan. 2 Me lamelame sued nan mongiong
arail, o kareda pei nin ran karos. 3 Irail kin ada lo
arail dueta serpent; poisen en serpent mi pan lo arail.
(Sela) 4 Pera wei sang ia pa en me doo sang Kot
akan, o aramas morsued akan, me kin madamadaua
duen ar pan kawe ia la. 5 Me aklapalap akan kin
rir insare ia, o uk pot, me re wiai ong ia liman al o;
o song, en men kol ia di, me re wiadar. (Sela) 6 A
ngai indang Ieowa: Komui ai Kot; kom kotin ereki ai
ngidingid, Maing Ieowa! 7 Ieowa Kaun, iei sauas pa i
kelail; ni ansau en pei komui peraer mong ai. 8 Maing
Ieowa, kom der kotin mueid ong me doo sang Kot
akan ar inong; o der kotin kapwaiada insen ar, pwe re
de aklapalapala. (Sela) 9 Me sued kot, me ai imwintiti
kaonopadang ia en sapal wong pein irail. 10 Kisiniai
en moredi ong po'rail; A en kotin kase irail di nan
kisiniai, nan lapake, pwe ren solar pitila. 11 Me lo a
sued, ender pwaida nan sap o, ol morsued, me sued
en pakipaki i, lao a pan pupedi. 12 I asa, me Ieowa
pan kotin apapwali me luet akan, o sauas pung en
me samama kan. 13 Melel, me pung kan pan kapinga
mar omui, me melel akan pan mimieta mon silang ar.

141 MAING Ieowa, i kin likwir wong komui, kom
kotin madang dong ia; kom kotin ereki ngil ai,
ni ai pan likwir wong komui. 2 Kom kotin kasampwaleki
ai kapakap dueta mairong isis; o pokadan pa i kat
dueta mairong eu ni sautik. 3 Maing Ieowa, kom kotin
sinsila au ai, o pera kil en au ai. 4 O der kotin kainong
ong me sued kot mongiong i, pwe i ender iang me
doo sang Kot akan wiada me sued, o i ender iang ir
kangkang, me re kin iauki. 5 Me pung amen en kame
ia ni a kadek, o kapung ia, pwe iei me pan mau ong
ia dueta le ong mong ai, mepukat i sota pan kang, o i
kin kapakap ansau karos, pwe ren der wiai ong ia me
sued. 6 Kalua parail en pisikendi sang pon paip; irail
ap pan duki ong ai padak o asa, me ir me mau. 7
Duen amen pan wera pasang sap, iduen ti't akan, me
lokidokila ni kailan wasan mela. (Sheol h7585) 8 Ari so,
mas ai kin ariri komui, Maing ai Kot, i liki komui, kom
der kotin kasapokela maur i. 9 Pera wei sang ia insar,
me re kaonop ong ia, o song en men kol ia di ren me
morsued akan. 10 Me doo sang Kot akan en pein lodi
ong arail insar, a ngai en dauli.

142 I LIKWIRKI ngil laud ong Ieowa. Ki ngil ai i
kin ngidingideki ong Ieowa. 2 I kin kasansale
ong i ai apwal akan, o i padaki ong i katoutou pa i
kan. 3 Ngen i lao luetala, kom ap pan kotin apapwali.
Irail rir wiai ong ia insar eu liman al, me i kin weid ia.
4 I kilang ni pali maun i, ari sota, me men sauasa ia;
i sota kak pitila, pwe sota me kin idok ia. 5 Maing
Ieowa, i likwir wong komui, o potoan: Komui me ai
paip, o pwais ai nan sap en me maur akan. 6 Kom
kotin mangi ai weriwer, pwe ngai meid luet; dore ia la
sang me kin pakipaki ia; pwe ngai sota itar ong ir. 7
Kalua sang ngen i nan imateng, pwe i en kapinga
mar omui. Me pung kan pan pokon dong ia, ma kom
pan kotin sauasa ia.

143 MAING Ieowa, kom kotin ereki ai kapakap,
o karong ar en mangi ai ngidingid; mangi ia
ni ar melel o ar pung. 2 Kom der kotin kadeikada
sapwilim omui ladu, pwe mo'mui sota me maur men
me pung. 3 Pwe imwintiti kin masamasan ia, o kin
tiakedi maur i; a kin kase ia di wasa rotorot dueta ir me
melar mas o. 4 Ngen i kin luetala, o mongiong i ponla.
5 I kin tamanda ansau mas akan, o madamadaua
duen ar wiawia kan; i kin lamelame duen dodok en
lim omui kan. 6 I kin kapa wong komui pa i kat,
duen sap madekong eu, me kin inong iong katau,
iduen ngen i kin inong iong ir. (Sela) 7 Maing Ieowa,
kom kotin mangi ia madang, ngen i kin dupokala.
Kom der kotin karirala silang omui sang mo i, pwe i
ender dueta ir, me pan lokidokila. 8 Nin soran omui
kalangan en pwara dong ia, pwe i kin liki komui; kom
kotin kasale ong ia al, me i en weid ia, pwe ngen
i kin auiaui komui. 9 Maing Ieowa, kom kotin dore
ia la sang ai imwintiti kan, i kin kaporoporeki komui.
10 Padaki ong ia, pwe i en dodok duen kupur omui;
pwe komui ai Kot; ngen omui mau en kotin kalua ia
pon al pung; 11 Maing Ieowa, kom kotin kamau ia da
pweki mar omui; kalua ia sang nan wasa apwal ni
omui pung. 12 O kotin kawela ai imwintiti kan, pweki
omui kalangan; o kotin kamela karos me kin katoutoui
ngen i, pwe ngai sapwilim omui ladu.

144 KAPING ong Ieowa ai paip, me kin padaki
ong pa i kat pei, o sondin pa i kat mauin.
2 Komui ai mak, o ai kel, o ai imateng ileile, o ai
saundor, o pere pa i, i me i kin liki, me kin kaloedi ong
ia ngai aramas akan. **3** Dakot aramas o, pwe komui
kin kotin kupukupura i, de nain aramas, pwe komui
kin kotin apapwali i? **4** Aramas amen dueta sota
meakot, a ansau kin tangwei dueta mota. **5** Maing
Ieowa, kotikidi sapwilim ar lang akan o kotidi dong
kit, kotin sair nana kan, pwe adiniai en kusuda. **6** O
kotin kadarado liol, pwen kamueit ir pasang, kasiki
wei sapwilim ar kanangan kasik kan, pwen kamasak
ir wei. **7** Kapawei lim ar akan sang ni mol omui wasa
ileile o dore ia la, o kotin kamaur ia da sang nan pil
kalaimun o sang nan pa en nain men wai, **8** Me au
arail kin lokaia likam o ar wiawia kan me sapung.
9 Maing Kot, i pan kaule kin komui kaul kap pot, i
pan kasangki ong komui arp, psalter me sal eisok.
10 Komui me kotiki ong nanmarki kan, ren poedi, o
dorela sapwilim omui ladu Dawid sang ni kodlas en
me sued. **11** Re pil kotin dore ia la sang nan pa en
nain men wai, me au arail kin lokaia likam o ar wiawia
kan me sapung. **12** Pwe nait putak kan en kakairida
dueta tuka mau kan, o nait seripein dueta mas en did
en nan kaim en im lingan eu. **13** Pwe at pera en nak
en dir en kisin manga, en itar ong kikiwei song karos,
o at sip akan en kaparapar mau, wiala kid o nen pon
at mos o; **14** O at kau ol en kak ong dodok toto, pwe
sota me sued kot de men kuli, de sangesang en wiaui
nan al at akan. **15** Meid pai wei eu, me kin due met!
Meid pai wei eu, me Ieowa arail Kot!

145 I PAN kapinga komui, ai Kot o Nanmarki, o
kapinga mar omui ansau karos kokolata. **2** I
pan kapinga komui ni ran akan karos, o kapinga mar
omui ansau kan karos kokolata. **3** Ieowa meid lapalap,
o kapingapan, o sota me kak dedeki duen a lapalap.
4 Seri en seri kan pan kapinga omui dodok kan, o
kasokasoi duen omui manaman. **5** I pan kasokasoia
duen lingan en omui kapwat, o i pan kauleki duen
omui manaman akan. **6** O re pan kasokasoia duen
manaman en omui dodok kan, o pan kapakaparok
duen omui lapalap. **7** Irail pan kasokasoia duen
omui kalangan lapalap, o pereperen o kapinga duen
omui pung. **8** Ieowa me dir en mak o kapunglol,
kanongama o limpok. **9** Ieowa me kalangan ong karos
o a kapunglol ong a wiawia kan karos. **10** Sapwilim
omui wiawia kan en kapinga komui. Maing Ieowa,
o sapwilim omui Ielapok kan en kapinga komui. **11**
O ren kasokasoia duen lingan en wei omui, o ren
kapakaparokki duen omui manaman. **12** Pwe aramas
akan en dedeki duen omui manaman o lingan ong
wei omui. **13** Wei omui wei soutuk eu, o omui kakaun
pan duedueta kokolata. **14** Ieowa kin kotin kolekol
karos, me pan pupedi, o kainsen maula karos, me
mamauk. **15** Por en mas karos kasikasik komui, o
kom kotiki ong ir kan ar kisin manga ni ar ansau.
16 Kom kotiki pasang lim omui o kadirela karos, me
memaur, duen kupur omui. **17** Ieowa me pung ni al
a karos o saraui ni a wiawia kan karos. **18** Ieowa
kotikot ren karos, me likwir ong i, karos, me likwir
melel. **19** A kotin wiai ong, me masak i duen ar inong.
A kotin mangi ar ngidingid, ap kotin sauasa ir. **20**
Ieowa kin kotin sinsila karos, me pok ong i, a pan
kamela me doo sang Kot akan karos. **21** Au ai pan
kapinga Ieowa, o uduk karos kapinga mar a saraui
ansau kan karos kokolata.

146 NGEN i kapinga Ieowa! **2** I pan kapinga
Ieowa arain ai maur, i pan kauleki psalm
akan ong ai Kot arain maur i. **3** Der kaporoporeki
saupeidi kan, pwe irail aramas o sota kak sauasa. **4**
Pwe ngen en aramas udan a pan kokola, o a pan pur
ong wiala pwel, i ran ota a solar kak madamadaua
meakot. **5** Meid pai me sauas parail Kot en Iakop, me
kin kaporoporeki Ieowa a Kot, **6** Me kotin kapikadar
lang o sappa, o madau, o audepa rail karos, me kin
melel potopot eta, **7** Me kotin sauasa pung en me lodi
ong kalokolok mal, me kamanga me men mangadar.
Ieowa kin kotin lapwada me salidi kan. **8** Ieowa kin
kotin kapad pasang mas en me maskun akan. Ieowa
kin kotin kainsenemaula me mauk; Ieowa kin kotin
pok ong me pung kan. **9** Ieowa kin kotin sinsila men
wai kan, o sauasa me sapoupou o li odi kan, ap kotin
kawela al en me doo sang Kot akan. **10** Ieowa iei
Nanmarki soutuk, om Kot Sion kokolata. Aleluia!

147 KAPINGA Ieowa! Pwe meid kasampwal, en
kapinga atail Kot; pwe mak eta en kauleki
kaul en kaping. **2** Ieowa kin kotin kauada Ierusalem,
o a kin kapokon pena me salongala ren men Israel. **3**
A kotin kamauiala me lol olar akan, o kotin kitim pena
ar olar akan. **4** A kin kotin wadok pena usu kan, o
kin kida ad arail karos. **5** Atail Kaun me lapalap o
meid manaman, o sota me kak dedeki duen a erpit. **6**
Ieowa kin kotin kamanada me luet akan, ap sikendi
me doo sang Kot akan nan pwel. **7** Komail kakaul
ong Ieowa, en wia pwin pasang o danke o kapinga
atail Kot iang arp, **8** Me kin kotin pena kila lang tapok
kan, o kotin kamoredi katau ong sappa; me kotin
kawosada rä pon dol akan, **9** Me kin kotiki ong man
akan kan ar, rape pulepul akan, me kin likwir ong
i. **10** A sota kin kotin kupura kelail en os o, de nä

en ol amen. 11 Ieowa kin kotin kupura, me masak
i, me kin kaporoporeki a kalangan. 12 Ierusalem,
kapinga Ieowa! Sion, kapinga om Kot! 13 Pwe i me
kin kotin katengetengedi sal mata en om wanim akan,
o kotin kapaiada noum seri ko, me mimi lole. 14 A
kin kotiki ong irair en sap om muei mau, o kin kotin
kamanga kin uk korn kasampwalia. 15 A kin kotin
kadardi ong sappa a masan akan, a kusoned kin
lolok sili madang. 16 A kin kotikidi sno dueta koten o
kamoredi poik dueta pas. 17 A kin kotin kasedi akel;
is me kak insenemau ni a kapou? 18 A kin masani,
ap pan pei pasang, a kin kotin kadar wei ang, ap kin
pwilewei. 19 A kotin kasansale ong Iakop a masan
o ong Israel a kusoned o pung. 20 A sota kin kotin
wia due ong eu wei, i me re sota kin asa ki a pung.
Aleluia!

148 KOMAIL kapinga Ieowa nanlang, kapinga i
nan wasa ileile! 2 Komail sapwilim a tounlang,
karos kapinga i, komail sapwilim a men en kadar
karos, kapinga i! 3 Koma katipin o saunipong, kapinga
i, o komail usu piripir karos, kapinga i! 4 Komail lang
pokon, o pil komail pil akan pon ira pan lang, kapinga
i! 5 Irail en kapinga mar en Ieowa, pwe a me kotin
pangok, ap miala. 6 Ap kotiki ong ir, ren mimieta
kokolata, o kotiki ong ir kusoned eu, me re sota pan
kawela. 7 Toun sappa, kapinga Ieowa, walros o man
akan karos, o pil en madau kan karos. 8 O kisiniai,
o akel, o sno, o tokoi, o melimel, me kin kaloki sili
a kusoned akan, 9 Komail nana o dol akan karos,
tuka me wa mau o seder karos; 10 Man laualo o
mand akan karos, man korop o manpir akan, 11
Komail nanmarki en sappa o wei kan karos, saupeidi
o saunkadeik kan, 12 Manakap o peinekap, me ma
o seri kan, 13 Irail karos en kapinga mar en Ieowa;
pwe i eta mar, me lapalap, a manaman mi pon angin
sappa o lang. 14 A kotin sauasa os en sapwilim a
kan. Sapwilim a lelapok kan en kapinga i, kadaudok
en Israel, iei wei, me kin upa i. Aleluia!

149 KAULEKI kaul kap pot ong Ieowa; pokon
saraui en kapinga i. 2 Israel en peren kida i,
me kotin wia irail da; seri en Sion en peren kida arail
Nanmarki. 3 Ren kapinga mar a ni pwin en pokol; ren
wia aip o arp. 4 Pwe Ieowa kotin peren kida sapwilim
a aramas akan; a kotin kapwate kin me luet akan
lingan. 5 Lelapok kan en pereperen o kapinga, o
ngisingis pon ki arail akan. 6 Au arail en kapinga Kot,
o kodlas kong en mi nan pa arail. 7 Pwe ren depuk
ong men liki kan, o kaloke wei kan, 8 Pwen salie kidi
arail nanmarki kan sal, o me kasampwal re'rail ki sal
mata, 9 Pwe ren kapwaiada kalokolok, me kileledi
ong irail er mas o. Iduen wau en sapwilim a lelapok
kan. Aleluia!

150 KAPINGA Kot nan sapwilim a tanpas saraui;
kapinga i duen a manaman akan. 2 Kapinga
i duen a wiawia kan; kapinga i ni a lingan lapalap!
3 Kapinga i ki trompete; kapinga i ki arp o laute! 4
Kapinga i ki aip o pwin en pokol; kapinga i ki sal en
kasang o pilote. 5 Kapinga i ki simpel; kapinga i ki
simpel kaselel! 6 Karos, me kin memaur, en kapinga
Ieowa! Aleluia!

NEW TESTAMENT

Iesus ap kotin masani: Sam (ai), Kom kotin maki ong irail, pwe irail sasa, me re wiawia.
Irail ari nene pasang sapwilim a likau kan o kadoropwa kida.
Lukas 23:34

Matäus

1 PUK en di kan, me Iesus Kristus, me sapwilim
en Dawid, me sapwilim en Apraam, tapi sang ia. **2**
Apraam me wiadar Isaak, a Isaak me wiadar Iakop, a
Iakop me wiadar Iuda o ri a ol akan; **3** A Iuda me
wiadar Pares i Sara ren Tamar; a Pares me wiadar
Esrom, a Esrom me wiadar Aram; **4** A Aram me
wiadar Aminadap, a Aminadap me wiadar Naason, a
Naason me wiadar Salmon; **5** A Salmon me wiadar
Poas ren Raap, a Poas me wiadar Oped ren Rud, a
Oped me wiadar Iese: **6** A Iese me wiadar nanmarki
Dawid, a Dawid me wiadar Salomo ren li odi en Urias;
7 A Salomo me wiadar Reapeam, a Reapeam me
wiadar Apia, a Apia me wiadar Asa; **8** A Asa me
wiadar Iosapat, a Iosapat me wiadar Ioram, a Ioram
me wiadar Usia; **9** A Usia me wiadar Iotam, a Iotam
me wiadar Aas, a Aas me wiadar Iskia; **10** A Iskia me
wiadar Manase, a Manase me wiadar Amon, a Amon
me wiadar Iosia; **11** A Iosia me wiadar Iekonia o ri a
ol akan ni ansaun arail salilang Papilon. **12** Murin
arail salidi nan Papilon Iekonia me wiadar Sealtiel, a
Sealtiel me wiadar Serupapel; **13** A Serupapel me
wiadar Apiud, a Apiud me wiadar Eliakim, a Eliakim
me wiadar Asor; **14** A Asor me wiadar Sadok, a
Sadok me wiadar Akim, a Akim me wiadar Eliud; **15** A
Eliud me wiadar Eliaser, a Eliaser me wiadar Matan,
a Matan me wiadar Iakop; **16** A Iakop me wiadar
Iosep, me likondeki Maria, me kaipwiedi Iesus, me
maraneki Kristus. **17** Di karos sang ren Apraam lei
Dawid me eisokpaieu; a sang Dawid lei arail salidi
nan Papilon di eisokpaieu; a sang arail salidi nan
Papilon lei Kristus di eisokpaieu. **18** Nan iet duen
Kristus a kotin ipwidier: Ni ansau me in a Maria kisin
nin ong Iosep, a diarokadar, me a liseanekier Ngen
saraui mon ara tu pena. **19** A a warok Iosep ol pung
amen, ap sota men kanamenokala i, ap kupukupura,
en rir muei sang i. **20** A ni a kotin madamadaue duen
mepukat, kilang, tounlang en Kaun o pwara dong i ni
a aliman masani: Iosep nain Dawid koe, der masak,
en ale om warok Maria, pwe Ngen saraui me a lisean
kidar. **21** A pan kaipwiedi seri ol amen, me koe pan ki
ong mar a Iesus, pwe a pan dorela sapwilim a aramas
akan sang nin dip arail. **22** Mepukat karos wiauier,
pwen pwaida me lokido sang Kaun ren saukop o, me
masani: **23** Kilang seripein makelekel o pan liseanda,
ap kaipwiedi seri ol amen, irail ari pan ki ong mar
a Imanuel; iet wewe: Kot me kotin ieiang kitail. **24**
Iosep lao pirida sang a saimok, ap kapwaiadar, me
tounlang en Kaun o kotin kakalik ong i o apapwali a
likond. **25** A ap sota pweidi re a, lao a kaipwiedier
sapwilim a meseni ol, ap kotiki ong mar a Iesus.

2 A IESUS lao ipwidier Petleem nan Iudäa ni muein
nanmarki Erodes, kilang ol lolekong kai ap pwarado
sang ni mas en Iang ko dong Ierusalem, kalelapok: **2**
Ia Nanmarki en Sus akan, me apton ipwidier, kotikot
ia? Pwe se kilanger a usu ni sap en mas en lang
ap pwarado, pwen pongi i. **3** A nanmarki Erodes
lao rongadar mepukat, ap landar o toun Ierusalem
karos, **4** Ap kupokon pena samero lapalap karos o
sounkawewe en aramas akan kainoma re'rail, wasa
Kristus pan ipwidi ia. **5** Irail ari potoan ong i: Nan
Petleem en Iudäa; pwe iduen a intingidi ren saukop
o: **6** A koe Petleem, sap en Iuda, kaidin me tikitik
nan pung en saupeidi en Iuda kan; pwe Kaun amen
pan tapi sang uk, me pan kaunda nai aramas en
Israel akan. **7** Erodes ap kawai pena ol lolekong kan,
kalelapok mau re'rail ansau o, me usu o pwarado. **8** I
ari porone ir alang Petleem masani: Komail kowei
raparapaki mau seri o; a komail lao diaradar, en
kaireki dong ia, pwe i en pil kola pongi i. **9** Irail lao
ronger nanmarki o ap koieila. A kilang usu o, me irail
kilanger nan sap en mas en lang, ti ong mo'rail, a lao
udi ong wasa o, me seri pwelel kotikot ia. **10** Irail lao
kilanger usu o, re ap peren kida kaualapia. **11** Irail lao
pedelong ong nan im o, re ap masanier seri pwelel o
in a Maria, re ap kaipokedi o pongi i, o kapwaredar
arail kapwa kan, ap mairongki ong i kold, o men
pomau, o mire. **12** Kot ap kotin pangoki ong irail ni
arail auramen, en der purelang Erodes, re ap weidwei
ni apot al purelang sap arail. **13** Irail lao samalar,
kilang tounlang en Kaun amen ap pwara dong ren
Iosep ni a aliman masani: Paurida, ale seri pwelel en
o in a tangwei lang Äkipten o kaukauson wasa o, I
lao kaire kin uk, pwe Erodes pan rapaki seri pwelel o
pwen kamatala. **14** I ari kipada, aleer seri pwelel o
in a ni pong, kotilang Äkipten; **15** O kaukauson ia,
lao en Erodes a matala, pwen pwaida, me lokido
sang Kaun o, ren saukop o me masani: Sang nan
Äkipten me I ekeredo nai ol o. **16** Erodes lao mangier,
me a sarokidier ol lolekong kan, ap ongiong kidar
kaualap o poronelan, kamela seri ol karos, me mi
Petleem o nan sap salong karos, me saunpar riau o
tikitik sang, duen ansau me a kalelapok mau ren me
lolekong kan. **17** I dokan a pwaidar me lokido ren
saukop Ieremia me masani: **18** Ngil eu wiauier nan
Rama, sangesang o maiei laud; Rael sangesangki
na seri kan, a kang insenemaula, pwe irail soer mia.
19 A Erodes lao matalar, kilang tounlang en Kaun
amen ap pwara dong ren Iosep nan Äkipten ni a

aliman, 20 Masani: Paurida ale seri pwelel en o in
a, ko wong nan sap en Israel, pwe irail melar, me
rapaki, pwen kamela seri pwelel o. 21 I ari kipadar,
ale seri pwelel o in a, pure dong sap en Israel. 22 A
lao mangi, me Arkelaus kaunda Iudäa wiliandi sam a
Erodes, ap lan kotilang wasa o. Kot ap kotin pangoki
ong i ni a aliman, ap kotilang sap en Kaliläa kai. 23
O kotido kotikot nan kanim eu me adaneki Nasaret,
pwen pwaida, me lokido ren saukop akan: A pan
maraneki men Nasaret.

3 A NI ran pukat Ioanes saunpaptais pwarado,
padapadak nan sap en Iudäa, 2 Masani: Komail
kalula, pwe wein nanlang korendor. 3 Pwe iei i,
me saukop Iesaia katitiki, masani: Ngil en saunkair
amen nan sap tan: Komail kaonopada al en Kaun
o, kainenela al a! 4 A i Ioanes me a likau wun en
kamel o a pirapireki kil in man, a sak a mansiek o
oni en nan wel. 5 Toun Ierusalem, o toun Iudäa, o
toun sap akan liman Iordan ap koieila re a; 6 O irail
paptaisela re a nan Iordan, ni ar weokada dip arail
akan. 7 A lao masanier Parisär o Sadusar me toto ko
dong a paptais, ap masani ong irail: Dakot wan oter
komail! Is me padaki ong komailer, en piti sang ni
kamekam me kokodo? 8 Ari, komail kapwareda wan
kalula mau! 9 A komail depa lamelame, me komail
pan indang pein komail: Nan Apraam sam atail. Pwe
i indai ong komail, me Kot kotin kak ong wiaki ong
Apraam na seri kai takai pukat. 10 Sile o mier ni tapin
tuka kan; a tuka karos me so wa mau, pan paledi
o lokidokila nani iai. 11 Melel, i paptais kin komail
pil ong kalula, a me kotido muri, nan me laude sang
ia, ngai sowar ong, en wa sapwilim a sut; i me pan
paptais kin komail Ngen saraui o kisiniai. 12 Sapwilim
a tanir mi ni lim a; a pan kotin koko melel sapwilim
a pera, ap nekid pena sapwilim a wan korn nan im
en nak, a dip akan a pan kotin karong kila kisiniai
soutuk. 13 Iesus ap kotido sang Kaliläa, koti dong
Iordan ren Ioanes, pwen paptaisela re a. 14 A Ioanes
kotin kang, ap potoan ong: Mak eta i en paptaisela re
ir, a iaduen ir me kotido re i? 15 A Iesus kotin sapeng
masani ong i: Wiada mas, pwe me kon ong kita, en
kapwuiada pung kan karos; a ap duki ong i. 16 Iesus
lao paptaiselar, ap kotin madangada sang nan pil o. A
kilang, nanlang ap ritidang i, i ari kotin masani Ngen
en Kot kotidido ni mom en muroi men a kaipokedi po
a. 17 O kilang, ngil eu sang nanlang masani: Iet nai ol
kompok, me I kin polaule kida!

4 IESUS ap kotin kakaluadala ren Ngen nan sap
tan, pwen songesong ren tewil. 2 A lao kotin
kaisesolar ran pangaul o pon pangaul ap men sak. 3
Men kasongesong ap pwara dong i indada: Ma komui
Sapwilim en Kot, en masani, takai pukat en wiala
prot. 4 A kotin sapeng masani: A intingidier: Kaidin
prot eta, me aramas kin memaureki, pwe masan
akan karos, me kin pwili sang nin silang in Kot. 5
Tewil ap kalualang i nan kanim saraui o kauada i
pon kongkong en kaudok, 6 Indang i: Ma komui
Sapwilim en Kot, kasedi pein komui, pwe a intingidier:
A pan kasilaki sapwilim a tounlang kan komui, o irail
pan wa komui ni lim ar akan, pwe aluwilu omui ede
dipikelekel ni takai eu. 7 Iesus kotin masani ong i: A
pil intingidier: Koe der kasongesong Kot om Kaun. 8
Tewil ap pil kaluadalang i pon nana ileile kaualapia
eu o kasale ong i wein sappa karos o a lingan, 9
Indang i: Mepukat karos i pan ki ong komui, ma komui
men poridi o pongi ong ia. 10 Iesus ap kotin masani
ong i: Ko sang ia Satan, pwe a intingidier: Koe en
pongi ong Kot om Kaun, i eta koe en papa. 11 Tewil
ap muei sang i, a kilang, tounlang kan ap pwarado
papa ong i. 12 A lao mangier, me Ioanes salidier, ap
kotilang Kaliläa, 13 O a kotin muei sang Nasaret,
kotido kaukausonla Kapernaum, me mi ni kailan sed
impan sap Sepulon o Naptalim; 14 Pwen pwaida, me
lokido ren saukop Iesaia me masani: 15 Sap Sepulon
o sap Naptalim, me sal ong sed, palilan Iordan, o
Kaliläa en men liki kan, 16 Aramas akan, me momod
nan rotorot, kilanger marain lapalap eu, o irail me
momod nan sap en mot en mela, marain eu dakar
irail adar. 17 I dokan Iesus kotin tapiadar padapadak
o mamasani: Kalula, pwe wein nanlang korendor. 18
A lao kotikot sili pon oror en lein Kaliläa, ap masanier
pirien eu, Simon, me adaneki Petrus, o ri a Andreas,
me kadukaduedi ara uk nan sed, pwe ira me saused.
19 A ap kotin masani ong ira: Idauen ia do, I pan wia
kin koma saused en aramas! 20 Ira madang muei
sang uk akan o idauenla i. 21 A ni a kotila sang wasa
o, ap pil masani eu pirien, Iakopus, nain Sepedäus o
ri a Ioanes, me mi nin sop ren sam ara Sepedäus,
wonewone ara uk akan. I ari kotin molipe ira do. 22 Ira
madang muei sang sop o sam ara ap idauenla i. 23
Iesus ari kotin kakan sili nan Kaliläa kaukawewe nan
arail sinakoke kan o padapadak rongamau en wei,
o kotin kakelada song en somau o luet akan karos
nan pung en aramas akan. 24 I ari indant sili nan
Sirien pon. O irail wa dong i me somau kan karos,
me aneki song en somau o wairok kai, o me tewil ti
poa kan, o me pwepwe kan, o me rerer akan, i ari
kotin kakela ir ada. 25 Pokon kalaimun me idauenla i
sang Kaliläa o Dekapolis, o Ierusalem, o Iudäa, o
sang palilan Iordan.

5 A LAO masani pokon o, ap kotida pong dol eu;
a lao kaipokedi, sapwilim a tounpadak kan ap kai
dong i. **2** I ari kotin dauasa pasang silang i kawewe
ong irail masani: **3** Meid pai, me samama ni ngen
ir, pwe nairail wein nanlang. **4** Meid pai, me mauk,
pwe re pan kamaitala. **5** Meid pai, me opampap,
pwe re pan sosoki sappa. **6** Meid pai, me kin men
manga o men nim me pung, pwe re pan medila. **7**
Meid pai, me kadek, pwe re pan diar kadek. **8** Meid
pai, me nan mongiong arail makelekel, pwe re pan
ariri Kot. **9** Meid pai, me kin tom pena, pwe re pan
adaneki seri en Kot. **10** Meid pai, me kamekameki
pung, pwe nairail wein nanlang. **11** Komail meid
pai, ma irail lalaue o paki komail o palian komail
ni arail lokaia sued o likam pweki ngai. **12** Komail
insenemau o perenda kaualap; pweki katinge pamail
me lapalap nanlang. Pwe iduen irail paki saukop oko,
me mo'mail. **13** Sol pan sappa komail. A ma sol sara
sang, da me a pan soleki? Nan a pan me mal kot,
men lokidokila, o aramas en tiak pasang. **14** Marain
pan sappa komail, Kanim eu, me mi pon dol eu, sota
kak rirla. **15** Aramas pil sota kin isikeda lamp eu, ap ki
ong pan kasak, pwe pon deu a, o a kin kamaraini
toun im karos. **16** Iduen omail marain en sansal mon
aramas, pwe irail en udial omail wiawia man kan,
ap kapikapinga Sam omail, me kotiluit nanlang. **17**
Eder kikiong me I kodon, tiakedi kapung de saukop
akan. I sota kodon tiakedi, a pwen kapwaiada. **18**
Pwe melel, I indai ong komail, lao lang o sappa pan
poula, sota iota eu de kisin muai en kapung eu pan
lokidokila, lao karos pan pwaida. **19** Ari, meamen me
tiakedi eu kisin kusoned tikitik pukat, ap pil padaki
ong aramas, ren tiakedi, nan a pan tikitik nan wein
nanlang. A meamen, me oke o padaki ong aramas,
ren oke, i me pan lapalap nan wein nanlang. **20** Pwe I
indai ong komail, ma omail pung so man sang pung
en saunkawewe o Parisär, akan, komail sota pan kak
pedelon ong nan wein nanlang. **21** Komail rongadar,
me a loki, ong men kaua: Koe der kamela aramas! A
me pan kamela aramas, pan pangalang kadeik o. **22**
A I indai ong komail, meamen makarada mal pan ri
a ol, pan pangalang kadeik. A me pan indang ri a
ol: Raka, pan pangalang kapung. A me pan inda:
Koe me pweipwei, pan lokidokila nan le en pweleko.
(Geenna g1067) **23** Ari, ma koe wa dong pei saraui om
mairong, ap tamanda wasa o, me ri om ol insensued
pa om. **24** Pwilikidi mas om mairong impan pei saraui,
ap kola kadeke ri om ol, ap kodo kapwaiada om
mairong. **25** Madang materoki ong me palian ong
uk ni om iang i pon al o, pwe me palian ong uk
ender pangalang uk ren saunkapung, a saunkapung
pangalang uk ren papa o, o koe pan lokidokila nan
imateng. **26** Melel I indai ong uk, koe sota pan ko
sang wasa o, koe lao kapungala lua karos. **27** Komail
rongadar, me a lokido: Koe der kamal! **28** A I indai
ong komail, meamen ngingar li amen, pwen norok,
nan a kamal ong i nan mongiong i. **29** O ma pali maun
en mas om kamakar uk, waikada sang o kase sang
uk, pwe a mau ong uk, kisan war om en ola, sang
war om pon en lokidokila nan pweleko. **(Geenna g1067)**
30 O ma pali maun en pa om kamakar uk, waika sang
o kase sang uk, pwe a mau ong uk, kisan war om
en ola, sang war om pon en lokidokila nan pweleko.
(Geenna g1067) **31** A pil lokido: Meamen me pan kasela
a paud, i en ki ong i kisin likau en kamueit. **32** A I
indai ong komail, meamen me pan kasela a paud,
me so nenek nan a kin kamal eki i; a meamen, me
paudeki me lokido kilar, nan i me kamal. **33** Komail pil
rongadar, me a loki ong men kaua: Koe der kaula
likam; a koe kapwaiada om kaula ong Kaun o! **34** I
indai ong komail, der man kaula! Der kaukila nanlang,
pwe mol en Kot; **35** Pil der sappa, pwe utipa; pil
der Ierusalem, pweki kanim en Nanmarki lapalap.
36 Koe pil der kaukila mong om, pwe koe sota kak
ong wiada pit en monga eu, en puetepuet de tontol.
37 Omail kasokasoi pena en: Ei ei; so, so; pwe me
dauli mepukat, kin tapi sang ni me sued. **38** Komail
rongadar, me a lokido: Por en mas en depukki por en
mas; o ngi pot en depukki ngi pot. **39** A I indai ong
komail, komail der palian me sued. A meamen pikir
uk ni pali maun en likin sap om, pil ki ong i pali teio.
40 O meamen, me men wa uk ala ni kapung, pwen
adia sang om sakit, en pil ki ong i om likau pup. **41** O
ma meamen ngidingid kin uk, en iang i mail eu, koe
en iang mail riau. **42** Kisakisai ong me kin ngidingid re
om, o koe der saupei sang me poekipoeki re om! **43**
Komail rongadar, me a lokidor: Koe en pok ong men
imp om ap kailongki om imwintiti! **44** A I indai ong
komail, pok ong omail imwintiti kan. o kapakap kin
irail, me paki komail; **45** Pwe komail en sapwilim en
Sam omail, me kotikot nanlang. Pwe a kin kapwareda
sapwilim a katipin pon me sued o me mau kan, o
kotin kamoredi katau pon me pung o me sapung kan.
46 Pwe ma komail pok ong, me kin pok ong komail,
da me pan kating pa'mail? Saunopwei sota kin wia
due met? **47** O ma komail ranamau ong ri omail akan,
da me komail sikiki sang me tei kan? Men liki kan
sota kin wia due met? **48** Komail ari en unsokela
dueta Sam omail, me kotikot nanlang, a unsok.

6 KOMAIL kalaka, pwe komail der kisakis sansal
mon aramas, pwe ren udial; pwe ede sota pwain

omail ren Sam omail, me kotikot nanlang. 2 Ari, koe
lao kisakis, ede peuk saui mo om, duen me malaun
akan kin wia nan sinakoke kan o nani al akan, pwe
ren indand ren aramas. Melel I indai ong komail, re
aleer arail pwain. 3 A koe lao kisakis, der kasale ong
pali maing om, me pali maun om kin wiada. 4 Pwe
om kisakis en rir; a Sam om, me kin masani wasa
rir, pan kotin katingi uk. 5 Koe lao wia kapakap, koe
der ras ong me malaun akan, pwe re men kapakap
nan sinakoke kan, o nani al akan, pwe ren sansal
mon aramas. Melel I indai ong komail, re aleer arail
pwain. 6 A koe lao wia kapakap, ko ong nan om pera,
a koe lao ritingidier wanim o, ap kapakap ong Sam
om, me kotikot wasa rir, a Sam om, me kin masani
wasa rir, pan kotin katingi uk. 7 Komail lao kapakap,
komail depa purepur ong lokaia mal, duen men liki
kan, pwe re kiki ong, me re pan pwaikida ar lokaia
toto. 8 Komail ari ender dueta irail, pwe Sam omail
kotin mangi meakan, me mau ong komail, mon omail
poeki re a. 9 A iet duen omail pan wia kapakap: Sam
at, me kotikot nanlang. Mar omui en saraui. 10 Wei
omui en pwaida. Kupur omui en wiaui sappa dueta
nanlang. 11 Kotikido ran wet at tungol kaukaule. 12
Lapwa sang kit dip at, dueta kit me kin lapwada
koros, me wia dipi ong kit. 13 Eder kaluang kit ren me
katikatiamau kan, a nekid kit sang ni me sued akan,
14 Pwe ma komail pan makeki ong aramas dip ar
akan, Sam omail nanlang pan pil makeki ong komail.
15 A ma komail sota pan makeki ong aramas dip ar
akan, nan Sam omail sota pil pan makeki ong komail
dip omail akan. 16 Komail lao kaisesol, eder mas en
sang duen me malaun akan, pwe re kin kawukila
mas arail, pwe aramas en kilang arail kaisesol. Melel
I indai ong komail, re aleer arial pwain. 17 A koe
lao kaisesol, usor mong om o opinok. 18 Pwe koe
dor kasale ong aramas om kaisesol, a ong Sam om,
mi kotikot wasa rir, a Sam om, me kin masani nan
wasa rir, pan kotin katingi uk. 19 Komail der ki pena
omail pai kan nin sappa, wasa man en mot o mir pan
kawela ia, o men pirap kin weirada o pirapala. 20 A
komail ki pena omail pai kan nanlang, wasa man en
mot de mir sota pan kawela, o men pirap sota kin
weirada de pirapala. 21 Pwe wasa om pai mia ia,
iei wasa mongiong om kin pil mia ia. 22 Por en mas
iei marain en pali war. Ari, ma mas om makelekel,
war om karos pan dir eng marain; 23 A ma mas
om me sued, war om karos pan dir en rotorot. A
ma marain, me mi lol om, pan rotorot, daduen wan
rotorot! 24 Sota amen me pan kak papa saumas
riamen, pwe a pan kailongki amen, ap pok ong me
teio, de a pan kasampwaleki amen, ap mamaleki me
teio. Komail sota pan kak papa Kot o mamon. 25 I
me I indaiki ong komail: Eder ngongongki ong maur
omail, me komail pan kang o me komail pan nim, pil
sota ong war omail, me komail pan likau kida. Pwe
maur so kasampwal sang kisin manga, o pali war
sang likau? 26 Kalelapok ong manpir pan lang; re
sote, kin kamoredi, re soin kin dolung, re sota kin nak
pena; ari so, Sam omail nanlang kotin kamakamanga
irail; a ia duen, komail so kasampwal sang irail? 27
A is nan pung omail, ni a ngongki, me pan kak use
pasang pein i ki tipong en pa eu? 28 O menda komail
ngongki likau? Kalelapok ong kiop akan, me mi nan
sap, duen ar kakairida. Re sota kin dodok o sota
monkol pena. 29 A I indai ong komail: Nan Salomo ni
a lingan karos sota a likau dueta apot irail. 30 Ari, ma
iduen Kot kotin kapwataki dip, me mi nan sap, me kin
mi ran wet, a lakap pan lokidokila nan kisiniai, dadue
a sota pan kotin kalikauwi komail da, me poson tikitik?
31 I me komail der ngongongki moinda: Da me se pan
kang? De da me se pan nim? De da me se pan likau
kida? 32 Pwe mepukat men liki kan kin raparapaki;
pwe Sam omail nanlang kotin mangi, me mepukat
karos mau ong komail. 33 Rapaki mas wein Kot o a
pung, a mepukat karos pan pouselang komail. 34
Eder ngongki ong lakap; pwe lakap pan ngongki ong
pein i; a itar ong ran eu pein a sued.

7 DER kadeikada, pwe komail der pakadeikada. 2
Pwe duen kadeik, me komail kadeikekida aramas,
iduen komail pan pakadeikada, o duen men song, me
komail kin songki, iduen a pil pan song ong komail, 3
A menda koe kilikilang diper ni mas en ri om ol, a
sota kan ataut o ni mas om? 4 De iaduen koe pan
indang ri om ol: Aui mas, i pan ki sang diper ni mas
om. A kilang, ataut apot mi ni pein mas om? 5 Malaun
amen koe, ki sang mas ataut ni mas om, koe ap pan
kak kilang, duen om pan kak ki sang diper ni mas en
ri om ol, 6 Komail der ki ong kidi me saraui kot! O
omail pai kan der kasedi ong mon pwik kan, pwe ren
de tiak pasang, ap saupeido ngalis komail pasang. 7
Poeki, a komail pan tungole; rapaki, a komail pan
diarada; letelet, a a pan ritida mo omail. 8 Pwe karos,
me poekipoeki, kin tungole; o me kin raparapaki, kin
diarada; o me kin letelet, nan a pan ritida mo a. 9 De
is aramas nan pung omail, ma na putak pan poeki
kisin prot, pan ki ong i takai eu? 10 De ma a poeki
mam amen, pan ki ong i serpent amen? 11 Ari, ma
komail me song sued, ap asa, ki ong noumail seri kan
kisakis mau, melel kaualap Sam omail, me kotikot
nanlang, pan kotiki ong, me poeki re a me mau kan.
12 Ari meakaros, me komail men, aramas en wiai ong

komail, i me komail en wiai ong irail, pwe iei kapung
o saukop akan, 13 Pedelong ong nan wanim tätik!
Pwe wanim me walek o al me tälap, me kodilang
mela, o irail me toto, me kin pedelong ong wasa o.
14 A wanim me watikitik, o al me tätik, me ko ong
maur o irail me malaulau, me kin diarada. 15 Komail
kalaka saukop likam akan, me kin pwara dong komail
ni likau en sip, a lole irail song en kidi komad. 16
Komail pan asa kin irail ni arail wa. Pwe da, aramas
pan kak dolung sang wain ni karer, de pik sang ni
tuka kamadak? 17 Nan iduen tuka mau karos kin wa
mau, a tuka sued kin wa sued. 18 Tuka mau sota kak
wa sued, o tuka sued sota kak wa mau. 19 Ari tuka
karos, me so wa mau pan paledi o lokidokila nuni iai.
20 Ari, komail pan asa kin irail ni arail wa. 21 Kaidin
karos, me kin kasokasoi ong ia: Maing, Maing, pan
pedelong ong nan wein nanlang, a me kin wiawia
kupur en Sam ai, me kotikot nanlang. 22 Me toto pan
kasoi ong ia ni ran o: Maing, Maing, kit so kokopadar
ni mar omiu, o ni mar omui kausaki tewil akan, o
ni mar omui wia kidar manaman toto? 23 I ap pan
indai ong irail: I sota mail asa komail, kowei sang ia,
komail me kin wiada me sued. 24 A meumen rongada
ai padak pukut ap peiki ong, I pan karasai ong i ol
lolokong amen, me kauada im a pon paip, 25 Katau
lao moredi, o lakape pwilipwiledo, o ang me iripoki
dong im o, a sota rongki pasang, pweki a kakauda
pon paip. 26 O meamen rongada ai padak pukat, ap
sota kapwaiada, nan a pan rasong ol pweipwei men,
me kauada im a pon pik en oror. 27 Katau lao moredi
o lapake pwilipwilido, o ang ma irepoki dong im o, a
rongki pasang; o a rongk laud melel, 28 Kadekadeo
Iesus lao kaimwisokela masan pukat, pokon o ap
puriamuiki kaualap sapwilim a padak o. 29 Pwe a
kotin kawewe ong irail ni manaman, a sota dueta arail
saunkawewe kan.

8 A LAO kotido sang nin dol o, pokon kalaimun
idauendo i. 2 A kilang, ol tuketuk amen ap kodo
pongi i indada: Maing, ma re kotin kupura, re pan kak
ong kamakele ia da. 3 I ari kotin kapawei lim a, sair
i, masani: I men, koe en makelekel; ari, a tuketuk
ap madang modi sang. 4 Iesus ap kotin masani
ong i: Kalaka, koe de kaireki amen; a kola kasale
ong samero pein uk, o kida mairong eu, me Moses
masani, pwen kadede ong irail. 5 A lao kotilong ong
nan Kapernaum, senturion amen apedong i poeki re
a. 6 Indada: Maing, ai ladu wonon nan deu a somau
kokon madak ap wairok kaualap. 7 Iesus ap kotin
masani ong i: I pan kola kakelailada i. 8 Senturion
sapeng potoan ong: Maing, i sowar ren kotilong ong
nan im ai; a ren masani eta, ai ladu up pan kelailada,
9 Pwe aramas amen ngai, me mi pan mana en kaun
akan, ap kaunda saunpei kai. A ma i pan indang
amen: Kowei, a pan kola, o ong amen: Kodo, a pan
kodo, o ong ai ladu: Wiada met, a pan wiada. 10
Iesus lao mangi mepukat, ap kotin puriamuiki, masani
ong irail me idauendo: Melel I indai ong komail, song
en poson wet I so diaradar, sota nan Israel. 11 A I
indai ong komail, me toto pan kodo sang mas en
lang, o kapin lang, iang Apraam, o Isaak, o Iakop ni
tepel nan wein nanlang. 12 A me pweledan wei pan
lokidokila nan rotorot liki, iei wasan maiei o teterok.
13 Iesus ap kotin masani ong Senturion o: U kowei,
a pan wiaui ong uk duen om poson. A ladu o ap
kelailadar ni auer ota. 14 Iesus lao kotilong ong nan
im en Petrus, ap masani, me saulap a wonon somau
karakar. 15 I ari kotin sair pa a, a karakar ap ko
sang. I ari pauridar papa i. 16 A lao sautik penaer
re wa dong i me toto, me tewil oko ti poa. I ari kotin
kauseki sang ngen akan a masan o kakelada me
somau kang karos. 17 Pwen pwaida, me lokido ren
saukop Iesaia, me masani: A kotin ale ong pein i atail
luet akan, o wa atail somau kan. 18 Iesus lao kotin
masani aramas toto pokon dong i, ap kotin masani,
ren kotela palio palilan sed o. 19 Saunkawewe men
ap pwara do potoan ong i: Saunpadak i pan idedauen
ir wasa karos re pan kotila ia. 20 Iesus kotin masani
ong i: Poks akan por arail mia, o manpir en pan lang
pas arail mia, a Nain aramas sota wasan kaulawei
mong a. 21 O amen sang nan pung en sapwilim a
tounpadak kan potoan ong i: Maing re kotin mueid
ong ia en kola mas sarepedi ai papa. 22 A Iesus
kotin masani ong i: Idauen ia do! Me melar akan en
sarepedi pein ar melar akan. 23 A lao kotida pon sop
o, sapwilim a tounpadak kan idauenla i. 24 A kilang,
ap ongiongidar nan sed, iluk kan ari kadupaledi sop
o, a i kotin saimokelar. 25 Sapwilim a tounpadak kan
ap kai dong i, kaupada i, potoan ong: Maing, re kotin
dore kit ala, kit pan mela! 26 A ap kotin masani ong
irail: Komail me poson tikitik, da me komail masak ki?
I ari kotin kipadar masani ong ang o sed, ap molelar
kaualap. 27 Aramas akan puriamuiki indada: Daduen
men et, me ang o sed kin peiki ong? 28 A lao kotin
lei ong palio nan sap en men Kerkasin, ol riamen,
me tewil oko ti poa, ap tu ong i; ira kodado sang
nan sousou kai, me makar kaualap, o sota me kak
weid wasa o. 29 A kilang, ira weriwer indada: Iesus
Sapwilim en Kot, da me kit en wia re omui? Kom
kotido kame kit mon ansau o leler? 30 A pwin pwik
kalaimun mi kaila wei mangamanga sili. 31 Tewil oko
ap poeki re a indada: Ma kom pan kause kit ala, ap

mueid ong kit, en tilong nan pwin pwik o. **32** I ari
kotin masani ong irail: U ko ong! Irail keredi sang,
rap tilong nan pwin pwik o. A kilang, pwin pwik o
tangdaui, tangedi ong wasa ukedi nan sed, irail ari
mopelar nan pil o. **33** Silepa kan ap tangdaui tanglong
ong kanim o kakaireki meakaros, duen me wiaui ong
me tewil ti poa ko. **34** A kilang, toun kanim koiei sang
pokon dong Iesus. Irail lao kilanger i, rap poeki, a en
kotila sang sap arail.

9 I ARI kotida pon sop o, kotela pur ong sapwilim a
kanim. **2** A kilang, re wa dong i me somau kokon
madak, me wonon pon pet. Iesus lao kotin masani ar
poson, ap masani ong me somau kokon madak: Nai,
kaporopor mau, dip om akan me lapwadar. **3** A kilang,
saunkawewe kai mongemongeloleki: Lap o kin lalaue.
4 A Iesus lao mangi arail lamelam, ap kotin, masani:
Menda komail lamelam sued nan mongiong omail? **5**
Pwe ia me mongai ren inda: Dip om akan lapwadar!
De inda: Uda aluwei? **6** A pwe komail en asa, me Nain
aramas me manaman ong lapwada dip nin sappa iei
me a kotin masanieki ong me somau kokon madak:
Uda, ale ki om ko ong deu om! **7** I ari udar, koieilar deu
a. **8** Pokon lao kilanger mepukat, rap malamalauak
kila kapinga Kot, me kotiki ong aramas manaman
due met. **9** Iesus lao kotiwei sang wasa o, ap masani
aramas amen, me ad a Matäus, me momod nan
deun nopwei, ap kotin masani ong i: Idauen ia do!
I ari uda idauenla i. **10** Kadekadeo a lao kaipokedi
konot nan im o, kilang saunopwei o me dipan me toto
iang Iesus o sapwilim a tounpadak kan konokonot. **11**
Parisär akan lao kilanger met, ap indang sapwilim
a tounpadak kan: Da me omail Saunpadak iangki
saunopwei o me dipan akan konokonot? **12** Iesus lao
mangi mepukat, ap kotin masani: Me kelail akan sota
mau ong saunwini, pwe me somau eta. **13** A komail
kola, padakki wewen kasoi pot et: I kin polauleki
kadek a kaidin mairong isis. I kodon eker dong kalula
me dipan akan, a kaidin me pung kan. **14** En Ioanes
a tounpadak kan ap pwara dong re a potoan ong: Da
me kit o Parisär akan kin kaisesol pan pak toto, a
sapwilim omui tounpadak kang sota kin kaisesol? **15**
Iesus ap kotin masani ong irail: Da, toun kamadip
en kapapaud pan kak kamauk ni ansau ol kamot mi
re'rail? A kadekadeo eu ran ol kamod pan peukawei
sang irail, re ap pan kaisesol. **16** Sota amen me kin
deipinaki likau kap likau maring, pwe me depin a pan
teirok sang likau o, a por o pan laudela. **17** Pil sota
amen me kin kodie ong wain kap nan ed maring, a
ma ei ed akan pan ola, a wain pan wudokela, o ed
akan pan ola. A re kin kodie ong wain kap nan ed
kap, ira karos ap nekinek mau. **18** Ni a kotin masani
ong irail mepukat, kilang saupeidi amen ap pedelong,
poridi ong i potoan ong: Nai seripein apton melar, a
ren kotido, pwil po a lim ar, a ap pan maureda. **19**
Iesus ari kotida idauenla i, o sapwilim a tounpadak
kan pil iang. **20** A kilang, li amen, me nta pwilipwil par
ngaulriau, a kai ong pon palikia o sair imwin sapwilim
a likau. **21** Pwe a lamelame: Ma i doke sapwilim a
likau, i pan kelailada. **22** A Iesus kotin saupeila; a lao
masani i, ap kotin masani: Seripein kaporopor mau,
om poson me kakelail uk ada. A li o kelailadar ni auer
ota. **23** A Iesus lao kotilong ong nan im en saupeidi o,
ap masani saunkasang o moromorong en aramas
akan, **24** Ap kotin masani: Kowei sang, pwe seripein
en sota melar, pwe a mamair. Irail ap kaurureki i. **25**
Aramas akan lao kokok sang, i ap kotilong ong, ale
pa a, seripein ap paurida. **26** Mepukat ap lolok sili
nan sap karos. **27** Iesus lao kotila sang wasa o, ol
maskun riamen idauenla i, weriwer indada: Kupura
kit, Komui sapwilim en Dawid! **28** A lao kotilong ong
nan im o, me maskun ko ap ko dong i. Iesus ari
masani ong ira: Koma kamelele, me I kak ong wiada
met? Ira potoan ong: Ei Maing. **29** I ap kotin sair
mas ara masani: Duen oma poson a pan wiaui ong
koma. **30** Mas ara ari pad pasang. Iesus ap kotin kalik
ira di masani: Kalaka, pwe meamen de asa! **31** A
ira koieilar katiti sili ni sap karos. **32** Ira lao koieilar,
kilang, irail ap wa dong i aramas amen, me lotong o
tewil ti poa. **33** Tewil lao pakausa sang, me lotong o
ap lokaia; pokon o ap malamalauak kila indada: Nan
dueta met a saikenta wiauier nan Israel. **34** A Parisär
indada: Nan saumas en tewil akan me a kausaki sang
tewil akan. **35** Iesus ap kotin kakan sili nan kanim
laud o me tikitik kan kawewe nan ar sinakoke kan o
padapadaki rongamau en wei, o kotin kakelada song
en somau o luet akan karos. **36** A lao masani pokon
o, ap kotin kupuro kin irail, pwe irail soangiangalar o
dupokalar dueta sip akan, me sota sile parail. **37** I
ap kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: Nan
melel rak me kalaimun, a men dodok me malaulau.
38 Komail ari poeki ren Kaun en rak, en kadarala toun
dodok kan nan a rak.

10 A LAO kotin molipe penaer sapwilim a tounpadak
ekriamen ap kotiki ong irail manaman, en poedi
ngen saut akan, pwen kaus ir wei o kamauiala song
en somau o luet karos. **2** A iet mar en wanporon
ekriamen: Men mas Simon, me maraneki Petrus,
o ri a Andreas, o Iakopus nain Sepedäus, o ri a
Ioanes; **3** Pilipus o Partolomäus, Tomas o Matäus
saunopwei men, Iakopus nain Alpäus, Lepäus, me pil

adaneki Tadäus; **4** Simon men Kana o Iudas Iskariot
men pangala i. **5** Ekriamen pukat, me Iesus kotin
poronela, kotiki ong irail kusoned eu masani: Komail
der weweid nani al en men liki kan o der pedelong
ong nan kanim en Samaria. **6** A kola ren sip akan
en saun Israel, me salongalar. **7** A ni omail kokola
komail padapadak indada: Wein nan lang korendor. **8**
Kakeada me somau kan, o kamaureda, me melar
akan, kamakelekeleda, me tuketuk kan, o kause wei
tewil akan; a duen komail aleer ni tiak en kisakis,
iduen komail pan kisakis weita. **9** Komail der wewa
kold, de silper, de mata nan omail ed akan. **10** Pil der
ed en sailok, de sakit riau, de sut, de sokon, pwe
toundodok me war ong kan a kisin manga. **11** A ma
komail pan pedelong ong nan kanim laud de tikitik
eu, raparapaki, ma meamen mi lole, me war ong; ari,
komail pan mondi re a, lao komail pan ko wei sang.
12 A ma komail pan pedelong ong nan im o, komail
pan ranamau ong tou a kan. **13** O ma re war ong,
omail popol pan ko ong irail; a ma re sowar, omail
popol pan pure dong komail. **14** A wasa kis meamen
sota pan kasamo komail, de sota men rong omail
padak, komail ari pedoi sang nan im o de kanim,
ap sepede sang pwel ni nä omail. **15** Melel I indai
ong komail, nan a pan mongai ong sap en Sodom o
Komora ni ran en kadeik o sang kanim o. **16** Kilang I
kadar komail la duete sip akan nan pung en kidi en
wel; komail ari lolekong dueta serpent, a tiak mau
dueta muroi. **17** Perki aramas, pwe re pan pangalang
komail kapung kan, o re pan kame komail nan ar
sinakoke kan. **18** O Komail pan wisike wong kaun
o nanmarki kai pweki ngai, pwen kadede ong irail,
o ong men liki kan. **19** Irail lao pangala komail, ede
madamadaua duen tiak en omail pan lokaia; pwe a
pan ko ong komail, ni auer o me komail pan inda.
20 Pwe kaidin komail, me lokaia, a Ngen en Sam
omail, me pan kalokaia komail. **21** A pirien eu, amen
pan pangala amen, pwen kamela, a sam na seri, a
seri ko pan u ong ar papa o nono, o sauasa, pwe
ira en kamela. **22** O komail pan tantat ren aramas
karos pweki ad ai; a me pan dadaurata, lei imwi i
me pan dorola. **23** A ma re pan kame komail nan eu
kanim, komail ari tangala nan eu. Pwe melel I indai
ong komail, komail sota pan kanikiala kanim en Israel
karos, Nain aramas lao pwarador. **24** Tounpadak sota
kin laude sang a saunpadak, de ladu laude sang a
monsap. **25** A itar ong tounpadak, en paroki ong a
saunpadak o ladu dueta a monsap. Ma re kaadaneki
kaun en im o Peelsepup, nan melel kaualap, re pil
pan wiai ong toun im akan dueta. **26** Komail ari
der masak irail, pwe sota me rir kot, me so pan
sansaleda, o me okiok, me so pan kadiarokad. **27**
Me I indai ong komail nan rotorot, i me komail katiti
nan marain; o me pan ko ong nan salong omail, i
me komail pan kalok sili pon im akan. **28** Komail der
masak irail, me kin kemela pali war, ap sota kak ong
kamela pali ngen. A komail masak melel i, me kak
ong kasopokela pali war o ngen nan pweleko. **(Geenna
g1067)** **29** Siok riamen sota kin netila ni denar eu?
Ari so, sota amen ira pan pupedi nan pwel, ma sota
pwilisang ren Sam omail. **30** Ari pit en mong' omail
karos me wadawad penaer. **31** Komail ari der masak,
pwe komail me mau sang siok toto. **32** Meamen pan
ponasa ia mon aramas, nan i me I pan ponasa ren
Sam ai, me kotikot, nanlang. **33** A meamen ponsasa
ia mon aramas, nan i me I pil pan ponsasa ren Sam
ai, me kotikot nanlang. **34** Eder kiki ong, me I kodon
kamuei maula sappa; kaidin muei mau, me I kokido,
a kodlas pot. **35** Pwe I kodon kaliak toror pasang
aramas ong sam a, o seripein ong in a, a li o ong
en a paud a nono. **36** O pein toun im en aramas
amen pan a imwintiti. **37** Me pok ong sam de in a
lapa sang a pok ong ia, nan a sowar ia. O me pok
ong na putak de seripein lapa sang a pok ong ia, nan
a sowar ia. **38** A me so ale a lopu o idauen ia do, nan
a sowar ia. **39** Me pan diar maur, i me pan katia sang,
a me kasela maur a pweki ngai, i me pan diarada. **40**
Meamen kasamo komail, kin kasamo ia, a me kin
kasamo ia, nan a kin kasamo i, me kadar ia do. **41**
Meamen kasamo saukop amen ni mar en saukop,
pan ale pwain en saukop amen. Me kasamo pung
amen ni mar en me pung amen pan ale pwain en
me pung amen. **42** O meamen pan ki ong dal en pil
lamelamur eu, pwe amen tikitik pukat en nim, ni mar
en tounpadak amen, melel I indai ong komail, a sota
pan katia sang pwain a.

11 KADEKADEO Iesus lao kaimwisokela a masan
ong sapwilim a tounpadak ekriamen, ap kotila
sang wasa o, pwen kaukawewe o padapadak nan
ar kanim akan. **2** A Ioaneis lao ronger nan imateng
wiawian Kristus, ap poronela a tounpadak kai. **3**
Kalelapok re a: Ir me pan kotido, de sen auiaui amen?
4 Iesus kotin sapeng masani ong irail: Komail kowei
kaireki Ioanes, me komail rong o kilang: **5** Me maskun
akan kin kilang wasa, o me dangidang kan kin alu,
o me tuketuk kan kin makeladar, o me salongepon
kan kin rong wasa, o me melar akan kin maureda, o
rongamau kin loloki ong me samama kan. **6** O meid
pai, me sota pan makar kin ia. **7** Mepukat lao kokola,
Iesus ap kotin tapiadar mamasani ong pokon o duen
Ioanes: Da me komail koieila en kilang nan sap tan?

Alek pot, me kin dueduälokki ang? 8 De da me komail
koieila en kilang? Aramas amen nan likau muterok?
Kilang, me kin likau kida likau muterok, kin mi nan
im en nanmarki kan. 9 De da me komail koieila en
kilang? Saukop amen? Ei I indai ong komail a laude
sang saukop amen. 10 Pwe iei i, me intingidier: Kilang
I kadarala mo'mui ai men kadar, me pan koko al
mo'mui. 11 Melel I indai ong komail, sota me ipwidi
sang ren li akan, me laude sang Ioanes saunpaptais.
Ari so, me tikitik nan wein nanlang, iei me laude sang
i. 12 A sang ni muein Ioanes saunpaptais kokodo
lel met wein nanlang kokido eta manaman, ari me
manaman akan kin koledi ong irail. 13 Pwe saukop
karos o kapung kokopadar lao lel Ioanes. 14 O ma
komail men duki ong, nan iei Elias, me pan kodo.
15 Me salong a mia, men rong, i en rong! 16 A da
me I en karasai ong di wet? A ras ong seri kan, me
kin momod nan wasan net akan o likelikwir ong kis
arail, 17 Indada: Kit kasang ong komail, a komail,
sota kakalek; kit kauleki ong komail kaul en mamauk,
a komail sota sangesang. 18 Pwe Ioanes pwarado,
ap sota kang o nim, a re kin inda: Nan tewil kin
ti poa. 19 Nain aramas pwarado, mangamanga o
nim, a re kin inda: Kilang, me kaped en manga o
kamom sakau, kompoke pan saunopwei o me dipan
akan, a lolekong o kin diarok kida na seri ko. 20 A
kotin tapiada kidaueda kanim akan, me a wiai onger
manaman to to, aki re sota kalula: 21 Suedi ong uk
Korasin! Suedi ong uk Petsaida! Pwe ma manaman
akan, me wiaui ong uk er, wiauier ong Tirus o Sidon,
nan melel re pan pitipit kalula nan tuk en likau o
nan pas. 22 A I indai ong komail, a pan mongai ong
Tirus o Sidon ni ran en kadeik sang komail. 23 A koe
Kapernaum, me paidar lel nanlang, pan pisikindi nan
pweleko; pwe ma manaman akan, me wiaui ong uk
er, wiauier ong Sodom, nan a pan mimieta lao lel ran
wet. **(Hadēs g86)** 24 A I indai ong komail, a pan mongai
ong sap en Sodom ni ran mi kadeik sang koe. 25
Ni ansau ota Iesus kotin tapiadar masani: I kapinga
komui Sam, Kaun pan lang o sappa, me komui okila
mepukat sang me lolekong o koiok kan, ap kasale
ong seri pwelel akan. 26 Ei Sam ai, pwe iduen me
komui kupukupura. 27 Meakaros muei ong ia er sang
ren Sam ai, o sota amen, me asa sapwilim a Ol, pwe
Sam eta, o sota amen, me asa Sam, pwe sapwilim
a Ol eta, o me sapwilim a Ol pan kasale ong. 28
Komail karos, me pangadar o toutoular kodo re i I
pan kamoleilei komail la. 29 Ale ong komail ai iok, o
padakki sang ia; pwe Ngai me opampap o karakarak
melel, komail ari pan diarada kamol pan ngen omail.
30 Pwe ai iok me mangai, o katoutou pai me marara.

12 I ANSAU o Iesus kotila nan mat en korn ni ran
en sapat, a sapwelim a tounpadak kan men
mangadar, rap dolunga sang wan korn o kangkang.
2 Parisär lau kilanger mepwukat, rap patoan ong i:
Masani, sapwilim omui tounpadak kan kin wiada, me
sota pung, en wiaui ni ran en sapat. 3 A kotin masani
ong irail: Komail sota doropwe, me Dawid wiadar ni a
o iang akan men mangadar? 4 Duen a pedelong ong
nan im en Kot o kangkang prot en kasansal, me sota
pung, i o iang akan en kang, pwe samero akan eta. 5
De komail sota wadoker nan kapung o, duen samero
akan ar kin kaupali ran en sapat nan im en kaudok
ni ran en sapat, ap sota dip arail? 6 A I indai ong
komail, i, me laude sang im en kaudok, mi wasa kis
et. 7 A ma komail pan asa wewen kasoi pot et: I kin
polauleki kadek a kaidin mairong isis, komail sota pan
kadeikada me makelekel akan. 8 Pwe nain aramas
pil udan Kaun en sapat. 9 A kotila sang wasa o, ap
kotilong ong nan ar sinakoke. 10 A kilang, aramas
amen mia, me pa a motorlar. Irail idok re a indada: Me
pung, en kakelailada ni ran en sapat? Pwe ren kadipa
i. 11 I ari kotin masani ong irail: Is aramas nan pung
omail, me na sip amen mia, ma a pupedi ong nan por
ni ran en sapat, a so pan poridi ong, kida sang? 12 A
iaduen aramas amen sota kasampwal kaualap sang
sip amen? I me aramas amen kak wia kida me mau
ni ran en sapat. 13 I ap kotin masani ong aramas o:
Kapa wei pa om! I ari kapa wei, ap maular dueta pali
teio. 14 Parisär ap pedoi sang o kapukapung pena,
duen ar pan kamatala i. 15 Iesus lao mangi met, ap
kotila sang wasa o, a pokon kalaimun idauenla i; i ari
kakelailadar irail karos. 16 O masani ong irail, ren der
kalok sili i. 17 Pwen pwaida, me lokido ren saukop
Iesaia, me masani: 18 Kilang, i ai ladu, me I piladar,
o kompokepa i, me I kin polaule kida. I pan aude
kin i Ngen i, o a pan kasale ong men liki kan duen
kadeik o. 19 Nan a sota pan akamai de weriwer, o
sota amen me pan rong ngil a pon al akan, 20 A sota
pan katip pasang alek luet o, o a sota pan kakundi
wik inkingkong o, lao a pan kaimwisokala kadeik o.
21 O men liki kan pan kaporoporeki mar a. 22 Me
tewil ti poa men, me maskun o lotong ap wisike dong
i; i ari kakelailada i, a me maskun o lotong ap lokaia o
kilang wasa. 23 Aramas karos ap malamalauak kila
indada: Kaidin i sapwilim en Dawid? 24 A Parisär
akan lao rongadar, rap indada: Nan sota, me lap
en kauseki wei tewil akan, Peelse pup eta, saumas
en tewil akan. 25 I ari angi ar lamelam masani ong
irail: Wei karos, ma tou a kan pan u pena nan pung
ar, a pan ola, o ma toun kanim de toun im eu pan
u pena nan pung ar, a sota pan pwaida. 26 O ma

Satan pan kause wei Satan, a pan u ong pein i, a
iaduen a wei pan kak pwaida? 27 Ma I kin kauseki
wei Peelsepup tewil akan, a is me noumail seri kang
kin kause kin irail? Irail ari pan omail saunkapung. 28
A ma I kausaki wei Ngen en Kot tewil akan, nan wein
Kot lel ong komail er. 29 De iaduen, is me pan kak
kolong ong nan im en me kelail amen, kulia sang a
kapwa, ma a so saliedi mas me kelail o? A ap pan kak
kulia sang a kapwa. 30 Meamen me sota iang ia, iei
me palian ia; o me sota kin dolung penang ia, iei me
kin kasapoka pasang. 31 I me Ngai indai ong komail,
dip karos o lalaue pan kak lapwa sang aramas, a
lalaue ong Ngen sota pan lapwa sang aramas. 32 O
me pan lalaue Nain aramas, a pan lapwa sang i; a
me pan lalaue Ngen saraui, a sota pan lapwa sang i,
sota nan muei met pil sota nan muei kokodo. (aiōn
g165) 33 Padukedi tuka mau pot, a wa pan mau; de
padukedi tuka sued apot, a wa pan sued. Pwe tuka
kin diarok kida wa. 34 Wan serpent komail, iaduen
komail kak lokaia mau, pwe komail me sued? Pwe
aua kin lokaia sang nan audepan mongiong o. 35
Aramas mau kin kida me mau sang nan pai mau en
mongiong i, a aramas sued kin kida me sued sang
nan pai sued en mongiong i. 36 A I indai ong komail,
lokaia mal karos, me aramas inda, pan puk ong ir
ni ran en kadeik o. 37 Pwe sang ni om kasokasoi
koe pan kapung kila, o sang ni om kasokasoi koe
pan pakadeikada. 38 Saunkawewe o Parisär kai ap
sapeng i indada: Saunpadak, se men kilang kilel eu
sang re omui 39 A i me kotin sapeng masani ong irail:
Di sued o kamal o kin rapaki kilel eu, a sota kilel eu,
me pan sansal ong irail, pwe kilel en saukop Iona
eta. 40 Pwe duen Iona a mimi nan kaped en mam
kalaimun amen ran silu o pong sili pong, iduen Nain
aramas pan mimi nan mongiong en sappa ran silu o
pong sili pong. 41 Ol en Niniwe kan pan u ong di wet
ni kadeik lapalap o pan kadeikada, pwe re kalula ni ar
rongadar padak en Iona, a kilang, me laude sang
Iona mi met. 42 Li nanmarki en pali air amen pan u
ong di wet ni kadeik lapalap o pan kadeikada; pwe a
pwurado sang ni imwin sappa, pwen rong lolekong
en Salomo. A kilang me laude sang Salomo mi met.
43 Ngen saut lao kowei sang ren aramas o, a kin
tangatang sili nan sap tan akan, rapaki wasan kamol,
a sota, me a diarada. 44 I ap kin inda: I pan purelong
nan im ai, me i pedoi sanger. A lao puredo, a diar me
a tan, kokok, o kapwater. 45 I ari mi koieila, ale ong i
ngen isimen, me sued sang pein i; irail lao pedelong
ong lole, rap kaukauson ia, a aramas pan sued sang
mas. Iduen a pan wiaui ong di sued wet. 46 A ni a
kotin masani ong pokon o mepukat, kilang, in a o ri a
ol akan u liki, re men lokaia ong i. 47 Amen ap potoan
ong i: Re kotin mangi, in ar o ri ar ol akan mimi liki o
men lokaia ong ir. 48 A a kotin sapeng masani ong,
me kaireki ong i: Is in ai o is ri ai ol akan? 49 Ap kotin
kapawei lim a pon sapwilim a tounpadak kan masani:
Kilang, in ai o ri ai ol pukat! 50 Pwe meamen, me kin
wia kupur en Sam ai, me kotikot nanlang, nan i me ri
ai ol, o ri ai li, o in ai.

13 NI ran ota Iesus kotila sang nan im o, ap
kaipokedi pon oror. 2 A pokon kalaimun pokon
dong i, i ari kotidang pon sop pot, kaipokedi, a pokon
o udar pon oror o. 3 I ari karaseraseki ong me toto
masani: Kilang, saunkamor o kolan kamorok. 4 Ni
a kamokamorok, akai ap moredier ong pon kailan
al, manpir ap pirido nam ir ala. 5 A akai moredier
wasa takain, wasa pwel pedeped; ir ari pitipit wosadar
pweki sota pwel lole. 6 A katipin lao dakaradar, re
motoredier o mongelar, pweki sota kalau ar. 7 A akai
moredier nan tuka teketek; a tuka teketek wosadar
kasoka ir ala. 8 A akai moredier nan pwel mau o
wadar: Akai pan me epuki, akai me woneisok, akai
me sileisok. 9 Me salong a mia, men rong, i en
rong! 10 Tounpadak kan ap pwarado potoan ong i:
Da me re kotin kaukawewe ong irail ni karaseras
akan? 11 A kotin sapeng masani ong irail: A muei
ong komail er, en asa, me rir en wein nanlang, a ap
sota muei ong mepukat. 12 Pwe me a mia, ekis pan
ko ong, pwen aneki me laud; a me sota a mia, nan
a pan katia sang, me mi re a. 13 I me I padaki ong
irail ni karaseras. Pwe re kilang wasa, ap sota kin
kilang, o rong wasa, ap sota kin rong, pwe re sota kin
dedeki. 14 Nan irail kapung pan kokop en Iesaia, me
masanier: Komail pan rongki salong omail, ap sota
dedeki, o kilangki mas omail, ap sota weweki. 15 Pwe
mongiong en aramas pukat kapitakailar, o salong arail
ponlar, o re kamair pena mas arail. Pwe kadekadeo
re de kilangki mas arail, o rongki salong arail, o
lolokongki mongiong arail, o wukila, a I de kakel irail
ada. 16 A mas omail meid pai, pwe re kilang wasa, o
salong omail, pwe re rong wasa. 17 Pwe melel I indai
ong komail, saukop o me pung akan me toto, me
anane en kilang, me komail kin kilekilang, ap sota
kilanger, o en rong, me komail kin rongerong, a re
sota rongadar. 18 Komail ari rong karasepa wet duen
saunkamorok: 19 Meamen rong masan duen wei o
ap sota dedeki, me sued ap pwarado, katia sang,
me kamoremoredier nan mongiong i, a iei i, me ale
war akan pon kailan al o. 20 A me kamoremoredier
wasa takain, iei i, me kin rongada masan o, ap pitipit
peren kida ale; 21 A sota kalau a re a, pwe a lol

masarang, pwe ansau apwal o kamekam lao pwaida
pweki masan o, a ap madang makar kida. **22** A me
kamoremoredi ong nan tuka teketek, iei i, me kin
rongada masan o, a anan en pai en sappa o widing
en dipisou kang kin kasokela masan o, ap so wa.
(aiōn g165) **23** A me kamoremoredi nan pwel mau, iei i,
me kin rongada masan o, ap dedeki o wada; akai kin
pan me epuki, a akai me woneisok, a akai sileisok.
24 A kotiki ong irail er pil apot karaseras masani: Wein
nanlang rasong aramas amen, me kamoredi war mau
nan sap we. **25** A aramas lao mairelar, a imwintiti
ap pwarado kamoredier dip nan pung en korn ap
koieila. **26** A tuka lao wosadar o wadar, dip ap pil
pwaradar. **27** Ladu en kaun pan im o kan ap pwara
dong i potoan ong i: Maing, kaidin war mau, me kom
kotin kamoredier nan sap omui? A iaduen dip, a ko
sang ia? **28** A masani ong irail: Aramas mor sued
amen me wiadar. Ladu kan ap potoan ong i: Kom
kotin mauki, sen kola matiada sang? **29** A masani:
Iermen, pwe komail der matia sang dip iangaki korn.
30 A karos pan mimieta lao ansaun rak; ni ansaun rak
i pan indang men dolung kan: Ki pena mas dip akan,
pira pena ni kap akan, pwe aramas en karongala, a
korn ki pena nan ai im en nak. **31** A kotiki ong irail pil
apot karaseras masani: Wein nanlang rasong wan
tuka eu, me aramas amen ale, padukedi ong nan sap
we, **32** Me tikitik sang war karos, a a lao wosada,
a kalaimun sang dip akan, o wiala tuka laud apot,
manpir en pan lang akan ap pokon pena o mimi nan
ra a kan. **33** A pilapot karaseras me a kotin masani
ong irail: Wein nanlang rasong kalep kis, me li amen
ale okila nan kasak en plaua silu, karos lao mutala.
34 Mepukat karos Iesus kotin padapadaki ni karaseras
ong pokon o, o sota, me a kotin padaki ong irail, ma
sota ni karaseras. **35** Pwen pwaida me lokido ren
saukop o, me masani: I pan ki pasang au ai, pwen
karaseras o pan kasansaleda me rir akan sang ni
tapin kaua. **36** A ap kotin kadar pasang pokon o,
kotilong ong nan tanpas o. Sapwilim a tounpadak
kan ap kai dong i potoan ong: Re kotin kawewe ong
kit karasepan dip nan matual o. **37** A kotin sapeng
masani: Me kamoredi war mau, iei Nain aramas. **38**
Matuel iei sappa. War mau iei toun wei. Dip iei nain
mesued. **39** Imwintiti, me kin kamor ir edi, iei tewil.
Rak me kaimwisoke pan sappa. Saundolung pene
iei tounlang kan. **(aiōn g165)** **40** A duen dip akan a
kin usa sang rong kila kisiniai, iduen a pan wiaui ni
imwin kaua. **(aiōn g165)** **41** Nain aramas pan kadarala
na tounlang kan, o re pan ki sang nan wei men
kamakar karos, o me kin wiawia me sued. **42** O re
pan kasapok ir alang len kisiniai iei wasan mamaiei
o teterok. **43** Me pung kan ap pan lingaling dueta
katipin nan wein Sam arail. Me salong a mia, men
rong, i en rong! **44** Wein nanlang rasong pai eu, me
rir nan matuel, me aramas amen diaradar ap okila,
o peren kida, koieila, netikilar karos, me a naineki,
ap netiadar matuel o. **45** Wein nanlang pil rasong
saunet amen, me raparapaki takai kasampwal kai.
46 A lao diaradar eu, me kasampwalia, ap koieila
netikilar a dipisou karos, netiada i. **47** Wein nanlang
pil rasong uk apot, me kin kadudi nan sed, pwen oro
pena song karos. **48** A lao direla, re kin apiadado pon
oror, ap mondi pena, deuk ong me mau akan nan dal
akan, a me sued akan re kin kasela. **49** Nan iduen a
pan wiaui ni imwin kaua: Tounlang kan pan koieila,
katoror sang me sued akan me pung kan. **(aiōn g165)**
50 O kasapok ir alang len kisiniai, iei wasan maiei
o teterok. **51** Iesus kotin masani ong irail: Komail
weweki mepukat karos? Re potoan ong: Ei Maing.
52 A ap kotin masani ong irail: I me saunkawewe
karos, me sukusukuleki wein nanlang me rasong
kaun pan im eu, me kin kapwareda sang a pai me kap
o me maring. **53** Kadekadeo Iesus lao kaimwisokela
karaseras pukat, ap kotin koieila sang wasa o. **54**
A koti dong udan sap we kawewe ong irail nan ar
sinakoke. Irail ari puriamui kila indada: Lolekong en
Ol men et o a manaman akan ko sang ia? **55** Kaidin i
nain kapenta? In a sota adaneki Maria? O ri a ol akan
Iakop, o Iosep, o Simon, o Iudas? **56** O ri a li akan,
kaidin irail karos mi re atail? Ari, ia wasa mepukat ko
sang ia? **57** O irail makar kin i. A Iesus kotin masani
ong irail: Sota wasa me saukop so waui ia, nan sap
we ota o ren sau i ko. **58** I ari sota wiadar manaman
toto wasa o pweki ar soposon.

14 I DOKAN nanmarki Erodes ronger duen wiawia
en Iesus. **2** Ap masani ong sapwilim a ladu
kan: Nan i Ioanes saunpaptais, a mauredar sang ren
me melar akan, i me a wia kida manaman pukat.
3 Pwe Erodes koledier Ioanes o saliedier ong nan
imateng pweki Erodias en ri a Pilip a paud. **4** Pwe
Ioanes me masani ong i: A sota muei ong komui en
ale i. **5** O a men kamela i, a a masak aramas akan,
pwe re wiakin i saukop amen. **6** A en Erodes a ran
en ipwidi wiauier, nain Erodias seripein ap kakalek
mo'rail, i me Erodes peren kidar. **7** I ari inauki ong i,
me a pan ki ong i, meakaros, me a pan poeki, ap
kotin kaula, **8** A lao pwili sang in a, ap potoan ong:
Kotiki dong ia mongan Ioanes saunpaptais pon dal
wet. **9** Nanmarki ap kupur suedelar; a pweki a kaula
o pweki irail, me iang i kot ni tepel o, a masani ren
ki ong i. **10** I ari poronelar en lepuk sang mangan

Ioanes nan imateng. 11 Monga ap wisikedor pon dal
eu, ap pangalang seripein o, i ap wala ren in a. 12 A
tounpadak kan ap pwarador, ale kalep a, sarepedier,
rap kola kaireki Iesus. 13 Iesus lao mangi mepukat,
ap kotin iangalar sop pot, kotilang sap tan eu. Pokon
lao rongadar, rap idauenla i sapasapal sang nan
kanim akan. 14 A lao kotila sang wasa o, ap kotin
masani pokon kalaimun, ap kupuro kin ir ala, o kotin
kakelada, me somau re'rail. 15 A lao sautik penaer
sapwilim a tounpadak kan kaidong i potoan ong: Sap
tan eu met o ansau daulier; re kotin kadar pasang
pokon o, pwe ren kola nan kanim akan, netiada kang
ar manga. 16 A Iesus kotin masani ong irail: Sota
kare pan ar kola, komail pan katungole irail. 17 A irail
potoan ong i: Sota at tungol met, lopon en prot eta
limau o mam eta riamen. 18 A a kotin masani: Wa
dong ia! 19 A ap kotin masani, pokon en mondi nan
ra, ap kotikida lopon en prot limau o mam riamen, ap
kotin masanda nanlang, laolaoki pilitiki pasang o kotiki
ong tounpadak kan lopon en prot oko a tounpadak
kan ap nek ong pokon o. 20 Irail karos ari manga
o medier; rap deuk pena kopou en maremor eisok
riau luan kamadip o. 21 A irail, me mangaer, me ol
limekid a li o seri kan sota iang wadawader. 22 A ap
kotin pain tounpadak kan, ren keredi pon sop pot,
pwe ren madangwei mo a lel palio, lao a pan kotin
kadar pasang pokon o. 23 A lao kotin kadar pasang
ponkon o, ap kotin kelepelar pon nana eu, pwen
laolao. A lao, sautik penaer i eta, me kotikot wasa o.
24 A sop o mi ni ailepan sed o lusiluseki iluk kan pwe
ang udo sang moa. 25 A kadekadeo nan lukepan
pong Iesus ap kotikot ko dong irail pon sed o. 26 A
tounpadak kan lao kilanger i kotikot sili pon sed o, ap
masapwekadar indada: Ani amen! Irail ap weriwer
pweki ar masak. 27 A Iesus kotin madang kasoi
ong irail masani: Kaporopor mau, pwe Ngai met, der
masak! 28 A Petrus sapeng i patoan ong: Maing, ma
ir, re kotin masan dong ia, i en kowei re ir pon pil o.
29 A ap kotin masani: Ukedo! Petrus ap keredier sang
nan sop o, weweid pon pil o, pwen kola ren Iesus. 30
A lau kilanger ang ma, ap masapwekadar, a ni a pan
kirila, a weriwer indada: Maing kupwura ia! 31 Iesus
kotin madang kapawei lim a koledi i, masani ong i: O
koe meid poson tikitik, da me koe so posonki? 32
Ira lao kotidar pon sop o ang ap moledier. 33 A toun
sop o ap kaiong i, poridier potoan ong: Melel ir me
Sapwilim en Kot! 34 Irail lao kotin kotela, rap kotilang
sap Kenesaret. 35 Toun sap o lao asa i, rap kadar sili
wasa karos, o re wa dong i me somau kan karos, 36
O poeki re a, ren potoan sair ta imwin sapwilim a
likau. A karos, me sair i kelailadar melel.

15 PARISÄR o saunkawewe kan ap ko dong i sang
Ierusalem, kalelapok re a: 2 Menda sapwilim
omui tounpadak kan tiakedi padok en kaua ko? Pwe
re sota kin omiom ni ar pan kang prot. 3 A i kotin
sapeng masani ong irail: Menda komail pil tiakedi
kusoned en Kot pweki omailpadok kan? 4 Pwe Kot
kotin kusonedadar masanier: Kakaki sam om o in
om, o meamen lalaue sam a de in a, i en kamela.
5 A komail kin inda: Meamen indang sam a o in a:
Korpan, iet wewe: Mairong eu, me koe men aneki
sang ia; komail inda, dene sota dip a; i ari sota pan
kakaki sam a o in a. 6 Iduen omail tiakedi kusoned en
Kot pweki omail padok kan. 7 Malaun akan komail,
nan melel, me Iesaia kokopadar iran komail, ni a
masani: 8 Aramas pukat kin kaka kin ia au arail,
a mongiong arail me doo sang ia; 9 Ari, me mal
ar kaudok ia, pwe kusoned en aramas eta, me re
kin kaukawewe. 10 I ari molipe pena aramas akan
masani ong irail: Rong o weweki! 11 Kaidin me kin
ko ong nan aua kin kasaminela aramas, a me kin
ko sang nan aua, i me kin kasaminela aramas. 12
Tounpadak kan ap kodo, potoan ong i: Re kotin
mangi, me Parisär akan makar kida ni ar rongadar
masan o? 13 A kotin sapeng masani: Tuka karos, me
kaidin Sam ai nanlang, padukedier, pan weiweida. 14
Puei sang irail; irail me maskun, ap kalua me maskun
akan. A ma me maskun amen pan kalua me maskun,
nan ira karos pan pupedi ong nan por o. 15 Petrus
ap sapeng potoan ong i: Re kotin kawewe ong kit
karaseras pot et. 16 I ari kotin masani: Komail pil sota
lolekong? 17 Komail saikenta weweki, meakaros, me
kin ko ong nan aua kin kodilong ong nan kaped o ap
kin kasapokela? 18 A me kin ko sang nan aua, kin
tapida sang nan mongiong, o i me kin kasaminela
aramas. 19 Pwe sang nan mongiong o lamelam sued
kin tapi sang ia: Kamela aramas, o kamal, o nenek,
o pirap, o kadede likam, o lalaue. 20 Song pukat,
me kin kasaminela aramas. A so omiom ap manga
sota kin kasaminela aramas. 21 Iesus ap kotila sang
wasa o, kotilang wein Tirus o Sidon. 22 A kilang, li en
Kanaan amen, me kodo sang wasa o, likelikwir ong
i, potoan ong: Kupura ia! Maing, ir me sapwilim en
Dawid! Nai sereipein waiwairokki tewil. 23 A a sota
kotin sapeng i meakot. Sapwilim a tounpadak kan ap
kai dong i poeki re a potoan ong: Re kotin kadarala
i, pwe a kin likelikwir dong kitail. 24 A kotin sapeng
masani: Sota me I pakadara dong, pwin sip en saun
Israel eta, me salongalar. 25 A a kodo, poridi ong
i potoan ong: Maing, re kotin kupura ia! 26 A kotin
sapeng masani: A sota mau, en ale en seri ar tungol
prot ap kasedi ong ren kisin kidi kan. 27 A potoan

ong: Melel Maing, ari so, kisin kidi kan kin namenam
maremor akan, me kin pupedi sang ni tepel en ar
saumas. 28 Iesus ap kotin sapeng masani ong i: O Ii,
om poson mo laud! A pan wiaui ong uk duen me koe
inong iong. Na seripein ap kelailadar ni auer ota. 29
Iesus ari kotila sang wasa o, koti dong liman sed en
Kaliläa, a lao kotida pon dol eu ap kaipokedi wasa
o. 30 O pokon kalaimun pokon dong i, me wado me
dangidang kai, o me maskun, o me lotong, o me
sikilikil, o song toto, ap pwilikidi ni aluwilua. A ap
kotin kakelail ir ada. 31 Pokon o ap puriamuiki ni ar
kilang, me lotong akan lokolokaia, o me sikilikil akan
kelailadar, o me dangidang kan alialu, o me maskun
akan kilang wasa; rap kapinga Kot en Israel. 32 Iesus
lao molipe pena sapwilim a tounpadak kan a kotin
masani: I ap pokela pokon en, pwe re mi re i ran silu
ap sota kan ar manga, a I sota pan kadar ir ala ni ar
sota mangaer, pwe ren der dupokala pon al o. 33
Sapwilim a tounpadak kan ap potoan ong i: Se pan
kisang ia prot toto, men kamedela pokon et nan sap
tan wet? 34 Iesus kotin masani ong irail: Lopon en
prot me depa mi re omail? Irail potoan ong: Me isu o
kisin mam kis. 35 I ari kotin masani ong pokon o, en
mondi ong nan pwel o, 36 Ap kotikidar lopon en prot
isu o kisin mam akai, laolaoki, pwilitiki pasang o kotiki
ong sapwilim a tounpadak kan, a tounpadak kan ap
nek ong pokon o. 37 Irail karos ari mangaer, o medier;
irail ap deuk pena kopou isu luan kamadip o. 38 A
irail, me mangaer, me ol pakid, a li o seri kan sota
iang wadawader. 39 A lao kotin kadar pasang pokon
o, a kotilang pon sop pot, koti dong impan Maktala.

16 PARISÄR o Sadusär akan ap ko do,
kasongesong i o poeki i kilel eu sang nanlang.
2 A ap kotin sapeng masani ong irail: A lao sautiker
komail kin inda: Lakap a pan ran kaselel eu, pwe
lang me waitata. 3 A ni mansang: A pan katau, pwe
lang me waitata o rotorot. Komail kak ong kasauiada
mom en lang, a komail sota kak kasauiada kilel en
ansau. 4 Di sued o kamal o kin ngongki kilel eu,
a sota kilel eu, me pan sansal ong irail, pwe kilel
en Iona eta. I ari kotin muei sang irail o koti wei. 5
Sapwilim a tounpadak kan lao kotela lel palio, ap sota
arail prot, pwe re monokelar. 6 A Iesus kotin masani
ong irail: Kalaka o pereki kalep en Parisär o Sadusär
akan! 7 Irail ari kasokasoi nan pung arail indada: Nan
pweki sota atail prot, me se wado. 8 Iesus lao mangi
mepukat, ap kotin masani: Komail meid soposon,
menda komail kasokasoi nan pung omail, iran omail
sota wado prot oko? 9 Komail saikenta dedekila o
komail sota tamanda lopon en prot limau ren aramas
limekid o kopou depa, me komail deuk penaer? 10 Pil
so lopon prot isu ren aramas pakid, o kopou depa, me
komail deuk penaer? 11 Daduen, komail so lolekongki,
me kaidin kisin manga, me i kasokasoi; pwe komail
en pereki kalep en Parisär o Sadusär akan, 12 Irail ap
weweki, me a kaidin masanier, me ren kalaka kalep
en prot, pwe ren kalaka padak en Parisär o Sadusär.
13 Iesus lao koti dong wein Säsarea Pilipi, ap kotin
kainoma ren sapwilim a tounpadak kan masani: Da
me aramas kin inda, is me ngai, Nain aramas? 14
Irail potoan ong: Akai: Ioanes saunpaptais, a akai:
Elias, o pil akai: Ieremias de amen ren saukop oko.
15 Ap kotin masani ong irail: A komail, is me komail
kin inda me nai? 16 Simon Petrus ap sapeng potoan
ong: Ir me Kristus, Sapwilim en Kot ieias! 17 Iesus
ap kotin sapeng masani ong i: Koe meid pai Simon
nain Iona, pwe kaidin uduk o nta, me kasale ong
uk met, pwe Sam ai, me kotikot nanlang, 18 A I pil
indai ong uk, koe Petrus, a I pan kauada pon paip
wet ai momodisou a wanim en pweleko kan sota pan
kak kawela i. **(Hadēs g86)** 19 I pan ki ong uk kapiri
pan wein nanlang kan. A meakot koe pan saliedi
nin sappa, pan salidi nanlang; o meakot, koe pan
lapwada nin sappa, pan lapwada nanlang. 20 A ap
kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan, me ren
der indang meamen, me i me Kristus. 21 I ansau me
Iesus kotin tapiadar kasale ong sapwilim a tounpadak
kan, me a pan kotilang Ierusalem o kalokolok laud
ren saumas akan, o ren samero lapalap akan, o
ren saunkawewe kan, o me a pan kalokolok toto o
kamela o ni ran kasilu a pan maureda, 22 Petrus
ap ukadar i, kapukapung i indada: Maing re kotin
kupura pein ir, mepukat sota pan pwai ong ir! 23 A ap
kotin saupeido masani ong Petrus: Kola muri Satan!
Koe men kamakar ong ia, pwe om lamelam kaidin
en Kot, a en aramas, 24 Iesus ap kotin masani ong
sapwilim a tounpadak kan: Meamen pan idauen ia en
tounmeteki pein i, ap wada a lopu, idauen ia. 25 Pwe
meamen dorela maur a, pan pupe sang, a meamen
kasela maur a pwreki ngai, i me pan diarada. 26 Pwe
da kadepa ong aramas o, ma a aneki sappa pon,
ap kasela maur a? De da me aramas pan kak kida,
pwen kasapaledo maur a? 27 Pwe Nain aramas pan
kokido lingan en Sam a, o sapwilim a tounlang kan
pan iang i; i ari pan pwain ong aramas akan duen
ar wiawia kan. 28 Melel I indai ong komail, akai me
iang mimi met, me sota pan mela, irail lao kilang Nain
aramas a kodo nan a wei.

17 MURIN pong wonu pong Iesus ap kotin ukadar
Petrus, o Iakopus, o ri a Ioanes kalua ir dalang

pon nana ileila eu kalapuk. 2 I ari kotin linganla
mo'rail silang i lingaling dueta katipin, o sapwilim a
likau o puetpuet eta marain eu. 3 A kilang, Moses o
Elias pwara dong ir, kasokasoi ong i. 4 Petrus ap
sapeng potoan ong Iesus: Maing, meid mau atail
kotikot met. Ma re kotin mauki se pan kauada kisin
im sili kis: Tanpas ar, o eu sapwilim en Moses, o
eu sapwilim en Elias. 5 Ni a kasokasoidar, kilang,
pali en dapok pali ap kadupal irail edi; o kilang,
ngil eu peidido sang nan dapok o, me masani: Iet
nai Ol kompok, me I kin polaule kida! Komail ron
i! 6 Tounpadak kan lao rongadar met, rap pupedier
pon mas arail, masapwekadar kaualap. 7 Iesus ap
kotido, sair ir, masani: Uda, der masak! 8 Irail lao
saradar, sota amen, me re kilanger, pwe Iesus eta. 9
Ari, ni arail kotikot kodido sang ni nana o, Iesus ap
kotin masani ong irail masani: Komail depa indai ong
meamen duen kasansal o, Nain aramas lao mauredar
sang ren me melar akan. 10 Sapwilim a tounpadak
kan kalelapok re a indada: Da me saunkawewe
kan kin indinda, dene Elias pan kotido mas? 11 A
kotin sapeng masani ong irail: Nan melel, Elias pan
pwarado mas kapungala karos. 12 A ngai indai ong
komail, Elias me pwaradoer, a re sasa i, pwe irail wiai
ong i meakan, me re men wiada. Iduen Nain aramas
pil pan kamekam re'rail. 13 Tounpadak kan ap asadar,
me a kotin masani ong irail duen Ioanes saunpaptais
o. 14 Irail lao lel dong pokon o, aramas amen poto
dong i kelepuki mo a sakaradar: 15 Maing kupura nai
ol o, pwe a pweipwei o madak kaualap, pwe pan pak
toto a kin pupedi nan iai o nan pil, 16 Ngai ari wa
dong i ren sapwilim ar tounpadak kan, a irail sota kak
kakelada i. 17 Iesus ap kotin sapeng masani: Di wet
meid soposon o katiwo. Ia arain ai pan mi re omail?
Ia arain ai pan kokoa komail? Wa dong ia! 18 Iesus
ap kotin kidaua i, tewil ari kodi sang lole; putak o ap
kelailadar ni auer ota. 19 A tounpadak kan ap kelep
poto dong Iesus potoan ong: Da me kit so kak kauseki
wei sang i? 20 A ap kotin masani ong irail: Aki omail
soposon. Pwe melel I indai ong komail, ma omail
poson pan laude ong wan katiring, komail pan kak
indang nana wet: Koda sang wasa en, kola monen! I
ap pan kola, sota me sota pan kak pa omail. 21 Song
wet sota kin koki sang meakot, kapakap o kaisesol
eta. 22 A ni ar kotikot sili nan wein Kalilëa, Iesus kotin
masani ong irail: Nain aramas pan pangalang nan pa
en aramas. 23 Irail pan kamela i, a ni ran kasilu a
pan maureda. Irail ari mamauk kaualap. 24 Irail lao
kotilon ong nan Kapernaum, saunopwei kai ap ko
dong Petrus indang i: Omail Saunpadak sota kin iang
nopwei? 25 A masanier: Ei. A lao pedelong ong nan
im o, Iesus ap kotin madang masani: Simon, da me
koe lamelame, nanmarki en sappa kin ale taksis de
nopwei sang ren is? Sang ren nairail seri de sang
men liki kan? 26 Petrus potoan ong i: Sang ren men
liki kan. Iesus kotin masani ong i: Ari, seri kan me
saladok. 27 Ari so, pwe kitail der kamakar irail ada,
kola ni oror kasedi kas, a mam men mas, me pan
lodi, apiada, kasara pasang au a, koe pan diar lepen
moni lep; i me koe pan ale o kida ai o noum.

18 NI auer ota tounpadak kan poto dong Iesus
potoan ong: Iaduen is me pan lapalap nan wein
nanlang? 2 Iesus lao kotin molipeido kisin seri amen,
ap kotin kotiki ong nan pung arail, 3 Masani: Melel I
indai ong komail, ma komail sota pan wukila, wiala
song en kisin seri, komail sota pan kak ko ong nan
wein nanlang. 4 Ari, meamen pan kasapwiledi pein i,
dueta kisin seri men et, i me pan lapalap nan wein
nanlang. 5 O ma amen apwali kisin seri men due
met ni ad ai, i me kin apwali ia. 6 A meamen me pan
kamakar amen ir, me tikitik, me poson ia, a mau ong,
takai en plaua eu en sali ong tapin wor a, ap kamopela
nan madau wasa me lol. 7 Suedi ong sappa pweki
a men kamakar akan, Ari so, men kamakar akan
udan mia; suedi ong aramas o, me men kamakar pan
tapi sang ia. 8 A ma apali en pa om de apali en nä
om pan kamakar uk, lepuke sang, o kase sang uk,
pwe a mau ong uk ko ong maur ni om dangidang
de sikilikil, sang om pa de nä pokon mia, ap ko ong
kisiniai soutuk. **(aiōnios g166)** 9 O ma apali en mas om
pan kamakar uk, waikada sang o kase sang uk, pwe
a mau ong uk, ko ong maur ni om mas pali, sang
mas om pokon mia ap lokidokila nan iai en pweleko.
(Geenna g1067) 10 Kalaka, pwe komail der mamaleki
amen tikitik pukat; pwe I indai ong komail, me arail
tounlang kan, me mi nanlang, kin ariri Sam ai, me
kotikot nanlang. 11 Pwe Nain aramas kodon dorela,
me salongalar akan. 12 Da me komail lamelame, ma
aramas amen, naineki sip epuki, a amen irail pan
salongala, a so pan pwilikidi duekduamen pon nana,
ap kola raparapaki me salongala? 13 A ma a pan diar,
melel I indai ong komail, a pan peren kida, me men en
sang duekduamen, me sota salongalar. 14 Iduen Sam
omail, me kotikot nanlang, sota kotin men, amen kisin
seri pukat en salongala. 15 A ma ri om ol wia dip ong
uk, en kelep kila i, kapung ong i dip a; ma a pan rong
uk, nan koe kasapaledo ri om. 16 A ma a sota pan
rong uk, ap ukada amen de riamen, pwe meakaros
en mi ren saunkadede riamen de silimen. 17 A ma a
kang rong irail, ap kaireki momodisou, a ma a pil kang
rong momodisou, ap wia kin i men liki o saunopwei

men. 18 Melel I indai ong komail, me komail pan
saliedi nin sappa, pan salidi nanlang, o me komail
pan lapwada nin sappa, pan lapwada nanlang. 19 I pil
indai ong komail, ma riamen nin sappa pan minimin
pene ni meakot, me re men poeki, a pan pwai ong ira
sang Sam ai, me kotikot nanlang. 20 Pwe wasa kis,
me riamen de silimen pokon pena ni ad ai, i wasa I
kin mi nan pung arail. 21 Petrus ap kai dong i potoan
ong: Maing, pan pak depa i en makeki ong ri ai ol
o, me wia dip ong ia? A itar ma a pan me isepak?
22 Iesus kotin masani ong i: I indai ong uk, kaidin
isepak eta, a pan pak isu wad iseisok. 23 I me wein
nanlang rasong nanmarki amen, me pan kapukapung
na ladu kan. 24 A ni a tapiada kapukapung, amen
ap wisike dong i, me pwaipwandeki talent nen. 25
A ni sota a men pwain, a monsap ap masanier, me
a pan netila, o a paud, o na seri kan, o karos, me
a aneki, pwen pwainda. 26 A ladu o ap poridi mo
a pongi, potoan ong: Maing kom kotin kanongama
ong ia, i pan pwain ong komui karos. 27 A monsap
en ladu o ap pokela, ap lapwada o makeki ong i a
pwaipwand. 28 A ladu ota ap koieila, diaradar kis a
ladu amen, me pwaipwand ong i denar epuki; i ari
koledi i, padik pena tapin wor a indada: Kapungala,
ma om pwaipwand mia. 29 Ladu ap poridi mo a, poeki
indada: Kom kotin kanongama ong ia, i pan pwain
ong komui. 30 A a kang, ap koieila, kasedi ong nan
imateng lao a kapungala a pwaipwand. 31 A kis a
ladu kan lao kilanger me wiauier, rap mauk kaualap,
koieila kaireki arail monsap karos, me wiauier. 32 A
monsap ap ekere dong i, masani ong i: Koe meid ladu
sued amen! I make ki ong uk er om pwaipwand karos
pweki om poeki re i. 33 Menda koe sota kadek ong ri
om ladu, duen i kin kadek ong uk er? 34 A monsap
ap makar kidar o pangalang i ren saun kalokolok lao
a kapungalar a pwaipwand karusia. 35 Iduen Sam ai
nanlang, pan pil wia ong komail, ma komail sota pan
makeki sang nan mongiong omail ong ri omail.

19 KADEKADEO Iesus lao kaimwisokela padak
pukat, ap kotila sang Kalilëa, koti dong wein
Iudëa palilan Iordan. 2 O pokon kalaimun idauendo i.
I ari kotin kakelail ir adar wasa o. 3 Parisär akai ap
kodo kasongesong i indada: Me pung, ol en kasela a
paud pweki okotme? 4 A ap kotin sapeng masani:
Komail sota doropwe, me i, me wia ir adar ni tapio, a
kotin wiadar ol o li? 5 A ap kotin masani: I me aramas
amen pan pweidedi sam a in a pat ong eta a paud;
ira ari pan udukala eu; 6 Ira ari solar riamen pwe
uduk eu. Ari, me Kot kotin kapad penaer, aramas
depa kamueit pasang. 7 Irail ap indai ong i: A da me
Moses masaniki, kisin likau en kamueit en koda, ol
ap pan muei sang a paud? 8 A kotin masani ong
irail: Moses mueid ong komail er, en kasela omail
paud akan pweki mongiong omail kapitakailar. A sang
ni tapi o a sota kin due. 9 A ngai indai ong komail:
meamen kasela a paud, ma sota pweki nenek, ap
paudekida amen; nan a kamal, o me pan paudeki, me
lokidokilar o, a kin kamal. 10 Sapwilim a tounpadak
kan ap potoan ong i: Ma iduen kusoned, me ol o en
kapwaiadang a paud, a sota mau ong papaud. 11
A ap kotin masani ong ir: Kaidin karos, me pan kak
weweki padak pot et, irail eta, me a muei ong er.
12 Pwe akai mia, me udan sota unsok, a akai, me
aramas ki sanger, a pil akai, me wia kapwat pweki
wein nanlang. Meamen kak ong weweki, i en weweki.
13 Kisin seri kai ap wisike dong i, pwen pwil po'rail
lim a kan o laolaoki, a tounpadak kan kapoui irail.
14 A Iesus kotin masani: Mueid ong kisin seri kan,
en ko dong ia. Der kalik irail edi! Pwe iei song en
me udan wein nanlang. 15 I ari kotikida po'rail lim a
kan, ap kotila sang wasa o. 16 O kilang, amen poto
dong i potoan ong: Saunpadak da me mau kot, i en
wiada, pwe i en aneki maur soutuk? (aiōnios g166) 17 A
ap kotin masani ong i: Menda koe idok re i duen me
mau? Pwe amen ta me mau. A ma koe men ko ong
maur, dadaurata kusoned akan! 18 A ap potoan ong:
Kusoned da? A Iesus kotin masani, iet akan: Koe der
kamela aramas; Koe der kamal; Koe der pirap; Koe
der kadede likam; 19 Kakaki sam om o in om; o pok
ong men imp om dueta ong pein uk. 20 Manakap
ap potoan ong i: Mepukat karos i kapwaiadar; a da
me i en pil wia? 21 Iesus kotin masani ong i: Ma
koe men unsokela, u kowei, netikila om dipisou, ap
kisakisaki ong me samama kan, koe ap pan aneki
om pai nanlang, o kodo idauen ia do. 22 Manakap
lao ronger masan pot et, ap mamauk koieila, pwe
a dipisou me toto. 23 Iesus ap kotin masani ong
sapwilim a tounpadak kan: Melel I indai ong komail,
meid apwal ong me kapwapwa kan, en pedelong ong
nan wein nanlang. 24 I pil katitiki ong komail, me
mangai, kamel en tilong nan au en dikok eu, sang
me kapwapwa en ko ong nan wein Kot. 25 Sapwilim
a tounpadak kan lao rongadar met, ap puriamuiki
kaualap indada: Ari, is me pan kak kamaurela? 26
Iesus ap kotin saupei wong irail, ap kotin masani ong
irail: A so kak pan aramas, a ren Kot meakaros me
kak. 27 Petrus ap sapeng poto dong i: Masani, kit
likidmaliela meakaros, ap idedauen komui, a da me
pan katingi kit? 28 Iesus ap kotin masani ong irail:
Melel I indai ong komail, komail me idedauen ia do ni
ipwi sapal, Nain aramas lao mondi pon mole lingan,

komail pil pan mondi pon deun kadeik, kakaunda
kainok en Israel eisokriau. 29 O meamen kasela im a
kan, de ri a ol o li akan, de sam a, de in a, de a paud,
de seri, de sap pweki ad ai, nan a pan ale pan pak
epuki o sosoki maur soutuk. (aiōnios g166) 30 A me
toto men moa, pan muri; a men muri pan moa.

20 PWE wein nanlang rasong kaun pan im amen,
me sangkonai ong raparapaki toundodok kai
nan a mat en wain. 2 Irail lao inauki pena, me denar
eu ni ran eu, ap kadar ir ala nan a mat en wain. 3 A
pil kotila ni auer kasilu, ap masani akai, me momod
mal nan deun saunet akan, 4 Ap masani ong irail:
Komail pil kola nan mat en wain o, o meakot me
pung, i pan pwain ong komail; irail ari kola. 5 A pil
kola ni auer kawonu o kaduau o wiadar dueta. 6 A pil
kotila ni auer eisokeu, ap diaradar akai, me momod
mal, ap masani ong irail: Da me komail momodeki
mal ran pon? 7 Irail potoan ong: Aki sota amen, me
kadokeki kit. Ap masani ong irail: Komail pil kola nan
mat en wain o, komail pan ale me pung. 8 A lao
sautik penaer monsap en mat en wain masani ong a
saunkoa: Kapokon pena toundodok kan o pwain ong
irail. Tapiada sang ren men pwand oko lao kokodo lel
men madang kan, 9 Me kadodokier ni klok eisokeu
kan ap kodo, amen amen ap ale denar eu. 10 A
men mas akan lao kodo, rap kiki ong, me re pan
ale siki sang, a re pil aleer denar ta ieu. 11 Irail lao
ale, rap lipaned ong monsap o. 12 Indada: Mepukat
dodok auer ta ieu, a komui karasai kit pena; kit me
dodokki apwal en ran o karakar en katipin. 13 A ap
kotin sapeng masani ong amen re'rail: Kompoke pai,
kaidin me sapung, me i wiai ong uk. Kita sota inauki
pena denar eu? 14 Ale me om, kowei, i men pwain
ong me pwand pukat rasong uk. 15 De iaduen, a
sota pung, i en wiaki me udan ai, me i mauki? De
por en mas om me sued pweki ai kadek? 16 Ari, me
pwand akan pan moa, a me moa kan pan pwand,
pwe me toto paeker, a me malaulau me piladar. 17
Iesus lao kotin kodala Ierusalem, a kotin kelepe kila
tounpadak ekriamen pon al a, masani ong irail: 18
Kilang, kitail kin kodalang Ierusalem o Nain aramas
pan ko ong ren samero lapalap o saunkawewe kan, o
irail pan kadeikada, en kamela i. 19 O re pan pangala
i ren men liki kan, pwen kapikapiti i, o kaloke, o
kalopuela, a ni ran kasilu a pan maureda. 20 In en
nain Sepedäus ap poto dong i, a na putak riamen
iang i, pongi i o poeki okotme re a. 21 A ap kotin
masani ong i: Da me koe mauki? A potoan ong i: Re
kotin mueid ong ai tungol putak riamen, en mondi
re ir, amen ni pali maun omui, amen ni pali maing
omui nan omui wei. 22 A Iesus kotin sapeng masani:
Koma sota asa, me koma poeki. Koma kak nim dal
me I pan nim? Ira potoan ong: Se kak. 23 A kotin
masani ong ira: Melel, komail pan tungole ai dal, a
momod ni pali maun o maing i, I sota kak mueid ong,
pwe pwais en irail me a onop onger sang ren Sam ai.
24 Ni en ek oko ar rongadar, ap suede kidar pirien
o. 25 A Iesus kotin molipe ir do masani: Komail asa,
duen saupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi, o me
lapalap akan kin manaman ong irail. 26 A duen met
a sota pan wiaui nan pung omail. A me men laud
nan pung omail, en papa komail. 27 O meamen re
omail, me men saumas, i en lidui komail. 28 Dueta
Nain aramas, me kaidin kodo, pwe aramas en papa,
a pwe i en papa o kida maur a wiliandi me toto. 29
Ni arail kotila sang Ieriko, pokon kalaimun idauen la
i. 30 A kilang, ol maskun riamen momod ni kailan
al o. Ni ara rongadar, me Iesus kotin daulul, ira ap
likelikwir indada: Maing kupura kit, ir me sapwilim en
Dawid! 31 A pokon o kidau ira da, pwen nenenla.
A ira kalaudela ara likelikwir indada: Maing, kupura
kit, ir me sapwilim en Dawid! 32 Iesus ari kotin udi,
molipe ira do masani: Da me koma mauki, I en wiai
ong koma? 33 Ira potoan ong: Maing, mas at en
kapad pasang! 34 Iesus ari kupuro kin ira dar o kotin
sair mas ara. Mas ara ari madang pad pasanger; ira
ap idauenla i.

21 NI arail koren iong Ierusalem o lel ong Petpake
impan dol Oliwe, Iesus ap kotin poronela
tounpadak riamen. 2 Masani ong ira: Koma ko ong
nan kanim monen, a madang koma pan diar esel
amen, me salidi, o na pul mi imp a, lapwa ira da, ap
kare dong ia! 3 A ma meamen pan indang koma
meakot, koma pan indada: Kaun o men dake, i ari
pan madang kadar ira do. 4 A mepukat karos wiauier,
pwen pwaida, me lokido ren saukop o me masani:
5 Kaireki nain Sion seripein: Kilang, om Nanmarki
kotido re om. A kotin opampap o kaipokedi pon esel li
amen. 6 A tounpadak ko lao kolar, o wiadar duen
Iesus kotin masani ong ira, 7 Ira ap wado esel o na,
ap irepadi po'ra arail likau kan a ap kotin kaipokedi
poa. 8 O pokon kalaimunia irepadi arail likau kan nani
al o, a akai paledier ran tuka kan irepadi nani al o. 9
A pokon o, me tiong moa, o me idauen, ngisingis
indada: Osiana ong sapwilim en Dawid! Meid iasanai
me kotido ni mar en Kaun, osiana nanlang. 10 A lao
kotilong ong nan Ierusalem, toun kanim ap mokimokid
indada: Is i? 11 Pokon o katitiki: Nan i Iesus, saukop
en Nasaret en Kaliläa. 12 Iesus ap kotilong ong nan
im en kaudok en Kot, ap kotin kase sang karos, me

kin netinet nan im en kaudok, o kotin wukededi tepel
en saunkawilian moni ko, o deun men netin muroi. 13
O kotin masani ong irail: A intingidi: Im ai pan adaneki
im en kapakap, a komail wia kilar deu en lipirap. 14
A me maskun o me sikil akan poto dong i nan im
en kaudok o; i ari kotin kakel irail adar. 15 A samero
lapalap o saunkawewe kan lao kilanger manaman
akan, me a kotin wiadar, o seri kan nan im en kaudok,
me ngisingis indada: Osiana ong sapwilim en Dawid!
Irail ap makara kidar, 16 Indai ong i: Kom sota mangi,
me mepukat katitiki? A Iesus kotin masani ong irail:
Ei, komail saikenta doropwe: Sang nan au en seri
o me kin kang didi, ir me kotin kapwaiadar kaping
eu? 17 I ari kotin muei sang irail, kotila sang nan
kanim o, koti dong Petanien o pweiokidi wasa o. 18
A ni mansang ni a kotin purlang kanim o, ap men
konotedar: 19 A kotin masani tuka pik pot ni kailan
al o, ap kotilang i. A sota, me a kotin diaradar, pwe
ta eta, ap kotin masani ong i: Koe solar pan wa
kokolata! A tuka pik ap madang mongedier. (aiōn g165)
20 Tounpadak kan lao kilanger, irail ap puriamui kidar
indada: Daduen tuka pik o madang mongelar. 21 A
Iesus kotin sapeng masani ong irail: Melel I indai ong
komail, ma komail poson, ap sota peikasal, kaidin
met eta, me wiaui ong tuka pik en, me komail pan
kak wiada, pwe ma komail pan indang nana wet:
Mokid wei lokidokila nan madau, nan a pan pwaida.
22 O meakaros komail pan poeki ni omail kapakap,
ap poson komail pan ale. 23 A lao kotilong ong nan
im en kaudok o, samero lapalap akan o saumas en
toun sap o ap ko dong i ni a kotin kaukawewe indada:
Manaman en is, me komui wiaki mepukat? O is me ki
ong komui manaman wet? 24 A Iesus kotin sapeng
masani ong irail: I pan pil kalelapok meakot re omail,
ma komail pan sapeng ia, I pil pan indang komail
manaman en is, me I wiaki mepukat. 25 En Ioanes
a paptais a tapi sang ia? Men nanlang de me ren
aramas? Irail ap lamelame nan pung arail katiti, ma
kitail pan inda men nanlang, a pan masani ong kitail:
Da me komail so posonki i? 26 A ma kitail inda, me
ren aramas, kitail masak pokon o, pwe karos kin wia
saukopki Ioanes, 27 Irail ari sapeng Iesus potoan
ong: Kit sota potoan. I ari pil masani ong irail: I sota
pil pan indai ong komail, manaman en is, me I wiaki
mepukat. 28 A iaduen omail lamelam? Aramas amen
naineki ol riamen. A kola ren amen indang i: Lao,
kola ran wet dodok nan ai mat en wain. 29 A sapeng
indada: I sota mauki; a mur ekis a kalukila, ap koieila.
30 O a kola ren me teio indai ong pil dueta. I me
sapeng indada: Ei maing; ap sota kola. 31 Ari, is
re'ra, me wiadar insen en sam a? Irail potoan ong
i: Men mas o. Iesus kotin masani ong irail: Melel I
indai ong komail, saunopwei o me nenek kan pan
mo'mail pedelong ong nan wein Kot. 32 Pwe Ioanes
pwara dong komail, padapadak ong komail duen al
pung, a komail sota kamelele i; a saunopwei o me
nenek kan kamelele i. A komail lao kilanger, komail
sota kalukila, pwen kamele i. 33 Komail rong pil apot
karaseras! Kaun pan im amen padukedier mat en
wain eu o kele pene, ap weiradar deun men wungid
wan wain, o kauada im en daulik eu, ap kasile kin
i ong saumat akai, o momaitelar nan wai. 34 A lao
ansau en rak, a kadaralang saumat akan a ladu kai,
pwen ale a wan wain. 35 Saumat akan ap saikedi a
ladu kan; re woki amen, kamela amen, a amen me re
kate. 36 A pil kadarala ladu kai, toto sang men mas,
Irail ari wiai ong irail pil dueta. 37 A ikmuri a kadara
wong irail na ol masani: Nan re pan masak nai ol. 38
A saumat akan lao kilanger ol o, irail ap kasokasoi
nan pung arail: I me pan ale soso, ukodo kitail en
kamela i, a kitail pan id ale a soso. 39 Irail ari saikedi
i o kasapoke sang i nan mat en wain o, o kamela i.
40 Ari, monsap en mat en wain lao pwarado, da me a
pan wiai ong saumat pukat? 41 Irail potoan ong i:
A pan kamela aramas sued pukat, ap pan neki ong
akai saumat a mat en wain o, me pan ki ong i wan
wain ni ansau me kon ong. 42 Iesus ap kotin masani
ong irail: Komail saikenta doropwer nan kisin likau
kan: Takai o, me sause kan kasapokelar, ap id wialar
takai en pukakaim. Mepukat wiauier ren Kaun o, men
kapuriamui patail? 43 I me I indai ong komail, wein
Kot pan sapadoke sang komail, ap ko ong eu kainok,
me pan kida wa. 44 O meamen pupedi ong pon takai
wet, pan ola, a meamen me a pan pupedi ong poa, a
pan pitaki pasang i. 45 A samero lapalap o Parisär
akan lao rongadar a karaseras akan, re mulikiadar,
me a kotin karaserase kin irail. 46 Irail ari masamasan
sili en saikidi i, a re masak aramas akan, pwe re wia
kin i saukop amen.

22 A IESUS kotin sapeng o pil karaseras ong
irail masani: 2 Wein nanlang rasong nanmarki
amen, me kamadipe na ol ni ran en a kapapaud. 3 O
a kadarala na ladu kan, pwen luke dong kamadip o,
me kileledier akan; a re kang kodo. 4 A pil kadarala
akai ladu masani: Kaireki me kileledier akan: Kilang, i
kaonopadar ai kamadip o: nai kau ol o man wi kan
me kamelar, o karos nikier, ko dong kamadip en
kapapaud! 5 A irail sota insenoki, ap kowei, amen
nan sap we, o amen ko ong dodok. 6 A me tei kan
saikidi a ladu kan kaloke o kame ir ala. 7 Nanmarki
ap makara kidar, kadarala a saunpei kan, kamela me

lolap oko o isikedar ar kanim o. 8 A ap indang a ladu
kan: Ari, kamadip onoper, a me kileledier akan sota
war ong. 9 Komail ari kowei nan al akan, a karos me
komail diar, en kalua dong kamadip o. 10 Ladu kan
ap kola nani al akan, kapokon pena karos, me irail
diaradar, me sued o me mau kan; kamadip ari tounlar.
11 A nanmarki lao pwarado, en kilang toun kamadip,
ap diaradar aramas amen, me sota a kapwat, 12 A ap
masani ong i: Kompoke pai, iaduen om kak pedelong,
pwe sota om kapwat? I ari sapaimokid. 13 Nanmarki
ap masani ong papa kan: Saliedi i pa o nä akan, ale o
kasapokela nan rotorot liki iei wasan maiei o teterok.
14 Pwe me toto paekeredo, a me malaulau piladar. 15
Parisär ap pokon pena, kaparok pena duen ar pan
kasapunga i sang a masan; 16 Irail ap kadaralang
i nairail tounpadak kan iangaki ladun Erodes kan,
potoan ong: Saunpadak, se asa, ir me kotin melel, o
kotin kawewe melel duen al en Kot o re sota kotin
kupuroki meamen, pwe re sota kotin kasampwaleki
sansal en aramas. 17 Ari, re kotin masani ong kit
kupur ar. Me pung, en nopwei ong nanmarki de so?
18 A Iesus lao kotin mangi ar me suet, ap masani:
Malaun komail, da me komail kasongesong kin ia? 19
Kasale dong ia moni en nopwei! Irail ap potoan ong i
denar eu. 20 A kotin masani ong irail: Mom en is o
inting wet? 21 Irail potoan ong i: En nanmarki, a i
kotin masani ong irail: Ari, komail ki ong nanmarki,
me nain nanmarki, o ong Kot, me sapwilim en Kot. 22
Irail lao rongadar met, rap puriamuiki o muei sang i, o
koieilar. 23 Ran ota Sadusär akai ko dong i, me kin
inda, me dene me melar akan solar pan maureda,
ap kalelapok re a. 24 Indada: Saunpadak, Moses
masani, ma meamen melar o sota na seri, ri a ol en
id paudeki a paud, pwen kaipwi ong ri a kadaudok
a. 25 Ari, pwin pirien eu mi re at, ol isimen. Meseni
paudeki li amen, ap melar, a sota kadaudok a, ap
kakaliki ong ri a ol a paud; 26 Pil dueta kariamen o
kasilimen kokola lao kaisimen. 27 A ikmuri li o pil
melar. 28 Ari; ni en me melar akan ar pan iasada,
a pan en is a paud ren me isimen, pwe irail karos
me paudekidar i? 29 A Iesus kotin sapeng masani
ong irail: Komail meid sapung pwe komail so weweki
kisin likau kan de mana en Kot. 30 Pwe me mauredar
akan solar pan papaud de kapapaud, pwe irail dueta
tounlang en Kot akan, me mimi nanlang. 31 Komail
saik doropwe duen en melar akan ar pan maureda,
me lolok ong komail sang ren Kot, me kotin masani:
32 Ngai Kot en Apraam o en Isaak o en Iakop? A
kaidin Kot en me melar akan, pwe en me maur akan.
33 A pokon o lao rongadar met, irail ap puriamuiki a
padak. 34 A Parisär akan lao rongadar, me a kotin
kadukiedier Sadusär akan, ap pokon pena. 35 Amen
irail, saunkawewe men, kasongesong i potoan ong:
36 Saunpadak, kusoned da me lapalap nan kapung
o? 37 A Iesus kotin masani ong i: Koe en pokeki
ong Kot om Kaun mongiong om unsok, o ngen om
unsok, o om lamelam unsok. 38 Iei met me moa en
kusoned akan. 39 O me kariau me dueta: Koe en pok
ong men imp om dueta ong pein koe. 40 Kusoned
riau met me audepan kapung o saukop akan. 41
Ni en Parisär akan ar momod pena, Iesus ap kotin
kainoma re'rail. 42 Masani: Da me komail lamelame
duen Kristus, nain is i? Re potoan ong: Sapwilim
en Dawid. 43 A kotin masani ong irail: A iaduen da
me Dawid kaadaneki i Kaun reng Ngen ni a masani:
44 Kaun o kotin masani ong ai Kaun, mondi ong ni
pali maun i, lao I pan wia kida om imwintiti utipan nä
om? 45 A iaduen, ma Dawid kaadaneki i Kaun, a pil
pan kak na ol? 46 A sota amen, me kak sapengki i
meakot, o solar me idok meakot re a kokolata.

23 IESUS ap kotin kaparok ong pokon o sapwilim
a tounpadak kan, 2 Masani; Saunkawewe o
Parisär akan kin mondi nan deun Moses. 3 Ari, karos
me re indang komail, i me komail en wia o kapwaiada,
a der ale sang ar wiawia kan; pwe irail kin indada, ap
sota kapwaiada. 4 Re kin pira pena kapwa en wisik
me toutou melel, ap kidang pon apar en aramas, a irail
sota men sairki sondin pa arail. 5 O re kin kapwaiada
ar wiawia kan karos, pwe aramas en ududial. Pwe irail
kin kadälape ar kisin likau en kataman o kalaudela
ni kailan ar likau. 6 Irail kin ngongki mondi ni tapin
tepel ni kamadip o, o leppandam nan sinakoke kan. 7
O re kin mauki, aramas en ranamau ong irail nan
deun net, o aramas en wia kin ir Rapi, Rapi, 8 A
komail der ngongki, aramas en wia kin komail Rapi,
pwe me ta men omail Saunpadak, a komail pirien
pena. 9 O komail der kaadaneki meamen sam nan
sappa, pwe amen Sam omail, me kotikot nanlang.
10 O komail der ngongki, aramas en wia kin komail
saumas, pwe me ta men omail Saumas: Kristus.
11 A me lapalap re omail, en omail papa. 12 Pwe
me pan kasapwilada pein i, pan sapwilidi, a me pan
kasapwilidi pein i, pan kasapwilada. 13 Suedi ong
komail saunkawewe o Parisär akan, malaun komail!
Komail kin ritingidi wein nanlang mon aramas akan,
pwe komail sota pan pedelong, a me men pedelong,
komail sota kin mueid ong. 14 Suedi ong komail
saunkawewe o Parisär akan, malaun komail! Komail
me ngopur sang im en li odi kan ap liliasos kapakap
reirei. Omail kalokolok pan laud melel. 15 Suedi ong
komail saunkawewe o Parisär akan, malaun komail!

Komail kin pidipidaki sed o sap, pwen wiada proselit
amen, a lao wialar, komail ap pan wia kin i toun
pweleko amen, me sued sang komail. **(Geenna g1067)**
16 Suedi ong komail saunkalua maskun, komail me
kin inda: Meamen kin kaukila im en kaudok, dene
sota katepa, a me kin kaukila kold en im en kaudok,
i me pung. **17** Komail pweipwei o maskun, pwe da
me kasampwal ren kold de im en kaudok o, me
kin kasarauiala kold? **18** O meamen kin kaukila pei
saraui, dene sota katepa, a me kaukila mairong,
me mi poa dene i me pung, **19** Komail pweipwei o
maskun, pwe da me kasampwal ren mairong de pei
saraui, me kin kasarauiala mairong? **20** Ari, meamen
kaukila pei saraui, kin kaukila i o meakan, me mi poa.
21 O meamen kaukila im en kaudok, king kaukila i
iangaki i me kotikot lole. **22** O me kaukila nanlang,
kin kaukila mol en Kot o me kin kaipokedi ong poa.
23 Suedi ong komail saunkawewe o Parisär akan,
malaun komail! Komail kin mairongki eisokkis eu en
minse, o til, o kimel, ap sota insenoki kusoned en
kapung kasampwal akan: Pung, o kadek, o poson.
Komail wiada mepukat, ap pil kapwaiada me tei kan!
24 Saunkalua maskun komail, me kin isenoki kisin
am en wel, ap katalala kamel! **25** Suedi ong komail
saunkawewe o Parisär akan, malaun komail! Pwe
komail kin kamakelekel kasak o dal liki, a lol me dir
en me re kuliada o me sued. **26** Parisär maskun
koe, kamakelekele mas lol en kasak o dal akan, pwe
pali liki en pil makelekeleda! **27** Suedi ong komail
saunkawewe o Parisär akan, malaun komail! Komail
rasong sousou kan, me sementen, me kin sansal
kaselel, a lole me dir en ti en me melar akan o song
en saut karos. **28** I duen komail, me sansal pung mon
aramas, a lole komail me dir en malaun o sapung.
29 Suedi ong komail saunkawewe o Parisär akan,
malaun komail! Pwe komail kin apapwali sousou
en saukop akan o kapwataki sousou en me pung
kan. **30** Ap inda: Ma kit mia ni muein sam atail akan,
kit sota pan iang irail kamela saukop akan. **31** Ari,
pein komail kin kadede, me komail nain me kamelar
saukop akan. **32** A komail kaunsokala wiawia en
sam omail akan! **33** Komail serpent o wan oter akan!
Pala komail pan piti sang kadeik en nan pweleko?
(Geenna g1067) **34** Kilang, i me I kadara dong komail
saukop akai, o me lolekong kai, o saunkawewe kai;
a akai irail, me komail pan kamela, o kalopuela, o
akai komail pan kaloke nan omail sinakoke kan, o
komail pan paki irail sang nan eu kanim ong nan eu.
35 Pwen kapokon ong komail nta makelekel karos,
me kapwilipwilidier nan sappa sang ntan Apel pung
kokodo lel ntan Sakarias, nain Parakias, me komail
kamelar nan pung en im en kaudok o pei saraui.
36 Melel I indai ong komail, mepukat pan pwai ong
di wet. **37** O Ierusalem, Ierusalem, me kin kamela
saukop akan o kate me pakadara dong uk kan; pan
pak toto, me I pan kapokon pena noumail akan, duen
litok kin kompwal pena na purok kan pan pa a, a
komail kang. **38** Kilang, im omail pan tanla. **39** Pwe I
indai ong komail, komail solar pan kilang ia sang ni
ansau wet, lao komail pan inda: Meid iasanai, me
kotido ni mar en Kaun o!

24 IESUS ap kotila kotiwei sang nan im en kaudok
o, sapwilim a tounpadak kan ari poto dong i,
pwen kasansale ong i im en kaudok o. **2** Iesus ari
kotin sapeng masani ong irail: Komail so ududial
mepukat karos? Melel I indai ong komail, sota eu
takai pan mimi pon eu, me sota pan karongk pasang.
3 Ni a kotin kaipokedi pon dol Oliwe, tounpadak kan
kelep poto dong i potoan ong: Re kotin masan dong
kit ansau da, me mepukat pan pwaida o da kilel pan
ar pan kotin puredo, o imwin kaua? **(aiōn g165)** **4** Iesus
ari kotin sapeng masani ong irail: Kalaka, pwe sota
amen en kotaue komail. **5** Pwe me toto pan kodo
ni ad ai katiti: Ngai me Kristus o kotaue me toto. **6**
Komail pan rongada duen mauin o kasokasoi pan
mauin; Komail kalake, der masak; pwe mepukat pan
wiaui mas, a imwi saikenta mia. **7** Pwe eu sap pan u
ong eu, o eu wei ong eu; o ansaun lek, o kilitop, o
rerer en sap akai pan wiaui. **8** Mepukat karos tapin
kalokolok. **9** Irail ap pan pang komail lang kamakam o
kame komail la; o komail pan tantat pan kainok karos
pweki ad ai. **10** Me toto ap pan makarada, o amen
pan pangala amen, o re pan tataki nan pung arail.
11 O saukop likam toto pan pwarada o kotaue me
toto. **12** A limpok en me toto pan laula, aki sapung,
me pan pwaida kaualap. **13** A me pan dadaurata
lel imwi, i pan dorela. **14** A rongamau en wei o pan
kalok sili nan sappa karos, pwen kadede ong wei
karos, iei ansau, me imwi korendo. **15** A komail lao
kilang saut akan, o ola laud mi nan wasa saraui, duen
me saukop Daniel kopadar, meamen doropwe, i en
weweki. **16** Me kin mi nan sap en Iudäa, ap tangala
pon nana; **17** O me mi pon im, ender ko ong lole,
pwen ale a kapwa sang; **18** O me mimi nan sap,
ender purong ale a likau. **19** O me suedi ong irail
me lisean o me kin kadidi ni ran oko! **20** Komail ari
kapakap, pwe komail depa pitila ni ansaun kapau, o
pil der ni ran en sapat. **21** Pwe i ansaun kamakam
kaualap, sota me dueta sang ni tapin kaua kokodo lel
met, pil sota pan wiaui kokolata. **22** O ma ran oko so
kamalaulau la, sota uduk eu me pan dorela; a pweki

me piladar akan ran oko pan kamalaulaula. **23** O ma
meamen pan indang komail: Kilang iet Kristus de
monen, komail der kamelele. **24** Pwe Kristus likam
kai o saukop likam kai pan pwarada, o kapwareda
kilel o manaman akan, pwen pil kotaueda me piladar
akan, ma re kak ong. **25** Kilang, ngai me kop ong
komail er. **26** Ari, ma re pan katiti ong komail: Kilang,
a kotikot nan sap tan o, der koieila; kilang, a kotikot
wasa rir o, der kamelele. **27** Pwe duen liol a tapida
sang ni mas en lang linganla lel kapin lang, iduen
en Nain aramas a pan pwarado. **28** Pwe wasa man
melar mia ia, i wasa ikel pan pokon pena ia. **29** A
murin kamakam o katipin pan madang rotorotala
o maram pan solar lingan, o usu kan pan moredi
sang nanlang, o kateng pan nanlang pan mokidada.
30 Kadapakilene pan Nain aramas ap pan pwarada
nanlang, o kainok karos en sappa ap pan mamaiei,
o irail pan kilang Nain aramas a kokido dapok en
lang akan, me manaman o lingan kaualap. **31** O a
pan kadarala na tounlang kan peuk posaune lapalap,
re pan kapokon pena na me piladar akan sang pali
paieu, sang ni mas en lang lel ong kapi. **32** Sang ni
tuka pik o komail padakki karaseras en: Ra kan lao
pilen o ta pwarada, komail asaki, me rak korendor. **33**
Pil dueta komail, komail lao diar mepukat, en asa, me
a korendor, a leler liman wanim. **34** Melel I indai ong
komail, di wet sota pan mela, lao mepukat karos pan
pwaida. **35** Lang o sappa pan poula, a ai padak sota
pan poula. **36** A duen ran o auer sota amen, me asa,
pil tounlang kan sasa. Sam ai ta me mangi. **37** A duen
ni muein Noa iduen en Nain aramas a pan pwarado.
38 Pwe duen ni ran akan mon nolik lapalap re manga
o nim, re papaud o kapapaud, lao lel ran en Noa a
pedelong ong nan warim o. **39** O re sota dedeki lao
lel nolik pwaida o kamop ir ala karos, iduen en Nain
aramas a pan pwarado. **40** I ran o riamen pan mi nan
sap; amen pan peuka sang o amen luadi. **41** Riamen
pan iris nan im en plaua, amen pan peuka sang a
amen luadi. **42** Komail ari masamasan, pwe komail
sasa auer, me omail Kaun pan pwarado. **43** A met
komail en asa, ma saumas en im o asaer auer en
men lipirap pan kodo, a pan masamasan, a sota pan
mueid ong kawela im a. **44** Komail ari pil masamasan,
pwe Nain aramas pan kodo ni auer, me komail sota
lamelame. **45** Ari, is ladu lelapok o lolekong o, me
a monsap kasapwilada pon im a, pwen nene ong
irail ni ansau me kon ong. **46** Ladu o meid pai, me
a monsap pwara diarada i a wiawia due met! **47**
Melel I indai ong komail, a pan kasapwilada i pon a
dipisou karos. **48** A ma ladu sued o pan lamelame
nan mongiong i: Ai monsap pwapwand kodo; **49** Ap
kame a warok kan o nam o nim nan pung en me
kamom sakau; **50** Monsap en ladu o ap pan pwarado
ni ran eu, me a sota lamelame o ni klok, me a sasa.
51 O a pan palang pasang i o katororalang i ren me
malaun akan, iei wasan maiei o teterok.

25 I ANSAU o wein nanlang me rasong li ek, me
ale ar lamp akan, ap koieilang ol kamod. **2**
Me limen me lolekong a me limen me lolepon. **3**
Me lolepon oko wa ar lamp akan ap sota iangaki
kadirepa. **4** A me lolekong ko wa ar lamp akan iangaki
kadirepa. **5** A ni en ol kamod a pwapwand ir karos
men mair ap mairelar. **6** A lao nan lukepan pong a lok
sili: Kilang, ol kamod kotido, komail koieilang i! **7** Li
karos ap pauridar kaonopadar ar lamp akan. **8** Me
lolopon ap indang me lolekong kan: Komail ki dong
kit kisan omail le, pwe nait lamp akan pan kunla. **9**
A me lolekong kang sapeng indada: O iermen, pwe
ede sola itar ong kit o komail, komail kola ren saunet
netiada pein omail. **10** Ni arail kokolan net, ol kamod
ap samador. Irail me onoper iang i pedelong ong nan
kamadip o, wanim ap ritidier. **11** Murin ansau kis li
tei ko ap pwarado indada: Maing, maing, re kotin
ritingadang kit! **12** A ap sapeng indada: Melel i indang
komail, i sasa komail. **13** Komail ari masamasan, pwe
komail sasa ran de auer. **14** Pwe a rasong aramas
amen, me pan momaitela nan wai. Ap kapokon pena
na ladu kan o nek ong irail a dipisou kan. **15** A ki ong
amen talent limau, a ong amen riau, a ong amen eu,
duen me re itar ong, a ap madang samalar. **16** Me
aleer talent limau, ap koieila dodokki o diaradar pil
talent limau. **17** A me aleer riau, pil dueta, a diaradar
pil riau. **18** A me aleer eu, ap koieilar sarepedier nani
pwel, okilar moni en monsap o. **19** A kadekadeo a
warailar monsap en ladu pukat ap puredo o kainene
irail adar. **20** Me aleer talent limau ap potodo wado
pil talent limau indada: Maing komui kotiki ong ia er
talent limau, kom kotin masani, iet pil talent limau, me
i netia kidar. **21** A monsap ap indang i: Meid mau,
me koe wiadar, ladu lelapok o melel amen koe. Koe
apapwali mau me tikitik o, i ap pan kasapwiladang uk
pon dipisou toto, ko ong nan peren en om monsap!
22 A me aleer talent riau ap pil potodo indada: Maing
komui kotiki dong ia er talent riau, kom kotin masani,
iet pil talent riau, me i netia kidar. **23** A monsap ap
indant i: Meid mau, me koe wiadar, ladu lelapok o
melel amen koe. Koe apapwali mau me tikitik o, i ap
pan kasapwiladang uk pon dipisou toto ko ong nan
peren en om monsap! **24** A me aleer talent eu ap pil
potodo indada: Maing, i asaer komui, me komui ol
padik amen, me kin dolung sang wasa, me kaidin

komui padukedier ia, o nak pena, wasa me kaidin
komui kamorok ia; 25 Ngai ari masak, o koieila o
okilar sapwilim omui talent nani pwel, masani, iet
sapwilim omui. 26 A monsap ap sapeng indang i:
Ladu sued o ponkake men koe, ma koe asaer, me i
kin dolung wasa, me kaidin ngai padukedier, o nak
pena wasa, me kaidin ngai kamorokier. 27 Menda
koe sota ki ong saun kawilian moni nai moni, a ngai
lao puredo, i ap pan ale me udan ai iangaki moni
me a naitikadar. 28 Komail ari ki sang re a a talent,
ap ki ong, me a talent eisok. 29 Pwe me a mia, ekis
pan ko ong, pwen aneki me laud; a me sota a mia,
nan a pan katia sang me mi re a. 30 A ladu me sota
katepa, komail kasela nan rotorot liki, iei wasan maiei
o teterok. 31 A Nain aramas lao kodo ni a lingan, o
tounlang saraui kan iang i, a pan mondi pon mol en a
lingan; 32 O toun sappa karos pan kapokon pena
mo a. A ap pan katoror irail pasang dueta silepa o
kin katorore sip ol ren li akan. 33 A pan kila na sip li
akan ni pali maun, o na sip ol akan ni pali maing. 34
Nanmarki ap pan masani ong toun pali maun: Ukodo,
komail kompoke pan Sam ai, sosoki wei o, me onop
ong komail er sang ni tapin kaua! 35 Pwe ngai men
mangadar, a komail ap kamanga ia; ngai men nim
piladar, a komail ap kanim pil ia; ngai men kairu
men, a komail ap kasamo ia. 36 Kiliso, a komail ap
kalikauwi ia dar, ngai somaudar, a komail ap pwara
dong ia; ngai salidier, a komail ap pwara dong ia. 37
Me pung kan ap pan sapeng i potoan ong: Maing,
iad me se potoan ir men konot, ap potoan dong ir
konot, de men konot pil, ap id konote dong ir? 38 Iad
kit potoan ir men kairu, ap kasamo ir? De kiliso, ap
kalikauwi ir adar? 39 Iad kit potoan ir lomum, de salidi,
ap poto dong ir? 40 Nanmarki ap pan sapeng masani
ong irail: Melel i indai ong komail, meakot komail wiai
ong amen, ri ai ol tikitik pukat, i me komail wiai ong
ia er. 41 A ap pil pan indang irail toun pali maing:
Komail me riala, kowei sang ia, ko ong nan kisiniai
soutuk, me onoper ong tewil o nal kan. **(aiōnios g166)**
42 Pwe ngai men mangadar, a komail sota kamanga
ia, o men nim piladar, a komail sota kanim pil ia, 43
Ngai men kairu men, a komail sota kasamo ia, kiliso,
a komail sota kalikauwi ia dar, o somau, o salidi, a
komail sota pwara dong ia. 44 Irail ap pil pan potoan
ong: Maing, iad me se potoan ir men konot, de men
konot pil, de men kairu men, de kiliso, de lomum, de
salidi, ap sota papa ong ir? 45 A ap pan sapeng irail
masani: Melel i indai ong komail, meakot komail sota
wiai ong amen tikitik pukat, i me komail sota wiai ong
ia. 46 Mepukat ap pan kolang kalokolok soutuk, a me
pung kan pan maur soutuk. **(aiōnios g166)**

26 KADEKADEO Iesus lao kaimwisokela padak
pukat karos, ap kotin masani ong sapwilim a
tounpadak kan: 2 Komail asa, pong ria pong pasa
pan wiaui o Nain aramas pan pangala, en kalopula. 3
Samero lapalap akan o saumas akan en toun sap
o ap pokon pena nan im eng samero lapalap, me
maraneki Kaipas. 4 O kapukapung pena duen ar pan
widingadi Iesus en kamatala. 5 A irail inda: Iermen ni
ran en kamadip, pwe aramas ede moromorongada. 6
Iesus lao kotikot Petaniem nan im en Simon tuketuk,
7 Li amen ap poto dong i, wa kisin potel alapasta
audaud en men kei kasampwalia ap kieledier ong
pon kadokenmai, ni a kotin konot. 8 A tounpadak kan
lao kilanger, ap suede kidar indada: Menda kei wet
olar mal? 9 Pwe a pan netila, kareda pwai laud ap
nek ong samama kan. 10 Iesus lao mangi met, ap
kotin masani ong irail: Da me komail kainsensuedeki
li o? Pwe me mau, me a wiai ong ia er. 11 Pwe
me samama kan kin mi re omail ansau karos, a
ngai sota ansau karos. 12 Pwe ni a wudok kidi pil
wet pon war ai, a kaonopadar ai saredi. 13 Melel
I indai ong komail, wasa karos, me rongamau wet
pan kalok ia, pangada sappa pon, me a wiaer et, pil
pan kaloki, pwen katamanpa. 14 Amen ekriamen, me
adaneki Iudas Iskariot, ap koieila ren samero lapalap
akan, 15 Indada: Da me komail pan ki dong ia, i pan
panga dong komail i? Irail ari inauki ong i sip en moni
sileisok. 16 A sang ni ansau o a sosong duen a pan
mangai ong en pangala i. 17 Ni ran kaieu en prot
somut tounpadak kan poto dong Iesus patoan ong: Ia
wasa re kotin kupura, sen kaonopadang ir kamadip
en pasa? 18 A kotin masani: Kola nan kanim ren ol
amen indai ong i: Saunpadak o masani: Ai ansau
korendor, I pan wiada kamadip en pasa re om, o ai
tounpadak kan pan iang ia. 19 Tounpadak kan ap
wiadar duen masan en Iesus, kaonopadar pasa. 20 A
lao sautik penaer, a kaipokedi ni tepel, a ekriamen
akan iang i. 21 Ni arail konokonot, a kotin masani:
Melel I indai ong komail, amen komail pan pang ia
la. 22 Irail ap insensued o amen amen potoan ong i
indada: Maing ngai i? 23 A kotin sapeng masani: Me
ian ia kaduedi nan dal o, i me pan pang ia la. 24 Pwe
Nain aramas pan kokola duen a intingidier. A suedi
ong aramas o, me Nain aramas pangala re a, me
mau ong aramas o, ma a sota ipwidier. 25 A Iudas,
me pangala i ap sapeng potoan ong indada: Rapi,
ngai i? A kotin masani ong i: Koe me indada. 26 Ni
arail wiadar konot. Iesus kotin limadar prot laolaoki, o
pilitiki pasang, kotiki ong toupadak kan masani: Ale
tungole, war ai metet. 27 A pil kotikida dal o laolaoki
kotiki ong irail masani: Komail karos nim sang; 28 Pwe

nt' ai metet, udan inau kap, me pan kapwilipwilidi ong
me toto, men lapwada dip. 29 A I indai ong komail, me
I solar pan nim sang wan wain sang ansau wet lao lei
ni ran o, me I pan pil nim nan wein Sam ai iangaki
komail! 30 Irail lao melkakaki melkaka en kaping,
rap kotila pon dol Oliwe. 31 Iesus ap kotin masani
ong irail: Komail karos pan makar kin ia pongpong
wet, pwe a intingidier: I pan kame silepa o, a pwin
sip o pan more pasang. 32 A murin ai maureda, I
pan ti ong mo'mail kola Kaliläa. 33 A Petrus sapeng
potoan ong i: Ma karos pan makar kin ir a ngai sota
pan makar. 34 Iesus kotin masani ong i: Melel I indai
ong uk, pongpong wet mon malek a kakorot, koe pan
kamam kin ia pan silepak. 35 Petrus potoan ong i:
Ma i iang ir matala, i sota pan man kamam kin ir;
iduen en tounpadak kan karos ar indinda. 36 Iesus
ap kotilang wasa o me adaneki Ketsemane, a irail
iang i, ap kotin masani ong tounpadak kan: Komail
mondi met, lao I pan kola kapakap monen. 37 O a
kotin ukadar Petrus o nain Sepedäus ol riamen, ap
kotin tapiadar kupur olar o patau kaualap. 38 Iesus
ap kotin masani ong irail: Ngen i ap insensuedelar
kaualap ong mela. Komail pan mimieta met, iang
ia masamasan. 39 O a kotila ekis wasa, ap kotin
pupekidi silang i laolaoki masani: Sam ai, ma a kak,
kom kotiki sang ia dal wet; ari so, kaidin ngai, komui
ta en wiawia. 40 I ari kotin pure dong tounpadak kan,
diar ir adar mamair, ap kotin masani ong Petrus:
Komail so kak iang ia masamasan auer ta ieu? 41
Masamasan o kapakap, pwe komail de ko ong nan
songesong. Nen me peik, a uduk me luet. 42 A pil
kotila kariapak laolaoki masani: Sam ai, omui kupur
eta, me dal wet sota kak kowei sang ia, ari I pan
tungole. 43 A lao kotin puredo diar ir adar pil mamair,
pwe mas arail me toutou. 44 A a kotin muei sang
irail, pil kotilar laolaoki kasilepak ni masan ota. 45
Ap kotin pure dong tounpadak kan masani ong irail:
Komail ari mamair o kamol. Kilang, auer leler, me
Nain aramas pan pangalang pa en me dipan akan.
46 Paurida, kitail en kola, kilang, a samador, me pan
pang ia la. 47 Ni a kotin mamasandar, kilang, Iudas,
amen ir ekriamen oko, pwarador, pokon lapalap iang
i, me wa kodlas o sokon sang ren samero lapalap
akan o saumas akan en toun sap o. 48 Men pangala i
ki ong ir kilel eu indada: Me I pan metik, iei I komail
pan koledi. 49 I ap madang dong Iesui indada: Pong
mau Rapi ap metik i. 50 A Iesus kotin masani ong
i: Kompoke pai, menda koe pwarador? Irail ap por
ong Iesus, saikidi i. 51 A kilang, amen irail, me iang
Iesus, kapawei pa a, usadar na kodlas, pale sang
salong en ladu en samero lapalap o. 52 Iesus ap
kotin masani ong i: Kapure iong om kodlas nan deu
a! Pwe karos, me ale kodlas, pan kamekila kodlas.
53 De koe lamelame, me I sota kak poeki ren Sam ai
en kadara dong ia tounlang toto sang lekion eisokriau
sama; 54 A iaduen kisin likau kak pwaida? A udan
a pan wiaui duen met. 55 Ni auer ota Iesus kotin
masani ong pokon o: Da, ngai lolap amen, me komail
kodon aleki kodlas o sokon akan? Ni ran akan karos I
mier re omail, kauwewe nan im en kaudok, a komail
sota kol ia dier. 56 A mepukat karos wiauier, pwe
kisin likau en saukop akan en pwaida. Tounpadak
kan karos ap muei sang i tangdaui. 57 A me saikidier
Iesus, ap kaluang i ren samero lapalap Kaipas, wasa
saunkawewe o saumas akan pokon pena ia. 58 A
Petrus idauendo i doowei sang lel tanpas en samero
lapalap o pedelong ong mondi ren papa kan, pwen
kilang imwin mepukat. 59 A samero lapalap akan, o
saumas akan, o pwin en kapung o roporop kadede
likam ong Iesus, pwen kamatala; 60 Ari, sota me
irail diar. Saunkadede likam me toto, me pwarado,
ari so, sota me irail diar. Ikmuri saunkadede riamen
pwarado, 61 Indada: Lap en me inda: I kak ong
kawela im en kaudok en Kot ap id kauada ni pong sili
pong. 62 Samero lapalap ap kasinenda masani ong i:
Kom sota sapengki meakot, me mepukat kin kadede
ong komui? 63 A Iesus kotin nenenlata. Samero
lapalap ap masani ong i: I kakau kin komui la ren Kot
ieias, komui en indang kit, ma komui Kristus Sapwilim
en Kot. 64 Iesus ap kotin masani ong i: Komui me
inda. A I pil men kaire kin komail, sang ni ansau wet,
komail pan kilang Nain aramas a pan kaipokedi ni
pali maun en manaman o kokido dapok en lang akan.
65 Samero lapalap ap ter pasang, a likau kan indada:
A lalaue. Menda pil akai saunkadede? Kilang, komail
apton rongadar a lalaue, 66 Da me komail lamelame?
Irail sapeng potoan ong: A mau ong kamela. 67 Irail
ap kondipi ong silang i o pakir i, o akai pikir i ni silang
i, 68 Indada: Kristus, kokop ong kit, is me pikir uk? 69
Petrus momod liki panakepir; lidu men ap ko dong i
indada: Koe me pil iang Iesus en Kaliläa. 70 A i me
kamamaki mo'rail karos indada: I poneponeki me koe
inda. 71 A ni a pedoi wei sang nan wanim, amen
lidu ap kilang i indang irail, me mi wasa o: Lap men
et me pil iang Iesus en Nasaret. 72 A pil kamamki
ap kaula: I sasa aramas en. 73 Mur ekis irail me u
impa pil kaido indang Petrus: Melel koe amen irail,
pwe ngil om kadiarok kin uk ada. 74 I ap lalaue o
kaula indada: I sasa aramas en. Malek ap kakorot. 75
Petrus ap tamanda masan en Iesus, me kotin masani
ong i: Mon malek a kakorot, koe pan kamam kin ia
pan silepak. A ap koieila sangesang laud.

27 A LAO ran pasanger, samero lapalap akan o
saumas akan en toun sap o kapukapungada
duen Iesus pwen kamatala. **2** Irail lao saliedi i, ap
wawei, ki ong ren kopina Pontius Pilatus. **3** A Iudas,
me pangala i lao kilanger me a pakadeikadar, en
kamatala, ap kalukila o purekido moni sileisok ren
samero lapalap akan o saumas akan. **4** Indada: Ngai
me wiadar dip, ni ai pangalar nta makelekel. A irail
inda: Menda re at? Koe en pein wia. **5** I ari kasedi
moni ko nan im en kaudok, ap koieilar lusiamalar. **6**
A samero lapalap akan ale moni ko indada; A sota
pung kitail en ki ong nan deun mairong, pwe pwain
pan nta. **7** Irail ari kapukapung, ap netiadar sap en
saun wia dal, wasa me men liki pan seredi ia, **8** I me
wasa o adaneki sap en nta kokodo Iel ran wet. **9** I
dokan a pwaidar, me lokidor ren saukop Ieremia, me
masani: Irail ari aleer moni sileisok i pwaine pan i, me
re netiada ren men Israel. **10** O pwaine kida sap en
saun wia dal, duen me Kaun o kotin masani ong ia.
11 Iesus ari kotikot mon kopina; kopina ap kainoma re
a masani: Nanmarki en Sus akan komui? A Iesus
kotin masani ong i: Komui me masani. **12** Samero
lapalap akan o saumas akan lao karaune kin i, a sota
kotin sapeng. **13** Pilatus ap masani ong i: Komui sota
rong duen ar karakarauni komui kaualap? **14** I ari sota
kotin masani ong i meakot. Kopina ap poneponeki
kaualap. **15** Ari, ni kamadip o kopina kin lapwa ong
irail amen me salidi, meamen, me re mauki, **16** A i
ansau o ol amen, ad a Parapas, me salidi re'rail. **17**
Irail lao pokon penaer, Pilatus ap masani ong irail: Is
me komail mauki, i en lapwa dang komail, Parapas
de Iesus, me maraneki Kristus? **18** Pwe a asaer, ar
peirin, me re pang kilar i. **19** A lao kaipokedi pon
deun kadeik, a paud ilokilang i indada: Komui der
wia meakot ong ol pung men et, pwe i auramandar
duen i, me i lokelokeki laud ran wet. **20** A samero
lapalap akan o saumas akan sairen kila pokon o, ar
poekipoeki Parapas o kamatala Iesus. **21** A kopina
sapeng masani ong irail: Is re'ra, me komail mauki, i
en lapwadang komail? Irail potoan ong: Parapas. **22**
Pilatus ap masani ong irail: Da me i en wiaki Iesus,
me maraneki Kristus? Irail karos potoan ong: A en
kalopuela! **23** A kopina masani: Pwe sued da, me a
wiadar? A re kalaudela ar weriwer: A pan kalopuela!
24 Pilatus lao kilang, me a sota kak wiada meakot,
pwe moromorong pan wiaui, ap ale pil, omiom mo'rail
masani: Ngai makelekel sang ntan ol pung men et,
komail pan wia. **25** Aramas karos ap wiaki eu sapeng
indada: Nta en kapokon ong kit o nait seri kan! **26**
A ap lapwa dong irail Parapas, a Iesus me a woki
ap mueid ong irail, en kalopuela i. **27** Nain kopina
saunpei kan ap ale Iesus kalualong ong nan im en
kadeik o, ap kapokon pena saunpei karos; **28** Irail
ap ki sang i sapwilim a likau kan, ap id kalikauwie
kida i likau waitata; **29** Ap pada al en tek eu, ap
kida pon kadokenmai, o ki ong sokon apot ni lim
a maun, o kelepukidi mo a o kapikapidi i indada:
Iong Nanmarki en Sus akan! **30** Irail kondipe ong
i, o re ale sokon o, o pokieki kadokenmai. **31** Irail
lao kapiti i, ap kisang likau waitata, ap kapure ong i
udan sapwilim a likau o kaluawei, pwen kalopuela.
32 Ni arail kotikot kokola, rap diarada aramas en
Kirene men, me ad a Simon, i me re iton ong, en
wadala sapwelim a lopu. **33** Irail lao lel ong wasa
o, me ad a Kolkata, iet wewe: Wasa en pondal en
monga. **34** Irail ki ong i pinika, me doleki edi. A lao
kotin song kis, a sota urak. **35** Irail lao kalopuelar i,
ap nek pasang sapwilim a likau kadoropwe kidar.
36 Irail ari mondi ong wasa o masamasan i. **37** O
ponangin kadokenmai re pasuredier inting o, me a
pukoki: Iet Nanmarki en Sus akan. **38** Lolap riamen
iang i lopuelar, amen mi ni pali maun, a amen ni pali
maing. **39** Me dadaulul akan lalaue i, dueduälok. **40**
Katiti: Koe me kin kawela im en kaudok ap id kauada
pong sili pong, en pein dore uk ala; ma Sapwilim en
Kot koe, en keredi sang nin lopu en! **41** A samero
lapalap, o saunkawewe, o saumas akan pil dueta
kapikapiti i indada: **42** A dorelar akai, ap sota kak
dorela pein i; ma i Nanmarki en Israel, i en keredi
sang ni lopu en, a kitail pan kamelele i. **43** A liki
Kot, i en kotin dorela, ma a kotin kupura i, pwe a
indada: Ngai Sapwilim en Kot. **44** Lolap oko, me iang
i lopuelar, pil lalaue i. **45** Sang ni auer kawonu lel
auer kaduau rotorot kipadi sap o. **46** Ni auer kaduau
Iesus ap kotin ngil laud masani: Eli, eli lama asaptani!
Iet wewe: Ai Kot, ai Kot, da me komui likitmalia kin ia
la? **47** Akai me u wasa o, rongadar me, ap indada:
A eker Elias. **48** A amen irail pitipit tang ale lim eu,
kaduedi ong nan pinika kauong ni alek apot, kidang i
en urak, **49** A akai me inda: Iermen, kitail en kilang
mas, ma Elias pan pwarado dorela i. **50** Iesus pil kotin
ngil laud, ap kadarala ngen e. **51** A kilang, perepa
likau en im en kaudok o ap dei pasang, sang pali
poa lel pa, o sap rereda, o paip akai rongkilar, **52**
O sousou kai sara pasang, o war en me saraui kan
toto, me mamair, ap iasadar. **53** O murin ar iasadar,
irail koda sang nan sousou kan, kolang kanim saraui,
pwara dong me toto. **54** Senturion o me iang i sinsila
Iesus, kilanger sap a rereda, o meakan, me wiauier,
rap masakadar kaualap, katiti: Melel i, me Sapwilim
en Kot! **55** O li toto mi kailewei, kilekilang me wiaui,
iei irail, me idauendo Iesus sang Kalilëa papa i. **56**

Maria men Makdala, o Maria in en Iakopus i Ioses,
o in en nain Sepedäus akan mi nan pung arail. **57**
A lao sautik penaer, ol kapwapwa men pwarado,
men Arimatia, me ad a Iosep, me pil tounpadak en
Iesus amen. **58** I ari poto dong Pilatus poeki kalep
en Iesus. Pilatus ap masani, a en pangalang i. **59**
Iosep ari ale kalep o, kidimiki pena likau makelekel o
kaselel; **60** Ap nekidedi nan pein a sousou kap, me a
weiradar nan paip; i ap kadapure ong takai kalaimun
eu nan au en sousou o, ap kotila sang, **61** A Maria
men Makdala, o Maria teio momod sal ong sousou o.
62 A mandan ran o, ran en kaonop, samero lapalap
o Parisär akan pokon pena ren Pilatus. **63** Indada:
Maing, kit tamandar, me ol sued men et katitiki ni a
memaur: I pan maureda murin ran silu. **64** Komui
ari masani, me ren sinsila sousou o lel ran kasilu,
pwe a tounpadak kan de kodo pirapela, ap indang
aramas: A kotin iasadar sang ren me melar akan,
pwe pakotau wet pan sued sang men mas, **65** Pilatus
masani ong irail: let silepa ko, komail kowei sinsila
sousou o duen komail kak ong. **66** Irail ari koieila,
kileledier takai o, o kasilaki sousou o saunpei kai.

28 RAN en sapat lao daulier, ni mansang en at
en wik, Maria men Makdala, o Maria teio ap
kodon ududial sousou o. **2** A kilang, sap rereda
kaualap, pwe tounlang en Kaun amen, pwaradido
sang nanlang o katapur sang takai o, ap kaipokedi
ong poa, **3** Mom a dueta liol o a likau puetepueteta
sno. **4** Silepa ko ap masapwekadar, o re likamata
mela. **5** A tounlang o kotin sapeng masani ong li oko:
Komail der masak pwe i asa, me koma rapaki Iesus,
me lopuelar. **6** A soer met, pwe a iasadar, duen a
kotin masanier. Kodo udial wasa, me Kaun nekinekidi
mas o, **7** O tangwei kaireki sapwilim a tounpadak
kan, me a kotin iasadar sang ren me melar akan. A
kilang a pan kotin tiong mo'mail kotilang Kaliläa. I
wasa komail pan diarada i. Kilang, i kop ong komail
er. **8** Ira ari madang sang ni sousou o masak o peren
kaualap, o tangwei kaireki ong sapwilim a tounpadak
kan. **9** A ni ara kola, kaireki sapwilim a tounpadak
kan, kilang, Iesus ap tu ong ira masani: Ran mau! Ira
ap kai ong poridi ni aluwilu a o pongi i. **10** Iesus ap
kotin masani ong ira: Der masak, kowei kaireki ri ai ol
akan, pwe re en koieilang Kaliläa. I wasa re pan diar
ia. **11** Ni ara kokola, kilang silepa kai ko dong kanim o
kaireki samero lapalap akan karos me wiauier. **12** Irail
ari pokon pena iangaki saumas akan o kapukapung,
ap ki ong saunpei moni toto. **13** Indai ong irail: Komail
pan inda: A tounpadak kan pwarador pong pirapela
i ni at mamair. **14** A ma kopina pan rongada duen
mepukat, kit ap pan sauasa komail re a. **15** Irail ari
aleer moni kan o wiadar duen me re katiti ong irail. A
kasoi pot et lolok sili ren Sus akan kokodo lel ran
wet. **16** A tounpadak ekamen kowei ong Kaliläa, pon
nana eu, me Iesus kotin kakalik ong irail er. **17** Irail
lao diaradar i, re pongi ong i, a akai me peikasal.
18 Iesus ap kotido masani ong irail: Manaman en
nanlang o sappa karos muei ong ia er. **19** Komail ari
kola o padaki ong toun sappa karos o paptais ir ala ni
mar en Sam o Na o Ngen saraui. **20** Padaki ong irail,
me ren dadaurata meakan, me I kakalik ong komail
er. O kilang, I pan daudaulole komail sili kokolata, lao
lel sappa imwisokela. **(aiōn g165)**

Markus

1 TAPIN rongamau en Iesus Kristus, Sapwilim en
Kot. **2** Duen a intingidi ren saukop Iesaia: Kilang, i
kadarala mo'mui ai men kadar me pan kaonopada
al omui! **3** Ngil eu likelikwir sili nan sap tan: Komail
kaonopada al en Kaun o kaineneda al a! **4** Ioanes
kotido wia paptais nin sap tan o padapadak duen
paptais en kalula ong lapwa dip akan. **5** Toun sap
en Sus akan o toun Ierusalem karos pokon dong re
a; irail paptaisela re a nan pilap Iordan, weokada
dip arail akan. **6** Ioanes kin likauwi wun en kamel, o
perapirki kil en man, o kin kangkang mansiek o oni en
nan wel. **7** O padapadak masani: Meamen laud sang
ia kotido mur i. Sal en a sut i sota war ong idiokidi
lapwada. **8** I paptais kilar komail pil. A a pan paptais
kin komail Ngen saraui! **9** Kadekadeo ni ran oko Iesus
ap kotido sang Nasaret en Kalilëa ap paptaisela ren
Ioanes nan Iordan. **10** A madang kotida sang nan
pil o, ap kotin masani nanlang kan ar ritida, o Ngen
mom en muroi piridi dong po a. **11** Ngil eu ap peidido
sang nanlang kan: Nai kompok komui, me I perenki!
12 A madang Ngen kalua wong i sap tan. **13** A ap
kotikoteki sap tan ran pangaul wia songesong pan
Satan, ieiang man laualo; a tounlang kan me papa
ong i. **14** Murin en Ioanes a pangalar, Iesus ap koti
dong Kalilëa, padapadak rongamau en wein Kot. **15**
Masani: Ansau o leler wein Kot mier! Komail kalula!
Kamelele rongamau! **16** Ni a kotikot sili liman sed
en Kalilëa, a ap masani Simon o ri a ol Andreas ara
lalaid sili, pwe ira saused. **17** Iesus ap kotin masani
ong ira: Koma idauen ia do! Pwe I pan wia kin koma
la saused en aramas! **18** Ira ari madang kasedi ara
uk eko, ap idauenla i. **19** Ari, ni a kotila sang wasa o,
a ap kotin masani Iakopus, nain Sepedäus o ri a ol
Ioanes mimi pon sop pot wonewone ara uk oko. **20** I
ari kotin molipe ira madang, ira ari pededi sam ara
Sepedäus nin sop o ren toun dodok ko o idauen la i.
21 Irail ap koti dong Kapernaum. A madang kotilong
ong nan sinakoke ni ran en sapat o kawewe. **22** Re
ap puriamuiki a padak, pwe a kotin kawewe ong irail
ni manaman sota dueta saunkawewe kan. **23** Aramas
amen iang mi nan sinakoke o, me ngen saut mi lole,
ap weriwer, **24** Indada: Ko sang kit! Menda re omui
kit, Iesus en Nasaret? Komui kotido en kawe kit ala? I
asa komui, Saraui en Kot. **25** Iesus ari ongiongida,
masani: Nenenla o kowei sang i! **26** Ngen saut lao
kapururada ap weriwer laudeda, a ap koiei sang i. **27**
Irail karos puriamui, pepeidok nan pung arail indada:
Dakot met? Padak kap, dakot met? Pwe ni manaman
a masani ong ngen saut akan, irail ari peiki ong i. **28** I
ari madang indand sili nin sap karos impan Kalilëa.
29 Irail ari madang koti sang nan sinakoke, ap iang
Iakopus o Ioanes kotilong ong nan im en Simon
o Andreas, **30** Saulap en Simon wononeki somau
karakar. Irail ap kaireki i madang duen i. **31** I ari koti
wong ale pa a, kauada. Somau karakar ap madang ko
sang; i ari papa irail. **32** A lao sautik penaer, ni katipin
kirila, re ap wa pena ong i karos me somau o me tewil
ti po arail. **33** O toun kanim o pokon dong ni im o. **34**
A ap kotin kakelailada me toto me somauki song en
somau toto, kausa sang tewil toto, ap kulikedi tewil
akan, ren der lokaia, pwe re asa i. **35** A kotin kipada
nin soran, kotilang sap tan, pwen laolao wasa o. **36**
Simon o me iang ko ap idauenla i. **37** Ni arail diar i, re
ap potoan ong i: Irail karos raparapa kin komui. **38** A
ap kotin masani ong irail: Kitail daulul wong sap tei
ko, pwe I en pil padak wasa o, pwe i me I kokido.
39 A ap kotin padapadak sili nan arail sinakoke kan
nan sap en Kalilëa karos o kakaus tewil akan. **40** Ol
tuketuk amen ap poto dong i kelepuki poeki potoan
ong i: Ma re kotin kupura, re kotin kamakeke ia da!
41 Iesus ari kupuro kila, kapawei lim a, sair i masani
ong i: I pan, makelekelada! **42** A ni a masani eta, ari
a tuketuk ko sang madang, a ap makelekel lar. **43** I
ari kalikedi i, ap madang kadarala. **44** Masani ong i:
Kalaka! Koe depa indai ong meamen; a kowei kasale
ong koe samero o, o kida, pweki om makelekelada,
me Moses masani, pwen kadede ong irail. **45** Ari, a
kolata kalokisili, suaiki sili o ari, kareda en Iesus a
sola sansal koti dong kanim o, kotikot eta liki nan sap
tan, irail ap pokon dong re a sang pali karos.

2 MURIN ran akai a ap pil kotilong ong Kapernaum,
ap loki sili me a kotikot nan im o. **2** Me toto ap
madanga pena, im o lao koidala o pil likin im o. A
ap kotin kawewe ong ir masan o. **3** Irail ari poto
dong re a, wa kodo me somau rerer men, roan pa
men. **4** Irail sota kak kai dong impa pweki pokon o.
Re ap palang pasang pon im o, wasa a kotikot ia;
irail lao palang pasang ap kakiredi ro o, me somau
o mi poa. **5** Iesus lao mangi ar poson, ap masani
ong me somau rerer o: Nai, dip om akan lapwa
sang uk er! **6** Ari, saunkawewe kai momod wasa o,
mongemongloleki: **7** Da me men et lokelokaia? A
lalaue. Is me kak lapwada dip akan, pwe amen ta,
Kot? **8** Iesus ari madang angiada nan kupur a duen
ar mongemonglole, ap kotin masani ong irail: Da me
komail mongemongloleki? **9** Ia me mangai ren indai
ong me somau rerer: Dip om akan lapwa sang uk er,
de inda: Uda, ale ki om, kowei? **10** A pwe komail en

asa, me Nain aramas me manaman ong lapwada dip
akan nin sappa, iei me a kotin masanieki ong me
somau rerer: **11** I indai ong uk: Uda! Al eki om! U
ko ong ni im om! **12** I ari madang uda, ale ki, aluwei
mo'rail karos. Irail karos ari malamalaua kila, kapinga
Kot inda: Se saikenta man kilang meakot et! **13** I
ari pil kotila liman sed o. Irail karos ap pokon dong
i, i ari kotin kawewe ong irail. **14** A lao kotin daulul
wasa o, ap masani Lewi, nain Alpäus, a momod ni
wasan nopwei, ap masani ong i: Idauen ia do! I ari
uda idauenla i. **15** Kadekadeo a lao kaipokedi konot
nan im a, saunopwei o me dipan akan me toto iang
Iesus o sapwilim a tounpadak kan konokonot; pwe
irail me toto, me idauen i. **16** Ari, ni en saunkawewe
o Parisär akan ar kilang a kotin iang me dipan o
saunopwei kan konokonot, irail ap indai ong sapwilim
a tounpadak kan: Da me a iangki saunopwei o me
dipan akan konot o kaker eki? **17** Ni en Iesus angiada,
ap kotin masangi ong irail: Me kelail akan sota mau
ong saunwini pwe me somau ta. I sota kodon ekeredo
me pung kan, a me dipan akan. **18** En Ioanes a
tounpadak kan o Parisär akan kin kaisesol. Irail ari
kodo potoan ong i: Da me en Ioanes a tounpadak
kan kin kaisesol, o en Parisär ar tounpadak kan, a
sapwilim omui tounpadak kan sota kin kaisesol? **19**
Iesus ap kotin masani ong irail: Da, toun kamadip
en kapapaud pan kak kaisesol ni en ol kamod a
iang irail? Ni en ol kamod a iang irail, re sota pan
kak kaisesol. **20** A ansau kokodo, me ol kamod pan
wisike sang irail, iei ran o, me re pan kaisesol. **21**
Sota amen me pan deik ong likau kap ni likau maring,
pwe likau kap pan dei sang likau maring, por o ap
pan laudela. **22** Pil sota amen me kin deuke kida ed
maring wain kap, pwe wain o de ter pasang ed o,
wain o ari wudokila, ed o ola. A wain kap mau ong
nan ed kap. **23** Kadekadeo a kotin weid nan mat en
korn ni ran en sapat. Sapwilim a tounpadak kan ap
dondolung kowei wan korn. **24** Parisär oko ap indai
ong i: Kilang, da me irail wia ni sapat me sota pung,
en wiaui? **25** A kotin masani ong irail: Komail sota
wadoker, me Dawid wiadar, ni a men kaualap, o a
men manga, i o me iang i? **26** Duen a pedelong ong
nan tanpas en Kot ni muein Apiatar samero lapalap,
o kangala prot mairong o nek ong irail, me iang i, me
sota pung aramas en tungole, samero kan eta? **27** A
ap kotin masani ong irail: Sapat me wiaui ong aramas
a kaidik aramas ong sapat. **28** I me Nain aramas pil
udan kaun en sapat.

3 KADEKADEO a pil kotin pur ong nan sinakoke.
Ari, aramas amen mia, me pa a motor. **2** Irail
ari masamasaneki, ma a pan kakelada i ni ran en
sapat, pwe irail en karaun i. **3** I ari kotin masani
ong aramas o, me pa a motor: Uda kodo met! **4** A
ap kotin masani ong irail: Me pung, wia mau ni ran
en sapat de wia sued? Kamaur de kamela? Ir ari
nenenla. **5** I ari angiang aupwili sili po'rail, kupurokila
ar kapitakai, ap kotin masani ong aramas o: Kapawei
pa om! I ari kapawei. Pa a ap kelailada. **6** Parisär
oko ap madangalang ren iang en Erodes. Re ap
kapakaparok duen ar pan kamatala i. **7** A Iesus kotin
kapitawei sang pein i o sapwilim a tounpadak kan,
koti wong liman sed. Pokon kalaimun ap idauen i
sang Kaliläa, o Iudäa. **8** O sang Ierusalem, o sang
Idumäa, o sang palilan Iordan, o toun liman Tirus
o Sidon, pokon kalaimun, re rongada duen a kotin
wiada manaman kaualap, re ap pokon dong re a. **9** A
kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan, kisin
sop kis en kaonop ong i, pweki pokon o, pwe re de
koi dong i. **10** Pwe a kotin kakelada me toto, irail
ari pakoideda, pwe me somau ko me sair i. **11** O ni
en ngen saut akan ngar i, re pupedi mo i, weriwer,
indada: Sapwilim en Kot komui! **12** I ari kotin kalik
irail edi, ren der kaireki i. **13** I ari kotidala nan nana
o, ap molipei dong i, me a kotin kupura, re ap poto
dong re a. **14** I ari kotin kileledi ekriamen, pwe re en
ieiang i, pwen poroporone ir sili padapadak. **15** O
manamanla kakelada me somau kan o kakaus tewil
akan; **16** Simon a kotiki ong ad a Petrus. **17** O Iakopus
nain Iepedäus, o Ioanes ri en Iakopus, a kotiki ong
ad ara Poanerkes. Iet wewe: Nain nansapwe. **18**
O Andreas, o Pilipus, o Partolomäus, o Matäus, o
Tomas, o Iakopus, nain Alpäus, o Tadäus, o Simon
men Kana, **19** O Iudas Iskariot, me pangala i. **20** Irail
ari ko dong nan im eu. Pil pokon eu pokon pena. Irail
ari sola kak manga. **21** Ni kompokepa ko rongada, re
kodo, pwen wala sang i; pwe re inda, me a iakala. **22**
A saunkawewe ko, me kodido sang Ierusalem inda: A
katia Peelsepup o saumas en tewil akan; iei me a
kakauseki tewil akan. **23** I ari molipe ir do, masani ong
irail ni karaseras akan: Ia pan duen Satan a kausawei
Satan? **24** O ma toun wei eu u pena nan pung ar, wei
o sota pan kak pwaida. **25** O ma penainai eu u pena
nan pung ar, penainai o sota pan kak pwaida. **26** O
ma Satan u ong pein i, a sota pan kak pwaida, a pan
imwisokela. **27** Sota amen me pan kak ko ong nan im
en kelail amen kulia a kapwa, ma a so saliedi mas me
kelail o. A ap pan kak kawela im a. **28** Melel I indai
ong komail: Dip akan karos pan lapwa sang nain
aramas akan, o laue, me re lalaueki. **29** A meamen
lalaue Ngen saraui sota pan lapwada, a a pan puk
ong kamekam soutuk. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **30** Pweki

ar inda: A katia ngen saut. 31 Ari in a, o ri a ol akan
ap kodo, mi liki o iloke dong. 32 A pokon me momod
impa o ap potoan ong i: Re mangi, in ar o ri ar ol
akan mimi liki kainoma komui. 33 A ap kotin sapeng
irail masani: Is in ai de ri ai kan? 34 A ap kotin aupwil
sili po'rail, me mod impa ko, masani: Kilang, in ai o ri
ai ol akan! 35 Pwe meamen wiawia kupur en Kot, iei
me ri ai ol o ri ai li o in ai.

4 KADEKADEO a pil kotin tapiada kawewe liman
sed o. Pokon kalaimun eu ap ko pena re a. A ap
kotidang pon sop pot kotikot pon sed o. A pokon o
mi nan sap pon oror. 2 A kotin kawewe ong irail me
toto ni i karaseras akan, masani ong irail ni a padak:
3 Rong! Kilang, saunkamor o kolan kamorok. 4 Ni
a kamokamorok akai ap moridi ong pon kailan al,
manpir ap pirido nam ir ala. 5 A akai moredi ong wasa
takain, wasa pwel petepet; irail ari madang wosada,
pweki sota pwel lole. 6 Ni en katipin dakarada, re
ap mongela o mela pweki sota kalau ar. 7 A akai
moredi nan tuka teketek; o tuka teketek wosada,
kasokiala, re ap sota wa. 8 A akai moredi nan pwel
mau o pwaida wa; akai pan me sileisok; a akai me
woneisok, a akai me epuki. 9 A kotin masani: Me
salong a mia men rong, i en rong! 10 A lao kotin
kalapukela, men imp a iangaki ekriamen ap kalelapok
re a duen karaseras pukat. 11 A ap kotin masani
ong irail: A muei ong komail, en asa duen me rir en
wein Kot. A men liki re pan asa meakaros sang ni
karaseras akan. 12 Pwe re kilang, ari sota kilang, o
rongerong, ap sota dedeki; pwe re de pan wukila o
dip ar lapwa sang irail. 13 A ap kotin masani ong irail:
Komail sota dedeki karaseras pot et? A iaduen, omail
pan asa karaseras tei ko? 14 Saunkamor me kamorok
sili masan. 15 A mepukat me mi pon kailan al, wasa
masan moredi ong, a re lao rongadar, Satan ap
madangado, ki sang masan, me kamoremoredi ong
nan mongiong arail. 16 O mepukat me moredi ong
wasan takain, re lao rongadar masan o ap madang
peren kida ale. 17 A sota kalaua re'rail ap dadaur
eta ekis, lao songesong o kamekam wiaui pweki
masan o, re ap madang makar kida. 18 A mepukat
me moredi ong nan tuka teketek, me rongada masan.
19 A anan en pai en sappa o inong kapwa, o norok en
okotme pwaida, kasokela masan, ap sota wa. (aiōn
g165) 20 A mepukat irail, me moredi ong nan pwel
mau, me rongada masan o, ale o wa, akai pan me
sileisok, a akai me woneisok, a akai me epuki. 21 A
kotin masani ong irail: Kandel pan wisikedo, pwen
ko ong pan kasak de pan men wendi? A sote koda
wong nin deun kandel? 22 Pwe sota me rir kot, me
so pan sansalada, pil sota me okiok kot, me so pan
lok sili. 23 Meamen me salong a mia men rong, i en
rong! 24 A ap kotin masani ong irail: Komail kalaka,
me komail rong! Pwe men song, me komail songki
iduen a pil pan song, ong komail. O omail tungol pan
laud. 25 Pwe me a mia, ekis pan ko ong; a me sota
a mia, me ekis mi re a, pan katia sang. 26 A kotin
masani: Iet duen wein Kot, ras ong aramas amen, me
kamoredi ong nan pwel war en tuka. 27 Ap mairela,
pirida, pong ran; a war o wosada ap kakairida a ap
sota asa due. 28 Pwe pwel kin pein kawosada tuka.
Mas katoka, mur mpok, mur war en korn nan mpok
ap pwarada. 29 A ni wa ma, a ap madang ki ong
men lepukedi, pwe rak mier. 30 A pil kotin masani:
Da me kitail en karasai ong wein Kot? De da me
kitail en kasosong ong? 31 A rasong wan tuka, me
pan kamoremoredi ong nan pwel, me tikitik sang
war karos, me mi nan sap. 32 A lao kamoredi, ap
wosada laude sang dip karos, ap kasang pasang
laud; manpir en pan lang ap kin wendi pan mot a. 33
I song en karaseras akan toto a kotiki ong irail ni a
kawewe ong irail masan o duen ar weweki. 34 Sota a
masan, ma so karaseras. Ni arail kelepala, a ap kotin
kadede ong sapwilim a tounpadak kan meakan. 35 Ni
ran ota, lao sautik penaer, a kotin masani ong irail:
Kitail daulul wong palio! 36 Ari, ni ar kadar pasang
pokon o, re kamasalada nin sop o. Pil akai kisin sop
mi re a. 37 Melimel ap koda, iluk ap pungedi ong
nan sop o kadirela. 38 A a kotikot nan murin sop o,
saisaimok pon ulunga. Irail ap kaopada potoan ong
i: Saunpadak, kom sota kupurai kit, pweki at pan
mela? 39 I ari kotin kipada, angiangida melimel, o
kotin masani ong sed o: Moledi! Ang ap dukedi o
molela kaualap. 40 A ap kotin masani ong irail: Da
me komail masapwekeki? Iadue, sota omail poson?
41 Irail masapwekada kaualap, ap indada nan pung
arail: Iaduen ol men et, me ang o sed peiki ong?

5 IRAIL ari kotela sed o koti dong nan wein Katara;
2 A lao kotidi sang nin sop, aramas me ngen saut
ti poa, madang ap tang dong i sang nin sousou kan. 3
Pwe a kin kaukauson nin sousou kan, sota amen, me
kak saliedi i, sal mata sota pil kak. 4 Pwe pan toto a
salikidi sal en nä o sal mata, ari a kin kamueit pasang
sal mata o sal en nä; sota amen me kak kamandala i.
5 Ansau karos, pong o ran, a kin mimi nan sousou
kan o nana, weriwer o pein lokeki i takai. 6 A ni a
kilang Iesus wasa doo, a ap tangalang dairukedi. 7
Weriwer laudeda indada: Menda re omui ngai Iesus,
Sapwilim en Kot lapalap? I kaukilang komui Kot,
komui ender kawairok ia! 8 Pwe a kotin masani ong i:

Koti sang aramas en, ngen saut koe! 9 I ari kotin
kainoma re a: Is ad om? A ap sapeng potoan ong
i: Iet ad ai lekion, pwe kit me toto. 10 A ap poeki,
ender kotin kaus ir ala nin sap o. 11 Ari, pwin pwik
kalaimun eu mimi impan nana o, mangamanga sili.
12 Irail ap poekipoeki potoan ong: Re kotin kadar kit
ala, pwe sen til ong nan pwik oko. 13 Iesus ari kotin
mueid ong. Ngen saut akan ap koiei sang, ko ong
nan pwik oko. Pwik oko ap tangedi wei ni aul ong
nan sed ap mopila nan sed. Irail impan riakid. 14
Silepa kan ap tangdaui, kaireki sili nan kanim o nan
sap; re ap koieila pwen kilang duen me wiaui; 15 Irail
ari poto dong ren Iesus, kilang, me tanwar en tewil
o a momod, o likauer, o lolekonglar; iei i me lekion
mier re a. Re ap masapwekada, 16 Irail me kilanger
ap indai ong irail duen me wiaui ong me tanwar en
tewil o, o duen pwik akan. 17 Re ap poekipoeki, a en
kotiwei sang sap arail. 18 Ni a koti dong nin sop o,
me tanwar en tewil o poeki re a en iang i. 19 A i sota
mueid ong i, ap masani ong i: Ko ong ni im om ren
sau om, kaire kin ir duen manaman lapalap, me Kaun
o wiai ong uk er o poke uk alar. 20 I ari kola, kaloki
sili nan Dekapolis duen manaman lapalap, me Iesus
kotin wiai ong i; irail karos ap puriamui kila. 21 Iesus
lao pil kotela sed o ong palio, pokon kalaimun eu ap
ko pena re a. A kotikot pon oror. 22 Ari, saumas en
sinakoke amen, me ad a Iairus kotido. Ni a tu ong i,
ap dairukedi sang. 23 Poekipoeki kaualap, potoan
ong: Nai kisin seripein kis koren iong mela; i poeki,
komui en kotido en pwil lim omui poa, pwen kelailada,
ap pan maurela. 24 I ap kotin iangala, aramas toto
ap idauenla, koi dong pena. 25 Li amen, me nta
pwilipwil par ngaulriau. 26 O lokolokki me toto ren
saunwini toto o kida a kapwa karos, ap sota katepe,
pwe a totorela eta. 27 Ni a rongada duen Iesus, a ap
dilongedo muri nan pokon o, o sair sapwilim a likau.
28 Pwe a inda: Ma i sair sapwilim a likau eta, i pan
kelailada. 29 Ari, pwilipwil en nta madang matata. I
ari pamada nan war a, me a kelada sanger somau o.
30 Iesus ap madang kotin kaanda, me roson kis ko
sanger. A ap saupei dong pokon o masani: Is me
sair ai likau? 31 A sapwilim a tounpadak kan potoan
ong: Komui masani, pokon et koi dong komui penaer;
a komui masani: Is me sair ia? 32 I ari kotin aupwil
sili, pwe a men masani, me wia me o. 33 Li o ari
masapwekada, rerer, asaer me wiaui ong i ap potodo,
dairukedi mo a, potoan ong duen melel en me wiaui
o. 34 A ap kotin masani ong i: Nai om poson me
kakelail uk adar. Ukowei popol, o kelada sang om
somau! 35 Ni a kotin mamasan, irail kodo sang ren
saumas en sinakoke indada: Noum serepein o melar.
Menda kom kangiri saunpadak en? 36 Ni en Iesus a
angi kair o, ap masani ong saumas en sinokoke o:
Kom der masak poson eta! 37 A ap sota kotin mueid
ong meamen en idauenla i, Petrus eta, o Iakopus
o Ioanes ri en Iakopus. 38 Irail koti dong ni im en
saumas en sinakoke o, ap masani arail moromorong
o mamaiei kaualap. 39 A ni a kotilong, a masani ong
irail: Da me komail moromorongki o mamaukeki? Seri
en sota melar, a mamair eta. 40 Re ap kakaururekі i. I
ari kotikiiei sang irail karos, ap kotin ukada sam o in
en seri o me iang i ko; a ap pedelong ong wasa, me
seri o wonon ia; 41 I ari kotin ale pa en seri o masani
ong i: Talita kumi! Iet wewe: Seripein i indai ong uk,
paurida! 42 Seripein ap madang paurida, alu; pwe a
saunpar eisokriau; irail ap malamalaua kila kaualap.
43 I ari kotin kalik irail edi, pwe meamen de asada, ap
masani, kisin manga en ko ong.

6 A AP kotila sang wasa o, ap koti dong ni udan
sap we, o sapwilim a tounpadak kan idauenla i.
2 Lao lel ran en sapat a kotin tapiada kawewe nan
sinakoke; me toto, me rong puriamui kila, inda: Ia
me lap en ale mepukat? O lolekong da eu, me mi
re a, me a kak wiaki manaman pukat? 3 Kaidin i
kapenta o, nain Maria, o ri en Iakopus, o Ioses, o
Iudas, o Simon? A kaidin ri a li akan kin mi re atail?
Re ap makar kida i. 4 Iesus ap kotin masani ong
irail: Sota wasa, me saukop sota wau ia; nan sap
we ta o ren sau i ko o toun im a. 5 A ap sota kak
wia manaman eu wasa o, me somau kai ta, me a
kotin pwil po ar lim a ko o kakelail ir ada. 6 I ari
pone kida ar soposon, ap kotin paang sili kanim akan,
kaukawewe. 7 A ap kotin molipe dong re a ekriamen
oko, o kotin kadar ir pasang riamen me eu o kotiki
ong irail manaman, en poedi ngen saut akan. 8 Ap
masani ong irail, re depa wa meakot ni ar koko sili,
sokon eta pot; iermen ed, de prot, pil sota moni nan
ed. 9 A re ko ong eta nan sut, o der mi nan sakit
riau. 10 A ap kotin masani ong irail: Wasa kis, me
komail pedelong onger ni im eu, komail mimieta,
komail lao kowei sang wasa o. 11 A wasa eu, me
kang kasamo o rong komail, komail sipede sang pwel
ni nä omail, ni omail ko sang, pwen kadede ong irail.
12 Irail ap kola o padapadaki me ren kalula. 13 Re pil
kause sang tewil toto o keie me somau toto, kakela
ir ada. 14 Erodes nanmarki mangiada pwe mar a
indandsili, a ap masani: Iei Ioanes saunpaptais o, me
mauredar sang ren me melar akan; iei i me a wia
manaman pukat. 15 Akai inda, me i Elias; a akai, me
i saukop amen de amen me due saukop akan. 16
Ni en Erodes mangiada, a ap masani: Ioanes, me i

lepuke sang mong a; ari, a mauredar. **17** Pwe pein
Erodes me poron wong, saikidi Ioanes, o saliedi ong
nan imateng pweki Erodias, en ri a ol Pilip a paud,
pwe a id paude kida i. **18** Pwe Ioanes me kapung
ong Erodes: Me sota pung omui atia sang en ri omui
ol a paud! **19** Iei, me Erodias kailong kila i, ap men
kamela i; ari, a sota kak. **20** Pwe Erodes laan Ioanes,
pwe a asa, me i ol pung o saraui amen, i ari tataakata
i, ap peiki ong o mamangi pereneki. **21** Ari ran mau
eu, ran en Erodes a ipwidi, a ap kotin kamadipa a
saupedi ko, o a saumas oko, o na me lapalap en
wein Kalilëa kan. **22** Ari, nain Erodias seripein ap
kodo kakalek, kamakamait Erodes o me momod re
a ko ni tepel. Nanmarki ap masani ong seripein o:
Poeki re i meakot, me koe mauki; i pan ki ong uk. **23** I
ari kotin kaula: Meakot koe poeki re i, i pan ki ong uk,
lao lel apali en ai wei. **24** A ap pedoi wei indang in
a: Da me i pan poeki? I ari inda: Monga en Ioanes
saunpaptais o. **25** I ari puredo, madang dong ren
nanmarki o, poeki, inda: I men, komui en madang
kotikido monga en Ioanes saunpaptais nan eu dal
en! **26** Nanmarki ap topwaila kaualap, a pweki a kotin
kaula o pweki ir, me iang i ni tepel ko a sota men
kapapalawei. **27** Nanmarki o ap madang poronela
saunpei amen, masani, monga en wisikedo. **28** A ap
kola, lepuke sang monga nan imateng, ap wa kodo
monga o nan dal eu ap ki ong seripein o; seripein
o ap kiong in a. **29** A tounpadak kan lao rongadar,
re ap kodo ale kalep a, nekidala nan sousou o. **30**
Wanporon oko kapokon irail pena ren Iesus, potoan
ong i meakaros, me re wia o me re kawewedar. **31** A
ap kotin masani ong irail: Komail kelepe dong sap
tan; kamol mas. Pwe me toto purepure ir; irail ari
sota pisokki ong manga. **32** Re ap takeda sop kelep
kolang sap tan. **33** A me toto kilang ar masalwei; me
toto asa irail. Ir ari sapal sang kanim karos audi mo
a ap pokon pena re a. **34** A Iesus lao keredi sang
nan sop o, ap masani aramas toto, ap kupura ir ala;
pwe likamata irail sip, me sota sile parail. A ap kotin
tapiada kawewe ong irail me toto. **35** Wasa lao sautik
penaer, sapwilim a tounpadak kan ap poto dong re a,
potoan ong: Sap tan eu met, ap wasa sautiker; **36**
Re kotin kadar ir pasang; pwe re en paangewei sap
koren kan o kisin kanim akan o pein netiada kan ar
prot, pwe sota man ar tungole meakot. **37** A ap kotin
sapeng masani ong irail: Komail katungole ir! Re ap
potoan ong i: Se en kola en netiada prot me denar
riepuki, ap ki ong irail ren tungole? **38** A ap kotin
masani ong irail: Lopon en prot depa mi re omail?
Kowei kalelapok! Re lao kalelepok, rap potoan: Me
limau o mam riamen. **39** A masani ong irail, re en wia
pwini ir pasang, kamodang ir di ong nan rä. **40** Re ap
mondi ni pwin akai; wad epuki o limek ni pwin ko.
41 A ap kotikidar lopon en prot limau o mam riamen
masandang nanlang laolaoki pwilitiki pasang o ari,
kotiki ong sapwilim a tounpadak kan, pwe re en nek
ong irail. O mam riamen oko pil nene ong irail karos.
42 Irail karos ari mangaer o medier. **43** Rap deuk pena
kopou eisokriau maremor en kamadip o luan mam
oko. **44** Irail me tungoler prot oko me ol limekid. **45** I
ari kotin madang pain sapwilim a tounpadak kan, irail
en ko ong nin sop o, tiong wong Petsaida palio, pwe
a pan kotin kadar pasang pokon o. **46** A lao kotin
kadar ir pasang, a ap kotidalang nan nana eu, pwen
laolao. **47** A lao sautik penaer, sop o mi nan ailep en
sed. A a kotin kalakalapuk nan sap. **48** I ari masani
arail wiawia roro, pwe me ang matong irail. A nin
soran a koti dong irail, weid pon sed, a pan dauli ir
wei. **49** Ari, ni arail kilang a kotin weweid pon sed,
re kiki ong, me ani amen. Re ap weriwer. **50** Pwe
irail karos kilang i, ap masapwekada i ari madang
masani ong irail, masani: Komail perenda! Ngai met!
Der masak! **51** I ari keredang pon sop o, ap moledi.
Re ap puriamui kila kaualap o ponepone kida. **52**
Pwe re sota lamelame prot oko; pwe mongiong arail
kakaluakalar. **53** Irail lao kotido, re ap inen dong wein
Kenesaret, ap kai ong liman sap o. **54** Irail lao keredi
sang nan sop o, re ap madang asada i. **55** Re ap tang
pasang wasa karos tapiada wa dong i me somau pon
ro'rail wasa re rong, me a kot ia. **56** O wasa, me a kot
ia, kisin kanim laud akan de sap, re kin pwilikidi nani
al akan me somau kan, ap poekipoeki, pwe re en sair
kailan sapwilim a likau ta. Ari, me doke ko karos ap
kelailada.

7 PARISÄR akan o saunkawewe kai ap pokon dong
re a, me kodo sang Ierusalem. **2** Ni ar kilang
sapwilim a tounpadak kai kang proteki pa samin, so
omiom, **3** Pwe Parisär o Sus akan sota kin manga,
ma re so omiom mas; pwe re wiawia padok en men
kaua ko. **4** O ni ar kin puredo sang wasan net, re
sota kin manga, ma re so omiom mas o tiak toto, me
re aledi, re kin wiawia: Widen dal tikitik, dal laud, dal
pras, o men momod. **5** Parisär o saunkawewe ko ap
kalelapok re a: Da me sapwilim omui tounpadak kan
sota wiaki padok en men kaua kan? A re mangata
prot so omiom? **6** A kotin sapeng masani ong irail:
Melel eta en Iesaias a kopadar, me komail malaun
akan, iduen a intingidi: Aramas pukat kin kaka kin ia
au arail a mongiong arail me doo sang ia. **7** Ari, me
mal ar kaudok ia, pwe kusoned en aramas eta, me re
kin kaukawewe. **8** Pwe komail kin kasela kusoned en

Kot, ap id wiawia padok en aramas; iet widen dal laud
o tikitik ape; o pil akai, me komail kin wiawia. 9 A ap
kotin masani ong ir, melel me komail kasela kusoned
en Kot, pwe komail en apwaliela pein omail padok.
10 Pwe Moses masani: Kakaki sam om o in om; o
meamen me lalaue sam a de in a en kamela! 11 A
komail kin inda, ma aramas amen indai ong sam de in
a: Korpan (iet wewe: Mairong eu), me koe men aneki
sang ia, komail inda, me sota dip a. 12 Komail ari sola
mueid ong i, en wiai ong sam a de in a meakot. 13
Ap kawe kila masan en Kot omail padok, me komail
pein wiada. O pil me toto me due met, me komail kin
wiawia. 14 Ni a kotin molipe pena pokon o re a, a
kotin masani ong irail: Komail karos rong ia o weweki!
15 Sota meakot men likin aramas, me pan ko ong
lole, kasaminela i. A meakan, me koda sang lole,
iei eta, me kin kasaminela aramas. 16 Meamen me
salong a mia men rong, i en rong! 17 Ni a kotilong
ong nan im eu sang ren aramas oko, sapwilim a
tounpadak kan ap kalelapok re a duen karaseras o.
18 A ap kotin masani ong irail: Da, komail me pil so
lolekong? Komail sota dedeki, me meakot men likin
aramas kin ko ong lole, sota kak kasaminela? 19
Pwe a sota ko ong nan mongiong; pwe nan kaped
eta, ap pidok wei sang, koko sang meakaros? 20
A ap kotin masani: Meakan me koda sang lol en
aramas, iei me kin kasaminela aramas. 21 Pwe sang
lol en aramas, sang nan mongiong, lamelam sued
kin tapida sang ia: Kamal, nenek, kamela aramas.
22 Pirap, norok, sarsued, widing, sengo, poosued,
lalaue, lemai, soukoti. 23 Mesued pukat karos tapida
sang lole, ap kasaminela aramas. 24 I ari kotila sang
wasa o, kotilang wein Tirus o Sidon, a lao kotilong
ong nan im eu, ap sota men, aramas en asa i. Ari, a
sota kak rirala. 25 Pwe li amen, me na seripein ngen
saut ti poa, madang rongada i, ap kodo dairukedi
ong ni aluwilu a. 26 Li en Krik amen, kisan sap en
Siro-Penisia, potoan ong, poekipoeki re a, en kausa
sang na seripein tewil o. 27 Iesus ap kotin masani
ong i: Seri ko pan med mas. Pwe a sota mau, ale en
seri ar tungol prot, ap kasedi ong ren kiti. 28 A ap
sapeng potoan ong i: Melel Maing! Ari, kiti kin tungole
maremor en seri ar tungol prot pan tepel. 29 A ap
kotin masani ong i: Pweki om lokaia en, kowei! Tewil
o ko sanger ren noum serepein o! 30 Ari, a kolang im
a, a ap diarada, me tewil o ko sanger, o na seripein
wonon nan deu a. 31 A lao pil kotin purela sang wein
Tirus o Sidon ap koti dong ni le en Kalilëa, weidedo
nan wein Dekapolis. 32 Re ap wa dong i salongepon
amen, me lotong; irail ari poeki re a, en kotin pwil
poa lim a. 33 I ari kotin ukala sang i ni pokon o, ap
kilong ong sondin lim a nan salong a o likidi sair
lo a. 34 A ap masandang nanlang, asmamarada,
masani ong i: Epata! (iet wewe: Wasok pasang). 35
Salong a ap madang wasok pasang o sal en lo a
lapwada. A ap lokaia mau. 36 I ari kalik irail edi re
depa indai ong meamen. A kainapwi irail; ari, re ap
kalaudela ar kaloki sili. 37 Re puriamui kila kaualap,
inda: Me mau, me a wia dar kan! Pwe a kakarongada
me salongepon, ap kalokaiada, me lotong.

8 NI ran oko pil pokon kalaimunia mia, ap sota me re
tungole; a ap kotin molipedo sapwilim a tounpadak
kan, masani ong irail: 2 I pokela pokon et, pwe re
ieiang ia ran silu, ap sota ar tungol. 3 O ma I kadar
ir wong ni im ar dupok, re pan lipongmas nani al,
pwe akai ir kodo sang wasa doo. 4 A sapwilim a
tounpadak kan ap sapeng potoan ong i: Ia wasa, me
amen pan kak ki sang ia prot, men kamedela pokon
et nan sap tan et? 5 A ap kotin kainoma re irail: Prot
depa mi re omail? Re ap sapeng potoan ong: Me isu.
6 I ari kotin masani ong pokon o, en mondi ong nan
pwel, ap kotikida lopon en prot isu, laolaoki, pilitiki
pasang o ari, ap kotiki ong sapwilim a tounpadak kan,
pwe ren nek. Irail ari nek ong pokon o. 7 Kisin mam
kai pil mia, i ari laolaoki o masani, ren pil neki ong
irail. 8 Irail ari manga o medier. Irail ap deuk pena
kopou en maremor isu luan kamadip, 9 Me mangaer
me koren iong pakid. A ap kotin kadar ir pasang. 10 Io
sapwilim a tounpadak kan ap madang kotidang pon
sop pot, kotelang nan wein Dalmanuta. 11 Parisär
akai ap kodo, tapiada akamai ong i, men kilang re
a kilel sang nanlang, pwe re kasongesong i. 12 A
ap kotin kaangangala nan ngen i, masani: Menda
di wet ngongki kilel eu? Melel I indai ong komail:
Sota kilel eu pan ko ong di wet. 13 I ari kotila sang
irail, pil pur ong nin sop o, kotilang palio. 14 Irail ap
monokela prot oko, men kapinwar arail, lopon prot ta
ieu mimi re rail nin sop o. 15 I ari kapung ong irail
masani: Kalaka en Parisär ko ar kalap o en Erodes a
kalap. 16 Irail ap lamelame nan pung arail: Sota atail
prot oko. 17 Ni en Iesus a kotin mangiada, a masani
ong irail: Da me komail toutouki a sota kan omail
prot? Komail saikenta dedekila o weweki? Mongiong
omail kapikapitakaita? 18 Mas omail mia, ap sota
kilang; salong omail mia, ap sota rong. O komail sota
tamataman, 19 Ni ai pilingong me limekid lopon en
prot limau o, kopou en maremor depa, me komail
deukada? Re ap potoan ong i: Me eisokriau. 20 O isu
nan pung en me pakid, kopou en maremor depa, me
komail deukada? Re ap potoan: Me isu. 21 A ap kotin
kainoma re'rail: A da me komail sota dedeki? 22 A ap

koti dong Petsaida. Re ap wa dong i maskun amen,
poekipoeki en sair i. **23** A ap kotin ale pa en me
maskun o kaluala sang ni kisin kanim o; A ap likidi
ong ni mas a o pwil poa lim a ko ap kainoma re a, ma
a kilangada wasa de so? **24** I ari sarada potoan: I
kilang aramas akan likamada tuka kai, me alialu sili.
25 A pil pwil pon mas a lim a ko, ap kasaradakeda. I ari
kelailada ap kilangada mau. **26** A ap kotin kadaralang
nin im a masani: Koe depa pur wong ni kisin kanim o,
o pil depa indai ong meamen nin kanim o! **27** Iesus
i sapwilim a tounpadak kan ap kotieila nan kanim
en Säsarea Pilipi ko. Ari, ni a kotikot kowei, ap kotin
kainoma ren sapwilim a tounpadak kan masani ong
irail: Is me aramas inda me ngai? **28** Irail sapeng i
potoan ong: Ioanes saunpaptais; a akai inda, me
Elias; a akai, me amen sang ren saukop akan. **29** A
ap kotin kainoma re irail: A komail, is me komail kin
inda me ngai? Petrus ap sapeng potoan ong i: Komui
Kristus! **30** I ari kotin kalik irail edi, re depa indai ong
meamen i. **31** A ap kotin tapiada kawewe kin irail, me
Nain aramas en kalokolok toto o sokonekonla pan
saumas akan, o samero lapalap akan, o saunkawewe
kan, o pan kamela, ap pan maureda murin ran silu.
32 Masan wet a kotin masani sansal. Petrus ap ukada
i tapiada kapung ong i. **33** Iesus ap kotin saupeido
aupwil sili pon sapwilim a tounpadak kan, kapung ong
Petrus masani: Kola muri, Satan! Pwe om lamelam
kaidin en Kot, a en aramas. **34** A kotin molipedo
pokon o sapwilim a tounpadak kan, a masani ong
irail: Meamen pan idauen ia, en tounmeteki pein i, ap
wada a lopu, idauen ia. **35** Pwe meamen kanakanai
maur i, pan pupe sang. A meamen kasela maur i
pweki ngai o rongamau, pan dorela i. **36** Pwe da me
katepan aramas a aneki sappa u, ap kasela maur?
37 O da me aramas pan wiliankida maur i? **38** Pwe
meamen namenok kin ia o ai padak kan nan pung en
di en kamal o sued wed, i me Nain aramas pil pan
ailaki, ni a pan kodo ni lingan en Sam a iang tounlang
saraui kan.

9 A AP kotin masani ong irail: Melel I indai ong
komail: Akai me iang mi met, sota pan mela, lao
kilang wein Kot a kokido manaman. **2** Murin pong
wonu pong Iesus ap kotin ukada Petrus o Iakopus o
Ioanes kalua ir dalang pon nana ileile eu, ir kalapuk.
I ari kotin wukila mo'rail. **3** Sapwilim a likau ko
lingalingala, puetepueteta sno. Sota saunlopolop nan
sappa kak kapuetepuetetala dueta. **4** Elias i Moses
ap pwara dong ir, ari, ira o Iesus ap mamasan pena.
5 Petrus ap sapeng potoan ong Iesus: Rapi, me mau
ong kitail en kotikot met. Kitail en kauada kisin im
silikis: Tanpas ar, o en Moses o en Elias. **6** Pwe a
sasa, da me a pan inda, pwe re masapwekada. **7** Pali
en dapok pali ap kadupwal irail edi; o ngil eu peidido
sang nan dapok o: I met nai. Ol kompok! Komail rong
i! **8** Ari, re saliokeda, solar amen me re kilang, Iesus
ta, me kotikot re'rail. **9** Ari, ni arail kotikot kotido sang
nin nana o, a kotin kalik irail edi, re depa indai ong
meamen, me re kilang ko, lao Nain aramas mauredar
sang ren me melar akan. **10** Re ap edie pena masan
pot et nan pung ar, ap peipeidokki pena, da wewe
en maureda sang ren me melar akan? **11** Irail ap
peidok re a potoan ong: Da me saunkawewe kan
indaki, Elias pan pwarado mas? **12** I ari kotin sapeng,
masani ong irail: Melel Elias kodo mas, kamauiada
meakan. O iaduen intingidi duen Nain aramas? Me
pan kolokolok toto o sokonekon. **13** A I indai ong
komail, Elias pwarer, o re wiai ong i, me re mauki
duen a intingidi due. **14** A lao koti dong tounpadak
kan, a masani pokon kalaimunia eu kapil ir pena o
saunkawewe kan peipeidok re irail. **15** Ni ar kilangadar
i, pokon o ap puriamuiki la tangado ranamau ong i. **16**
A ap kotin kainoma re irail: Peidok da kai, me komail
idedok re'rail? **17** Amen toun pokon o sapeng i potoan
ong: Saunpadak, i potoan dong komui nai putak o,
me ngen lotong mi poa. **18** Ari, wasa karos me a
kin tiada poa, a kin kapururada; a ap kin pudopud o
katekatete ngi o tongetongela. I potoan ong sapwilim
omui tounpadak kan, pwe re en kausa sang i, ari,
re sota kak. **19** A ap kotin sapeng irail masani: Di
wet meid soposon. Ia arain ai pan mimi re omail, ia
arain ai pan kokoa komail? Wa dong ia i! **20** Irail ap
poto dong i. Ni a kotin masani i, ngen o ap madang
kupururada i; a ap pupedi ong nan pwel, wia pudopud
taputapur sili. **21** A ap kainoma ren sam a: Ia arain
me kot et a lel? A ap potoan ong: Sang ni a seri. **22**
Pan me toto a kin kasedi ong i nan iai o nan pil, pwen
kamela i. Ari, ma re kotin kak ong, re kotin kupura kit
ala sauasa kit! **23** Iesus ap kotin masani ong i: Ma
koe me poson; meakaros me kak ren me poson. **24**
Madang sam en kisin seri ap weriwer, sangesang,
potoan: Maing, i poson. Kom kotin katinaiada sang ai
soposon. **25** Ni en Iesus a kotin masani ar tangetang
pena, a ap angiangiada ngen saut o kotin masani
ong ngen lotong o salongepon: I indai ong uk, koieido
sang lole! Koe depa pure wong i! **26** A ap weriwer,
kapururada kaualap, ap koiei sang. I ari likamata
a melar. Akai ap inda, a melar. **27** Iesus ap kotin
ale pa a kauada, i ari uda. **28** Ni a koti dong ni im
o, sapwilim a tounpadak kan ap okiok peidok re a
potoan ong: Da me se sota kak kauseki sang? **29** A
ap kotin masani ong irail: Song wet sota kin koki sang

meakot kapakap o kaisesol eta. 30 Re ap kotila sang
wasa o, weidala nan Kaliläa. A sota men, meamen
en asa. 31 Pwe a men kotin kawewe ong sapwilim
a tounpadak kan ap masani ong irail: Nain aramas
pan pangalang ni pa en aramas. Irail pan kamela i a
murin a kamela a pan maureda murin ran kasilu. 32 A
irail sota dedeki masan o; a re masak kalelapok re a.
33 A ap koti dong Kapernaum; ni a kotikot nan im o a
ap kotin kainoma re'rail: Da me komail akakamaiki
nani al o? 34 Irail ari nenenla, pwe re akamaiki nani
al o, is me pan laud re'rail. 35 I ari kotidi, molipedo
ekriamen oko, ap masani ong irail: Meamen men
moa, a en mi muri o papa ong karos. 36 I ari kotin ale
kisin seri amen, kotikidi ong nan pung arail: A lau
palodi i ap masani ong irail. 37 Meamen me apwali
amen sang ren kisin seri pukat ni ad ai, a pil apwali
ia. A me apwali ia, kaidik ngai, me a apwali, a me
kadar ia do. 38 Ioanes ap sapeng i, potoang ong:
Saunpadak, se kilang amen, me kakaus tewil akan ni
mar omui, a ap sota kin iang kit. Kit ari inapwiedi,
pweki a kaidin kis at. 39 Iesus ap kotin masani: Der
inapwiedi! Pwe meamen me wia manaman ni ad ai,
sota pan kak en lalaue ia. 40 Pwe meamen sota u
ong kitail, i kisan atail pali. 41 Pwe meamen, me pan
ki ong komail dal en pil eu ni ad ai, pweki omail kisan
Kristus, melel I indai ong komail, kating i sota pan
salonga sang. 42 O meamen, me kamakar amen ir
me tikitik, me poson ia, a mau ong takai en ir plaua
eu en paudoki ong ni tapin wor a; a ap lokidokila nan
madau. 43 Ma apali en pa om kamakar uk, lepuke
sang! A mau ong uk, ko ong maur, ni om dangidang
sang om pa pokon mia, ap ko ong nan pweleko, nan
kisiniai sokun. **(Geenna g1067)** 44 Wasa ar muas sota
kin mela o kisiniei sota kin kunla. 45 O ma apali en nä
om kamakar uk, lepuka sang! A mau ong uk, ko ong
maur ni om sikilikil sang om pat en nä pokon mia, ap
lokidokila nan pweleko, nan kisiniai sokun. **(Geenna
g1067)** 46 Wasa ar muas sota kin mela o kisiniai sota
kin kunla. 47 Ma apali mas om kamakar uk, kapida
sang! Me mau ong uk, mas pali pedelong ong nan
wein Kot sang mas unsok lokidokila nan kisiniai en
pweleko. **(Geenna g1067)** 48 Wasa ar muas sota kin
mela, o kisiniai sota kin kunla. 49 Pwe amen amen
pan soleki kisiniai, dueta mairong karos kin soleki sol.
50 Me mau sol. A ma sola nam en sol, nam a pan ko
sang ia? Sol en mi re omail o komail popol pena!

10 IESUS ap kotila sang wasa o, koti dong wein
Iudäa, palila sang Iordan. Aramas ap pil pokon
dong re a. A ap pil pur ong padak kin ir, due me a
kin wiawia. 2 Parisär kai ap kodo peipeidok re a: Me
pung, ol en muei sang a paud? Irail ari kasongesong
i. 3 A ap kotin sapeng masani ong irail: Da me
Moses masani ong komail? 4 Re ap sapeng: Moses
mueideda kisin likau en kamueit en wiaui, ap muei
sang. 5 Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Pweki
omail kapitakai, me a intingie kida kusoned wet. 6 A
nin tapin sappa a wiauiata: Kot a kotin wia ira da ol
o li. 7 I me aramas amen pan pededi sam a in a,
pat ong eta a paud. 8 Ira ari pan uduk eta eu, ira
soer riamen, a uduk eta eu. 9 Ari, meakot Kot kapad
penaer, aramas der kamueit pasang! 10 Nan im o
sapwilim a tounpadak kan pur ong kalelapok re a
due. 11 I ari kotin masani ong irail: Meamen, me muei
sang a paud li, ap ale amen, a kamal i. 12 O ma li
amen muei sang a paud, ap ale amen, a kin kamal.
13 Re ap poto dong re a kisin seri kai, pwen kotin sair
ir. Tounpadak kan ap kapoui irail me wado ko. 14
Ni en Iesus a kotin masani, a ap kotin suede kida,
ap masani ong irail: Mueid ong kisin seri akan, en
ko dong re i. Der kalik irail edi! Pwe iei song en, me
udan wein Kot. 15 Melel I indai ong komail, meamen,
me sota ale wein Kot rasong kisin seri men, a sota
pan pedelong ong lole. 16 A kotin palo irail edi, pwil
po'rail lim a ko, kapai irail ada. 17 Ni a kotiieilang nani
al o, meamen ap tang dong i, kelepukedi, kalelapok
re a: Saunpadak mau, da me i en wia, pwe i en soki
maur soutuk? **(aiōnios g166)** 18 Iesus ap kotin masani
ong i: Da me koe indaki, me I mau? Sota meamen
me mau, Kot eta. 19 Koe kin asa kusoned akan: Koe
der kamal! Koe der kamela! Koe der pirap! Koe der
kinakine mal! Koe der morsued! Wauneki sam om o
in om! 20 A ap sapeng potoan ong i: Saunpadak,
mepukat i kin wiawiada sang ni ai tikitik kokodo. 21
Iesus ap kotin mamasani i o kupura, ap masani ong
i: Me takis me lua, kowei, netikila meakaros, me
koe aneki, ki ong me samama kan; om pai ap pan
mi nanlang; ap kodo, ale om lopu idauen ia! 22 I
ari patau kila masan pot et, kokola insensued, pwe
a kapwa me toto. 23 Iesus ap kotin aupwili sili, ap
masani ong sapwilim a tounpadak kan: Meid apwal
ong me kapwapwa, en pedelong ong nan wein Kot.
24 Tounpadak kan ap puriamui kila a masan oko.
Iesus ap pil kotin sapeng masani ong irail: Seri ko!
Meid apwal ong irail, me keleki kapwa, en pedelong
ong nan wein Kot. 25 Me mangai ong kamel en tilong
nan por en dikok, sang me kapwapwa en ko ong
nan wein Kot. 26 Irail ari waponda kaualap, indinda
nan pung arail: A is me kak kamaurela? 27 Iesus
ap kotin mamasani wong irail masani: A so kak pan
aramas, a kaidin pan Kot; pwe ren Kot meakaros me
kak. 28 Petrus ap tapiada potoan ong: Re masani,

se likidmaliela meakaros, ap idedauen komui sili.
29 Iesus ap kotin sapeng masani! Melel I indai ong
komail: Sota meamen, me likidmaliela im, de ri a ol,
de li akan, de sam, de in, de a paud, de seri ko,
de sap pweki ngai o rongamau, 30 Me so pan id
aneki pan me epuki ansau wet im, o ri a ol, o li akan,
o nono, o seriko, o sap, iangaki kamekam, o maur
soutuk nan muei kokodo. (aiōn g165, aiōnios g166) 31
A me toto men moa, pan men murla, o men mur
pan moala. 32 Ni arail kotikot kodalang Ierusalem,
Iesus me kotin tiong mo'rail; a irail puriamui kila,
idedauen wapon. A ap kotin ale ekriamen oko, ap
kotin tapiada masani ong irail, me pan wiaui ong i
ko: 33 Kilang, kitail kodalang Ierusalem. Nain aramas
pan pangalang samero lapalap o saunkawewe kan;
re ap pan kadeikada, en kamela, ap id kilang ren
me kisan men liki kan. 34 Re ap pan kapikapit i, o
woki, o kondipi, o kamela. A ap pan maureda murin
ran silu. 35 Iakopus i Ioanes nain Sepedäus akan
potodo, potoan ong i: Saunpadak, se men, komui
en kotin wiai ong kit meakot, me se mauki. 36 A ap
kotin masani ong ira: Da me koma mauki, I en wiai
ong koma? 37 Ira ap potoan ong i: Re kotin mueid
ong kit, amen kit en mod pali maun omui, a amen
pali maing nan omui lingan. 38 A Iesus kotin masani
ong ira: Koma sasa, me koma poekipoeki en. Koma
pan kak nim dal, me I nim, de paptaiseki paptais me
I paptaiseki? 39 Ira ap potoan ong i: Se kak. Iesus
ap kotin masani ong ira: Ei, koma pan nim dal me
I nim, o paptaiseki paptais, me I paptaiseki. 40 A
mod pali maun i o pali maing i, I sota kak mueid ong;
pwe ong irail eta, me a onop ong. 41 Ni en ek oko ar
rongada, re ap suedekida Iakopus i Ioanes. 42 Iesus
lao molipe ir do, ap kotin masani ong irail: Komail asa
duen saupeidi en wei pokon ar kin poe irail edi o ar
saumas akan kin manaman ong ir. 43 Ari, due met
sota pan wiaui nan pung omail. A me men laud nan
pung omail, a en omail papa. 44 Meamen re omail,
me men saumas, en ladu en karusia. 45 Pwe pil Nain
aramas sota kotido, pwe en papa i, a pwen papa ong
irail, kida maur i wiliandi me toto. 46 Irail ap ko dong
Ieriko. Ari, ni i o sapwilim a tounpadak kan o pokon
kalaimun kotiiei sang Ieriko, Partimäus maskun, nain
Timäus, momod liman al o, wia poekipoek. 47 A ni
a rongada, me iei Iesus en Nasaret, a ap weriwer
indada: Iesus, sapwilim en Dawid, kupura ia! 48 Me
toto ap kidaue, pwen nenenla. Ari, a ap kalaudela a
weriwer: Sapwilim en Dawid kupura ia! 49 Iesus ari
kotin udi, masani en peekek kodo. Ir ari ekeredo ol
maskun o indai ong i: Insenemau, uda! A kotin molipe
uk! 50 I ari kasela a likau madang uda ap poto dong
Iesus. 51 Iesus ap kotin sapeng masani ong i: Da me
koe mauki, I en wiai ong uk? Me maskun o ap potoan
ong: Rapuni, i men potoan kilang wasa. 52 Iesus ap
kotin masani ong i: Ukewei! Om poson me kakelail
uk ada. I ari madang kilangada wasa, ap idauen la
Iesus.

11 NI arail koren iong Ierusalem, kokolang Petpake
o Petanien impan dol Oliwe, a ap kotin poronela
sapwilim a tounpadak riamen. 2 Masani ong ira:
Koma ko ong nan kisin kanim en, me palilan komail.
Ari, ni oma pedelong ong lole, koma pan madang diar
esel pul amen a sansal, me aramas amen kaikenta
dake. Lapwada i o kaluado met! 3 A ma meamen
indai ong koma: Da me koma wiaki met? A koma
sapeng: Kaun o men en upa. Ari, a pan madangada
kadarado. 4 Ira ari kola, diar esel pul o, a sansal likin
im o nan au en al riau; ira ap lapwada. 5 Akai ir u
wasa o indai ong ira: Da me koma lapwakida esel
pul en? 6 Ira ari sapeng kin irail, me Iesus masani
ong ira. Irail ari kadar ong ira. 7 Ira ari potoan dong
esel pul o ren Iesus, pwilidi ong ar likau ko poa. I ari
kaipokedi ong poa, 8 Me toto perokida sang ar likau
nani al, akai paledi ran tuka, irepakidi nani al o. 9
Irail me tiong o me idauen ap ngisingis, inda: Osiana!
Meid iasunai me kotikido ni mar en Kaun! 10 Meid pai
wei kokodo, en sam atail Dawid! Osiana nanlang! 11
A ap kotilong ong Ierusalem o im en kaudok. A lao
kotin mamasani sili meakan, a ap kotilang Petanien
pwe a wasa pongier, iangaki eikriamen. 12 Pweidi
songada, irail ap kotin puredo sang Petanien. A ap
kotin men konotada. 13 A lao kotin masani tuka pik
apot sang wasa doo, ta mia. A ap koti dong, ma
a so pan diar meakot ia. Ni a lel dong, a ap kotin
diarada ta eta, pwe saikenta ansau en pik. 14 I ap
kotin sapeng masani ong i: Sota meamen pan kang
sang uk wan tuka kokolata. A sapwilim a tounpadak
kan rong. (aiōn g165) 15 Irail ap koti dong Ierusalem.
Iesus lao kotilong ong nan im en kaudok, a ap kotin
tapiada kase sang irail, me netinet nan im en kaudok,
ap wukidedi en saun kawil moni ko ar tepel o en men
netin muroi ko ar men momod. 16 Ap sola mueid ong
meamen, en wala dal eu nan im en kaudok. 17 I ari
kotin kawewe masani ong irail: A so intingidi, me im
ai adaneki, im en kapakap ong toun sappa karos? A
komail wia kila deun men pirap! 18 Samero laplap
akan o saunkawewe kan rongada, ap lamelame duen
ar pan kamela i, pwe re masak i, pwe aramas karos
puriamuiki a padak. 19 Ni a sautik pena, a ap kotiieila
sang kanim o. 20 Ni mansang, ni arail kotikot kowei,
re ap masaniada tuka pik o a mongedar sang nin tapi.

21 Petrus ap katamaneki potoan ong i: Rapi, re kotin
masani tuka, me re kotin kariala o a mongelar. 22
Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Komail poson
Kot! 23 Pwe melel, I indai ong komail, ma meamen
pan indai ong nana wet: Mokidewei lokidokila nan
madau! Ap sota peikasal nan mongiong i, a poson
me meako, me a inda, pan pwaida, a pan wiaui ong,
me a inda. 24 Iei me I indaki ong komail: Meakaros,
me komail inong iong ni omail kapakap, kamelele, me
komail pan ale, a ap pan pwai dong komail. 25 Ari, ni
omail kapakap maki ong, ma kasuede kai mi re omail
ong amen, pwe Sam omail, me kotikot nanlang, en pil
makeki omail sapung kan. 26 A ma komail sota mak,
Sam omail, me kotikot nanlang, sota pil pan makeki
ong komail omail sapung kan. 27 Re ap pil pure
dong Ierusalem. Ni a kotikot sili nan im en kaudok o,
samero lapalap akan, o saunkawewe kan, o saumas
akan ko dong re a. 28 Ap potoan ong: Manaman
en is, me komui wiawiaki mepukat? O is me kiwei
manaman om, en wiawia mepukat? 29 Iesus ap kotin
sapeng masani ong irail: I pan pil idok peidok eu re
omail. Komail sapeng ia, I ap pan id indai ong komail,
manaman en is, me I wiaki mepukat. 30 En Ioanes a
paptais, men nanlang de me ren aramas? Sapeng ia!
31 Irail ap lamelame nan pung arail inda: Ma kitail
inda, men nanlang, a pan masani: Da me komail so
kameleleki? 32 A ma kitail inda, me ren aramas irail
masak pokon o, pwe irail karos lamelame, me Ioanes
saukop melel amen. 33 Re ap sapeng potoan ong
Iesus: Se sasa. Iesus ap kotin masani ong irail: I
sota pil pan indai ong komail, man en is me I wiaki
mepukat.

12 A AP kotin tapiada padaki irail ni karaseras
akan: Aramas amen me padukedi mat en krep
eu o kele pena, ap weirada deun wungit krep eu, o
kauada im en silasil eu, ap mueidalang saumat akai,
ap momaitelang nan wai. 2 Kadekadeo ansaun rak,
a ap kadaralang saumat oko ladu amen, pwen ale
ren saumat oko kisan wan matuel o. 3 Re ap saikidi,
kame o ari, kadarala kaip. 4 A ap pil kadaralang
irail amen ladu, re ap kate, pwalang ong monga, ap
kadarala i kasaroela. 5 A ap pil kadarala amen; re ap
kamela; pil me toto re woki akai, a re kamela akai.
6 Ari, na ieros eu, me a pokepoke, i me a kadarala
ikmuri, a masani: Re pan wauneki nai ol. 7 A saumat
pukat inda pena nan pung arail: Seri en soso met;
na, kitail en kamela! Ari, kitail ap pan id aneki soso
o; 8 Re ap ale, kamela, kasewei sang nan mat en
krep. 9 Ari, da me saumas en mat o pan wia? A
pan kodo, kamela saumat oko; a ap pan mueid ong
akai matuel o. 10 Komail sota wadoker kisin likau
et: Takai, me sause kan kasapokelar ap id wialar
takai en pukakaim? 11 Mepukat wiauier ren Kaun
o, men kapuriamui patail. 12 Irail ari sosong pwen
saikidi i, a re masak aramas akan, pwe re asa, me
a karaserase kin irail. Irail ari kokola sang re a. 13
Irail ap kadaralang re a Parisär o iang en Erodes
akai, pwen kasapunge i sang ni a masan. 14 Ari, ni
ar kodo, re potoan ong i: Saunpadak, se asa, me
komui me melel o sota insenoki meamen. Pwe komui
sota lipilipil mas en aramas, a kom kaukawewe al
en Kot ni me pung. Me pung, en nopweiki moni ong
nanmarki de so? Se en kida, de se ender kida? 15
A a kotin mangi ar malaun masani ong irail: Menda
komail songesong ia? Wa dong ia eu denar en, pwe I
en kilang. 16 Irail ap wado. A ap kotin masani ong
irail: Mom o inting en is met akan? Irail potoan ong i:
En nanmarki. 17 Iesus ap kotin sapeng, masani ong
irail: Ari, komail ki ong nanmarki me nain nanmarki, o
ong Kot me sapwilim en Kot. Re ap puriamui kila i. 18
Sadusär akai ap ko dong re a, me kin inda me dene
sota me pan maureda sang mela. Re ap peidok re a
indada: 19 Saunpadak, Moses intinge dong kit er, ma
ri en ol amen mela, kidi a paud, sota na seri ko, a ri a
ol ap pan id ale a paud, pwen wiada kadaudok a ong
ri a ol o. 20 Ari pirien, ol isimen mia. Men mas re'rail
paude kida li amen ap melar, sota kadaudok a. 21
Men muri ap id ale, ap melar, pil sota kadaudok a. A
kasilimen pil dueta. 22 A irail isimen oko paude kida i,
sota kadaudok a. Ari, murin karos li o ari pil melar. 23
Ran en iasada ni ar pan maureda, is me pan paudeki
i re'rail, pwe irail isimen oko paudekier i? 24 Iesus ap
kotin sapeng, masani ong irail: Omail sota lelapokki
kisin likau kan o roson en Kot, kaidik iei me kareda
omail sas kida? 25 Pwe irail pan lao maureda sang
ren me melar akan, re sola pan papaud de kapapaud.
A re pan duela tounlang kan me mimi nanlang. 26
Ari, duen me melar akan ar pan maureda, komail
sota wadoker nan puk en Moses, duen Kot a kotin
masani ong i nan wel en tuka o: Ngai Kot en Apraain,
o Kot en Isaak, o Kot en Iakop! 27 Kaidin i Kot en me
melar akan, pwe Kot en memaureta! Iei, me komail
sas kida kaualap. 28 Ari, amen ren saunkawewe kan
ap potodo, me ronger duen ar kapakaparok pena, ap
kasauiada, me a pasapeng me inen, ap idok re a: Ia
mo en kusoned karos? 29 Iesus ari masani ong i: Iet
mo en kusoned akan: Rong Israel! Kaun patail Kot
me Kaun me ta men. 30 Ari, koe en poke ki ong Kaun,
om Kot, mongiong om unsok, o ngen om unsok, o om
lamelam unsok, o om kel unsok! Iei met me mo en
kusoned akan. 31 A kariau me dueta. Iet et: Koe en

pok ong men imp om due pein koe! Sota eu kusoned
me lapasang mepukat. 32 Saunkawewe ap potoan
ong i: Me mau Saunpadak! Melel me kom masani en!
Pwe i me ta men, a sota pil amen, pwe i eta! 33 O
poke ki ong i mongiong unsok, o lamelam unsok, o
ngen unsok, o kel unsok, o pok, ong men impa due
pein i, mau sang mairong isis o mairong tei kan. 34
Ni en Iesus a kotin masani a pasapeng a inen, a ap
masani ong i: Kom sota doo sang wein Kot. Ari, ap
solar, me men pil idok re a meakot. 35 Iesus ap pil
kotin sapeng masani ni a kotin kaukawewe nan im
en kaudok o: Da me saunkawewe kan indaki, me
Kristus nain Dawid? 36 Pwe pein Dawid masaniki
ren Ngen saraui: Kaun o kotin masani ong ai Kaun:
Kom kotidi ong pali maun i, I lao wia kida wutipan
aluwilu omui om imwintiti kan! 37 Ari, Dawid pein
kaadaneki i Kaun; a daduen a wia na? Aramas akan
ap mauki a padak. 38 A ap kotin masani ong irail
ni a padak: Kalaka saunkawewe kan, me mauki mi
nan likau reirei o men, re en ranmaui ir nan wasan
net. 39 O men mod leppantam nan sinakoke kan o
kamadip. 40 O ngoper sang li odi im ar, ap liliasos
kapakap reirei. Irail pan lodi ong kadeik lapalap. 41
Iesus ap kotikot sal ong deun moni en mairong, ap
mamasani, en aramas ar kasedi ong moni nan deu
o. A me toto, me kapwapwa, kasedi ong me toto.
42 Li odi samama ap kodo o kasedi ong kisin moni
riakis, me wiada kwadrans eu. 43 A ap kotin molipedo
sapwilim a tounpadak kan, masani ong ir: Melel I
indai ong komail, me li odi samama men et kasedi
ong me laude sang irail karos, me pil kasedi ong nan
deun moni o. 44 Pwe karos kasedi ong sang ni ar pai.
A i me kasedi ong sang ni a samama, karos me a, i
eta a manga.

13 NI a kotieila sang ni im en kaudok, amen
sapwilim a tounpadak kan potoan ong i:
Saunpadak, kom kotin masani takai o im pukat! 2 A
Iesus kotin sapeng, masani ong i: Koe kilekilang im
kalaimun pukat? Sota takai eu pan mi pon eu, me so
pan lokidoki sang. 3 Ari, ni a kotikot pon dol Oliwe sal
dong im en kaudok, Petrus, o Iakopus, o Ioanes, o
Andreas, re ap kelep potoan ong i: 4 Re kotin masani
ong kit, iad mepukat pan wiaui o da pan kadapakilene
en mepukat karos a pan pwaida? 5 Iesus ap kotin
sapeng irail masani: Kalaka, pwe meamen de kotaue
komail! 6 Pwe me toto pan kodo ni ad ai, inda: Ngai
i. Re ap pan kotaueda me toto. 7 O ni omail pan
rong mauin o rong en mauin, komail depa masak!
Pwe mepukat udan wiaui; a saikenta imwi. 8 Pwe
wei eu pan u ong eu wei o pil wei en nanmarki ko, o
sap rerer pan wiaui sili, o lek, o insensued, mepukat
kamoe en patau. 9 A komail kalaka pein komail! Pwe
re pan pang komail la ong kapung o sinakoke kan; o
komail pan kamekame o wisike dong mon monsap o
nanmarki kan pweki ngai, pwen kadede ong irail. 10
O rongamau en kaloki ong mas nan sap karos. 11 A
ni arail wa komail la o pangla komail, der lamelame
mas, me komail pan inda, pil der madamadaua mas.
A iei me o, me pan ko ong komail ni klok ota, i me
komail en inda! Pwe kaidin komail me lokaia a Ngen
saraui. 12 Pwe ol pan pangala ri a ol, pwen kamela; o
sam na seri, o seri ko pan u ong sam, in, o pan kare
ong ir, en kamela. 13 Komail ap pan kalingaringarla
pan aramas karos pweki ad ai. A me dadaurata lao
imwi lel, a pan dorela. 14 Ni omail kilang wiawi sued
en kao lapalap, me a pan wiaui wasa, me a so kon
ong meamen wudok a en dedeki me mimi Iudäa, re
en sopo wong nan nana ko. 15 O me mi pon im, depa
kodido nan im; a depa pil pedelong ong lole, pwen ki
sang meakot. 16 O me mi nan sap, depa sapaledo
ale a likau. 17 A pan non suede ong me lisean o ong
ir, me kadidi ni ran oko. 18 Komail kapakapeki, pwe
omail sapola de wiaui ni ansau en pou. 19 Pwe ni
ran oko kainsensued pan wiaui, me sota due sang ni
tapin sappa, ni en Kot a kotin wiada kokodo kokolata.
20 Ma Kaun o sota kotin kamotola ran oko, sota uduk,
me pan dorela. A pweki me pilipildar akan, me a kotin
piladar, iei me a kotin kamoto kila ran oko. 21 Ma
meamen indai ong komail ni ansau o: Kilang, iet et
Kristus! De ionen! Der kamelele. 22 Pwe Kristus likam
o saukop likam akai pan koda o re pan kasaleda
kilel o manaman, pwen pil kotaue ir, me pilipildar
akan ma re kak ong. 23 Komail ari kalaka! Pwe I kop
ong komail er meakaros! 24 Ari, ni ran oko murin
kainsensued katipin pan rotala, o maram pan solar
lingan. 25 O usu en lang pan pupedi o kelail en lang
akan pan mokimokid. 26 Ari, re ap pan kilang Nain
aramas pan kotikot kodo nan dapok ni a roson melel
o ni a lingan. 27 A ap pan kadar pasang na tounlang
kan, kapokon pena sang pali en lang paieu sapwilim
a pilipildar akan, sang imwin sappa lel imwin lang.
28 Komail en asa karaseras en tuka pik. Ni ra kan
ar pons o pepe pwarado, komail kin asa, me rak
korenier. 29 O pil komail; ni omail kilang wiawia pukat
a pan pwaida, komail en asa, me a korendor, a mier
pan wanim. 30 Melel, I indai ong komail: Di wet sota
pan imwisokela, lao wiawia pukat pwaida. 31 Lang
o sappa pan soredi, a ai masan sota pan soredi.
32 A duen ran o klok sota amen me asa. Tounlang
kan, me mi lang, pil sota asa; Na pil so, Sam eta. 33
Komail kalaka! Masamasan o kapakap! Pwe komail

sasa ansau o! 34 Due aramas amen, me wia sailok
doo, me kidi im a, ap ki ong manaman ren a ladu
kan, pil ki ong karos ar dodok, ap pil masani ong
silepan wanim o, en masamasan. 35 Iei me komail
en masamasaneki, pwe komail sasa ansau, saumas
en im o a purodo, ma sautik, de ailep en pong, de
ni malek kakorot, de ni mansang. 36 Pwe a depa
madangedo, diarada omail mamair. 37 O me I indai
ong komail, I pil indai ong karos, masamasan!

14 KADEKADEO pong ria pong mon pasa o
kamadip en prot somut, Samero lapalap akan o
saunkawewe kan sosong duen widingadi i kamatala.
2 Pwe irail inda: Iermen ni ran en kamadip, pwe de
kamorongada aramas akan. 3 Ari, ni a kotikot Petanien
nan im en Simon tuketuk, ni a kotin kaipokedi ni tepel,
li amen ap potodo, wa kisin kopa alapasta audaud
en men kei, inen en pil en narde, me kasampwal.
A ap kawela kopa o keiedi ong tapwi. 4 Akai re
irail ap suedeki, mongemongeloleki: Menda men kei
wet ola mal? 5 Pwe a pan netila kareda laude sang
denar silipuki, ap pan ko ong me samama. Re ap
lipelipanede li o. 6 Iesus ap kotin masani: Komail ko
sang! Menda komail kainsensued i? Dok mau ong ia,
me a wiada et. 7 Pwe samama kin mi re omail ansau
karos. Ari, ansau me komail mauki, komail kak kadek
ong. A ngai sota kin ieiang komail ansau karos. 8 A
wiaer me a kak ong. A kaonopedier a keie war ai ni
saredi. 9 Melel I indai ong komail: Wasa karos me
rongamau wet pan kalok ia pangada sappa u, re pil
pan lokolokaia duen me a wiadar, pwen katamanpa.
10 Iudas Iskariot, amen ekriamen oko, ap kolang ren
samero lapalap akan, pwen pang ong irail i. 11 Irail
lao rong, re ap peren kida, ap inauki, me re pan
ki ong moni. I ari song duen a pan mongai ong en
pangala i, 12 Ni kaieu en ran en prot somut, ni ar kin
kamela sippul en pasa, sapwilim a tounpadak kan
ap potoan ong i: Ia wasa re kotin men, sen potolang
kaonopada, pwe re en kotin konot pasa? 13 A ap
kotin poronela sapwilim a tounpadak riamen masani
ong ira: Koma ko ong nan kanim o; aramas amen ap
pan tu ong komail, wa men deun pil eu. Idauen i! 14
Wasa a pan pedelong ong, koma indai ong kaun en
im: Saunpadak o masani, ia pera en men kairu kan,
wasa me I pan tungole pasa ia iang ai tounpadak
kan? 15 A ap pan kasale ong koma pera laud poa
kasongsonger o onoper. Iei wasa koma onop ong
kitail. 16 Sapwilim a tounpadak kan ap kola, lel dong
kanim o, o diaradar duen me a kotin masani ong ira
ko; ira ari kaonopada pasa. 17 A lao sautik penaer,
a ap kotido iang ekriamen ko. 18 A ni arail kotidi ni
tepel konokonot, Iesus ap kotin masani: Melel I indai
ong komail, amen komail me iang ia mangamanga et,
pan pang ia la. 19 Re ap tapiada insenola ap potoan
ong i amen amen: Ngai i? A pil amen inda: Ngai i? 20
A ap kotin sapeng masani ong irail: Amen ekriamen
oko me iang ia kadukadu nan dal et. 21 Ari so, Nain
aramas kokola duen a intingidi ong er; o non suede
ong aramas o, me Nain aramas pangpangala re a.
Me mau ong, ma aramas men et sota ipwidi. 22 Ari,
ni arail konokonot, Iesus ap kotikida prot o laolaoki,
ap pilitiki pasang kotiki ong irail masani: Ale, tungole!
War ai metet, 23 A ap kotikida dal o murin a kotin
laolaoki; a ap kotiki ong irail; irail karos ap nim. 24
A ap kotin masani ong irail: Nt' ai metet, ntan inau
kap, me kapwilipwilikidi me toto. 25 Melel I indai ong
komail, I solar pan nim sang wan wain, lao ran en
ai pil pan nim nan wein Kot. 26 Murin arail kauleki
kaul pot, re ap kotilang dol Oliwe. 27 Iesus ap kotin
masani ong irail: Komail karos pan makarada; pwe
a intingidi: I pan kame silepa, ari pwin sip ap pan
muei pasang. 28 A murin ai pan maureda, I pan tiong
wei mo'mail ong Kaliläa. 29 A Petrus potoan ong i:
Karusia pan makar kila, a ngai so. 30 Iesus ap kotin
masani ong i: Melel I indai ong uk, ran wet, pongpong
wet, mon malek a pan kakorot pan riapak, koe pan
kamam kin ia pan silipak. 31 I ari kalaudela a sapeng:
Ma i iang komui matala i sota pan man kamam kin
komui. Irail karos pil inda dueta. 32 Irail ap kotilang
wasa, me ad a Ketsemane, a ap kotin masani ong
sapwilim a tounpadak kan: Komail mondi ong met,
ni ai pan wia kapakap. 33 A ap kotin ukada Petrus,
o Iakopus, o Ioanes, ap kotin laualoda kaualap o
pataula. 34 A ap kotin masani ong irail: Ngen i ap
insensuedela kaualap ong mela. Komail mimi met
o masamasan. 35 A ap kotila ekis, ap pupedi ong
nan pwel, ap laolaoki, ma a kak auer en dauliela. 36
A ap kotin masani: Apa Sam ai, meakaros me kak
pa omui! Kotikiwei sang ia dal wet! Ari so, kaidik me
I men, a me komui men. 37 I ari kotido diar ir ar
mamair, ap kotin masani ong Petrus: Simon koe men
mair, koe sota kak masamasan auer eu? 38 Komail
masamasan o kapakap, pwe komail de ko ong nan
songesong. Ngen me okok, a uduk me luet. 39 A ap
pil kotila o laolao pil masani masan ko ota. 40 A ni a
kotin sapaledo, pil diar ar mamair, pwe mas arail me
toutou; irail sasa, me re en sapengki. 41 A ap kotido
ni kasilepak, masani ong irail: Komail kanangata
omail mair en o kamola? Arier, auer leler! Kilang,
Nain aramas pangapangalanger ni pa en me dipan
akan! 42 Paurida! Kitail kokola! Kilang, me pang ia la
me korendor. 43 Madang ni a kotin mamasan, ari,

Iudas kodo, amen ekriamen oko; pokon kalaimunia
eu iang, wado kodlas o sokon, kodo sang ren samero
lapalap akan o saunkawewe kan o saumas akan. **44**
A me pangala i, ki ong irail kilel eu inda: Meamen i
metik, iei i. Ale, kaluawei, kanai ong! **45** A pwarado
eta ap madang inen dong Iesus inda: Rapi, Rapi,
ap metik i. **46** Irail ari por pena ong ale. **47** Amen
ir, me u wasa o, usada na kodlas, ap pale ladu en
samero lapalap amen, ap lepuka sang salong a. **48**
Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Komail ko
dong ia due lipirap amen, wado kodlas o sokon, pwen
koledi ia. **49** I kin ieiang komail ta ran karos nan im en
kaudok o kaukawewe. A komail sota ale ia. A pwe
kisin likau kan en pungala. **50** Irail karos ap pededi,
tanga sang. **51** Manakap amen ap idauen i, pineki
pena war a likau linen kaselel eu. Manakap akai ap
parokidi. **52** I ari kasela a likau linen kaselel o, ap
sopola kiliso. **53** Re ap kalualang Iesus ren samero
lapalap o. Samero lapalap akan, o saumas akan, o
saunkawewe kan, karos pokon dong re a. **54** Petrus
idauendo i doowei sang lao lel nan tanpas en samero
lapalap. A ap mondi ong ren ladu ko, wia rangerang.
55 Samero lapalap akan o pwin en kadeik roporop
kadede, pwen kine ong Iesus, pwen kamela. Ari, sota
me re diar. **56** Pwe me toto me kine ong i mal. Ari, ar
kinakin sota dupeneta. **57** Akai uda, kine ong i mal
inda: **58** Se rong, a inda: I pan kawela im en kaudok
wet, me pa wiadar, ap id kauada eu ni ran silu, me
sota pa wiada. **59** Ari, ar kinekin sota pil kon pena. **60**
Samero lapalap ap kasinenda nan pung ar ap idok
ren Iesus, masani: Kom sota sapengki meakot, me
mepukat kine ong komui? **61** A a kotin nenenlata,
sota sapeng. Samero lapalap ap pil idok masani ong
i: Komui Kristus sapwilim en men Kaping kaualap?
62 Iesus ap kotin masani: Ngai i! Komail pan kilang
Nain aramas a kaipokedi ni pali maun en me roson
o kokido dapok en lang. **63** Samero lapalap ap ter
pasang a likau ap inda: Menda re atail pil eu kinakin?
64 Komail ronger a lalaue. Da me komail lamelame?
A irail karos ap kadeikada, me a war ong kamela.
65 Akai tapi ong kondipi ong i o pwaindi silang i, ap
pikir, ap indai ong i: Kopada! Papa ko pil pikir i. **66**
Ni en Petrus a mimi panakepir en tanpas, lidu en
samero lapalap amen ap kodo. **67** Ni a kilang Petrus
a wiawia rangerang, a ap kangkakil i o ari, inda: Koe
me pil iang Iesus, men Nasaret! **68** A a kamama kida
inda: I sasa. I pil sota dedeki, me koe indinda en! I ari
koieilang nan katipar; malek ap kakorot. **69** A lidu lao
kilang i, ap pil indang irail, me mimi wasa o: Amen
irail met et. **70** A ap pil kamama kida. Mur ekis irail
me u impa ko; pil indang Petrus: Melel me amen irail
koe, pwe koe pil men Kaliläa amen. **71** I ari lalaue
o kaula: I sasa aramas men et, me komail indinda
en! **72** Ap kariapak en malek a kakorot. Petrus ap
tamanda en Iesus a kotin masani ong i: Mon malek a
pan kakorot pan riapak, koe pan kamam kin ia pan
silipak; ni a lamelamela a ap sangesang.

15 MADANG sangkonai samero lapalap akan,
iangaki saumas akan, o saunkawewe kan, o
pil saunkapung karos kapungada ap saliedi Iesus,
ap wawei pangalang Pilatus. **2** Pilatus ap idok re
a: Komui Nanmarki en Sus akan? A kotin sapeng
masani ong i: Komui me masani. **3** Samero lapalap
akan karauneki i me toto. **4** Pilatus ap pil idok re a
masani: Komui sota sapeng? Kom masani, me re
kinakine ong komui me toto. **5** Iesus pil sota kotin
sapeng Pilatus ap ponepone kida. **6** Ari, ni kamadip o
a kin lapwa ong ir me sensal amen, me re mauki.
7 Ol amen, ad a Parapas, me iang sansal ren me
iang i kamela aramas ni ar kauadar moromor eu.
8 Pokon ap morongada, ngidi ngideki, en wiai ong
irail, me a kin wiai ong irail mas. **9** Pilatus ap sapeng
irail masani: Komail men, i en lapwadang komail
Nanmarki en Sus akan? **10** Pwe a asa, me samero
lapalap akan wakido i ar peirin. **11** A samero lapalap
akan kapururada pokon o, pwe en mauki lapwa ong
irail Parapas. **12** Pilatus ap sapeng pil masani ong
irail: Da me komail mauki i en wiai ong me komail
kaadaneki Nanmarki en Sus akan? **13** Irail ap wer
laudeda: Kalopuela i! **14** Pilatus ap masani ong irail:
Pwe sued da, me a wiadar? Re ap kalaudela ar wer:
Kalopuela i! **15** Ari, Pilatus men kainsenemaui aramas
oko, ap lapwa dong irail Parapas, ap kida Iesus murin
a woki, pwen kalopuela. **16** Saunpei ko ap kalualang i
nan pera eu me ad a pretorium. Re ap eker pena ar
pwin. **17** Re ap kalikauwie kida i purpur o pidada al
en tek, ap langelangie kida. **18** Ap tapi ong kepwene:
Iong Nanmarki en Sus akan! **19** Re ap wokieki tapwi
alek, o kondipe i, ap kelepuki, poridi sang. **20** A lao
nek ar kapailok, re ap ki sang i purpur, ap kapur ong
udan sapwilim a likau, kaluaieila, pwe ren kalopuela
i. **21** Re ap iton ong Simon, men Kirene amen, me
sam en Aleksander o Rupus, me dauli irail ni a kodo
sang nan sap, pwen wada a lopu. **22** Re ap walang i
Kolkata. Iet wewe: Wasa en pontal en mong. **23** Re ap
ki ong i, en kakere wain dol mir. Ari, a sota kotin urak.
24 Ni arail kalopuedar i, re ap ter pasang sapwilim a
likau ko. Re ap kadoropwe, da me amen amen pan
aneki. **25** Ari, ni auer kasilu, me re kalopuela i. **26**
O inting en poa me a pukoki due met: Nanmarki en
Sus akan. **27** Lolap en pirap riamen iang i kalopuela;

amen pali maun i, amen pali maing i. **28** Iei me kisin
likau pung kila, me inda: A wadawad ong ren me
dipan. **29** Ir me kin dauli, kin lalaue, dueduälok inda:
Ei, koe me pan kawela im en kaudok, ap id kaua kida
ran silu. **30** Pein dore uk ala, o kodido sang nin lopu
en! **31** Samero lapalap akan pil dueta, kapailoke,
inda nan pung ar iang saunkawewe kan: A dorelar
akai, a pein i a sota kak ong. **32** Kristus Nanmarki en
Israel, kodido sang nin lopu en, pwe se en kilang o
poson. O ira, me iang i lopu la ko, pil lalaue. **33** Ari,
auer kawonu lel, rotorot ap kipadi sap lao lel auer
kaduau. **34** Ni auer kaduau Iesus ap kotin weriwer
laudeda masani: Eloi, Eloi, lama sapaktani! Iet wewe:
Ai Kot, ai Kot! Da me re kotin kase kin ia la! **35** Akai
me u impa, ni arail rong inda: Kilang, a ekeker Elias.
36 Amen ap tangala, ale lim en pinika eu, ki ong ni
alek apot, ap kida ong en kakere, ap inda: Udi mas!
Kitail kilang, ma Elias pan kodo en kidi sang. **37** Iesus
ap kotin weriwer laudeda kadarala Ngen e. **38** Pera
likau nan im en kaudok ap dei pasang, sangeda pali
poa lel pa. **39** O ni en senturion o, me u saledong, a
kilang a wer laudeda due mo, ap kadarala Ngen e,
a ap inda: Nan melel Sapwilim en Kot aramas men
et. **40** Li akai pil mimi wasa doo, kilekilangedo; Maria
men Magdala, me mi nan pung ar, o pil Maria, in en
Iakopus, me tik, o en Ioses, o Salome. **41** Me pil kin
idauen papa i mas o, ni a kotikot Kalilä; o pil me
toto, me iang i kotida dong Ierusalem. **42** Ari, ni a
sautik penaer, pweki kaonop iei ran mon sapat. **43**
Iosep, men Arimatia amen, ap kodo, me saunkapung
isou amen, me kin pil auiaui wein Kot, me so masak
koti dong Pilatus, poeki kalep en Iesus. **44** Pilatus ap
puriamuiki, me a matalar, ap molipe dong i senturion
o, ap kainoma re a, ma a matalar warai. **45** A lao
mangi sang ren senturion o, a ap ki ong kalep a ren
Iosep. **46** A ap netiada likau linen mau, ap lapwadi i,
kidimeki pena likau o, nekidedi i nan sousou eu, me
weiweida nan paip, ap kadapuri ong takai eu ni au en
sousou o. **47** O Maria men Magdala o Maria in en
Ioses kilang wasa, re nekidedi i.

16 SAPAT lao daulul, Maria men Magdala o Maria
in en Iakopuso Salome netiada men kei pomau
kai, pwe re en kodon keieki i. **2** Nin soran nin tapin
wik, re ap ko dong nin sousou o, ni katipin a pwarada,
3 Irail ap indinda nan pung arail: Is me pan kadapure
sang au en sousou o takai o re atail? **4** Ari, ni ar
kilang, re ap kilangada, me takai o tapure sanger,
pwe me kalaimun kaualap. **5** Ni ar pedelong ong
sousou o, re ap kilang manakap amen momod pali
maun, likauki likau puetepuet. Re ap masakada. **6**
A ap indang irail: Komail der masak! Iesus, men
Nasaret me komail roporop, me kalopular, a iasadar.
A solar kot met. Kilang wasa, re nekidedi ia. **7** Komail
kowei, kaireki a tounpadak kan o Petrus, me a pan
tiong mo omail koti wong Kalilä. I wasa, komail ap
pan kilang i, duen a kotin masani ong komail. **8** Re
ap madangiei sang o tang sang nin sousou o, pwe
re masapwekada rerer, re pil sota indai ong meakot
meamen, pwe re masapwekada. **9 (note: The most
reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)**
Ari, murin a iasada sangkonai nin tapin wik a ap kotin
pwar ong mas Maria men Magdala, me a kotin kause
sang tewil isimen. **10** A ap kola indai ong irail me iang
i ko mas, ni ar mamaiei o sangesang. **11** Ni arail
ronger, me a iasadar, o me a kotin pwar onger i, re
sota kamelele. **12** Muri a kotin pwar ong riamen irail
ni eu mom, ni ara kokolang nan sap. **13** Re ap kola
indai ong me tei kan. A re sota pil kamelele ira. **14**
Mur a pil kotin pwar ong ir ekamen oko ni ar momod
tungotungol, ap kotin kapung ong irail ar soposon o
kapitakai, pweki ar sota kamelele ir me kilang i murin
a iasadar. **15** A ap kotin masani ong irail: Komail ko
ong sappa u, padaki ong aramas karos rongamau! **16**
Meamen me poson o paptaisola, pan dorela. A me so
poson pan kariala. **17** A kilel pukat pan idauen ir, me
poson: Ni ad ai re pan kausaki sang tewil akan, re
pan lokaia toror. **18** Re pan kawela serpent; ma re
nimala men kamela kot, a sota pan kawe ir ala; irail
pan pwil pa ar pon me somau, re ap pan kelailada.
19 Ari, Kaun o lao kotin masani ong irail mepukat, a
ap peukadala nanlang o kotido ong pali maun en Kot.
20 Irail ap kola, padapadak sili wasa karos. A Kaun o
kotin iang dodok, kameleleki masan manaman me
iang.

Lukas

1 MURIN me toto ar intingiedier kasoi pan meakan,
me kitail kin kamelele, 2 Duen ir, me kasokasoi
ong kit, me saunkakede o papa pan masan sang ni
tapi o, 3 I ap pil lamedar, me mau, i en inting wong
komui, Maing Tiopilus, pwe i lelepokki karos sang ni
tapi o kokodo. 4 Pwe komui en asa duen meakan
me komui aleer, me pung melel. 5 Ni muein Erodes
nanmarki en Iudäa, samero amen mia, kisan pwin
ong Apia, me mar a Sakarias, o a paud amen sang
nain Aron seripein oko, me mar a Elisapet. 6 Ira
karos me pung mon Kot, o ira ineneweita ni en Kaun
a kusoned o tiak kan karos. 7 A sota naira seri, pwe
Elisapet li dapwan amen, o ira karos likailapalar. 8 A
kadekadeo ni a kapwaiada a dodok en samero mon
Kot ni ansau o, me a pwin pwaisaneki, 9 Duen a
kin wiaui ren samero kan, o ansau en isik mairong
lao leler, a kotilong ong nan im en kaudok en Kaun
o. 10 A pokon kalaimun mi liki, wiawia kapakap ni
klok en isis. 11 A tounlang en Kaun amen pwara
dong i, kotikot ni pali maun en pei saraui en potik. 12
Sakarias lao masani, ap lusikida o masapwekada. 13
A tounlang o masani ong i: Sakarias, der masak, pwe
om kapakap pwaidar, om paud Elisapet pan naitikeda
seri ol amen, a koe pan ki ong mar a Ioanes. 14
O a pan kare ong uk peren o popol, o me toto pan
perenki a ipwidi. 15 Pwe a pan lapalap ren Kaun o, a
sota pan nim wain, pil so eu song en soko; a pan
dir en Ngen saraui nan kupur en in a. 16 A me toto
ren nain Israel akan, me a pan kawuki ong Kaun ar
Kot. 17 A pan tiong mo a ni ngen o roson en Elias,
pwen kawuki ong seri kan mongiong en sam arail
akan o me sopeik kan ong lamalam en me pung kan,
pwen kaonopadang Kaun o pwin aramas lelapok eu.
18 A Sakarias masani ong tounlang o: Da me i en
asaki me wet? Pwe i ol laudalar amen, o ai paud
pil likailapalar. 19 A tounlang sapeng masani ong i:
Ngai Kapriel, me kin ariri Kot, o me pakadarado, en
lokaia ong uk, o wa dong uk rongamau pukat. 20
Kilang, koe pan lotong la, o sasa lokaia lao lel ran o,
me mepukat pan pwaida, pweki om sota kamelele ai
kasoi, me pan pwaida ni a ansau. 21 A pokon o auiaui
Sakarias, puriamuiki a pwapwand nan im en kaudok.
22 A lao pedoi sang, a solar kak masan ong irail.
Irail ap dedeki, me a udial manaman eu nan im en
kaudok o. A olol ong irail o lotonglar. 23 Kadekadeo
ran akan en a dodok lao nikier, a kotin purelang
sap we koieilang im a. 24 Murin ran pukat a paud
Elisapet liseanda o mimieta nan deu a saunipong
limau indada: 25 Iduen Kaun o kotin wiai ong ia ni
ran oko, ni a kotin masan dong ia, pwen kotiki sang
ia kanamenok pai ren aramas. 26 Ni kawonu en
saunipong tounlang Kapriel pakadarala sang ren Kot
ong nan kanim en Kaliläa eu, me ad a Nasaret, 27
Ren seripein makelekel amen, me kisin nin ong ol
amen, me mar a Iosep, kisan kadaudok en Dawid;
seripein makelekel o adaneki Maria. 28 Tounlang
o kotilong ong nan deu a masani ong i: Kaselelia
Maing, kom meid pai, Kaun o kotikot re omui! Kom
meid pai nan pung en li akan! 29 A lao kilanger i, o
rongadar a masan, ap masapwekadar madamadaua:
Duen song en ranamau o. 30 A tounlang masani ong
i: Maria, ender masak, pwe komui me konekonelar
ren Kot. 31 A kilang, komui pan liseanda o naitikeda
seri ol amen, a komui pan ki ong mar a Iesus. 32
Nan i me pan lapalap, o a pan maraneki Sapwilim en
Kaun lapalap, o Kaun Kot pan kotiki ong i mol en sam
a Dawid. 33 O a pan kakaunda kadaudok en Iakop
kokolata, o sapwilim a wei sota pan imwila. (aiōn g165)
34 Maria ap masani ong tounlang o: Daduen mepukat
pan kak wiaui, aki i sasa ol amen? 35 Tounlang o
kotin sapeng masani ong i: Ngen saraui pan kotin ti
po omui o roson en Kaun lapalap pan kipa komui di, i
me saraui o, me pan ipwi sang komui, pan maraneki:
Sapwilim en Kot. 36 O masani, ri om Elisapet pil
liseandar ni a likailapala, a pan naitikeda seri ol
amen, a kawonu en saunipong ansau wet; iei i me
dapwan, 37 Pwe sota meakot, me Kot sota kak ong.
38 A Maria potoan ong: Masani, ngai lidu en Kaun o;
en wiaui ong ia duen omui masan. Tounlang o ap
kotila sang re a. 39 I ran oko Maria madang kotila
pon nana o nan kanim en Iuda eu, 40 Ap pedelong
ong nan im en Sakarias o ranamau ong Elisapet. 41
Kadekadeo Elisapet lao ronger en Maria a ranamau
ong i, seri o ap mokideda nan kaped a; a Elisapet
ap direkila Ngen saraui, 42 O ngil laudeda masani:
Komui meid pai ren li akan, o meid iasanai ipwin
kupur omui! 43 A iaduen pai wet a ko sang ia, pwe
in en ai Kaun koti dong ia? 44 Masani, ni ai ronger
omui ranamau, seri o ap mokideda nan kaped i aki
a peren. 45 O komui meid pai, pweki komui poson!
Pwe a pan pwaida, me Kaun o kotin masani ong
komui. 46 Maria ap masani: Lol ai kapinga Kaun o,
47 O ngen i perenki Kot ai Saunkamaur. 48 Pwe a
kotin kupurala sapwilim a lidu tikitik o. Kilang, sang
met o kokolata di karos pan kapai kin ia, 49 Pwe a
kotin wiaer song en manaman ong ia, me lapalap o
mar a me saraui. 50 A kotin kalangan ong di karos
kokolata, ong irail me kin lan i. 51 O a kotin wia kida
lim a manaman akan. O a kotin karawan pasang,

me kin lemai nan mongiong arail. **52** A kotin sikin
wei saupeidi kan sang mol ar, ap id kasapwilada me
tikitik kan. **53** A kotin kamede kida kapwa me men
mangadar akan, ap kotin kadarala kaip me kapwapwa
kan. **54** A kotin upor kin sapwilim a ladu Israel, o kotin
tamataman a kalangan, **55** Duen a kotin masani ong
sam atail akan, ong Apraam o kadaudok a kokolata.
(aiōn g165) **56** A Maria kotikot re a saunipong silu, ap
purelang im a. **57** Ari, ansaun Elisapet leler pwen
naitik, a naitikeda seri ol amen. **58** O men imp a kan
o sau i rongadar, me Kaun o kotin kupura i, rap iang i
peren kida. **59** Kadekadeo auel en ran o re pwara
dong sirkomsais seri o; ir ari ki ong mar en sam a
Sakarias. **60** A in a sapeng indada: O kaidin, pwe a
pan maraneki Ioanes. **61** Irail ap indang i: Nan sota
sau om men me maraneki met. **62** Irail ap olol ong
sam a, duen me a mauki, seri en adaneki. **63** I ari
poeki slet eu, ap intingiedier o masani: A pan adaneki
Ioanes. Irail karos ap puriamuiki. **64** A madang silang
i wasok pasang o tenap a sapadokada; i ari masani o
kapinga Kot. **65** A masak kipadi karos, me kaukauson
imp ar, o wiawia pukat lolok sili pon nana en Iudäa
karos. **66** A karos me rongadar, kin nekinekid nan
mongiong arail, indada: Da me seri men et pan wiala?
Pwe lim en Kaun o kotin iang i. **67** A sam a Sakarias
direkila Ngen saraui ap kokopada masani: **68** Kapinga
ong Kaun Kot en Israel, pwe a kotidier ren sapwilim a
aramas akan dore ir ala. **69** O kotin wiadang kitail
kamaur patail sang nan kadaudok en sapwilim a ladu
Dawid. **70** Duen a kotin masanier ren sapwilim a
saukop saraui kan, sang tapin kaua kokodo, **(aiōn g165)**
71 Me a pan kotin dore kitail la sang ren atail imwintiti
o sang nan pa en me kailong kin kitail, **72** O kotin
kalangan ong sam atail akan, o kotin kupureda a inau
saraui, **73** O kaula eu, me a kotin kauki ong sam atail
Apraam, en kotiki ong kitail. **74** Pwe sen dore sang
nan pa en atail imwintiti, ap papa i so masak, **75** Nin
tiak lelapok o pung mon silang i ran karos kokolata.
76 A koe nai seri pan adaneki: Saukop en me lapalap
o, pwe koe pan tiong mon silang en Kaun o, pwen
kaonopada sapwilim a al akan. **77** Pwen kawewe ong
sapwilim a aramas kamaur, iei lapwa pan dip ar akan;
78 Pweki en atail Kot a kalangan melel, me marain
dakaraki dong kitail sang poa. **79** Pwen kamaraini
toun pali rotorot o mot en mela, o kainen ong nä atail
nan al en popol. **80** A seri o kakairida, o kelail ni ngen
e, o a kin mimi nan sap tan, lao a pan sansal ong
Israel.

2 A KADEKADEO ni ran oko nanmarki Aukustus
masani, toun sap akan pan wadawad pena. **2** I
wadawad kaieu, me wiauier ni muein Kirenius kopina
en Sirien. **3** Amen amen koieilang udan sap we, pwen
iang wadawad. **4** Iosep ari pil kotila sang Nasaret
nan Kaliläa, kotilang Iudäa nan kanim Petleem, me
udan kanim en Dawid, pwe i kisan kadaudok en
Dawid, **5** Pwen wadawad iangaki Maria, me kisin nin
ong i o me lisean. **6** Kadekadeo ira lao kot wasa
o, a ansau ap leler pwen naitik. **7** I ari naitikeda
na meseni men, ap kitimki pena likau en seri kai,
o pwilikidi ong nan deun kamanga man, aki im en
kairu a koitalar. **8** Silepan sip kai mi nan sap o sinsila
ar pwin sip ni pong. **9** A kilang, tounlang en Kaun
amen pwara dong ir, o lingan en Kaun dakar irail
ada, ir ari masapwekadar kaualap. **10** A tounlang
o masani ong irail: Komail der masak, kilang, i wa
dong komail rongamau, me pan kaperenda aramas
karos. **11** Pwe Saunkamaur ipwidi ong komail ran wet
nan kanim en Dawid iei Kaun Kristus. **12** A iet kilel
ong komail: Komail pan diar seri o a kidikidiki pena
likau en seri o wonon nan deun kamanga man. **13** A
madang pwin en tounlang ngederenia mi ren tounlang
o, me kapinga Kot masani: **14** Kapinga ong Kot wasa
ileile o sappa en popol; o aramas konekonelar! **15**
Kadekadeo tounlang kan lao kotila sang ir, kotidala
nanlang, silepan sip akan ap inda nan pung arail:
Kitail pan kola Petleem pwen kilang me wiauier wasa
o, me Kaun o kotin kasale ong kitail er. **16** Irail ari
madangedo, ap diaradar Maria i Iosep o seri o, a
wonon nan deun kamanga man. **17** Irail lao kilanger,
rap kalok sili me re kasokasoi ong ir duen kisin seri o.
18 A karos, me rongadar, puriamuiki en silepan sip oko
ar kasokasoi ong irail. **19** A Maria nekinekid masan
pukat karos o madamadauaki nan mongiong i. **20** O
silepa ko puredo kalinganada o kapinga Kot duen
karos, me irail rongadar o kilanger, duen a loloke
dong irail er. **21** Kadekadeo murin pong walu pong,
ran en a sirkomsais, re ki ong mar a Iesus, duen me
tounlang kotiki ong mon a kotin ipwidier. **22** Ran akan
en a kamakelekel lao daulier duen kapung en Moses,
ira ap wa dong i Ierusalem, pwen mueid ong Kaun o.
23 Duen a intingidier nan kapung en Kaun o: Meseni
ol karos me saraui ong Kaun o. **24** O pwen kida
mairong eu, duen me intingidier nan kapung en Kaun:
Turtel muroi riamen de muroi pulepul riamen. **25** A
kilang, aramas amen mi Ierusalem, mar a Simeon, iei
aramas o me pung o masak Kot, o auiaui kapol pan
Israel, o Ngen saraui kotikot re a. **26** A Ngen saraui
kotin kasale ong i, me a sota pan mela, mon a pan
kilang sapwilim en Kaun Kristus. **27** O Ngen saraui
kotiki ong i, en kolang im en kaudok. A sam o in a lao
walong ong nan im en kaudok seri o, pwen kapwaiada

duen tiak en kapung o, 28 I ap koledi i kapinga Kot
indada: 29 Maing, re kotin kasamo sapwilim omui
ladu popol duen omui masan, 30 Pwe mas ai udialer
omui kamaur, 31 Me re kotin kauada sansal mon
aramas karos. 32 Pwen marain eu, me kamaraineki
men liki kan, o kalinganada sapwilim omui men Israel.
33 A sam a o in a puriamuiki meakan, me re indinda
duen i. 34 Simeon ari kapai ir ada indang Maria in a:
Kom kotin mangi, men et me sapwile dong kapupedi
o kamaureda me toto ren men Israel, kilel eu, me
re pan kaundenkoma. 35 Nan kodlas pan dokodi
ngen omui, pwe mongiong en me toto en mulekiada.
36 O li saukop amen mia, mar a Ana, nain Panuel
kisan kadaudok en Aser, me likailapalar, me papaud
saunpar isu sang ni ansaun a makelekel. 37 I ari
li odi men saunpar waleisok paieu tauer poa, ap
sota kin pedoi sang nan im en kaudok, papa Kot
kaisesol o kapakap ni ran o ni pong. 38 I me pil
pwarado ni klok ota, kapinga Kaun o kasokasoi duen
i ong toun Ierusalem karos, me auiaui saunkamaur.
39 Irail kanikiela karos duen kapung en Kaun o, re
ap purelang Kaliläa nan kanim Nasaret. 40 A seri
o kakairida, o ngenin, o dire kila erpit, o kalangan
en Kot kotin ieiang i. 41 Ni par karos sam a o in a
kotilang Ierusalem iang kamadip en pasa. 42 A lao
saunpar eisokriau, irail ap kotilang Ierusalem, duen re
kin wia, pwen iang kamadip en pasa. 43 Ran oko lao
daulier, irail purelang sap arail, a seri Iesus kotikot
eta Ierusalem, a sam o in a sota mangi. 44 A ira kiki
ong, me a kotin iang kapar o tiong mo'ra. Ira kokola
ran eu, ap rapaki i nan pung en sau'ra o ren men imp
arail akan. 45 Ni ara sota diaradar i, ira ap purelang
Ierusalem rapaki i. 46 Kadekadeo murin pong sili
pong ira diaradar i nan im en kaudok, kaipokedi
nan pung en snunpadak kan, kotin mamangi ir o
kaikainoma irail. 47 A karos me rongadar i puriamuiki
a kupurokong o a sapasapeng. 48 Ira lao diaradar
i, ap puriamuiki. In a ap masani ong i: Nai seri, da
me kom wiaki ong kit met? Mangi, sam omui o ngai
raparapa kin komui sangesang. 49 A kotin masani
ong ira: Menda koma rapa kin ia? Koma sota asa, me
I en mimieta nan me Sam ai? 50 Ira ari sota weweki
a masan ong ira. 51 A ap kotin iang ira kotidilang
Nasaret papa ira, a in a nekinekid masan pukat karos
nan mongiong i. 52 Iesus ari kupurokong, kokoda,
lalaudela, o masamas ren Kot o aramas akan.

3 PAR eisoklimau murin nanmarki Tiperius a
sapwileda ni muein Pontius Pilatus kopina en
Iudäa, o Erodes nanmarki en Kaliläa, o ri a ol Pilipus
nanmarki en Ituräa o Trakonitis, o Lisanias nanmarki
en Apilene, 2 Ni muein Anas o Kaipas samero
lapalap, masan en Kot ap pwara dong Ioanes nain
Sakarias nan sap tan. 3 I ari kotikot sili nan sap
karos ni kail en Iordan, padapadak duen paptais en
kalula ong lapwada dip akan, 4 Duen a intingidier nan
puk en masan akan en saukop Iesaia, me masani:
Ngil eu likelikwir sili nan sap tan: Komail kaonopada
al en Kaun o, kaineneda al a! 5 Wau karos pan
audaud o nana o dol karos pan patapatedi, o me
pirok, pan inenla, o me ululen, pan patapatela. 6
Uduk karos pan udial kamaur en Kot. 7 A ap masani
ong aramas akan, me koieila, pwen paptaisla re a:
Dakot, wan oter komail; is me padaki ong komail,
en piti sang ni kamekam, me kokodo? 8 Ari komail
kapareda wan kalula mau. A komail depa lamelame,
me komail pan indang pein komail: Nan Apraam sam
atail. Pwe i indai ong komail, me Kot kotin kak ong
wiaki ong Apraam na seri kai takai pukat. 9 Sile o
mier ni tapin tuka kan. Ari, tuka karos, me so wa
mau, pan palepaledi o lokidokila nan iai. 10 Pokon
o ap idok re a indada: A da me kit en wia? 11 A
kotin sapeng masani ong irail: Meamen, me a sakit
riau, i en ki ong, me sota a. O me kan a kisin manga
mia, i en wia dueta. 12 A saunopwei kan pil pwara
dong i pwen paptais, irail potoan ong i: Saunpadak,
a da me kit en wia? 13 A masani ong irail: Komail
der ale laude sang me kileledier. 14 Saunpei kan
ap pil kalelapok re a indada: A da me kit en wia? A
masani ong irail: Komail der kaloke mal meamen, o
der wia sapung ong meamen, a komail ale pwain
omail o insenemau kila. 15 Aramas akan lao kiki
ong o mongemongeloleki, me Ioanes me Kristus, 16
Ioanes ap sapeng masani ong irail karos: I paptais
kin komail pil, a me laude sang ia kotido muri, me i
sowar ong, en lapwada sal en sapwilim a sut, i me
pan paptais kin komail Ngen saraui o kisiniai. 17 Tanir
mi nan lim a, a pan kotin koko melel sapwilim a pera,
ap nekid pena wan korn nan sapwilim a im en nak, a
dip a pan kotin karong kila kisiniai sokun. 18 O song
toto, me a kotin panaui aramas akan o padaki ong
pokon o rongamau. 19 A nanmarki Erodes, me Ioanes
kapung pweki Erodias en ri a ol a paud, o pweki sued
karos, me Erodes wiadar, 20 Kalaudela dip a ni a
saliedi Ioanes nan imateng. 21 A kadekadeo aramas
karos lao paptaiselar, o Iesus pil paptaiselar o kotin
laolaoki, nanlang ap ritida, 22 O Ngen saraui kotidi
dong i ni mom en muroi men, o ngil eu sang nanlang
masani: Koe nai Ol kompok, me I kin peren kida.
23 Iesus impan saunpar sileisok ni a kotin tapiada
saunpadak, o re kikiong me i nain Iosep, me nain
Eli, 24 Me nain Matat, me nain Lewi, me nain Melki,

me nain Ianes, me nain Iosep, 25 Me nain Matatia,
me nain Amos, me nain Naum, me nain Esli, me
nain Nakai, 26 Me nain Maat, me nain Matatia, me
nain Simei, me nain Iosep, me nain Iuda, 27 Me nain
Ioanan, me nain Resa, me nain Serupapel, me nain
Salatiel, me nain Neri, 28 Me nain Melki, me nain Adi,
me nain Kosam, me nain Elmodam, me nain Er, 29
Me nain Ioses, me nain Elieser, me nain Iorim, me
nain Matat, me nain Lewi, 30 Me nain Simeon, me
nain Iuda, me nain Sosep, me nain Ionam, me nain
Eliakim, 31 Me nain Melia, me nain Mena, me nain
Matatan, me nain Natan. Me nain Dawid, 32 Me nain
Iese, me nain Oped, me nain Poas, me nain Sala, me
nain Naasan, 33 Me nain Aminadap, me nain Aram,
me nain Esron, me nain Peres, me nain Iuda, 34 Me
nain Iakop, me nain Isaak, me nain Apraam, me nain
Tara, me nain Naor, 35 Me nain Seruk, me nain Reku,
me nain Palek, me nain Eper, me nain Sala, 36 Me
nain Kainan, me nain Arpaksad, me nain Sem, me
nain Noa, me nain Lamek, 37 Me nain Metusala, me
nain Enok, me nain Iared, me nain Maalaleel, me
nain Kainan, 38 Me nain Enos, me nain Set, me nain
Adam, me sapwilim en Kot.

4 A IESUS, me dir en Ngen saraui, puredo sang
Iordan, o Ngen kotin kalualang i nan sap tan. 2 O
wia songesong pan tewil ran pangaul. A sota kotin
konot ni ran oko. Ran akan lao imwisokela ap men
konot. 3 Tewil ap indai ong i: Ma komui sapwilim en
Kot, en masani ong takai wet, a en wiala prot. 4 A
Iesus kotin sapeng i masani: A intingidier: Kaidin prot
eta, me aramas en memaureki, pwe masan en Kot
akan. 5 Tewil ap kaluadalang i pon nana ileile eu o
kasala ong i wein sappa karos ni marep taieu. 6 Tewil
indang i: I pan ki ong komui manaman pukat karos o
a lingan, pwe a muei ong ia er, a i pan ki ong, me i
mauki. 7 Ari, ma komui pan pongi ia, karos ap pan
sapwilim omui la. 8 Iesus kotin sapeng i masani: A
intingidier: Koe en pongi ong Kaun om Kot; i eta,
koe en papa. 9 I ap kalualang i Ierusalem o kauada
i pon kongkong en im en kaudok o indai ong i: Ma
komui sapwilim en Kot, kasedi pein komui, 10 Pwe
a intingidier: A pan kasilaki sapwilim a tounlang kai
komui, pwen apapwali komui. 11 O wa komui nan
lim ar akan, pwe aluwilu omui der dipikelekel ni takai
eu. 12 Iesus kotin sapeng masani ong i: A Iolokido,
koe ender kasongesong Kaun om Kot! 13 Tewil lao
kanikiela songesong karos, ap muei sang i ansau
kis. 14 Iesus ap kotin pure dong Kaliläa ni roson
en Ngen, ap indand sili nan sap karos me mi imp
a. 15 A kotin kaukawewe nan ar sinakoke kan, o
karos kapinga i. 16 A kotin lel Nasaret, wasa a kotin
kakairida ia, ap kotilong song nan sinakoke duen
a kin wiada ni ran en sapat o kotida, pwen wadok.
17 Puk en saukop Iesaia ap wisike dong i a lao lim
pasang puk o ap diarada wasa o me intingidier: 18
Ngen en Kaun kotikot re i, i me a keie kin ia da, pwen
padaki ong me samama kan rongamau. A kadar ia
do, pwen kaloki ong me salidi kan, me ren saladokela,
o me maskun akan pan kilang wasa, o me patau kan
pan maioda, 19 O kaloki saunpar mau en Kaun o.
20 A kotin lim pena puk o ap kupure ong me papa
men o kotidi. Mas en karos nan sinakoke kangkakil
i. 21 I ari tapiada masani ong irail: Kisin likau wet
pwaidar mo'mail ran wet. 22 Ir karos ap kadede o
puriamuiki masan kompok kan, me pwili sang silang i,
ap indada: Kaidin i nain Iosep? 23 A ap kotin masani
ong irail: Nan melel, komail pan indang ia karaseras
wet: Saunwini, sauasa pein uk! Pwe se rongadar
duen song kapuriamui, me wiauier nan Kapernaum;
ari kom pil wiada dueta wasa et nan sap omui. 24 A
kotin masani: Melel I indai ong komail, sota saukop
amen me konekon nan sap we. 25 A melel I indai
ong komail, li odi toto mi nan Israel ni muein Elias, ni
ansau nanlang matata par silu o saunipong wonu, ni
lek lapalap kipadi sap karos; 26 A sota amen, me
Elias pakadar wong, pwe ren li odi men nan Sarepta
nan sap Sidon. 27 O me tuketuk kan me toto nan
Israel ni muein saukop Elias, a sota amen re'rail, me
kelailadar, pwe Naeman eta men Sirien. 28 Karos, me
mi nan sinakoke ni ar rongadar mepukat, ap makar
kida kaualap, 29 Re udar sikonlar i sang kanim o, o
kalualang i pon kailan dol o, wasa ar kanim kakaudar
ia, pwen kasedi sang ia, 30 A i kotin weid nan pung
ar, kotila sang irail. 31 I ari kotilang Kapernaum kanim
en Kaliläa, o kotin kawewe ong irail ni ran en sapat
akan. 32 Irail ari puriamuiki a padak, pwe a masan
me manaman. 33 A aramas amen mi nan sinakoke,
me ngen en tewil saut amen ti po a, me weriwer
laud, 34 Inda: Ko sang kit, menda re omui kit Iesus
en Nasaret! Kom kotido, en kawe kit ala. I asa, me
komui nain Kot saraui. 35 Iesus ap kidaue i masani:
Nenenla o ko sang re a. Tewil lao kasedi i nan pung
arail, ap koiei sang re a, sota me sued kot a wiai
ong i. 36 Irail karos ap puriamui kila, kasokasoi nan
pung arail indada: Dakot masan pot et? Pwe a masan
manaman o roson ong ngen saut akan, irail ap kin ko
wei sang. 37 I ari indand sili nin sap karos wasa o. 38
I ap kotida sang nan sinakoke, ap kotilong ong nan
im en Simon. A saulap en Simon me somau karakar.
Irail ari poekipoeki i re a. 39 I ari koti dong i masani
ong somau o, ap madang ko sang, i ari madang

paurida papa irail. 40 Katipin lao kirilar, rap wa dong i
ar luet akan karos. I ari kotikidang amen amen lim a
kan, kakelail ir ada. 41 O tewil akan pil kowei sang
ren me toto, me weriwer indada: Komui sapwilim en
Kot. I ari kotin kidau ir ada, o sota mueid ong irail, en
lokaia, pwe re asa, me i Kristus. 42 A lao wasa ran a
kotilang wasa rir, a pokon o raparapaki i, re pokon
dong i o kolekol i pwen der koti wei sang irail. 43 A i
kotin masani ong ir: I pil pan padaki rongamau en
wein Kot nan kanim tei ko, pwe i me I pakadar kidor.
44 A i kotin padapadak nan sinakoke en Kaliläa kan.

5 A KADEKADEO ni en aramas toto ar tanga dong
imp a, pwen rongerong masan en Kot, a kotikot
pon kailan le en Kaliläa, 2 Ap masani kisin sop riapot,
me peipei nan le o, a saused akai keredi sanger
widen ar uk kai. 3 I ari kotida pon apot ren sop oko,
war en Simon, kotin poeki re a, en kaiieila ekis sang
ni sap o. I ari kaipokedi, kawewe ong aramas sang
nan sop o. 4 I lao kaimwisokela a masan, ap masani
ong Simon: Seisei kowei wasa lol, ap kaduedi oma
uk kan, pwe koma en saikidi. 5 A Simon sapeng
potoan ong i: Maing, se laiter pong lao lel wasa ran,
ap sota saik at, ari so ar masan, me i pan kaduekidi
uk en. 6 Irail lao wiadar met, rap oro pena mam toto;
ara uk ari ola. 7 Irail ari olole kis arail oko, me mi
nin apot sop, pwe re en kodo sauasa irail. Irail ari
kodo, kadirela sop riapot, ira ari pan mauidi. 8 Simon
Petrus lao kilanger mepukat, ap poridi sang Iesus,
potoan ong: Maing, re kotiwei sang ia, pwe aramas
sued amen ngai. 9 Pwe a puriamuiki o ir karos, me
iang i, pweki saik ar, me re saikidi. 10 A pil dueta
Iakopus o Ioanes nain Sepedäus ol oko, me iang
Simon. Iesus ap kotin masani ong Simon: Koe der
masak, pwe sang ansau wet kokola koe pan saikidi
aramas. 11 Irail kaikilong ong liman sap ar sop oko,
re ap kasela karos, idauendo i. 12 Kadekadeo ni a
kotikot nan eu kanim, kilang, ol amen mia, me dir
en tuketuk. A lao kilanger Iesus, ap pupekidi mas a,
poeki re a potoan ong: Maing, ma re kotin kupura, re
pan kak ong kamakel ia da. 13 I ari kotin kapawei
lim a sair i masani: I men, koe en makelekel. Ari, a
tuketuk madang modi sang. 14 I ari kotin inapwiedi i,
en der indang meamen; a kola kasale ong pein uk
samero ko, o kida mairong, pweki om makelekeladar,
me Moses masanier, pwen kadede ong irail. 15 A a
madang indand sili o pokon kalaimun pokon pena,
pwen rong i o kelailada sang ar somau kan. 16
I ari kotin kelepela nan sap tan, pwen laolao. 17
Kadekadeo eu ran ni a kotin kaukaweweda, Parisär o
saunkawewe kan, me mod imp a, irail pwarado sang
kanim en Kaliläa o Iudäa karos o sang Ierusalem; a
roson en Kaun o pwili wei sang i, kakelada amen
amen. 18 A kilang, ol akai roado aramas amen me
kokon madak, rap raparapaki duen ar pan kak walang
lole, pwilikidi mo a. 19 A ni ar sota kak diar wasa,
me re pan kai dong impa pweki pokon o, rap dauda
pon im o, kakiridi i nan os iangaki pet, lao nan pung
arail mon Iesus. 20 A lao mangi arail poson, ap kotin
masani: Aramas o, dip om akan lapwa sang uk er. 21
A saunkawewe o Parisär akan ap mongemongeloleki
indada: Is men et, me kin lalaue? Is me kak lapwada
dip akan, pwe Kot eta? 22 A Iesus lao mangi ar
mongemongelol, ap kotin sapeng masani ong irail: Da
me komail kin mongemongeloleki lol omail? 23 Da me
mongai ren inda, dip om akan lapwa sang uk er, de
inda, uda, aluwei? 24 A pwe komail en asa, me Nain
aramas manaman ong lapwada dip akan nin sappa,
iei me a kotin masanieki ong me kokon madak: I indai
ong uk, uda, ale ki om kola deu om! 25 A madang
uda mo'rail, kida a pet, me a wonon poa, koieilang
im a kapikapinga Kot. 26 Ir karos ap puriamui kida
o kapikapinga Kot, o dire kila masak indada: Ran
wet kitail kilanger me kapwuriamui melel. 27 Murin
mepukat a kotila sang wasa o, ap masani saunopwei
amen, ad a Lewi momod nan wasan nopwei, ap
masan ong i: Idauen ia do! 28 I ari kasela a meakaros,
uda, idauenla i. 29 Lewi ari wiada kamadip lapalap
ong i nan im a; a saunopwei ape me toto, me iang i ni
tepel. 30 A Parisär o arail saunkawewe kan lipaned
ong sapwilim a tounpadak kan indada: Da me komail
iangaki saunopwei o me dipan akan manga o nim. 31
Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Me kelail sota
mau ong saunwini, pwe me somau kan. 32 I kodon
ekeker dong kalula me dipan akan a kaidin me pung
kan. 33 Irail ap potoan ong i: Da me tounpadak en
Ioanes akan kaisesol pan pak toto o re kapakap toto,
o pil dueta en Parisär akan, a sapwilim omui kan kin
tungole o nim? 34 A Iesus kotin masani ong irail: O
komail sota kak ki ong toun kapar en kamadip en
kapapaud en kaisesol arain ol kamod mi re'rail! 35
A eu ran ol kamod pan peuka wei sang irail, i ran
oko re ap pan kaisesol. 36 A kotin masani ong irail
karaseras eu: Sota me kin deik ong likau kap ni likau
maring; a ma ei, a pan ter pasang likau kap; a kisan
likau kap pil sota pan paroki ong likau maring. 37 A
sota me kin kodie ong wain kap nan ed maring; a ma
ei, wain kap pan ter pasang ed akan, ap wudokila o
ed akan pan ola. 38 A re kin kodie ong wain kap nan
ed kap, ira karos ap nekinek mau. 39 O sota, me kin
nim sang wain maring, pan mauki wain kap, pwe a
kin inda: Me maring o me mau sang.

6 KADEKADEO ni ran en sapat kariau a kotin weid
nan mat en korn o sapwilim a tounpadak kan ap
dolung wan korn o irriris nan pa arail, ap kangkang. **2**
A Parisär akai indang irail: Menda komail kin wiada,
me sota pung, en wiaui ni ran en sapat? **3** Iesus ari
kotin sapeng masani ong irail: Komail sota wadoker,
me Dawid wiadar ni a men mangadar, i o me iang
i? **4** Duen a pedelong ong nan tanpas en Kot, o ale
prot en kasansal, o kangkang o pil ki ong me iang
i, me sota pung, aramas en tungole, samero kan
eta? **5** O masani ong irail: Nain aramas pil kaun en
sapat. **6** A kadekadeo ni eu sapat a kotilong ong
nan sinakoke kaweweda. A aramas amen mia, me
pa a pali maun motorla. **7** A saunkawewe o Parisär
akan masamasan i, ma a pan kakelada i ni ran en
sapat, pwe re en kadipa i. **8** A kotin angi ar lamelam
ap masani ong aramas o, me pa a motorla: Uda
kodo met! A ap uda ko ong wasa o. **9** Iesus ap kotin
masani ong irail: I men idok re omail, da me pung en
wiada ni ran en sapat ren me mau de me sued? En
kolekol de kawela maur en aramas? **10** I ari kotin
aupwil sili po'rail masani ong i: Kapawei pa om! A
ap wiada, pa a ap kelailada, a maula dueta me teio.
11 Irail ap makaradar kaualap o kapukapung pena,
da me re pan wiai ong Iesus. **12** Kadekadeo ni ran
oko, a kotidala pon nana pwen laolao. I ari kotin
laolao ong Kot lao wasa ran. **13** A lao ran pasang,
ap kotin molipei pena sapwilim a tounpadak kan. A
kotin piladar ekriamen, me a kamareki wanporon. **14**
Simon me a kotin kaadaneki Petrus, o ri a Andreas, o
Iakopus, o Ioanes, o Pilipus, o Partolomäus, **15** O
Matäus, o Tomas, o Iakopus nain Alpäus, o Simon,
me adaneki Selotes, **16** O Iudas nain Iakopus, o
Iudas Iskariot, me pangala i. **17** A lao kotin iang ir
kotidi dong wasa kis nan sap patapat o, sapwilim
a tounpadak kan toto o aramas ngederenia pokon
dong i sang nan Iudäa, o Ierusalem, o Tirus, o Sidon,
re mi pon oror, pwen rong i o kakelailada sang ar
somau kan; **18** O me kalokolok ren ngen saut akan ap
kelailadar. **19** A aramas karos men doke i, pwe roson
kin pwiliwei sang i, kakel irail karos. **20** A ap kotin
aupwil sili pon sapwilim a tounpadak kan masani:
Meid pai komail, me samama, pwe noumail wein
nanlang. **21** Meid pai komail, me men mangadar
ansau wet, pwe komail pan medila. Meid pai komail,
me kin sangesang ansau wet, pwe komail pan kaurur.
22 Komail meid pai, ma aramas akan kailong kin
komail, o kase komail la, o kidaue komail, o kawela
ad omail, pwe dene me sued, pweki Nain aramas.
23 Komail en peren ni ran o, o Iusilus, pwe kilang,
pwain omail me lapalap nanlang, pwe iduen me sam
arail akan wiai ong saukop akan. **24** A me suedi ong
komail kapwapwa kan, pwe komail anekier omail
peren. **25** Suedi ong komail, me medier, pwe komail
pan dupokala. Suedi ong komail, me kin peren ansau
wet, pwe komail pan mauk o sangesang. **26** Suedi
ong komail, ma aramas akan karos pan lokaia mau
kin komail; pwe iduen me sam arail akan wiai ong
saukop likam akan. **27** A I indai ong komail, me
kin rongerong, pok ong omail imwintiti, wiawia mau
ong me kin kailong kin komail, **28** Kapaiada, me kin
karia komail la, kapakapa kin ir, me kainsensuede
kin komail; **29** O me pikir uk ni apali en likin sap om,
pil ki ong i pali teio, o me pan ki sang om likau pup,
pil mueid ong i noum sakit. **30** Ki ong karos, me kin
poeki re om, o me pan atia sang om kapwa, koe
der poeki re a, a kapuredo. **31** A duen me komail
men, aramas en wiai ong komail, iduen me komail
en wiai ong irail. **32** Pwe ma komail pok ong, me kin
pokepoke komail, da me pan kating pamail? Pwe me
dipan akan pil kin pok ong kompoke parail. **33** A ma
komail wiawia mau ong, me wia mau ong komail,
da me pan kating pamail? Pwe me dipan akan kin
wia pil dueta. **34** A ma komail pan ki ong irail, me
komail akpwainongki, da me pan kating pamail? Pwe
me dipan akan pil kin wiai ong me dipan, pwen ale
me dueta. **35** A pok ong omail imwintiti, o wiawia
mau, o ki ong so akapwainok, a pwain omail pan
lapalap, o komail pan seri en me lapalap o. Pwe a
kupura, me so danke o me sued akan. **36** Komail
ari kadek rasong Sam omail me kalangan. **37** Ender
kadeikada a komail sota pan pakadeikada. Ender
kariala, a komail sota pan kariala. Lapwada, a komail
pan lapwada. **38** Kisakisa wei, a a pan depuk ong
komail dal mau eu, me idang pena, o itik pena, o
dir kaualap, me pan ko ong komail. Pwe men song
ota, me komail kin songki, iduen a pil pan song ong
komail. **39** A kotin pil masani ong irail karaseras
eu: Da, me maskun pan kak kare me maskun? Ira
karos sota pan pupedi nan por o? **40** Tounpadak sota
kin laude sang a saunpadak. Ma tounpadak paroki
ong a saunpadak, nan a unsokala. **41** A menda koe
kilekilang pul ni mas en ri om ol, ap sota kan ataut o
ni pein mas om? **42** De iaduen, koe pan indang ri
om: Ri ai, aui mas, i pan ki sang pul ni mas om, ap
sota kilang ataut o ni mas om? Malaun amen koe,
ki sang mas ataut o ni mas om, a koe ap pan kak
kilang, duen om pan kak kisang pul, me mi ni mas en
ri om. **43** Pwe tuka mau sota pan wa sued. Pil sota
tuka sued pan wa mau. **44** Tuka karos kin diarok kida
a wa. Pwe aramas sota kak dolung sang pik ni tuka
kamadak, aramas pil sota kin dolung sang wan wain

ni tuka mal. 45 Aramas mau amen kin kapwareda
me mau sang nan a pai mau en mongiong i, a me
sued amen kin kapwareda me sued sang nan a sued,
pwe aua kin kida sang nan audepan mongiong o.
46 A iaduen, komail kin indang ia: Maing, Maing, ap
sota kin wiada, me I kin inda? 47 Meamen ko dong
ia o rongerong ai masan kan, o kapwaiada, nan I
pan kasale ong komail, me a rasong. 48 Nan i me
rasong aramas amen, me kauada im eu o weirada
lol, o pasonedi pon paip. A lapake lao pwilido, ad ap
maimai ong im o, ap so kak kamokidedala, pwe a
kakau pon paip o. 49 A meamen rongerong, ap sota
kapwaiada, nan a rasong aramas amen, me kauada
im eu nan pwel so pasonedi. A lapake pwil maiai ong,
a ap madang rongk pasang, o ola en im o me laud.

7 A LAO kotin erela a masan akan karos ong pokon
o, a ap kotilang Kapernaum. 2 Ladun senturion
amen mia, me kasampwal re a, me somau, a pan
mela. 3 A lao rongada duen Iesus, ap poronelang i
saumas en Sus akan, poeki re a, en kotido kakelailada
a ladu. 4 Irail lao pwara dong Iesus, ap ngidingideki i
potoan ong: A war ong, ren kotin wiai ong i mepukat.
5 Pwe a kin pok ong toun sap atail o kauadang kit
sinakoke o. 6 Iesus ap kotin iang ir ala. A ni solar non
doo sang im o, senturion ap poronelang i kompok kai,
potoan ong: Maing re der kangere ir kotido, pwe i
sowar, ren ketlong ong nan im ai. 7 Ngai ari sota kin
aka, me i war ong poto dong ir. A re kotin masaniata;
a ai ladu pan kelailada. 8 Pwe ngai pil aramas amen,
me mi pan manaman akan, ap kaunda saunpei kai. A
ma i pan, indang amen: Kowei! A pan kola; o ong
amen: Kodo! A pan kodo; o ong ai ladu: Wiada met!
A pan wiada. 9 Iesus lao mangi mepukat, ap kotin
puriamui kila, saupei dong pokon o, me idauendo
i, masani: I indai ong komail, me I saik diar poson
lapalap duen met, sota ren men Israel. 10 A me
pakadarala kan lao purelong ong nan im o, re ap
diarada, me ladu o kelailada. 11 Kadekadeo murin
mepukat a kotilang kanim eu ad a Nain; sapwilim a
tounpadak kan toto iang i; o aramas pil me toto. 12
A lao koren iong wanim en kanim o, kilang, melar
amen, me re wawei, ieros en in a, a iei li odi amen; a
toun kanim me toto iang i. 13 Kaun o lao masani i, ap
kotin kupurela, masani ong i: Eder sangesang. 14
I ari koti ong, doke kopa o, a me roa kan ap udi. I
ap kotin masani: Manakap, I indai ong uk, paurida!
15 A me melar o ap modada, pikekidi lokaia. Iesus
ap kotiki ong i ren in a, 16 Masak ap kipa ir edi, o
kapikapinga Kot indada: Nan saukop lapalap amen,
me pwarado re atail, o Kot me kotier ren sapwilim a
aramas akan. 17 A kasoi pot et duen i lolok sili nan
Iudäa o sap karos, me mi imp a. 18 En Ioanes a
tounpadak kan kaire kin i mepukat karos. 19 Ioanes ap
molipeido sapwilim a tounpadak kan riamen, porone
ira lang Iesus, masanlang i: Ir me pan kotido, de sen
auiaui amen? 20 Ol oko lao poto dong i, ap potoan
ong: Ioanes saunpaptais kadar kit dong ir potoan
kalelapok: Ir me pan kotido, de sen auiaui amen? 21
A ni auer ota a kotin kakelada me toto sang ar somau,
o luet, o ngen sued akan, o kotin kapad pasang mas
en me maskun toto. 22 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: Koma u kowei, kaireki Ioanes, meakan
komail kilanger o ronger: Me maskun akan kilangada
wasa, o me luet akan kin alialu, o me tuketuk kan
makelekeleda, o me salongepon kin rong wasa, o
me melar akan kin maureda, o rongamau me lolok
ong me samama kan. 23 O meid pai, me sota pan
makar kin ia! 24 A men kadar en Ioanes lao purela,
Iesus ap kotin tapiada masani ong pokon o duen
Ioanes: Da me komail koieila en kilang nan sap tan?
Komail men kilang alek pot, me kin dueduälokki ang?
25 De da me komail koieila en kilang? Komail men
kilang aramas amen, me likau kida likau muterok?
Kilang, me kin likau kida likau lingan, o kaped en
manga, kin mi nan im en nanmarki kan. 26 De da me
komail koieila en kilang? Saukop amen? Ei, I indai
ong komail, a laude sang saukop amen. 27 Pwe iei
i me intingidier due: Kilang, I kadarala mo mui nai
men kadar amen, me pan koki al mo'mui. 28 Pwe I
indai ong komail, sota saukop amen me ipwi sang
ren li akan, me laude sang Ioanes saunpaptais, ari
so, me tikitik nan wein Kot, iei me laude sang i. 29
A aramas karos, me rongerong i, o saunopwei kan
kapinga Kot ni ar iang paptaiseki paptais en Ioanes.
30 A Parisär o saunkawewe kan sapai ong pein irail ni
ar mamaleki kupur en Kot, ap sota iang paptais re
a. 31 A da me I en karasai ong aramas en di wet?
O da me irail rasong? 32 Irail me rasong seri kai,
me kin momod nan wasan net akan o likelikwir nan
pung arail indinda: Kit kasakasang, a komail sota
kakalek; kit kamamauke kin komail, a komail sota
sangesang. 33 Pwe Ioanes saunpaptais pwarado,
ap sota kang prot, o sota nim wain, a komail kin
inda: Nan tewil kin di poa. 34 Nain aramas pwarado,
manga o nim, a komail kin inda: Kilang, me kaped en
manga o kamom sakau, kompoke pan saunopwei o
me dipan akan! 35 A lolekong kin diarok kida na seri
kan karos. 36 A Parisär amen poeki i, en konot re a.
I ari kotilong ong nan im en Parisär o kaipokedi ni
tepel. 37 A kilang, li amen mi nan kanim o, me dipan
amen, a lao asa, me Iesus kotikot konot nan im en

Parisär o, ap wado kokon en alapasta, **38** O poridi
mur i ni aluwilu a sangesang o pikekidi widenki pil
en mas a aluwilu a, o limwieki a pwilipeipei, o metik
aluwilu a kan o keieki alapasta. **39** A Parisär o, me
lukedo i lao kilanger, ap mongemongeloleki indada:
Ma ol men et saukop amen, a pan asa, is li o, me
sair i, pwe me dipan amen. **40** Iesus ap kotin sapeng
masani ong i: Simon, I men indai ong uk meakot.
I ari indada: Saunpadak, masania do! **41** Ol amen
mia, me aramas riamen pwaipwand ong. Amen ira
pwaipwandeki denar limepuki, a amen limeisok, **42** A
ni ara sota men kapungala, a kisakisa kin ira la karos.
Indang ia, is re'ra, me pan pok ong i laud? **43** Simon
sapeng potoan ong: I lamelame i, me a kisakis laud
ong. A kotin masani ong i: Koe meid pung kasauiada.
44 I ari saupei dong li o masani ong Simon: Koe kilang
li men et, I pedelong ong nan im om, a koe sota ki
ong ia pil men widen nä i kat, a i me widenki pil en
mas a nä i kat, o limwieki a pwilipeipei. **45** Koe sota
metik ia, a i sota tukedi sang metik nä i kat, sang ni a
pedelong lao lel met. **46** Koe sota usore kin ia le, a
met keiekier nä i kat alapasta. **47** Nan i me I indaki
ong uk: Dip a kan me toto me lapwadar, pwe a kin
limpok laud; a me dip a sota non lapwada, nan a kin
limpok tikitik. **48** I ari masani ong li o: Dip om akan
me lapwadar. **49** A me iang mod ni tepel o ap tapiada
inda nang pung ar: Is men et, me pil kin lapwada dip
akan? **50** I ap kotin masani ong li o: Om poson me
dore uk ala, kowei popol!

8 KADEKADEO murin mepukat a kotin kakan sili
nan kanim laud o me tikitik kan, padapadak o
kaloki rongamau en wein Kot, o ekriamen iang i.
2 O pil li akai, me a kotin kakelailada sang ngen
sued o somau kan, iet akan: Maria, me pil adaneki
men Makdala, me tewil isimen koiei sang. **3** O Ioana
iei likond en Kusas en Erodes a saunkoa men, o
Susana, o me toto, me papaki i ar kapwa kan. **4** A
aramas totoia lao pokon dong i sang nan kanim akan,
karos, ap kotin karaseras masani: **5** Saunkamor kolan
kamor a war akan. Ni a kamokamorok akai ap moredi
ong pon kailan al ap tiatidi o manpir en pan lang nam
ir ala. **6** A akai moredi ong pon paip. A lao wosada, a
mongedi, pweki a sota lamelamur. **7** Akai moredi nan
tuka teketek, a tuka teketek wosada, kasokä ir ala. **8**
A akai moredi nan pwel mau, ap wosada o wada pan
me epuki. Ni a kotin masanier mepukat, ap masan
laudeda: Me salong a mia, men rong, i en rong! **9** A
sapwilim a tounpadak kan ap kalelapok re a: Ia wewe
en karaseras wet? **10** I ari kotin masani: A muei ong
komail er, en asa me rir en wein Kot, a met akan en
asa ni karaseras akan pwe ren kilang, ap sota kilang,
o rong, ap sota weweki. **11** A iet wewe en karaseras
o: Masan en Kot iei war akan. **12** A me mi pon kailan
al o, iei ir, me rongadar, a muri tewil pwarada katia
sang masan en Kot nan mongiong arail, pwe ren
der poson, rap maurela. **13** A me mi pon paip, iei
ir, me kin rong masan o ap pereperen ale, a sota
kalau re'rail. Ansau kis re kin poson, a ni ansaun
songesong, irail kin pupe sang. **14** A me moredi nan
tuka teketek, iei irail me kin rong, ap koieila tiropeki
anan o pai, o inong sued en maur et, rap sokekila,
ap sota wa. **15** A nan sap mau, iei irail, me kin rong
masan o, ap nekinek nan mongiong ar inen o mau, o
wada nin tiak en kanongama. **16** Sota me kin isikeda
lamp, ap pwainekidi kopa eu, de ki ong pan men
wendi a pon deu a, pwe me pan pedelong ong en
kilang marain o. **17** Pwe sota me rir kot, me so pan
sansaleta, pil sota me okiok kot, me so pan kalok
sili. **18** Komail ari kalaka duen omail kin rongerong,
pwe me a mia, ekis pan ko ong; a me sota a mia, i,
me a kiki ong, me a, pan katia sang. **19** In a o ri a
kan ap ko dong i, a re sota kak kaiong impa pweki
pokon o. **20** A ap loki ong i: In ar o ri ar akan poto liki,
re men udial ir. **21** A kotin sapeng masani ong irail:
In ai o ri ai mepukat, me kin rongerong masan en
Kot o apapwali. **22** Kadekadeo ni eu ran a kotilang
pon apot sop, a sapwilim a tounpadak kan iang i. A
kotin masani ong irail: Kitail en kotela le en: Irail ari
tangetang koieila. **23** O ni ar tangetang kokowei, a
kotin saimokela; melimel ap koda nan sed. A sop o
pwilipwil, a pan mauidi. **24** Irail ap kai dong i, kaopada
i, potoan ong: Maing, Maing, kit pan mela! I ari kipada
masani ong ang o iluk en sed akan, rap tikitikala
o molelar. **25** I ap kotin masani ong irail: Ia omail
poson? A irail masakada inda nan pung ar: Daduen,
is men et, pwe a kin masani ong ang o sed, ir ari
duki ong. **26** Irail ap lele dong sap en Kadara, me
sal ong Kaliläa. **27** I lao kotidi sang, ol amen tu ong
i, me kodo sang kanim o, me tanwar en tewil sang
mas kokodo, o me kiliso, o a sota kin kauson nan im,
pwe a kin mimi nan sousou kan. **28** I lao kilang Iesus,
ap werida, poridi sang mo a indaki ngil laud: Menda
re omui ngai, Iesus Sapwilim en Kot lapalap? I men
poeki re omui, kom der kalok ia la! **29** Pwe a kotin
masani ong ngen saut o, en koiei sang ren aramas o,
pwe pan pak toto a saikidi i; i ari kin sali kidi sal mata
o sal en nä kai. A i kamueit ir pasang, o tewil paki i
lang sap tan. **30** Iesus kotin kainoma re a masani: Ia
ad om? A potoan ong: Lekion; pwe tewil toto mi re
a. **31** Ir ari poeki re a, ender masani ong irail, me
ren kodilang pweleko. **(Abyssos g12)** **32** Ari, pwin pwik

kalaimun mi wasa o mangamanga sili nin nana o.
Irail ari poeki i, en kotin mueid ong irail re en til ong
irail. I ari kotin mueid ong irail. 33 Tewil oko ap kodi
sang ren aramas o, ap tilong nan pwin pwik o. Pwin
pwik o ap tangedi wei ni aul ong nan sed ap mopila.
34 Silepa ko lao kilanger me wiauier, rap tangdaui,
kolang kanim laud o tikitik kan, kaireki sili. 35 Irail
ap koieila, kilang me wiauier, re ap kola ren Iesus,
diarada aramas o, me tewil oko keredi sang lole,
momod ni aluwilu en Iesus, likauda o lolekonglar; irail
karos masakadar. 36 Me iang udialer, ap kaire kin
irail duen tanwar en tewil a kakeladar. 37 Men Kadara
karos ap poekipoeki i, en koti wei sang re'rail, pwe re
masakadar kaualap. I ari kotida pon sop o, ap kotin
purelar. 38 A ol o, me tewil oko kodi sanger, poeki re
a, en iang i; a Iesus sota kotin mueid ong i masani: 39
Purelang deu om, kalok sili duen manaman lapalap,
me Kot wiai ong uk er! I ari kola, kalok sili nan kanim
o duen manaman lapalap, me Iesus kotin wiai ong i.
40 Kadekadeo Iesus lao kotin puredo, aramas akan
ap kasamo i, pwe irail karos auiaui i. 41 A kilang,
ol amen, ad a Iairus, saumas en sinakoke, kotido
poridi ni aluwilu en Iesus o poeki i, en kotilong ong
nan im a. 42 Pwe na ieros seripein amen, me a par
ngaulriau, me koren iong mela. A ni a kotikot kokodo,
pokon o koi dong i. 43 A li amen, me nta pwilipwil par
ngaulriau, me pwaineki ong saunwini kan a dipisou
karos. A sota me kak kakelailada i. 44 I me apedo
mur i, doke ni kailan sapwilim a likau. A pwilipwil en
nta madang madada. 45 Iesus ap kotin masani: Is i
me sair ia? A karos lao inda me sota, Petrus o me
iang i ap potoan ong: Maing, pokon o kin kapil pena o
koi dong ir, a iaduen, re kotin masani: Is i me sair ia?
46 A Iesus kotin masani: Nan meamen sair ia, pwe I
pam, me kel eu ko sang ia er. 47 A li o lao asaer,
me a so kak rirala, ap masapwekada, apedi poridi
sang mo a, ap katitiki mon aramas karos, karepan
a sair i, o duen a kelailada madang. 48 A ap kotin
masani ong i: Seripein popoleta, om poson me kakel
uk ada, kowei popol. 49 A ni a kotin masaniata, amen
potodo sang ren saumas en sinakoke o katitiki ong i:
Sapwilim omui seripein melar. Menda kom kangirieki
saunpadak o. 50 A Iesus lao mangi mepukat, ap
kotin sapeng i masani: Koe der masak, koe poson
ta, a ap pan maureda. 51 A lao kotilong ong nan im
o, a sota kotin mueid ong amen en iang pedelong
ong nan pera, Petrus, o Ioanes, o Iakupus eta, o
sam en seripein o in a. 52 A irail karos sangesang o
mamaukeki i. A i kotin masani: Komail der sangesang!
Pwe a sota melar, a mamair eta. 53 Rap kaururki,
pwe re asa, me a melar. 54 I ari kotikiiei sang ir nan
pera o, a ap kotin ale pa a warong ong i masani:
Seripein, paurida! 55 Ngen en seripein ap pure dong
i, i ari madang uda. I ap kotin masani, kisin manga
en ko ong. 56 A sam a in a puriamui kila. I ari kotin
inapwiedi irail ren der indang meamen me wiauier.

9 A LAO kotin molipe pena ekriamen oko, ap kotiki
ong irail kel o manaman, en kaloedi tewil akan
karos o kakelada me somau kan. 2 I ari kotin porone
ir ala, pwen padapadak duen wein Kot o kakelada me
somau kan. 3 O a kotin masani ong irail: Komail der
wala meakot pon al o: Sota sokon, de ed, de prot,
de moni, amen pil so pan wa sakit riau. 4 O wasa
kis me komail pan pedelong ong nan im eu, komail
pan mimieta wasa o, komail lao kowei sang ia. 5
O meamen kang kasamo komail, komail sapalewei
sang kanim o, o sipede sang pwel ni nä omail, pwen
kadede ong irail. 6 Irail ari kokola, kakan sili nan kisin
kanim akan, padaki rongamau o kakelada me somau
kan wasa karos. 7 A nanmarki Erodes lao mangi
duen meakan, me wiauiki i, ap pingidar, pweki akai
katitiki, me dene Ioanes iasadar sang ren me melar
akan. 8 A akai indada, me dene Elias pwarado, o
akai me inda, me dene saukop en kaua men iasadar,
9 A Erodes masani: Ioanes, i me i lepuke sang mong
a, a is men et, me i kin rongerong due? A ap men
udial i. 10 A wanporon akan lao pure doer, ap kaireki i
karos, me re wiadar. I ari kotin uk irail ada, kotilang
wasa rir, nan kanim eu, me ad a Petsaida. 11 Toun
sap o lao asaer, rap idauenla i, i ari kotin kasamo
irail, o kotin padaki ong irail duen wein Kot, o kotin
kakelada me mau ong. 12 A lao pan wasa pongier,
ekriamen potodo potoan ong i: Re kotin kadar pasang
pokon en, pwen kola nan kisin kanim akan o nan sap,
en rapaki wasan pweidi o kan ar kisin manga, pwe
kitail kotikot nan sap tan wet, 13 A a kotin masani
ong irail: Komail pan ki ong irail kan ar manga! Re
potoan ong: Lopon prot eta limau o mam eta riamen
mi re at. De se pan kola netie dong pokon kalaimun
wet manga? 14 Pwe irail me ol impan limekid. A a
kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: Komail
pwini ir pasang wad limek o limek! 15 Irail ari wiada o
kamod irail edi. 16 A kotin limada lopon prot limau o
mam riamen, masanda nanlang, laolaoki, pilitiki pena,
kotiki ong sapwilim a tounpadak kan, pwe ren nene
ong pokon o. 17 Irail sak, o karos medier, ap rikada
dodo eisokriau luan kamadip o. 18 Kadekadeo ni a
kotin laolao kelep, sapwilim a tounpadak kan iang
i. A kotin kainoma re'rail masani: Is me aramas kin
inda me ngai? 19 Irail sapeng potoan ong: Ioanes
saunpaptais, a akai me inda Elias, o pil akai kin

inda, me dene saukop en kaua men iasadar. **20** A
kotin masani ong irail: A da me komail kin inda is
ngai? Petrus ap sapeng potoan ong: Ir me Kristus
sapwilim en Kot. **21** A i me kotin padik inapwiedi
irail, ren der indang meamen mepukat, **22** Masani:
Nain aramas pan kalokolok laud, o lokidokila ren
saumas, o samero lapalap, o saunkawewe kan, o a
pan kamela, o ni ran kasilu a pan maureda, **23** Ap
kotin masani ong irail karos: Meamen men idauen
ia i en tonmeteki pein i o ale a lopu ni ran karos,
o idedauen ia do. **24** Pwe meamen kanakanai ong
maur a, pan pupe sang. A meamen kasela maur a
pweki ngai, pan diarada. **25** Pwe da me pan mau
ong aramas amen, me aneki pena sappa karos, ap
kasela pein i o kasapokela pein i? **26** Pwe me kin
namenok kin ia o ai padak kan, i me Nain aramas pil
pan namenokki, a lao kodo ni a lingan, o lingan en
Sam a, o na tounlang saraui kan. **27** A melel I indai
ong komail, akai irail, me mi met, sota pan mela,
irail lao udial wein Kot. **28** A kadekadeo murin pong
walu pong murin masan pukat i ap ukada Petrus, o
Ioanes, o Iakopus kotidala pon nana o pwen laolao.
29 A ni a kotin laolao mom en silang i ap wukila o
sapwilim a likau puetepuetela o lingaling. **30** A kilang,
ol riamen iang i masan pena! Ira me Moses o Elias.
31 Ira pwarado ni ara lingan o mamasani duen a pan
kamatala nan Ierusalem. **32** A Petrus o me iang i me
toutouki mair. Ira lao pirida, re ap udial a lingan o ol
riamen kotikot impa. **33** Kadekadeo ira lao kotiwei
sang re a, Petrus ap indang Iesus: Maing, meid mau
atail kotikot met. Kit en kauada kisin im silikis: Tanpas
ar, o en Moses, o en Elias; a sasa me a kasokasoi.
34 Ni a kasokasoi mepukat, pali en dapok kadupal
irail edi, irail ari masakadar ni ar tilong nan dapok
o. **35** O ngil eu peidido sang nan dapok o masani:
Iet nai ol kompok, komail en rong i! **36** A ngil wet
lao wiauier, re ap diaradar Iesus ta. Ir ari nenenlata;
o ni ran oko re sota kaireki meamen duen me re
kilanger. **37** A kadekadeo manda en ran o irail lao
kotidido sang nana o, pokon kalaimun ap poto dong
i, **38** A kilang, ol amen nan pokon o ngil laudeda
potoan ong: Saunpadak, i poeki re ir, re kotin masani
dong ai tungol putak o, pwe iei ai ieros. **39** Re kotin
mangi, ngen o lao koledi i, a kin madang weriwer, a
kin senseroki sili, a ap kin pudopud o meid apwal
ni a kin koiei sang i. **40** Ngai ari poeki ren sapwilim
ar tounpadak kan, ren kause wei sang i, a re sota
kak. **41** A Iesus kotin sapeng masani: O di wet meid
soposon o sapung, ia arain ai pan mimi re omail? Ia
arain ai pan kokoa komail? Wa dong ia noum putak!
42 A ni a kokodo, tewil ap kapururada o seroki sili
i, a Iesus kotin kidaueda ngen saut o, o kakelada
putak o, ap kapure ong i ren sam a. **43** A irail karos
puriamuiki manaman en Kot. A ni ar puriamuiki en
Iesus a wiawia kan ap kotin masani ong sapwilim
a tounpadak kan: **44** Masan pukat en kaloledi nan
salong omail: Nain aramas pan pangala ni pa en
aramas. **45** A irail sota weweki masan wet, pwe a rir
sang irail, i me irail sasaki. Irail ari masak kalelapok
re a duen masan pot et. **46** Irail ap pil lamelame, is
me pan lapalap re'rail? **47** A Iesus lao kotin mangi
ar lamelam nan mongiong arail, ap ale seri men,
kida impa a, **48** O masani ong irail: Meamen pan
apwali kisin seri men et ni ad ai, nan a kin apwali ia,
a meamen pan apwali ia, nan a kin apwali, me kadar
ia do; a me tikitik re omail, nan i me pan lapalapala.
49 Ioanes ap sapeng potoan ong: Maing, se kilanger
amen, me kausewei tewil akan ni mar ar. Kit ari
inapwiedi, pwe a sota kin iang kit idedauen ir. **50**
A Iesus kotin masani ong i: Eder inapiedi, pwe me
so kin palian komail, nan a kin iang komail. **51** A
kadekadeo a lao ansau, me a pan peukadala, a ap
kotin saupeilang kotilang inen wong Ierusalem. **52** A
kotin poronela men kadar akan, me pan tiong mo a.
Irail ari kokola lele dong kisin kanim en Samaria eu,
pwen rapaki wasa, me a pan pweiokidi ia. **53** A re
sota kasamo i aki a kotin saupeila kotilang inen wong
Ierusalem. **54** Sapwilim a tounpadak kan Iakopus o
Ioanes lao kilanger mepukat, ap potoan ong: Maing,
ma re kotin kupura, se pan poeki, kisiniai en moredi
sang nanlang, kang irail la, duen Elias wiadar. **55** A i
kotin saupeido, kapung ong ira masani: Koma sota
asa is Ngen, me naina kin koma? **56** Irail ap daulul
wei nan eu kisin kanim. **57** Kadekadeo ni arail kotikot
kokodo amen ap potoan ong i: Maing i pan idedauen
ir wasa karos me re pan kotila ia. **58** Iesus kotin
masani ong i: Poks akan por ar mia, o manpir en pan
lang pas ar mia, a Nain aramas sota wasa en kaula
wei mong a. **59** A kotin masani ong amen: Idauen ia
do! A i indada: Maing, komui kotin mueid ong ia mas,
i en purela sarepedi sam ai. **60** A Iesus kotin masani
ong i: Me melar akan en sarepedi ar melar akan, a
koe kowei kalok sili wein Kot! **61** Pil amen potoan:
Maing, i pan idedauen ir sili, a re kotin mueid ong ia
mas, i en kamurimuri ong toun im ai. **62** A Iesus kotin
masani ong i: Sota me pan koledi men weirada pwel,
ap kilang muri, a sota koiok ong wein Kot.

10 MURIN mepukat Kaun o pil kotin piladar isiakan
o porone irail wei mo a ni wad riamen, en kakan
sili nan kanim laud o tikitik kan, wasa me a pein
pan kotilang ia. **2** A kotin masani ong irail: Rak me

kalaimun, a toun dodok me malaulau; poeki ren Kaun
en rak, en kadarala toun dodok nan a rak. 3 Komail
kola; kilang, I kadar komail la dueta sippul akan nan
pung en kidi en wei akan. 4 Komail der wewa ed en
moni, de ed en sailok, de sut, o der ranamau ong
meamen nani al o. 5 A ma komail pan pedelong ong
nan im eu, komail pan inda mas: Popol en mimi nan
im wet! 6 A ma popol amen mi wasa o, omail popol
pan mimieta re a, a ma so, omail popol pan pure
dong komail. 7 A komail pan mimieta nan im ota,
o manga o nim, me mi re'rail pwe toun dodok me
warong pwain a. Komail der pedoi sang nan eu im ap
kolong ong nan eu. 8 A ma komail pan pedelong nan
eu kanim, o re pan kasamo komail, i wasa komail pan
tungole, me pan wisike dong komail. 9 O kakelada
me somau kan, me mi wasa o, o kaire kin irail: Wein
Kot koren dong komail. 10 A ma komail pan pedelong
nan eu kanim, o re sota pan kasamo komail, i wasa
komail pan pedoi nani al indada: 11 Pil pwel par, me
ko dong kit nan omail kanim, sipede dong komail; ari
so, komail en asa, me wein Kot koren dong komail.
12 I indai ong komail, nan a pan mangai ong Sodom ni
ran o sang kanim o. 13 Suedi ong uk Korasim! Suedi
ong Petsaida! Pwe ma manaman akan, me wiaui ong
uk er, wiaui ong Tirus o Sidon, nan melel, re pan
kalula nan tuk en likau o nan pas. 14 A a pan mangai
ong Tirus o Sidon ni kadeik o sang komail. 15 A koe
Kapernaum, me paidar nanlang, pan pisikondi ong
nan pweleko. **(Hadēs g86)** 16 Me rongerong komail, nan
a kin rongerong ia; o me mamaleki komail, nan a kin
mamaleki ia. O me mamaleki, ia, nan a kin mamaleki,
me kadar ia do. 17 Me isiakan ap puredo, pereperen
potoan ong: Maing, pil tewil akan udi ong kit ni mar
omui. 18 A kotin masani ong irail: I kilanger Satan
likamata liol a pupedi sang nanlang. 19 Kilang, I ki
ong komail manaman, en tiakedi serpent o skorpion,
o en poedi kel en imwintiti karos. O sota meakot pan
kasuedi ong komail, 20 Ari so, komail der peren kida,
me ngen akan kin udi ong komail, a komail peren kida
me ad omail intingidier nanlang. 21 Ni auer ota Iesus
kotin perenda ni ngen e masani: I kapinga komui,
Sam ai, kaun pan lang o sappa, me komui okila
mepukat sang me lolekong o koiok kan, ap kasale
ong seri pwelel akan! Ei Sam ai, pwe iduen me komui
kupukupura. 22 Meakaros muei ong ia er sang ren
Sam ai, o sota me asa sapwilim a Ol, pwe Sam eta.
O sota me asa Sam, pwe sapwilim a Ol eta, o me
sapwilim a Ol pan kasale ong. 23 I ap kotin saupei
dong tounpadak kan, masani ong irail eta: Meid pai
por en mas akan me udial, me komail udialer. 24 Pwe
I indai ong komail, saukop o nanmarki kan toto anane
udial, me komail kin ududial, a re sota kilanger; a
re men rongada, me komail kin rongerong, ap sota
rongadar. 25 A kilang, saunkawewe men ap uda,
kasongesong i potoan ong: Saunpadak, da me i en
wiada, pwen sosoki maur soutuk? **(aiōnios g166)** 26 A
kotin masani ong i: Da me intingidier nan kapung o?
Daduen om dondoropwe? 27 A sapeng indada: Koe
en pok ong Kaun om Kot mongiong om unsok, o ngen
om unsok, o kel om unsok, o om Iamelam unsok,
o men imp om dueta pein koe. 28 A kotin masani
ong i: Koe meid sapeng inen, wiada mepukat, a koe
pan maurela. 29 A ap men ak kapungki pein i indang
Iesus: A is men imp ai? 30 A Iesus kotin sapeng
masani: Aramas amen momait sang Ierusalem kodila
Ieriko ap lodi ong lolap akai, me ter sang a likau kan,
o kame i, rap koieila; i ari pan mela. 31 A samero
amen momaitela nani al ota. A ni a kilang i, ap daulul
wei sang. 32 A leap amen pil dueta. Ni a leler wasa
o, kilang i, ap daulul wei sang. 33 A ol en Samaria
amen sailok sili ap pil weid wasa o. Ni a kilanger i ap
pokela, 34 Kola re a, o kidim pena a pwal akan, ap ki
ong le o wain lole o kamondi i pon dake pa man o,
wala nan im en kairu eu, apapwali i. 35 Manda a pan
samala, ap ki ong kaun en im o denar riau indang i:
Apapwali i! A ma mekis pan dauli, i pan kapungala, ni
ai pan puredo. 36 A is ren ir silimen, me koe wiaki
men impan ol o, me lodi ong lolap oko? 37 A sapeng:
Me wiadar dodok kadek ong i. Iesus ap kotin masani
ong i: Ari, kowei ala sang! 38 A kadekadeo ni ar kotin
sailokela, a kotilong ong nan kisin kanim eu. Li amen
mi wasa o, ad a Marta, me kasamo i long ong nan im
a. 39 Ri a li amen mia, me ad a Maria, me momod ni
aluwilu en Iesus, rongerong a masan. 40 A Marta
kasopisokki pein i a papa i. I ari potodo potoan ong:
Maing, re sota kotin kupuroki ri ai li, me sota kin iang
ia dodok? Re kotin padaki ong i, en sauasa ia. 41 A
Iesus kotin sapeng masani ong i: Marta, Marta, koe
meid nongki o sopisokki okotme. 42 A me ta kot me
kasampwal. Maria piladar pwais mau, me sota pan
katia sang.

11 KADEKADEO ni a kotikot wasa kis pwen laolao,
a lao kotin erelar, amen sapwilim a tounpadak
kan ap potoan ong i: Maing re kotin padaki ong kit
kapakap, dueta Ioanes kin padaki ong a tounpadak
kan. 2 A ap kotin masani ong irail: Komail lao wia
kapakap, ap inda: Sam at, mar omui en saraui,
wei'mui en pwaida, 3 Kotikido ran wet at tungol
kaukaule. 4 Lapwa sang kit dip at, dueta kit, me kin
lapwada karos, me wia dipi ong kit, eder kaluang kit
ren me katikatiamau kan. 5 I ap kotin masani ong

irail: Is re omail, me a kompok amen mia o me pan
kola re a ni ailep en pong indang i: Kompoke pai,
ki ong ia lopon prot silu, **6** Pwe kompoke pai men
pwarado sang a sailok o, ap sota, me i pan kak ki
ong i. **7** A me mi nan im o pan sapeng inda: Koe
der kadiropa ia, pwe wanim ritidier, o nai seri ko iang
ia nan wasan mair; i so kak paurida o ki ong uk
meakot. **8** I indai ong komail, ma a sota pan paurida
o ki ong i aki kompokepa a, nan a pan paurida o
ki ong, me itar ong i aki a ngidingid. **9** I indai ong
komail, poeki, a komail pan tungole; rapaki, a komail
pan diarada; letelet, a a pan ritida mo'mail. **10** Pwe
karos me poekipoeki, kin tungole; o me kin rapaki, kin
diarada; o me kin letelet, nan a pan ritida mo a. **11**
De is sam amen nan pung omail, ma na putak pan
poeki na kisin prot, pan ki ong i takai eu? De ma a
poeki mam, pan ki ong i serpent amen? **12** De ma
a pan poeki kitor eu, pan ki ong i skorpion amen?
13 Ma komail, me song sued, asa duen kisakis mau
ong noumail seri kan, nan melel kaualap. Sam omail
nanlang pan ki ong Ngen saraui ren me poeki re a.
14 A ap kotin kause wei tewil amen, me lotong. A
kadekadeo tewil lao koiei sanger, me lotong o ap
lokelokaia, a aramas puriamuiki. **15** A akai ir katitiki:
Nan Peelsepup, saumas en tewil akan, me a kauseki
sang tewil akan. **16** A akai kasongesong i, poekipoeki
kilel eu sang nanlang. **17** A ap kotin angi ar lamelam,
masani ong irail: Wei karos ma a pan u pena nan
pung a, a pan ola; o ma toun im eu pan u pena nan
pung a, a sota pan pwaida. **18** A iaduen, ma Satan u
ong pein i, a wei pan kak pwaida? Aki komail indinda
me dene ngai kause wei tewil akan ki Peelsepup.
19 Ma I kin kauseki wei Peelsepup tewil akan, a is
me noumail ol akan kin kause kin irail? Irail ari pan
omail saunkapung. **20** A ma I kauseki wei lim en Kot
tewil akan, nan wein Kot lel ong komail er. **21** Ma
me kelail o, me audeki kapwa en pei, pan sinsila im
a, nan a kapwa nekinekid mau. **22** A ma amen, me
kelail sang i, pan palian i o kaloedi i, ap pan atia
sang a kapwa en pei, me a kelekier, o nek pasang
kapwa en kul. **23** Meamen, me sota iang ia, iei me
palian ia, o me sota kin dolung penang ia, iei me kin
kasapoka pasang. **24** Ngen saut lao kowei sang ren
aramas, a kin tangatang sili nan sap tan akan, rapaki
wasan kamol, a sota, me a diarada, i ap kin inda: I
ap pan purelong ong nan im ai, me i pedoi sanger.
25 A lao puredo, a diar, me a kokok o kapwater, **26**
I ari koieila, ale ong i ngen isimen, me sued sang
pein i. Irail ap pedelong ong lole, rap kakauson ia; a
aramas pan sued sang mas. **27** A kadekadeo ni a
kotin mamasani mepukat, li amen, kisan pokon o,
ap potoan ong i: Meid pai kupur o, me wia ir adar, o
didi kan, me re kotiki! **28** A i kotin masani: Ei, meid
pai, me kin rong masan en Kot ap kapwaiada. **29** A
pokon o lao tengeteng pena, a kotin masani: Di wet
meid sued! Re kin rapaki kilel eu, a sota kilel pan
sansal ong ir, pwe kilel en Iona eta. **30** Pwe duen
Iona kilel eu ong men Niniwe, iduen Nain aramas
ong di wet. **31** Li nanmarki en pali air amen pan u
ong ol akan en di wet ni kadeik o pan kari ir ala,
pwe a pwrarado sang ni imwin sappa, pwen rong
lolekong en Salomo. A kilang, me laude sang Salomo
mi met. **32** Ol en Niniwe kan pan u ong di wet ni
kadeik, o pan kariala i, pwe re kalula ni ar rongadar
padak en Iona. A kilang, me laude sang Iona mi met.
33 Sota me kin isikeda lamp, ap kila wasa rir, pil so
pan kopa, a pon deu a, pwe me pan pedelong ong,
en kilang marain o. **34** Por en mas marain en pali
war. Ma mas om makelekel, war om karos pan dir en
marain. A ma mas om me sued, war om karos me pil
dir en rotorot. **35** En kalaka, pwe marain mi lol om,
der rotorot! **36** Ma war om dir en marain kaualap,
o sota kisan rotorot mia, karos pan dir en marain
dueta lingan en lamp, me kin sensere uk ada. **37**
A ni a kotin kaparok, Parisär amen luke i, en konot
re a. I ari kotilong kotidi nin tepel. **38** A Parisär lao
udial, ap puriamuiki, me a sota kotin omiom mon
konot. **39** A Kaun o kotin masani ong i: Nan komail
Parisär akan kin widen likin dal o plet, a lol omail me
dir en me re kuliada o me sued. **40** Nan pweipwei
komail, kaidin i me wiadar pali liki, pil wiadar pali lole?
41 A kisakis weita duen komail kak ong! A kilang,
karos pan makelekel ong komail. **42** Suedi ong komail
Parisär akan, pwe komail, kin mairongki eisokkis eu
en minse, o raute o song en kisin tan tuka kai, ap
sota insenoki kadeik o limpok en Kot! Wiada mepukat
ap pil kapwaiada me tei kan. **43** Suedi ong komail
Parisär akan, pwe komail men mondi leppantam nan
sinakoke kan o mauki, ren ranamau ong komail nan
wasa en netinet akan. **44** Suedi ong komail, pwe
komail rasong sousou kan, me so sansal, o aramas
alialu poa, ap sasa ir! **45** Saunkawewe men ap sapeng
potoan ong i: Saunpadak, komui pil kin suede kin
kit masan pukat. **46** A i kotin masani: Pil suedi ong
komail saunkawewe! Pwe komail kin katoutou kila
kapwa en wisik toutou aramas akan, ap sota sairki
sondin pa omail. **47** Suedi ong komail! Pwe komail
kin apapwali sousou en saukop akan, a sam omail
akan kame ir ala. **48** Komail ari kin kadede o peren
kida wiawia en sam omail akan. Pwe re kame ir ala,
a komail apapwali ar sousou kan. **49** I me erpit en Kot
indada: I pan kadar wong irail saukop o wanporon

akan, a akai irail re pan kamela o pwaki irail sili. **50** Pwe ntan saukop akan, me kapwilipwili weier sang ni tapin kaua kokodo, en kapokon ong di wet. **51** Sang ntan Apel lel ntan Sakarias, me kamelar nan pung en pei saraui o im en kaudok, ei I indai ong komail, a pan kapokon ong di wet. **52** Suedi ong komail saunkawewe! Pwe komail atia sang men kapir pan lolekong. Komail sota pan pedelong, ap inapwiedi, me men pedelon ong. **53** A ni a kotin mamasani ong irail mepukat, saunkawewe o Parisär akan ap tapiada palian i kaualap, kalekalelapok re a song toto, **54** O re masamasan i, o raparapaki, ma re sota kak diar meakot sang ni a masan akan, pwe ren kadipa i.

12 ARAMAS toto ap pokon pena lao kidalar, irail lao it pena, i ap kotin tapiada masani ong sapwilim a tounpadak kan: Komail kalaka kalep en Parisär akan, me malaun. **2** Pwe sota me rir kot, me sota pan sansalada. Pil sota me okiok kot, me so pan kalok sili. **3** Ari, me komail pan indada ni wasa rotorot, i me pan sansal nan marain. O me komail pan monginingin nan pera kan, i me pan kalok sili pon im akan. **4** A I indai ong komail, kompok pai kan, komail der masak irail, me kin kamela pali war, ap solar kak wia meakot. **5** A I pan kaasa kin komail, me komail en masak: Masak i, me manaman ong kamela aramas ap kak kasela nan pweleko. Melel I indai ong komail, i me komail en masak. **(Geenna g1067)** **6** Siok limen sota kin netila ni denar riau? Ari so, sota amen irail me Kot kin maliela. **7** Ari, pil pit en mong omail karos me wadawad penaer. Komail ari der masak, pwe komail me mau sang siok toto. **8** A I indai ong komail, meamen ponasa ia mon aramas, i me Nain aramas pan ponasa ren tounlang en Kot akan. **9** A meamen kamam kin ia mon aramas, i me pan kamamaki mon tounlang en Kot akan. **10** O meamen me pan lokaia sued duen Nain aramas, a pan kak lapwada. A me lalaue Ngen saraui, a sota pan lapwada. **11** A ma re pan wa komail la nan ar sinakoke kan mon kapung o ren me manaman akan, komail depa lamelame, da me komail pan sapengki de me komail en inda. **12** Pwe Ngen saraui pan kapame kin komail ni klok ota, me komail en inda. **13** A amen toun pokon potoan ong i: Saunpadak, kom kotin masani ong ri ai ol o, en nek pasang at soso. **14** A kotin masani ong i: Aramas o, is me kasapwil ia da, en saunkapungla o saunnene re oma? **15** O kotin masani ong irail: Kalaka norok sued, pwe kaidin kapwa toto, me aramas amen kin memaur kida! **16** A kotin masani ong irail karaseras eu: Ol kapwapwa amen mia, me sap we kaparapar kaualap. **17** I ari lamelame indada: Da me i en wiada? Pwe solar wasa en nekinek ia ai kapwa kan. **18** I ari indada: Nan iet me i pan wiada: I pan palang pasang ai im en nak kan, ap kauada me laude sang kai; i wasa me i pan nekidala me wosadang ia o ai dipisou karos; **19** A i pan indang ngen i: Ngen i, dipisou toto ong par toto, me nekineki ong uk er. En moleilei, o manga, o nim o perenta! **20** A Kot ap masani ong i: Pweipwei men koe, pwe pongpong wet ngen om pan ilakido. A is me pan aneki kapwa pukat, me koe nanak penaer? **21** Nan iduen me kin roporop pena dipisou ong pein i, ap sota kapwapwa ren Kot. **22** A a kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: I me I indai ong komail, eder lamelame maur omail, me komail pan tungole, pil iermen pali war, me komail pan likauki! **23** Maur me kasampwal sang manga, o war me mau sang likau. **24** Kalelapok ong rape kan! Re sota kin kamorok, re pil sota kin nak pena, pil sota arail pera de im en nak, a Kot kin kotin katungole ir. A komail so kasampwal sang manpir kaualap? **25** A is nan pung omail, ni a ngongki, me pan kak use pasang pein i ki tipong en pa eu? **26** Ari, ma komail sota kak ong wiada me mangai, a da me komail kin ngongki okotme? **27** Kalelapok ong kiop akan, me mi nan sap, duen ar kakairida! Re sota kin dodok, o re sota kin monkol pena. A I indai ong komail, pil Salomo ni a lingan karos sota a likau dueta apot irail. **28** Ari, ma iduen Kot kotin kapwataki dip, me mi nan sap ran wet, a lakap pan lokidokila nan stop, iaduen a sota pan madang kalikauwiada komail, me poson tikitik? **29** A komail, ender ngongki, me komail pan manga o nim, o komail der insensued! **30** Pwe mepukat men liki kan kin ngongongki. Pwe Sam omail, me kotikot nanlang, mangi, me mepukat karos mau ong komail. **31** A rapaki sapwilim a wei, a mepukat pan pousalang komail. **32** Der masak pwin tikitik koe, pwe iet kupur en Sam omail: En ki ong komail wei o. **33** Netikila omail kapwa kan, ap kisakisa wei, wiai ong komail ed ko, me sota pan maringala, o pai nanlang, me so pan ola, wasa me lipirap men so kak ong, o man en mot so kak kawela ia. **34** Pwe wasa omail pai mi ia, iei wasa mongiong omail pil kin mia, **35** Nan luke pamail en katengteng pena o omail ser en isis **36** O komail en dueta aramas akan, me auiaui ar monsap ni a pan kodo sang kamadip en papaud, pwe i lao kodo letelet, re en madang ritingada mo a. **37** Ladu ko meid pai, me monsap o ni a pan pwarado, diar ar masamasan. Melel I indai ong komail, a pan kaiada a likau o kamod irail edi ong manga, ap pan apapwali irail. **38** O ma a pwarado ni auer kariau, de kasilu, ap diar ir masamasan, nan meid pai ladu pukat. **39** A komail en asa, ma kaun pan im o asaer ansaun lolap

o pan pwarado, a pan masamasan o so pan mueid
ong, im a en kulia sang. **40** Komail ari pil ononop, pwe
Nain aramas pan pwarado niansau me komail sasa.
41 Petrus ap potoan ong i: Maing, re kotin masani
dong kit karaseras wet, de ong irail karos? **42** A Kaun
o kotin masani: Ari is saunkoa lelapok o lolekong,
me a monsap kasapwilada, en kaunda a ladu kan,
pwen nek ong irail kan ar manga ni ansau me kon
on? **43** Meid pai ladu o, me a monsap pan diarada
wiawia duen met ni a pan pwarado! **44** Melel I indai
ong komail, a pan kasapwiladang i pon a dipisou
karos. **45** A ma ladu o pan lamelame nan mongiong i:
Ai monsap pwapwand, o a pan tapiada kame ladu o
lidu kan, o manga o nim, o kamom sakau, **46** Monsap
en ladu o ap pan pwara do ni ran o, me a so auiaui
i, o ni auer, me a sasa, o a pan lepuk pasang i, o
kasapokalang nan pung en me soposon akan. **47** A
ladu o, me asa kupur en a monsap, a sota kaonopada
pein i, pil sota wiada kupur a, nan i me pan kamekam
kaualap. **48** A me sasa, ap wiadar me mau ong
kalokolok, nan i me pan kalokolok tikitik. Pwe me
aleer me toto, i me pan kida me toto; o me koaki
me toto, pan purokido me toto. **49** I kodon saundi
kisiniai sappa, a da me I en wiada, ma a saundier?
50 A mas I pan paptaise kila paptais eu; I ap patau
kila melel, a lao daulier. **51** Komail lamelame, me I
kodon ki ong sappa popol? I indai ong komail: So!
A pwen kumuei suedala. **52** Pwe sang met kokola
limen toun im eu pan liak toror pasang; silimen pan
palian riamen, o riamen pan palian silimen. **53** Sam
pan palian na putak, a putak o pan palian sam a; in
pan palian na seripein, a seripein pan palian in a; a li
amen pan palian na ol a paud, o en na ol a paud pan
palian li o. **54** A kotin masani ong pokon o: Komail lao
udial dapok sang kapin lang, komail kin inda: A pan
katau; o a pan pwaida **55** O ma komail kin kilang ang
a usang ni pali air, komail kin inda: A pan karakar; o a
pan wiaui. **56** Malaun komail! Komail asa kasaui mas
en sappa o lang, a da me komail sasaki kasauida
ansau wet? **57** A da me pein komail sota kasauia kida
me pung? **58** A ma koe pan iang me palian uk kolang
kapung o, en nantiong pon al o, en kapungala re a,
pwe a de pang uk alang saunkapung, a saunkapung
pang uk ala ren silepan imateng, a silepan imateng
pan kase uk ala nan imateng. **59** I indai ong uk: Koe
sota pan koda sang wasa o, koe lao kapungala lua
karos.

13 NI ansau o akai mia, me potoan ong i duen
men Kaliläa kai, me Pilatus doleki nt' arail ar
mairong. **2** A kotin sapeng masani ong irail: Komail
kiki ong, me men Kaliläa pukat me dipan akan mon
men Kaliläa tei kan, pweki ar kalokolok o? **3** Ngai, me
indai ong komail: So! A ma komail sota pan kalula,
komail karos pan mela dueta. **4** De irail ekwalemen
ko, me im en ruk en Siloa pupedi ong poa, kame ir
ala, komail kiki ong, me irail me sued sang aramas
akan, me kaukauson Ierusalem? **5** Ngai me indai
ong komail: So! A ma komail sota pan kalula, komail
karos pan mela dueta. **6** A kotin karaseras ong irail
masani: Aramas amen mia, me a tuka pik apot padedi
nan a mat en wain, ap kodon rapaki wa, a sota me a
diarada. **7** A ap indai ong saumat en wain: Kilang,
par silu i kodon rapaki wan pik pot et, a sota, me i
diarada; paledi, da me a pinaki mal wasa o! **8** A a
sapeng indang i: Maing, pui sang pil par wet, pwe i en
weirada ni tapi, o ki ong pwel mau. **9** A ma a pan wa,
ari me mau, a ma so, komui ap pan paledi sang. **10** A
kotin padapadak nan sinakoke eu ni ran en sapat. **11**
A kilang, li amen mia, me ngen en somau ti poa par
ngaulwalu, a kos pena o sota man kak uda. **12** Iesus
lao kotin masani i, ap molipei wong i masani ong i: Li,
koe en maioda sang om somau! **13** I ap kotin pwil po
a lim a kan, i ari madang kasinenda, kapikapinga Kot.
14 A saumas en sinakoke o makara kida pan Iesus a
kakelada i ni ran en sapat, ap sapeng indang pokon
o: Ran wonu, aramas en dodok, i ansau me komail
kodon kakelada, a iermen ni ran en sapat! **15** Kaun o
ap kotin sapeng i masani: Malaun koe, kaidin komail
karos kin lapwada kau o esel sang deu a kalualang
nim pil ni ran en sapat? **16** A li men et, me nain
Apraam seripein, me Satan saliedi par ngaulwalu, me
so mau, en lapwada ni ran en sapat? **17** Ni a kotin
masani mepukat, karos me palian i, ap namenokala
o aramas karos peren kida wiawia mau kan karos,
me wiauier pa a. **18** A a kotin masani: Wein Kot
rasong da? O da me I en karasai ong i? **19** A rasong
wantuka eu, me aramas amen kasela nan matuel ap
wosada, wiala tuka kalaimun pot, o manpir en pan
lang kaukauson nan ra kan. **20** A pil kotin masani: Da
me I en karasai ong wein Kot? **21** A rasong kalep
kis, me li amen ale, okila nan kasak en plaua silu,
karos lao mutala. **22** Ni a kotilang Ierusalem, a kotin
padapadak sili nan kanim laud o tikitik kan. **23** Amen
ap potoan ong i: Maing, me malaulau pan maurela?
A kotin masani ong irail: **24** Ngiangi en pedelong ong
nan wanim tätik, pwe I indai ong komail, me toto pan
sosong pedelong ong, a sota pan kak. **25** A kaun
pan im o lao udar ritingidier wanim o, komail ap pan
pikikidi letelet ni wanim o indada: Maing, ritingida
sang kit! A ap pan sapeng indang komail: I sasa
komail, o wasa me komail ko sang ia. **26** Komail ap

pan pikikidi indada: Kit me manga o nim imp omui, o
komui pil kaukawewe nan atail al akan. 27 A i me
pan inda: I indai ong komail, I sasa komail o wasa
komail ko sang ia, ko wei sang ia, komail karos me
wiawia sued. 28 Sangesang o teterok ap pan wiaui,
komail lao kilang Apraam, o Isaak, o Iakop, o saukop
akan karos nan wein Kot, a komail pisikonla sang. 29
Nan re pan kodo sang nan mas en lang, o sang nan
kapin lang, o sang nan apang, o sang air en lang, o
re pan mondi ni tepel nan wein Kot. 30 A kilang, me
pwand akai mia, me pan madang, o me madang kai
mia, me pan pwand. 31 Ni auer ota Parisär akai kodo
indai ong i: Koti wei sang met, pwe Erod pan kame
komui la. 32 A kotin masani ong irail: Komail u kowei,
indai ong poks ota: Kilang I kin kause wei tewil oko o
kamakamaureda ran wet o lakap, a ni kasilu en ran I
pan imwisokela. 33 I en kokola ran wet, pil lakap,
pil pali, pwe sota saukop amen me pan kamela likin
Ierusalem. 34 Ierusalem, Ierusalem, me kin kamela
saukop akan o kasuk, me pakadara dong uk, pan pak
toto I men kapokon pena noum seri kan dueta lituk
amen kin kompwal pena na kan pan pa a, a komail
kanger, 35 Kilang, im omail pan tanla, pwe I indai ong
komail, komail solar pan kilang ia, lao a pan pwaida
omail pan inda: Kapinga ong me kotido ni mar en
Kaun!

14 KADEKADEO ni a kotilong ong nan im en kaun
pan Parisär amen, pwen konot ni ran en sapat;
a irail masamasan i. 2 A kilang, aramas amen mia
wasa o, me lisongepo. 3 Iesus ap kotin sapeng
masani ong saunkawewe o Parisär akan: Me pung,
en kakelada ni ran en sapat? 4 Irail nenenla. I ap
kotin sair i, kakelada o kadara wei. 5 Ap kotin sapeng
masani ong irail: Is re omail, me na as de kau pupedi
ong nan por o, me so pan madang apiada sang ni
ran en sapat? 6 A irail sota kak sapengki i meakot. 7
A kotin masani ong toun kapar karaseras eu, ni a
kotin mangi, me re inong iong en mondi ni tapin tepel,
masani ong irail: 8 Koe lao pan luke dong kamadip en
kapapaud ren meamen, ender mondi ong leppantam,
pwe ele amen, me lapa sang koe lukedor. 9 O me luk
uk edo o pil i, pan kodo indai ong uk: Ki ong ol men et
deu om! A koe pan namenok kodido ong nan roulap.
10 A koe lao paluke, kola mondi ong nan roulap, pwe
me luke uk lao pwarado, en indai ong uk: Kompoke
pai, kotidato! Koe ari pan kaindand nan pung en ir,
me iang uk ni tepel. 11 Pwe karos me kin kasapwilada
pein i, pan kasapwilidi, o me kin kasapwilidi pein i,
pan kasapwilada. 12 Ap pil kotin masani ong me
lukedo i: Kom lao wiada konot en ni sauas de nin
sautik, eder lukedo kompokepa om ko, de ri om akan,
de sau om, de men imp om kapwapwa kan, pwe re
de pil luke uk, o depuk ong uk. 13 A ma koe pan wia
kamadip, en lukedo me samama o me pali duk kai, o
me sikilikil, o me maskun akan. 14 Koe ari pan meid
pai, pwe irail sota pan kak depuk ong uk, a a pan
depuk ong uk ni ran o, me pung kan pan maureda. 15
A amen ir, me iang ni tepel o lao rongadar mepukat,
ap potoan ong i: Meid pai, me pan sak prot nan wein
Kot. 16 A a kotin masani ong i: Aramas amen mia,
me wiadar kamadip lapalap o luke pena me toto.
17 O kadarala na ladu o ni dokan kamadip, pwen
kaire kin irail, me pan toun kapar: Komail ukedo, pwe
meakaros onoper. 18 Irail ap wiaki eu ikidiki okotme.
Men mas indai ong i: I netiada sap eu, i pan kola
kilang; i poeki re om, koe en kadar ia la. 19 A amen
inda: I pwainda kau ol ek, a met i pan kola kilang ir; i
poeki re om, koe en kadar ia la. 20 A amen inda:
I paudeki li amen, i me i sota kak kokila. 21 Ladu
o ari purodo, kaireki a monsap meakan. Monsap o
ap makara kidar indai ong a ladu: Tange wei nani al
laud o al tikitik en kanim o wado me samama kan, o
me pali duk, o me sikilikil, o me maskun akan. 22 A
ladu o indada: Maing, a wiauier duen omui masan, a
deun akai pil mia. 23 Monsap o ap indai ong a ladu:
Kakan sili nani al o ni kailan kel akan, papain ir do,
pwe im ai en tounla! 24 A i indai ong komail, nan sota
amen ren ol oko, me paluke, pan song ai kamadip.
25 A pokon kalaimun idauenla i. I ari saupei ong irail
masani: 26 Meamen kodo re i, ap so maliela sam a, o
in a, o a paud, o na seri kan, o ri a ol, o li akan, o
pil pein maur a, nan a sota pan kak ai tounpadak.
27 A meamen so kida a lopu o idauen ia do, a sota
pan kak ai tounpadak. 28 Pwe is re omail, me pan
kauada im en taulik eu, me sota pan mondi mas ap
lamelame duen pwain a, ma a pan kak ong de so? 29
Pwe a de pasonedi, ap sota kak kanikiela; a karos,
me udial, pan kaurureki i, 30 Indada: Aramas men
et pikikidi kauada im, ap sota kak kanikiela. 31 De
is nanmarki o, me pan mauin ong amen nanmarki,
me sota pan mondi mas ap lamelame, ma a pan kak
kaloekidi aramas nen aramas rianen? 32 A ma so, a
pan kadarala men kadar akai, poekipoeki muei mau
ni ara non doo pasang. 33 Nan iduen amen amen
komail, me so muei sang meakaros, nan a sota pan
kak ai tounpadak. 34 Sol me mau, a ma sol sarasang,
da me a pan kanomanom mau kida? 35 A solar mau
ong nan sap, pil so nan pwel, pwe aramas kin kasela.
Me salong a mia men rong, i en rong!

15 A SAUNOPWEI o me dipan akan karos ap kai
dong i pwen rong i. **2** A Parisär o saunkawewe
kan lipaned indada: Ol men et kin kompokeki me
dipan akan o iang irail sakasak. **3** A a kotin masani
ong irail karaseras wet: **4** Is aramas re omail me
na sip epuki, a ma amen irail salongalar me so pan
pwilikidi ir duekduemen nan wel ap raparapaki me
salongalar, lao a pan diarada i? **5** A lao diarada i,
a kidang pon pop a pereperen. **6** A lao pure dong
deu a, a kin eker pena kompokepa kan o men imp
a kan indai ong irail: Komail iang ia perenda, pwe i
diaradar nai sip me salongalar. **7** I indai ong komail,
nan iduen peren pil pan mi nanlang pweki me dipan
me ta men, me kalula, sang duekduemen me pung
ap sota mau ong kalula. **8** O is li o me na denar
eisok, eu ap salongala sang, me so pan isikada lamp
o koke im o, o raparapaki mau, lao a pan diarada? **9**
A lao diaradar i, a kin eker pena kompokepa kan o
men imp a kan indai ong irail: Komail iang ia perenda,
pwe i diarada ai denar o, me salongalar. **10** Nan I
indai ong komail, iduen peren mi ren tounlang en Kot
akan, pweki me dipan me ta men, me kalula. **11** A
kotin masani: Aramas amen mia, me na ol riamen. **12**
A me tikitik re'ra indai ong sam a: Sam ai, kotiki dong
ia pwais ai en soso, me udan ai. I ari nene ong ira
ara dipisou kan. **13** A murin ran akai me tikitik ren ol
oko ki pena a dipisou karos, ap sailokalang sap doo,
wasa a kasela mal a kapwa kan nin tiak sued. **14**
A lao kamuse weita a kapwa karos, lek lapalap ap
pwaida sap o, i ari dupokalar. **15** I ap koieila dodok
ren me pweledan sap o men. I ap kadarala i, pwen
kamanga na pwik kan. **16** I ari inong iong, kangkang
wantuka kai, me pwik kin namenam, a sota me mueid
ong i. **17** A kadekadeo i lao lolekongalar, ap indada:
Ladu me depa mi ren sam ai, me kan ar manga me
rak, a ngai pan mekila so kan ai manga. **18** I pan uda
purela ren sam ai indai ong i: Sam ai, i wiadar dip
ong nanlang o ong komui. **19** I solar warong adaneki
noumui putak, komui ari wia kin ia ladu'mui men. **20** I
ari uda purela ren sam a. A ni a mi wasa doo, sam a
kilangada i, ap pokela, pitipiti dong i o polodi i, metik
i. **21** A putak o indai ong i: Sam ai, i wiadar dip ong
nanlang o ong komui, i solar war ong adaneki noumui
putak. **22** A sam masani ong na ladu kan: Wado
likau kasampwal o kalikauwia kida i, o ki ong ring ni
sondin pa a, o sut ni nä a kan. **23** O wado kau pul wi
o kamela, pwe kitail en kang o pereperen. **24** Pwe
nai putak men et melar ap mauredar, a salongalar
ap diarokadar. Irail ari perendar. **25** A na putak laud
mi nan sap o. Ni a pure dong koren iong im o, ap
rongadar kakaul o kakalek, **26** Ap kalelapok ren ladu
men duen ar wiawia. **27** A indang i: Ri omui ol puredo,
sam omui ap kamela kau pul wi o, pwe a diaradar i
memaur o kelail. **28** A ap makara kida o sota men
pedelong, sam a ap pedoi dong re a poekipoeki. **29** A
a sapeng indang sam a: Kom mangi, par toto me
i papa komui, o i saikenta kawela eu omui masan
akan, a kom sota kotiki ong ia kisin kut amen, i en
kamadipeki kompoke pai kan. **30** A noumui putak
men et lao kodo, murin a kamuse wei a dipisou ren
me sued akan, komui ap isik ong i kau pul wi o. **31**
Sam a ap masani ong i: Nai seri, koe kin mimieta re i
ansau karos, o ai meakaros me om. **32** Me mau, koe
en peren o insenemau. Pwe ri om ol men et melar,
ap mauredar, a salongalar ap diarokadar.

16 A PIL kotin masani ong tounpadak kan: Ol
kapwapwa men mia, me a saunkoa men
indandeki, a peitlakit a koa kapwa kan. **2** I ari eker
dong i indang i: Iaduen ai rongadar duen koe?
Kaineneta noum kisin likau duen om dodok! Pwe
koe solar kak saunkoa. **3** Saunkoa ap madamadaua
indada: Da me i en wia, pwe ai monsap pan ki sang
ia ai koa, nan i sota kak weweir, a poekipoeki me i
namenokki. **4** I ap asada, me i pan wia, i lao sapwilidi
sang ai koa, pwe irail en kasamo ia long ong nan im ar
akan. **5** I ari ekeredo me pwaipwand ong a monsap,
ap idok ren men mas: Da me om pwaipwand ong ai
monsap? **6** A inda: Potel en le epuki. A indai ong i:
Ale noum puk mondi pitipit intingiedi me limeisok! **7**
Ap pil indai ong amen: A koe, da me om pwaipwand?
A inda: Kopa en wan korn epuki. A indang i: Ale noum
puk intingiedi me waleisok! **8** Monsap ap kapinga
saunkoa sapung, pweki a dodok lolekong. Pwe seri
en sappa kan me lolekong ni song ar sang seri en
marain akan. **(aiōn g165)** **9** I ap indai ong komail, komail
wia kompoke pamail ki mamon sapung pwe komail
lao samamalar, ren kasamolong ong nan deu potopot.
(aiōnios g166) **10** Meamen apwali mau me tikitik o, nan
i me pil kin apwali mau me lapalap. A me kin sapung
ni me tikitik o, nan i me pil sapung ni me toto. **11** Ma
komail sota apwali mau pai pali pa, is me pan liki
ong komail pai pali poa? **12** O ma komail sota apwali
mau en amen a kapwa, is me pan liki ong komail
me udan omail? **13** Sota ladu men me pan kak papa
saumas riamen; pwe a pan kailongki amen o pok
ong me teio. De kasampwaleki amen o mamaleki me
teio. Komail sota pan kak pariai pena Kot o mamon.
14 Parisär akan, me kin pok ong moni, pil rongadar
mepukat, ap kaurureki i. **15** A kotin masani ong
irail: Nan komail me kin akapungki pein komail ren
aramas, a Kot kin mangi nan mongiong omail. Pwe

me kasampwal ren aramas, kin me mal ren Kot. **16** Kapung o saukop akan kokoper lel ni muein Ioanes. A sang ni ansau o rongamau en wein Kot kin lolok sili, a karos kin pedelongki manaman. **17** Nan me mongai, lang o sappa pan sorela, sang ekis kisan kapung en lokidokila. **18** Meamen kasela a paud, ap paudeki amen li, nan i me kamal, o meamen me paudekida me lokidokila sang ren ol amen, nan i me kamal. **19** Ol kapwapwa men mia, me a likau waitata o materok o a kin kamadip o peren ni ran karos. **20** O pil amen ol me samama, ad a Lasarus, me kin wonon pan wanim en ol kapwapwa o; a kensela kili karos. **21** Ap men tungole maremor akan, me kin pupedi ni tepel en me kapwapwa; a kidi kan kin tamotamo a kens akan. **22** A kadekadeo me samama o mela o tounlang kai ap wadala pon kapa en Apraam. A me kapwapwa o pil mela o saredier. **23** Ni a mi nan pweleko, wasan waiwairok, ap sarada, udial Apraam ni wasa doo o Lasarus mondi pon kapa, **(Hadēs g86)** **24** Ap likwirda indada: Sam (ai) Apraam, kom kotin kupura ia, poronedo Lasarus en kaduedi sondin pa a nan pil, ki ong pon lo i, pwe i kin waiwairok nani iai wet. **25** A Apraam kotin masani: Nai, tamanda, me koe tungoler om mau kan karos ni maur om, a Lasarus a me sued akan; ari a pan pereperenta, a koe pan kalokolok. **26** A pil eu me kawela, wau kalaimun eu mi nan pung atail, pwe ma amen kit men sapale wong re omail, a sota pan kak, pil sota amen komail pan kakedo. **27** A ap inda: I ap men poeki, sam ai, komui en kotin poronelang Lasarus nan im en sam ai. **28** Pwe ri ai ol me limen, me a pan kaasaki irail; pwe ren de lel ong wasa apwal wet! **29** A Apraam masani ong i: Moses o saukop akan mi re'rail, ren nok rong irail. **30** A ol o potoan ong: Kaidin sam (ai) Apraam, a ma amen sang ren me melar akan pan pwara dong irail, rap pan kalula. **31** A ap masani ong i: Ma re sota pan rong Moses o saukop akan, re pil sota pan poson la, ma amen pan maureda sang ren me melar akan.

17 A KOTIN masani ong sapwilim a tounpadak kan: Nan a sota kak, men kamakar kan en so pwaida, a suedi ong me kokido. **2** A mau ong, takai en ir plaua eu en paudoki ong ni tapin wor a, ap lokidokila nan madau, sang a kamakar amen tikitik pukat. **3** Kalaka pein komail! Ma ri om ol wia dipi ong uk, en kapung ong i, a ma a pan kalukila, maki ong i. **4** A ma a wia dipi ong uk pan isepak ni ran eu o pure dong uk pan isepak indada: I kalula, koe en maki ong i! **5** A wanporon akan potoan ong Kaun o: Re kotin kalaudela at poson! **6** A Kaun o kotin masani: Ma omail poson laudi ong wan katiring, komail pan kak indai ong tuka pik pot et: Kaisang, kasau ong nan madau, a pan oke komail. **7** A is re omail, me a ladu men, me kin matimat o kamakamanga man akan, pan indang i ni a puredo sang matuel o: Madang kodo mondi o manga? **8** A sota pan indang i: Kaonopada me i pan manga nin sautik o, kaiada om likau, papa ia, lao i mangaer o nim, a muri koe pan manga o nim. **9** De a pan danke ladu pweki a wiada, me a masani ong i? I lamelam so. **10** Pil dueta komail, komail, lao wiadar meakan me kakaliki ong komail er, komail ap pan inda: Kit ladu mal, pwe i eta, me se wiadar, me kakalik ong kit er. **11** Kadekadeo ni a kotilang Ierusalem, a kotin weid nan wein Samaria o Kalilëa. **12** O ni a kotin kotilong ong nan kisin kanim eu, ol tuketuk ek tu ong i, me udi ong kaila wei. **13** Irail ngil laudeda indada: Maing Iesus, kupurai kit! **14** A lao kotin masanier, ap masani ong irail: Komail koieila kasansale ong pein komail ong samero kan. Kadekadeo ni arail kokola irail kelailada. **15** A amen irail ni a kilanger me a kelailadar, ap puredo ngil laudeda, kapikapinga Kot. **16** O poridi sang aluwilu a, danke i; ari, i men Samaria men. **17** Iesus kotin sapeng masani: Kaidin me ek, me kelailadar, a ia me duemen oko? **18** Sota me pure dong kapinga Kot, ol en liki men et eta? **19** A masani ong i: Uda ko wei, om poson me kakel uk ada! **20** Parisär akai lao kalelapok re a: Dokan da me wein Kot pan pwaida? A kotin sapeng masani: Nan wein Kot sota kin sansal kokodo. **21** Irail sota pan indada: Kilang met, de kilang monen, pwe kilang, wein Kot mi lol omail. **22** A kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: Ran oko pan kodo, me komail pan men kilangada ran eu en Nain aramas, a komail sota pan kak kilang. **23** Irail pan indai ong komail: Kilang monen, de kilang met! A der kola o der idauen ir ala! **24** Pwe duen liol kin lingaling sang apali en lang lel pali teio en lang, iduen Nain aramas ni a ran o. **25** A mas a pan kalokolok toto o lokidokila ren di wet. **26** O duen a wiaui ni muein Noa, iduen a pan wiaui ni ran oko en Nain aramas: **27** Irail manga, irail nim, irail papaud, irail kapapaud, lao lel ran en Noa a pedelong ong nan war im o, o nolik pwaida kamom ir ala karos. **28** Pil dueta ni muein Lot: Irail manga, irail nim, irail netinet, irail sapasap, irail kauadar im, **29** A ni ran o, me Lot koiei sang Sodom, kisiniai o swepel ap moredi sang nanlang, kame ir ala karos. **30** Nan iduen a pan wiaui ni ran, me Nain aramas pan sansaledo. **31** Ni ran o meamen mi pon im, o a kapwa mi nan im, a ender kodi ong ale. O pil dueta me mimi nan sap, i ender puredo. **32** Tamatamanda en Lot a paud! **33** Pwe meamen

kanakanai ong maur a, pan pupe sang, a me pan
kasela, nan i me pan maureta. 34 I indai ong komail,
ni pong ota ol riamen pan wonon pon pet eu, amen
pan peuka sang, a me teio pan mimieta. 35 Li riamen
pan iris pena plaua, amen pan peuka sang, a me teio
pan mimieta. 36 Ol riamen pan mi nan sap, amen pan
peuka sang, a me teio pan mimieta. 37 Irail sapeng
potoan ong i: Ia Maing? A kotin masani ong irail:
Wasa me man mat mi ia, nan i wasa pwin ikel pan pil
pokon pena ia.

18 A PIL kotin masani ong irail karaseras eu, me
ren poden kapakap o der pangada. 2 A kotin
masani: Saunkapung amen mi nan kanim eu, me
sota lan Kot, o sota insenoki aramas amen. 3 A li
odi men mi nan kanim ota, me poto dong i potoan
ong: Kom kotin sauasa ia ong me kailong kin ia! 4 A
a kang mas o, a kadekadeo a mongemongeloleki:
Nan i sota lan Kot, o pil sota insenoki aramas, 5
A pweki li odi men et a kadiropa ia, i pan sauasa
i, pwen der purodo kadiropa ia. 6 Kaun o ap kotin
masani: Komail rong, me saunkapung sapung indada!
7 A iaduen Kot, a sota pan kotin sauasa sapwilim
a pilipildar akan, me kin likelikwir ong i ni ran o ni
pong? Pala a pan kotin pwapwand? 8 I indai ong
komail: Nan a pan madang sauasa ir. Ari so, Nain
aramas lao pwarado, da, a pan diar poson ni sappa?
9 A pil kotin karasai ong irail me kin akapungki pein
irail, ap akasapungki me tei kan: 10 Aramas riamen
kodala ong nan im en kaudok pwen kapakap. Amen
ira Parisär, a amen saunopwei men. 11 Parisär o
kasinenda kelepela ekis wasa kapakap due met:
Maing Kot, i danke ir, me i sota dueta aramas tei kan:
Lolap, sapung, kamal, de dueta saunopwei men et.
12 I kin kaikaisole pan riapak ni wik eu o koleireki
eisokkis eu en ai kapwa karos. 13 A saunopwei u doo
sang ekis wasa, ap sota men sarada nanlang, a a
pikir maramar a indada: Maing Kot, re kotin kupura ia
me dipan! 14 I indai ong komail, ol men et kodila deu
a pungala mon me teio. Pwe me kin kasapwilada
pein i, pan kasapwilidi, a me kin kasapwilidi pein i
pan kasapwilada, 15 Irail ap wa dong i kisin seri kai,
pwen kotin sair ir. A sapwilim a tounpadak kan lao
kilanger, re ap kapoui irail. 16 A Iesus kotin molipe ir
masani: Mueid ong kisin seri kan, en kodo re i! Der
kalik irail edi! Pwe irail me udan wein Kot. 17 Melel
I indai ong komail, meamen, me sota ale wein Kot
rasong kisin seri men, a sota pan pedelong ong lole.
18 A monsap amen idok re a masani: Saunpadak
mau, da me i en wiada, pwen sosoki maur soutuk?
(aiōnios g166) 19 Iesus ari kotin masani ong i: Da me
koe indaki, me I me mau? Sota me mau men, Kot eta.
20 Koe kin asa kusoned akan: Koe der kamal; koe
der kamela aramas; koe der pirap, koe der kinekine
mal, kakaki sam om o in om! 21 I ari indada: Nan
mepukat karos i kin wiawia sang ni ai tikitik kokodo.
22 Iesus lao mangi mepukat, ap masani ong i: Me
ta kis me lua, netikila om kapwa karos, o nene ong
me samama kan, a om pai pan mi nanlang, ap kodo
idauen ia do. 23 A lao rongadar met, ap insensuede
kila melel, pwe a kapwapwa kaualap. 24 A Iesus lao
kotin masani, me a insensuedela, ap masani: Nan me
apwal ong me kapwapwa kan, en pedelong ong nan
wein Kot. 25 Pwe me mangai, kamel en tilong nan por
en dikok, sang ol kapwapwa men pedelong ong nan
wein Kot. 26 Irail me rongerong indada: Ari, is me kak
ong maur? 27 A kotin masani: Me aramas akan so
kak ong, Kot me pan kak ong. 28 Petrus ap potoan
ong: Re kotin mangi, kit me likid maliela meakaros ap
idauen la ir. 29 A kotin masani ong irail: Melel I indai
ong komail, nan sota me likidmaliela im a, de sam, de
in a, de ri a ol akan, de a paud, de na seri kan pweki
wein Kot, 30 Me so pan id aneki me lapalap ni ansau
wet o ni muei kokodo maur soutuk. **(aiōn g165, aiōnios
g166)** 31 A kotin ukala ekriamen ko masani ong irail:
Kilang, kitail kin kodalang Ierusalem, o karos pan
pwaida, me intingidier ren saukop akan duen Nain
aramas. 32 Pwe a pan pangala ren men liki kan, pwe
re pan kapikapiti i o ki sang wau i, o kondipi ong i. 33
O re pan woki i o kamela, a ni kasilu en ran a pan
maureda. 34 Irail ari sota man weweki mepukat, O
masan pot et me rir sang irail. Re pil sasa, me a kotin
masani. 35 A kadekadeo ni a koren iong Ieriko, ol
maskun amen momod pon kailan al, poekipoeki. 36 I
lao rongadar pokon o me daudaulul, ap idok due. 37
Irail ari indang i, me Iesus men Nasaret kotin daulul.
38 I ari ngil laudeda potoan ong: Iesus, sapwilim en
Dawid, kotin kupura ia! 39 A me tiong moa kidekidaue
i, en nenenla: A i ap kalaudela a poekipoeki: Sapwilim
en Dawid, kotin kupura ia! 40 Iesus ap kotin udi ong
wasa o, masani, ol o en wisike dong i. A lao koren
iong imp a, ap kotin kainoma re a. 41 Masani: Da me
koe men, I en wiai ong uk? A potoan ong: Maing, i
men potoan ngarada wasa. 42 A Iesus kotin masani
ong i: Kilang wasa, om poson me kakel uk ada! 43 Ap
pitipit kilangada wasa, o idauenla i, o kapinga Kot, o
aramas karos, me udial met, ap kapikapinga Kot.

19 I ARI kotilong ong nan kanim Ieriko, ap kotin
daulula. 2 A kilang, ol kapwapwa men mia, ad a
Sakäus, me saumas en saunopwei kan. 3 A men
kilang Iesus, pwen asa, is i, ap sota kak, pweki pokon

o, o a sakakair. 4 I ari tiong mo'rail, dauda nin tuka
pot, pwen kak kilang i, pwe a pan kotin daulul wasa
o. 5 A lao lel wasa o Iesus ap kotin masanda diar
i, masani ong i: Sakäus, madang daudi, pwe I pan
pedelong ong nan im om ran wet. 6 I ari madang
daudi kasamo i pereperen. 7 Irail lao kilanger met,
karos ap lipanedeki inda: A pedelonger, pwen kairu
ren ol dipan amen. 8 A Sakäus potodo potoan ong
Kaun o: Maing re kotin mangi, apali en ai kapwa i
pan kisakisaki me samama kan, o ma i kotaue amen,
i kin kasapal wong i pan pa pak laude sang. 9 Iesus
kotin masani ong i: Maur me pwara dong nan im
wet ran wet, pwe a pil nain Apraam amen. 10 Pwe
Nain aramas pwara don rapaki o kamaureda me
salongalar. 11 A ni ar rongadar mepukat, a pil kotin
masani karaseras eu, aki koren iong Ierusalem, o re
kiki ong, me wein Kot pan madang sansaleda. 12
A kotin masani: Ol lapalap amen kolang sap doo
eu, pwen nine mar a, ap pan puredo. 13 I me eker
pena na ladu ek, o ki ong irail paun eisok, indang
irail: Komail dodokki, i lao puredo. 14 A na aramas
akan kailongki i, kadarala mur i kaireki lang i: Se
sota mauki, ol men et en kaun kit. 15 Kadekadeo a
lao puredo, murin a aleer wei o, ap ilakelang ladu
kan, me a ki ong na moni, pwen asa duen en amen
amen ar kalaudelar na moni. 16 Men mas ap pwarado
indada: Maing, omui paun kareda paun eisok. 17 A
indang i: Meid pai ladu mau koe, aki om apapwali
mau me tikitik, koe pan id kaunda kanim eisok. 18 O
kariamen ap pwarado indada: Maing, omui paun me
kareda paun limau. 19 A pil indang i: Koe pan kaunda
kanim limau. 20 O pil amen pwarado indada: Maing,
mangi, ietet sapwilim omui paun, me i nekidala nan
lim en pudo. 21 Pwe i masak komui, pwe ol petik
amen komui. Komui kin aleda, me kaidin komui kidier,
o dolung sang, me kaidin komui padukedier. 22 A
indang i: Sang nan au om i pan kadeik kin uk ada
ladu sued koe. Koe asaer, me ol petik amen ngai,
me kin ale, me kaidin ngai kidier o dolung sang, me
kaidin ngai padukidier. 23 Menda koe sota wala nai
moni wasan kanaitik, o i lao puredo, i pan ale me
udan ai iangaki moni naitik. 24 A indai ong irail me u
impa: Ale sang i paun o, ki ong ren me a paun eisok!
25 Irail indai ong i: Maing, nan a nainekier paun eisok.
26 Pwe I indai ong komail, meamen, me a mia, ekis
pan ko ong, a me sota a mia, nan a pwitikatik pil
pan katia sang. 27 A ir, ai imwintiti, me kang, i en
kakaun ir, wa ir do, o kame ir ala mo i! 28 A lao kotin
kaimwisokala a masan pukat, ap kotiwei kotidala
Ierusalem. 29 Kadekadeo a lao koti dong Petpake o
Petanien impan dol me ad a Oliwe, ap kotin poronela
sapwilim a tounpadak riamen, 30 Masani: Koma ko
ong nan kanim monen, koma lao pedelong, koma pan
diarada esel pul amen salidi, me aramas amen saik
mondi poa. Lapwada i, ap karedo! 31 A ma meamen
pan idok re oma: Da me koma lapwa kida i? Koma
ap pan inda: Kaun o men dake. 32 A ira me pakadara
wei, ap kola o diarada, duen a kotin masani ong ira.
33 A ni ara lawada esel pul o, ol oko, me naineki, ap
indang ira: Da me koma lawa kida esel pul en? 34
Ira ap indada: Kaun o men dake. 35 Ira ari wado
ren Iesus, ap irepadi pon esel pul arail likau kan ap
potoan dang Iesus poa. 36 Ni a kotikot kokowei, irail
ap irepakidi arail likau kan nani al. 37 A lao kotin
korendor kotidila dol Oliwe tounpadak kan karos ap
wiaki eu ngil laudeda kapinga Kot, pweki manaman
akan karos, me re kilanger, 38 Indada: Kapinga ong
Nanmarki, me kotido ni mar en Kaun! Nanlang en
popol o lingan wasa ileile! 39 A Parisär kai kisan
pokon o indai ong i: Saunpadak, kotin kidaue sapwilim
omui tounpadak kan. 40 I ari kotin sapeng masani ong
irail: I indai ong komail, ma mepukat pan nenenla,
takai pan id kadededa. 41 A lao kotin korendor, ap
masani kanim o, ap tontonireki, 42 Masani: O i men,
koe en dedeki om ran mau wet, me pan kare ong
uk popol: Ari, a rir sanger mon mas om. 43 Pwe ran
apwal ko pan lel ong uk, me om imwintiti pan kele
kin uk pena o it pena sang ni pali karos; 44 O irail
pan kase uk ala iangaki noum seri kan, o re pan
karongk uk ala; sota eu takai pan mimieta pon eu,
pweki om sota dedeki ansaun om kasosong. 45 I ari
kotilong ong nan im en kaudok, ap sikon sang me
netinet lole, 46 Masani ong ir: Nan a intingidier: Im ai
im en kapakap, a komail wiaki deun lolap akan. 47 I
ari kotin kaukawewe nan im en kaudok ran karos. A
samero lapalap, o saunkawewe, o me lapalap akan
ren aramas raparapaki, en kamatala i. 48 A re sota
kak diar, me ren wiada, pwe aramas karos apwali i
kaualap o men rong i.

20 KADEKADEO eu ran ni a kotin kawewe ong
aramas akan nan im en kaudok o, o padaki
rongamau, samero lapalap, o saunkawewe, iangaki
saumas akan ap ko dong i. 2 Potoan ong i indada:
Masani ong kit, manaman en is, me komui wiaki
mepukat? De is me ki ong komui manaman wet? 3
A kotin sapeng masani ong irail: I pil pan kalelapok
meakot re omail, komail en sapeng ia! 4 En Ioanes a
paptais men nanlang, de me ren aramas? 5 Irail ap
lamelame nan pung arail indada: Ma kitail pan inda,
men nanlang, a pan masani ong kitail: Da me komail
so posonki i? 6 A ma kitail inda, me ren aramas,

aramas karos ap pan kate kit, pwe re kin wia saukopki
Ioanes. 7 Irail ari sapeng, me re sasa, wasa me a
kosang ia. 8 Iesus ap kotin masani ong irail: Ari, I
pil sota pan indai ong komail, manaman en is, me
I wiaki mepukat. 9 A ap kotin tapiada masani ong
pokon o karaseras wet: Aramas amen padukedier
mat en wain eu, ap liki ong saumat akai, o kokola
nan wai ansau warai. 10 A lao ansau, a kadaralang
saumat akan ladu men, pwe ren ki ong kisan wan
wain. A saumat akan woki i, o kadarala i kaip. 11 A
murin met a pil kadarala amen ladu, a re pil woki i,
o wia suedi ong, o kadarala i kaip. 12 A murin met
a kadarala kasilimen. A re pil kame i o siken wei
sang. 13 Monsap en mat en wain o ap masani: Da
me i en wiada? I pan kadarala nai ol kompok, ele re
pan masak, ni ar pan kilang i. 14 A saumat akan lao
kilanger i, rap lamelame nan pung ar indada: Iei i,
me pan ale soso, kitail pan kamela, pwen id aneki a
soso. 15 Irail lao kasapoka sang i nan matuel o, ap
kamela i. Da me monsap en mat en wain pan wiai
ong irail? 16 A pan kodo kamela saumat pukat, ap liki
ong akai a mat en wain. Irail lao ronger mepukat,
rap indada: O mepukat sota pan wiaui! 17 A kotin
saupei wong irail ap kotin masani: Iaduen wewe en
inting wet: Takai o, me sause kasapokela, id wiala
takai en pukakaim? 18 Meamen, me pupedi pon takai
wet pan ola. A me a pupedi ong poa, a pan kapitaka
pasang i. 19 I dokan o saunkawewe o samero lapalap
akan raparapaki en saikidi i. A re masak aramas
akan, pwe re muilikiada, me a karaseras kin irail. 20
Irail ari masamasan i o kadarala liparok kai, me pan
wia kin pein irail aramas pung, pwe ren saikikidi i a
masan akan ap pangalang saunkapung o manaman
en kopina. 21 Irail ari kalelapok re a potoan ong:
Saunpadak, kit potoan asa, me ar masan o padak
kan me pung, o re sota kotin kupuroki sansal en
aramas. Pwe re kin kotin kaukaweweda melel duen
al en Kot. 22 Me pung kit en nopwei ong nanmarki,
de so? 23 A i kotin mangi ar widing, ap masani ong ir:
Da me komail kasongesong kin ia? 24 Kasale dong ia
denar eu! Mom en is o inting wet? Re sapeng potoan
ong: En nanmarki. 25 A i kotin masani ong irail: Ari
komail ki ong nanmarki, me nain nanmarki, o ong
Kot, me sapwilim en Kot! 26 Irail ari sota kak saikikidi
i a masan akan mon pokon o. Irail puriamuiki me a
kotin sapeng, o nenenlata. 27 Sadusär akai, me kin
inda, me dene melar akan solar pan maureda, ap kai
dong i kalelapok re a, 28 Potoan ong: Saunpadak,
Moses intingie dong kit, ma ri ol en amen pan mela,
me a paud li dapwan men, ri a ol ap pan paudekida i,
pwen kaipwi ong ri a ol na seri kai. 29 Ari, pwin pirien,
ol isimen mia, men mas paudeki li amen, ap mela, a
sota na seri ko. 30 A kariamen paude kida li o ap
mela a sota na seri ko. 31 A kasilimen paude kida i,
iduen ir isimen karos, re mela, ap sota nairail seri ko.
32 A ikmuri li o pil mela. 33 Ari, ni en me melar akan
ar iasada, a pan en is a paud? Pwe ir isimen karos
paude kida i. 34 Iesus kotin masani ong irail: Seri
en sappa et kin papaud o kapapaud. (aiōn g165) 35 A
me war ong ale eu sap o konodi maureda sang ren
me melar akan, re sota kin papaud de kapapaud.
(aiōn g165) 36 Pwe re pil solar kak mela. Pwe re paroki
ong tounlang kan, o re seri en Kot akan, pwe re seri
en kamaur. 37 A duen en me melar akan ar pan
maureda, Moses pil kadededa, ni a udial tuka o, ni a
kaadaneki Kaun o: Kot en Apraam, o Kot en Isaak, o
Kot en Iakop. 38 Pwe Kot kaidin Kot en me melar
akan, a en me maur akan, pwe karos memaur ong i.
39 A Saunkawewe kai sapeng indada: Saunpadak,
ar masan me pung. 40 Irail ap solar kak peidok re
a okotme, 41 I ari kotin masani ong irail: Iaduen ar
indinda, me Kristus nain Dawid? 42 A pein Dawid
katitiki nan puk en Psalm: Kaun o kotin masani ong ai
Kaun: Mondi ong ni pali maun i. 43 Lao I pan wia
kida om imwintiti utepan nä om. 44 Dawid ari wia
kin i a Kaun, a iaduen a pan kak na ol? 45 A ni
aramas karos rongadar, a kotin masani ong sapwilim
a tounpadak kan: 46 Kalaka saunkawewe kan, me kin
mauki momait sili nan likau reirei o mauki, aramas en
ranamau ong irail nan wasa en netinet akan, o men
mondi leppantam nan sinakoke kan o ni tapin tepel.
47 Me kin ngopur im en li odi kan, liasoski kapakap
reirei, mepukat pan pangalang kadeik apwal.

21 A KOTIN aupwil sili ap masani, me kapwapwa
kan kasedi ong ar mairong nan deun mairong.
2 A pil kotin masani, me li odi samama men kasedi
ong lepta riau. 3 A kotin masani: Melel I indai ong
komail, li odi samama men et kasedi ong laude sang
irail karos. 4 Pwe mepukat karos kasedi ong mairong
en Kot sang ni ar pai, a li men et kasedi sang ni
a samama, a dipisou karos, me a naineki. 5 Akai
lao kasokasoiadar duen im en kaudok, me kapwata
kida takai kasampwal akan o kapwa en mairong
kai, ap kotin masani: 6 Ran oko kokodo, karos, me
komail ududial, pan karangk pasang, sota eu takai
pan mi pon eu. 7 Irail kalelapok re a potoan ong:
Saunpadak iad mepukat pan pwaida? O da pan kilel
en mepukat pan wiaui? 8 A kotin masani: Komail
kalaka, pwe meamen de kotaue komail! Pwe me
toto pan kodo ni ad ai o pan inda: Ngai i o ansau
korendor! A komail der idauen ir ala. 9 A komail lao

rong duen mauin o muei sued, ender masak, pwe
mepukat pan wiaui mas, a saikenta imwi. **10** A kotin
masani ong irail: Toun sap eu pan u ong eu sap, o
wei eu pan u ong eu wei. **11** O rerer laud en sap akan
pan wiaui, o lek, o song en somau pan pwaida, o
pil sansal kamasapwek kai, o kilel lapalap akan pan
pwarada sang nanlang. **12** A mon mepukat re pan
saik komail edi, o kame komail, o panga komail la nan
sinakoke kan o imateng pwen kalualang ren nanmarki
o saumas akan pweki ad ai. **13** A mepukat pan wiaui
ong komail, pwen kadede kin ia. **14** Komail ari inauki
ong pein komail nan mongiong omail, me komail
sota pan patauki, me komail pan sapengki. **15** Pwe
ngai me pan kalokaia komail, o kalolekongla, pwe
me kailong kin komail, en sota kak kalikama, o so
palian. **16** A sam o in omail, o ri ol akan, o sau omail,
o kompokepa kan pan panga komail la, o akai komail
me re pan kamela. **17** O aramas karos pan kailong kin
komail pweki ad ai. **18** A sota pit en mong omail pit
pan lokidokila. **19** Dore kila kanongama maur omail:
20 A komail lao udial, me saunpei kan kapili pena
Ierusalem, komail ap asaki, me a ola korendor. **21** A
me mimi Iudäa, ni ansau o, en tangdala nan nana; o
me mi nan warong a, en pitila sang; o me mimi nan
sap, ender purelang i. **22** Pwe i ansaun depuk, pwe
karos, me intingidier, en pwaida. **23** Suedi ong me
lisean o me kadidi seri ni ran oko! Pwe kalokolok pan
lapalapia nan sap et o ongiong ong aramas pukat.
24 O re pan kame kila kodlas, o salilang wei karos,
o Ierusalem pan tiak pasang ren men liki kan, lao
ansau en men liki kan, pan lel. **25** O kilel akan pan
wiaui ni katipin, o saunipong, o usu kan, o aramas
nan sappa pan masak o pan pingidar, o madau o
iluk kan pan angiang ngil laudeda; **26** O aramas
akan pan okila ar masak o auiaui me pan wiaui nan
sappa; pwe kel en lang akan pan mokideda. **27** Irail
ap pan kilangada Nain aramas a kodido ni dapok ki
roson o lingan kaualap. **28** Mepukat lao pikikidi wiaui,
komail ap sarada o kasinenda, pwe a leler omail
kamaioda. **29** A kotin masani karaseras eu ong irail:
Kilang tuka pik o tuka karos! **30** Ni omail kilang me
irail wiliada, komail kin asaki, me rak o me korendor.
31 Iduen komail, komail lao kilang mepukat lao wiaui,
komail asaki, me wein Kot korendor. **32** Melel I indai
ong komail, di wet sota pan imwila mon mepukat
karos pan pwaida. **33** Lan o sappa pan sorela, a ai
masan akan sota pan poula. **34** Komail ari kalaka
pein komail, pwe mongiong omail de toutouki kaped
en manga, o kamom sakau, o ngongongki maur et, o
ran o ap madang lel dong komail. **35** Pwe likamata
insar eu, a pan ko dong karos, me kin kakauson
sappa. **36** Komail ari masamasan o poden kapakap,
pwe komail en war ong en piti sang mepukat karos,
me pan wiaui, o en pat ong Nain aramas. **37** Ni ran o
a kotin kaukawewe nan im en kaudok o, a ni pong
a kotieila kotikot pon dol o me adaneki Oliwe. **38** O
aramas karos sangkonai pokon dong i nan im en
kaudok o, pwen rong i.

22 A KAMADIP en prot somut korendor, me adaneki
pasa. **2** Samero lapalap o saunkawewe kan
raparapaki, pwen kamatala i, pwe irail masak aramas
akan. **3** A Satan tilong ong Iudas me adaneki Iskariot,
me kisan ekriamen ko. **4** I ari koieila ren samero
lapalap o saumas akan, kalelapok duen a pan
pangalang ir i. **5** Irail ari peren kida, wiaki eu en ki
ong i moni. **6** I ari inauki ong irail, o raparapaki, duen
a pan pangalang ir i so moromorong. **7** Ran en prot
somut ap leler, ansaun kamela pasa. **8** I ari poronela
Petrus o Ioanes masani: U kowei, kaonopadang kitail
pasa, pwe kitail en manga. **9** Irail idok re a: Ia wasa,
re kotin kupura, sen kaonopada? **10** A kotin masani
ong irail: Kilang, koma lao pedelong kanim o, aramas
amen pan tu ong koma, me wa pakit en pil eu, idauen
i nan im o, me a pedelong ong lole! **11** Koma ap
indang kaun pan im o: Saunpadak o masanie dong
komui: Ia pera en kairu, wasa I pan manga pasa ia
iangaki ai tounpadak kan? **12** I ari pan kasale ong
koma weip poa eu, me audeki men momod, i wasa
koma pan kaonopada! **13** Ira lao koieila, ap diarada,
duen a kotin masani ong ira; ira ap kaonopada pasa.
14 Auer lao leler, i ap kaipokedi ni tepel o wanporon
ekriamen iang i. **15** I ap kotin masani ong irail. I
anane melel iang komail manga pasa wet mon ai pan
kalokolok. **16** Pwe I indai ong komail, I solar pan kang
sang met kokolata, a lao kapungala nan wein Kot. **17**
I ari kotikida dal o laolaoki ap masani: Ale met, nek
nan pung omail! **18** Pwe I indai ong komail, I solar
pan nim sang kisan wan wain, wein Kot lao pwaidar.
19 A kotin limada prot, laolaoki o pilitiki pena, ap kotiki
ong irail masani: War ai metet, me pangalang komail!
Komail en wia me wet, men kataman kin ia. **20** O pil
dal en nim murin kasipong masani: Dal wet kadede
kap ni mom en nt' ai, me kapwilepilidi ong komail. **21**
A kilang, pa en me pan pang ia la, me iang ia ni tepel
o. **22** Nan melel, Nain aramas pan kokola duen a
kileledier, a suedi ong aramas o, me a pan pangkila!
23 Irail ari pikikidi idok nan pung arail, is re irail, me
pan wiada met? **24** Irail pil akamaiki nan pung arail,
duen is me pan lapalap re irail. **25** A kotin masani ong
irail: Nanmarki en wei pokon akan kin poe irail edi o
me manaman akan kin adaneki monsap kalangan. **26**

A komail sota pan dueta, a me lapalap re omail, i
en dueta me tikitik, o me kin kaunda, en dueta me
kin papa. 27 Pwe is me lapalap ren me mondi ni
tepel de me kin papa? Kaidin i, me mondi ni tepel? A
ngai dueta ladu pamail. 28 Nan komail me iang ia
ni ai songesong. 29 Ngai ari kileledi ong komail wei
eu, duen Sam ai kileledi ong ia er; 30 Pwe komail
en manga o nim ni ai tepel nan ai wei o mondi pon
men mondi ko, kakaun kainok en Israel eisokriau. 31
Kaun ap kotin masani: Simon, Simon, kilang, Satan
ngongkin komail, pwen koko komail dueta wan prot.
32 A ngai me kapakapa kin uk, pwe om poson de
nikila. A koe lao sapaledo kakelada ri om ol akan!
33 A a potoan ong i: Maing, i pan idauen ir lel nan
imateng o matala. 34 A kotin masani: Petrus, I indai
ong uk, nan malek sota pan kakorot ran wet, koe
lao kamamki pan silepak, me koe asa ia. 35 A kotin
masani ong irail: Ni ai kadar komail wei so ed en
moni, o so ed en sailok, o so sut, meakot komail
lekekilar? Re ap potoan ong: Sota. 36 I ari kotin
masani ong irail: A met, me a ed en moni mia, en ale
o pil ed en sailok, o me so a, i en netekila a likau,
ap id netiada kodlas pot. 37 Pwe I indai ong komail,
me intingidier, pil pan pwai ong ia: A wadawad ong
me dipan akan, pwe me intingidier duen ngai, pan
kaimwisokala. 38 Irail indada: Maing, kotin masani, iet
kodlas riapot. A kotin masani ong irail. Ari, i eta. 39 I
ari kotilang dol Oliwe, duen a kin wia; tounpadak kan
idauenla i. 40 I lao lel ong wasa o, ap kotin masani
ong irail: Komail kapakap pwe komail de ko ong nan
songesong. 41 I ari tororela sang irail doo weita kapir
won takai eu, ap kelepuki laolao. 42 Masani: Sam
(ai), ma komui mauki, koti ki wei sang ia dal wet, ari
so, kaidin insen ai, pwe kupur omui ta en wiaui. 43
Nan tounlang amen pwarado sang nanlang katinada
i. 44 A ni a kotin pador ong mela, ap ngiangiang a
laolao, lao pudo a likamata nta, me dingedingedi
ong nan pwel. 45 A kotida sang a laolao o kotin pur
ong tounpadak kan, ir mamair aki ar mamauk. 46
Masani ong irail: Da me komail mamairki? Paurida
o kapakap, pwe komail de ko ong nan songesong!
47 A ni a kotin masani mepukat, kilang, pokon o, o
me adaneki Iudas, amen ir ekriamen, tiong mo'rail,
kaikai dong Iesus, pwen metik i. 48 A Iesus kotin
masani ong i: Iudas, koe pan pang kila metik eu Nain
aramas? 49 Irail me iang i lao kilanger me pan wiaui,
rap indai ong i: Maing, se so pan wokieki ir kodlas?
50 Amen ir pala ladun samero lapalap amen o sara
sang salong a pali maun. 51 Iesus ap kotin sapeng
masani: Arier! I ap kotin sair salong a, kakelada i.
52 Iesus ap kotin masani ong samero lapalap akan,
o kaun pan im en kaudok, o saumas akan, me ko
dong i: Dueta lolap amen, me komail koko dong, wa
kodlas o katiu kai? 53 Ni ran karos ngai iang komail
nan im en kaudok, a komail sota man sair ia, pwe
ansau wet omail ansau o manaman en rotorot. 54
Re ap saikidi i o kalualong ong nan im en samero
lapalap o, a Petrus idauenla doowei sang. 55 Irail ap
saunda kisiniai eu nan warong en kel o mod pena, a
Petrus mondi nan pung arail. 56 A lidu men kilang
i a momod impan kisiniai o kangkakil i indada: 57
Iet et pil iang i. I ari kamam kin i indada: Li, i sasa
i. 58 A mur kis amen kilang i indada: Koe pil amen
irail. A Petrus indada: O kaidin ngai! 59 Kadekadeo
murin auer eu amen katitiki indada: Melel i men et
iang i, pwe i kisan men Kaliläa. 60 A Petrus indada: O
i poneponeki om kasokasoi! A pitipit ni a lokelokaia
malek ap kakoroteda. 61 Kaun ap kotin saupeido
masani Petrus. Petrus ap tamanda masan en Kaun,
duen a kotin masani ong i: Mon malek kakorot, koe
pan kamam kin ia pan silepak. 62 Petrus ari koieila
sangesang kaualap. 63 A ol oko, me kolekol i, lalaue
o woki i. 64 Irail lao perala silang i, ap idedok re a
indada: Kopada, is i, me pikir uk ada? 65 O song
en lalaue toto, me re ki ong i. 66 A lao ran pasang
saumas akan o samero lapalap o saunkawewe kan
ap pokon pena o kalua i dong nan arail kapung. 67
Indada: Ma koe Kristus, ap katiti ong kit! A kotin
masani ong irail: Ma I pan indai ong komail, komail
sota pan kamelele; 68 A ma I pan idok, komail sota
pan sapeng, o pil sota lapwa ia da. 69 Ari, sang met
Nain aramas pan mondi ni pali maun en roson en
Kot. 70 Ir karos ap idok: Ari, sapwilim en Kot koe? A
a kotin masani ong irail: Komail me indada, pwe ngai
i. 71 Irail indada: Ari, menda apot kadede? Pwe pein
kitail ronga sang nan au a.

23 TOUN pokon karos ap kasinenda kalualang i ren
Pilatus. 2 Irail ari pikikidi impimpa i indada: Se
diarada lap men et, me a kin kaweid sapung aramas
akan o inapwiedi, ender nopwei ong nanmarki, ap
inda, me dene pein i Kristus o nanmarki. 3 Pilatus ari
idok re a masani: Nanmarki en Sus akan komui? A
kotin sapeng i masani: Komui me inda. 4 Pilatus ap
masani ong samero lapalap akan o pokon o: Sota dip,
me i diar ren aramas men et. 5 A irail ngidingideki i
indada: A kin kapeida aramas ni a kaukawewe sili nan
Iudäa, tapiada Kaliläa kokodo lel sap wet. 6 Pilatus
lao rongadar Kaliläa, ap idok, ma i aramas en Kaliläa
men. 7 A i lao rongadar, me kisan toun wein Erodes,
ap kadarala i ren Erodes, me pil kotikot Ierusalem
ni ran oko. 8 Erodes lao masani Iesus, ap perenda

kaualap, pwe me warai a kin anane udial i, pweki me
toto a rongadar iran i, o a pil kaporoporeki, me a pan
udial kilel eu sang re a. 9 I ari kalelapok re a ni masan
toto. A i sota kotin man sapeng i. 10 A samero lapalap
o saunkawewe kan kasinenda o impimpa i kaualap.
11 A Erodes o na saunpei kan mamaleki i o likauki i
likau puetepuet o kapure wong i ren Pilatus. 12 A ni
ran ota Pilatus o Erodes insenemau pena, pwe mas o
ira imwintiti pena. 13 A Pilatus kapokon pena samero
lapalap, o monsap, o aramas akan, 14 Ap masani ong
irail: Komail wa dong ia aramas men et, dene kaweid
sapung aramas akan. A kilang, i kalekalelapok re a
mo'mail, ap sota dip, me i diar ren aramas men et,
duen me komail katikatipiaki i. 15 Erodes pil so, pwe i
kadar wong i komail. A kilang, sota me a wiadar pwen
kame kila i. 16 Ari, i pan woki i ap lapwada. 17 Pwe a
pan udan lapwa dang irail meamen nin kamadip o.
18 Irail karos ap likelikwir indada: Kasapokela men
et o lapwa dong kit Parapas! 19 Me lokidokilar nan
imateng aki moromorong eu o kamela en aramas
amen, me wiauier nan kanim o. 20 Pilatus ari men
lapwada Iesus, ap pil masani ong irail. 21 A irail
likelikwir indada: Kalopuela, kalopuela i! 22 A masani
ong irail kasilepak: Pwe me sued da, me a wiadar?
Sota me i diaradar re a, me i en kamata kila. Ari, i
pan woki i ap lapwada. 23 A irail nantiong weriwereda
ngidingidiki i, me a en lopuela; o ar weriwer o en
samero lapalap akan lalaudelar. 24 Pilatus ap inda,
me ar poekipoek en pwaida, 25 Ap lapwada i, me
lokidokilar nan imateng aki moromorong eu o kamela
en aramas amen, me irail poeki, ap mueid ong irail
Iesus, en wiai ong i duen insen arail. 26 O ni arail
kalua wei i, re ap saikidi Simon men Kirene, me kodo
sang nan sap o. Ir ari kidang po a lopu, pwen wala
murin Iesus. 27 O pokon kalaimun idauenla i, o li
kai me sangesang o mamaukeki i. 28 Iesus kotin
saupei dong irail masani: Li en Ierusalem akan, ender
sangesang kin ia, a sangesang kin pein komail o
noumail seri kan. 29 Pwe kilang, ni ran oko kokodo
aramas pan indinda: Meid pai li dapwan o irail me
sota naitik, o didi kan, me sota kadidi! 30 Re ap
pan pikikidi ekeker ong nana kan: Pupedi ong po
at! O ong dol akan: Kadupal kit edi! 31 Pwe ma re
wiadar mepukat ong tuka maur, da me re pan wia
ong tuka mongedi? 32 A pil lolap riamen iang i kalua
wei kamela. 33 Irail lao lei wasa, me adaneki pondal
en mong, ap kalopuela i o me lolap oko, amen ni pali
maun o amen ni pali maing. 34 Iesus ap kotin masani:
Sam (ai), Kom kotin maki ong irail, pwe irail sasa, me
re wiawia. Irail ari nene pasang sapwilim a likau kan o
kadoropwa kida. 35 Aramas me u kangkakil o monsap
akan iang irail kapikapiti i indada: A kamaureda akai, i
en kamaureda pein i, ma i Kristus sapwilim en Kot. 36
A saunpei kan pil kapikapiti i, kai ong i, ki ong i pinika,
37 Indada: Ma koe Nanmarki en Sus akan, en kapitila
pein uk. 38 A pil inting eu, me intingidier ponangen i
ni lokaia en Krik, o Latain, o Ipru: Iet Nanmarki en
Sus akan. 39 A amen ren lolap oko, me langadar,
lalaue i indada: Kaidin koe Kristus Kapiti sang pein uk
o kit! 40 Me teio ap sapeng, kapung ong i indada: Koe
pil sota masak Kot ni om iang kadeik wet? 41 Pwe
ata kalokolok me pung, pwe iduen ata wiawia kan, a
ol men et sota wiadar meakot me sued. 42 Ap potoan
ong Iesus: Maing, re kotin kupura ia, lao re kotida nan
wei ar. 43 Iesus ap kotin masani ong i: Melel I indai
ong uk, ran wet koe pan iang ia mi nan paradis. 44 Ni
auer kawonu ap rotorotala nan sap karos lao lel auer
kaduau, 45 O katipin rotorotala, o likau en pera en im
en kaudok o dei pasang sang poa lel pa. 46 Iesus ap
kotin kapitie laudeda masani: Sam (ai), i mueidalang
ngen i nan lim omui kan. A lao kotin masanier met, ap
kotin poular. 47 A saumas en saunpei o, ni a kilanger
me wiauier, ap kapikapinga Kot indada: Melel, aramas
men et me pung. 48 O aramas karos me pokon
penaer pwen iang kilang, lao kilanger me wiauier, ap
pikir maramar arail o pure pasang. 49 A kompokepa
kan karos o li akan, me idauendo i sang Kaliläa, u
kailawei, kilekilang mepukat. 50 O kilang ol amen,
me mar a Iosep, saunkapung amen, ol mau o pung
amen, 51 Me sota apali ong irail ni ar kapukapung o
wiawia kan, men Arimatia, kanim eu en Iudäa, me pil
auiaui wein Kot, 52 I me poto dong Pilatus poekipoeki
kalep en Iesus. 53 I ari kidi sang i o kidimki pena likau
linen kaselel o kidi ong nan sousou, me weiweida
nan paip, wasa me saikenta amen saredi ia. 54 A
ran o ran en kaonop o sapat korendor. 55 A li akan,
me iang i kodido sang Kaliläa, pil iang udial sousou
o, wasa me kalep a nekinekid ia. 56 Irail ap purer o
kaonopada potik kai o men usor, re ap kamol ni ran
en sapat duen kusoned o.

24 A NIN tapin wik, nin soran kaualap re pwara dong
sousou o, wado potik kai me re kaonopadar; 2
Irail ari diaradar, me takai o kadapura sang sousou o,
3 O irail lao pedelong ong lole, ap sota diarada kalep
en Kaun Iesus. 4 Kadekadeo irail lao insensued kidar,
kilang, ol riamen, me likau kida likau linang, ap pwara
dong irail. 5 Irail lao masapwekadar o ikiokidi nan
pwel, ira ap masani ong irail: Da me komail raparapaki
me maur amen ren me melar akan? 6 A soer kotikot
met, a iasadar. Tamanda, me a kotin masani ong
komail ni a kotikoteta Kaliläa, 7 Mamasani: Nain

aramas pan pangalang ni pa en me dipan akan, o
lopuela, o ni ran kasilu a pan iasada. **8** Ir ari tamanda
a masan akan. **9** O purodo sang nin sousou o, ap
kaireki mepukat ong ekamen ko o ong me tei kan
karos. **10** Maria men Makdala, o Ioana, o Maria in en
Iokopus, o me tei ko me iang irail, me kaireki mepukat
ong wanporon akan. **11** A arail kasoi likamata kasoi
likam pot re'rail, ap sota kamelele. **12** Petrus ap uda
tangalang sousou o, rukedi ong lole, ap diarada,
me likau linen akan ta wonon wasa kis, ap purodo
sang o puriamui kida me wiauier. **13** A kilang ni ran
ota riamen re'rail momaitelang kisin kanim eu ad a
Emaus; a doo sang Ierusalem mail wonu de isu. **14**
Ira ari kasokasoi penaer duen mepukat karos. **15**
Kadekadeo ni ara kasokasoi o idedok pena, pein
Iesus ap kotin pwara dong ira o iang ira kotila. **16**
A mas ara me atiat, pwe re de asa i. **17** I ari kotin
masani ong ira: Da me koma kasokasoi pena ni oma
alialu, o da me koma insensued kila? **18** Amen ira,
me ad a Kleopas, ap sapeng indang i: Koe men wai
ta men nan Ierusalem, me sasa, me wiauier wasa o
ni ran pukat? **19** A kotin masani ong ira: Pwe dakot?
Ira ap indang i: Duen Iesus en Nasaret, me saukop
manaman amen ni a wiawia o masan akan mon
Kot o aramas karos. **20** O duen samero lapalap o
atail saumas akan ar pangala i pwen pakadeikada
ong matala o kalopuela i. **21** A se kiki ong, me a
pan kotin kamaioda wein Israel. Ari ran wet pong sili
pong murin mepukat wiauier. **22** O pil kis at li akai
kamasak kin kit ar pwaralang sousou o sangkonai.
23 Ni ar sota diar kalep a, rap puredo indada, me re
diaradar sansal en tounlang kai, me katitiki, me a
iasadar, **24** O kis at kai kolang sousou o, ap diaradar,
duen li oko kasokasoida, a i me re sota diarada.
25 A kotin masani ong ira: O koma meid lolepon o
pwand nan mongiong omail, en kamelele meakan, me
saukop akan kopadar. **26** Kaidin i, me udan Kristus
en kalokolok ap kodalang a lingan? **27** A ap kotin
kawewe ong ira kisin likau kan duen pein i, tapiada ni
Moses kokodo lel saukop akan. **28** Irail ap koren iong
kanim, me irail koko ong. I ari kasongesong ira, dene
a pan kotin daulul. **29** Ira ap ngidingidiki i potoan
ong: Kom kotikoteta re at, pwe a pan wasa pongier o
ran wet koren iong imwisokela. A ap kotilong ong
nan im o, pwen mimieta re ra. **30** Kadekadeo ni a
kotin iang ira ni tepel o, a kotin limada prot, laolaoki,
a lao pilitiki pena, a kotiki ong ira. **31** Mas ara ap
pad pasanger, ira ap asa i. A ap kotin soredi sang
mo'ra. **32** Ira ap inda nan pung ara: Mongiong ata
sota mokimokid ni a kotin mamasani ong kita pon al
o, ni a kotin kawewe ong kita kisin likau kan? **33** Ira
ari uda ni auer ota o purelang Ierusalem, o diarada
ekamen ko, o me iang ir, kot pena wasa takis, **34**
Katitiki: Nan melel Kaun o kotin iasadar o pwara dong
Simon, **35** Ira ap kasokasoi, me wiauier nani al o,
o duen ara asaki i a pilitiki pasang prot. **36** A ni ar
masan pena mepukat, pein Iesus ap kotin pwara
dong nan pung arail masani ong ir: Komail popol! **37**
Irail ari masapwekadar o wapondar, o re kiki ong, me
ani men, me re udial. **38** A kotin masani ong irail: Da
me komail masak ki? O menda lamelam pukat mi
nan mongiong omail? **39** Komail kilang pa i kat o na i
kat, pwe pein ngai ta. Doke ia o kilang, pwe ani sota
kin uduk o ti, duen omail kilang ia. **40** A lao masani
mepukat, ap kasale ong irail lim a o aluwilu a kan. **41**
A ni ar sota non kamelele pweki ar peren o puriamuiki,
ap kotin masani ong irail: Sota kan omail met? **42**
Rap ki ong i kisan mam inin o onik. **43** I ari konot
mo'rail. **44** A kotin masani ong irail: I masan akan, me
I ki ong komail er, ni ai mimieta re omail, pwe karos
en pwaida, me intingidier duen ngai nan kapung en
Moses, o saukop akan, o psalm akan. **45** I ap kotin
kalolikongi irail, pwe ren dedeki kisin likau kai. **46** O
kotin masani ong irail iduen a intingidier, o iduen udan
kalokolok en Kristus, ap maureda sang ren me melar
akan ni ran kasilu, **47** O padapadaki ong wei karos ni
mar a, ren kalula, pwe dip akan en lapwada, a pan
tapida nan Ierusalem. **48** A komail me saunkadede en
mepukat. **49** A kilang, I pan kadara dong komail, me
Sam ai inaukidar. A komail pan mimieta nan kanim o,
komail lao audaudekier manaman sang poa. **50** A
kotin kalua ir alang Petanien, kotikida lim a, kapai irail
ada. **51** Kadekadeo ni a kotin kapal ir ada, a kotiwei
sang irail, kotidala nanlang. **52** Irail ari kaudok ong i,
ap pure dong Ierusalem perenda kaualap; **53** O re
potopot nan im en kaudok kapinga o kaudok ong Kot.

Ioanes

1 MASAN kotier ni tapi o, a masan kotier ren Kot,
a masan me udan Kot. **2** I me kotikot ren Kot ni
tapi o. **3** I me dipisou karos tapi kidar, o sota man
meakot mia, me kaidin i kotin wiadar. **4** Maur mi re a;
o iei maur o marain en aramas. **5** A marain o me
dakarada rotorot, a rotorot sota lingan kila. **6** Aramas
amen me pakadarador sang ren Kot ad a Ioanes! **7**
I me pwara dong kadede, pwen kadede marain o
pwe karos en poson pweki i. **8** Kaidin i me marain
o, a a kin kadede marain o. **9** Iei marain melel, me
pwara dong sappa, ap kamaraini aramas karos. **10** I
me kotier sappa, o i me sappa tapi kidar, a sappa
sasa i. **11** A koti dong udan sapwilim a, a sapwilim a
kan me san i. **12** Karos, me kasamo i, a kotiki ong ir
manaman, en wiala seri en Kot, ir, me poson mar a,
13 Me kaidin ipwidi sang nta, de inong en uduk, de
inong en ol o, pwe ipwidier sang ren Kot. **14** Masan
me wia uduk ala o kotikot re atail, o kitail kilanger
a lingan, lingan dueta lingan en Ieros eu sang ren
Sam o, me dir en mak melel. **15** Ioanes me kadede i
ngil laudeda indada: Iei i, me i padaki wei: Me pan
kotido mur i, iei me mier mo i, pwe a kotikotier mo i.
16 Pwe kitail karos ale sang nan audepa a mak sapan
potopot. **17** Pwe kapung me kokido sang Moses, a
mak o melel sang Iesus Kristus. **18** Sota me kilanger
Kot kokodo, Ol ieros ta, me kin kotikot pan kupur en
Sam o, i me kotin kasaledar i. **19** A met en Ioanes a
kadede, ni men Sus kadarala sang Ierusalem samero
o Iepit oko, pwen idok re a: Is koe? **20** I ari kotin
kadede; a sota likam; a kotin kadede: Kaidin Kristus
ngai. **21** Irail idok re a: A is? Elias komui? A masani:
Kaidin ngai i. Komui saukop o? A sapeng: Kaidin. **22**
Irail ap indang i: A is komui? Pwe sen sapeng irail me
kadar kit dor. Da me komui kadedeki pein komui?
23 A masani: Ngai ngil eu, me likelikwir sili nan sap
tan: Kaineneda al en Kaun o, duen saukop Iesaia
masanier! **24** A irail pakadaradoer sang ren Parisär
akan. **25** Irail ap idok re a indada: Da me komui wia
paptaisiki, ma komui kaidin Kristus, o kaidin Elias, o
pil kaidin saukop o? **26** Ioanes sapeng irail masani:
Ngai me paptaisiki pil, a amen kin kotikot nan pung
omail, me komail sasa. **27** Iei i me kotido mur i, me
ngai sowar ong, en lapwada sal en sapwilim a sut.
28 Mepukat wiauier Petapara palilan Iordan, wasa
Ioanes kin wia paptais ia. **29** Mandan ran o a masani
Iesus a koti dong i ap masani: Kilang Sippul en Kot,
me kin wawei dip en sappa! **30** Iei i, me i padaki
wei: Ol amen pan kotido mur i iei, me mier mo i,
pwe a kotikotier mo i. **31** A ngai so asa i, a pwe i en
sansal dong Israel, iei me i kokido paptaisiki pil. **32** A
Ioanes kadede masani: I kilanger Ngen o kotidido
sang nanlang ni mom en muroi kotikot re a. **33** A ngai
so asa i, a me porone ia don wia paptaisiki pil, iei
me kotin masani ong ia: Me koe pan kilang. Ngen
piridi sok poa, o kotikoteta re a, iei i, me kin wia
paptaisiki Ngen saraui. **34** A i kilangadar ap kadedeki,
me iei Sapwilim en Kot. **35** Mandan ran o Ioanes pil
kotida wasa o, o na tounpadak riamen iang i. **36** A
ni a udial Iesus kotikot kokodo, ap masani: Kilang
Sippul en Kot! **37** A tounpadak riamen rongadar
a masan, ap idauen wei Iesus. **38** Iesus ap kotin
saupeido masani ara idedauen, ap kotin masani ong
ira: Da me koma rapaki? Ira potoan ong: Rapi (iet
wewe: Saunpadak), ia wasa re kin kotikot ia? **39** A
kotin masani ong ira: Kodo kilang! Ira ap poto dong
kilanger wasa, me a kotikot ia, ap mimieta re a ni ran
o. Mepukat wiauier impan auer kaeisok. **40** Andreas,
ri en Simon Petrus amen re ra, me rongadar sang
ren Ioanes ap idedauen i. **41** I me diaradar mas
udan ri a Simon, indai ong i: Se diaradar Mesias
(iet wewe: Kristus). **42** I ap kalualang i ren Iesus. A
Iesus lao masani i, ap masani: Simon, koe nain Iona,
koe nok adaneki Kepas (iet wewe: Paip). **43** Mandan
ran o a pan kotilang Kaliläa, Iesus ap kotin diaradar
Pilipus, masani ong i: Idauen ia do! **44** Pilipus men
Petsaida, kanim en Andreas o Petrus. **45** Pilipus
diaradar Natanael, ap indang i: Se diaradar i, duen
me Moses intingiedier nan puk en kapung o saukop
akan: Iesus men Nasaret, sapwilim en Iosep. **46** A
Natanael indai ong i: Pala maukot pan kak pwarada
sang Nasaret? Pilipus indang i: Kodo kilang! **47** Iesus
kotin masani Natanael koko dong i, ap masani duen i:
Kilang, ol melel en Israel amen, me sota kin widing.
48 Natanael potoan ong i: Re kotin mangi ia sang
ia? Iesus kotin sapeng masani ong i: Mon Pilipus a
eker uk edo, ni om mod pan tuka pik o, I kilang uk
ada. **49** Natanael sapeng potoan ong i: Rapi, ir me
Sapwilim en Kot, ir me Nanmarki en Israel. **50** Iesus
kotin sapeng masani ong i: Pweki I indai ong uk, me I
kilang uk ada pan tuka pik o, iei me koe posonki, a
koe nok kilang me lapa sang mepukat. **51** A kotin
masani ong i: Melel, melel I indai ong komail, sang
met komail pan kilang nanlang a ritida o tounlang en
Kot akan dauda o daudi pwarado ren Nain aramas.

2 A NI kasilu en ran kamadip en kapapaud wiaui
Kana nan Kaliläa; a in en Iesus kot wasa o. **2**
Iesus o sapwilim a tounpadak kan me pil luke dong
kamadip o. **3** Arail wain lao roselar, in en Iesus ap

masani ong i: Solar arail wain. **4** Iesus kotin masani
ong i: Li, menda re om? Ai ansau saikenta leler. **5** In
a ap masani ong papa kan: Komail wiada meakaros,
me a pan kotin masani ong komail. **6** Ari, potel takai
wonu mi wasa o, en Sus akan ar men dopedop lole.
Eu me laude ong metreten riau de silu. **7** Iesus kotin
masani ong irail: Komail idip ong pil en potel akan!
Irail ari kodiada lel au ar. **8** A ap kotin masani ong irail:
Deukada, wala ren me kaun en konot: Irail ap wala. **9**
Kaun en konot lao song kis pil, me wia wain la, o so
asa, a idipi sang ia, a papa kan, me idip pil da, asa.
Kaun en konot ap ekeredo ol kamod o, **10** Indang i:
Aramas karos kin kida mas wain mau, toun kamadip
lao medilar, re kin kida, me sota non mau. A komui
kin nekinekid wain mau lel met. **11** I met tapidan kilel
akan, me Iesus kotin wiadar Kana nan Kaliläa, o
kotin kasaleda a lingan, o sapwilim a tounpadak kan
posonla i. **12** A murin met a kotidilang Kapernaum, i o
in a, o ri a ol akan, o sapwilim a tounpadak kan, ari,
sota non ran toto, me re kotikot wasa o. **13** A pasa en
Sus akan me korendor, a Iesus kotidalang Ierusalem.
14 A kotin masani nan im en kaudok men netinet en
kau, o sip, o muroi, o men wiliandi moni me momod
ia. **15** Ap kotin wiakida men wokiwok sal akai, ap woki
ir sang nan im en kaudok iangaki sip o kau akan,
o moni en saunwiliandi a kotin kasapokela o kotin
wukedidi tepel akan. **16** Ap kotin masani ong men
netinet en muroi kan: Wawei sang met met akan, o
der wiakidar tanpas en Sam ai im en net eu! **17** A
sapwilim a tounpadak kan tamanda me intingidier:
Limpok ong tanpas omui me kasor ia dier. **18** Sus oko
ap sapeng indang i: Kilel da, me kom kadedeki ong
kit, me komui manaman ong, en wiada mepukat? **19**
Iesus kotin sapeng masani ong irail: Palanga pasang
im en kaudok wet, a pong sili pong I pan kauada. **20**
Sus oko ap indada: Par ngaulwonu me im en kaudok
wet wiaui kidar, a pong sili pong komui pan kaua
kida? **21** Ari, tanpas en pali war a, me a kotin masanie
kida. **22** A lao iasadar sang a matalar, sapwilim a
tounpadak kan ap tamandar, me a kotin masanier
mepukat. Irail ari poson kisin likau kan o masan, me
Iesus kotin masaniadar. **23** Ni a kotikot Ierusalem ni
pasa, ni kamadip o, me toto posonla mar a, ni ar
kilanger kilel akan, me a kotin wiadar. **24** A Iesus sota
kotin liki ong ir pein i, pwe a kotin mangi irail karos. **25**
O a sota mau ong, meamen en kadede ong i aramas
amen, pwe pein i kotin mangi lol en aramas.

3 ARAMAS amen mia, kisan Parsär akan, me mar
a Nikodemus, me saumas amen ren Sus akan, **2**
Me poto dong i ni pong o, katiti ong i: Rapi, se asa,
me komui saunpadak amen, me tapido sang ren Kot,
pwe sota, me kak wia kilel akan due me komui kotin
wiada, ma Kot so iang. **3** Iesus kotin sapeng masani
ong i: Melel, melel I indai ong uk, meamen so ipwi
sapal, sota pan kak kilang wein Kot. **4** Nikodemus
potoan ong i: Iaduen aramas laud pan kak ipwidi?
A pan kak pur ong nan kaped en in a, ipwidi sang?
5 Iesus kotin sapeng: Melel, melel I indai ong uk,
meamen so ipwiki pil o ngen, a sota kak pedelong
ong nan wein Kot! **6** Me ipwiki uduk, iei uduk, a me
ipwiki Ngen, iei ngen. **7** Koe der puriamuiki, me I
katitiki ong uk: Komail en ipwi sapal. **8** Ang kin pein
ipip sili, o koe kin rong ngil a, a koe sasa, wasa a tapi
sang ia o wasa a ko ong ia; iduen amen amen, me
ipwiki Ngen. **9** Nikodemus sapeng indai ong i: Iaduen
mepukat kak wiaui? **10** Iesus kotin sapeng masani
ong i: Saunpadak en Israel amen koe, a koe sasa
duen mepukat? **11** Melel, melel I indai ong uk, me se
asadar, iei me se kin indada, o me se kilanger, iei me
se katitiki, a komail sota kin kamelele at kadede. **12**
Ma I katitiki ong komail men pa, a komail ap sota
kamelele, a iaduen, komail pan kamelele, ma I katitiki
ong komail men nanlang? **13** Sota meamen, me
kodala nanlang, i eta, me kodido sang nanlang, Nain
aramas, me kin mimieta nanlang. **14** Duen Moses
me kauadar serpent amen nan sap tan, iduen Nain
aramas pan kakauda. **15** Pwe meamen posonla i,
sota pan lokidokila, a en aneki maur soutuk. **(aiōnios g166)** **16** Pwe iet duen Kot kotin kupura sappa, me a
kotikidoki sapwilim a Ieros, pwe karos, me posonla i,
ender salongala, a en aneki maur soutuk. **(aiōnios g166)**
17 Pwe Kot me kotin porone dong sappa sapwilim
a Ol, kaidin en kadeikada sappa, a pwe sappa en
kamauri kila i. **18** Me poson i, sota pan pakadeikada,
a me so poson i, iei pakadeikadar, pweki a sota poson
mar en sapwilim en Kot ieros. **19** A iet kadeik o,
marain pwara dong sappa, a aramas pok ong rotorot
mon marain, pweki ar wiawia kan me sued. **20** Pwe
amen amen, me wiawia sued, kin kailongki marain,
o sota kin pwara dong marain, pwe a wiawia kan
de sansaleda. **21** A me wiawia melel, kin ko dong
marain, pwe a wiawia kan en sansaleda, me re tapi
sang ren Kot. **22** Murin mepukat Iesus o sapwilim
a tounpadak kan kotilang sap en Iudäa ap kotikot
ia wia paptais. **23** A Ioanes pil wia paptais Enon
koren iong Salim, aki pil toto mi wasa o, irail ari
koieila paptaisela. **24** Pwe Ioanes saikenta lokidokilar
nan imateng. **25** En Ioanes a tounpadak kan o ol
en Sus amen ap akamaiki pena duen kamakelekel.
26 Irail ari ko dong ren Ioanes indang i: Rapi, me
kot re omui palilan Iordan, me komui kin kadede,

masani, a kin wia paptais o karos kin pwarala re a. 27
Ioanes sapeng masani: Aramas amen sota kak aneki
meakot, ma a so aneki sang nanlang. 28 Komail pein
kadede kin ia, me i indada: Kaidin Kristus ngai, pwe
ngai me pakatarador mo a. 29 Me li amen kisin nin
ong, iei ol kamod. A kompoke pan ol kamod kin u
rongerong perenki ngil en ol kamod; ari, iei ai peren
unsokala. 30 I en kakairida, a ngai en kakairidi. 31 Me
kotido sang poa, i me poedi karos, a me kisan sappa,
iei men sappa, o a kin kasokasoia duen sappa. A
me kotido sang nanlang, me poedi karos, 32 O me a
kilangada o rongada, iei me a kin kadedeki, a sota
me kamelele a kadede. 33 A me kamelele a kadede,
kin kadede, me Kot me melel. 34 Pwe i, me Kot kotin
poronedor, kin kida en Kot a masan, pwe Kot sota
kotikida Ngen ki men song. 35 Sam me kotin kupura
sapwilim a Ol o kotiki onger ni lim a meakaros. 36 Me
poson sapwilim a Ol, aneki maur soutuk. A me sota
poson sapwilim a Ol, sota pan kilang maur, a ongiong
en Kot pan mimieta re a. (aiōnios g166)

4 KAUN lao kotin mangi, me Parisär akan rongadar,
me Iesus kin wiada tounpadak kan o paptais toto
sang Ioanes, 2 Ari, pwe sota me pein Iesus kotin
paptais, sapwilim a tounpadak kan ta, 3 Ap kotila
sang Iudäa, kotin purelang Kaliläa. 4 A a kotin weid
nan wein Samaria. 5 I ap kotilang kanim en Samaria
eu, me adaneki Sikar, koren iong sap, me Iakop ki
ong na ol Iosep. 6 Iei wasa en Iakop a parer eu mia.
Iesus ari ngirekila a sapasapal, ap kaipokedi pon
parer o, ari mepukat wiauier impan auer kawonu. 7 A
li en Samaria amen ap kodon idip pil ia. Iesus kotin
masani ong i: Kido lim ai kis pil en! 8 Pwe sapwilim a
tounpadak kan ko ong nan kanim, pan netiada sak
arail. 9 Li en Samaria ap indang i: Iaduen, komui
kisan men Sus, ap poeki pil re i? Pwe ngai li en
Samaria amen, pwe Sus akan sota kin waroki ong
men Samaria. 10 Iesus kotin sapeng masani ong i:
Ma koe asa duen kisakis sang ren Kot o is i, me
indang uk: Kido lim ai kis pil en, koe pan poeki re
a, a ap pan ki ong uk pil memaur. 11 Li o indang i:
Maing, sota sapwilim omui men idip pil, a parer me
lol, a ia wasa, kom pan idip sang ia pil memaur? 12
De komui lapa sang sam at Iakop, me kotiki ong kit
er parer en, o pein nima sang, o na kan, o na man
akan? 13 Iesus kotin sapeng masani ong i: Karos, me
nima sang pil wet, pan pur ong men nim pilada. 14 A
meamen, me nima sang pil, me I ki ong i, pan solar
men nim pilada kokolata, pwe pil, me I kin ki ong, pan
pot loli kusukusudang maur soutuk. (aiōn g165, aiōnios
g166) 15 Li o ap indai ong i: Maing, kom kotiki ong ia
kisan pil o, pwe i en solar men nim pil, o solar kodo o
idipa sang met! 16 Iesus kotin masani ong i: Kowei
ukedo om paud! 17 Li o sapeng indada: Sota ai paud.
Iesus kotin masani ong i: Melel om lokaia: Sota ai
paud. 18 Pwe om paud me limen mas kokodo, a
kaidik om paud, me koe paudeki met; iei melel, me
koe indada. 19 Li o indang i: Maing, i ap asaer, me
saukop amen komui. 20 Sam at akan kaukaudok
pon nana wet, a komail kin inda dene Ierusalem
eta wasa me aramas en kaudok ia. 21 Iesus kotin
masani ong i: Li, kamelele ia, a korendor ansaun
omail pan solar kaukaudok ong Sam pon nana wet,
pil sota Ierusalem. 22 Komail kin sasa, me komail kin
kaukaudok ong. A kit asa, me se kaukaudok ong,
pwe kamaur pwarado sang ren men Sus akan. 23 A
ansau korendor, ari a leler, me toun kaudok melel
akan pan kaudok ong Sam ni Ngen o melel, pwe iei
ta song en toun kaudok kan, me Sam pil kotin kupura.
24 Ngen eu Kot, a me kaudok ong i, ren kaudokki
Ngen o melel. 25 Li indai ong i: I asa, me Mesias pan
kotido, me maraneki Kristus. I lao kotido, a pan katiti
ong kit meakaros. 26 Iesus kotin masani ong i: Ngai i,
me lokelokaia ong uk. 27 A sapwilim a tounpadak kan
ap purodo, puriamui a masan ong li amen. Ari so,
sota me indada: Da me re kotin kainoma, de da me
re kotin mamasani ong i? 28 Li o ap pwilikidi potel en
pil o, ap koieilang kanim o kasoi ong aramas akan: 29
Kodo, kilang aramas amen, me kasale ong ia karos,
me i wiadar, ma i kaidin Kristus? 30 Rap koieila sang
nan kanim o potodo re a. 31 Ni ansau ota sapwilim a
tounpadak kan poeki re a, potoan ong: Rapi, re kotin
konot! 32 A kotin masani ong irail: Kan ai kisin manga
mia, me komail sasa. 33 Tounpadak kan ap kasokasoi
nan pung arail: Muein amen wa dong i sak. 34 Iesus
kotin masani ong irail: Wiawia kupur en me kadar
ia do, o kapwaiada sapwilim a dodok, iei kan ai, 35
Komail sota kin indada: Saunipong paieu mi mon
rak? Kilan, I indai ong komail, sarada, kilang matuel o
pwe a malar. 36 Me dolung kin pwaipwai o nanak ong
maur soutuk, pwe ira karos, me kamorok o me dolung
en peren pena. (aiōnios g166) 37 Pwe ni mepukat kasoi
o pwaidar: Amen me kin kamokamorok, a amen me
kin dolung. 38 I kadar komail wei, en dolung pena,
me komail so doke, Akai me dodoker, a komail me
id aneki arail rak. 39 Men Samaria toto kisan kanim
o posonla i pweki kasoi en li o, me kadede: A kotin
kasale ong ia karos, me i wiadar. 40 Men Samaria kan
lao pokon dong i, rap poeki re a, en kotikot re'rail. I
ari kotikot ia pong ria pong. 41 A me toto me posonlar
pweki a masan, 42 Ap indang li o: Se poson kila
kaidin om kasoi, pwe se pein rongadar o weweki, me

i melel Saunkamaur pan sappa. **43** Murin ran riau
Iesus kotila sang wasa o, kotilang Kaliläa. **44** Pwe
pein Iesus kotin kadedeki, me saukop amen sota
kin mau nan udan sap we. **45** A lao kotilang Kaliläa,
men Kaliläa me kasamo i, pwe re iang kilanger me a
kotin wiadar Ierusalem ni kamadip o, pwe re toun
iang kamadip. **46** Iesus ari kotin pure dong Kana nan
Kaliläa, wasa a kotin kapikila pil wain. A monsap
amen mia, me na ol somau nan Kapernaum. **47** A
lao rongadar, me Iesus koti dong Kaliläa sang Iudäa,
ap poto dong re a, poeki i en kotidi, kakelada na ol,
pwe a koren iong mela. **48** Iesus ap kotin masani
ong i: Ma komail so kilang kilel o manaman akan
komail sota pan poson. **49** Monsap potoan ong i:
Maing kotidi mon nai seri mela! **50** Iesus kotin masani
ong i: U kowei, noum ol memaur. Ari aramas o poson
masan o, me Iesus kotin masani ong i ap koieila. **51**
A ni a kodila, a ladu kan me tu ong i, kasoi ong i, me
na putak mauredar. **52** I ap kalelapok re'rail: Ansau
da me a pikikidi maur? Irail indang i: Aio ni auer kaisu
karakar ko sanger. **53** Sam o ap asadar, me i ansau,
me Iesus kotin masani ong i: Noum ol memaur. I ari o
na kan me posonla i. **54** Iet kilel kariau, me Iesus
kotin wiadar ni a koti dong Kaliläa sang Iudäa.

5 MURIN mepukat ran lapalap eu en Sus oko
pwaida; Iesus ap kotilang Ierusalem. **2** Len pil eu
mi Ierusalem impan im en sip, me ad a Petesda ni
lokaia en Ipru; im limau mi impa, **3** Me somau toto
mi lole: Me maskun, o me dangidang, o me motor
mia, auiaui lao pil o pan mokimokid. **4** Pwe akai
ansau tounlang amen kin koti dong le o kamokideda
pil o, a meamen me madang tiong mas nan pil o
ni a mokimokid, iei me kin maureda sang a somau
kan karos, me mi re a. **5** A aramas amen mia, me
somauki par sileisokwalu. **6** Iesus lao kotin masani
men et a wonon, ap kotin mangi, me a wonon ansau
warai, ap kotin masani ong i: Koe so men kelailada?
7 Ol somau potoan ong i: Maing, sota nai aramas, me
pan wa ia di wong ni pil o ansaun a mokideda. Pwe
ni ai kokodi, amen kin madang mo i. **8** Iesus ap kotin
masani ong i: Uda, ale ki om, kokowei! **9** Aramas o
ap madang kelailadar, kida ki e, alu wei, a ran o ran
en sapat. **10** Sus oko ap indai ong me kelailadar: Ran
wet ran en sapat. A sota pung koe en wewa sili ki om.
11 A sapeng irail: Me kakela ia da, masani ong ia: Ale
ki om koko wei! **12** Irail ap kalelapok re a: Is aramas
o me indai ong uk: Ale ki om kokowei? **13** A me
kelailadar sasa i, pwe Iesus kotila sanger, pwe pokon
mi wasa o. **14** Kadekadeo Iesus kotin diaradar i nan
im en kaudok o ap kotin masani ong i: Kilang, koe
kelailadar, koe der pil wia dip, pwe me sued kot sang
mas de ko dong uk! **15** Aramas o ap koieila, kaireki
Sus oko, me Iesus kakeladar i. **16** I me Sus oko
ap raparapaki Iesus, o masamasan, pwen kamela
i, pweki a kotin wiadar meakan ni ran en sapat. **17**
Iesus kotin sapeng irail: Sam ai kin dodok kokodo, a
ngai pil iang dodok. **18** I me Sus oko ap masamasan
melel, en kamatala i, pweki a kotin kawela ran en
sapat o pil masani, me dene Kot Sam a, o a kaparoki
ong pein i Kot. **19** Iesus ap kotin sapeng masani ong
irail: Melel melel I indai ong komail, a sota kak, Na en
pein wia meakot, pwe i eta, me a kilang ren Sam, me
a wiada. Pwe me a kin wiada, iei me Na pil kin wiada.
20 Pwe sam pok ong Na o kasansale ong i karos,
me pein i kin wiada. O a pan kasale ong i wiawia
kan, me lapa sang met akan, pwe komail en puriamui
kila. **21** Pwe duen Sam kin kapikapirida me melar
akan, kamaur ir ada, iduen Na pil kamaureda me a
mauki. **22** Pwe sota me Sam kin kadeikada, pwe a
kotiki ong Na kadeik o. **23** Pwe karos en wauneki Na,
dueta ar wauneki Sam. Me sota wauneki Na, sota
kin wauneki Sam, me kadar i dor. **24** Melel, melel I
indai ong komail, meamen rong ai padak o poson,
me kadar ia do, a aneki maur soutuk. A a sota pan
pangalang kadeik o, pwe a sapale sang mela sapal
ong maur. **(aiōnios g166)** **25** Melel, melel I indai ong
komail, ansau kokodo, iei a leler, me melar akan
pan rongada ngil en Nain Kot, a me rongadar pan
maureda. **26** Pwe duen Sam a udan maur, iduen
a ki ong Na, en pil udan maur. **27** O a kotiki ong i
manaman, en kaunda kadeik o, pweki Nain aramas i.
28 Der puriamuiki met, pwe ansau kokodo me irail,
me mi nan sousou kan, pan rong ngil a. **29** Irail ap
pan pwarada: Me wiadar me mau, en maureda, pwen
memaur, a me wiadar mesued, en maureda, pwen
pangalang kadeik o. **30** Sota me I kak wiada sang
pein ngai, duen me I kin rong, iduen I kin kadeikada,
o ai kadeik me pung, pwe I sota kin rapaki insen ai,
pwe kupur en i, me kadar ia do. **31** Ma I kadede pein
ngai, ai kadede sota melel. **32** Amen me kadede ia, a
I asa melel, me a kadede ia me melel. **33** Komail me
ilakilang Ioanes, i ari me kadede melel. **34** A I sota
kin ale kadede ren aramas, a iet me I indawei, pwe
komail en dorola. **35** I me ser umpul o marain eu,
a komail men perenki a marain ansau kis. **36** A ai
kadede me lapa sang en Ioanes. Pwe dodok kan, me
Sam o kotiki ong ia, I en kapwaiada, iei dodok kan,
me I kin wiawia, me kadede ia, me Sam kadar ia dor.
37 A Sam, me kadar ia dor, pein i kadede ia. Komail
sota rongadar ngil a, o sota kilang mom a. **38** O a
masan sota kin kot re omail, pwe komail sota poson,

me a kadarador. 39 Komail kin kalelapok nan kisin
likau kan, pwe komail lamelame, me maur soutuk mi
lole. Ari, iei irail, me kin kadede ia. (aiōnios g166) 40 A
komail kang ko dong ia, pwe komail en aneki maur.
41 I sota kin mauki ale wau ren aramas akan. 42 I asa
komail, limpok en Kot sota kin mi re omail. 43 I kodo
ni mar en Sam ai, a komail sota kin kasamo ia. A ma
amen pan kokido pein ad a, komail pan kasamo i. 44
Pala komail kak poson ni omail ngongongki wau ren
aramas, ap sota rapaki wau sang ren Kot. 45 Der kiki
ong, me I pan mpäkin komail ren Sam, amen me kin
mpäkin komail: Moses, me komail kin kaporoporeki.
46 Pwe ma komail posonla Moses, komail pan poson
ia, pwe i me intingiedier duen ngai. 47 A ma komail
so kamelele a inting kan, pala komail pan kamelele ai
padak kan?

6 MURIN mepukat Iesus kotin kotela le en Tiperias
nan Kalilëa. 2 A pokon kalaimun me idedauen i
pweki ar kilanger kilel akan, me a kotin wiai ong me
somau kan. 3 Iesus ap kotidala pon dol o, kaipokedi
wasa o ren sapwilim a tounpadak kan. 4 A pasa o,
ran lapalap en Sus oko me korendor. 5 Iesus lao
kotin masanda masani pokon kalaimun koko dong i,
ap kotin masani ong Pilipus: Ia wasa, sen neti sang
ia kisin manga, pwe mepukat en manga? 6 A kotin
masani mepukat, pwen kasongesong i. Pwe pein
i mangi, me a pan wiada. 7 Pilipus potoan ong i:
Prot me denar riepuki sota pan itar ong irail, pwe
amen amen en tungole ekis. 8 Andreas, sapwilim a
tounpadak amen, ri en Simon Petrus potoan ong i: 9
Kisin putak amen mia, me a lopon en prot limau o
mam riamen, a sota katepa ren me toto. 10 Iesus
kotin masani: Kamod ong irail edi! Ari, wasa o me
reen. Impan ol limekid ap mondi. 11 Iesus ap kotikida
lopon ko, a lao laolaoki, ap kotin nek ong irail me
mondier, pil dueta mam oko, irail lao metilar. 12 Irail
lao metier, a kotin masani ong sapwilim a tounpadak
kan: Ki pena me lua, pwe ekis der lokidokila! 13
Irail ap ki pena kopou eisokriau kisan lopon ko,
me luadi murin arail manga. 14 Aramas akan lao
kilanger kilel o, me Iesus kotin wiadar, re ap indada:
Melel i Saukop o, me pan pwara dong sappa. 15
Iesus lao kotin mangi, me re pan poto dong i, pwen
kasapwiladang i Nanmarki, ap pil kotidalang nin dol
o, kotin kelepala. 16 A lao sautik pena, sapwilim a
tounpadak kan ap kotilang ni oror, 17 Kereda pon sop
pot, kotela kokolang Kapernaum. A lao wasa pongier,
Iesus saikenta iang irail. 18 A sed me iluken, pwe ang
me ma. 19 Irail seisei kila mail eisoklimau de rieisok,
rap kilangada Iesus a kotikotido pon sed koren iong
sop, irail ap masapwekadar. 20 A kotin masani ong
irail: Ngai i komail der masak! 21 Irail ap men kasamo
i pon sop o, a sop o madang milar ni sap o, me re ko
ong ia. 22 A mandan ran o pokon o, me mi palilan le,
lao kilanger, me sota apot sop mi wasa o, pwe i eta,
me sapwilim a tounpadak kan keredang poa, o me
Iesus sota iang sapwilim a tounpadak kan kotidang
pon sop o, pwe a tounpadak kan kola kelep. 23 A pil
akai kisin sop me pwarado sang Tiperias, tanga dong
wasa o, me re mangamanga ia, murin Kaun o kotin
laolao. 24 Aramas akan lao kilanger, me Iesus solar
kotikot ia, o sapwilim a tounpadak kan pil so, rap dake
sop pot kolang Kapernaum, raparapaki Iesus. 25 Irail
lao diaradar i palilan le, ap potoan ong: Rapi iad me
re kotido? 26 Iesus kotin sapeng irail masani: Melel,
melel I indai ong komail, komail kin rapakin ia kaidin
pweki kilel akan, me komail kilang, a pweki komail
kangala kisin prot ap metier. 27 Komail der dokki
manga, me kin ola, a dokki manga me kin mimieta
ong maur soutuk, me Nain aramas pan ki ong komail,
pwe i me Kot Sam kileledier. (aiōnios g166) 28 Irail ap
potoan ong i: Da me sen wiada, pwen kapwaiada en
Kot a dodok kan? 29 Iesus kotin sapeng masani ong
irail: Iet en Kot a dodok: Komail en poson i, me a
kadarado. 30 Irail ari potoan ong i: Kilel da, me re
kotikida, pwe sen kilang o poson ir? Da me re kotin
wiada? 31 Sam at akan me kangala mana nan sap
tan o, duen a intingidier: A kotiki ong irail prot sang
nanlang, en kangala. 32 Iesus ap kotin masani ong
irail: Melel, melel I indai ong komail, kaidin Moses,
me ki ong komail prot sang nanlang, a Sam ai kin
ki ong komail prot melel sang nanlang. 33 Pwe me
kodido sang nanlang, o ki ong sappa maur, iei prot
en Kot. 34 Irail ap indang i: Maing, kotiki dong kit
prot wet kaukaule! 35 Iesus kotin masani ong irail:
Prot en kamaur ngai, me ko dong ia solar pan men
mangadar, o me poson ia, solar men nim piladar. 36 A
I indai ong komail er, komail kilang ia er, ap so poson
la. 37 Karos me Sam ki ong ia, pan ko dong ia, a me
ko dong ia, I sota pan kasela. 38 Pwe ngai kodido
sang nanlang, kaidin pwen wiada insen ai, pwe kupur
en i, me kadar ia do. 39 Pwe iet kupur en me kadar ia
do, karos me a ki ong ia er, I ender kasela amen,
pwe I en kamaureda ni ran nik o. 40 A iet kupur en
Sam ai, amen amen, me kin kilang Na o poson i, en
aneki maur soutuk, a I pan kamaureda i ni ran nik o.
(aiōnios g166) 41 Sus oko ap lipanedeki i, pweki a kotin
masani: Ngai prot, me kodi sang nanlang. 42 Irail
indada: Kaidin i Iesus nain Iosep? A sam a o in a se
asa. Ari, daduen a indada: I kodido sang nanlang?
43 Iesus kotin sapeng masani ong irail: Komail der

lipaned nan pung omail! 44 Sota me pan kak ko dong
ia, ma Sam, me kadar ia dor, sota kainongido i. A I
pan kamaureda i ni ran nik o. 45 A intingidier nan
saukop akan: Irail karos pan ale padak sang ren Kot.
Amen amen me rongadar o padakki ren Sam, kin ko
dong ia. 46 Ari, kaidin pweki meamen kilang Sam; i
eta, me kodo sang ren Kot, i me kilanger Sam. 47
Melel, melel I indai ong komail, me poson ia, iei me
aneki maur soutuk. (aiōnios g166) 48 Prot en maur ngai.
49 Sam omail oko, me kangala mana nan sap tan o,
ir ari melar. 50 Met prot, me kodido sang nanlang,
meamen kin kang sang i, sota pan mela. 51 Ngai prot
maur, me kodido sang nanlang, meamen kang sang
prot wet, pan memaur kokolata. Prot, me I pan kida,
iei uduk ai, me i pan kida en kamaur kida sappa. (aiōn
g165) 52 Sus oko ari akamaiki pena indada: Iaduen
men et pan kak ki ong kit uduk a sen kang? 53
Iesus ap kotin masani ong irail: Melel, melel I indai
ong komail, ma komail sota pan kang uduk en Nain
aramas o nim nta, sota maur omail. 54 Me kin kang
uduk ai o nim nt' ai, iei me aneki maur soutuk, a I
pan kamaureda i ni ran nik o. (aiōnios g166) 55 Pwe
manga melel uduk ai, o pil melel nt' ai. 56 Me kin
kang uduk ai o nim nt' ai, iei me podidi ong ia o ngai
podidi ong i. 57 Duen Sam ieias kadar ia do, o ngai
memaureki Sam, iduen me kang uduk o nt' ai, pan
meaureki ngai. 58 Iet prot, me kodido sang nanlang,
kaidin duen sam omail akan, me kangala mana ap
mela, a meamen kin kang prot wet, pan memaur
kokolata. (aiōn g165) 59 Mepukat a kotin masani wei
nan sinakoke, ni a kotin kawewe nan Kapernaum.
60 Ari, me toto ren sapwilim a tounpadak kan, me
rongadar mepukat indada: Padak pot et meid apwal!
Is me kak rong? 61 Iesus lao kotin angi nan kupur a,
me sapwilim a tounpadak kan lipanedeki mepukat, ap
kotin masani ong irail: Komail makaraki mepukat? 62
A ma komail pan kilang Nain aramas kodala wasa,
me a kauson ia mas o? 63 Ngen me kin kamaureda,
a uduk sota katepa. Padak kan, me I kin padapadaki
ong komail, iei Ngen o maur. 64 A akai mi re omail,
me so poson. Pwe Iesus kotin mangi, me so poson o
me pan pangala i. 65 A kotin masani: I me I indaki
ong komail, sota me kak ko dong ia, ma Sam sota
kainongido. 66 Sang ni ansau o sapwilim a tounpadak
kan toto mueiwei sang o solar idauen i. 67 Iesus ap
kotin kainoma ren ekriamen oko: Komail pil pan kola?
68 A Simon Petrus ap sapeng i: Maing, is me se en
ko ong? Pwe ar masan akan iei maur soutuk. (aiōnios
g166) 69 A kit posonlar o asaer, me ir me Saraui
en Kot. 70 Iesus kotin sapeng irail: Kaidek komail
ekriamen, me I piladar, a amen komail me tewil amen.
71 A kotin masaniada duen Iudas Iskariot nain Simon,
pwe i amen ren ekriamen oko, me pan pangala i.

7 MURIN mepukat Iesus kotin kakan sili Kalilëa,
pwe a solar men kakan sili Iudëa, pweki Sus oko
masamasan kamatala i. 2 A ran lapalap en Sus oko;
iei ran en im en tan tuka korendor. 3 Ri a ol akan ap
indai ong i: Kom kotiwei kotilang Iudëa, pwe omui
tounpadak kan en pil udial omui wiawia kan, me kom
kin wiawia. 4 Pwe sota me kin wiada meakot wasa
rir, ma a men indand sili. Ma komui wia mepukat,
en kasansale ong sappa. 5 Pwe ri a ol akan pil sota
poson i. 6 Iesus ap kotin masani ong irail: Ai ansau
saikenta leler, a omail ansau mia ansau karos. 7
Sappa sota kak kailongki komail, a ngai me a kin
kailongki, aki I kin kadede, me a wiawia kan me sued.
8 Komail kodalang kamadip et, I sota pan kodalang
kamadip et, pwe ai ansau saikenta leler. 9 A kotin
masani ong irail mepukat, ap kotikotita Kalilëa. 10 A ri
a ol akan lao samalar, i ap pil kotidalang kamadip,
ap so sansal a duen me rir. 11 Sus akan ari rapaki i
ni kamadip o indada: Ari, ia wasa a kotikot ia? 12 A
aramas akan lokolokaia toto duen i, pwe akai indada:
Me mau men. A akai me indada: Kaidin, pwe a kin
kaweid sapung aramas. 13 Sota me lokaia sansal
duen i, pweki ar masak Sus oko. 14 Lao lel ailepan
kamadip o, Iesus ap kotin kodalang im en kaudok
o kaukaweweda. 15 A Sus akan ap puriamui kila
indada: Da duen men et asa wewe en kisin likau,
pwe a sota iang padakki. 16 Iesus ap kotin sapeng
irail masani: Kaidin ai padak, me I kin kida a en me
kadar ia do. 17 Meamen wiawia kupur a, pan weweki
ai padak, ma a ren Kot, de sang ren pein ngai. 18 Me
kin padapadak sang ni pein i, kin rapaki pein wau i, a
me kin rapaki wau en me kadarala i, iei me melel o
sota man sued kot pit. 19 Kaidin Moses, me ki ong
komail kapung o, a sota amen komail kin kapwaiada
kapung o? A da me komail rapakiki kame ia la? 20
Aramas oko sapeng indada: Koe me tanwar en tewil,
is me rapaki kame uk ala? 21 Iesus kotin sapeng
masani ong irail: Dok taieu, me I wiadar, a komail
puriamui kila. 22 Moses ki ong komail er sirkomsais, a
kaidin tapi sang ren Moses, pwe sang ren sam akan,
a komail kin sirkomsais aramas ni ran en sapat. 23
Ari ma aramas amen ale sirkomsais ni ran en sapat,
pwe kapung en Moses ender sapungala, a komail kin
suede kin ia, pweki ai kakelailada aramas pon ni ran
en sapat? 24 Der kadeikada duen pali liki, a komail
kasaui nin tiak en kadeik pung. 25 Men Ierusalem kai
ap inda: Kaidin i, me re raparapaki en kamela? 26 A
kilang, a padapadak sansal, a re sota man lokaia ong

i, de muein saumas akan asaer mau, me i Kristus?
27 Ari, se asaer, wasa men et ko sang ia, a Kristus
lao kotido sota me pan asa wasa, me a pwarado
sang ia. 28 Iesus ap kotin kapitie laudeda kawewe
nan im en kaudok masani: Komail asa ia o wasa
I ko sang ia. Ari, kaidin pein ngai, me I kokido, a
me kadar ia dor, me melel, me komail sasa. 29 A I
asa i, pwe I kodo sang re a, o i me kadar ia dor. 30
Irail ap song saikidi i, a sota me sair i, pwe a ansau
kaikenta leler, 31 Aramas toto sang nan pokon o
posonla i indada: Iaduen, Kristus lao pwarado, a pan
wia kilel toto sang mepukat, me men et wiadar? 32
Parisär akan rongadar, me aramas akan lokelokaia
mepukat duen i. Samero lapalap o Parisär akan ap
kadarala papa kan, en saikidi i. 33 Iesus ap kotin
masani: I pan mi re omail ansau motomot. I ap pan
kola ren me kadar ia do. 34 Komail pan rapakin ia,
ap sota diar, a wasa, me I pan mi ia, komail sota
pan kak ong. 35 Sus oko ap inda nan pung arail: A
pan kola ia, pwe sen solar diar i? A pan kola ren
me salongalar ren men Krik kan, kaukawewe ong
men Krik? 36 Iaduen masan en, me a indada: Komail
pan rapakin ia, ap sota diar, a wasa, me I pan mi ia,
komail sota pan kak ong? 37 Ni ran en kamadip a
nikilar, ni ran lapalap o, Iesus kotida, kapitie laudeda
masani: Meamen men nim piladar, i en ko dong ia
nim. 38 Me poson ia, duen kisin likau kan indada,
sang nan war a pil memaur pan pwilipwili sang ia.
39 Mepukat a kotin masani duen Ngen, me irail, me
poson i, en tungole; pwe Ngen saikenta pakadarado,
aki Iesus saikenta linganlar. 40 Ari, akai sang nan
pokon o ni ar rongadar masan pukat ap indada: Melel
Saukop o. 41 A akai indada: Kristus men et! A akai
indada: Da, Kristus pan pwarado sang Kaliläa? 42
Kaidin kisin likau me inda, me Kristus pan wan Dawid
o kisan men Petleem, kanim o, me Dawid kotikot
ia? 43 Irail ap liak toror pasang pweki i. 44 A akai
men saikidi i, a sota me sair i. 45 A papa ko ap pure
dong ren samero lapalap o Parisär akan. Irail ari idok
re irail: Da me komail sota wakido? 46 A papa ko
sapeng: Sota man aramas amen padapadak duen
men et. 47 Parisär oko ap sapeng irail: Komail pil
pakodauelar? 48 Iaduen saumas de Parisär amen
posonla i? 49 A aramas pukat, me so asa kapung o,
re rialar. 50 Nikodemus kis arail ap indang irail: 51
Iaduen, atail kapung pil kin kadeikada aramas amen
mon a rong o asa sang pein i duen a wiawia? 52
Irail sapeng indang i: Iaduen, komui pil kisan men
Kaliläa? Rapaki o kilang, me sota saukop amen ko
sang Kaliläa. 53 Amen amen ap purelang deu a.

8 IESUS ap kotidala pon dol Oliwe. 2 A nin soran
a kotin pure dong ong nan im en kaudok. Aramas
karos ap pokon dong i. I ari kaipokedi kaukawewe
ong irail. 3 A saunkawewe o Parisär akan wa dong
i li amen, me diarokadar ni a kamal. Irail kidang i
nan pung arail. 4 Ap indang i: Saunpadak, li men
et diarokadar ni a kamal. 5 A Moses masani ong
kitail nan kapung o, sen kate song en. A komui, da
me komui masani? 6 A mepukat re indang i, pwen
kasongesong i, pwe ren kak impimpaiki i meakot. A
Iesus kotin idiokidi, intingiekidi ong nani pwel sondin
lim a. 7 A ni ar poden kalekalelapok re a, a ap kotin
dengida masani ong irail: Ari, me sota dip a nan
pung omail, a pan tapiada kate i. 8 A pil kotin idiokidi
intingiedi ong nan pwel. 9 Irail lao rongadar met, rap
mulikidar tentelwei, me laud mas lel me tikitik o. A
Iesus kelepela, li eta, me mi re a. 10 Iesus lao kotin
dengida o sota masani meamen, li eta, ap masani
ong i: Ia me karaun uk edi kan? Sota me kadeik uk
ada? 11 A potoan ong: Sota Maing. Iesus ap kotin
masani ong i: I sota pil pan kadeik uk ada. Kowei,
koe der pil wiada dip! 12 Iesus ap pil kotin padaki ong
irail masani: Ngai marain en sappa. A me kin idauen
ia, sota pan weid ni rotorot, pwe marain en maur pan
mi re a. 13 Parisär oko ap indai ong i: Komui kadede
pein komui; ari, omui kadede sota melel. 14 Iesus
kotin sapeng masani ong irail: Ma I kadede pein ngai,
ari melel ai kadede, pwe I asa, wasa I kodo sang ia o
wasa I koko ong ia, a komail sasa, wasa I ko sang ia
o wasa I koko ong ia. 15 Komail kin kadeikada duen
pali uduk, a sota meamen, me I kin kadeikada. 16 Ari
so ma I kadeikada, ai kadeik pan melel, pwe I sota
kin kelep, pwe ngai o Sam, me kadar ia dor. 17 A pil
intingidier nan omail kapung, me kadede en aramas
riamen me melel. 18 Ngai me kin kadede pein ngai o
Sam, me kadar ia dor, kin kadede ia. 19 Irail ap indai
ong i: Ia Sam omui? Iesus kotin sapeng: Komail sota
asa ngai, pil sota Sam ai. Ma komail asa ia, komail pil
pan asa Sam ai. 20 Masan pukat Iesus kotikida nan
pera en moni, ni a kotin kaukawewedar nan im en
kaudok o. A sota me koledi i, pwe a ansau saikenta
leler. 21 Iesus pil kotin masani ong irail: I kokola, a
komail pan rapakin ia o mela ni omail dip akan, a
wasa, me I pan kola ia, komail sota pan kak ong. 22
Sus oko ap indada: A pan kamela pein i, pweki a
inda: A wasa, me I pan kola ia, komail sota pan kak
ong? 23 A kotin masani ong irail: Komail kisan men
pa, a ngai kisan men poa. Komail kisan sappa et,
a ngai kaidin kisan sappa et. 24 Iei me I indaki ong
komail, komail pan mela ni omail dip akan, pwe ma
komail sota kamelele ia, komail pan mela ni omail

dip akan. 25 Irail ap indai ong i: Is koe? Iesus kotin
masani ong irail: Me I indawei mas o, i eta. 26 Me
toto I men padaki ong komail o kadeikada, ari so, me
kadar ia do me melel. A I kin kasoia ong komail, me I
rongadar re a. 27 Irail ari sasa, me a kotin kasoia ong
irail duen Sam a. 28 Iesus ap kotin masani ong irail:
Komail lao kauadar Nain aramas, komail ap pan asa,
me ngai i, o me I sota wia meakot sang pein ngai. A
duen Sam, me padaki ong ia er, iduen I kin kasoia
wei. 29 Me kadar ia do, kin ieiang ia, a sota lokit ia la,
pwe I kin potin wia, me a kupura mauki. 30 Ni a kotin
masani mepukat, me toto ap posonla i. 31 Iesus ap
kotin masani ong Sus oko, me poson i: Ma komail
pan podidi ong ai padak, nan ai tounpadak melel
komail. 32 O komail pan asala melel, o melel pan
kamaio komail da. 33 Irail sapeng i: Wan Apraam kit,
sota me se lidui sang mas kokodo. A iaduen, komui
indada: Komail pan maioda? 34 Iesus kotin sapeng
irail masani: Melel, melel I indai ong komail, meamen;
me wiawia dip, i me ladun dip. 35 A ladu o sota pan
mimieta nan im o, na eta pan mimieta. (aiōn g165) 36
Ari, ma Na pan kamaio komail da, komail pan maioda
melel. 37 I asa, me wan Apraam komail, a komail kin
rapaki, en kame ia la, pwe ai padak sota kin podidi
ong komail. 38 Me I kilang ren Sam ai, iei me I inda
wei, a komail kin wiawia, me komail rongada ren
sam omail. 39 Irail sapeng indang i: Sam at Apraam.
Iesus kotin masani ong irail: Ma komail nain Apraam,
seri kan, komail pan wia duen en Apraam a wiawia
kan. 40 Ari, met komail kin rapaki kame ia la, aramas
amen, me kasoi ong komail melel, me I rongadar
ren Kot, i me Apraam sota wiadar. 41 Komail kin
kapwaiada wiawia kan en sam omail. Irail ap indang
i: Kaidik kit ipwin nenek. Sam at me ta men Kot.
42 Iesus kotin masani ong irail: Ma Kot Sam omail,
komail pan pok ong ia, pwe I kodo sang ren Kot,
kaidik sang pein ngai, me I kokido, pwe i me kadar ia
do. 43 Da me komail sota weweki ai padak? Pweki
omail sota kak rong ai padak. 44 Komail tapi sang ren
sam omail tewil, o inong en sam omail, me komail
men wiada. Nan i men kamela men sang ni tapi o, o
a sota dadaurata melel, pwe sota man melel mi re a,
ni a lalal likam, a kin kida sang pein audepa, pwe i
me likam men o sam en likam o. 45 A komail sota
kamelele ia, pweki I padaki ong komail melel. 46 Is re
omail, me kak indang ia, me dip ai mia? A ma I kasoi
melel, menda komail so poson? 47 Men ren Kot kin
rong en Kot a masan akan. Komail ari sota rong, pwe
kaidin me ren Kot komail. 48 Sus oko sapeng indang
i: Kaidik meid melel, koe men Samaria amen o tanwar
en tewil. 49 Iesus kotin masani: Kaidik tanwar en tewil
ngai, pwe I wauneki Sam ai, a komail kin kisang ia
wau i. 50 I sota kin rapaki pein wau i, amen mia, me
kin raparapaki o kadeikada. 51 Melel, melel I indai
ong komail, meamen kapwaiada ai padak, sota pan
mela kokolata. (aiōn g165) 52 Sus oko ap indai ong i:
Se ap asaer, me koe tanwar en tewil. Apraam melar,
pil saukop akan, a koe me inda: Meamen kapwaiada
ai padak, sota pan mela kokolata, (aiōn g165) 53 Da,
komui me lapa sang sam at Apraam, me matalar,
pil saukop akan, me matalar? Is me komui pein wia
kin uk? 54 Iesus kotin sapeng: Ma I pein kaka kin
ia, ai kaka me mal. A Sam ai, me kaka kin ia, me
komail kin inda: I atail Kot. 55 Komail ari kaikenta asa
i, a I asa i, a ma I inda, me I sasa i, I pan me likam
amen dueta komail. A I asa i o kapwaiada a masan
akan. 56 Sam omail Apraam peren kida, me a pan
kilang ai ran. I ari kilanger ap peren kidar, 57 Sus
oko ap indang i: Par limeisok kaik dau po'mui, a kom
kilanger Apraam? 58 Iesus kotin masani ong irail:
Melel, melel I indai ong komail, I mier mon Apraam.
59 Irail ap rik takai, pwen kasuk i, i ap kotin oki sang
irail pein i, kotila sang nan im en kaudok o.

9 IESUS lao kotin daulul, ap masani aramas amen
me maskun sang a ipwidi. 2 Sapwilim a tounpadak
kan ap idok re a potoan ong: Rapi, is me wiadar dip,
i de sam a in a, pweki a ipwidi maskun? 3 Iesus
kotin sapeng: Kaidik i me wiadar dip, pil kaidik in a de
sam a, a pwe en Kot a wiawia kan en kasansal kida
i. 4 I en kapwaiada wiawia kan en me kadar ia do
arain ansaun ran, pwe pong pan kodo, i ansau solar
amen kak dodok. 5 Arain ai mi sappa, ngai marain
en sappa. 6 A lao kotin masanier met, ap likidi nani
pwel, wiakida pwel madak iriski mas a. 7 Masani ong
i: Kolang pil en Siloa (iet wewe: Pakadarado), opinok
ia! I ari kola opinok, ap puredo kilangada wasa. 8
A men imp a kan, o me iang kilangadar, me a men
poekipoek amen mas o, rap indada: Kaidik i, me
wonon poekipoeki? 9 Akai me inda: I met; a akai
me inda: Likamata i, a pein i indada: Ngai i. 10 Irail
ari indang i: Iaduen por en mas om akan a kapad
pasang? 11 A sapeng indada: Aramas amen me
adaneki Iesus, me wiadar pwel madak, iriski mas
ai, masani ong ia: Kolang pil en Siloa, opinok ia! I
ari kola opinok, ap kilangada wasa. 12 Irail ap idok
re a: Ia i? A sapeng: I sasa. 13 Irail ap kalualang
ren Parisär akan me maskun mas. 14 Ari, ni ran en
sapat, me Iesus kotin wiadar pwel, kapad pasang
por en mas a kan. 15 Parisär akan pil idok duen me
a kilang kida wasa. A sapeng irail: A ki ong pwel ni
por en mas ai, i ap opinok, ngai ari kilangada wasa.

16 Parisär kai ap inda: Aramas men et kaidik men
ren Kot, aki a sota apwali ran en sapat. Akai indada:
Daduen, aramas dipan amen kak wia kilel pukat?
Irail ari liak toror pasang. 17 Irail pil kalelapok ren
me maskun o: Da me koe lamelame duen i? Pwe a
kapad pasang mas om? A sapeng: Saukop amen i.
18 Men Sus oko ap sota kamelele, me a ipwiki wei
maskun, ap kilangada wasa. Irail lao ekeredo sam o
in en me kilangada wasa. 19 Irail idok re'ra: Nouma ol
men et, me komail indinda, me a ipwiki wei maskun?
Iaduen a ngarada wasa ansau wet? 20 Sam a in a
sapeng ir indada: Se asa, me nait ol et, me ipwiki wei
maskun. 21 A se sasa duen a ngarada wasa o me
kapad pasang por en mas a. A malar, kainoma re a,
a pan pein sakaraki i. 22 Sam o in a inda mepukat,
pweki ar masak Sus oko. Pwe Sus oko inauki pena,
ma meamen pan kadede me i Kristus a pan lokidokila
sang nan sinakoke. 23 I me sam o in a indada kida: A
malar, kainoma re a. 24 Irail ap eker aramas maskun
kariapak indai ong i: Wauneki Kot, se asa, me aramas
men et me dipan amen, 25 A sapeng ir indada: I
sasa, ma i me dipan amen de so. I eta me i asa, me
ngai me maskun mas o, i ap potoan ngaradar wasa.
26 Irail ap pil idok re a: Da me a wiai ong uk? Iaduen
a kapad pasang mas om? 27 A sapeng irail: I indai
ong komail er, a komail sota rong? Da me komail
pil men rongki? Komail pil pan a tounpadak ala? 28
Irail kaururekі indada: A tounpadak amen koe, a kit
tounpadak en Moses akan. 29 Kit asa, me Kot masani
ong Moses. A lap o se sasa, wasa a ko sang ia. 30
Aramas o sapeng indang irail: Meid kapuriamui! I me
kapad pasang mas ai kat, a komail sasa, wasa a koti
sang ia. 31 Kitail asa, me Kot sota kin mangi me dipan
akan. A meamen, me lan Kot, o dadaurata kupur a,
iei me a kin kotin mangi. 32 Sang mas kokodo sota
me rongadar, me meamen kapad pasang mas en me
ipwiki wei maskun. (aiōn g165) 33 Ma men et sota me
ren Kot, a sota pan kak wia meakot. 34 Irail sapeng
indang i: Koe me ipwiki wei dip akan a koe ap padaki
ong kit? Irail ari kasela i. 35 Iesus lao kotin mangidar,
me re kasela i, a lao masani i, ap kotin masani ong i:
Koe kin poson Nain Kot? 36 A sapeng potoan ong:
Maing, is i pwe i en poson i? 37 Iesus kotin masani
ong i: Koe me kilang i. A iet i, me kasokasoi ong uk.
38 A sapeng i: Maing, i posonlar, i ari kaudok ong i.
39 Iesus kotin masani: I kodon kadeik nan sappa et,
pwe me so kilang wasa, en kilangada, a me kilang
wasa, en maskunla. 40 A Parisär akan, me mi re a,
rongadar a masan pukat, re ap peidok re a: Da, kit
me pil maskun? 41 Iesus kotin masani ong irail: Ma
komail maskun, sota pan dip omail. A komail indada:
Se kilekilang wasa, iei me omail dip pan mimietaki.

10 MELEL, melel I indai ong komail, me so weid
nan wanim, pedelong ong nan deun sip, a
dauda wasa toror, iei men lipirap o men kuli. 2 A me
kin pedelong pan wanim, iei silepan sip o. 3 Iei me
silepan wanim o kin ritingada mo a; a sip akan kin
rong ngil a; i me ekereki na sip akan ad arail, kare
irail wei. 4 A kin kapedoi na sip akan, ap tiong mo'rail,
o sip akan kin idedauen i, pwe re anlar ngil a. 5 A re
sota pan idauen, me re san, pwe re pan tang sang,
pwe re san ngil arail. 6 Iesus kotin masani ong irail
karaseras pot et, a irail sota weweki mepukat, me a
kotin masani ong irail. 7 Iesus pil kotin masani ong
irail: Melel, melel I indai ong komail: Ngai wanim en
sip akan. 8 Karos, me pwarador mo i, iei lipirap o
men kuli, o sip akan sota kin rong irail. 9 Ngai wanim
o, a meamen pedelong re i, pan kamaurela o diar
manga purepure. 10 Lipirap kin kodon pirapela, o
kamela, o kaokaoe, a ngai kodo, pwe irail en ale
maur, kakairida kokolata. 11 Ngai silepa mau; a silepa
mau kin tonmeteki ong na sip akan maur i. 12 A me
kin pwaipwai o me sota udan silepa, o me kaidin
udan na sip oko, iei me ngingar kidi en wel kokodo,
ap kasela sip oko, tangdaui, a kidi en wel saikidi
sip oko, kamueit ir pasang. 13 Me pwaipwai o kin
tangdaui, aki a pwaipwai, o sota insenoki sip oko. 14
Ngai silepa mau, o I asa nai kan, o nai kan pil asa ia.
15 Duen Sam o asa ia, iduen I asa Sam, o I tonmeteki
ong sip akan maur i. 16 A pil akai nai sip, me so kisan
nan kel wet, mepuko I pil pan wado, o re pan rong
ngil ai, o a pan pwin taieu o silepa me ta men, 17 Iei
me Sam pok ong ia, pwe I kidi maur i, pwe I en pur
ong ale. 18 Sota me ki sang ia, pwe pein ngai kidi. I
manaman ong kidi maur i, I pil manaman ong kapure
dong ia. Kusoned pot et I aleer sang ren Sam ai. 19
Iei me Sus oko ap pil liak toror pasang pweki masan
pukat. 20 Me toto re'rail indada: A tanwar en tewil o
iakalar. Menda komail rong i? 21 Akai me indada:
Kaidik padak en tanwar en tewil pukat, da, tewil pan
kak kapad pasang mas en me maskun amen? 22 A
ran en isimas en im en kaudok wiaui nan Ierusalem,
i ansaun kapau. 23 A Iesus kotikot sili nan im en
kaudok, nan palang en Salomo. 24 Sus oko kapili
pena i indang i: Arai da komui pan okioki sang kit?
Ma komui Kristus, en kadede ong kit sansal! 25 Iesus
kotin masani ong irail: I indai ong komail er, a komail
sota poson dodok kan, me I wiadar ni mar en Sam
ai, iei me kin kadede ia. 26 A komail sota poson,
pwe komail kaidik kisan nai sip, duen me I indai ong

komail er. 27 Nai sip oko kin rong ngil ai, a I asa irail
a re kin idauen ia. 28 A I ki ong irail maur soutuk, a
re sota pan salongala kokolata, o sota, me pan ki
sang irail nan pa i. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Sam ai,
me ki ong ia irail, me lapa sang meakaros, o sota
me pan kak ki sang irail ni lim en Sam ai. 30 Ngai o
Sam me ta men. 31 Sus oko ap pil rik takai, pwen
kasuk i. 32 Iesus kotin sapeng irail: Dodok mau toto,
me I kasale ong komail er sang ren Sam o, a menia
dodok ren mepukat, me komail kate kin ia? 33 Sus
oko ap sapeng i: Kaidik dodok mau eu, me se kate
kin komui, a pweki lalaue, o pweki aramas amen koe,
me wia kin pein uk Kot, 34 Iesus kotin sapeng irail: A
so intingidier nan omail kapung: I indada, komail kot
akan, 35 Ari, ma a kin wia kin ir kot, me aleer masan
en Kot, pwe kisin likau kan sota kak sapungala; 36 A
komail kin inda kin i, me Sam a kasarauialar, o kadara
dong sappa, koe lalaue, pweki ai indada: Sapwilim en
Kot ngai? 37 Ma I so wiawia dodok kan en Sam ai,
komail der kamelele ia. 38 A ma I kin wiawia, komail
en posonki dodok kan, ma komail sota poson ia, pwe
komail en asa o poson, me Sam ai podidi ong ia, o
ngai podidi ong i. 39 Irail ap pil song saikidi i. I ari piti
sang ni pa'rail. 40 O kotin purelang palilan Iordan,
wasa Ioanes kin wia paptais ia mas; I ari kotikot
wasa o. 41 A me toto pokon dong i indada: Ioanes
sota wiadar kilel eu; a melel eta karos, me Ioanes
masanieki men et. 42 A me toto posonla i wasa o.

11 OL amen somaudar ad a Lasarus, men Petanien,
kanim en Maria o ri a li Marta. 2 Iei Maria, me
keieki potik Kaun o, o limwieki a pwilipeipei aluwilu
a, me ri a ol Lasarus somaudar. 3 Ri a li ko ari
kadar wong i kaireki wong i: Maing, kotin mangi, me
re pok ong me somaudar. 4 Iesus lao mangi, ap
kotin masani: Kaidik somau en mela eu met, a pweki
lingan en Kot, pwe Nain Kot en kalingana kila. 5
Iesus kotin kupura Marta, o ri a li, o Lasarus. 6 A lao
kotin mangier, me a somaudar, i ari kotikoteta wasa
o pong ria pong. 7 Ap kotin masani ong sapwilim a
tounpadak kan: Kitail pan purelang Iudäa. 8 Sapwilim
a tounpadak kan potoan ong i: Rapi, Sus oko apton
men kasuk ir, a re pan kotin purelang ia? 9 Iesus kotin
masani: So auer eisokriau ni ran eu? Meamen alialu
ni ran, sota pan dipikelekel, aki a ngingar marain en
sappa. 10 A meamen alialu ni pong, a pan dipikelekel,
aki marain sota mi re a. 11 A kotin kasoiada mepukat,
ap masani ong irail: Kompoke patail Lasarus mairelar,
a I kokolan kapirida i. 12 A sapwilim a tounpadak
kan indang i: Maing, ma a mairelar, a pan maureda.
13 Ari, Iesus kotin masanieda duen a melar, a irail
kiki ong, me a masanieda duen a mair en kamol. 14
Iesus ap sansal masani ong irail: Lasarus melar, 15 A
I peren kida, me I sota mi wasa o pweki komail, pwe
komail en posonla. Ari, kitail en koko wei re a! 16
Tomas, me pil ad a Didimus, ap indai ong warok tei
kan: Kitail en pil kokola, pwen iang i mela. 17 Iesus
lao kotido, ap kotin diarada, me a mi nan sousou
pong pa pong. 18 Petanien me koren iong Ierusalem
impan mail riau. 19 A Sus oko me toto ko dong Marta
o Maria, pwen kamait ira la pweki ri ara ol o. 20 Marta
lao rongadar, me Iesus kotido, ap koieila tu ong i.
A Maria momod nan im o. 21 Marta ap potoan ong
Iesus: Maing, ma re kotikot met, ri ai ol sota pan mela.
22 Ari so, i asa meakot re pan kotin poeki ren Kot, Kot
pan kotiki ong ir. 23 Iesus kotin masani ong i: Ri om
ol pan maureda. 24 Marta potoan ong i: I asa, me a
pan maureda ni ias en ni ran nik o. 25 Iesus kotin
masani ong i: Ngai kamaur o maur, me poson ia, pan
memaureta pil murin a mela. 26 A meamen me maur
o poson ia, sota pan mela kokolata; koe kamelele
mepukat? (aiōn g165) 27 A potoan ong i: Ei Maing, i
poson, me ir me Kristus Sapwilim en Kot, me udan
pwara dong sappa. 28 A lao indada met, ap koieila
ren Maria ri a li, monginki ong i: Saunpadak kotidor
kainoma uk. 29 A lao rongadar, ap uda, madang wei
re a, 30 A Iesus saikenta lel ong kanim o, pwe a
kotikoteta wasa Marta tu ong i ia. 31 Sus oko, me mi
re a nan im o, pwen kamait i ala, lao kilangada, me
Maria madang uda tang wei, rap idauenla i, indinda: A
pan ko ong ni sousou, pwen sangesang ia. 32 Maria
lao lel wasa o, o kilang i, ap poridi ong ni aluwilu
a indang i: Maing, ma re kotikot met, ri ai ol sota
pan mela. 33 Iesus lao masani i sangesang, o Sus
oko, me iang i kokodo pil sangesang, ap kupurola,
34 Masani: Komail pwilikidi ia i? Irail potoan ong i:
Maing, kotido masani. 35 Iesus kotin tontonir. 36 Sus
oko ap inda: Kilang duen a pok ong i! 37 A akai ir me
indada: A so kak pan men et me kapad pasang mas
en me maskun o, me ol men et ender mela? 38 Iesus
pil kupurola koti dong sousou o. A por o ulong nan
kisin dol o takai eu mi poa. 39 Iesus kotin masani:
Katapure wei takai en! A Marta, en me melar ri a
li, indada: Maing, a matalar, pwe a mi met pong pa
pong. 40 Iesus kotin masani ong i: I so indai ong uk,
ma koe poson, koe pan kilangada lingan en Kot. 41
Irail ap katapure sang takai o. A Iesus kotin masanda
masani: Sam, I danke komui, me komui mangi ia
er. 42 A i asa, me komui kin mangi ia ansau karos,
a pweki pokon o, me u sili, I indaki mepukat, pwe
irail en poson, me komui, me kadar ia do. 43 A lao
kotin masani met, ap kapitie laudeta masani: Lasarus,

koieido! 44 A me melar o ap pedoido, likau en sousou
kidim pena na o pa kan, o mas a me pirapinki pena
lim en puto. A Iesus kotin masani ong irail: Lapwada
kapitila i! 45 Men Sus toto, me ko dong Maria, o
kilanger, me Iesus kotin wiadar, posonla i. 46 A akai ir
kowei ren Parisär oko, kaire kin irail me Iesus kotin
wiadar. 47 Samero lapalap o Parisär akan ap pokon
pena kapung indada: Da me kitail en wiada? Pwe
aramas men et kin wia kilel toto. 48 Ma kitail sota pan
mokidi ong i, karos pan posonla i, o men Rom pan
kodo, ki sang kitail wei o atail kainok. 49 A amen irail
ad a Kaipas, me samoro lapalap ni par o, indang irail:
Komail meid so lolekong. 50 O sota lamelame, me a
mau ong komail, aramas ta men en kam kila aramas
akan, pwe kainok pokon ender lokidokila. 51 A kaidik
sang pein i, me a katitiki met, a i me samero lapalap
ni par o, i ari kopada, me Iesus pan kamataki kainok
o. 52 A kaidik kainok eta, pwe a pil pan kapokon
pena seri en Kot akan, me muei pasang nin sap
akan. 53 Sang ni ran o irail raparapaki en kamatala
i. 54 Iesus ap solar kotikot sili sansal ren Sus oko,
pwe a kotilang eu sap impan sap tan ni kanim eu
ad a Epren, o kotikot ia iang sapwilim a tounpadak
kan. 55 A pasa en Sus oko me korendor, o me toto
koeie sang nan sap karos, kodalang Ierusalem mon
pasa, pwen kamaui pein irail. 56 Irail ari raparapaki
Iesus idedok nan pung arail, ni ar pokopokon nan
im en kaudok: Da me komail lamelame, a sota pan
ko dong kamadip o? 57 A samero lapalap o Parisär
akan wiadar kusoned eu, meamen me asa wasa a
kot ia, i en kasaleda, pwe ren saikidi i.

12 PONG wonu pong mon pasa Iesus kotilang
Petanien, wasa Lasarus me melar, kauson ia,
me Iesus kotin kamauredar sang ren me melar akan.
2 Irail ari kaonopada konot, pwe a en kotin kasipong
re'rail; Marta papa, a Lasarus amen irail me iang I
kotikot ni tepel. 3 Maria ap wado paun en men kei eu,
udan pil en narde, me kasampwalia, keiedi ong ni
aluwilu en Iesus o limwieki a pwilipeipei aluwilu a;
a im o me dir kila po en men kei. 4 Iudas Iskariot,
amen ren sapwilim a tounpadak kan, nain Simon,
me pan pangala i, ap indada: 5 Da men kei wet sota
netilar, kareda denar silepuki, ap nek ong samama
kan? 6 Kaidik a pok ong me samama kan, me a
idokki met, a pweki lipirap amen i, o saunkanikid en
moni, wewa moni, me aramas kidar. 7 Iesus ap kotin
masani: Der mokidi ong i! Pwe a kaonopadang ran
en ai pan saredi. 8 Pwe me samma kan kin potopot
re omail, a ngai sota sota kin potopot re omail. 9 Sus
oko me toto ari asaer, me a kot wasa o, irail ari kodo
pweki Iesus o pil, pwen kilang Lasarus, me a kotin
kamauredar sang ren me melar akan. 10 Samero
lapalap akan pil raparapaki, en pil kamela Lasarus.
11 Pwe Sus oko toto kola o poson Iesus pweki i. 12
Mandan ran o aramas toto, me toun iang kamadip o,
lao rong, me Iesus pan kotilang Ierusalem, 13 Ap
paledi ran tuka kan o koieila tu ong i, ngisingisida:
Osiana! Meid iasanai me kotido ni mar en Kaun o
Nanmarki en Israel! 14 A Iesus lao kotin masani esel
pul amen, ap kaipokedi poa, duen a intingidier: 15
Der masak nain Sion seripein! Kilang om Nanmarki
kotido, kaipokedi pon nain esel amen. 16 A sapwilim
a tounpadak kan sota madang weweki mepukat. A
Iesus lao linganlar, irail ap tamanda mepukat, me
indingidier duen i, o me ir wiai ong i mepukat. 17 A
pokon o, me iang i ni a kotin molipei Lasarus sang
nan sousou o, ni a kotin kamauredar i sang ren me
melar akan, kadede i! 18 Iei me aramas kokiieilang i,
pwe irail rongadar, me a kotin wiadar kilel wet. 19
Parisär oko ap indada nan pung ar: Komail kilang,
me komail sota kak wia meakot. Kilang, toun sap
akan idauenla i. 20 Akai men Krik iang irail, me koda
dong kamadip o, pwen kaudok. 21 Mepukat ko dong
Pilipus, men Petsaida en Kalilä, poeki re a indada:
Maing, se men udial Iesus. 22 Pilipus ap kodo kaireki
Andreas, a Andreas o Pilipus kaireki Iesus. 23 A
Iesus kotin sapeng irail masani: Ansau leler, me Nain
aramas pan kalinganla. 24 Melel, melel I indai ong
komail, ma wan korn so moredi ong nan pwel o mela,
a pan kelepata, a ma a pan mela, a pan kaparapar
wa toto. 25 Me pokepoke maur i, pan salongala; a me
tounmeteki maur i pali pa, pan diarada maur soutuk.
(aiōnios g166) 26 Meamen papa ia, i en idauen ia! A
wasa I mi ia, i wasa me papa ia, pan pil mi ia. Ma
meamen papa ia, i me Sam o pan kasapwilada. 27 I
ap lol olar, a da me I en inda? Sam kamaio wei sang
ia ansau wet, ari so, i me I koki dong ansau wet.
28 Sam, kalinganada mar omui! Ngil eu ap peidido
sang nanlang indada: I kalinganadaer, o I pan pil
kalinganada. 29 A aramas akan me u sili me rongadar,
indada: A nansapwe. A akai indada: Tounlang amen
me kasoia ong i. 30 Iesus kotin sapeng masani: Kaidik
pweki ngai, me ngil wet wiauikier a pweki komail. 31
Met ansau en kadeik en sappa wet. Met kaun en
sappa et pan lokidokila. 32 A ngai lao langada sang
sappa, I pan kainonga dong ia karos. 33 I me a kotin
kokop kidar duen a pan kamatala. 34 Aramas akan
sapeng i: Se rongadar sang nan kapung o, me Kristus
pan potopoteta, a iaduen, kom kasoiada, me Nain
aramas en kakauda. Is Nain aramas men et? (aiōn
g165) 35 Iesus ap kotin masani ong irail: Marain mi

re omail ansau kis. Weweid, ni ansau marain mi re
omail, pwe rotorot ender kono komail edi. Pwe me
kin weweid nan rotorot, kin sasa wasa, me a ko ong
ia. **36** Poson marain, ni a mimi re omail, pwe komail
en seri en marainla. Iesus kotin masani mepukat,
ap kotila karukila pein i sang irail. **37** A i me kotin
wiadar kilel toto mo'rail, ari so, irail sota poson i,
38 Pwe kokop en saukop Iesaia en pwaida, me a
masani: Kaun o, is me poson at kasoi? O is me lim
en Kaun kasansal ong? **39** Irail ari sota kak poson,
pwe Iesaia pil katitiki: **40** A kotin karotongala mas
arail o kakekaluakala mongiong arail, pwe ren so
kilangki mas arail, o asaki mongiong arail, o wukila,
o I en kakel ir ada. **41** Mepukat Iesaia masanier, ni
a kilanger a lingan o katitiki i. **42** Ari ren saumas
lapalap me toto, me poson i, a pweki Parisär akan
re sota ponasa i, pwe ren der lokidokila sang nan
sinakoke. **43** Pwe re mauki konekon ren aramas akan
mon konekon ren Kot. **44** Iesus kotin kapitie laudeda
masani: Me poson ia, kaidin ngai, me a kin poson, a
me kadar ia dor. **45** A me kilang ia, a pil kilang, me
kadar ia dor. **46** I kodon kamaraini sappa, pwe amen
amen me poson ia, ender mimieta nan rotorot. **47** A
ma meamen rong ai padak kan, ap sota apapwali, I
sota kin kadeikada i, pwe I sota kodon kadeikada
sappa, a pwen kamaurida sappa. **48** Me kase ia la o
so oke ai padak kan, nan kadeikapa mia: Ai padak,
me I kida, i me pan kadeikada i ni ran nik o. **49** Pwe I
sota padaki wei sang pein ngai. A Sam, me kadar ia
dor, i me ki ong ia er kusoned eu, me I en inda o
padakieki. **50** O I asa, maur soutuk a kusoned o. Ari,
karos me I padaki wei, I kin padaki duen Sam masani
ong ia. **(aiōnios g166)**

13 MON kamadip en pasa Iesus lao kotin mangier,
me ansaun a pan kotila sang sappa, kotila ren
Sam a korendor, duen a kotin kupuramauki sapwilim
a kan, me mi sappa, iduen a kotin kupura irail lel
imwi, **2** Ni ar kotin kasipong ansau me tewil ki ong
er nan mongiong en Iudas Iskariot nain Simon, en
pangala i. **3** Iesus lao kotin mangier, me Sam kotiki
onger ni lim a kan meakaros, o me a kotido sang
ren Kot, o me a pan kotila ren Kot, **4** Ap kotida sang
ni kasipong, kotikidi sapwilim a likau en liki ap ale
dauel eu pirakidi pein i, **5** A wutoki pil nan dal, ap
pikikidi widen nä en sapwilim a tounpadak kan, o
limwieki dauel, me a piraki pena. **6** A lao kotin lel
Simon Petrus, a ap potoan ong i: Maing, re pan kotin
widen nä i kat? **7** Iesus kotin sapeng masani ong i:
Koe kin sasa, me I wia metet, a mur koe pan asala. **8**
Petrus potoan ong i: Re sota pan kotin widen nä i kat
kokolata. Iesus kotin sapeng i: Ma I sota widen uk,
nan sota pwais om re i. **(aiōn g165)** **9** Simon Petrus ap
potoan ong i: Maing, kaidin nä eta, a pil pa o mong
ai! **10** Iesus kotin masani ong i: Me duduer, solar mau
ong omiom o opinok, pwe a makelekeler, a nä eta,
me pan wideut; komail me makelekel, a kaidin karos.
11 Pwe a kotin mangi, me pan pangala i; i me a kotin
masanieki: Kaidin komail karos me makelelkel. **12** A
lao kotin widener nä ar akan, a kotin pur ong sapwilim
a likau en liki. A pil kaipokedi ni tepel masani ong
irail: Komail asaer me I wiai ong komail er? **13** Komail
kin adane kin ia Saunpadak o Kaun, ari me pung,
pwe iei ngai. **14** Ari, ma ngai, Kaun o Saunpadak
widen nä omail, komail ari pil widen nä omail pena.
15 Pwe I ki ong komail er sansal mau eu, pwe komail
en kaalemongi ia, o wia, duen I wiai ong komail. **16**
Melel, melel I indai ong komail, ladu me sota laude
sang a saumas, de me pakadarado me sota laude
sang me kadarado i. **17** Ma komail asa mepukat,
komail meid pai, ma komail wiada. **18** Kaidin komail
karos, me I indinda. I asa, me I piladar. A pwe kisin
likau en pwaida: Me iang ia kangkang prot, kin tiaki ia
di. **19** Ansau wet I indai ong komail mepukat mon a
pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail en poson, me ngai
i. **20** Melel, melel I indai ong komail, meamen me
kasamo, me I kadar wei, kin kasamo ia, a me kin
kasamo ia, kin kasamo, me kadar ia do. **21** Iesus
lao kotin masani wei mepukat, ap kupurola kadede
masani: Melel, melel I indai ong komail, amen komail
pan pang ia la. **22** Sapwilim a tounpadak kan ap
soupei pena o sasa, is i, me a kotin masanieki. **23**
A amen sapwilim a tounpadak kan, me Iesus kotin
kupura mauki, momod ni tepel impan Iesus. **24** Simon
Petrus ap olol ong i, en idok, is i me a kotin masani.
25 I ap kai ong pan kupur en Iesus potoan ong i:
Maing, is i? **26** Iesus kotin sapeng: Iei i, me I pan ki
ong kisin prot i lao kaduedier nan dal o. A lao kotin
kaduedier kisin prot o, a kotiki ong Iudas Iskariot nain
Simon. **27** A lao tungole kisin prot o, Satan ap tilong
Iole. Iesus ap kotin masani ong i: Wiada madang,
me koe pan wiada! **28** A sota, ren me momod ni
tepel, asa, da me a kotin masanieki ong i met. **29**
Pwe akai kiki ong, me Iesus kotin masani ong i: Netie
dong kitail kapwa en kamadip o, de a en ki ong me
samama ko meakot, pwe a kin wewa ed en moni.
30 A lao tungoler kisin prot, ap madang pedoi wei,
a wasa pongier. **31** A lao pedoi sanger, Iesus ap
kotin masani: Nain aramas ari linganlar, o Kot me
lingana kilar i. **32** Ma Kot lingan kilar i, Kot ap pan pil
kalinganaki pein i. A pan madang kalinganada i. **33**
Seri ko, I pan ieiang komail ansau kis, komail pan

rapa kin ia, a duen I indai ong Sus akan: Wasa me
I pan kola ia, komail sota pan kak ong. Iei duen I
pil indai ong komail ansau wet. 34 I ki ong komail
kusoned kap eu, pwe komail en poke pena, duen I
pok ong komail er, iei duen komail en poke pena! 35
Pwe i me karos pan asaki, me komail ai tounpadak
kan, ma komail limpok pena. 36 Simon Petrus potoan
ong i: Maing, re pan kotila ia? Iesus kotin sapeng i:
Wasa me I pan kola ia, koe sota kak idauen ia ansau
wet, a koe pan idauen ia eu ran. 37 Petrus potoan
ong i: Maing, da me i so kak idauen ir ki met? I pan
kasela maur i pweki komui. 38 Iesus kotin masani
ong i: Koe pan kasela maur om pweki ngai? Melel,
melel I indai ong uk, mon malek pan kakorot, koe pan
kamam kin ia pan me sili pak.

14 MONGIONG omail der padau! Komail kin poson
Kot; en pil poson ia! 2 Nan tanpas en Sam ai
pera toto mia. Ma so I pan indai ong komail. Pwe I
kokolan kaonopada deu'mail, 3 Ma I kola kaonopada
deu'mail, I pan puredo, uk komail dong ia. Pwe wasa
I kin mi ia, komail en pil mi ia. 4 A komail asa, wasa
I kola ia, o komail asa al o. 5 Tomas potoan ong i:
Maing, se sasa, wasa re pan kotila ia, o pala se pan
asa al o? 6 Iesus kotin masani ong i: Ngai me al, o
melel, o maur, sota me kak kodong Sam, ma so ngai.
7 Ma komail asa ia er, komail pil asa Sam ai. A komail
asa i sang ansau wet kokolata o kilangadar i. 8 Pilipus
potoan ong i: Maing, kotin kasale dong kit Sam, kit ap
pan nenenla! 9 Iesus kotin masani ong i: Pilipus, I
ieiang komail er ansau warai, a koe so wewe kin ia?
Me kilang ia er i me kilangadar Sam. A iaduen om
indada: Kasale ong kit Sam? 10 Koe so kamelele, me
ngai podidi ong Sam o Sam podidi ong ia? A padak
kan, me I ki ong komail, kaidin pein ai, a en Sam, me
mi re i, i me kin wiawia dodok pukat. 11 Kamelele ia,
ngai podidi ong Sam, o Sam kin podidi ong ia; a ma
so, komail kamelele ia pweki ai wiawia kan. 12 Melel,
melel I indai ong komail, meamen poson ia, a pil pan
wiawia dodok kan me I kin wiawia, o a pan wiada,
me lapa sang mepukat, pweki I kokola ren Sam. 13
A meakot komail pan poeki ni ad ai, iei me I pan
wia, pwe Sam en lingana kida Na. 14 Ma komail pan
poeki maekot ni ad ai, I pan wia. 15 Ma komail pok
ong ia, en kapwaiada ai kusoned akan! 16 A I pan
poeki ren Sam, a i me pan porone dong komail amen
saunkamait, pwen mi re omail kokolata. (aiōn g165) 17
Ngen en melel, me sappa so kak ale, pwe re sota
kilang i pil sota asa i. A komail asa i pwe a kin mi re
omail, o a pan mi lol omail. 18 I sota pan mueid ong
komail, en sapoupou, I pan ko dong komail. 19 Ansau
kis sappa solar pan kilang ia, a komail kin kilang ia.
Ngai me maur, o i me komail pil pan memaureki. 20
Ni ran o komail pan asa, me ngai podidi ong Sam ai
o komail podidi ong ia o ngai ong komail. 21 Me aleer
ai kusoned akan o kapwaiada, iei me kin pok ong
ia, a me kin pok ong ia, kin konekon ren Sam ai, a I
pan pok ong i, o kasansale ong i pein ngai. 22 Iudas,
kaidik Iskariot, potoan ong i: Maing, iaduen re pan
kotin kasansale ong kit pein ir, a ong sappa so? 23
Iesus kotin sapeng masani ong i: Ma meamen pok
ong ia, a pan kapwaiada ai padak kan, a Sam ai pan
pok ong i, a se pan ko ong re a kaukauson re a. 24 A
me so pok ong ia, sota kin kapwaiada ai padak kan.
A kaidik ai padak, me komail kin rong, a en Sam o,
me kadar ia dor. 25 Mepukat I padaki ong komail er ni
ai mi re omail. 26 A saunkamait, Ngen saraui, me
Sam o pan poronedo ni ad ai, i me pan kawewe ong
komail meakaros o kataman kin komail me I padaki
ong komail er. 27 I mueid ong komail popol. Ai popol
me I ki ong komail, kaidin duen sappa kikida, me I ki
ong komail. Mongiong omail der patau, pil der masak.
28 Komail rongadar, me I indai ong komail er, I koko
wei o pan pure dong komail. Ma komail pok ong ia,
komail pan perenki, me I kokola ren Sam, pwe Sam o
me lapa sang ia. 29 Ansau wet I indai ong komail er
mepukat, mon a pan wiaui, pwe a lao wiaui, komail
en poson. 30 I solar pan kasokasoi toto ong komail,
pwe kaun en sappa o kokodo, a sota a meakot re i.
31 A pwe sappa en asa, me I kin pok ong Sam, o me
I kin wiawia duen me Sam masani ong ia er, kitail en
uda kokowei!

15 NGAI wain melel pot, a Sam ai saumat. 2 Ra
karos, me podidi ong ia, ap sota wa, a kin
lepuke sang, a karos me wa, a kin koko, pwen wa
totola. 3 Komail ari makelekel kidar padak, me I ki
ong komail er. 4 Komail podidi ong ia o ngai ong
komail. Ra sota kak pein wa, ma a so podidi ong
wain, iduen komail, ma komail so podidi ong ia. 5
Ngai wain pot, a ra kan komail. Me podidi ong ia
o ngai ong i, iei i, me kin wawa toto; pwe komail
sota kak wia meakot ma sota ngai. 6 Meamen so
podidi ong ia, pan lokidokila dueta ra, ap mongedi;
aramas kin wasa ir pena, kase ir ala nani iai, ir ari
pan rongala. 7 Ma komail podidi ong ia, o ai padak
kan podidi ong komail, komail pan poeki meakot, me
komail mauki, a a pan pwai ong komail. 8 Nan i me
Sam ai kalingana kila, omail wawa toto, o komail pan
wiala ai tounpadak kan. 9 Due Sam o pok ong ia
er, iduen I pil pok ong komail; komail podidi ong ai
limpok! 10 Ma komail pan peiki ong ai kusoned akan,

komail pan podidi ong ai limpok, duen I kin peiki ong
en Sam ai kusoned akan, o podidi ong a limpok. **11**
Mepukat I padaki ong komail er, pwe ai peren en
podidi ong komail, o omail peren en unsokela. **12**
Nan iet ai kusoned: Komail en poke pena, duen i
pok ong komail er. **13** Sota me a limpok laude sang
met, me pan mueid kila maur i kompokepa kan. **14**
Komail me kompokepa i, ma komail wiawia, me I
indai ong komail. **15** I solar kaadaneki komail ladu,
pwe ladu sasa, me a saumas kin wia. A I kaadane
kin komail kompokepa i kan, aki I kasale ong komail
er karos, me I rongadar sang ren Sam ai. **16** Kaidin
komail me pil ia dar, a ngai me piladar komail o kilele
ong komail, en kokowei kapareda wa, o omail wa en
mimieta, pwe karos, me komail pan poeki ren Sam ni
ad ai, a pan kotiki ong komail. **17** A iet me I panaui kin
komail, komail en poke pena! **18** Ma sappa kailong
kin komail, komail en asa, me a kailong kin ia mo
omail. **19** Ma kisan sappa komail, sappa pan pok ong
me a; a komail kaidin kisan sappa, pwe I pil komail
dar sang sappa, iei me sappa kailong kin komail. **20**
Tamatamanda kasoi o, me I kasoia ong komail er:
Ladu me sota laude sang a saumas ma re kame ia
er, re pil pan kame komail. A ma irail pan kapwaiada
ai padak, re pil pan kapwaiada omail. **21** A mepukat
karos re pan wiai ong komail pweki ad ai, aki ar so
asa me kadar ia dor. **22** Ma I so kodo o padaki ong
irail, nan sota pan dip arail, a met sota peikid pan
dip arail. **23** Me kailong kin ia, pil kin kailongki Sam
ai. **24** Ma I so wiadar dodok kan nan pung arail, me
sota amen wiadar, nan sota pan dip arail. A met irail
kilanger o kailong kin ia er o pil Sam ai. **25** A mepukat
wiauier pwe masan o en pwaida, me intingidier nan
arail kapung: Irail kailong kin ia, a sota karepa. **26** A
saunkamait lao kodoer, me I pan kadarado sang ren
Sam, iei Ngen en melel, me kin kodo sang ren Sam, i
me pan kadede ngai. **27** A komail pil pan kadede,
pwe komail iang ia er sang ni tapi o.

16 MEPUKAT I padaki ong komail er pwe komail
der makarada. **2** Irail pan kase komail la sang
nan sinakoke, a eu ansau kokodo, meamen kame
komail la, pan kiki ong, me a papa Kot. **3** A mepukat
re pan wiai ong komail, pweki ar sasa Sam o ngai. **4**
A mepukat I padaki ong komail er, pwe ansau lao
leler, komail en tamanda, me I indai ong komail er. A
mepukat I sota indai ong komail er ni tapi o, pwe I
ieiang komail. **5** A met I kola ren me kadar ia do,
a sota amen komail kin idok re i: Ia wasa kom pan
kola ia? **6** A pweki ai padaki ong komail mepukat,
mongiong omail me dir en insensued. **7** Ari so, I kasoi
ong komail melel, me mau ong komail I en kola. Pwe
ma I so kola saunkamait sota pan pwara dong komail.
A ma I kola, I pan kadara dong komail i. **8** A i lao
kodo, a pan kasaui ong sappa dip, o pung, o kadeik.
9 Duen dip, pweki irail sota poson ia. **10** Duen pung,
pweki I kola ren Sam, o komail solar pan kilang ia.
11 A duen kadeik o, pweki kaun en sappa wet me
pakadeikadar. **12** I men padaki ong komail me toto, a
met komail sota kak ong. **13** A Ngen en melel lao
pwarado, a pan padaki ong komail melel akan karos.
Pwe a sota pan padaki wei sang nan pein i, a meakot
a pan rong, i me a pan indada. O a pan kasale ong
komail meakan me pan wiaui. **14** A pan kalingana
ia da, pwe a pan ale me ai o kasale ong komail. **15**
Sapwilim en Sam meakaros, iei me pil udan ai. I me I
indakier, me a pan ale me ai o kasale ong komail. **16**
Murin ansau kis komail solar pan kilang ia; o pil murin
ansau kis, a komail pan kilang ia, pwe I kola ren Sam.
17 Sapwilim a tounpadak kai ap indada nan pung ar:
Dakot met, me a kotin masani ong kitail: Murin ansau
kis komail solar pan kilang ia, o pil murin ansau kis, a
komail pan kilang ia, pwe I kokola ren Sam? **18** Irail ap
indada: Dakot murin ansau kis, me a kotin masanieki?
Kitail sota weweki, me a kotin masani. **19** A Iesus
kotin angi, me re men idok re a, ap kotin masani ong
irail: Komail kakaaki nan pung omail, me I indada:
Murin ansau kis komail solar pan kilang ia, o pil murin
ansau kis, a komail pan kilang ia. **20** Melel, melel I
indai ong komail, komail pan sangesang o mamaiei,
a sappa pan pereperen; komail pan mamauk, a omail
mauk pan wiki ong popol. **21** Li o ni a pan naitik
kin insensued, aki a ansau leler; a a lao naitikidier
seri o, a solar kin tamanda a insensued, aki a peren
kida, me aramas amen ipwidi ong sappa. **22** Pil dueta
komail kin insensued ansau wet. A I pil pan kilang
komail o mongiong omail pan pereperen. A sota me
pan atia sang komail omail peren. **23** A lao ni ran o
komail sota pan idok re i meakot. Melel, melel I indai
ong komail, ma komail pan poeki meakot ren Sam ni
ad ai, a pan kotiki ong komail. **24** Sang mas kokodo
komail sota poeki meakot ni ad ai. Poeki, a komail
pan ale; pwe omail peren en unsokela. **25** Mepukat I
padaki ong komail er ni karaseras akan. A eu ansau
kokodo, me I solar pan padapadak ni karaseras, pwe
I pan sansal padaki ong komail duen Sam. **26** Lao
ran o komail pan poeki ni ad ai. A I sota indai ong
komail, me I pan kapakapa kin komail ren Sam. **27**
Pwe Sam pein pok ong komail, pweki komail pok ong
ia er o kamelele, me I kodo sang ren Kot. **28** I kodo
sang ren Sam o kodido sappa; I pil kokola sang nin
sappa, kokola ren Sam. **29** Sapwilim a tounpadak kan

potoan ong i: Masani, ansau wet re kin kotin sansal
padaki ong kit o solar ni karaseras. 30 Kit ap asaer,
me re kotin mangier meakaros, o re sota mau ong,
amen en idok meakot re omui. I me se posonki, me
re kotido sang ren Kot. 31 Iesus kotin sapeng irail:
Komail posonlar met? 32 Kilang, ansau kokodo, ari a
leler, me komail pan kamueit pasang, amen amen
nan udan deu a o kase ia la. I ap pan kelep; ari so, I
sota kin kelep, pwe Sam o ieiang ia. 33 Mepukat I
padaki ong komail, pwe komail en popole kin ia. Nan
sappa komail kin kalokolok, ari so, komail popol, pwe
I kaloedier sappa.

17 IESUS kotin masani wei mepukat, ap kotin
masanda nanlang masani: Sam ai, ansau o
leler, en kalinganada sapwilim omui Ol, pwe sapwilim
omui Ol en pil kalinganada komui. 2 Duen komui
kotiki ong i er manaman, en poedi uduk karos, pwe a
en ki ong karos, me komui ki ong i er, maur soutuk.
(aiōnios g166) 3 A iet maur soutuk: Ren asa komui la,
me komui ta Kot melel, o Iesus Kristus, me komui
kadarador. **(aiōnios g166)** 4 I kalingana komui dar nin
sappa, I kanikialar dodok, me komui kotiki dong ia, I
en wiada. 5 A met Sam ai, kom kotin kalingana kin ia
pein omui lingan, me I linganakier, ni ai mi re omui, ni
sappa saikenta mia. 6 I kasansale ong aramas akan
mar omui, me komui ki ong ia er sang nin sappa.
Irail udan noumui, a komui ki ong ia er irail; a re kin
kapwaiada omui masan. 7 A met re asalar, me karos,
me komui ki ong ia er, pwili sang komui. 8 A masan
akan, me komui ki ong ia er, i me I ki ong irail er,
o irail aleer o wewekilar melel, me I pwarado sang
komui, o re posonlar, me komui kadar ia dor. 9 I kin
kapakapa kin ir, I sota kin kapakapa kin sappa, a
irail, me komui ki ong ia er, pwe noumui irail. 10 Pwe
karos me ai, iei noumui; a karos me noumui, iei ai o I
lingan kin irail lar. 11 I solar mi sappa, a mepukat mi
sappa. I kola re omui. Sam ai saraui, kanikid irail ni
mar omui, me komui ki ong ia er, pwe irail en me ta
men dueta kita. 12 Ni ai mi re irail, I nikid irail er ni
mar omui, me komui ki ong ia er; I nikid irail er; sota
amen ir salongalar, seri salongala eta, pwe kisin likau
en pwaida. 13 A met I koko wei re omui. I padaki
wei mepukat nan sappa, pwe ai peren unsok en mi
re'rail. 14 I ki ong irail er omui masan, o sappa kailong
kin irail er, pwe irail kaidin kisan sappa, dueta, ngai
kaidin kisan sappa. 15 I sota kin poeki, komui en wa
irail sang nin sappa, a pwe komui en pera wei sang
irail me sued. 16 Irail kaidin kisan sappa, dueta ngai
kaidin kisan sappa. 17 Kasaraui kin ir ala melel, pwe
me melel omui masan. 18 Duen komui kadar ia dong
sappa, iduen I kadar ir alang sappa. 19 I kasarauila
pein ngai pweki irail, pwe irail kasaraui kila melel. 20
A kaidin mepukat eta, me I kapakapaki, a pil irail, me
pan poson ia pweki arail padak. 21 Pwe irail karos en
me ta men, duen komui Sam podidi ong ia o ngai ong
komui, pwe irail en pil me ta men re ata, pwe sappa
en poson, me komui kadar ia dor. 22 A lingan, me
komui ki ong ia er, I ki ong irail er, pwe irail en me ta
men, dueta kita me ta men. 23 Ngai ong irail, o komui
ong ia, pwe re en song laieu, pwe sappa en asa, me
komui kadar ia dor, o pok ong irail, dueta komui pok
ong ia er. 24 Sam, I men, irail, me komui ki ong ia er,
en pil mi wasa, me I kin mi ia, pwe ren ududial ai
lingan, me komui ki ong ia er, pwe komui pok ong
ia er mon sappa a tapidar. 25 Sam ai pung, sappa
sasa komui, a ngai me asa komui, a mepukat asaer,
me komui kadar ia dor. 26 O I kasale ong irail er
mar omui. O I pan pil kasaleda i, pwe limpok ota, me
komui poke kin ia er, en podidi ong ir o ngai ong irail.

18 IESUS lao kotin masanier mepukat, ap kotila
palilan pil Kidron, o sapwilim a tounpadak kan
iang i: Matuel eu mi wasa o, me i o sapwilim a
tounpadak kan kotilong ong lole. 2 A Iudas me
pangala i, pil asa wasa o, pwe Iesus o sapwilim a
tounpadak kan kin purepure wasa o. 3 Iudas lao aleer
pokon o papa kan sang ren samero lapalap o Parisär
akan, ap kokiieila lamp, o ser akan, o kapwa en pei
kan. 4 A Iesus me kotin mangier meakaros, me pan
pit i, kotiei wong irail masani ong irail: Is me komail
rapaki? 5 Re sapeng i: Iesus men Nasaret. Iesus
kotin masani ong irail: Ngai i. A Iudas, me pangala
i, pil u iang irail. 6 Iesus lao kotin masani ong irail:
Ngai i, re ap puioki sang, pupodi ong nan pwel. 7 A
pil kotin kainoma re irail. Is me komail rapaki? Irail
inda: Iesus men Nasaret. 8 Iesus kotin masani: I indai
ong komail er, me ngai i. Ari, ma komail rapakin ia,
en purewei sang mepukat! 9 Pwe Iepen masan en
pwaida, me a kotin masanier: Sota amen irail, me
komui ki ong ia er, me salongalar. 10 A Simon Petrus,
me na kodlas mia, ap usa pasang, päleki en samero
lapalap a ladu, päle pasang salong a pali maun. A
ladu o me ad a Malkus. 11 Iesus ap kotin masani ong
Petrus: Kapure ong om kodlas nan deu a! Da, dal
o, me Sam o kotiki ong ia er, i ender nim? 12 Ari,
pokon o, o ar kaun, o papa en men Sus akan saikidi
Iesus o saliedi i. 13 O kalua mas ren Anas, pwe i sam
en Kaipas a paud o samero lapalap ni par o. 14 Iei i
Kaipas, me indai ong Sus oko: Me mau, aramas ta
men en kam kila aramas akan. 15 A Simon Petrus
o pil amen tounpadak idauenla Iesus. A tounpadak

men et, me samero lapalap asaer, iang Iesus kotilong
ong nan matuel en samero lapalap. 16 A Petrus
u liki impan wanim o. Tounpadak teio, me samero
lapalap asaer, pedoi sang kasokasoi ong me sinsila
wanim o ukelong ong Petrus lole. 17 Seripein o, me
sinsila wanim, ap indai ong Petrus: Kaidin amen ren
tounpadak kan en aramas men et koe? A inda: Ngai
so. 18 A ladu o papa kan u wasa o, saunda kisiniai,
pwe a kapau; irail rangerang ia, a Petrus pil iang u
rangerang. 19 Samero lalalap ap kalelapok ren Iesus
duen sapwilim a tounpadak kan o duen a padak. 20
Iesus kotin sapeng i: I padapadak sansal ong sappa;
ansau karos I kaukawewedar nan sinakoke o nan
im en kaudok, wasa me Sus oko karos kin pokon
pena ia; a sota man meakot, me I padak wasa rir. 21
Da me kom peidokki re i? Kalelapok ren me rong
ia er, me I padaki ong irail er, kilang, re asa, me I
indada. 22 Ni en Iesus a kotin masani met, amen
sang ren papa ko, me uda impa, ap pikir silang en
Iesus indada: Iduen om sapeng ong samero lapalap?
23 Iesus kotin sapeng i: Ma ai lokaia sued, koe ap
kadede ki duen a sued, a ma me pung menda koe
pikir ia? 24 A Anas ap kadar wong sensal ren samero
lapalap Kaipas. 25 A Simon Petrus u, rangerang irail
ap indai ong i: Ele koe pil amen a tounpadak kan?
A kamamada indada: Ngai so. 26 Ladun samero
lapalap amen, me sauneki ol o, me Petrus pale sang
salong a, ap indada: Kaidin koe me i kilanger re a
nan matuel o? 27 Petrus ap pil kamamada. Malek
madang kakorotada, 28 Irail ap kalua sang Iesus ren
Kaipas, walang nan im en kadeik. Ari, me sangkonai.
A irail sota pedelong ong nan im en kadeik, pwe re
de kasaminela pein irail, pwe re en kak ong tungole
pasa. 29 Pilatus ap pedoi wong re irail indada: Da me
komail karauneki aramas men et? 30 Irail sapeng
indang i: Ma men et sota me sued amen, se sota pan
pangalang komui i. 31 Pilatus ap masani ong irail:
Pein komail ale i, kadeikada i duen omail kapung. Sus
oko ap indai ong i: A sota muei ong kit, sen kamela
amen. 32 Pwe masan en Iesus en pwaida, me a kotin
masanieda, pwen kasaleda, duen a pan kamatala. 33
A Pilatus pur ong nan im en kadeik ekeredo Iesus,
kalelapok re a: Komui Nanmarki en Sus akan? 34
Iesus kotin sapeng i: Kom indada mepukat sang nan
pein omui pam? De akai indai ong komui duen ngai?
35 Pilatus sapeng: Da, men Sus amen ngai? Toun sap
omui o samero lapalap akan panga dong ia komui;
da me komui wiadar? 36 Iesus kotin sapeng: Ai wei
kaidin men sappa et. Ma ai wei men sappa et, nan ai
papa kan pan pepeita, pwe I ender pan pangalang
Sus akan; a kaidin ai wei ansau wet, 37 Pilatus ap
indai ong i: Ari, Nanmarki amen komui? Iesus kotin
sapeng: Komui me inda, me Nanmarki amen ngai.
I me I ipwikidier o pwara kidong sappa pwe I en
kadede melel. Kisan melel akan kin rongerong ngil
ai. 38 Pilatus indai ong i: Dakot melel? A lao indawei
mepukat, ap pil pedoi ong ren men Sus indai ong
irail: I sota man diar dip a. 39 A tiak eu mi re omail,
i en lapwada meamen ni pasa. Komail so men, i
en lapwadang komail Nanmarki en Sus akan? 40
Irail karos pil weriwereda indada: Kaidik men et, a
Parapas! A Parapas me lolap amen.

19 PILATUS ap ale Iesus wokida i. 2 A saunpei ko
irada el en tek eu, rap kidang pon kadokenmai
o kapwataki i likau waitata. 3 Re ap kai dong i indada:
Iong Nanmarki en Sus akan! O re pikir silang i. 4
Pilatus ap pil pedoi indai ong irail: Kilang, i wa dong
komail i, pwe komail en asa, me i sota diaradar dip a.
5 Iesus ap kotieila, kapwataki el en tek o likau pup
waitata. A indai ong irail: Kilang, song en aramas
o! 6 Samero lapalap o papa ko lao udial i, irail ap
weriwereda indada: Kalopuela i! Kalopuela i! Pilatus
indai ong irail: Pein komail ale i kalopuela i! Pwe i
sota diar dip a. 7 Sus oko sapeng i: At kapung mia, a
duen at kapung a pan kamatala, pwe a wiaki sapwilim
en Kot pein i. 8 Pilatus lao rongadar mepukat, ap
masapwekadar kaualap, 9 O purelong ong nan im
en kadeik o, kalelapok ren Iesus: Komui koti sang
ia? A Iesus sota kotin sapeng i. 10 Pilatus ap indai
ong i: Komui sota sapeng ia? Komui sota asa, me
i manaman ong kapiti uk ala o pil manaman ong
kalopue uk ala? 11 Iesus kotin sapeng: Sota man om
manaman en kaoe ia, ma a so muei ong komui sang
poa. Ari, dip en me panga ia dong komui er me lapa
sang. 12 Ari, Pilatus ap song kapitila i, a Sus oko
weriwer indada: Komui kaidin kompoke pan Sisa, ma
komui pan kapitila men et. Meamen kasapwiladang
nanmarki pein i kin palian Sisa. 13 Pilatus lao rongadar
kasoi pukat ap kapwareda Iesus, kaipokedi pon deun
kadeik, wasa me adaneki Pepment, a ni lokaia en
Ipru: Kapata, 14 A i ran en onop ong pasa impan
auer kawonu. I ari masani ong Sus oko: Kilang, omail
Nanmarki! 15 A re weriwereda: Sikenewei! Sikenewei!
Kalopuela i! Pilatus masani ong irail: Da, i en kamela
omail Nanmarki? Samero lapalap akan sapeng: Sota
at nanmarki, Sisa eta. 16 I ari pangalang irail i, pwen
lopuela. Rap koledi Iesus kaluala. 17 A pein i kotin
wa a lopu, kotilang wasa me adaneki wasan pondal,
a ni lokaia en Ipru: Kolkata, 18 Wasa re kalopuela i
iangaki riamen, amen ni pali maun, a amen ni pali
maing, a Iesus nan pung ara. 19 Pilatus ap pil wiadar

inting eu, kakonei ong pon lopu o. A iet inting: Iesus
en Nasaret, Nanmarki en Sus akan. 20 Sus akan me
toto, me wadokedi inting wet, pwe wasa Iesus kotin
lopuela ia, me salong kanim o. A inting o wiauier ni
lokaia en Ipru o Krik o Latain. 21 Ari, samero lapalap
oko potoan ong Pilatus: Der intingiedi: Nanmarki en
Sus akan, a me a indada: Ngai Nanmarki en Sus
akan! 22 Pilatus sapeng: Me i intingiedier, i eta ai
inting. 23 Saunpei ko lao kalopuela Iesus, rap ale
sapwilim a likau kan, lepuk pasang, wiakida pakis
paieu, pakis eu ong amen amen en saunpei ko o pil
sapwilim a sakit, me so deidei pena, a pon ta sang
poa lel pa. 24 Irail ap kasoi nan pung arail: Kitail ender
ter pasang i, a kadoropwaki, me pan aneki, pwe kisin
likau en pungala, me indinda: Irail nek pasang ai likau
kan nan pung ar o kadoropwa ai sakit. Iei me saunpei
ko wiakida mepukat. 25 A in en Iesus u ni tapin lopu
en Iesus, o ri en in a Maria, en Kleopas a paud, o
Maria men Makdala. 26 Iesus lao kotin masani in a o
tounpadak men u imp a me a kotin kupura mauki, ap
kotin masani ong in a: Li, kilang noum ol! 27 Ap kotin
masani ong tounpadak o: Kilang in om! Ari, sang ni
auer ota tounpadak o apwali i. 28 Iesus lao kotin
mangier, me meakaros nikier, ap kotin masanier: I
men nim pilada, pwe kisin likau en pungala. 29 A
kasak mi wasa o, me audeki pineka. Irail kaduedi
lim eu nan pineka, ki ong ni alek apot, kidalang ni
silang i. 30 Iesus lao kotin uraker pineka, ap kotin
masani: A nikier. I ari kotin kamotauiedi kadokenmai,
kadarala ngen e. 31 Sus oko ap poeki ren Pilatus, me
nä arail en katipitip pasang o ren wisiki sang, pwe
war arail ender langelang nin lopu ran en sapat. Pwe
iei ran o ran en kaonop, pwe iei ran en sapat o me
lapalap. 32 Saunpei ko ap kai ong, katip pasang nä
en me pali et o en me teio, me iang lopuelar. 33 A
re lao kai ong Iesus o diaradar, me a matalar, rap
sota katip pasang aluwilu a kan. 34 A saunpei men
dokoki katieu pot pangepang a; madang nta o pil
kusekusewei. 35 A me udial mepukat, kin kadede o
a kadede me melel, o a asa, me a kin kadede, iei
me melel, pwe komail en pil poson. 36 Pwe mepukat
wiauier, pwe kisin likau en pungala: Aluwilu a sota
pan tip pasang. 37 O pil eu kisin likau kin inda: Irail
pan kangkakil i, me re dokodi. 38 Murin mepukat
Iosep men Arimatia, tounpadak en Iesus amen, ari
me rir, pweki a masak Sus oko, ap poeki ren Pilatus,
en mueid ong i kalep en Iesus. Pilatus ari mueid ong
i. I ari waiki sang kalep en Iesus. 39 Nikodemus me
poto dong Iesus ni pong, pil kodo, wado paun epuki
en potik en mire o alos. 40 Irail ap ale kalep en Iesus,
kidimki pena likau linen kai iangaki pomau kan, duen
tiak en Sus akan, ni ar kin sarepedi. 41 A wasa me
a kotin lopuela ia, matuel eu mia ia, a nan matuel
sousou kap eu mia, me saikenta amen saredi ia. 42 I
wasa me ira nekidala Iesus, pweki ran en kaonop en
Sus akan, o sousou me koren.

20 NI ran kaieu en wik Maria men Makdala pwara
dong sousou o nin soran, a saikenta ran pasang,
ap diaradar, me takai o katapur sanger mon sousou o.
2 I ap tanga wei, ko dong Simon Petrus o tounpadak
teio, me Iesus kotin kupura mauki, indai ong ira: Irail
wa sanger Kaun o nan sousou o, a se sasa, wasa re
kidi ong ia i. 3 Petrus ari koieila o tounpadak teio
ap ko dong sousou o. 4 Ira wiaki eu tanga wei, a
tounpadak teio me madang mon Petrus lel sousou
mas. 5 A lao itiokidi, ap kilangada likau linen wonon,
ap sota pedelong ong lole. 6 Simon Petrus ap kokodo
idauen i, ap pedelong ong nan sousou o, diarada
likau linen ko wonon. 7 O lim en pudo me pira a
kadokenmai, me sota iang likau linen ko; a lim pena
wasa toror. 8 A tounpadak teio me tiong dong sousou
o, ap pil ko ong lole; i ari diarada o posonla. 9 Pwe
ira kaikenta weweki kisin likau, me a en iasada sang
a matala, 10 Tounpadak ko ap pur onger nan deu'ra.
11 A Maria u liki sal ong sousou o sangesang. O ni a
sangesang a poridi, kilanglong ong nan sousou o,
12 Kilangada tounlang riamen momod ia, kapwateki
likau pwetepwet, amen liman kadokenmai a amen
liman aluwilu a kan, wasa kalep en Iesus kotikot iaer,
13 Ira ari masani ong i: Li, da me koe sangesangki? A
indai ong ira: Aki irail wa sanger ai Kaun, a i sasa,
wasa re kidi ong ia i. 14 A lao indada met, ap soupei
wei kilanger Iesus kotia u o sasa, me i Iesus. 15 Iesus
kotin masani ong i: Li, da me koe sangesangki? Is
me koe kin raparapaki? A kiki ong, me i me saumat
o, ap indang i: Maing, ma komui wa sanger i, indai
ong ia, wasa komui kidi ong ia i, i ap pan wala sang i.
16 Iesus ap kotin masani ong i: Maria! I ari soupei
ong, potoan ong i: Rapuni! Iet wewe: Saunpadak. 17
Iesus kotin masani ong i: Der sair ia, pwe I kaikenta
pwarala ren Sam ai, a kola ren ri ai kan, kaire kin irail,
I kokodala ren Sam ai o Sam omail, ren ai Kot o omail
Kot, 18 Maria men Makdala kodo kaireki tounpadak
kan, me a kilangadar Kaun o, o me a kotin masani
ong i mepukat. 19 Lao nin sautik en ran ota, ni ran
kaieu en wik, ni wanim ko me ritidier, wasa tounpadak
kan pokon pena ia, pweki ar masak Sus oko, Iesus
ap kotido u nan pung arail, masani ong irail: Komail
popol! 20 A lao masaniada met, ap kasale ong irail
lim a kan o pangepang a. Tounpadak kan ap perenda
ni ar kilangada Kaun o. 21 Iesus ap pil kotin masani

ong irail: Komail popol! Duen Sam o kadar ia do,
iduen I kadar komail la. 22 A lao masanier met, ap
ngidi ong irail masani: Komail ale Ngen saraui! 23 Me
komail pan lapwada dip ar akan, re lapwadar; o me
komail katengedie dip ar akan, pan tengedier. 24 A
Tomas amen ekriamen, me adaneki Didimos, sota
iang irail, ni Iesus kotin pwarador. 25 Tounpadak teio
ap indai ong i: Se kilanger Kaun o. A i me indai ong
irail: Ma i sota pan kilang lip en mata nan lim a kan, o
kilong ong nan lip en mata sondi en pa i, o kilong
ong pa ni pangepang a, i sota pan poson. 26 Murin
ran walu sapwilim a tounpadak kan pil pokon pena,
o Tomas iang irail. Wanim ko lao ritidier, Iesus ap
kotido, u nan pung arail masani: Komail popol! 27 Ap
kotin masani ong Tomas: Kido sondin pa om o kilang
pa i kat, o kido pa om, kilong ong nan pangepang
ai, o der soposon, a poson ta! 28 A Tomas sapeng
indang i: Ai Kaun o ai Kot! 29 Iesus kotin masani ong
i: Pweki om kilang ia er, koe poson kilar, a meid pai,
me kaikenta kilang ap poson. 30 Kilel toto me so
intingidier nan puk wet, me Iesus kotin wiadar nan
pung en sapwilim a tounpadak kan. 31 A mepukat
me intingidier, pwe komail en poson, me Iesus me
Kristus sapwilim en Kot Ol. O komail en poson ap
aneki maur pweki mar a.

21 A MURIN mepukat Iesus pil kasale ong
tounpadak kan pein i pon le en Tiperias; a iet
duen a kasaledar: 2 Simon Petrus o Tomas, me
adaneki Didimos, o Natanael men Kana nan Kaliläa,
o nain Sepedäus ol oko, o pil sapwilim a tounpadak
riamen me pokon pena, 3 Simon Petrus indai ong
irail: I pan kola laid. Irail indai ong i: Se pil pan iang
uk. Irail ari koieila, kereda pon kisin sop pot. A ni
pong o re sota saikidi meakot. 4 A lao wasa ranier,
Iesus ap kotikot ni oror, a sapwilim a tounpadak kan
sasa, me i Iesus. 5 Iesus ap kotin masani ong irail:
Seri ko, sota kan omail? Re sapeng i: Sota. 6 A kotin
masani ong irail: Kaduedi uk o pali maun en sop o, a
komail pan diarada. Irail ap kaduedi; re ap solar kak
apiada pweki mam toto. 7 Tounpadak o, me Iesus
kotin kupura mauki, ap indai ong Petrus: Iei Kaun
o. Simon Petrus loa rongadar, me i Kaun o, ap pira
ong a sakit en liki pwe a kiliso, ap lusedi ong nan
le o. 8 A tounpadak tei kan seisei kodo nan kisin
sop, pwe re so doo sang sap o, ele tipong en pa
riepuki, urakido uk o mam oko. 9 Irail leler sap, rap
diaradar kisiniai o mam oko mi poa o prot. 10 Iesus
ap kotin masani ong irail: Wado kisan saik omail!
11 Simon Petrus ap koda waikelong dong nan sap
uk o, me dir en mam kalaimun epuki limek silimen;
mam me toto, ari so, uk sota olar. 12 Iesus kotin
masani ong irail: U kodo manga! A sota amen ren
tounpadak kan kak idok re a: Is komui? Pwe re asaer,
me i Kaun o. 13 Iesus ap kotido limada prot, nek ong
irail o pil mam oko. 14 A i me kasilepak en Iesus a
kotin kasale ong sapwilim a tounpadak kan pein i,
murin a iasada sang a matalar. 15 Irail lao mangaer.
Iesus ap kotin masani ong Simon Petrus: Simon, nain
Iona, koe kin pok ong ia mon mepukat? A i potoan
ong i: Ei Maing, ir me mangi, me i kin pok ong ir. A
kotin masani ong i: Apwali nai sippul akan! 16 A pil
masani ong i kariapak: Simon, nain Iona, koe kin
pok ong ia? A sapeng i: Ei Maing, ir me kotin mangi,
me i kin pok ong ir. A kotin masani ong i: Apwali nai
sip akan! 17 A kotin masani ong i kasilepak: Simon,
nain Iona, koe kin pok ong ia? Petrus ap mamauki
a peidok pan silepak: Koe pok ong ia? A potoan
ong i: Maing, ir me kotin mangi meakaros, re kotin
mangi, me i kin pok ong ir. Iesus kotin masani ong
i: Apwali nai sip akan! 18 Melel, melel I indai ong
uk, ni om manakap koe pein pirai uk pena, ap alu
wei wasa, me koe mauki. A koe lao likailapala, koe
nek kida wei pa om akan, a amen pan pirai uk edi o
kalualang wasa, me koe kang kola ia. 19 I me a kotin
kokop kidar, duen a pan kapingaki Kot a matala. A
lao kotin masanier met, ap masani ong i: Idauen ia!
20 Petrus ap soupewei, kilang tounpadak o idauen ira,
me Iesus kotin kupura mauki o me pil mi pan kupur a
ni kamadip o kalelapok: Maing, is i, me pan pang
komui la? 21 Petrus lao kilanger i, ap indai ong Iesus:
Maing, menda men et? 22 Iesus kotin masani ong
i: Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo, menda re
om? Koe en idauen ia! 23 Kasoi pot et ap loloki sili
nan pung en saulang kan, me dene tounpadak o sota
pan mela. A Iesus sota kotin masanier, me a sota
pan mela, a: Ma I mauki, a en mimieta I lao puredo,
menda re om? 24 Iet tounpadak, me kadele mepukat
o intingiedier mepukat; a se asa, me a kadede me
melel. 25 A song toto, me Iesus kotin wiadar a ma
irail karos pan intingidi, i lamelame, me sappa sota
itar ong koledi puk kan, me pan intingidi.

Wiawia

1 MAING Teopilus, i wiadar tapin kasoi duen
meakan, me Iesus kotin tapiadar, duen a wiawia
o kaukawewe karos. **2** Lao lel ran en a peukedala
mon a kotin kakalik ong wanporon akan, me a kotin
piladar ren Ngen saraui, **3** Me a pil kotin kasansale
ong pein i ieias ki kilel melel toto murin a kalokolok
o a pwara dong irail ran paeisok o kapakaparokeki
duen tiak en wein Kot. **4** A ni a kotikot re'rail, a kotin
kakaliki ong irail, ren der kowei sang Ierusalem, a ren
auiaui, inau en Sam lao pwaidar, me komail ronga
sang ia er. **5** Pwe Ioanes wia paptais ki pil, a komail
pan paptais kila Ngen saraui ni eu ran me koren. **6**
Irail lao pokon penaer, rap kalelapok re a potoan ong:
Maing, ansau wet re pan kotin kapure dong Israel wei
o? **7** A kotin masani ong irail: Menda re omail, en asa
ansau de auer, me Sam okila nan pein a manaman?
8 A komail pan ale manaman en Ngen saraui, me pan
di po omail; komail ap pan ai saunkadede kan nan
Ierusalem, o Iudäa pon o Samaria, o lel wong irepan
sappa. **9** A lao masanier mepukat, ap peukedalar ni
ar kangkakil, pali en dapok pali idandalar i sang mon
mas arail. **10** Ni ar kilekilang nanlang, ni ansaun a
kotidala, kilang, ol riamen mi nan likau pwetepwet,
kotikot re'rail. **11** Me pil masani: Ol en Kaliläa komail,
da me komail sarakidang nanlang? Iei Iesus, me
peukedala nanlang sang komail, a pan kotin puredo,
duen komail udialer a kotidalar. **12** Irail ap purelang
Ierusalem sang dol o, me ad a Oliwe, me koren iong
Ierusalem; a doo sang al en sapat pot. **13** Irail lao
kotilong ong, ap kotidang nan pera poa, wasa re kin
kotikoteta, irail karos: Petrus, o Ioanes, o Iakopus,
o Andreas, o Pilipus, o Tomas, o Partolomäus, o
Matäus, o Iakopus nain Alpäus, o Simon Selotes,
o Iudas ri en Iakopus. **14** Mepukat karos wiaki eu
podidi ong kapakap, Ii akai pil iang irail, o pil Maria
in en Iesus o ri a ol akan. **15** Ni ran oko Petrus ap
uda nan pung en saulang kan masani (irail me impan
epukiriek): **16** Ri ai kan, kisin likau en pungala, me
Ngen saraui kalokaia ki Dawid mas o iran Iudas, me
karedo, me saikidi Iesus oko. **17** Pwe a pil wadawad
ong kitail, er o aleer pwais a dodok wet. **18** Nan ol
men et pwaine kidar pwain en a sapung sap eu, a ni
a dikaudi, ap lop pasang o kanangan kaped a ap poie
sang. **19** Toun Ierusalem karos asada met. Ari, sap o
adanekila akeldama ni pein arail lokaia; iet wewe:
Sap en nta. **20** Pwe a intingidier nan puk en psalm: Im
a en liselipingala o solar, me pan kauson lole, a amen
me pan ale a koa. **21** Ari, amen sang ren ol akan, me
poden iang kitail er, ni ansau me Kaun Iesus kotikot
re atail, **22** Sang ni muein paptais en Ioanes kokodo
lel ni ran o, me a kotin peukada sang kitail er, pan
iang kitail wiala saunkadede en a kotin iasada. **23**
Irail ari kileledi riamen: Iosep iei Parsapas, me pil
ad a Iostos o Matias. **24** Irail ap kapakap masani:
Maing, ir me kotin mangi mongiong en amen amen,
re kotin kasansaleda, is me re kotin pilada ren me
riamen et, **25** Pwe i en ale pwais a dodok wet o koa
en wanporon, me Iudas pupe sang, pwen kolang deu
a. **26** Irail ap kadoropwada. A doropwa ko ong Matias;
i ari iang wadawad ong wanporon ekamen oko.

2 RAN en pentikos lao leler, irail karos kot pena
wasa ta kis. **2** A madang ngil laud eu likamata
ngil en melimel peidido sang nanlang o kadirela im o
wasa, re kot pena ia. **3** A lo sirangerang akai likamata
kisiniai pwarado sokedi pon amen amen. **4** Irail karos
ap dire kila Ngen saraui ap pikikidi padaki wei ni
lokaia toror, duen Ngen kotin kamasan irail ada. **5**
Men Sus, ol lelapok ko sang nan wei karos pan lang
kaikairu Ierusalem. **6** Irail lao ronger duen mepukat
karos, ap pokon penaer o puriamui kila, aki amen
amen ronger udan a lokaia. **7** Irail karos poneponeki o
puriamuiki indada: Kilang, kaidin mepukat karos men
Kaliläa, me kin padapadak? **8** A daduen, kit kin rong
irail amen amen ni udan ngil atail? **9** Men Partien,
men Medien, men Elam, o toun Mesopotamien, o
Iudäa, o Kapadosien, o Pontus, o Asien, **10** O Prikien,
o Pampilien, o Äkipten, o liman Lipien; salong Kirene,
o men Rom, me mi wasa et, karos Sus oko o Proselit
oko, **11** Men Kreta o men Arapien, iaduen kitail kin
rong kin irail udan ngil atail ar katitiki manaman en Kot
akan? **12** Irail karos ari pingidar o ponepondar, indada
nan pung arail: Dakot met? **13** Akai lalaue indada: Irail
dire kila wain kap. **14** A Petrus iangaki ekamen oko ap
kotida, kapitie laudeda masani ong irail: Ol en Iudäa
kan o komail karos, me kauson Ierusalem, komail en
asa duen met, o komail rong mas ai padak! **15** Pwe
mepukat kaidin sakaular, duen omail kiki ong, pwe
apton auer kasilu en ran wet; **16** Pwe iei mepukat, me
lolok ren saukop Ioel: **17** Kot kotin masanier: Ieteten
me pan wiaui ni imwilan ran akan: I pan kamoredi
Ngen i pon uduk karos. Noumail ol o li akan ap pan
deideikop, o noumail manakap akan pan kilekilang
kaudial akan, o noumail di ma kan pan auramenda;
18 A ni ran oko I pil pan kamoredi Ngen i pon ai ladu
o lidu kan, rap pan deideikop. **19** O I pan kapwareda
manaman akai nanlang pali poa, o kilel akai nin
sappa pali pa: Nta, o kisiniai, o adiniai; **20** A katipin
pan wukila rotorotala, a saunipong pan wiala nta mon

ran lapalap o lingan en Kaun o pan pwarado. **21** O a
pan wiaui ma meamen likwir ong mar en Kaun o, a
pan dorela. **22** Ari ol en Israel, komail rong kasoi pot
et: Iesus men Nasaret Ol amen, me Kot kotin kilele
kidar nan pung omail dodok kelail akan o manaman
akan, o kilel akan, me Kot kotin wiaki i nan pung
omail, duen me komail pein asa; **23** I lao pangalar
duen kupur en Kot erpit, komail ap saikikidi pa en me
sapung kan, ap pasuredi ong ni lopu o kamatalar. **24** I
me Kot kotin kaiasadar, ni a kotin lapwada sal en a
matala, pwe a sota kak ong, en kolekol i. **25** Pwe
Dawid masanier duen i: I ngingar Kaun o potopot mo
i; pwe a kotikot ni pali maun i, pwe i ender mokid. **26** I
me mongiong i peren kida, o lo i popoleki; pil uduk
ai pan kamoledi ni kaporopor. **27** Pwe re sota pan
kotin likidmaliela ngen i nan wasan mela pil sota kotin
mueid ong, me sapwilim ar Saraui o pan mor pasang.
(Hadēs g86) **28** Re kotin kasansale ong ia er al en maur
akan; re pan kotin kadir kin ia la popol mon silang ar.
29 Ri ai kan mueid ong ia, en aima padaki ong komail
duen sam atail Dawid, me pil matalar o saredier, o
sapwilim a sousou mi re atail lao lel ran wet. **30** A
saukop amen, ap mangi, me Kot kotin kaula inauki
ong i, me kisan wa men pan kaipokedi pon mol a. **31**
Ari, ni a mamangi duen en Iesus a iasada, ap kotin
masani, me a sota likidmalielar nan wasan mela, o pil
uduk a sota mor pasang. **(Hadēs g86)** **32** I Iesus, me Kot
kotin kaiasadar, kit karos saunkadede en mepukat.
33 A lao sapwilekidar pali maun en Kot, a kotin aleer
sang ren Sam, en kapwaiada inau duen Ngen saraui,
ap kotin kamoredi, me komail kin udial o rongerong.
34 Pwe kaidin Dawid, me kotidala nanlang kan, a pein
i kotin masani: Kaun o kotin masani ong ai Kaun:
Mondi ni pali maun i! **35** I lao wiaki om imwintiti utipan
nä om akan. **36** Ari, men Israel karos en asa melel,
me Kot kotin kasapwilada i, en Kaun o Kristus i Iesus
me komail kalopuelar. **37** Irail lao rongadar met, ap lel
ong nan mongiong arail, re ap indai ong Petrus o
wanporon tei kan: Ri at oko, da me sen wiada? **38**
Petrus ap masani ong irail: Komail kalula, o amen
amen en paptais ong ni mar en Iesus Kristus, pwe
dip omail akan en lapwada. A komail pan tungole
Ngen saraui. **39** Pwe nan inau wet ong komail o
noumail seri kan, o ong irail karos men ilawei, me
Kaun, atail Kot, pan kotin molipe. **40** O pil song en
masan toto, me a kadede ong irail, o panaui kin irail,
masani: Komail en dorela pein komail sang nan di
sued wet! **41** Irail me duki ong a masan ap paptaisela;
ari, ni ran o aramas impan silekid me saulangalar.
42 Irail dadaurata padak en wanporon akan, o ar
minimin pena, o kamadip saraui, o kapakap akan. **43**
Lomwi ap kipadi aramas karos o manaman o kilel
akan toto wiauier ren wanporon akan. **44** O karos me
posonla, kin pokopokon o aneki pena kapwa takis. **45**
O netikila ar kapwa kan o nene ong irail karos, duen
ar samama amen amen. **46** Irail ari kaukaule wia
minimin eu nan im en kaudok o, o pilitiki pena prot
nan im ar akan, o re mangamanga ni popol, o lolepot
pena, **47** Kapikapinga Kot o konekon ren aramas
karos. A Kaun o kotiki ong momodisou, me dorela
kan ni ran karos.

3 A PETRUS o Ioanes wiaki eu kotidalang nan im
en kaudok ni auer en kapakap, auer kaduau. **2** A
ol amen me tikida nä a dangidang, me kin wisikedo
pwiledi liman wanim en im en kaudok, me ad a lingan,
ni ran karos, pwen wia poekipoeki ren me kin kolong
ong nan im en kaudok. **3** A lao kilanger Petrus i
Ioanes, ni ara pan kotilong ong nan im en kaudok, ap
poeki, pwen ale meakot. **4** A Petrus i Ioanes masani
i, ap masani ong: Saradang kit! **5** I ari saradang ira,
kasikasiki, me a pan tungole meakot re'ra. **6** Petrus
ap kotin masani: Sota ai silper de kold, a meakot mi
re i, me i pan ki ong uk: Ukida mar en Iesus Kristus
en Nasaret o alu! **7** I ari koledi pa a maun o kauada i,
a nä a o tikil en nä ap madang kelailadar. **8** Ap lusada
o alu iang ira lang nan im en kaudok, masimasiok sili,
kapikapinga Kot. **9** O aramas karos kilang a alialu
sili o kapikapinga Kot. **10** A irail asa, me i, me kin
poekipoeki liman wanim lingan en im en kaudok,
irail pingkidar o poneponeki duen me wiaui ong i
er. **11** A ni a iang Petrus, o Ioanes, aramas karos
puriamuiki, ap tang penang irail nan palank, me ad a
palank en Salomo. **12** Petrus lao masani mepukat, ap
kotin masani ong pokon o: Ol en Israel, da me komail
puriamui kila met? De da me komail kilekilang kin kit,
likamata kit me kakelada i ni pein at kel de Ielapok?
13 Kot en Apraam, o Isaak, o Iakop, Kot en sam atail
akan kalinganada sapwilim a ladu Iesus, me komail
pangala o likidmaliela ren Pilatus ni a kileledier, me a
pan lapwada i. **14** A komail likidmaliela me Saraui
o, o me Pung, ap poeki lolap amen, en lapwa dong
komail. **15** A komail kamatalar tapin maur, me Kot
kotin kaiasadar sang ren me melar akan, kit kin
saunkadede en mepukat. **16** Aki poson mar a, mar a
ap kakelada men et, me komail kin kilang o asa, o a
poson kare ong i kelail melel wet mo omail karos. **17**
Ari ri ai kan, i asaer, me omail sasa, me komail wiaki
met, pil dueta omail saumas akan. **18** A ni mepukat
Kot kotin kapwaiadar, me a kotin masanier ren saukop
akan karos, me Kristus pan kalokolok. **19** Komail ari
kalula o wukila, pwe dip omail akan en soredi sang,

pwe muein kamaur en pwaida sang wasailen Kaun o.
20 A lao kotin poronedo, me loki ong komail er: Iesus
Kristus, 21 Me pan kotikot nanlang lao lel ansau, me
meakaros pan pungala, duen me Kot kotin masanier
ren sapwilim a saukop saraui kan sang mas kokodo.
(aiōn g165) 22 Pwe pil Moses kotin masanier: Kaun
omail Kot pan kaipwi ong komail Saukop amen, ipwin
ri omail akan dueta ngai, i me komail en ronga sang
meakaros, me a pan kotin masani ong komail. 23
A iet me pan wiaui: Aramas karos, me kang peiki
ong saukop o, pan kasapokela sang ren aramas. 24
A saukop karos irerokedo sang Samuel, karos me
padapadak pil kokoper duen ran pukat. 25 Komail
sapwilim en saukop akan o en inau, me Kot kotin wiai
ong sam atail akan ni a kotin masani ong Apraam:
Kainok karos nan sappa pan paieki amen kadaudok
om. 26 Kot kotin porone dong komail sapwilim a ladu
mas ni a kotin molipe i; pwen kapaia kida komail, en
kawuki sang komail kuros dip omail akan.

4 A NI ara padapadaki ong aramas akan, samero
kan, o saumas en im en kaudok, o sadusär akai,
ap pokon dong ira; 2 Pwe re makaraki ara kawewe
ong aramas akan o ar padapadaki, me Iesus pan
kotin kaiasada me melar akan. 3 Irail ap kol ira di o
kila ira nan imateng lao manda, pwe a wasa pongier.
4 A me toto, me iang rongadar masan o, posonlar;
ari, toto en ol akan impan limekid. 5 A mandan ran o
saumas, o monsap, o saunkawewe kan pokon pene
nan Ierusalem. 6 A samero lapalap Anas, o Kaipas, o
Ioanes, o Aleksander, o karos, me kisan kainok en
samero lapalap, 7 Irail pwiliki ira di nan pung arail,
ap kainoma re'ra: Ni kel en is, de ni mar en is, me
komail wiaki met? 8 Petrus me dir en Ngen saraui ap
masani ong irail: Maing ko, saumas en wei o monsap
en Israel komail, 9 Ma se pan pakadeikada, o komail
kainoma re at ran wet, pweki dok mau ong aramas
somau men, o da me a kelaile kida, 10 Komail o
aramas en Israel karos en mangi, me mar en Iesus
Kristus men Nasaret, me komail kalopuelar, me Kot
kotin kaiasadar sang ren me melar akan, nan i eta,
me men et uki o kelail kidar. 11 I takai o, me lokidokila
ren komail sause kan, me id wiala takai en pukakaim.
12 O sota amen, me maur mi re a, pwe pil sota eu
mar pan lang, me pakadara dong aramas, me kitail
pan maur kida. 13 A ni ar kilekilanger en Petrus i
Ioanes ara pereperen o so masak, rap puriamui kila,
pwe re asaer, me ira aramas mal me sota iang skul,
o sota non audaud, rap asaer, me ira ianger Iesus. 14
A ni ar kilanger aramas o, me kelailadar, uda imp
ara, rap sasalar lokaia. 15 Irail lao kadar ira sang nan
kapung, re ap kapukapung pena indada: 16 Da me
kitail en wiai ong aramas pukat, pwe toun Ierusalem
asaer, me ira wiadar kilel sansal eu, a kitail sota kak
kalikama. 17 A pwe ede lolok sili nan pung en aramas
akan, kitail en padik inapwi ira di, me ira de padaki
ong aramas amen ni mar wet. 18 Irail lao eker ira do
re ap inapwiedi me ira der pan padaki de kawewe ni
mar en Iesus. 19 A Petrus o Ioanes sapeng masani
ong irail: Iaduen, me pung pan kupur en Kot, sen
pwili sang komail mon Kot? Pein komail kasaui! 20
Pwe se so kak so katitiki, me se kilanger o rongadar.
21 Irail ap kainapwi ira di kalaudela, re ap kadar ira
la, pwe sota me re diaradar, me ira en kamekameki,
pweki aramas akan, pwe karos, kapinga Kot, duen
me wiauier. 22 Pwe aramas o, me manaman en
kakelada wiaui ong, daulier saunpar paeisok. 23
Ira lao lapwadar, ap kola ren iang ara ko, kaireki
meakan, me samero lapalap o saumas akan katiti
ong ira. 24 A irail lao rongadar, rap wiaki eu potoan
ong Kot: Maing ir me Kot, me kotin kapikadar lang o
sappa, o madau o audepa'ra karos. 25 Ir me kotin
masani ren Dawid, sapwilim ar ladu: Da me men liki
kan lingarangaraki, o da me wei kan lamelameki me
mal akan? 26 O nanmarki en sappa kan kangudier o
saumas akan pokon pena, en palian Kaun o sapwilim
a Kristus. 27 Pwe melel nan kanim wet irail karos
pokon penaer, iet akan: Erodes, o Pontius Pilatus,
iangaki men liki kan, o men Israel akan pwen palian
sapwilim ar ladu saraui Iesus, me re kotin keiedier,
28 Pwen kapwaiada meakan, me lim ar o kupur ar
kileledier, en wiaui. 29 Ari Maing, re kotin mangi arail
lingarangar, kotiki ong sapwilim ar ladu kan, en kaloki
ar masan ni peren. 30 O kotin kapa wei lim ar, pwen
kakelada, o kilel, o manaman akan en wiauiki mar en
sapwilim ar ladu saraui Iesus. 31 Ar kapakap apton
nikier, wasa me re kot pena ia, ap mokimokid. Irail
karos ap direkila Ngen saraui, ap padapadaki masan
en Kot ni pereperen. 32 A mongiong o ngen en ir
karos me posonlar, kin lamalam ta pot, o sota me
indada duen ar kapwa: Ai met, pwe re aneki pena
kapwa takis. 33 A wanporon akan me kelail ni arail
kadede me Kaun Iesus kotin iasadar, a mak lapalap
iang irail karos. 34 O solar amen irail, me so a tungol,
pwe karos, me sap de im arail mia, ap netikilar o wado
pwain en me netilar akan. 35 O pwilikidi ni aluwilu
en wanporon akan, o nek ong amen amen duen ar
samama. 36 A loses me wanporon akan ki ong mar a
Parnapas, (iet wewe: Nain kapol), kadaudok en Lewi
amen, men Sipern, 37 Me sap we mia, ap netikilar o
wado pwain a, pwilikidi ni aluwilu en wanporon akan.

5 A OL amen ad a Ananias o a paud Sapira netikila
sap eu, **2** Ap okisang kisan pwain a, me a paud
iang asa, o wado lu en moni, pwilikidi ni aluwilu en
wanporon akan. **3** A Petrus masani: Ananias menda
Satan kadirela mongiong om, pwen likam ong Ngen
saraui o okisang kisan pwain en sap o? **4** Kaidin udan
om, ma a sota pan netila? O kaidin insen om ni a
netilar? A menda koe inauki ong nan pein mongiong
om mepukat? Kaidin aramas, me koe likam ong,
pwe ong Kot. **5** Ananias lao rongadar masan pukat,
ap pupedi mela. A karos, me rongerong mepukat,
masakadar kaualap. **6** A manakap oko ap udar, kidim
pena i, wala sang, sarepedier. **7** Kadekadeo murin
auer silu a paud pwarado, a sota asa, me wiauier.
8 Petrus ap masani ong i: Katitiki ong ia, ma koma
netikila sap o ni pwain wet? A sapeng: Ei i eta. **9**
Petrus ap masani ong i: Menda koma inauki pena, en
kasongesong Ngen en Kaun o? Kilang, nä en me
sarepedier om paud mier mon wanim o, o re pan wa
uk ala. **10** I ap madang pupedi ni aluwilu a mela. A
manakap oko lao pedelong ong, rap kilangada, me a
melar, re ap wala sang o sarepedi i impan a paud. **11**
Lomui kaualap kipadi momodisou karos, o karos me
rongerong mepukat. **12** A kilel o manaman akan toto
wiauiki lim en wanporon akan nan pung en aramas
akan. Irail karos kot pena nan palank en Salomo ni
lamalam ta pot. **13** A sota amen sang ren men liki
kan kak pat ong irail, pwe karos waune kin irail. **14** A
me toto, me posonlar wuki ong Kaun o irail me totoia,
ol o li akan. **15** Irail wala me somau kan pon al akan,
pwiliki irail edi pon pet o ro akan, pwe mot en Petrus
en lel ong amen irail, a lau kotido. **16** A toun kanim
akan, me mi impa, pwara dong Ierusalem, wado me
somau o me kalokolokki ngen saut akai, irail karos ap
kelailadar. **17** A samero lapalap o karos me iang i,
me pwin en sadusär, ap uda makar kida kaualap,
18 Koledi wanporon akan o ki irail la nan imateng.
19 A tounlang en Kaun o kotin ritingada wanim en
imateng oko ni pong, o kotin kalua irail la liki masani:
20 Komail kola sansal mon aramas, padaki ong irail
nan im en kaudok duen masan kan karos en maur
wet. **21** Irail lao rongadar met, rap sangkonai ong
nan im en kaudok o kaweweda. A samero lapalap
o iang oko ap kodo, eker pena kapung, o saumas
en men Israel akan karos, o ilakwei ong imateng o,
pwe irail en wisikedo. **22** A ladu kan lao pwarado, rap
diaradar, me re solar mi nan imateng o, re ap purodo
katitiki, **23** Indada: Se diaradar imateng a ritidier
mau, o pwin silepa ar uda mon wanim oko, a se lao
ritingadar, sota amen me se diar lole. **24** A kapin en
im en kaudok, o samero lapalap akan lao rongada
duen lokaia pukat, re ap ponepon kidar o sota asa,
da imwin mepukat. **25** Amen ap pwarado kaire kin
irail: Kilang, ol oko, me komail kilang nan imateng, u
nan im en kaudok, padapadaki ong aramas akan.
26 Kapin iangaki ladu kai ap koieila uk irail do, a re
kadek ong irail, pwe re masak aramas akan, pwe re
de kate irail. **27** Irail wa ir do, ap kidi ong mon kapung
o, a samero lapalap idok re'rail. **28** Masani: Kit so
inapwi komail edi kaualap, me komail ender kawewe
ni mar wet? A kilang, komail kadire kila Ierusalem
omail lamalam o, o komail kin men kapokon ong kit
ntan aramas men et. **29** Petrus o wanporon akan ap
sapeng masani: Kitail en oke Kot mon aramas! **30**
Kot en sam atail akan kaiasadar Iesus, me komail
kamatalar, pwe komail pasuredier i ong ni lopu eu. **31**
Nan i me Kot kotin kasapwila kidar pali maun a, pwen
Kaun o Saunkamaur, pwen kotiki ong men Israel, en
kalula o lapwa pan dip akan. **32** A kit me sapwilim a
saunkadede ni mepukat, pil Ngen saraui me Kot kotiki
onger ren me peiki ong i. **33** Irail lao rongadar met, re
ap lingarangar kaualap o kapikapiki pena, en kame ir
ala. **34** Amen ap uda nan kapung o, Parisär amen ad
a Kamaliel, saunkawewe amen, me masamas ren
aramas karos, me masani, ren kila liki ol oko ansau
kis. **35** A masani ong irail: Ol en Israel komail, kalaka
aramas pukat, me komail pan wia! **36** Pwe ni ran tei
ko Teudas udar ponmasoki, me a me lapalap, a ol
impan papuki iangala i, I ari kamelar o karos, me
peiki ong i, muei pasang o soredier. **37** A murin ol o
Iudas en Kaliläa ap uda ni ansaun wadawad o kaweid
sapung aramas toto, ren tuki ong i. Ari, a pil melar
o karos, me iang i, muei pasanger. **38** I ap panaui
komail, en sopwei sang aramas pukat, o der doke
irail, pwe ma lamalam o wiawia en me ren aramas, a
pan soredi, **39** A ma ren Kot, komail sota kak kawe ir
ala, pwe komail de kadiarokada, me kin palian Kot.
40 Irail ari peiki ong i. Re lao ekeredo wanporon akan
o woki irail, re ap inapwiedi, ren der padak ni mar
en Iesus, o kadar ir ala. **41** Irail ari koiei sang ni
momod en kadeik o, o peren kida, me re war ong
kamekameki mar a. **42** A ran karos re sota dukedi
sang arail kawewe nan im en kaudok o nan deu arail
akan, o re padapadaki me Iesus me Kristus.

6 A TOUNPADAK kan lao totolar ni ran pukat men
Krik kai ap lipaned ong men Ipru, aki sota me
apwali ar li odi kan ni ar dodok en ran akan. **2**
Ekriamen oko ap molipe pena tounpadak kan masani:
A sota mau ong, sen muei sang masan en Kot, pwen
papa ni tepel. **3** Ari ri (at) akan, rapaki sang nan
pung omail ol isimen, me kalok mau, me dir en Ngen

(saraui) o lolekong, me sen kasapwiladang dok wet!
4 A kit pan apapwalita kapakap o dodok pan masan
o. 5 Pokon o ari peren kida kaparok pot et. Re ap
piladar Stepanus, ol amen, me dir en poson o Ngen
saraui, pil Pilipus, o Prokorus, o Nikanor, o Timon,
o Parmenas, o Nikolaus, proselite sang Antiokien
amen. 6 Re kidang irail mon wanporon akan. Re lao
kapakaper ap kidang po'rail lim ar. 7 Masan en Kot
ari pwaida kaualap, o tounpadak kan madang totolar
nan Ierusalem, o samero toto pil iang lamalam o.
8 A Stepanus, me dir en poson o kelail, ap wiadar
manaman o kilel laud kai nan pung en aramas akan.
9 A akai me udar, me kisan sinakoke en Liperti o men
Kirene, o men Aleksandrien, o men Silisia, o Asien
akamai ong Stepanus. 10 A re sota kak palian en
Stepanus a kupurokong o Ngen o, me audeda i. 11
Irail ari pwain ong ol akai, pwen katiti: Se ronger, me a
lalaue moses o Kot. 12 Irail pil kamakarada aramas, o
saumas akai, o saunkawewe, re ap saikidi i o koledi,
re ap wa dong i mod en kadeik o, 13 O kapwareda
saunkadede likam akai, me katitiki: Aramas men
et sota kin dukedi sang a lalaue wasa saraui et o
kapung. 14 Pwe se ronger, me a katitiki, me Iesus en
Nasaret pan kawela wasa et o kawilianla lamalam
kan, me Moses kotiki ong kitail er. 15 A karos, me
iang mod ong kapung o, kangkakil i, kasauiada, me
silang a dueta silang en tounlang amen.

7 SAMERO lapalap ap masani: Melel mepukat? 2
A masani: Ri ai o sam ai kan, komail rong, Kot en
lingan kotin pwara dong sam atail Apraam ni a kotikot
Mesopotamien, ni a saikenta kotikot Aran, 3 O kotin
masani ong i: Kowei sang nan sap om o sang ren
sau om, ko wong eu sap, me I pan kasale ong uk! 4 I
ap lipa sang nan sap en Kaltäa o kotikot Aran. Sam
a lao matalar, a kotin kalua wong i sap wet, wasa
komail kotikot ansau wet. 5 I ari sota kotin mueid ong
i, en sapaneki sap o, sota wasa, me laude ong pat
en nä eu, ap kotin inauki ong i, ni ansau saikenta
sapwilim a seri, me a pan kotiki ong i o kadaudok
a, en sapaneki. 6 A iet duen me Kot kotin masani:
Kadaudok a pan kakairu nan sap en men wai, o re
pan lidula, o kanaudokala saunpar papuki. 7 O Kot
kotin masani: I pan kadeikada toun wei o, me re kin
liduliduwi. A murin met re pan lipa sang sap o, ap
kaudok ong ia sap wet. 8 I ari kotiki ong irail inau
en sirkomsais. A ap wiadar Isaak o sirkomsais i ni
ran kawalu, a Isaak wiadar Iakop, a Iakop sam atail
ekriamen oko. 9 A sam atail oko peirinki Iosep ap
netikilang i Äkipten. A Kot me kotin apwali i, 10 O
kotin dorela i sang ni a apwal akan karos, o kotiki ong
i konekon ong kupurokong mon Parao, nanmarki en
Äkipten. I ap kasapwilada i, en kaun en Äkipten o a
dipisou karos. 11 Muein lek ap kipadi sap en Äkipten
karos o Kanaan; i ansau o me apwal melel, o sam
atail akan sota diaradar sak ar kisin sak. 12 A Iakop
lao mangi, me manga mi Äkipten, ap kotin poronelar
mas sam atail akan. 13 A lao kariapak Iosep ap
diarokadar ren ri a ol akan, o sau en Iosep sansaledo
ren Parao. 14 Iosep ap ilake dong sam a Iakop, pwen
kotilang re a o sau i kan karos, irail me isiakan limen.
15 Iakop ap kotidilang Äkipten o matalar, i o sam atail
akan. 16 Irail ari wisikelang Sikem o saredier nan
sousou o, me Apraam netiekida moni kai sang ren
nain Emor oko, sam en Sikem. 17 A ansau, me inau
en Kot ong Apraam pan pwaida, lao korendor, men
Israel ap kaparapar o totolar nan Äkipten. 18 A lao lel
amen nanmarki kaunda Äkipten, me sasa Iosep, 19 I
me widiwidinga kainok atail oko, o wia sued ong sam
(atail) akan, pwe ren kasela nairail kisin seri kan, pwe
re de memaurata. 20 I ansau me Moses ipwidier, me
seri kaselel amen, ap apapwalieta nan im en sam
a saunipong silu. 21 A lao lokidokilar, sapwilim en
Parao seripein ap dorela i o kakairada dueta udan
na. 22 Moses ari padakeda ni song en lolekong en
men Äkipten karos; a i me manaman ni a masan o
wiawia kan. 23 A lao saunpar paeisok dauer poa,
ap lamedar, en tu ong ri a ol akan men Israel. 24
A lao masani amen, me kalokolok mal, ap sauasa
i o depuk ong, me kaloke mal, ap kotin kamelar ol
en Äkipten. 25 Pwe a kupura, me ri a ol akan pan
dedeki, me Kot pan kotin kapiti kin ir sang lim a; a
re sota dedeki, 26 A mandan ran o a kotila re'rail ni
ar akamai pena, ap men kotin kapol ira la, masani:
Koma pirien eu, menda koma wia sapung nan pung
oma? 27 A me wiada sapung ong men imp a o sikon
wei i, inda: Is me kasapwil uk adar, pwen at saumas
o saunkapung? 28 Koe pan kame ia la dueta koe
kamela men Äkipten aio? 29 Moses ap tangki sang
lokaia pot et o kakairu sili nan sap en Midian eu,
wasa a kanaitikieda ol riamen. 30 Kadekadeo lao par
paeisok dauer poa, tounlang amen ap pwara dong
i ni nana Sinai nin tuka teketek umpumpul pot. 31
Moses lao masani, ap kotin puriamuiki kasansal o.
A ni a koti ong, pwen masani, kapitie en Kaun o ap
pei dong i: 32 Ngai Kot en sam om akan, Kot en
Apraam, o Isaak, o Iakop. Moses ap kotin rerereda
o masak udial i. 33 Kaun o ap kotin masani ong i:
Ki sang sut ni nä om akan, pwe wasa koe u ia me
saraui! 34 I kilanger kankangeranger en nai aramas
akan, o I ronger ar sangesang, ap kodi dong kamaio
wei ir ala. Ari kodo, I pan kadar uk alang Äkipten!

35 I Moses, me irail mamaleki ni ar indinda: Is me
kasapwil uk ada, pwen at saumas o saunkapung? I
me Kot kotin poronela, en saumas o saunkamaur ki
lim en tounlang o, me kotin pwara dong i nan tuka
teketek. 36 Iei i, me kalua ir sang o wiadar manaman
o kilel akan nan sap Äkipten, o nan sed waitata, o
nan sap tan saunpar paeisok. 37 I Moses, me masani
ong men Israel: Kot pan kotiki ong komail saukop
amen sang nan ipwin ri omail ol akan dueta ngai, i me
komail en peiki ong! 38 Iei i, me mi nan momodisou
nan sap tan ren tounlang o, me kotin mamasani ong i
pon nana Sinai, o me kotin ieiang sam atail akan me
kotin aleer masan en kamaur, pwen use dong kit. 39
Me sam atail akan kang peiki ong, ap siken wei sang
irail i, o nan mongiong arail re men sapalang Äkipten,
40 Potoan ong Aron: Wiai ong kit at kot akan, me pan
tiong mo at, pwe se sasa, da me wiaui ong Moses,
me kalua kit sang nan Äkipten! 41 Irail ari wiadar
dikedik en kaupul amen ni ran oko, o mairong ong
kilel en ani mal o, o perenki, wiawia kan en pa arail.
42 Kot ap kotin saupei sang irail o kotin mueid ong irail
ren kaudok ong usu pan lang akan duen a intingidier
nan puk en saukop akan: Iaduen komail men Israel,
komail mairongki ong ia man akan nan sap tan ni
par paeisok? 43 Melel komail waroki ong mol ong en
Molok, o usu en omail kot Rempan, dikedik kai, me
komail wiadar, pwen pongi; a I pan kasapoke komail
la palila sang Papilon. 44 Mol en kadede mi ren sam
atail akan nan sap tan duen masan en i, me kotin
mamasani ong Moses, me ren wiada duen kilel o, me
a kotin udialer. 45 Me sam atail akan pil aleer, ap iang
Iosua wala ni ar sapaneki sap en men liki kan me Kot
kotin koko wei mon silang en sam atail akan lao lel
muein Dawid. 46 Me konekon ren Kot o kotin anane
kauadang Kot en Iakop mol eu. 47 A Salomo me kotin
kauada tanpas eu. 48 A Wasa lapalap sota kin kotikot
nan mol, me pa en aramas wiadar duen saukop o kin
katitiki: 49 Nanlang deu i, o sappa utipa i, me Kaun o
kotin masani. A im da, me komail men kauadang ia,
de ia wasa, I en kamol ia? 50 Kaidin pa i, me wiadar
mepukat karos? 51 Komail me katiwo o so sirkomsais
nan mongiong o salong omail, komail kin kaokaoe
Ngen saraui ansau karos, komail kin dueta sam omail
akan. 52 Is ren saukop akan me sam omail akan sota
kaloke? O re kamata ir ala, me kopador Pung men
et, me komail pangalar o kamatalar. 53 Komail me
aleer kapung ren tounlang kan, ap sota kapwaiada.
54 Irail rongadar mepukat, ap olar nan mongiong arail
o re teterok ngi ong i. 55 A Stepanus dir en Ngen
saraui kangkakil nanlang o udial en Kot a lingan o
Iesus a kotikot ni pali maun en Kot, 56 Ap katitiki:
Kilang, i ududial nanlang kan ar ritida, o Nain aramas
a kotikot ni pali maun en Kot. 57 Irail ap weriwereda
o pinale salong arail o wiaki eu tanga dong i. 58
Irail lao sikenewei sang nan kanim o, rap kate i. A
saunkadede kan pwilikidier ar likau ni nä en manakap
amen, me ad a Saulus. 59 Irail ari kate Stepanus ni a
kapakap o inda: Maing Iesus, re kotin kasamo ngen i!
60 I ari kelepuki o ngil laudeda: Maing re der kapokon
ong irail dip wet. A inda met, ap mairedi o ari.

8 A SAULUS pil peren kida a kamela. A ni ran ota
ansaun kamekam en momodisou en Ierusalem
tapida; karos ap muei pasang nan sap en Iudäa o
Samaria, wanporon akan me so. 2 A ol lelapok kai
sarepedi Stepanus o maieiki i kaualap. 3 A Saulus
me kamueit pasang momodisou o kuli ong im karos,
wala ol o li karos, kasedi ong irail nan imateng. 4 A
irail me muei pasanger, kakan sili padapadak duen
masan o. 5 Pilipus ap kotilang kanim en Samaria
eu o padaki ong irail duen Kristus. 6 A aramas akan
wiaki eu peiki ong meakan, me Pilipus padaki ong
irail. Re rongerong i o kilang kilel akan me a wiadar. 7
Pwe ngen saut keredi sang ren me toto ni ar weriwer
laud. O me kokon madak o nä dangidang toto me
kelailadar. 8 O peren me lapalap nan kanim o. 9 A ol
amen ad a Simon, me kin wun ani mas o, kotokotaue
men Samaria, me inda duen pein i, me i me lapalap.
10 A irail karos peiki ong i, me tikitik o me lapalap
akan katitiki: Men et iei manaman en Kot me lapalap.
11 A re kin peiki ong i, pweki a kin kotokotaue irail
sang mas kokodo. 12 A re lao kamelele Pilipus, me
padaki duen rongamau en wein Kot o duen mar en
Iesus Kristus, rap paptaisela, ol o li akan. 13 Simon pil
iang posonlar, I lao paptaiselar, ap waroki ong Pilipus.
A lao udial kilel o manaman akan, me wiauier, ap
puriamuiki. 14 Wanporon akan me kotikot Ierusalem
lao mangi, me Samaria iang duki ong masan en
Kot, rap poronelang irail Petrus o Ioanes. 15 Ira lao
kotido, ap kapakapa kin irail, pwe re en tungole Ngen
saraui. 16 Pwe a saikenta moredi ong amen irail. Re
paptaiselar eta ni mar en Kaun Iesus. 17 Ira ari kotiki
ong po'rail lim ar akan, irail ap aleer Ngen saraui.
18 Simon lao kilanger, me Ngen saraui kokido en
wanporon oko ara pwil po'rail lim ar akan, ap men ki
ong ira kisin moni. 19 Indada: Koma pil kotiki dong
ia manaman wet, pwe ma i pan pwil pon amen pa i
kat, i en ale Ngen saraui. 20 A Petrus masani ong i:
Noum moni en iang uk lokidokila! Pweki om kiki ong,
me mana en Kot kokido moni. 21 Nan sota pwais om
de om tungol ni dodok wet, pwe mongiong om sota
inen mon Kot. 22 Ari, kalukila om sued wet, o poeki

ren Kaun o, ma a sota pan kotin makeki lamelam
sued nan mongiong om. 23 Pwe i kilanger, me koe
me dir en edi katik o tengiteng ni me sapung. 24
Simon ap sapeng indada: Koma kotin kapakapa kin
ia ren Kaun o, pwe mepukat, me koma masani ong
ia, ender pwai dong ia. 25 A ira lao katitiki o kotikida
masan en Kaun o, ap purelang Ierusalem, o padak
sili rongamau nan kisin kanim en Samaria toto. 26 A
tounlang en Kaun o masani ong Pilipus: Uda kola
pali air pon al o, me kodi sang Ierusalem, ko ong
Kasa me tan! 27 I ari uda sapalewei. A kilang, ol en
Etiopia, saumas manaman en Kandase, li nanmarki
en Etiopia, me kokoaki a dipisou karos, me kotido,
pwen kaudok nan Ierusalem. 28 A ni a purela sap
we, a kotikot pon dakepa o dondoropwe saukop
Iesaia. 29 Ngen o ap kotin masani ong Pilipus: Kai
ong o iangala dakepa! 30 Pilipus ap tanga wong i,
ap rongadar a dondoropwe saukop Iesaia masani:
Komui weweki, me komui doropwe? 31 I ari masani:
Pala i pan asa, ma sota, me pan kawewe ong ia?
I ari poeki ren Pilipus en kereda mondi re a. 32 A
iet wasa nan kisin likau o me a wadoker: Duen sip
amen, me pakara wei, pwen kamela, o duen sippul,
me kin nenenlata pan me kote sang wun a, iduen a
sota kotin dauasa pasang silang i. 33 A ni a karakarak
a solar pakadeikadar. A is me pan kak kaweweda
duen sau i kan? Pwe a ieias wisike sanger sappa.
34 Saumas ap sapeng Pilipus masani: I men poeki
re omui, is me saukop katitiki met? Duen pein i de
duen amen? 35 Pilipus ap kotiki pasang au a, padaki
ong i rongamau en Iesus, tapiada nan kisin likau wet.
36 A ni ara kokowei, ira lel ong pil apot, a saumas
o masani: Kilang pil o, da me karompa, me i sota
paptais ki? 38 I ap masani dakepa en udi. Ira karos
ap kodi ong pil o, Pilipus o saumas o; i ari paptais i.
39 Ira lao kodado sang nan pil o, Ngen en Kaun o ap
pokada sang Pilipus. Saumas o ap solar kilang i. I
ari daulul kokowei popol. 40 Pilipus ap diarokadar
Asdod; a dadaululer, padak sili rongamau nan kanim
karos lao a lele dong Säsarea.

9 A SAULUS dadaurata a lingarangaraki tounpadak
en Kaun akan, ap pan kame ir ala, o kola ren
samero lapalap o, 2 Poeki re a kisin likau ong sinakoke
en Damaskus akan, pwe ma a pan diar meamen, me
iangala lamalam, ol de li i en sali irail edi o kalualang
Ierusalem. 3 A ni a sapasapal kokola koren iong
Damaskus, marain eu kodido sang nanlang, sereda
i. 4 Ni a pupedi nani pwel, ap rongada ngil eu, me
masani ong i: Saul, Saul, da me koe kame kin ia? 5 A
ap inda: Is komui Maing? A kotin masani: Ngai Iesus,
me koe kin kame. 6 Paurida, kolang nan kanim en,
nan a pan loki ong uk, me koe en wiada. 7 A ol oko,
me iang i kokola, sapaimokid, pwe re rongadar ngil o,
ap sota amen me re kilangadar. 8 Saulus paurida
sang nan pwel, mas a papad eta, ap sota kilang
meamen. A re kolokol pa a, kalualang i Damaskus. 9
I ari sota kilang wasa pong sili pong. A so kang de
nim meakot. 10 A tounpadak amen mi Damaskus, ad
a Ananias me Kaun o kotin masani ong ni kasansal
eu: Ananias! I ari potoan ong: Iet ngai Maing! 11
Kaun o ap kotin masani ong i: Paurida kowei ong
nani al o, me ad a Inen, ap idok nan im en Iudas
amen, me mar a Saulus en Tarsus. Pwe kilang, a
kapakap 12 A kilanger ol amen ni kasansal eu, me ad
a Ananias, me ko dong i o pwil poa pa a kan, pwe a
en kilangki wasa. 13 A Ananias potoan ong: Maing, i
rongadar ren aramas toto duen ol men et, duen a kin
kaokaoe sapwilim ar saraui kan, me mi Ierusalem. 14
O a aleer sang ren samero lapalap akan manaman,
en saliedi karos, me kin likwir ong mar omui. 15 A
Kaun o kotin masani ong i: U kowei, pwe iei ol o,
me I piladar, en wala mar ai ren men liki o nanmarki
kan o men Israel. 16 Pwe I pan kasansale ong i
duen won a pan kamekameki mar ai. 17 Ananias ari
kola, pedelong ong nan im o, pwil poa pa a pokon,
indada: Ri (ai) Saul, Kaun o me kotin porone ia do;
iei Iesus, me kotin pwara dong komui nani al o ni
omui kokodo, pwe komui en kilangada wasa o dire
kila Ngen saraui. 18 A madang likamata un en mam
akai, me pupedi sang ni mas a, i ari kilangadar wasa
o udar paptaiselar. 19 I lao mangaer, ap kelailadar,
ap mimieta ren tounpadak en Damaskus akan ran
akai. 20 A madang padapadak nan sinakoke kan
duen Iesus, me i sapwilim en Kot. 21 A karos, me
rongerong i, puriamui kila indada: Kaidin i, me kin
kaokaoe ir, me kin likwir ong mar wet nan Ierusalem
o kodo wasa et, pwen sali ir edi, kalua ren samero
lapalap akan? 22 A Saulus me manaman kokoda
o kapingada Sus oko, me kauson Damaskus ni a
kawewedar, me i me Kristus. 23 Kadekadeo murin ran
toto Sus oko kapung pena en kamela i. 24 A Saulus
ronger, me re masamasan i; irail pil masamasan
wanim akan ni ran o ni pong, pwen kamela i. 25 A
tounpadak kan ale i ni pong apiekidi kopou eu sang
pon kel o. 26 A Saulus lao pwara dong Ierusalem a
sosong waroki ong tounpadak kan, irail karos masak
i, pwe irail sota kamelele, me i tounpadak amen. 27
A Parnapas ale i o kare dong i ren wanporon akan,
o katiti ong irail, duen a kilangadar Kaun o nani al
o, o me a kotin masani ong i, o duen a so masak
padapadaki ni mar en Iesus nan Damaskus. 28 I ari

iang irail er kotin pedepedoi sang o pedepedelong
ong nan Ierusalem o padaki aima ni mar en Kaun o.
29 I o men Krik kai masan o akamai pena, a re song
kamela i. 30 Saulang kan lao asaer, ap iang i kolang
Säsarea, ap kadaralang i Taris. 31 A momodisou kan
ap popol o pwaidar nan Iudäa, o Kaliläa, o Samaria, o
re weweid ni masak en Kaun o, o toto kilar popol en
Ngen saraui. 32 A Petrus lao kakan sili nan sap akan,
a pil kotila ren me saraui kan, me kaukauson Lida. 33
A diaradar aramas amen wasa o, me ad a Äneas, me
wonon par walu, pwe me kokon dangidang. 34 Petrus
ari masani ong i: Äneas. Iesus Kristus kakel uk ada.
Paurida, pein lim pena ki om! I ari paurida madang.
35 A karos me kaukauson Lida o Saron, kilangada i,
re ap wuki ong Kaun o. 36 A tounpadak li amen mi
Ioppe, me ad a Tapea (iet wewe: Torkas), i me dir
en wiawia mau kan o kisakis wei. 37 A kadekadeo
ni ran oko a somaudar o melar. Irail lao duper i, ap
nekidala nan pera poa. 38 A Lida me koren iong Iope.
Tounpadak kan lao ronger, me Petrus kotikot wasa
o, rap kadarala ol riamen re a, poekipoeki: Kom der
peikasal, koti dong kit! 39 Petrus ari kotida iang ir ala.
I lao pwarado, re ap ukadala i pera poa, o li odi karos
u impa, sangesang o kapwareda sakit o likau kan, me
Torkas wiadar ni a mimi re'rail. 40 A Petrus kiiei sang
ir karos, ap kelepuki kapakap, ap saupei ong kalep o
masani: Tapea, paurida! I ari pad pasang, kilangada
Petrus, ap modadar. 41 I ari koledi pa a, kauada i. A
lao eker pena me saraui o li odi kan, ap kasale ong
irail i a maureda. 42 Ari a loki sili nan Iope, o me toto
posonla Kaun o. 43 I ari kotikoteta Iope ran toto ren
saun me wiada kil en man amen, me ad a Simon.

10 OL amen mi Säsarea ad a Kornelius, me
saumas en pwin en saunpei eu, me ad a men
Italien, 2 Me lelapok o masak Kot iangaki toun im a
karos, me poden kisakis ong aramas, o kapakap ong
Kot ansau karos. 3 A masani ni kasansal eu tounlang
en Kot amen, me pwara dong i ni klok silu, masani
ong i: Kornelius! 4 A kangkakil i o masakadar, potoan
ong: Maing, dakot? A kotin masani ong i: Om kapakap
akan o koleir leler wasailen Kot. 5 Koe ari kadar wong
Iope ol akai, ukedo Simon, me pil ad a Petrus, 6 Me
kin kairu ren Simon saun wia kil en man, me im a sal
ong sed; 7 A tounlang o, me kotin mamasani ong i, lao
kotilar, ap ekeredo na ladu riamen o saunpei lelapok
amen, me kin mi re a ansau karos. 8 A lao masani
ong irail mepukat karos, ap kadar ir alang Iope. 9
A mandan ran o ni ar sapasapalwei o koren iong
kanim o, Petrus ap kotila pon im o, pwen kapakap
impan klok eisokriau. 10 Ap men sakadar o a pan
sak. A ni ar kaonopadang i, ap masani kasansal eu:
11 A kilanger nanlang a ritidar o ed eu likamata tein
pwainok kalaimun kokodi, me imwi kan pukopuk pena
o pwilidi ong nani pwel. 12 Song en man en sappa
karos mi Iole, me kin aluki pa, o me laualo, o man
korop kai, o manpir en pan lang. 13 O ngil eu peidi
dong i masanier: Petrus, paurida, kamela o manga!
14 A Petrus potoan ong: Kaidin Maing, pwe i kaikenta
manga me mal kot, de me samin. 15 A ngil o masani
ong i kariapak: Meakot, me Kot kamakelekeladar koe
der mamaleki! 16 Mepukat wiauier pan silepak! Ed
o ap kapuredalang nanlang. 17 A Petrus ni a kotin
ponepon kidar wewe en kasansal o, me a masanier,
kilang, ol oko me pakadarado sang ren Kornelius, ap
rapaki im en Simon o uda pan wanim o, 18 O likilikwir
pepeidok, ma Simon, me pil mar a Petrus kotikot
wasa o. 19 A Petrus ni a kotin madamadaua duen
kasansal o, Ngen ap kotin masani ong i: Kilang ol
silimen raparapa kin uk. 20 Uda o kodiwei iang irail o
so peikasal, pwe Ngai me kadar irail do. 21 Petrus
ap kodilang ren ol oko, masani: Kilang, iet ngai, me
komail raparapaki. Da karepen omail kodo? 22 Irail
inda: Kornelius saumas en saunpei amen, ol pung
amen, me masak Kot, o kalok mau ren Sus akan
karos, me mangier sang ren tounlang saraui en Kot
amen, en poron dong komui, en kotido nan tanpas a,
pwen mangi sang komui masan akan. 23 I ari kasamo
ir long o kinte kin irail er. A mandan ran o a kotin iang
ir wei; o saulang en Iope kai pil iang i. 24 A mandan
ran o re leler Säsarea. A Kornelius kapokon pena sau
i o kompokepa kan ap auiaui irail. 25 A Petrus lao
pedelong ong, Kornelius ap tu ong i o pupedi ong ni
aluwilu a o kaudok ong i. 26 A Petrus kauada i indada:
Uda, pwe ngai pil aramas amen. 27 A ni ara masan
pena, ap pedelong ong, diaradar me toto momod
pena. 28 I ari masani ong irail: Komail asa, me a sota
inen, ol en Sus amen en pat ong men liki amen de
kola re a. A Kot kotin kasale ong ia, i ender mamaleki
de sauteki amen aramas. 29 I me i koki do o so
peikasal ni ar idok ia. Ari, i men kalelapok, da karep
en omail eker ia do? 30 Kornelius ap masaniada: Mon
pong pa pong ngai kaisesol lel auer wet. A ni klok
duau i kapakap nan im ai. A kilang, ol amen me kot
mo i, mi nan likau lingaling, 31 O masani: Kornelius,
om kapakap me pwaida, o om koleir leler kupur en
Kot. 32 Ari, ilakilang Iope, pwe Simon me pil ad a
Petrus, en kodo. A kakairu nan im en Simon saun
wia kil en man, me sal ong sed. A lao pwarado, a
pan padapadaki uk. 33 Ngai ari pitipit ilakilang komui,
a meid mau omui pwarador. Ari iet kit karos sansal
mon Kot, pwe sen rong meakan, me Kot masani ong

komui. 34 Petrus ap kotiki pasang silang i indada:
Melel, i asaer, me Kot sota kin kotin lipilipiliki aramas,
35 A nan sap karos meamen masak i o wiawia me
pung, nan i me konekon re a. 36 Masan o me a
kotin kadara dong men Israel, en kaire kin irail popol
ren Iesus Kristus. (Nan i me Kaun pan meakaros).
37 Komail asa masan me kalok sili me tapidar nan
Kalilëa lel Iudëa pon murin paptais, me Ioanes wiada
padak due. 38 Duen en Kot a kotin keiekier Iesus en
Nasaret Ngen saraui o manaman, me kotin kakan sili
wiawia mau o kakeladar me tanwar en tewil, pwe
Kot kotin ieiang i. 39 A kit karos me saunkadede
en meakaros, me a kotin wiadar nan sap en Sus
akan o pil Ierusalem, me re pasuredi ong nin tuka o
kamatalar. 40 Nan i me Kot kotin kaiasadar ni ran
kasilu o kasaleda i. 41 Kaidin ong aramas karos, pwe
ong saunkadede kai, me pilipildar ren Kot, kit me
iang i sak o urak murin a iasadar sang ren me melar
akan. 42 I ari masani ong kit, sen padapadak ong
aramas o kadede melel, me i, me Kot kotin piladar,
pwen Saunkapung pan me maur o me melar akan.
43 A saukop karos kin kadede duen i, me dip en ir
karos, me poson i, pan lapwada pweki mar a. 44
A ni Petrus kotikida masan pukat Ngen saraui ap
moredi pon karos, me rongerong padak o. 45 A me
poson akan, kisan sirkomsais, karos me iang Petrus
pwarador, puriamuiki, me Ngen saraui pil moredi pon
men liki kan. 46 Pwe re rongadar ar lokaia kida ngil
toror kapinga Kot. Petrus ap masanier: 47 Is me pan
inapwiedi pil, me mepukat ender paptaisela, pwe re
aleer Ngen saraui dueta kitail? 48 I ari masani, me
ren paptaisela ni mar en Iesus Kristus. Irail ap poeki,
a en mimieta re'rail ran akai.

11 WANPORON o saulang kan, me mi Iudëa,
rongadar, me men liki kan pil aleer masan en
Kot. 2 Petrus lao pwara dong Ierusalem, me kisan
sirkomsais oko ap akamai ong i indada: 3 Kom
pwarala ren ol akai me so sirkomsais oko o manga
re'rail. 4 A Petrus pikikidi masani ong irail karos me
wiauier irerokedo masani: 5 Ngai mi nan kanim Iope
wia kapakap. O ni ai wukilar, i kilanger kasansal eu:
Ed eu kodido sang nanlang likamata tein pwainok
kalaimun eu, me imwi kan pukopuk pena o a kodido
imp ai. 6 Ni ai kangkakil, i ap diar o kilanger man
aluki pa en sappa kai, o man laoalo, o man korop, o
manpir en pan lang. 7 Ngai ari rongadar ngil eu, me
masani ong ia: Petrus, paurida, kamela o manga!
8 A ngai potoan ong: Kaidin Maing, pwe sota me
mal kot, de me saut kin ko ong nan au ai. 9 A
ngil kariapak sapeng sang nanlang: Meakot me Kot
kamakelekeledar, koe der mamaleki! 10 Mepukat
wiauier pan silepak, ap apdar nanlang. 11 A kilang,
madang ol silimen kasinenda mon im, me i mi lole,
me pakadara dong ia sang Säsarea. 12 A Ngen
kotin masani ong ia, i en iang irail wei so peikasal; a
saulang wonemen pukat pil iang ia. Kit ari pedelong
ong nan im en ol o. 13 I ari kaire kin kit, duen a
kilanger tounlang o kotikot nan im a, masani ong i:
Kadara wong Iope ol akai, me pan ukedo Simon me
pil ad a Petrus, 14 Me pan padaki ong uk, me koe
o noumui kan karos pan maur kila. 15 Ni ai pikikidi
padak, Ngen saraui ap moredi ong po'rail, dueta a
kotin moredi ong po'tail ni tapi o. 16 Ngai ari tamanda
masan en Kaun o, me a kotin masani: Melel, pil me
Ioanes paptais kier, a komail pan paptais kila Ngen
saraui. 17 Ari, ma Kot kotin kisakisa irail dueta a
kotin kisakisa kitail er, kitail me posonlar Kaun Iesus
Kristus, is ngai, pwe i en kak palian Kot? 18 Irail lao
rongadar mepukat ap nenenla o kapinga Kot indada:
Nan Kot pil kotiki ong men liki kan en kalula, pwen
maurela. 19 A me muei pasang ni ansau en kamekam
en Stepanus, kakan sili lel Pönisien, o Sipern, o
Antiokien o sota padaki ong meamen pwe Sus akan
eta. 20 A nan pung arail ol akai mia, men Sipern
o Kirene, me pwara dong Antiokien, ap pil padaki
ong men Krik rongamau en Kaun Iesus. 21 A lim en
Kaun o ieiang irail o me toto posonlar wuki ong Kaun
o. 22 Rong en mepukat ap peidong momodisou en
Ierusalem. Ir ari poronelar Parnapas, pwen kokola lel
Antiokien. 23 I lao pwarador o kilanger mak en Kot, ap
peren kidar o panaui irail karos, ren kelail ni mongiong
arail o podidi ong Kaun o. 24 Pwe i me ol kelail o
mau amen, me dir en Ngen saraui o poson. A aramas
toto me wuki ong Kaun o. 25 A ap kola Tarsus rapaki
Paulus. 26 A lao diaradar i, ap ukedo i Antiokien. Ira
ap mimi ren momodisou par eu o padapadaki ong me
toto. A nan Antiokien tounpadak kan tapidar adaneki
sapwilim en Kristus akan. 27 A ni ran pukat saukop
akai ko dong Antiokien sang Ierusalem. 28 A amen
irail, me ad a Akapus me u kokopki Ngen, me muei
lek lapalap pan kipadi sappa; ari, a pwaidar ni muein
Klaudius. 29 A irail inauki pena, me re pan kisakisa
saulang kan, me mi Ierusalem duen ar kapwapwa
amen amen. 30 Mepukat re wiadar; re kadar wong
saunkoa kan Parnapas o Paulus me wala.

12 I ANSAU nanmarki Erodes pikikidi kame akai
nan momodisou. 2 I ari kamata kila kodlas
Iakopus ri en Ioanes. 3 A lao kilanger, me Sus oko
peren kidar, ap pil saikidi Petrus. Nan i ansaun prot
somut. 4 A saikidi i o kilang i nan imateng, o kasilaki i

pwin en saunpei paieu. Pamen me wia eu pwin, pwe
murin pasa a men kasale ong pokon i. 5 Petrus ari
sensal nan imateng a momodisou poden kapakapki i
ren Kot. 6 Pongpong mon Erodes pan kasansaleda i,
a saimokela nan pung en saunpei riamen, salikidi
sal mata riapot. A silepa ko masamasan imateng
mon wanim ko. 7 A kilang, amen tounlang en Kaun o
pwarado o marain eu sarada nan imateng o. I ari pikir
Petrus ni pangepang o kapaurida i masani: Paurida
pitipit! Sal mata ko ap pupedi sang ni lim a kan. 8
A tounlang masani ong i: Pirapirada o suteda! I ari
wiadar met. A ap masani ong i: Upupedi o idauen ia
do! 9 I ari pedoido sang o idauenla i, o a sota dedeki,
me melel en tounlang a wiawia. Pwe a kiki ong, me a
auramandar. 10 Ira lao kotin daulier pwin en silepa
kaieu, o kariau, ira ap lel ong wanim mata, me salong
kanim, i me pein ritida mo'ra. Ira ari kotila pon al
apot. A tounlang ap madang kotin rir sang mo a. 11 A
Petrus lao dedeki me wiauier, ap masaniada: I ap asa
melel, me Kaun o kotin poronedo sapwilim a tounlang
o kapit ia sang ni pa en Erodes o sang en Sus akan
ar masamasan. 12 A ni a kotin madamadaua, ap lel
ong im en Maria in en Ioanes, me pil ad a Markus,
wasa me toto pokon ia wia kapakap. 13 A ni en
Petrus a letelet ni wanim o, lidu men, ad a Rode, ap
pwara dong rong. 14 A lao asa kapitie en Petrus, a
sota ritingada wanim o pweki a peren. A a tanglong
katitiki, me Petrus kot mon wanim o. 15 A irail indai
ong i: Koe iakala. A i kelail indada, me melel. Re ap
inda: Kaidin i, a sapwilim a tounlang o. 16 A Petrus
wiawia leteleteta. Irail lao ritingada o kilanger i, re
ap puriamui kilar. 17 A i olole irail, en nenenla. A
ap masani ong irail duen Kaun o, me kotin kalua i
sang nan imateng o, o pil masanier: Kaireki Iakopus
o saulang kan mepukat! I ap kotiei sang kotilang
ekis wasa. 18 A lao ran pasanger, saunpei kan ap
puriamuiki kaualap en Petrus a pitilar. 19 A Erodes
lao idok o so diaradar, ap itetokenkone silepa ko
o masani, ren kamela. I ari kotilang Säsarea sang
Ierusalem kaukauson ia. 20 A Erodes ongiongidar
pan men Tirus o Sidon, re ap wiaki eu poto dong i
kadekadeke Plastus saunkoa en nanmarki o poeki
muei mau, pwe re kin memaureki sap en nanmarki.
21 A kadekadeo eu ran Erodes ap puriong likau en
nanmarki, kaipokedi pon mol o kapakaparok ong irail.
22 A aramas akan ngisingis indada: Nan i kapitie en
kot amen, a kaidin en aramas. 23 A madang amen
tounlang en Kaun o poki i, pweki a so wauneki Kot. A
maas akan me kangala i; i ari mela. 24 A masan en
Kot pwaida o lok sili. 25 Parnapas i Paulus puredo
sang Ierusalem, ira lao kanikielar ar dodok, o ira pil
ukedo Ioanes, me ad a Markus.

13 NAN momodisou en Antiokien saukop o
saunpadak kai mia. Iet akan: Parnapas, o
Simeon me pil ad a Niker, o Lusius men Kirene,
o Manaen, me iang monsap Erodes apwalidar, o
Saulus. 2 A ni arail papa ong Kaun o, o kaisesol,
Ngen saraui ap kotin masani: Katorore sang ong ia
Parnapas o Saulus, pwen wia dok eu, me I ki ong ira
er! 3 Irail ap kaisesol o kapakap o kidang po'ra pa ar,
re ap kadar ira wei. 4 Ira ari me pakadara kila Ngen
saraui ap kotila Seloisia, wasa ira kereda pon sop pot
tangalang Sipern. 5 Ira lao mi Salamis, ap padaki
duen masan en Kot nan sinakoke en Sus akan. A
Ioanes papa men pil iang ira. 6 Irail lao kakan sili nan
dake lel kanim Papos, rap diaradar ol amen, me kin
kati ani, saukop likam amen, kisan men Sus, ad a
Par Iesus, 7 Me kin mi ren Serkius Paulus ol lelapok
amen. I me ekere dong i Parnapas o Saulus, pwe a
men rongerong masan en Kot. 8 A Elimas widingak
(pwe i wewe en ad a) palian ira, pwen kapure sang
saumas ni poson o. 9 Saulus, me pil adaneki Paulus,
dir en Ngen saraui, kangkakil i, 10 Indada: Koe meid
dir en widing o mesued, o nain tewil o me kailongki
me pung karos. Koe sota pan dukedi sang palian al
inen en Kaun akan. 11 A kilang met, lim en Kaun
o mi po om. A koe pan maskun, ap solar kilang
katipin ansau kis. Ari, a madang ediedelar o rotalar;
i ap raparapaki sili men ale pa a, en kaweid i. 12
Saumas lao masani me wiauier, ap posonlar, pwe a
puriamuiki padak en Kaun o. 13 Paulus o a warok
kai ap kotila sang Papos tangatang ko dong Perke
nan wein Pampilia. A Ioanes muei sang ira, purelang
Ierusalem. 14 A ira masalewei sang Perke o kotilang
Antiokien en Pisidien o kotilong ong nan sinakoke ni
ran en sapat kaipokedi. 15 A lao nikier ar dondoropwe
kapung o saukop akan saumas en sinakoke kai ap
ilakilang ira masani: Ri (at) oko ma masan en panau
pot ong aramas pukat mi re oma, koma ari kida! 16
Paulus ap kotida ololeki lim a masani: Ol en Israel
komail o me kin masak Kot, komail en rong! 17 Kot en
men Israel pukat, me kotin piladar sam atail akan o
kapakapaiada aramas oko ni ar kakairu sili Äkipten, o
lim a manaman, me a kotin kalua kin irail sang wasa
o. 18 A impan saunpar paeisok a kotin apapwali irail
nan sap tan. 19 Kadekadeo a lao kotin koko sang wei
isu nan Kanaan, ap kotin nek ong irail sap arail. 20 O
murin met a kotiki ong irail saunkapung kan irerokedo
par papuki limeisok lel ong saukop Samuel. 21 A sang
ni ansau o re inong iong nanmarki amen. Kot ap kotiki

ong ir Saul nain Kis, ol en kadaudok en Peniamin
amen, saunpar paeisok. 22 A lao kasapokelar, ap
kotiki ong irail Dawid, pwen nanmarki, me a pil kotin
kileledier masani: I diaradar Dawid nain Iese, ol amen
duen inong en mongiong i, me pan wiada insen ai
karos. 23 Sang nan kadaudok a Kot kotikido Iesus,
pwen Saunkamaur pan men Israel, duen sapwilim a
inau. 24 Murin Ioanes a kotin padaki ong men Israel
karos duen paptais en kalula mon a kotido. 25 A
Ioanes lao kapwaiada sapwilim a dodok, ap kotin
masani: Is me komail lamelame me ngai? Kaidin ngai
i. A kilang amen kotido, kisin sal en sapwilim a sut i
sowar en lapwada. 26 Komail ol o ri ai kan, komail
kadaudok en Apraam, o meamen me masak Kot re
omail, padak en kamaur pot et pakadara dong komail.
27 Pwe me kaukauson Ierusalem o ar saumas akan
kapwaiada kokop en saukop akan, me kin wadawad
ni sapat akan karos ni ar kadeikada i, pweki re sasa i.
28 A sota me re diaradar, me a kak kamata kila. Ari so,
re poeki ren Pilatus, me a en kamatala i. 29 Irail lao
kapwaiada karos, me intingkidi i, re ap kidi sang i nin
tuka o kidi i nan sousou o. 30 A Kot me kotin kaiasada
i sang ren me melar akan. 31 O ran toto me a kotin
pwara dong me iang i kotilang Ierusalem sang Kalilëa,
me sapwilim a saunkadede ong aramas akan. 32 A
kit padaki ong komail rongamau duen inau ong sam
atail akan, 33 Me Kot kotin kapwai ong kitail nairail
seri kan, ni a kotin kaiasadar Iesus duen a intingidier
nan psalm kariau: Koe nai Ol, I kanaitik uk adar ran
wet. 34 A duen a kotin kaiasada i sang ren me melar
akan, pwen der mor pasang, i me a kotin masanieki
met: I pan ki ong komail pai melel en Dawid akan. 35
I me a pil masanieki ekis wasa: Re sota pan kotin
mueid ong, sapwilim ar Saraui o pan mor pasang. 36
Pwe Dawid lao kapwaiada a papa ong kupur en Kot
ni a ansau, ap saimokelar, a saredier impan sam a
ko, ap mor pasang. 37 A i me Kot kotin kaiasadar,
nan a sota kotin mor pasang. 38 Ari ri ai kan, komail
asa, me lapwa pan dip akan ren men et kin kaloki
ong komail. 39 A me pan poson i, nan i me pungalar
sang meakaros, me komail sota kak pung kila kapung
en Moses. 40 Ari, komail kalaka, pwe a depa pwai
ong komail, me saukop akan masanier: 41 Kilang,
komail me kin lalaue, puriamuiki o soredi, pwe I pan
wia dodok eu ni omail ansau, me komail sota pan
kamelele, ma amen pan kasokasoi ong komail due.
42 Irail lao pedoi sang ap poekipoeki, kasoi pukat en
kalok ong irail ni ran en sapat kokodo. 43 A saraui
lao nikier, men Sus o Proselit lelapok toto idauenla
Paulus o Parnapas, me mamasani ong irail o panaui
irail, ren podidi ong mak en Kot. 44 A ni sapat kokodo
karos toun kanim o pokon pena, pwen rong masan en
Kot. 45 A Sus akan lao kilanger pokon o, ap pepeirinki
o lidere meakan, me Paulus kaweweda; re palian o
lalaue. 46 A Paulus o Parnapas ap so masak katitiki:
Masan en Kot en loki dong komail mas, a pweki omail
kase sang, o wia kin komail sowar ong maur soutuk,
kilang, se sope wei ong men liki kan. **(aiōnios g166)**
47 Pwe iet duen me Kaun o kotin masani ong kit:
Ngai me kasapwil uk adar, pwen marain pan men liki
kan, pwe koe en kamaur sili lel sap karos. 48 Men
liki kan lao rongadar met, ap peren kidar, o kapinga
masan en Kot o karos, me kileledi ong maur soutuk,
posonlar. **(aiōnios g166)** 49 A masan en Kaun o lolok
sili nan wei kan karos. 50 A Sus oko kamakarada li
saupeidi lelapok o saumas en kanim kan, o kapei
ong Paulus o Parnapas aramas o kasapoke ir sang
nan sap arail, 51 A ira sipede sang ni aluwilu ar
pwel, pwen kadede ong irail, ap kotilan Ikonien. 52 A
tounpadak kan me dir kila peren o Ngen saraui.

14 A IET me wiauier nan Ikonien: Ira karos kotilong
ong nan sinakoke en Sus oko, ap padapadak
kelail, lao kisan men Sus o Krik toto posonla. 2 A Sus
oko, me so poson, kamokimokid men liki kai o kalolap
irail ong saulang kan. 3 A ira mimieta warai wasa o, o
aima padapadak duen kupur en Kaun o, me kotin
kapwaiada masan en kupur a, ni a kotin kasaleda
kilel o manaman akan ki lim ara. 4 A toun kanim
liak toror pasang. Akai me iang Sus oko, a akai iang
wanporon akan. 5 A moromorong lao wiauier sang
ren men liki kan o pil Sus oko iangaki ar saumas
akan, pwen kame o kate ira, 6 Ira lao mangier, ap
pitilang kanim Likaonien, o Listra, o Derpe, o sap me
mi imp a, 7 Wasa o ira padapadak rongamau. 8 A
ol amen momod Listra, me pat en nä luet o kokon
dangidang sang ni a tikitik, me saikenta alu. 9 I me
kin rongerong en Paulus a padak. A lao masani i, ap
kotin kasauiada, me a poson itar ong en kakelailada,
10 Ap kotin kapitie laudeda masani: Ukida nä om! I
ari masiokadar o aluwei. 11 Aramas lao kilanger, me
Paulus kotin wiadar, rap ngilada kapitiki nin lokaia en
Liakonien: Kot akan wia aramasala ap koti dong kitail.
12 Irail ari ki ong mar en Parnapas Iupiter, a Paulus
Merkurius, pweki a kaunda kaparok. 13 A samero
en Iupiter, me kin mi mon kanim o, ap wado kau ol
o al en tuka kai mon kanim o, ap men iang pokon
o wia mairong isis. 14 A wanporon oko Parnapas i
Paulus lao mangi mepukat, ira ap ter pasang ara likau
o tang wong nan pung en aramas akan likelikwir:
15 Maing ko, da me komail wiawiaki mepukat? Kit
aramas dueta komail, ap padaki ong komail, pwe

komail en wuki sang kot mal pukat, wuki ong Kot
ieias, me kotin kapikadar lang, o sappa, o sed, o
audepa'rail karos. 16 Me kotin mueid ong toun sap
karos en wia pein insen ar mas o. 17 Ari so, a sota
kotin okila pein i, pwe a kotin wiawia mau o kotiki
ong komail katau sang nanlang o rak o, o kadireki
nan mongiong omail manga o peren. 18 Ira kotin
masani mepukat, a ekis ta, ira sota kak katukiedi en
pokon o ar pan mairong ong ira. 19 A Sus oko ap
kodo sang Antiokien o Ikonien, kamakarada aramas.
Ir ari kate Paulus o uradokilang likin kanim o, re ap
kiki ong, me a matalar. 20 A ni en tounpadak kan ar
kapil pena i, a kotida ap kolong ong nan kanim o,
a manda a iang Parnapas koieila Derpe. 21 Ira lao
padapadak rongamau nan kanim o, o kasaulangalar
me toto, ira ap purela Listra, o Ikonien, o Antiokien.
22 Ira kakelada ngen en tounpadak kan o panaui irail,
me ren dadaurata poson, o me kitail en leleki wein
Kot kamekam toto. 23 Ira lao kasapwilada saunkoa
kai nan momodisou karos, ap kapakap o kaisesol, ap
kapakapa ki irail ren Kaun o me re posonlar. 24 Ira
kakan sili Pisidien ap lel ong Pampilien. 25 Ira lao
padaki duen masan o nan Perke, ap kotilang Atalien.
26 A sang ni wasa o ira tangalang Antiokien, wasa
ira sapwile kidar mak en Kot ong dodok o me ira
kapwaiadar. 27 Ira lao pwarador, ap kapokon pena
momodisou, rap kotin kasoia ong irail duen en Kot
a kotin wiaki ira, o duen a kotin ritingada wanim en
poson en men liki kan. 28 Ira ap kotikot warai ren
tounpadak kan.

15 A AKAI me kodido sang Iudäa, ap padaki ong
saulang kan: Ma komail sota sirkomsais duen
tiak en Moses, komail sota pan kak maurela. 2 A
irail lao liak toror pasang o akakamai ong Paulus o
Parnapas, re ap inauki pena, me Paulus i Parnapas,
o pil akai irail en kotidalang Ierusalem ren wanporon
o saunkoa kan pweki mepukat. 3 Momodisou ap likid
ir wei lao ekis wasa. Irail ap weweid nan Pönisien o
Samaria o kasokasoiada duen en men liki ar wukila.
Irail ari kaperenda melel saulang kan karos. 4 Irail lao
lel Ierusalem, momodisou o wanporon, o saunkoa
kan ap kasamo ir. Irail ap katitiki meakan, me Kot
kotin wiaki irail er. 5 A akai kisan pwin en Parisär, me
saulangalar, me uda indada: Me pung, en sirkomsais
ir ala, o kapi ong irail, en wiawia kapung en Moses.
6 A wanporon o saunkoa kan pokon pena, pwen
kaparok duen met. 7 Irail lao kapukapung pena
warailar, Petrus ap kotida masani ong irail: Ri ai kan,
komail asa, me mas o Kot kotin pil ia dar sang nan
pung omail, pwe men liki kan en ronga sang nan
au ai masan en rongamau o posonla. 8 A Kot me
kotin ereki mongiong en aramas, kotin kadede irail o
kotiki ong irail Ngen saraui dueta kitail, 9 O a sota
kotin wiada irair eu nan pung en kitail o irail ni a
kotin kamakel mongiong arail ki poson. 10 Ari, da me
komail kasongesongki Kot, en kidang pon pop en
tounpadak kan lopu eu, me sam atail akan o pil kitail
sota kak wa. 11 A kitail kin kamekamelele, me kitail
pan kamaureki mak en Kaun Iesus Kristus dueta irail.
12 A pokon o nenenlata o rongerong en Parnapas i
Paulus ara katiti duen manaman oko o kilel kai, me
Kot kotin wia kidar lim ara nan pung en men liki kan.
13 Irail lao nenenlar, Iakopus ap kaparok masanida: Ri
ai kan komail rong ia! 14 Simon me kasoiada duen en
Kot a kotin pwara dong men liki kan ni tapi o pwen pili
sang irail kainok eu ong mar a. 15 Pwe iduen masan
en saukop akan duen a intingidi: 16 Murin mepukat I
pan puredo o kawiliakapada im en Dawid, me rongki
pasanger, o pur ong kauada wasa me olar. 17 Pwe
luan aramas akan en raparapaki Kaun o, pil men liki
kan, me wan ad ai, iei me Kaun o masaniadar, me
kin kotin wiawia. 18 Mepukat me lolok sang ni tapi
o. (aiōn g165) 19 Ari iet me i kasauiada, kitail ender
katoutoui irail me wuki ong Kot sang ren men liki kan.
20 A sen intinge wong irail, ren liki sang kasaut en
kot mal akan, o nenek, o man mopelar akan, o nta.
21 Pwe sang mas kokodo saunkawewe en Moses
kin mi nan kanim karos, pwe re kin padapadak duen
i nan sinakoke kan ni ran en sapat akan karos. 22
Wanporon o saunkoa kan, o momodisou ap maukidar,
en pilada ol akai sang ar pokon o porone ira wei
iang Paulus i Parnapas, en kotila Antiokien: Iudas,
me pil ad a Parnapas o Silas, ol pukat, me kaun
pan saulang kan. 23 A iet eten, me re intingiedier ap
kadar wong irail: Iet kit wanporon o saunkoa kan o
saulang kan kadar wong komail, ri at akan, me ko
sang ren men liki kan nan Antiokien, o Sirien, o Sisilia
at ranamau. 24 Aki at ronger, me akai, me koiei sang
re at, kin kaponepone kin ngen omail ar padak kan ni
ar kasapunge komail lar indada: Komail en sirkomsais
o kapwaiada kapung o; a se sota ki ong irail kusoned
akan. 25 Kit ap wiaki eu ni at maukidar en piladar
ol akai, ap kadar wong komail iangaki kompoke pat
Parnapas o Paulus. 26 Ol oko me tonmeteki maur ara
ong mar en Kaun Iesus Kristus. 27 Kit ari kadar wei
Iudas o Silas, me pil pan kasoi ong komail mepukat.
28 Pwe Ngen saraui o kit kin kupukupura, me mau,
se ender ki ong komail eu lopu; mepukat eta me
kasampwal: 29 Komail liki sang uduk, me mairong
ong kot likam, o nta, o man mopelar, o nenek. Ma
komail liki sang mepukat, nan komail kin wiawia me

mau. Ran kaselel! **30** Irail lao pakadarala, ap kotilang
Antiokien, re ap kapokon ir pena, ki ong irail kisin
likau o. **31** Irail lao wadoker, ap peren kidar kamait
parail. **32** A Iudas i Silas, me pil saukop oko panaui
kin saulang kan kasoi toto o pil katinai ir ada. **33**
Irail mi wasa o lao ran akai, ap pakadarala popol
sang ren saulang kan, pwe ren kola ren me kadar
ira ala. **35** A Paulus i Parnapas kotikoteta Antiokien,
kawewedar o padapadaki masan en Kaun o, o me
toto pil iang. **36** Kadekadeo murin ran akai Paulus
masani on Parnapas: Kita pan purela ren saulang
kan, me mi kanim akan, wasa kita padakier duen
masan en Kaun o, o kalekalelapok due'rail. **37** A
Parnapas men ukada Ioanes, me pil ad a Markus.
38 A Paulus kupura, me a sota mau, ira en ukada
i, me muei sang ira nan Pampilien o solar iang ira
kolang dodok. **39** Ira ari akamai pena lao ira muei
pasang. Parnapas ari ukada Markus tanga wong
Sipern. **40** Paulus piladar Silas ap kotila. A saulang
kan mueidela ira ni mak en Kot. **41** I ari kakan sili nan
Sirien o Silisia katinada momodisou kan.

16 PAULUS ari kotilang Derpe o Listra. A kilang
tounpadak amen mi wasa o, me ad a Timoteus,
nain li en Sus me poson amen, a sam a men Krik. **2**
Nan i kalok mau sili ren saulang en Listra o Ikonien
akan. **3** Paulus kotin men, i en waroki ong i. I ari uk i
o sirkomsais i, pweki Sus oko, me mi wasa o, pwe
irail asaer, me sam a men Krik amen. **4** A ni arail
kotikot sili nan kanim akan, re padaki ong irail me ren
kapwaiada kusoned oko, me wiauier ren wanporon
o saunkoa kan nan Ierusalem. **5** Momodisou kan
ari kelailada ni poson o re totolar ni ran karos. **6**
A Ngen saraui kotin inapwiedi, me ren der padak
duen masan nan Asien, re ap kakan sili Prikien o
Kalatien. **7** Irail lao pwara dong Misien, re song daulul
wei ong Pitinien, a Ngen en Iesus sota kotin mueid
ong. **8** Irail lao daulul lar Misien, ap kodilang Troas. **9**
A kasansal eu pwara dong Paulus ni pong: Ol en
Masetonien amen me uda, poekipoeki i indada: Kom
koti dong Masetonien, sauasa kit! **10** A lao udialer
kasansal o, kit madang kolang Masetonien, pwe se
asaer, me Kaun o kotin molipe kit, en kolan padaki
ong irail rongamau. **11** Kit ari masel wei sang Troas o
inen wong Samotrasien, a manda lel ong Neapolis,
12 O sang wasa o lel Pilipi, kanim lapalap ni apali
en Masetonien, me kisan sap en men Rom. Kit ari
mimieta nan kanim o ran akai. **13** Ni ran en sapat se
koiei sang kanim o, kolang pon pilap pot, wasa re kin
kapakap ia. Kit ari mondi o kawewe ong li akai, me
kin pokopokon wasa o. **14** A li amen ad a Lidia, men
saunet en likau waitata, men Tiatira amen, me kin
kaudok ong Kot. Nan i me rongerong kit. A Kaun o
kotin ritingada mongiong i, pwen apapwali meakan,
me Paulus masanier. **15** I o a penainai lao paptaiselar,
ap poeki re at indada: Ma komail kasau ia da, me i
posonlar Kaun o, komail pan pedelong ong nan im ai
o kotikot ia; i ari ngidingide kin kit. **16** Kadekadeo ni
at kolan kapakap lidu amen, me kin wun ani, ap tu
ong kit, me kin kare ong moni toto ren a saumas kan
ki a wun ani. **17** I me idauen Paulus o kit weriwer
indada: Aramas pukat me sapwilim en Kot lapalap
ladu ko, me kin padaki ong komail duen al en maur.
18 A mepukat a wiadar ran toto. A Paulus kupurola
kaualap ap kotin saupeila masani ong ngen o: Ni mar
en Iesus Kristus me i indai ong uk, keredi sang i! I
ap keredi sang ni auer ota. **19** A saumas akan lao
diarada, me solar kaporopor en ar men wiaki moni,
ap saikidi Paulus o Silas, wai ira long dong wasan net
ren saumas akan. **20** O kalua ira wei ren saunkapung
kan katitiki: Aramas pukat kisan men Sus kin kaokaoe
atail kanim, **21** O padapadaki tiak me sota pung se en
ale de wiada, pwe kitail men Rom. **22** Aramas karos
ap uda por ong ira, o saunkapung ko dere sang ara
likau kan o kapi, ren woki ira. **23** Irail wokiwoki ira pan
pak toto, rap kase ira di nan imateng o kapiedi silepa
o, en katengeteng ira di. **24** A lao aleer kusoned
wet ap kase ira di ong nan warong, en imateng o
saliedi aluwilu'ra nin tuka kai. **25** A lao ni ailep en
pong Paulus o Silas kapakap o melkaka ong Kot,
o me salidi ko rongerong ira, **26** A sap o madang
rerereda, kasukasuk en imateng mokidedar, wanim
ko ap madang ritida o ar sal akan karos lapwadar.
27 A silepan imateng lao pirida sang a mair o kilang
wanim ko ar ritidar, ap ngapekida a kodlas o, a pan
kamela pein i, pwe a kiki ong, me salidi ko me pitila.
28 A Paulus kapitie laudeda masani: Kom der kame
uk ala, pwe kit karos mia. **29** A ap idok lamp eu o
tang rerer o dairukedi sang Paulus o Silas. **30** O wa
ira wei sang indada: Maing ko, da me i en wiada,
pwen kamaurela? **31** Ira ap masani: Poson Kaun
Iesus, a koe o toun im om pan maurela. **32** Ira ari
kawewe ong i o toun im a karos masan en Kaun o.
33 I ari uk ira ni auer ota ni pong o, widen ara pwal
oko. I o na kan karos ap madang paptaiselar. **34** I ap
kalua wong ira nan im a, ap kida mo'ra kisin manga,
o peren kidar a posonla Kot, i o iang a kan. **35** A lao
ran pasang, saupeidi ko poronela papa ko indada:
Lapwada aramas pukat! **36** Silepan imateng o ap
kaireki Paulus masan pukat indada: Saupeidi ko me
ilakido, koma en lapwada. Koma ari kotila popol **37** A
Paulus kotin masani ong irail: Irail sansal kadeike

kit adar o woki kit men Rom, ap kase kit ale nan
imateng, a met re men kadar kit ala so sansal. A so,
irail en pein kodo, wa kit wei. 38 A papa ko kaireki
saupeidi kan masan pukat. Irail ap masakadar ni ar
rongadar, me ira men Rom. 39 Irail ari kodo, poeki
re'ra o wa ira la sang, o ngidingideki ira, en sapal
wei sang nan kanim o. 40 Ira ari pedoido sang nan
imateng o, ap kotila ren Lidia. Ira lao tu ong saulang
kan, ap panaui irail o sipale wei.

17 IRA kotin weid nan Ampipolis o Apolonia, ap
pwara dong Tesalonik, wasa sinakoke en Sus
oko mi ia. 2 Paulus ap kotilong ong re'rail duen a
kin wiawia o iang ir kapakaparok pena sang kisin
likau kan ni ran en sapat silu. 3 A kotin padaki o
kasaleda, me Kristus udan kalokolok o iasada sang
ren me melar akan, o me Iesus men et, me i kawewe
ong komail, me Kristus. 4 O akai irail me posonla ap
waroki ong Paulus i Silas, o pil men Krik lelapok me
toto, o li saupeidi me kaidin me malaulau. 5 A Sus
oko pepeirindar, ap ukada ol sued kai, o kapokon irail
pena o kapeida kanim o, o kapil pena im en Iason,
pwen wa ira dong pokon o. 6 Irail lao so diar ira da re
ap waikelong dong saumas akan en kanim o Iason
o saulang kai indada: Mepukat kamokimokidadar
sappa, nan ira pil pwara dor met. 7 A Iason kasamo
ira er, o irail karos kin tiakedi masan en Sisa ni ar
katitiki, me dene amen Nanmarki Iesus. 8 Irail ari
kamakaradar aramas o saumas akan nan kanim o
ni ar rongadar mepukat. 9 Irail lao aleer sang ren
Iason o me tei kan ar kapwa, re ap kadar ira la. 10
A saulang kan madang kadarala Paulus i Silas ni
pong Peröa. Irail lao pwarado, ap kotilong ong nan
sinakoke en Sus oko. 11 Mepukat me mau sang irail
nan Tesalonik, pwe re pitipit aleer masan o pereperen
kalelapokki kisin likau ni ran karos, ma melel mepukat.
12 Ari, me toto irail posonlar, li o ol en Krik kan kisan
saupeidi me toto iang. 13 A men Sus en Tesalonik
ko lao ronger, me Paulus pil padapadak nan Peröa
masan en Kot, irail ap kodo o kamakaradar aramas
akan. 14 A saulang kan madang kadarala Paulus,
dene a pan kotidila ni oror. A Silas i Timoteus mimieta
wasa o. 15 O me pelikid Paulus akan kalua i lel
Aten. Irail lao aleer kusoned ong Silas o Timoteus,
me ira en pitipit ko dong i, re ap samalar. 16 A ni
en Paulus a kotin auiaui ira nan Aten kupura ap ola
ni a masani nan kanim o dikedik en ani rok ia. 17 I
ari kotin padaki ong Sus oko o me toun kaudok kan
nan sinakoke pil wasan net, me a kotin padaki ong,
me kin pokon pena wasa o ni ran akan karos. 18 A
saunpadak en Epikurios o Stoik kai ap akamai ong i o
akai indada: Da paupaulap men et men inda? O akai
indada: Likamata i saunpadak en kot en wai akan aki
a padaki ong irail rongamau en Iesus o en aramas ar
pan maureda. 19 Irail ari ukada i o walang Areopak
indada: Kit sota pan kak rong duen padak kap pot et,
me koe kin kaweweda? 20 Pwe kasoi en wai pot, me
kom wa dong kit, kit ari men weweki duen mepukat.
21 Pwe toun Aten o men wai kan, me mi wasa o, kin
sopisokki ar kasokasoi o rongerong duen meakaros
me kap. 22 A Paulus kotida pon dol en mars masani:
Komail ol oko en Aten, i kasauiadar, me komail kin
masak kaualap kot likam akan, 23 Pwe ni ai koko sili
met, o kilekilanger omail saraui kan, i ap diaradar pei
saraui eu, me intingidier poa: Sapwilim en kot me
so diarokadar, me komail kin kaudoki ong ap sasa i,
i me i kin padapadaki ong komail. 24 Kot me kotin
wiadar sappa o audepa karos i me Kaun en nanlang
o sappa, nan a sota kotikot nan im en kaudok kan
me aramas wiadar. 25 O sota me kin upaki i pa en
aramas likamata a kotin anane meakot; pwe pein i kin
kotin nene ong karos maur, o asingok o meakaros.
26 O a kotin wiadar wein aramas en sappa karos
kaparapar sang nta ta ieu, pwen kaukauson nan sap
karos, o a kotin kileledier warai o wasan ar kauson.
27 Pwe ren raparapaki Kot, ma ir kak pam o diar i,
pwe a sota kin doo sang amen amen kitail. 28 Pwe i
me kitail kin memaureki, o mokideki, o mimiaki, duen
akai omail saunkaul pil indadar: Pwe kis a kitail karos.
29 Ari, ma kitail kisan Kot, kitail ender lamelame,
me Kot rasong kold, de silper, de takai, de dikedik
eu, me aramas lolekong diaradar. 30 Ari, kot kotin
kanongama ong kitail ni ansaun atail rotorot. A ansau
wet a kotin masani ong aramas karos, ren kalula
wasa karos. 31 Pwe a kotin kileledier ran eu, me a
pan kotin kadeika kida sappa Ol amen, me a kotin
katororedar ni tiak pung. A iet kilel, me a kotiki ong
aramas karos: A kotin kaiasadar i sang ren me melar
akan. 32 Irail lao rongadar duen mauredan me melar
akan akai ap lalaue, a akai inda: Se men pur ong
rong sang komui duen met. 33 Paulus ari kotila sang
re'rail. 34 A ol akai waroki ong i o posonlar. Amen ir
Dionisius kisan saunkapung kan; a li amen, me ad a
Damaris, o pil akai iang irail.

18 MURIN mepukat a kotila sang Aten o kotilang
Korint, 2 A lao diaradar Sus amen me ad a
Akwila me ipwidier Pontus, me apton kodo sang
Italien o a paud Prisila, aki Klaudius masani, me Sus
oko karos en kokoke sang Rom, i ari kotilang re'ra.
3 O kotikot re'ra, iang dodok, pwe ira song ta ieu
wiada im likau. 4 O ni ran en sapat karos a kin kotin

padapadak nan sinakoke o kalekalolekonge men Sus
o men Krik kan. 5 A Silas o Timoteus lao kodido sang
Masetonien, Paulus kotin sopisokki kaualap padak o,
pwe a kadede ong Sus akan, me Iesus me Kristus. 6
A irail lao akamai o lalaue, a ap sipededi sapwilim a
likau masani ong irail: Dip omail en kapokon ong pein
komail. Ngai me makelekel sang met, i pan kola ren
men liki kan. 7 I ari kotila sang wasa o ap kotilang
nan im en amen me ad a Sust me kin kaudok ong
Kot, me im a pat ong sinakoke. 8 A Krispus, saumas
en sinakoke posonla Kaun o, iangaki karos toun im
a; toun Korint me toto lao rongada, ap posonla o
paptaisela. 9 Kaun o ap kotin masani ong Paulus ni
a auramen ni pong: Der masak, padapadak ender
nenenla! 10 Pwe Ngai iang uk, o sota me pan sair uk,
pwen kame uk, pwe nai aramas me toto nan kanim
wet. 11 I ari kotikot wasa o par eu o saunipong wonu
kaweweda masan en Kot nan pung arail. 12 Ni muein
Kalion kakaundar Akaia, Sus akan ap wiaki eu, saikidi
Paulus o wa dong i mon mol en kadeik o, 13 Indada:
Lap men et kin pitipiti aramas, ren kaudok ong Kot ap
palian kapung. 14 Paulus lao men masanda, Kalion
ap masani ong Sus oko: Komail Sus oko, ma sapung
eu de me sued kot, i pan rong komail. 15 A ma akamai
duen lamalam, o ad akan, o omail kapung, nan pein
komail pan wia, pwe ngai sota men saunkapung pan
mepukat. 16 I ari siken ir wei sang ni mol en kadeik o.
17 A karos ap saikidi Sostenes, saumas en sinakoke
o woki i mon mol en kadeik o. A Kalion sota insenoki
mepukat karos. 18 Paulus lao kotikot wasa o ran
toto, ap kotin kamurimuri ong saulang kan o iangala
sop pot kotilang Sirien; Prisila i Akwila iang i. Mas a
kotin kotedar tapwi nan Kenkräa, pwe a inau mia.
19 I ari supi ong Episus, pwilikidi ong ira wasa o, a
pein i kotilong ong nan sinakoke o kaparok ong Sus
oko. 20 Irail poeki i, en mimieta re'rail ansau warai, a
sota kotin duki ong. 21 O a kotin kamurimuri ong irail
masani: I udan iang kamadip kokodo nan Ierusalem.
A ma Kot pan kotin mueid ong ia, i pan pure dong
komail. A ap kotin masel sang Episus. 22 A lao kotin
keredi Säsarea, ap kotidala ranamau ong momodisou
ap kotilang Antiokien. 23 A kotikot wasa o ansau
kis, ap kotila kakan sili nan wein Kalatia, o Prikien,
kakelada tounpadak kan karos. 24 A men Sus amen,
me ad a Apolus, me tikidar Aleksandrien, iei ol kadek
lokaia, o me ereki kisin likau kan, a ko dong Episus.
25 Men et aleer padak ni al en Kaun o, o a kelail
ni ngen e, a padapadak o kaweweda mau meakan
duen Iesus; a paptais en Ioanes me a asa. 26 I ari
tapiada aima padapadak nan sinakoke. A Akwila o
Prisila lao rong i, ap uke dong ira i, kawewe ong i
al en Kot. 27 A lao men kola Akaia, saulang kai ap
inting wong tounpadak kan, poeki re'rail, ren kasamo
i. I lao pwarado, ap sauasa irail, me poson kilar mak
en Kot. 28 Pwe a manaman ong Sus akan, kasale
ong irail sang kisin likau kan me Iesus me Kristus.

19 A ni ansau Apolus mi Korint, Paulus kotin kakan
sili sap en pali poa kan, ap lele dong Episus
wasa a diarada tounpadak kai. 2 A kotin masani ong
irail: Komail aleer Ngen saraui ni omail posonlar? Irail
potoan ong i: Se sota man rong, me Ngen saraui mia.
3 A ap kotin masani: A is, me komail paptais ong?
Irail inda: Ong paptais en Ioanes. 4 Paulus masani:
Ioanes paptais ki paptais en kalula, ni a masani ong
aramas akan, me ren poson i me pan pwarado mur i,
i Iesus. 5 Irail lao rongadar met, re ap paptais ong
mar en Kaun Iesus. 6 Paulus lao kotin pwil po'rail lim
a kan, Ngen saraui ap kotidi po'rail, irail ari lokaia ngil
toror pasang o deideikop. 7 A ir ol oko me ekriamen.
8 I ari kotin purepure nan sinakoke o aima padapadak
saunipong silu, kapakaparok o kawewedar meakan
duen wein Kot. 9 A akai lao kapitakailar, o so poson,
o lokelokaia sued ong aramas akan duen lamalam,
a ap saupei sang irail o katorela tounpadak kan, o
padapadaki ong irail nan im en padak en Tiranus
10 Mepukat wiauier saunpar riau; toun Asien karos
ari rongada masan en Kaun o, men Sus o men Krik
karos. 11 O Kot me kotin wia kida lim en Paulus
manaman kapuriamui akan. 12 Re pil aleer lim en
pudo o likau moa sang pali war a, pwilikidi ong me
somau kan, somau o ap sare sang, o ngen sued
akan keredi sang. 13 Men Sus widingok kai, me kin
koko sili kati ani, ap song sakaraki dong irail, me
tanwar en ngen sued kai, mar en Kaun Iesus, indada:
Kit kaukilang komail Iesus, me Paulus kin padapadak
due. 14 A ol isimen mia nain samaro lapalap Skepas,
ol en Sus amen, me wiadar mepukat. 15 A ngen
sued sapeng irail indada: I asa Iesus, o i asa duen
Paulus, a komail, is komail? 16 A aramas o, me ngen
sued mi poa, ap luse dong irail o kaloe irail edi. Ir
ari tanga sang nan im o kiliso o kili olar. 17 A met
lok sili ren men Sus o Krik akan, me kauson Episus.
O masak kipa irail edi, o mar en Kaun Iesus me
Iomuinlar kaualap. 18 O me iang posonlar me toto
kodo weokadar o kasaledar arail wiawia kan. 19 O pil
me toto, me kati ani, wa pena nairail puk o isik ir ada
mon karos; ir ari wadok pwain ar o diar, me a dok
ong moni limenen. 20 Masan en Kaun ari pwaidar
kaualap. 21 Murin mepukat Paulus ap kotin inong
iong ni ngen e kakan sili wein Masetonien o Akaia,
ap kotilang Ierusalem masanidar: I lao milar wasa o,

i pil pan kilang Rom. 22 I ari kadarala Masetonien
riamen, kisan me papa i: Timoteus o Erastus. A pein i
kotikoteta mas nan Asien. 23 I ansau me moromorong
laud wiauier pweki lamalam. 24 Pwe amen, me ad
a Demetrius, saunmata amen, me kin wiada im en
kaudok silper kan ong Diana, me kare ong irail, me
kin wiawiada, moni toto. 25 I ap kapokon irail pena o
toun dodok en song ota indada: Maing ko, komail
asa, me dodok wet meid kadepa ong kitail, pwe i me
kitail kapwapwaki. 26 A komail kilekilang o rongerong,
me Paulus men et kin kaloedi o kawukila aramas
toto a kaidin nan Episus eta, pwe pil koren iong
nan Asien pon, ni a kin padaki ong aramas akan,
me dene kaidin irail kot akan, me wiaui pan pa en
aramas akan. 27 Mepukat meid apwal ong kitail. Pwe
kaidin atail dodok eta me pan kamala, pwe pil im
kaudok en kot Diana lapalap o a lingan, me toun
Asien o sappa karos kin kaudoki ong pan sorela. 28
Irail lao ronger mepukat, re ap makara kida kaualap
o weriweradar indada: Meid lapalap Diana en men
Episus! 29 A karos toun kanim o ap pingidar, wiaki eu,
tangalang im en madong, tangaki Kaios o Aristarkus
men Masetonien, me waroki ong Paulus oko. 30 A
Paulus lao pan kotilong nan pokon o, tounpadak kan
ap sota mueid ong i. 31 O saumas en Asien kai, me
kompokepa kan, ilake dong i, panaui i, ender kotilang
im en madong o. 32 Ari, akai wia eu song en lokaia, a
akai eu, pwe pokon o pingidar. A me toto re'rail sasa
karep en ar pokon pena. 33 Irail sikon sang nan pokon
o Aleksander; Sus oko me sikonla i. A Aleksander olol
ong irail, ap men sapeng pokon o. 34 Irail lao asa, me
i kisan Sus oko, re ap wiaki eu weriwerada auer riau:
Meid lapalap Diana en men Episus! 35 A sauninting
en kanim o lao kadukiedi pokon o, ap indada: Komail
ol oko en Episus, is aramas, me sasa, me kanim
en men Episus kin kaukaudoki ong Diana lapalap o
dikedik, me pupedi sang nanlang? 36 A ma sota, me
pan kak kalikame mepukat, komail en nenenla o der
wiada me sapung! 37 Pwe komail ukedo ol pukat, me
sota kin kuliada im en kaudok o, pil sota lalaue omail
kot li. 38 A ma Demetrius o iang a kan mauki meakot
ren amen, kapung ap pan wiaui, pwe saunkapung kai
mia, ren kapukapung re'rail. 39 A ma komail mauki
eu song toror, i me pan kapungala nan kapung o.
40 Pwe kitail pan pukoki morong en ran wet, pwe
sota karepen, me kitail en kapungki pokon wet ar
tangatang pena. 41 A lao masani ong irail mepukat,
ap kadar pasang pokon o.

20 MORONG lao dukedier, Paulus ap molipe pena
tounpadak kan, ap kotin kamurimuri ong irail o
kotila, pwen sailokelang Masetonien. 2 A lao kakan
sili sap oko, o panapanaui irail kaualap, ap kotilang
wein Krik. 3 A lao kotikot wasa o saunipong silu,
ap men kotilang Sirien, ari so, a kotin pure dong
Masetonien, pwe Sus oko masamasan i. 4 A iet akan,
me likid i lel Asien: Sopater nain Pirus men Peröa,
a Aristarkus o Sekundus men Tesalonik, a Kaius
men Derpe, o Timoteus, o Tikikus, o Tropimus men
Asien. 5 Mepukat tiong mas ap aui kit nan Troas.
6 Murin kamadip en prot somut se serok wei sang
Pilipi, tangatangki ran limau kokola re'rail Troas, wasa
se mimi ia ran isu. 7 A ni ran kaieu en wik, ni at
pokon pena, pwen pilitiki pena prot, Paulus ap kotin
padaki ong irail. A mandan ran o a pan samala. A
kotin kawarailar a padak lao lel ailep en pong. 8 A
lamp toto mi nan kokon poa, wasa se pokon pena ia.
9 A manakap amen, me ad a Eutikus, me momod
nan wanimtuk, me mair kalikala. A ni en Paulus a
padak warai, i ari mair kalikala melel, ap pupedi sang
ni kasilu en kokon poa, o re pokada, a melar. 10 A
Paulus me kotidi kipedi ong poa o polodi i masani:
Komail der mauk, pwe a memaur! 11 I lao kotidala o
pilitiki pena prot, o konoter, o padapadak warai lao
lel wasa ran, ap kotilar. 12 A irail wado manakap
memaur ap pereperen kaualap. 13 A kit me madang
iang sop o, tangatang kolang Asos, wasa se pan
uk ia Paulus, pwe i me a kakalik ong kit. A pein i
pan sapal. 14 A lao tu ong kit nan Asos, se ap uk
i, tangalang Mitelene. 15 Kit tangatang kodo sang
wasa o, a manda se lel ong likin Kios, o manda se
lele dong Samos, o se mondi Trokilion, a manda se
pwara dong Miletus. 16 Pwe Paulus kileledier en dauli
Episus, pwe a der pwapwand nan Asien, pwe a kotin
karawaru, ma a pan kak, a pan lel ong Ierusalem ni
ran en Pentikos. 17 A sang Miletus a kotin ilakilang
Episus molipe saunkoa en momodisou kan. 18 Irail
lao pwara dong i, a kotin masani ong irail: Komail asa
duen ai wiawia re omail ansau karos sang ni tapin ran
o, me i lel Asien, 19 Duen i papa Kaun o ni aktikitik, o
sangesang, o kamekam nan pung en Sus oko, ni ar
rukiruki ia di. 20 O duen i sota oki sanger meakot me
katepan, pwe i kaireki komail karos, o padapadaki
komail sansal o nan im akan. 21 O i kadede ong men
Sus o pil men Krik kalula ong Kot o poson atail Kaun
Iesus Kristus. 22 A kilang, i ap kokodalang Ierusalem,
ngen i salidi o i sasa, da me pan pid ia wasa o. 23 A
Ngen saraui kin kotin kadede ong ia nan kanim karos,
me sal akan o kamekam kin auiaui ia. 24 Ari so, i sota
kin insenoki mepukat, i pil sota kasampwaleki maur i,
pwe i en kaimwisokela ai koa dodok, me i aleer sang
ren Kaun Iesus, en kadede rongamau en mak en

Kot. 25 A kilang, i ap asaer, me komail karos, me i
padapadaki onger wein Kot, pan solar udial mas ai.
26 I me i kadede ong komail ran wet, me i makelekel
sang ntan komail karos. 27 Pwe i padaki ong komail
duen kupur en Kot, o sota man meakot me i okisang
komail. 28 Komail ari kalaka komail o momodisou
karos wasa, me Ngen saraui kotin kasapwil komail
dang silepa ko, pwen apapwali momodisou en Kot me
a kotin pwainiki pein nta. 29 Pwe i asaer, me murin ai
samalar kidi komad akai pan pwara dong komail, me
sota pan kasampwaleki pwin o. 30 A ol akai pan uda
sang nan pein komail, me pan padak sapung, pwen
wiaki tounpadak kan pein ar warok kan. 31 Komail ari
masamasan o tamanda, me i sota dukedi, panaui
amen amen, sangesang ni ran ni pong saunpar silu.
32 Ari, i pan mueid ong komail Kot o masan en kupur
a, me manaman ong kapwai komail ada, o kotiki ong
komail soso eu ren me saraui kan. 33 I sota noroke
en amen a silper, de kold, de likau. 34 Pein komail
asa, me pa i kat kin papa ia o ai warok kan. 35 I
kasale ong komail er meakan duen komail en dodok,
pwen sauasa me luet akan o tamatamanda masan
en Kaun Iesus akan, duen a pein kotin masani: Kiki
wei me kaperen sang ale. 36 A lao kotin masanier
mepukat, a kelepuki iang irail karos kapakap. 37 Irail
ari sangesang kaualap o polodi tapin wor en Paulus o
metik i. 38 Re insensuedekier kaualap a masan, me
dene re solar pan udial silang i. Irail ari likid i koti ong
pon sop o.

21 KADEKADEO kit lao maselwei sang murin at
kamurimuri ong irail se tangatang inen wong
Kus, a manda lel ong Rodus, a sang wasa o se
tangalang Patara. 2 Kit lao diaradar sop pot, me pan
kola Pönisien, se ap keredang poa maselwei. 3 Kit
lao kilanger Sipern, se dauli ni pali maun, tangatang
kolang Sirien ap supi ong Tirus, pwe i wasa audepan
sop o pan pwilidi ia. 4 Se lao diaradar tounpadak kan,
kit ap mimieta wasa o ran isu. Irail ap masanki Ngen,
Paulus ender kodalang Ierusalem. 5 Kadekadeo kit
lao kaimwisokila ran oko, se ap masel kokola. Irail
karos me likid kit lel likin kanim, li o seri kan pil
iang; kit ap kelepuki ni oror, o kapakap. 6 Kit lao
kamurimur pena, se ap kereda pon sop o, a irail
purelang deu'rail. 7 Kit tangatang kodo sang Tirus ap
ko dong Ptolomais; kit ap ranamaui saulang kan o
kairu re'rail ran eu. 8 A mandan ran o se maseler,
ap lel ong Säsarea, kit ap pedelong ong nan im en
saunpadak Pilipus, me kisan isimen oko, o mimieta
re a. 9 A men et na seripein makelekel pamen mia,
me kin deideikop. 10 A ni at kaukauson wasa o ran
toto, saukop amen ap kodido sang Iudäa, me ad a
Akapus. 11 A lao pwara dong kit, ap ale sapwilim en
Paulus pirapir pira pena pein pa a o nä a kan, katitiki:
Iet me Ngen saraui kotin masani: Iet duen men Sus
oko, me mi Ierusalem, pan saliedi ol o, me a pirapir
wet, o pangalang i nan pa en men liki kan. 12 Kit lao
rongada mepukat, kit o pil irail karos toun wasa o
ap poekipoeki a ender kotidalang Ierusalem. 13 A
Paulus kotin sapeng: Da me komail sangesangki o
kawekila nan mongiong i? Pwe kaidin salidi eta, me i
kak ong, pwe pil mela nan Ierusalem pweki mar en
Kaun Iesus. 14 A lao sota duki ong, kit ap nenenla
indada: Kupur en Kaun o en pwaida. 15 Murin ran
pukat se ki pena at kapwa kan o daululang Ierusalem.
16 A tounpadak en Säsarea kai pil iang kit, o re ukado
Mnason men Sipern, tounpadak ma amen, me se
pan kairu re a. 17 Kit lao lel Ierusalem, saulang kan
kasamo kit popol. 18 A mandan ran o Paulus iang
kit kotila ren Iakopus o saunkoa karos pokon pena
wasa o. 19 A lao ranmaui irail, ap kotin kasokasoia
meakan, me Kot kotin wiai ong men liki kan ki a
dodok. 20 Irail lao rongadar mepukat, re ap kapingaki
Kot indai ong i: Ri at, kilang men Sus me totoia me
iang posonlar, o irail karos kin kasampwaleki kapung
o. 21 Nan a loki ong irail duen komui, me dene komui
kin kaukawewe men Sus, me dondole men liki kan,
ren kasela Moses o padapadaki, re ender sirkomsais
seri kan, o pil der dadaur tiak kan. 22 A iaduen, pokon
pan wiaui, o re pan rongada, me komui samador.
23 Ari, komui pan wiada met, me se pan indai ong
komui: Ol pamen mi re at, me ar inau mia. 24 Uk irail
ada o kamakelekel komui da iangaki irail, o pwain
irail pwe mong arail en seisei, o karos pan kilang,
me likam pot, me re ronger duen komui, o me komui
pil kin kapwaiada kapung o. 25 A duen me posonlar
sang ren men liki kan, se intingiedier o kusoned edar,
me ren der kapwaiada mepukat. A iet eta: Ren liki
sang uduk me mairong ong kot likam, o nta, o man
mopelar, o nenek. 26 Paulus ap kotin ukada ol oko, a
manda a kamakelekelada pein i ap iang irail kotilong
ong nan im en kaudok o kotin kasaledar ran en arail
kamakelekel, lel mairong en amen amen wiauier. 27
A ran isu lao koren iong nikier, men Sus en Asien ap
kilanger i nan im en kaudok o, rap kamoromoroda
aramas karos o saikidi i, 28 Weriwerada indada:
Ol en Israel, komail sauasa, iet aramas o me kin
kaukawewe ong karos wasa karos, ren palian Sus
akan, o kapung, o wasa kis et, o a pil kalua dong
nan im en kaudok men Krik kai, o kasaminela wasa
saraui wet. 29 Pwe mas o re kilangadar, me Tropimus
men Episus iang i nan kanim o, re ap kiki ong, me

Paulus kalualong ong i nan im en kaudok. 30 A kanim
o moromorongada kaualap o aramas akan tang pena.
Re ap saikidi Paulus o waike sang i nan im en kaudok
o, a wanim ko ap madang ritidi. 31 Irail pan kamela
i, a rong ap lel ong saumas en saunpei kan, me
Ierusalem moromorongda. 32 I ari madang ukada
saunpei o saumas akai ap tangadi wong irail. Ir lao
kilang saumas o saunpei ko, re ap solar woki Paulus.
33 Saumas o ap kai ong, koledi i masani, i en salikidi
sal mata riapot, o idok: Is i, o da me a wiadar? 34
A akai sang nan pokon o weriwer wiada eu song
en lokaia a akai eu. A ni a sota kak weweki, me re
moromorongki, ap masani, a en wisikelang nan im
en saunpei. 35 A lao lel ong kandake o, saunpei ap
wewa i, pweki pokon o koiden pena i. 36 Pwe pokon
o, me idauen, weriwer indada: Siken wei i! 37 A ni en
Paulus a pan wisikelong ong nan im en saunpei, a
ap masani ong kaun lapalap o: A sota muei ong ia,
en indang komui meakot? A ap masani: Komui asa
lokaia en Krik? 38 Ari, kaidin komui ol en Äkipten, me
kapeida aramas oko mon ran akai, ap kalualang sap
tan ol lolap pakid? 39 A Paulus masani: Ngai ol en
Sus amen, men Tarsus, kanim indand en Silisia eu, i
men poeki re omui, en mueid ong ia, en kapakaparok
ong aramas pukat. 40 I ari mueid ong i. Paulus ap
kotida pon kandake o olol ong aramas akan. A lao
molelar kaualap, Paulus ap kaparok ong irail ni ngor
en Ipru masani:

22 RI ai ko, sam ai ko komail, rong mas ai sapeng
komail. 2 Irail lao ronger, me a masani ong irail
ni lokaia en Ipru, re ap nenenla kaualap. I ari kotin
masani. 3 Ol en Sus amen ngai, me tikidar Tarsus
en Silisia, a i kakairida nan kanim wet ni aluwilu en
Kamaliel, padapadakki kapung en sam atail akan, o
nantiong pongipongi Kot dueta komail kin wia ran
wet. 4 O i kawelar al pot et lel ong kamelar aramas,
ni ai saliedi o pangalang imateng ol o li akan. 5 Pwe
iduen me samero lapalap o saumas akan kin kadede
kin ia, pwe i aleer sang irail kisin likau, ong ri (atail)
akan. I ap kolang Damaskus, pwen pil saliedi o wa
dong Ierusalem, me mi wasa o, pwe ren kamekame.
6 A ni ai koko wei korendor Damaskus, nin sauas,
marain eu kodido sang nanlang, sare ia da. 7 Ngai
ari pupedi nani pwel o rongada ngil eu, me masani
ong ia: Saul, Saul, da me koe kame kin ia? 8 Ngai
ari potoan ong: Is komui Maing? A kotin masani ong
ia: Ngai Iesus en Nasaret, me koe kin kame. 9 A
me iang ia udialer marain o, ap masapwekadar, a
re sota rong kapit en me masan dong ia. 10 Ngai
potoan ong: Da me i en wiada Maing? Kaun o ap
kotin masani ong ia: Paurida u kowei ong Damaskus,
nan a pan kapare ong uk wasa o, me kaonop ong uk
er, en wiada. 11 A i solar kak kilang wasa, aki lingan
en marain o, i ap daululang Damaskus; me iang ia
kalua kin ia pa i. 12 Ananias, ol lelapok amen duen
kapung o, me kalok mau sili ren Sus akan karos, me
kauson wasa o, 13 Ap ko dong ia kasikasinen imp
ai indai ong ia: Ri ai Saulus, kilangada wasa! Ari, ni
auer ota i saradang i. 14 I ari katitiki: Kot en sam
atail akan, me pil uk adar, pwe koe en lolekongki a
kupur, o udial me Pung o, o rong kapit en silang i. 15
Pwe koe pan sapwilim a saunkadede ong aramas
karos, duen me koe kilangadar o rongadar. 16 Ari,
da me koe auiaui? Paurida o paptaisela, pwe dip
om akan en widen sang, o sakarkidang mar a. 17 A
kadekadeo i lao pwara dong Ierusalem o kapakap
nan im en kaudok o, i ap wukilar. 18 O i kilang i,
me kotin masani ong ia: Kanangata, madanga wei
sang Ierusalem, pwe irail sota pang duki ong om
kadede kin ia. 19 Ngai ari potoan ong: Maing, pein
irail asa, me i pangalang nan imateng o woki nan
sinakoke kan me kin poson komui. 20 A ni sapwilim
ar saunkadede Stepanus kamatalar, ngai pil u impa
o peren kidar a kamatalar, nekinekid likau en me
kamatalar i ko. 21 A ap kotin masani ong ia: U ko wei,
pwe I pan kadar uk ala wasa doo ren men liki kan. 22
Irail rongerong i lel ong masan pot et, ap ngil laudeda
indada: Siken wei sang sappa lap men et! Pwe a sota
mau ong, i en memaureta! 23 A ni arail weriwerada, o
kaselar ar likau, o kasadar pwel par, 24 Kaun lapalap
o ap masani, i en wisikelang nan im en saunpei o
masani, ren woki i, pwe i en lelapok kila, da me re
weiweilokeki i. 25 Irail lao saliedi i, Paulus ap idok ren
kaun o, me u impa: Me pung, en woki aramas en
Rom amen, me kaikenta pakadeikadar? 26 Kaun o
lao rongada met, ap kola ren kaun lapalap o indada:
Da me kom pan wiada, pwe aramas men et men
Rom amen. 27 Kaun lapalap o ap kodo indai ong i:
Katitiki ong ia, ol en Rom amen komui? A sapeng: Ei.
28 Kaun lapalap o sapeng: Pwai laud me i saladok
kilar. A Paulus masani: A ngai me tikidar saladok.
29 Me kodo kadeikada i, ap madang pure sang i, o
kaun lapalap lao asadar, me i ol en Rom amen, a pil
masakadar, pweki a saliedi i. 30 A mandan ran o a
inong iong melel asa karep en Sus oko ar pangala i,
ap lapwada i o kapokon pena samero lapalap o toun
kapung o, ap wadila Paulus o kotikidi ong i mo'rail.

23 A PAULUS kotin aupwil sili nan kapung o ap
masani: Ri ai ko, i dadaurata me mau ong Kot
lao lel ran wet. 2 A samero lapalap Ananias masani

ong men impa, ren pikir au a. 3 Paulus ap masani
ong i: Kot pan kotin pikir uk malaun men koe, pwe
koe momod wasa en, en kadeik ia da duen kapung o,
ap tiakedi kapung o ni om indada, ren pikir ia. 4 A
men impa indada: Koe pan lalaue sapwilim en Kot a
samero lapalap? 5 Paulus ap masanier: Ri ai ko, i
sasa, me i samero lapalap o, pwe a intingidier: Koe
der nan au sued duen omail kaun lapalap o! 6 A
Paulus lao diaradar, me akai irail Sadusär, a akai
Parisär, ap kapitie laud nan kapung o masani: Ri
ai ko, ngai Parisär amen o nain Parisär amen, ai
kaporopor en me melar akan ar pan maureda, i me i
pan pakadeikada. 7 A lao masanier met, Parisär o
Sadusär akan ap akamai pena; ari momod o muei
pasang. 8 Pwe Sadusär kin inda, me dene sota me
pan maureda, o pil dene sota tounlang, pil so ngen, a
Parisär kin kamelele karos. 9 A weriwer laud wiauier.
A saunkawewe kan, me kisan Parisär kasinenda
kaparok katitiki: Sota me sued kot en aramas men et,
me se diar. A ma ngen eu de tounlang amen masani
ong i, kitail der palian Kot! 10 A lao moromorong
kaualap, kaun lapalap o ap masak, me Paulus pan
dapenok pasang, ap masani, me saunpei kai en
kodilan koledi i, wado sang nan pung ar o wa dong
nan im en saunpei. 11 A pong pena sang ran o kaun
o kotikot re a masani: Kaporopor mau, pwe duen om
kadede ia nan Ierusalem, iduen koe pil pan kadede ia
nan Rom. 12 A lao ran pasang, Sus akai ap inauki
pena o kaukila, me re pan solar kang o nim meakot,
re lao kamelar Paulus. 13 A irail, me wiadar inau
wet, me paek sama. 14 Irail kodo ren samero lapalap
o saumas akan katitiki: Se inauki pena o kaukila,
me se solar pan kang o nim meakot, se lao kamelar
Paulus. 15 Komail o toun kapung ari poeki ren kaun
lapalap o, a en kadara dong komail i. Dene komail
pan raparapaki melel re a, a kit pan masamasan
kamela i, mon a pan pwara dong komail. 16 A wawan
Paulus seri amen lao ronger ar ruki i, ap pedelong
ong im en saunpei kai kaireki Paulus. 17 Paulus
ap ekeredo kaun amen, masani ong i: Kare wong
manakap men et ren kaun lapalap o, pwe meakot
mia, me a men kaireki i. 18 I ari ukada i kare wong i
ren kaun lapalap o indada: Paulus me salidi, eker ia
dong i o poeki re i, i en wa dong komui manakap
men et, pwe meakot mia, me a men kaire kin komui.
19 Kaun lapalap ap koledi pa a o koieila wasa rir
kalelapok: Da me koe men kaire kin ia? 20 I ari katitiki:
Sus akai inauki pena, en poeki re omui, en kadara
dong kapung Paulus lakap, dene komui men pur ong
raparapaki mau due. 21 A komui der duki ong irail,
pwe ol paek sama, me rukiruki i, me inauki pena o
kaukilar, me re solar pan kang o nim re lao kamela
i. A irail auiaui ansau wet, me komui en mueid ong
irail i. 22 Kaun lapalap o ap kadarala manakap o
masani ong i: Der indang meamen, me koe kaire kin
ia met! 23 A lao ekeredor kaun riamen, ap masani:
Kaonopada saunpei riepuki, pwen kola Säsarea, o
pil me dake os isiakan, o me wa katieu riepuki sang
ni klok duau en pongpong wet. 24 O pil kaonopada
man akai, me re en kida poa Paulus, o ren kanakanai
ong walang i ren kopina Peliks. 25 A pil intingiedier
kisin likau duen met: 26 Ngai Klaudius Lisias kadar
wong komui maing kopina Peliks ai ranamau. 27
Ol men et, me Sus oko saikidier, o metar kis a pan
kamela re'rail. A ngai ukada saunpei kei dorela i ni
ai rongada, me i men Rom amen. 28 A ni ai men
kalelapok, da me re weiweilokedi i, i ap wadila ren ar
kapung o. 29 Ngai ari diaradar, me a pangpangala
pweki peidok en ar kapung. A sota me i diar, me a
pun kak kame kila de salikidi. 30 I lao asadar, me Sus
oko rukiruki ol o, i ap madang kadar wong komui i,
o i kakaliki ong me pangala i kai, en kaireki wong
komui duen i. Ran kaselel! 31 Saunpei ko ap ukada
Paulus kalua i Antipatris ni pong o duen a kawad kin
irail. 32 Mandan ran o re ki ong me dake os akan, ren
wala i, ap purelang im en saunpei. 33 Mepukat lao lel
ong Säsarea, ap ki ong kisin likau ren kopina, o pil
kasale ong i Paulus. 34 A lao wadoker o idok, menia
i, o mangier, me a kisan men Silisia, ap masani: 35 I
pan rong uk, lao me pang uk ala pil pwarador. I ari
masani, i en nekinek nan tanpas en Erodes.

24 A MURIN ran limau samero lapalap Ananias
kotido iangaki saumas akai, o saunlokaia men,
me ad a Tertulus; irail weiweiloke Paulus ren kopina.
2 A lao wisikedo, Tertulus ap pikikidi weiweiloke i
indada: 3 Kit asaer duen muein popol re omui o
duen kamau toto kan ong toun wei wet, pweki omui
kalangan maing Peliks. O i me se kapikapinga kin
komui ansau o wasa karos. 4 A i sota men kapangai
komui, iet eta me i poeki re omui: Komui en kotin
mangi kit duen omui kalangan. 5 Pwe se diaradar,
me ol men et me morsued o me kin kapeida Sus
akan karos, me mi sappa, o i me saumas en pwin
likam en Nasaret, 6 Me pil song kasaminela im en
kaudok o, i me se koledi i, pwen kadeikada, duen at
kapung o. 7 A monsap Lisias kotin pwarado, kotiki
sang i nan pa at ki a manaman lapalap, 8 Masani
ong me weiweiloke i, en poto dong re omui, a komui
lao kalekalelapok re irail, kom pan pein mangi duen
meakan, me se pang kila i. 9 A Sus oko pil weiweiloke
Paulus indada: Mepukat melel! 10 A kopina lao olol

ong Paulus, en kaparok, a ap kotin sapeng masani:
Ni ai asaer, me komui saunkapung pan toun wei wet
saunpar toto, i peren kida, ai pan indinda duen pein
ngai. 11 Pwe komui pan mangi, me pong ngaul ria
pong eta, me i kodalang Ierusalem pwen kaudok.
12 A irail sota diar ia da lokaia ong amen nan im en
kaudok, de kapeida aramas oko nan sinakoke kan
de nan kanim o. 13 O re pil sota kak kadede, me re
pang kin ia la met. 14 A iet eta, me i men kadede ong
komui, ni ai kin kamelele karos, me intingidier nan
saukop akan o kapung o, i kin kaudoki ong Kot en
sam ai kan duen tiak en ir, me re kaadaneki pwin
likam. 15 O i kaporoporeki Kot me irail pil kamelele
me melar akan pan maureda, me pung o me sapung
kan. 16 A i me i kin sosongki pein ngai, pwe lol i en
pung mon Kot o aramas akan. 17 A murin par toto
i kodon wa dong toun sap wet kisakis eu o wiadar
mairong. 18 I ansau, me re diar ia makelekeladar nan
im en kaudok o sota weriwer de moromorong. 19 A
ir pukat Sus akai nan Asien menda re sota mi met
mo'mui, kadede ngai, ma re diar me sued kot re i? 20
De mepukat en pein kasansaleda sapung da, me re
diar re i ni ai mi mon kapung o. 21 A iet eta lepen
lokaia, me i kida ni ai udar nan pung ar indada: En
me melar akan ar pan maureda, i pan pakadeikki ran
wet re omail. 22 A Peliks lao ereki mepukat, pwe a
mangi mau duen al pot et, ap kasau ir wei masani:
Kaun Lisias lao kotido, i ap pan kaimwisokela omail
kapung. 23 I ap masani ong kaun en kolekol Paulus
o kasaladokela i, o ender inapwiedi iang a kan, en
kodon papa i. 24 A murin ran akai Peliks pwarado, a
paud Drusila iang i, iei li en Sus amen, ap molipedo
Paulus o karonge i duen lamalam en Kristus. 25 A ni
a kapakaparok duen pung, o makelekel, o kadeik,
me pan wiaui, Peliks ap masapwekadar o sapeng:
U kowei ansau wet, i lao pisokalar, i pan eker uk
do. 26 A pil kaporoporeki, me Paulus pan kotiki ong i
moni, pwen lapwada i; i me a purepure ekeker kido i
o kasokasoi ong i. 27 A murin par riau Porsius Pestus
sapwiladar wiliandi Peliks. A Pelisk men konekon ren
Sus oko, ap sota lapwada Paulus.

25 PESTUS lao pwarador nan wei, ap kotidalang
Ierusalem sang Säsarea ni ran kasilu. 2 Samero
lapalap o saumas akan en Sus oko ap pwara dong re
a weiweiloke Paulus o poekipoeki re a, 3 O inong
iong konekon re a, pwen palian Paulus, pwe a en wa
dong Ierusalem i, a re masamasan i, pwen kamele ni
a kotikot kodo. 4 A Pestus masani, me Paulus pan
mimieta Säsarea, a pein i pan madang masel wei. 5 A
me lapalap re omail pan kak iang ia kodila o kadede
ol o, ma dip a mia. 6 A lao kotikot re'rail pong walu
pong de ngaul, ap kotidilang Säsarea o mandan ran
o a kaipokedi pon mol en kadeik o masani, Paulus en
wisikedo. 7 A lao pwarador, Sus oko, me kodido sang
Ierusalem, ap kapil pena i o kadipe i kaualap, ap sota
kak kadededa. 8 Pwe Paulus kotin sapen masani
duen pein i: I sota wiadar dipi ong kapung en Sus
oko, de ong im en kaudok o, de ong Sisa. 9 A Pestus
men konekon ren Sus oko, ap sapeng Paulus masani:
Koe men kodalang Ierusalem, pwen pakadeikada re i
wasa o? 10 A Paulus kotin masani: I mi mon mol en
kadeik en Sisa, wasa me mau ong, i en pakadeikada.
Sota me sapung eu, me i wiai ong Sus oko, duen
me pein komui mangi. 11 Ma i wiadar sapung eu de
meakot me warong kamela, i sota pan kang mela. A
ma so melel, me mepukat kine kin ia, sota me pan
kak pang ia lang irail. I dorolang Sisa! 12 Pestus
lao kalelapok ren momod en kadeik o, ap masani:
Koe dorolang Sisa, ari koe pan pwarala ren Sisa. 13
Murin ran akai nanmarki Akripa o Pernise koti dong
Säsarea, pwen ranamau ong Pestus. 14 Ira lao kotikot
wasa o pong toto, Pestus ap kaireki nanmarki duen
Paulus masani: Ol sensal amen mi met, me Peliks
saliedi ap samalar. 15 A samero lapalap o saumas en
Sus akan kaire kin ia duen i ni ai potopot Ierusalem
inong iong i en kadeikada i. 16 A ngai sapeng irail:
Kaidin duen tiak en men Rom, en pangala aramas
amen, en kamela, mon me pangala i kan saikenta
sansal mo a, o a muei ong i er, en sapeng duen me
re pang kila i. 17 Irail lao pokon dong met, a mandan
ran o i madang mondi pon mol en kadeik o inda, ol o
en wisikedo. 18 A me pangala i kan lao pwarado, re
sota katitiki mesued kot, duen i kiki ong. 19 A akai
peipeidok mia duen pein arail lamalam o duen ol
mela amen me ad a Iesus, me Paulus kin inda, me
dene a memaureta. 20 Ngai ari poneponeki duen
mepukat, i ap idok re a, ma a sota men kodalang
Ierusalem, pwen pakadeikada wasa o duen mepukat.
21 A Paulus lao dorolang kadeik en Aukustus, ngai
ap inda, ren koledi i, i lao kadarala i ren Sisa. 22
Akripa ap masani ong Pestus: I pil men rongerong
aramas o. A masani: Lakap kom pan rong i. 23 A
mandan ran o Akripa i Pernise lao kotin pwarado ni
ar kapwat lingan kaualap o kotilong ong nan im en
kapung, o ol lapalap akan iangaki kaun en kanim o,
Pestus ap masani, Paulus en wisikedo. 24 A Pestus
masani: Maing nanmarki Akripa o komail ol akan
karos, me iang kit kotikot wasa et, komail masani,
pweki men et, Sus akan karos kin poekipoeki re i nan
Ierusalem o pil met; ni ar palian i indada, me dene a
sowar ong memaureta. 25 A i lao diarada, me sota

me a wiadar, me war ong kamela o pein i dorolang
Aukustus, ngai ap kileledier me i pan kadarala i. 26 A
sota me i asa, en intingiedi wong nai saupeidi. I me i
waki dong komail i, mo'mui ta maing nanmarki Akripa,
pwe kapung lao nikier, i en asa, da me i en intingieki
wei. 27 Pwe i lamelame, me sapung, en kadarala me
salidi amen, ap sota kaireki duen karep en salidi.

26 AKRIPA ap masani ong Paulus: Koe me
saladoklar en kapakaparok ki pein uk. Paulus
ap kapa wei lim a, kadededar pein i: 2 I ap peren
kidar maing nanmarki Akripa, me i pan kapakaparok
mo'mui ran wet duen meakan, me Sus oko pang
kin ia la, 3 Pwe komui me erekilar en Sus oko ar
lamalam o peipeidok kan, i ap poeki re omui, en kotin
kanongama mamangi ia. 4 Ai wiawia kan arain maur
i, me tapida Ierusalem ren sau i kan, Sus akan karos
asa due. 5 Irail me asa ia sang mas kokodo, ma
re men kadede ia, me ngai kisan pwin kelail en at
lamalam, me ad a Parisär. 6 Ngai ari mi mon kadeik,
pweki ai kaporoporeki inau o, me Kot kotiki ong sam
at akan. 7 Nan i inau o, me at kainok eisokriau
kin kaporoporeki, me re pan pwaiki ong ar nantiong
kaudok ong Kot ni ran o ni pong. Maing nanmarki
Akripa iei kaporopor me i pang kila ren Sus oko. 8
Da me komail sota kamelele, me Kot kotin kaiasada
me melar akan? 9 Mas o i kiki ong, me i en wiada
meakan, me kaokaoe mar en Iesus en Nasaret. 10
I me i pil wiadar nan Ierusalem; o me saraui kan
toto me i saliedier ong nan imateng murin ai aleer
manaman sang ren samero lapalap akan o irail lao
kamelar, ngai pil sauasa. 11 I kame irail pan pak
toto nan sinakoke kan karos, o koidong ong irail,
re en lalaue, o ngai lingarangar kaualap pa'rail; i
kin kame irail lel ong kanim en wai kan. 12 A ni ai
wiawia mepukat, o kokolang Damaskus ni manaman
en samero lapalap, 13 Maing nanmarki, nin sauas
i ap kilangadar nani al o marain eu sang nanlang,
me lingan sang katipin, me sensereda imp ai o me
iang ia kai. 14 Kit karos lao pupedier nani pwel, i ap
rongadar ngil eu, katitiki ong ia ni lokaia en Ipru: Saul,
Saul da me koe kamekame kin ia? Nan a pan apwal
ong uk, en tametame tek o. 15 Ngai ari idok: Is komui
Maing? Kaun o ap kotin masani: Ngai Iesus, me koe
kin kame. 16 Koe ari paurida, kasinenda, pwe i me I
pwaraki dong uk, pwen kasapwil uk ada, pwe koe
en papa o saunkadede men en meakan, me koe
kilangada, o meakan, me I pan kapwara dong uk. 17
O I pan dondoro sang uk ni pa en aramas akan o
men liki kan me I pan kadar uk wei ong, 18 Pwen
kapad pasang mas arail, pwe re en wuki sang rotorot,
wuki ong marain, o sang ni manaman en Satan ong
Kot, pwe re en lapwa sang dip ar akan, o ren ale ar
soso ren me kamakelekele kidar poson. 19 Ari maing
nanmarki Akripa, i sota sopeiki ong kasansal en
nanlang o. 20 Pwe mas i padaki ong toun Damaskus
o Ierusalem, o sap en Iudäa kan, o men liki kan, en
kalula o wuki ong Kot, o kapwaiada wan kalula mau.
21 Nan i me Sus akan saik ia kidi nan im en kaudok o,
o re song kame ia la. 22 Ari so, en Kot a kotin ieiang
ia, me i mimieki lao lel ran wet, padapadaki me tikitik
o me laud akan, o sota me i inda, i eta, me saukop
akan o Moses pil masanier, me pan wiaui: 23 Ieteten,
Kristus en kamekam, o me a pan men mas en me
pan iasada sang ren me melar akan, o padaki ong
toun wei o pil ong men liki kan duen marain o. 24 A ni
a kapung kila mepukat, pein i Pestus ap ngil laudeda
masani: Paulus, koe iakalar! Om sukusukul toto me
kapwepwe uk adar. 25 A Paulus kotin masani: I sota
iakalar maing isou Pestus, a i kin kida kasoi melel o
pung. 26 Pwe nanmarki kotin mangi duen mepukat; i
me i pil aima padapadakieki ong i, pwe i asa, sota
meakot, me a sota kotin ereki, pwe kaidin wasa rir,
me mepukat wiauier. 27 Nanmarki Akripa, komui
poson saukop akan? I asa, me komui kin poson. 28
Akripa ap masani ong Paulus: Me tar kis, a komui
pan kainong ong ia en saulangala. 29 Paulus masani:
I ngongki ong Kot, me komui o karos, me rongerong
ia ran wet, en dueta ngai, a iermen sal mata pot
et. 30 Nanmarki, o kopina, o Pernise, o me iang
irail kaipokedi wasa o, ap kotida, 31 O kelepala, ap
kapakaparok nan pung ar mamasani: Aramas men
et sota kin wiada me war ong kamela de salidi. 32
Akripa ap masani ong Pestus: Aramas men et pan
lapwada, ma a sota dorolang Sisa.

27 A LAO kileledier, me se pan serokelang Italien,
re kasilaki Paulus, o akai me salidi, kaun en
saunpei amen, me ad a Iulius, kisan pwin en Aukustus.
2 Kit ari kereda pon sop en Adramitien pot, me pan
supi ong kanim en Asien akan, me mi pon oror, ap
tang wei. Ari, Aristarkus, men Masetonien amen sang
Tesalonik iang kit. 3 Mandan ran o se leler Sidon. A
Iulius me kadek ong Paulus, ap mueid ong i, en kotila
ren kompokepa ko pwen kasarloleit. 4 Kit ari maselar
sang wasa o, ap tangatang panangen Sipern, aki ang
me u dong kit. 5 Kit tangatang kotela lepen sed en
Silisia o Pampilien, se ap lel ong Mira en Lisia, 6 I
wasa kaun en saunpei o diarada sop en Aleksandrien
pot, me pan maselang Italien, i ari kasau ong kit
poa. 7 A kit pwapwand kokola, pong toto meid apwal
ong kit lel ong Knidus, pwe ang me kawela; kit ari

tangatang panangen Kreta, tang wong Salmone. **8** A meid apwal at dauli wasa o; kit ari lel ong sap eu, me ad a Kapitau mau koren iong kanim Lasäa. **9** A ansau lao daulier o a apwalar ong sailok sili, aki ran en kaisesol daulier, Paulus ap kotin panaui o **10** Masani ong irail: Ol oko, i asaer me sailok wet pan suedela a pan apwal kaualap, kaidin ong audepan sop o sop eta, pwe pil ong maur atail. **11** A kaun en saunpei o liki saunilil o saumas en sop o sang masan en Paulus. **12** A kapitau me sota non mau ong sop en mimieta ni ansaun kapau. Koren iong karos ari men samala sang wasa o, o re song, ma re sota kak ong lel Pöniks, pwen mimita wasa o ni ansaun kapau, i kapitau en Kreta eu, me mi ni pali air o pali apang. **13** A ang lao udo sang pali air, re ap kiki ong, me re pan pwaida, ap apiada paipung ko tangala liman Kreta. **14** A madang melimel udo sang Kreta, me ad a alepip en kisiniang. **15** A ang lao kapeila sop o, o sop solar kak ong, kit ap nenenla o peila. **16** Ni at tangala panangen dake tikitik eu, me ad a Klauda, me tar kis, a se solar kak ong koledi pot o. **17** Irail apiada i, pwen kak piradi ong ni sop o, ap lilidi, pwe re masak re de serada nan Sirte, ap pungipungidok sili. **18** Kit lao pungipungidok sili kaualap, manda ap kamararadar sop o. **19** A ni ran kasilu irail kase kila pein pa arail kapwa en sop o. **20** Kadekadeo ran totola sota katipin o sota usu, o melimel kalaimun u dong kit, ap solar at kaporopor en pitila. **21** A kit lao kaisesol warailar, Paulus ap pwarada nan pung arail masani: Ol oko mak eta, komail en peiki ong ia er o so masel sang Kreta, pwe kitail ender lel dong kaupatail. **22** A met i panaui komail, en kaporopor mau, pwe sota me pan mela, sop eta me pan ola. **23** Pwe tounlang en Kot, me sapwilim a ngai, o me i kin papa, me kotida imp ai pong, **24** Kotin masani: Paulus, koe der masak, koe pan wisike wong ren Sisa. A kilang, Kot me kotiki ong uk er karos me iang uk. **25** Ari ol oko komail kaporopor mau, pwe i kin poson Kot, me a masan pan pwaida. **26** A kitail pan serada nin dake eu. **27** A lao pong ngaul pa pong lar, kit peipei sili nan sed Adria. Ni ailep en pong toun sop o kasauiada, me se koren iong sap eu. **28** A irail lao kasedi men song, re ap diaradar, me ngap rieisok, o re kaila ekis wasa o kasedi men song, re ap diaradar, me ngap eisoklimau. **29** A re masak, se de serada pon mat, rap kasedi paipong paieu sang ni murin sop, ap mauki en ran pasang, **30** A toun sop o lao men pitila sang nin sop o, o re apiedi pot apot nan sed, dene re pan kasedi paipong kai ni mon sop o, **31** Paulus ap masani ong kaun o saunpei kan: Ma mepukat sota pan mimieta pon sop o, komail sota pan kak dorela. **32** Saunpei kan ap leke sang pot o kasela o ari. **33** A lao pan ran pasang, Paulus ap panaui irail, ren manga, masani: Nan a pong ngaul pa pong lar, me komail kin auiaui o kaisesol o sota manga. **34** Ngai ari panauki komail, en manga, pwe i me komail pil pan piti kila. Pwe sota pit en mong pit pan pupedi sang amen komail. **35** A lao masanier met, ap ale prot, danke Kot mo'rail karos. I lao pilitiki pasang ap sak. **36** Irail karos ap kaporopor maular o pil manga. **37** A kit karos me mi nan sop o, me riepuki isiakan wonumen. **38** Irail lao medier, rap kamararadar sop o, kasedi ong nan madau korn. **39** A lao wasa ran pasang, re sasa sap o, A re diaradar kapitau eu, me mad mia; i wasa re lamedar en walang sop ia, ma re pan kak ong. **40** Irail lao leke sang paipong ko, rap kase ir ala nan madau, o lapwada padil akan, o apiadar serok en moa ni ang o, ap tangala ni oror. **41** Irail lao lel ong mad eu, sop o serada o solar mokid. Mon sop o tengela, a muri ola nan iluk kan. **42** Saunpei ko ap men kamela me salidi kan, pwe amen de pan pitila sang. **43** A kaun en saunpei o men dorela Paulus, ap sota mueid ong irail me re men wia o masani: Me asa pampap, en lusedi ong nan madau pap wong sap o. **44** A me tei kan pon tenap de kisan sop o. A ap pwaida, me irail karos dorelar o lel ong sap o.

28 KIT lao pitilar, se ap rongadar, me dake o adaneki Melite. **2** A men liki kan me kadek ong kit kaualap, pwe irail saunda kisiniai o kasamo kit karos, pweki katau moremor o pweki kapau. **3** Paulus lao wasai tui pena o kidi ong nani iai, serpent men ap lusadar sang nani iai pweki karakar o teng ong ni lim a. **4** A men liki ko lao udial man o a tengeteng ni lim a, re ap kasokasoi nan pung arail: Melel aramas men et me kamelar aramas, a piti sanger nan madau, ap rialar. **5** I ari sipede wong man o nani iai o sota mesued kot lel ong i. **6** Irail masamasan, ma a sota pan umposada de pupedi matala, a re lao masamasan warai o kilang, me a so suedi ong, re wukidalar ar lamelam o katitiki, me dene kot amen. **7** Saupeidi en dake o, me maraneki Puplius, kin sapaneki wasa o, kasamo o apapwali kit ran silu. **8** A sam en Puplius wononeki somau karakar o somau nta. I me Paulus koti dong re a kapakapaki, pwil lim a kan po a, kakeladar i. **9** Men en lao wiauier, karos me somau nin dake, ap kodo kakelailadar. **10** O re pil kaka kin kit kaualap. Kit lao maseldar, irail ari kidang pon sop o at kapinwar kasampwal. **11** A murin saunipong silu se iang sop en Aleksandrien pot, me mimi ni dake o ni ansaun kapau, me kilel en

mpor. **12** A se keredi Serakus o kairu wasa o pong
sili pong. **13** O sang wasa o se pidok tangatang lela
dong Rekium, o manda ang air irepokedo o pong
ta pong se lel ong Puteoli. **14** I wasa o se tu ong ia
saulang kai, me poeki re at, sen mondi re'rail pong isi
pong. Kit ari tangatang kokolang Rom. **15** O saulang
kan en wasa o lao rongadar duen kit, re ap kodo tu
ong kit Apipor o Tretapern; Paulus lao diar ir ada, ap
kapinga Kot o kaporopor maular. **16** Kit lao lel Rom,
kaun en saunpei ap pangalang kaun en silepa kan
me salidi ko, a Paulus me saladok kotikot wasa toror,
saunpei men me sinsila i. **17** Kadekadeo murin ran
silu Paulus ap molipe pena saumas en Sus akai.
Irail lao pokon penaer, a ap masani ong irail: Ri ai
ko, nan sota mesued kot, me i wiadar ong aramas,
de ong lamalam en sam atail akan, ari so, ngai me
salidi o pakadara dong ni pa en men Rom akan sang
Ierusalem. **18** Irail lao kalekalelapoki ia, ap men lapwa
ia dar, pwe sota dip ai, me i en kame kila. **19** A Sus
oko lao palian ia, i ap dorolang Sisa, kaidin ai men
mpimpäki toun sap ai. **20** I me i ekera komail ki pena,
i en kilang komail o kasokasoi ong komail, pweki en
Sus akan ar kaporopor, me i salikidi sal mata pot et.
21 Irail sapeng i: Sota kisin likau, me se ale sang
Iudäa duen komui, pil sota saulang amen, me kodido,
me kaire kin kit o kadedeki, me dip omui mia. **22** A se
men ronga sang komui duen omui lamelam, pwe se
ronger duen pwin wet, me re kin palian wasa karos.
23 Irail ari kileledi ong i ran eu, ap pokon dong re a
nan im en kairu. I ari kawewe ong irail o katitiki duen
wein Kot, kapakaparok ki ong irail Iesus sang nan
kapung en Moses o saukop akan, sang ni mansang
lel nin sautik. **24** Akai irail me kamelele a padak a
akai so. **25** Irail ari sota minimin pena nan pung arail,
re ap pur pasang ni en Paulus a katitiki masan pot
et: Melel, saukop Iesaia kopadar ren Ngen saraui
ong sam atail akan. **26** Masani: Ko wong ren aramas
pukat indada: Komail kin rong ap so lelapok ki o
ngingar, ap sota dedeki. **27** Pwe mongiong en aramas
pukat suedalar, o salong arail ponlar, o mas arail mair
penaer, pwe re de ngar kida wasa mas ar, o rong
kida wasa salong arail, o asaki nan mongiong arail o
sapaledo, o I en kakele ir ada. **28** Komail ari en asa,
me maur wot sang Kot mueidalang men liki kan o re
pil pan peiki ong. **29** I lao masanier mepukat, Sus oko
ap ko pasang o kapakaparok nan pung ar kaualap.
30 A Paulus kotikot nan im eu, me a kin isesa par
riau, o kasamo karos, me ko dong i, **31** Kaweweda
wein Kot o aima padapadaki duen Kaun Iesus Kristus
pwe sota me inapwiedi.

Men Rom

1 PAULUS ladun Iesus Kristus men, me paeker,
en wiala wanporon amen, me katoror ong papa
rongamau en Kot, **2** Me a kotin kopekidor sapwilim
a saukop akan nan kisin likau saraui kan. **3** Duen
sapwilim a Ol me kisan kadaudok en Dawid ni tiak
en pali uduk, **4** O me kadede kidar, me a Sapwilim
en Kot a manaman, duen a kotin iasadar sang ren
me melar akan ki Ngen saraui, Iesus Kristus atail
Kaun, **5** Me kit ale sanger mak o koa en wanporon,
pwen padaki ong men liki kan karos ni mar a, pwe
irail en poson o peik, **6** Pwe komail pil kisan irail, me
paeker dong Iesus Kristus. **7** Komail karos kompoke
pan Kot, me paeker me saraui kan, me mimi Rom
mak o popol sang ren Kot Sam atail o Kaun Iesus
Kristus en mi re omail! **8** Iet kaieu, i kin kapinga ai
Kot ki Iesus Kristus pweki komail karos; pwe omail
poson me kalok sili lel penang sap karos. **9** Pwe Kot,
me i kin papa ong ni ngen i ni ai padapadaki wei
rongamau en sapwilim a Ol, me saunkadede pai, me
i kin tamataman kin komail ansau karos, ngidingid
ni ai kapakap akan. **10** Ngidingideki ansau karos,
ma i sota pan kak pwarala re omail, ma iduen kupur
en Kot. **11** Pwe i inong iong udial komail, pwe i en
katungole kin komail ekis pwais ngenin, pwe komail
en tinainda. **12** Pwe i en kasarloleid re omail, pweki
atail poson ta ieu. **13** Ari, ri ai ol akan, i sota men, me
komail en sasa duen ai kileledier pan pak toto, en
pwar wong komail, ap saik pisoki ong, pwen diar ekis
wan ai dodok re omail, dueta ren wei tei kan. **14** Pwe
ngai me pwaipwand ong men Krik o men liki kan, o
ong me lolekong o me so lolekong kan. **15** Pwe duen
a pan kak pai, i men pil padaki ong komail men Rom
rongamau. **16** Pwe i sota kin namenok ki rongamau,
pwe i manaman en Kot, me kin kamaurela me poson
akan karos, Sus oko mas, ap pil men Krik. **17** Pwe i
me kin kasansaleda pung en Kot, me kin pwili sang
poson, pwen poson duen a intingidier: Me pung o
pan memaureki poson; **18** Pwe ongiong en Kot pan
sansaleda sang nanlang ong me doo sang Kot akan
o me sapung en aramas akan, me kin kawela melel
ni arail sapung. **19** Pwe duen me pwarada sang ren
Kot me sansal ong irail, pwe Kot me kotin kasansale
ong irail, **20** Pwe meakan me so sansal duen i, iet
akan, a manaman soutuk o pil duen a udan Kot sang
ni ansaun sappa wiauier, kin sansal kida sapwilim
a dodok kan, pwe solar pekid parail: **(aïdios g126)** **21**
Pweki irail asadar Kot, a re sota wauneki i duen me
kon ong Kot pil sota masak tol a, a re aklemai ong i,
mongiong sapung arail ap rotorotalar. **22** Irail akereki
pein irail ap lamponlar. **23** Irail kawukilar lingan en Kot
me so kak mor pasang, ong mom en aramas me kin
mor pasang o mom en manpir akai, o man aluki pa, o
man korop akan. **24** I me Kot kotin mueide kila irail, en
inong iong kasaminlar mongiong arail ni ar kasautela
pein war arail nan pung arail, **25** Me kawukila melel
en Kot ong likam, ap pongi o papa ong dipisou mon
Saun wia meakaros, me iasanai potepoteta amen.
(aiōn g165) **26** Nan i me Kot mueidela kin ir ong inong
sued akan, en lel ong arail li akan, en wuki sang
ira'rail, kaokaoe ira'rail. **27** Pil dueta ol akan liki sang
iran li, ap kalel nan pung arail; ol asada ol, me so
kon, ap pein kapokala nan war arail mangidi en ar
wiawia kan. **28** Nan duen irail kang kataman ong Kot,
Kot ap mueidalang irail, en kapitakaila kamom ong
wia meakan me sued, **29** Me dir en sapung karos,
morsued, norok kapwa, sempok, dir en peirin, lolap,
akamai, widing, weid, lidu mongin, **30** Pil en pan moli,
likinekine, kasenta Kot, kang kapunglol, aklapalap,
ponmaso, me kin diar me sued akan, so oke sam ar
o in ar, **31** Lampon, inausopousok, sempok, somak.
32 Re asa duen kapung pung en Kot, me kin wia
mepukat, pan mau ong mela, a kaidin i eta, pwe re pil
kin perenki irail, me kin wia mepukat.

2 NAN i sota pakid pa om, aramas amen koe, amen
amen me kin kadeikada, pwe ni om kadeikada
amen, pein koe me koe kin kariala, pwe koe, me kin
kadeikada, kin wiawia me dueta. **2** A kitail asaer, me
kadeik en Kot me melel ong ir, me kin wiada mepukat.
3 A dadue aramas amen koe, me kin kadeikada, me
kin wiewia mepukat, ap wiada dueta, koe kiki ong, me
koe pan piti sang kadeik en Kot? **4** De koe mamaleki
kalangan en Kot sapan, o a kanongama o papadake;
koe sota asa, me kalangan en Kot kamaterok uk
alang kalula? **5** A koe ni mongiong om me katiwo o
kakaluak, me koe ki penang uk ongiong ong ni ran
en ongiong o kasansal pan kadeik pung en Kot, **6**
Me pan kotin depuk ong amen amen duen a wiawia
kan. **7** Irail me kin dadaurata ni ar wiawia mau kan
o lingan, o indand, o me so kin mor pasang, maur
soutuk. **(aiōnios g166)** **8** A kamekam o wairok ong irail
me katiwo o so oke melel, a me kin oke sapung. **9** O
kanaudok o kalokolok ong aramas karos, me wiadar
sued, mas ong Sus akan ap lel ong men Krik. **10**
A lingan, o wau, o popol ong amen amen, me kin
wia mau, mas ong Sus akan o pil ong men Krik.
11 Pwe Kot sota kin lipilipil aramas amen. **12** Pwe
karos me wiada dip likin kapung, pan lokidokila likin
kapung, pil karos, me asa kapung, ap wiada dip,

pan pakadeikada pan kapung. 13 Pwe kaidin me
rongerong kapung kan pan pung kila mon Kot, a
me kin angada kapung pan pung kila. 14 Pwe ma
men liki, me sota arail kapung, ap pil wiawia tiak en
kapung sang nan pein irail, iei me irail, me sota arail
kapung pein kapung parail. 15 Me kin kasansaleda
wiawia en kapung me intingidier nan mongiong arail, i
me insen arail pil kadedeki o ar lamalam, me irail
sakara kida de kalole mau ki nan pung arail. 16 Lao
ran o, me Kot pan kotiki ong Iesus en kadeikada dip
okiok kan ren aramas akan, duen ai rongamau. 17
A ma koe adaneki Sus amen, me kin liki kapung
o suaiki Kot, 18 O asada kupur a, o koe pung kila
lamalam, ni om padapadaki sang nan kapung, 19
Koe me lameda, me koe itar ong, en kalua wei me
maskun akan, o kamarain pan me rotorot akan, 20 O
saunkaian pan me lampon kan, o saunpadak en kisin
seri kan, me asa tiak en lolekong o melel en kapung.
21 Ari, koe kin kawewe ong amen, ap sota kin kawewe
ong pein uk, o koe kin padaki me ren der pirap, a koe
kin pirap; 22 Koe kin inda, me aramas ender kamal, a
koe kin kamal? Koe kin suedeki dikedik en ani mal
akan, a koe kin pirap me sapwilim en Kot? 23 Koe kin
suaiki kapung, a koe kin kisang Kot waui ni om tiakedi
kapung? 24 Pwe mar en Kot kin mamale kila komail
ren men liki kan, duen a intingidier. 25 Pwe sirkomsais
me mau, ma koe angeda kapung; a ma koe tiakedi
kapung, om sirkomsais pan sosirkomsais. 26 Nan i,
me sosirkomsais, angada pung en kapung, daduen
a sosirkomsais so pan wadok ong i sirkomsais? 27
Ari, ma me udan sosirkomsais akan pan kapwaiada
kapung, re sota pan kadeik uk ada? Pwe koe kin mi
pan kisin likau o sirkomsais, ap tiakedi kapung o. 28
Pwe kaidin i Sus amen, ma pali liki ta, o pil kaidin i
sirkomsais, me sirkomsais liki nan uduk eta. 29 A i
Sus amen, me Sus en lole, o i sirkomsais, me mi
nan mongiong i, ni ngen e, a kaidin ni inting; me a
kapingepa sota mi ren aramas akan pwe ren Kot.

3 ARI, da me Sus akan paieki mon me tei kan de da
kadepan sirkomsais? 2 O me toto, ni song karos;
iet kaieu: Masan en Kot akan kanikid ong irail. 3 A
ma akai soposon a pil menda? Pwe ar soposon pan
kak kawela kalangan en Kot? 4 O so! Pwe Kot udan
melel, a aramas karos me likam duen a intingidier:
Ir eta me pung ni ar masan akan, o komui pan
kotin poedi ni ar pakadeikada. 5 A ma atail sapung
kaindinda pung en Kot, da me kitail en inda? Dadue,
Kot me pil sapung, pweki a kotin ongiong kida? I kin
lokaia ni tiak en aramas. 6 O so! Pwe ma iduen, Kot
pan kak kadeikada sappa? 7 Pwe ma melel en Kot
pwai kida ai likam kan, pwen kalinganada i, menda i
pan pakadeikada, dene dipan amen ngai? 8 A so
mau ong duen at indand sued, pwe akai kin inda,
me dene kit kin padaki wei: Kitail en wiada me sued,
pwen kareda me mau? Nan arail kalokolok me pung.
9 Iaduen atail pai mau sang arail? Kaidin, pwe se
kadededar, me Sus o men Krik karos mi pan dip, 10
Duen a intingidier: Sota me pung amen, sota amen.
11 Sota me lolekong amen, sota me kin rapaki Kot.
12 Karos me sapunglar, irail wiaki eu mamalar, sota
meamen, me kin wiada me mau, sota amen. 13 Tapin
wor arail me rasong sousou eu, me saikenta sarep
pena, lo arail me re liliapaki, wini en kamela mimi ni
oton ngi arail; 14 Au ar me dir en lalaue o katik, 15
Nä arail me marara ong kamela aramas; 16 Nan al
arail me dir en sued o mauk; 17 A al en popol me re
sasa; 18 Re sota kin masak Kot. 19 A kitail asaer,
me kapung o lolok ong, me kin papa kapung pwe au
karos en sapaimokid o sappa pon lodi ong kadeik en
Kot. 20 Ari mon Kot sota uduk me pan pung kila a
wiawia kapung, pwe kapung me dip kadiarok kidar;
21 A ansau wet pung en Kot sansaledar likin kapung
o kadede kidar kapung o saukop akan. 22 A pung en
Kot me pwili sang poson Iesus Kristus, ap lel ong
karos me poson. 23 Pwe sota lipilipil, karos me wiadar
dip o sota kak konodi lingan en Kot. 24 Irail pan pung
kila a mak sapan, pweki en Kristus Iesus a kotin dore
kitail lar, 25 Me Kot kotin kasansaledar en wiala mol
en kalangan ni poson nt'a, pwen kasansaleda a pung
ni a kotin lapwada dip en mas akan, me mier pan
papadake en Kot. 26 A ansau wet a kotin kadededa
a pung. Ieteten, me pein i me pung, ap pan kotin
kapungala karos me poson Iesus. 27 Ari, ia men
suaiki? A lokidokilar! Ren kapung da? En wiawia
kan? Kaidin, a ren kapung en poson. 28 Ari, iet me se
inda: Aramas en pung kila poson a kaidin wiawia en
kapung kan. 29 De Kot en men Sus akan arail Kot
eta? Kaidin pil Kot en men liki kan? Ei melel, pil en
men liki! 30 Ari, Kot me ta men, me kin kapung kila
me sirkomsais akan pweki poson, pil sosirkomsais
akan pweki poson. 31 Iaduen, kitail kin tiakedi kapung
pweki poson? O so! Pwe kitail kin kapwaiada kapung
o.

4 ARI, da me kitail en inda duen Apraam sam atail
ni pali uduk, da me a diaradar? 2 Pwe ma Apraam
pung kilar a wiawia kan, nan a men suaiki mia, a
kaidin mon Kot. 3 Pwe da me kisin likau masanier?
Apraam poson Kot, o i me wadok ong i kapunga pa.
4 A me kin keleki a wiawia kan, nan pwain a pan wad
ong i nin tiak en kusoned a kaidin ni mak. 5 A me sota

kin keleki a wiawia kan, ap poson i, me kin kapungala
me doo sang Kot akan, nan a poson me wadok ong i
kapunga pa i. 6 Duen Dawid kapaiaki aramas amen,
me Kot kotin kapungala likin a wiawia kan: 7 Meid
pai, me ar sapung kan lapwadar, o me dip ar akan
pwaipwaidier! 8 Meid pai ol o, me Kaun o solar pan
kapokoki ong dip a! 9 Ari, me sirkomsais eta, me pai
wet kin ko ong, de a pil itar ong me sosirkomsais?
Pwe kit me indada: En Apraam a poson me wadok
ong i kapunge pa. 10 Ari, iaduen a wadok ong i? Ni
a sirkomsaiselar de ni a sosirkomsaiselar? Kaidin
ni sirkomsais, pwe ni a sosirkomsais. 11 A a aleer
kilel en sirkomsais, men kadede a pung kilar poson,
me a anekier ni a sosirkomsais, pwen wiala sam en
me poson ap sosirkomsais akan karos, pwe pung
wet en pil wadok ong irail. 12 O pil wiala sam en me
sirkomsais akan. A kaidin arail me sirkomsais akan
eta, pwe pil en irail, me aluki poson ota, me mi ren
sam atail Apraam ni a sosirkomsais. 13 Pwe kaidin ki
kapung o me Apraam o kadaudok a aleer inau o, me
a pan sosoki sappa, a ki poson pung. 14 Pwe ma
irail, me men kapwaiada kapung o, pan ale soso,
nan poson me mal kot, o inau olar. 15 Pwe kapung
o kin kareda ongiong, pwe ma sota kapung, a pil
sota sapung. 16 I me pung pan tapi sang ni poson,
pwe karos en tapi sang mak; o inau ong kadaudok
o en tengeteng. A kaidin ir eta, me mi pan kapung
o, pwe pil karos, me mi pan poson en Apraam, me
sam en kitail karos. 17 Duen a intingidier: I wia kin uk
alar sam en wein sappa toto mon Kot, me a poson
me kin kamaureda me melar akan o molipei ir, me
saikenta mia, pwen miala. 18 I me poson, ap sota
kaporopor mia, pwen wiala sam en wein sappa toto,
duen a lokido: Nan iduen kadaudok om. 19 Ap sota
luetalar ni a poson o so lamelame, me war a melar,
pwe a koren iong saunpar epuki; pil sota lamelame
war en Sara a melar. 20 Pwe a sota peikasaleki inau
en Kot ki soposon, a a kakairida ni poson, o i me a
kin kapingaki Kot. 21 A asa melelia, me i kotin inauki
ong i, a pan kotin kapwaiada. 22 Nan i wadok ong i
kapunga pa. 23 Mepukat sota intingidier pweki i eta,
me a wadok ong i mepukat, 24 A pil pweki kitail, me
a pan wadok ong, ma kitail pan poson i, me kotin
kaiasadar Iesus atail Kaun sang ren me melar akan.
25 Pwe i me pangalar pweki dip atail, o a kotin iasadar
pwen kapung patail.

5 KITAIL ari pung kilar poson, ap popol ren Kot,
pweki atail Kaun Iesus Kristus, 2 Me kotin kasamo
kitail ki poson ong mak wet, me kitail aleer, ap
kaporopor o suaiki lingan en Kot, 3 A kaidin i eta, pwe
kitail pil suaiki at apwal akan, pwe kitail asa, me at
apwal akan kin kareda kanongama; 4 A kanongama
kin kareda kakairida, a kakairida kin kareda kaporopor;
5 A kaporopor sota kin kanamenokala, pwe limpok en
Kot me wudokidi ong nan mongiong atail ki Ngen
saraui, me kitail aleer. 6 Pwe ni atail luet Kristus
mata kin kitail, me doo sang Kot akan ni ansau
me kileledier. 7 Pwe iaduen, amen pan mekila me
pung amen? Ele pweki me mau amen, me amen
pan mekila. 8 A Kot kotin kasansaleda a limpok ong
kitail ni en Kristus a mata kin kitail lar, ni ansaun
atail dipan. 9 Melel kaualap, ansau wet kitail kapung
kilar nta; kitail ap kamaur kila i sang ni ongiong. 10
A ma kitail kalolamaui ong Kot ki en sapwilim a Ol
a matala ni atail imwintiti, nan melel kaualap murin
atail kalolamaui kitail pan dorela ki a ieias, 11 A
kaidin i eta, pwe kitail pil suaiki Kot ren atail Kaun
Iesus Kristus, me kitail paieki tom patail. 12 Ari, duen
aramas ta men, me dip tapiki dong sappa, ap tialang
mela, o mela lel penang aramas akan karos, pwe
karos me wiadar dip, 13 Pwe dip mi nan sappa mon
kapung, a sota kapung pan dip, ma sota kapung,
14 Ari so, mela wiauiada sang Adam lel Moses, pil
ren me so wiadar dip laud dueta sapung en Adam,
iei me mom en me pan pwarado. 15 A pai en mak
kaidin dueta dip, pwe ma dip en me ta men me toto
mekila, nan melel kaualap mak en Kot o pai en mak
sang ren aramas ta men Iesus Kristus itar ong me
toto. 16 A pai o kaidin dueta met, me wiauier ren
amen, me wiadar dip, pwe kadeik o tapi sanger me ta
men, pwen kalokolok, a pai en mak o kin lapwada dip
toto, pwen pungala. 17 Pwe ma dip en me ta men
mela poekidier, nan melel kaualap, irail me pan ale
mak o pai en pung, pan poedi o mamaureki me ta
men: Iesus Kristus. 18 A duen dip en me ta men
aramas akan karos me kadeik ki ong mela, i dueta
pung ta ieu itar ong kapung kila aramas akan karos,
en kamaurela. 19 Pwe duen sopeik en aramas ta
men me toto wia kilar dipan, iduen peik en me ta men
me toto pung kilar. 20 A kapung pil wiauier, pwe dip
en kadiarok kidar, a wasa me dip paraparada ia, iei
wasa mak o laude sanger. 21 Pwe duen dip dialang
mela, iduen mak o pung pan dialang maur soutuk ki
Iesus Kristus atail Kaun. **(aiōnios g166)**

6 ARI, da me kitail en inda? Kitail en dadaurata dip,
pwe mak en lalaudala? 2 O so! Pala kitail pan
dadaurata dip, me kitail mela sanger? 3 De komail
sota asa, me karos, me paptaise ong Kristus Iesus,
paptaise ong a matala? 4 Kitail ari iang i saredier
ni paptais ong mela, pwe duen Kristus kaiasa kidar

lingan en Sam sang ren me melar akan, iduen kitail en
pil weweideki ni maur kap. **5** Pwe ma kitail kaparoki
ong i ni a matala, nan kitail pil pan paroki ong i ni a
iasadar. **6** Pwe kitail asaer, me atail aramas maring
iang kalopuelar, pwe war en dip en mokonaidier,
pwe kitail solar papa dip. **7** Pwe me melar, maiodar
sang dip. **8** A ma kitail iang Kristus matalar, nan kitail
kamelele, me kitail pil pan iang i ieiasata. **9** Kitail
asa, me Kristus kotin iasadar sang ren me melar
akan, ap solar pan pur ong matala; mela solar pan
poedi i. **10** Pwe ni a kotin matalar, a kotin matalar
pan metapak pweki dip, a ni a kotin ieiasata, a kotin
ieiasadang Kot. **11** Iduen komail, komail en wia kin
komail me melar sang dip, ap memaur ong Kot ren
Kristus Iesus. **12** Ari, komail ender mueid ong dip,
en kaunda war omail luet; pwen papa a inong sued
akan. **13** Komail pil der mueid ong dip o kokon omail
akan, pwen men wia sapung a komail mueid ong Kot
pein komail, duen me kamauradar sang ren me melar
akan, o kokon omail akan en papa me pung ong
Kot. **14** Pwe dip sota pan kak poe komail edi, pwe
komail solar mi pan kapung, pwe pan mak. **15** Ari
da, kitail en wia dip, pwe kitail solar mi pan kapung,
a pan mak? O so! **16** Komail sota asa, ma komail
pan wiala pein komail ladu en peik, ari komail pan
ladu en me komail kin pepeiki ong? Ma dip komail
pan mekila, a ma peik, komail pan pung kida. **17** A
danke ong Kot pwe komail solar ladu en dip; pwe met
komail kin peiki ong tiak en padak me komail ianger
sang mongiong omail. **18** Komail ari maioda sang
dip, komail id wiala ladun pung. **19** Ngai me inda met
nin tiak en aramas, pweki luet en uduk omail. Pwe
duen omail pangalang kokon omail akan, en ladun
samin o sapung kan, pwen palian kapung, iduen
komail en pang ong kokon omail, en lidui me pung,
pwen sarauila. **20** Pwe ni ansau me komail ladun
dip, komail maio sang me pung. **21** A iaduen wan
mepukat ni ansau o, me komail kin namenokki ansau
wet? Pwe imwi pan mepukat mela. **22** A met komail
maiodar sang ni dip, ap id wialar ladun Kot, o omail
wan saraui mia o imwi pan maur soutuk. **(aiōnios g166)**
23 Pwe pwain en dip mela, a pai en mak en Kot maur
soutuk ren Kristus Iesus atail Kaun. **(aiōnios g166)**

7 DE ri ai kan, komail sota asa — i kin peidok ren me
asa kapung o — me kapung o kin poedi aramas
arain a memaur? **2** Pwe li amen, me a warok mia, kin
kaupingki kapung en a warok arain a memaur. A ma
a warok melar, a muei sanger kapung en a warok. **3**
A ma a pan paudeki amen ol ni a warok memaur,
a pan adaneki kamal amen; a ma a warok melar,
a muei sanger kapung, ap sota pan kamal amen,
ma a pan pur ong amen ol. **4** Ari ri ai kan, iduen pil
komail mekilar kapung o pweki war en Kristus, pwen
wiala nain amen, iet, me iasadar sang ren me melar
akan, pwen kaparapar ong Kot. **5** Pwe ni at kekeideki
tiak en pali uduk, inong en dip me kelail nan kokon
atail pweki kapung o, pwen kaparapar ong mela. **6** A
met kitail muei sanger kapung o, pwe sal pat ong
mela olar, pwe kitail en papa ong tiak kap en ngen, a
kaidin ong tiak maring en inting. **7** Ari, da me kitail
en inda? Me dip kapung o? O so! A i pan sasa dip,
ma so kapung. Pwe i pan sasa duen inong sued,
ma kapung so kalok kidar: Koe der norok! **8** A dip
kadiarok kidar kusoned, ap kainong ong ia song en
inong sued karos, pwe ma sota kapung dip mela. **9**
Pwe mas o i sota mi pan kapung, ap mamaureta,
a kusoned lao mia, dip ai ap diarokadar. **10** A ngai
melar; kusoned, me loki dong ia, pwe i en maure
kida, kare ong ia mela. **11** Pwe dip kadiarok kidar
kusoned liapai ia dar, ap kame ia lar. **12** Ari, kapung o
me saraui o kusoned me saraui, a pung o mau. **13** A
iaduen me mau kot kare ong ia mela? O so! A dip en
sansale kida me kamau o ni a kare ong ia mela, pwe
dip en sansale kida kusoned. **14** Pwe kitail asa, me
kapung o me ngenin, a ngai me uduken o netilang
dip. **15** Pwe i sota asa, da me i en wia. Pwe kaidin
me i mauki, me i kin wiada, a me i kin suedeki, iei me
i kin wia. **16** Ari, ma i kin wiada, me i kang wia, nan
i kin kasansaleda, me kapung me mau. **17** A ma i
wiadar, me i sota men wia, kaidin ngai me wiadar, a
dip me mimi lol i. **18** Pwe i asa, me sota mau kot mi
lol i nan uduk ai, pwe i kin men wiada me mau, a en
angada me pung i sota kak ong. **19** Pwe me mau
o, me i men wiada, i sota kin kapwaida, a me sued,
me i kang, i me i kin wiada. **20** A ma i wiada, me i
so men wiada, kaidin ngai me wiada, a dip me mi
lol i. **21** Iet me kapung kadiarok ong ia: Ni ai men
wiada me mau, me sued mimi re i. **22** Pwe i kin mauki
kapung en Kot pali lol en aramas. **23** I ap diaradar eu
kapung ni ai kokon akan, me kin palian kapung en
loli, ap kalua ia di pan kapung en dip, me mi nan ai
kokon akan. **24** O ngai aramas luet amen! Is me pan
kamaio wei ia sang ni war mela wet! **25** I danke Kot
pweki Iesus Kristus atail Kaun. Nan lol i i kin papang
kapung en Kot, a ni pali uduk kapung en dip.

8 ARI, solar me mau ong pakadeikada, me mi ren
Kristus Iesus. **2** Pwe kapung en Ngen en maur ren
Kristus Iesus kamaio ia da sang ni kapung en dip o
mela. **3** Pwe me kapung sota kak ong, aki a luete kila
pali uduk, iei me Kot kotin wiada ni a kotin poronedo

sapwilim a Ol ni mom en uduk en dip, pweki dip, pwen
kadeikada dip ni pali uduk. 4 Pwen kapwaiada pung
en kapung re atail, me sota weideki pali uduk a pali
Ngen. 5 Pwe me kisan pali uduk, kin lamelame duen
inong en uduk, a me kisan pali Ngen, kin lamelame
duen inong en Ngen. 6 Pwe tiak en uduk iei mela, a
tiak en Ngen maur o popol. 7 Pweki tiak en uduk
kin palian Kot, pwe a sota kin duki ong kapung en
Kot, pwe a pil sota kak ong. 8 A me kisan pali uduk,
sota kak konekon ren Kot. 9 A komail kaidin kisan
pali uduk, pwe kisan pali Ngen, ma Ngen en Kot
kotikot lol omail. A me sota aneki Ngen en Kristus, i
kaidin sapwilim a. 10 A ma Kristus kotikot lol omail,
war mekilar dip, a ngen memaureki pung. 11 A ma
Ngen o, me kaiasadar Iesus sang ren me melar akan,
kotikot lol omail, nan i me kaiasadar Kristus sang ren
me melar akan, pil pan kamaureda war omail mela ki
Ngen e, me kotikot lol omail. 12 Ari ri ai kan, kitail
solar pwaipwand ong pali uduk, pwen kapwaiada
inong en uduk, 13 Pwe ma komail memaureki uduk,
komail pan mela, a ma komail pan kamela wiawia en
pali war ki Ngen, komail pan memaureta. 14 Pwe
karos me weweideki Ngen en Kot, nan irail seri en
Kot akan. 15 Pwe kaidin ngen en ladu, me komail
aleer, pwen pur ong masak, a Ngen en seri, me
komail aleer, me kitail kin eker kida: Apa, Sam! 16
Pein ngen o kotin iang ngen atail kadedeki, me kitail
seri en Kot akan. 17 A ma kitail seri kan, nan kitail pil
seri en soso, seri en soso en Kot o kisan toun soso
en Kristus, ma kitail iang kamekam, kitail pil pan iang
linganla. 18 Pwe i asaer, me kamekam en ansau et
sota mau ong en kaparoki ong lingan kokodo, me pan
kasansaledang kitail, 19 Pwe audepan sappa poden
anane kaualap papasan en seri en Kot ar pan maioda.
20 Pwe audepan sappa o pangalang mela, kaidin
pweki pein insen arail, a pweki i, me pang ir alang
kaporopor. 21 Pwe audepan o pil pan maioda sang ni
a lidulidui ong tiak en soredi, ong maio en lingan en
seri en Kot akan. 22 Pwe kitail asaer, me audepan
sappa karos kin sangesanglol o mimi pan wairok en
naitik lao lel met. 23 A kaidin irail eta, pwe kitail pil
iang, me mesenin Ngen, pil pein kitail kin sangesang,
auiaui lao ansau en pali war atail ar kawilikapada. 24
Pwe kitail kamaurelanger kaporopor. A kaporopor me
sansal, i kaidin kaporopor; pwe me amen kin ududial,
menda en kaporoporeki? 25 A ma kitail kaporoporeki,
me kitail sota udial, kitail kin kanongama auiauieta. 26
Pil Ngen o kotin sauasa kitail ni atail luet akan, pwe
kitail sasa, da me kitail en poeki, o da me kon ong,
pwe pein Ngen o sangesangelol o laolao kin kitail.
27 A me kin kotin kasauiada mongiong akan, mangi
duen kupur en Ngen, pwe a kin kotin laolaoki saraui
kan duen tiak en kupur en Kot. 28 A kitail asa, me
karos kin kamauiala me pok ong Kot akan, irail me
paeker duen ar kileledier. 29 Pwe me a kotin piladar
mas o, iei me a pil kotin kileledier, en tialang mom en
sapwilim a Ol, pwe a en meseni nan pung en ri a kan.
30 A me a kotin kileledier mas o, a pil kotin waronge
irail edo, a me a kotin warongedor, a pil kapung irail
alar, a me a kapungalar, a pil kotin kalingan irail
adar. 31 Ari, da me kitail en sapenki mepukat? Ma
Kot iang kitail, is me pan kak palian kitail? 32 I me
sota kotin kasampwaleki sapwilim a Ol, pwe a kotiki
wei en wiliandi kitail, dadue, a so pan kotin sapan
iangaki dong kitail meakaros? 33 Is me pan kapung
ong en Kot a piladar akan? Pwe Kot eta, me kotin
kapungada; 34 Is me pan kadeikada? Pwe Kristus
me matalar, me pil kaiasada o me pil kaipokedi ni pali
maun en Kot, o me pil kin laolao kin kitail. 35 Is me
pan irawei sang kitail ni limpok en Kristus? Ansau
apwal, de masak, de kamekam, de isesol, de kiliso,
de kamasak, de kodlas? 36 Duen a intingidier: Pweki
komui kit kamekame kilar kaukaule, kit me wadok ong
sip akan, me kileledier ong kamela. 37 A ni mepukat
karos kitail me poedier kaualap pweki i, me pok ong
kitail er. 38 Pwe i asa, me kaidin mela, de maur, pil
kaidin tounlang kan, de saupeidi, pil kaidin men met,
de men mur, de me manaman akan, 39 Pil kaidin men
poe, de men pa, de okotme pan kak irawei sang kitail
ni limpok en Kot, me mi ren Kristus Iesus atail Kaun.

9 NGAI kin lokaia melel ren Kristus, o i sota kin
likam, pwe insen ai o Ngen saraui kadede ia da,
2 Me i kin patautau o insensued nan mongiong i
kaukaule. 3 Pwe pein ngai inong iong en riala, pwen
dooki wei sang Kristus pweki ri ai kan ni pali uduk. 4
Iei men Israel me udan seri en Kot, me ar lingan, o
inau kan, o kapung, o upa Kot, o kokop akan mia,
5 Me samaneki sam atail akan me Kristus pil tapi
sang ia ni pali uduk a, me poedi meakaros, iei Kot
me iasanai kokolata, amen. (aiōn g165) 6 Pwe kaidin
dene masan en Kot so pwaida, pwe kaidin karos men
Israel, me tikidar Israel; 7 Pil kaidin karos seri kan,
me kisan kadaudok en Apraam; pwe sang ren Isaak
kadaudok om pan tapi sang ia. 8 Ari, kaidin irail seri
en Kot akan, me seri kan ni tiak en uduk, a seri en
inau kan pan wad ong kadaudok o. 9 Pwe i masan,
masan en inau eu: Ni ansau o I pan kodo, a Sara
pan naitikada seri ol amen. 10 A kaidin i eta, pwe pil
Repeka lao lisean ong sam atail Isaak. 11 Pwe ni
ansau seri ko kaikenta ipwidier, o pil kaikenta wiadar
meakot mau de me sued, o pwe kupur en Kot en

pwaida, kaidin ni wiawia a ni lipilipil ren me piladar
o, 12 A kotin masani ong i: Me laud o pan papa me
tikitik! 13 Duen a intingidier: Iakop me I pok ong er, a
Esau me I likidmalielar. 14 Ari, da me kitail en inda?
Kot me sapung? O so! 15 Pwe a kotin masani ong
Moses: I pan maki ong, me I men maki ong, o I pan
pokepoke, me I men pokepoke. 16 Ari, sota katepa,
ma amen pan pein inong iong de tange wei, a ma
Kot pan kotin maki ong amen. 17 Pwe kisin likau me
katitiki ong Parao: Nan iet me I kilele uk adar, pwe
I en kasale kida uk ai manaman, o pwe mar ai en
indandeki sili ni sap akan karos. 18 Ari, a kin kotin
maki ong, me a kotin kupura, ap kapitakaila, duen
me a kotin mauki. 19 Koe ap pan indang ia: Ari da
me a kailong kin ia? Pwe is me kak palian kupur
a? 20 Ei melel aramas koe, is koe, me men palian
Kot? Da, dipisou pan indai ong me wiadar i: Menda
koe wiai ong ia momuei? 21 Pala saun wiada dal
sota manaman ong, en wia kida lopon en pwel ota
dal eu me kaselel, de eu me sakanekan? 22 A Kot
kotin kanongama ong dal sued akan, me wiauier ong
lokidokila, ni a men kasaleda a ongiong o manaman,
23 O a pil men kotin kasaleda a dir en lingan ki dal
en a mak kan, me a kotin kaonopadar mas o en
linganla. 24 Iei kitail, me a kotin warongdo, kaidin
sang ren Sus akan eta, a pil sang ren men liki kan.
25 Duen a pil kotin masanier nan puk en Osea: I pan
kaadaneki irail, me kaidin nai, nai aramas akan, o
me so kompoke pai, kompoke pai. 26 A pan wiaui
wasa o me a loki ong irail: Komail kaidin nai aramas,
i wasa re pan adaneki seri en Kot ieias. 27 A Iesaia
likelikwir duen men Israel: Ma seri en Israel akan pan
rasong pik en oror, lua ta pan maurela. 28 Pwe a pan
kotin kairela sapwilim a dodok o kamode kila ni a
pung, pwe Kaun o pan kotin wiada dok motomot nin
sappa. 29 O duen Iesaia masanier mas o: Ma Kaun
Sepaot so nikideki ong kitail kaparapar, kitail pan
dueta Sodom o Komora. 30 Ari, da me kitail en inda
duen men liki kan me sota rapaki pung, re diaradar
pung, a pung eu, me tapi sang poson. 31 A men Israel
me inong iong kapwaiada kusoned en pung, ap sota
konodi kusoned wet. 32 Pwekida? Pweki a sota tapi
sang ni poson a ni wiawia kan, pwe irail dipikelekeleki
takai en dipikelekel. 33 Duen a intingidier: Kilang, I
pasonedi takai eu nan Sion, takai en dipikelekel eu
o paip en kamakar. A me pan poson i, a sota pan
sarodi.

10 RI ai kan, inong en mongiong i, o ai ngidingid
kin irail ong Kot pan dore ir ala. 2 Pwe ngai
kadede parail, me re kin nantiong Kot, ap sasa tiak.
3 Pwe re sasa pung en Kot, ap sosong kapwaiada
pein arail pung, ap sota duki ong pung en Kot. 4 Pwe
Kristus kaimwisok pan kapung o; karos me poson en
pung kila. 5 Pwe Moses masanier duen pung en me
pwili sang kapung o: Aramas o, me kapwaiada song
pukat, a pan maur kila. 6 A iet me pung, me pwili
sang poson, kin inda: Der inda nan mongiong om:
Is me pan daudala nanlang? Iet wewe: En wadido
Kristus. 7 De is me pan daudi wasa lol? Iet wewe: En
wadado Kristus sang ren me melar akan. **(Abyssos g12)**
8 A da me a kin inda? Masan o me koren iong uk, a
kin mi nan au om o nan mongiong om; iei masan
en poson, me se kin padaki wei. 9 Pwe ma koe pan
kadedeki au om Iesus, me i me Kaun, ap poson nan
mongiong om, me Kot kotin kaiasadar i sang ren me
melar akan, koe ap pan doro kila. 10 Pwe poson kin
tapi sang nan mongiong o, pwen pung kila, o kadede
kin tapi sang nan au o, pwen maur kila. 11 Pwe kisin
likau me masani: Amen amen me pan poson i, sota
pan soredi. 12 Pwe sota irair eu nan pung en men
Sus o men Krik, pwe Kaun en irail karos me ta men,
me dir en kalangan ong karos, me kin likwir ong i; 13
Pwe amen amen me likwir ong mar en Kaun o pan
dore kila. 14 A iaduen, irail pan likwirlang i, me irail
sota poson? A iaduen, irail pan kak poson i, me re
saikenta rong? A iaduen irail pan kak rong, ma sota
saunpadak? 15 A iaduen, irail pan kak padaki wei,
ma re sota pan pakadarala? Duen a intingidier: Meid
pai nä en me padaki rongamau en popol, me padaki
rongamau en me mau kan! 16 A kaidin karos me
peiki ong rongamau. Pwe Iesaia masani: Maing, is
me kamelele at padak? 17 Ari, poson kin pwili sang
padak, a padak kin pwili sang masan en Kot. 18 A
ngai me inda: Irail sota rongadar? O ei! Pwe ngil arail
leler sap karos, o ar padak lel ong irair en sappa.
19 A ngai me inda: Israel sota wewekier? Pwe iet
kaieu, me Moses masani: I pan kasarowei kin komail,
me kaidin nai aramas, o I pan kamakara kin komail
aramas pweipwei kan. 20 A Iesaia kelail masani: Ngai
me kadiarokada sang ren me sota rapa kin ia, o Ngai
me pwara dong, me sota idok ia. 21 A kotin masani
duen Israel: Kaukaule I kapawei pa i kat ong aramas
katiwo o kangudi kan.

11 ARI, iet me i men inda: Kot kalikalar sapwilim
a kan? O so! Pwe ngai pil kisan men Israel, o
kadaudok en Apraam, o kainok en Peniamin. 2 Kot
sota kalikalar sapwilim a kan, me a kotin piladar mas
o. De komail sota asa, da me kisin likau masanier
duen Elias ni a kadipa men Israel mon Kot masani:
3 Maing, irail kamelar sapwilim ar saukop akan, o

karongk pasang sapwilim ar pei saraui kan, a ngai ta
me lua, a irail pil rapakin ia, pwen kame ia la. 4 A
da me Kot kotin sapengki i? Ngai me kanikidi ong
ia ol isikid me so kelepuki ong Paal. 5 Nan iduen
ansau wet: Luan me piladar akan mia pweki mak en
Kot. 6 A ma pweki mak, nan kaidin pweki wiawia kan;
pwe ma iduen, mak solar pan mak. 7 Ari, iaduen
mepukat? Me men Israel raparapaki, re sota diaradar,
a me piladar akan diaradar, a me tei kan kapitakailar.
8 Duen a intingidier: Kot kotiki ong irail ngen en men
mair, o por en mas akan, pwe ren der kilang wasa,
o salong akan, pwe ren der rong wasa lao lel ran
wet. 9 O Dawid masani: Arail tepel en wiala insar
parail, o litip arail, o kapup parail, o karia parail. 10
Mas arail en rotorotala, pwe ren der kilang wasa, o
irail en kakos pena kokolata. 11 Ari, iet me i men
inda: Irail dipikelekel pwen pupedi? O so! A pweki
arail pupedi, en id kamaurela men liki kan, pwen
kapopot kin irail do. 12 Ari, ma arail pupedi id pai ong
sappa, a arail momalar id pai ong men liki kan, ia
wan pai, ma irail karos pan sapaledo! 13 Pwe men liki
komail, me i men padaki ong, pwe ngai wanporon
en men liki kan, i men kaindinda ai dodok. 14 Pwe
ma i kak ong, i pan kainong irail, me kit eu ni pali
uduk pwe akai re'rail en dorela. 15 Pwe ma arail
kalikilar id kalamalam maula sappa, arail kasapaledo
so pan kamaurela sang ren me melar akan? 16 A
ma kalap me saraui, plaua amas pil pan saraui; o
ma kalaua me saraui, ra kan pil pan dueta; 17 A ma
ra kai tapengok sang, a koe ni om wos mal id peus
iong, ap iang nim pil en tuka o iang maurki kalaua, 18
Koe ap der suaiki ong ra kan! A ma koe suaiki ong
irail, kaidin koe me kin wa kalaua, a kalaua kin wa uk.
19 Koe ap pan indada: Ra kan tapengok wei sang,
pwe i en id peus ong. 20 Me pung; soposon, me re
tapengok kilar, a poson, me koe maur kila, koe der
aklapalap a masak! 21 Pwe ma Kot kotin muei sang
udan ra kan, kalaka, pwe ele a pil pan muei sang uk!
22 Ari, kilang kalangan o ongiong en Kot; ongiong ong
irail, me salongalar, a kalangan ong uk, ma koe pan
dadaurata a kalangan, a ma so, koe pil pan tapengok
sang. 23 A pil irail, ma irail sota pan mimieta ni arail
soposon, re ap pan peus sapal, pwe Kot kotin kak
ong kapure irail do. 24 Pwe ma koe lepuk sang ni
tuka olip mal, ap peus sapal ong tuka olip mau, a
iaduen udan ra mau kan, re sota pan kak pur ong
udan ar tuka? 25 Ri ai kan, i men, komail en lelapok
ki kaponepon wet, pwe komail de aklolekong, duen
apali en Israel me kapitakailar, lao lel ansaun irail me
pilipildar ren men liki kan pwarador. 26 Men Israel
karos ap pan maureda, duen a intingidier: Amen pan
kotido sang Sion, me pan kawela karos me doo sang
Kot akan ren lakop. 27 Pwe iet ai inau ong irail, i lao
lapwa sang irail dip arail akan. 28 Iran rongamau
irail me imwintiti pweki komail, a iran lipilipil irail me
kompokepa kan pweki sam akan. 29 Pwe Kot sota
kin kalukila a pai en mak akan de me a kotin piladar.
30 O duen komail, me pil sota poson Kot mas o, a
met komail aleer mak, pweki arail soposon. 31 Iduen
irail me sota poson mak, me komail diaradar, iei me
re pil sota diaradar mak en Kot. 32 Pwe Kot me kotin
kapata pena irail karos ni soposon, pwen mak pena
ong karos. (eleēsē g1653) 33 O meid laud erpit en Kot
o a kotin mangi meakaros, sota me kak weweki a
kadeik kan, de pameda al en a wiawia kan! 34 Pwe is
me asaer kupur en Kaun o, de is me padaki ong i
meakot? 35 De is me ki ong i meakot, pwen depuk
ong i? 36 Pwe meakaros tapi sang re a, o mia pweki
i, o wiai ong i, lingan en ko ong i kokolata! Amen.
(aiōn g165)

12 RI ai kan, i ap panaui komail pweki kalangan
en Kot, komail en kida war omail, pwen wiala
mairong maur, me saraui o kaperenda kupur en Kot,
iei omail kaudok me pung. 2 Komail der kaalemongin
sappa, a komail en kawilikapada lol omail, pwe komail
en kak kasauiada, da me kupur en Kot, me mau o
kaperen, o unsok. (aiōn g165) 3 Ki mak, me i aleer, i
indang amen amen nan pung omail, ender inong iong
pein i, laude sang me kon ong, a en lamelame me a
en pung, duen Kot kotin nek ong amen amen wan a
poson. 4 Pwe duen ni pali war atail kokon toto mia, a
dodok en kokon akan kaidin dupeneta, 5 Iduen kitail
me toto, war ta ieu ren Kristus, kitail ap kokon pena
nan pung atail. 6 Atail pai en mak akan mia ap toror
pasang, duen mak o me kitail aleer: Ma deideikop
kitail en kokopada duen wan poson, 7 O ma dodok eu,
kitail en kolekol atail dodok; o ma saunpadak amen, i
en wiada padak, 8 Ma amen kin panaui, i en panaui,
ma amen kin kisakis wei, a en opampap, ma kaun
amen, a en kanekanaiong, ma amen, kin kalangan, a
en peren kida. 9 Omail limpok ender sapung, tateki
me sued, tengeteng ni me mau. 10 Omail limpok
pena en tapi sang mongiong omail; wauneki amen,
mon a pan waune kin uk. 11 Der tanganga ni omail
dodok; ngen omail en inong iong dodok ong Kaun o.
12 Peren ni kaporopor; kanongama ni ansau apwal;
podidi ong kapakap. 13 Kisakis ong saraui samama
kan; kasamo ki peren. 14 Kapaiada me kin paki
komail; kapaiada o der kariala. 15 Perenda ren me
popol akan; o sangesang ren me sangesang kan. 16
Komail minimin pena ni omail lamelam, der inong

iong meakot me lapalap, a inong iong me tikitik;
komail der aklolikong. 17 Komail der depukki ong en
amen a me sued me sued, a inong iong me kon ong
aramas akan karos. 18 Ma a pan kak pa omail, polaul
ong aramas akan karos. 19 Kompoke pai ko, komail
der pein depuk, o komail der madang makar, pwe a
intingidier: Ai depuk, Ngai me pan depuk, me Kaun
o kotin masani. 20 Ari, ma om imwintiti amen men
mangadar, kamanga i; ma a men nim piladar, kanim
pileda, pwe ma koe pan wia mepukat, nan koe ap
pan ki penang mong a kol molus. 21 Koe der lodi ong
me sued, a poekidi me sued me mau.

13 AMEN amen en upa kaun akan, me kin poe
irail edi, pwe sota kaun akan me sota sang
ren Kot, a wasa kaun akan mia, nan irail me ren
Kot. 2 Ari, me pan katiwo ong kaun akan kin katiwo
ong kusoned en Kot, a me katiwo kan, pan lodi ong
kapung. 3 Pwe saupeidi kan sota kin kamasakki, me
kin wia mau, pwe me kin wia me sued. A ma koe
sota men masak kaun akan, en wiada me mau, koe
ap pan indandeki pa'rail. 4 Pwe a papan Kot o iei me
mau ong uk, a ma koe wia me sued, masak, pwe a
sota kin wa mal kodlas. Pwe a papan Kot o, pwen
kame me wia sued. 5 Iei me komail en peiki ong, a
kaidin pweki kamekam a pweki insen omail. 6 Iei me
komail pil wiai ong nopwei, pwe irail me papan Kot,
me kin kaukaule papa wet. 7 Komail ari kapungala
omail pwaipwand ong amen amen! Taksis ong me
taksis kin wiaui ong, nopwei ong me nopwei kin wiaui
ong; masak, me masak kin ko ong; ki ong wau, me
wau kin ko ong. 8 Der pwaipwandeki meakot ong
amen; iet eta: Omail limpok pena, pwe me kin pok
ong amen, kin kapwaiada kapung o. 9 Pwe iet akan:
Koe der kamal! Koe der kamela aramas! Koe der
pirap! Koe der norok! O ma pil eu kusoned mia, iet
orlepa: Koe en pok ong men imp om due pein uk! 10
Limpok sota kin wia sued ong men imp a. Ari, limpok
audepan kapung. 11 O pil met: Kitail en dedeki duen
ansau o, pwe auer leler, me kitail en pirida sang mair,
pwe ansaun atail dorela me koren sang ni tapin atail
poson. 12 Pongpong daulier, a ran me korendor. Kitail
en pwilikidi wiawian rotorot akan, ap ale tatan marain.
13 Kitail en kekeid ni tiak mau, pwe ni ran; der kaped
en manga de kamom soko, der samin de saut, de
luak, de peirin. 14 A komail ale Kaun Iesus Kristus,
o der kangongala pali uduk, pwen angeda a inong
sued.

14 KOMAIL apwali me luet ni poson o der kaping
irail ada. 2 Amen kin lamelame, en kangkang
song karos, a me luet kin kangkang wan tuka. 3
Meamen me kin kangkang, ender mamaleki, me sota
kin kang; o me so kin kangkang, ender kadeikada me
kin kang, pwe Kot kin apapwali i. 4 Pwe is koe, me
kin kadeikada en amen a ladu, pwe ma a pan uda
de pupedi a pan nain a saumas eta. Melel, a pan pil
uda, pwe Kaun o me kotin kak ong kauada i. 5 Amen
kin pilada a ran kasampwal mon me tei kan, a amen
ran karos dupeneta re a; a amen amen en pung ni a
lamelame. 6 Meamen me moaki ran eu, Kaun o me a
moaki ong, me kin manga, Kaun o me a manga ong,
pwe a kin dangke Kot, o me sota manga, nan Kaun o
me a so manga ong, ap kin danke Kot. 7 Pwe sota
meamen re'tail kin memaur iong pein i, o sota me kin
mela ong pein i. 8 Pwe ma kitail memaur, Kaun o me
kitail kin memaur iong, o kitail mela, Kaun o me kitail
pan mela ong, ari, kitail memaur de mela, sapwilim en
Kaun o kitail. 9 Pwe i me Kristus matalar ap iasadar,
pwen kaunda me melar o memaur akan. 10 Ari,
menda koe kin kadeikada ri om? De koe, menda koe
mamaleki ri om? Pwe kitail karos pan wisikelang mol
en kadeik en Kot; 11 Pwe a intingidier: Kaun o kaukila
pein i masani: Nä karos pan kelepuki ong ia, o lo
karos kadede Kot. 12 Nan i kitail karos pan weokada
pein kitail ong Kot. 13 Kitail ari ender kadeikada
amen amen; a mak eta, kitail en kadeikada iet akan,
ender ki ong ri atail kasasepa de men kamakar. 14
Ngai me lamedar o asadar pan Kaun Iesus, me sota
okotme me udan samin; a meamen, me kasamineki
meakot, nan i me samin ong. 15 Pwe ma ri om pan
insensuedeki om kisin manga, koe sota kin weweid
nin tiak en limpok; ender kawe kila om manga i, me
Kristus mata kilar. 16 Komail ari kalaka, pwe omail
wiawia mau de kalok sued: 17 Pwe wein Kot kaidin
manga o nim, a pung, o popol, o peren ren Ngen
saraui. 18 Pwe me kin papa Kristus ni mepukat, i
me pung ren Kot o pil konekon ren aramas akan.
19 Kitail ari en inong iong meakan, me kin kareda
popol o kamakamaui kitail pena amen amen. 20
Koe ender kawe kila kisin manga wiawia en Kot.
Ari, karos me min, ap sued ong aramas amen, me
luet ap mangamanga. 21 Me mau, koe ender kang
uduk de nim wain, de wia meakot, me ri om ol pan
pupe kidi, de makaraki, de kaluete kila. 22 A ma om
poson mia ni mepukat, ari kamaui pein uk mon Kot.
Meid pai, me sota kin kadeikada pein i ki meakan,
me a kin kasampwaleki. 23 A meamen, me peikasal
ap manga, me pakadeikadar, pwe a sota tapi sang
poson. A karos me sota kin tapi sang poson, iei dip.

15 A MAK eta, kitail kelail akan, en sauasa me luet
akan, ap der peren ki pein kitail. 2 Amen amen

kitail en pok ong men impa, pwen kamauiala i. 3 Pwe
Kristus pil sota kin pok ong pein i, a duen intingidier:
Pakainak en me kainaki komui, me I dikidier raui. 4
Pwe karos me intingidier mas o, me intingidier, pwen
padaki dong kitail, pweki kanongama o kamait en kisin
likau kan kitail en kaporopor. 5 Ari, Kot en kanongama
o kamait en kaminimin komail pena duen Kristus
Iesus. 6 Pwe komail en kalinganada Kot o Sam en
atail Kaun Iesus Kristus ni lamalam ta pot o au ta ieu.
7 I me komail en apapwali pena dueta Kristus me
kotin kasamo komail ong lingan en Kot. 8 Pwe ngai
inda, me Iesus Kristus wialar papan sirkomsais pweki
melel en Kot, pwen kapwaiada inau kan ong sam
akan. 9 Pwe men liki kan en kalinganada Kot pweki a
mak duen a intingidier: I me I pan kadededa komui
ren men liki kan o kauleki mar omui. 10 O pil eu me a
kotin masani: En popol komail men liki kan iangaki
sapwilim a aramas! 11 O pil eu: Kapinga Kaun o,
komail men liki kan karos o kalinganada i, komail wei
karos! 12 O pil eu me Iesaia masani: Ip en Iese pan
pwarado, a pan pwarado, pwen kaunda men liki kan,
i me men liki kan pan kaporoporeki. 13 Ari, Kot en
kaporopor en kadire kin komail peren o popol karos
ni poson, pwe omail kaporopor en laudeki manaman
en Ngen saraui. 14 A ngai asa mau duen komail ri
ai kan, me komail dir en kamau o audaudeki erpit,
o koiokki ong panapanaui pena amen amen. 15 Ari
so, ri ai kan, i inting wong komail er duen met, pwen
kataman kin komail mak eu, me Kot kotiki ong ia er.
16 Pwe i en papan Kristus Iesus ong men liki kan,
padapadaki wong ir rongamau en Kot, pwe men liki
en wiala mairong eu, me konekon, me kasaraui kila
Ngen saraui. 17 I me i kak suaiki pan Kristus Iesus
pweki meakan me sapwilim en Kot. 18 Pwe i sota
pori ong inda meakot, me Kristus sota kotiki ong ia, i
en kalua men liki ong peik, ki ai padak o wiawia kan.
19 O kilel o manaman akan, en Ngen saraui. Ari, i me
i kadire kila rongamau en Kristus sap karos, tapiada
Ierusalem, ap lel ong Ilirien. 20 Ngai nantiong ni ai
padaki rongamau wasa me saikenta asa duen Kristus
pwe i de kauada pon pason en amen. 21 A duen a
intingidier: Me saik kalok ong irail pan kilang, o me
sota rong, re pan weweki. 22 Nan i me karompwa
ia pan pak toto, pwen sota kak pwar wong komail.
23 A met solar wasan dodok ni sap pukat, a par
toto me i inong iong en pas wong komail. 24 I lao
sailokelang Spanien, i pan pwar wong komail, pwe i
kaporoporeki, me i pan sup wasa o ap kilang komail,
a komail pan kalua ia lang wasa o murin ai kaserloleit
re omail. 25 A met i pan sailokelang Ierusalem, pwen
papa saraui kan. 26 Pwe men Masetonien o Akaia
kan mauki kisakisa wei ong saraui samama kan, me
mi Ierusalem. 27 Irail mauki pwe re pil pwaipwand
ong irail, pwe ma men liki kan pwaisanekier arail pai
ngenin, nan me kon ong, irail en pakisakis dong irail
ar pai pali war. 28 I lao kapwaiadar mepukat o ki ong
irail er kisakis sapan wet, i ap pan sup re omail o
daululang Spanien. 29 A i asadar, i lao pwaralang
komail, i pan dir pai ki en Kristus. 30 A ri ai kan, i ap
poeki komail pan atail Kaun Iesus Kristus o limpok
en Ngen pwe komail en dauki pena ong ia omail
kapakap kin ia ong Kot. 31 Pwe i en piti sang men
Iudäa soposon akan, o pwe ai dodok ong Ierusalem
en sauasa saraui kan. 32 Pwe i en perenki lel ong
komail pan kupur en Kot o iang komail tapwenda. 33
Ari, Kot en popol en kotikot re omail karos! Amen.

16 I ap kakaliki ong komail ri atail li Pepe, me kin
papan momodisou en Kenkrea, 2 Pwe komail
en kasamo i pan Kaun duen me kon ong saraui kan,
o komail sauasa i ni meakaros, pwe i me sauas
pan me toto o pil ngai. 3 Ai ranamau ong Prisila o
Akwila, me sauas pai ren Kristus Iesus. 4 Me inepai
ia da, me kaidin ngai eta, me kin danke ira pwe pil
momodisou akan karos nan pung en men liki kan. 5
Pil momodisou nan im ara. Ranamau ong kompoke
pai Epenetus me tapiada momodisou en Kristus nan
Asien. 6 Ranamau ong Maria, me kadek papa kit.
7 Ranamau ong Andronikus o Iunias, kompoke pai
kan o me iang ia salidi, me masamas ren wanporon
akan, me sau ong Kristus mo i. 8 Ranamau ong
Aplias, me kompoke pai ren Kaun o. 9 Ranamau ong
Urpan, sauasa pat ren Kristus, o Stakis kompoke
pai. 10 Ranamau ong Apeles, me dadaurata ren
Kristus, ranamau ong toun im en Aristopulus. 11
Ranamau ong Erodion kompoke pai. Ranamau ong
toun im en Narsisus, me papa Kaun o. 12 Ranamau
ong Tripäna o Triposa, me papa Kaun o. Ranamau
ong kompoke pai Persis, me porisok ni a dodok ong
Kaun o. 13 Ranamau ong Rupus, me pilipildar ren
Kaun o o in a pil in ai. 14 Ranamau ong Asinkritus,
Plekon, Ermas, Patropas, Ermes o ri atail akan, me mi
re'rail. 15 Ranamau ong Pilolokus, o Iulia, o Nereus,
ri ai li, o Olimpas, o saraui kan karos, mi re'rail. 16
Komail ranamauki pena metik saraui. Momodisou
en Kristus akan kin ranamau ong komail. 17 Ari, ri
ai kan, i panaui komail, komail en kileledi, me kin
kamueit pasang o kamakar momodisou palian padak
o me komail aleer; komail ari muei sang irail. 18 Pwe
song pukat sota kin papa atail Kaun Iesus Kristus, a
pein kaped arail o kotaueki ar kadek lokaia o widing
mongiong en me lelapok kan. 19 Pwe omail peik me

indand sili lel penang aramas karos. I me i peren kida
komail. A i men, komail en koiokki ong me mau kan,
ap sokoiokki ong me sued akan. **20** A Kot popol pan
kasuk pasang Satan pan nä omail eden. Mak en atail
Kaun Iesus Kristus en mimieta re omail! **21** Timoteus
ai warok en dodok, o kompoke pai ko Lusius, o Iason,
o Sosipater kin ranamau ong komail. **22** Iet ngai
Tertius me intingiedier kisin likau wet, ranamau ong
komail pan Kaun o. **23** Kaius me kin apapwali ia o
momodisou, a ranamau ong komail. Erastus, sile pan
kanim wet, a ranamau ong komail, o ri atail Kwartus.
24 Mak en atail Kaun Iesus Kristus en mimieta re
omail karos! Amen. **25** A me manaman ong katinada
komail duen ai rongamau, o duen padak iran Iesus
Kristus, me kin kasaleda, me sota sansal sang nin
tapin kaua kokodo lel met, **(aiōnios g166)** **26** A met a
sansaledar, pwe kisin likau en saukop akan kaloki
ong men liki kan karos duen kusoned en Kot ieias,
pwe ren poson o peik; **(aiōnios g166)** **27** I Kot eta me
erpit, lingan en ko ong i ki Iesus Kristus kokolata!
Amen. **(aiōn g165)**

Men Korint I

1 PAULUS me paeker, en wiala wanporon en Iesus
Kristus amen pan kupur en Kot o ri atail Sostenes,
2 Ong momodisou en Kot me mi Korint, me saraui
kila Kristus Iesus, me paeker en saraui o karos me
kin likwir ong mar en atail Kaun Iesus Kristus ni deu
arail o deu at. **3** Mak o popol sang ren Kot Sam atail
o atail Kaun Iesus Kristus en mi re omail! **4** I kin
danke ai Kot kaukaule pweki mak en Kot ong komail,
me papanga dong komail sang ren Kristus Iesus, **5**
Pwe komail me pai kidar i ni meakaros, ni masan
karos o lolekong karos; **6** Duen kadede iran Kristus a
tengiteng re omail; **7** Pwe sota pai en mak eu, me
komail saik pai kidar; ni omail auiaui kasansal en
atail Kaun Iesus Kristus. **8** Me pil pan kotin kasone
komail di lao lel imwi, pwe en solar dip omail lao lel ni
ran en atail Kaun Iesus Kristus. **9** Kot me melel, me
komail paekerdo, pwen sau pena ren sapwilim a Ol
Iesus Kristus atail Kaun. **10** Ri ai kan, i panaui komail
ni mar en atail Kaun Iesus Kristus, komail en wiaki
eu ni omail kasoi kan, pwe komail de wuki pasang
nan pung omail, a komail en mi ni lamalam ta pot o
kapung ta ieu. **11** Ri ai kan a kalok dong ia sang toun
im en Kloe, me dene komail kin akamai pena nan
pung omail. **12** A iet me i men inda, amen komail
kin inda: Ngai nain Paulus amen; a ngai nain Apolos
amen; a ngai nain Kepas amen; a ngai nain Kristus
amen. **13** Iaduen, Kristus me lop pasang? Iaduen,
Paulus me lopu kin komail er? De komail paptaisekier
ni mar en Paulus? **14** Ngai me danke Kot, me sota
meamen re omail, me i paptaisela, Krispus eta o
Kaius; **15** Pwe amen de inda, me ngai wia paptaise
ong ni pein ad ai. **16** A toun im en Stepanas i pil
paptaisela; a solar me i asa, me i paptaisela. **17** Pwe
kaidin en wia paptais, me Kristus poron kin ia la, a
pwen padaki rongamau, kaidin ni tiak kadek lokaia,
pwe lopun Kristus de mal la. **18** Pwe masan duen lopu
me mal kot ren me lokidokilar akan, a manaman en
Kot ong ir, me pan dorela. **19** Pwe a intingidier: I pan
tiakedi lolekong en me lolekong kan, o karotongala
marain en me marain akan. **20** Ia me lolekong o? O ia
saunkawewe o? Ia me lolekong o en pali pa? Dadue,
Kot sota wia lamponki me erpit en pali pa? **(aiōn g165)**
21 Aramas akan sota asa Kot pweki udan ar lolekong.
Kot ap kupureda, en kamaur kida, me poson akan
padak mongai. **22** Pwe Sus akan kin poeki kilel akan,
a men Krik kin roporop lolekong. **23** A kit kin padaki
Kristus me lopuedar, men kamakar ong Sus akan
o ong men liki kan kasoi mal. **24** A ong me paeker
akan, men Sus o pil men Krik, se kaweweda Kristus
manaman en Kot o erpit en Kot. **25** Pwe soerpit en
Kot me sikida sang en aramas akan ar lolekong, o
luet en Kot me kelail sang en aramas akan ar kelail.
26 Ri ai kan, komail kilang duen omail paeker. Pwe
kaidin me toto ren me lolekong en pali uduk kan.
Pil kaidin me toto ren me poe kan, pil kaidin toto
ren me masamas akan, me pilipildar. **27** A Kot kotin
piladar me so lolekong nin sappa, pwen kapouiala
me lolekong kan; o Kot me kotin piladar me luet nin
sappa kan, pwen kapouiala me kelail akan. **28** O
me mal nin sappa, o me so konekon, i me Kot kotin
piladar, o me sota meakot, pwen kawela me lapalap.
29 Pwe uduk der aksuaiki mon Kot. **30** A komail tapi
sang i ren Kristus Iesus, me wialar atail erpit sang ren
Kot, o pung, o saraui, o maur patail. **31** Pwe duen a
intingidier: Me men suaiki, i en suaiki Kaun o.

2 RI ai kan, ni ai pwara wong komail er, kaidin ni
kadek lokaia de lolekong en aramas, me i padaki
ong komail er kadede en Kot. **2** Pwe i sota wia kin
ia, en asa meakot nan pung omail, Iesus Kristus eta
o a kalopuela. **3** O ngai mimi re omail ni ai luet, o
masak, o rerer toto. **4** O ai kasoi o ai padak kaidin
ni kadek lokaia en lolekong, a ni kadede en Ngen o
manaman. **5** Pwe omail poson de pasoneki lolekong
en aramas akan, a manaman en Kot. **6** Ari so, me kit
kin padapadaki me lolekong ren me unsok kan, a
kaidin lolekong en sappa et, o pil kaidin en saupeidi
kan en sappa et, me pan sarodi, **(aiōn g165)** **7** A kit kin
padaki duen erpit en Kot me rir, iei me so sansal,
me Kot kotin kileledier ni en sappa saik mia, pwen
kalinganada kitail, **(aiōn g165)** **8** Me sota saupeidi en
sappa men asadar, pwe ma re asaer i, re sota pan
kalopuela Kaun en lingan. **(aiōn g165)** **9** A duen a
intingidier: Me sota mas eu udialer, o me sota salong
eu rongadar, o me sota ko ong nan mongiong en
aramas amen, iei me Kot kotin kaonop ong, me pok
ong i. **10** A Kot kotin kadiarok ong kitail ki Ngen e,
pwe Ngen kin kotin rapaki meakaros, pil duen kupur
en Kot. **11** Pwe is aramas, me kin asa duen lol en
aramas akan, pwe ngen en aramas eta me mi re a?
Iduen Kot, sota me asa meakan me udan Kot, pwe
Ngen en Kot eta. **12** A kaidin ngen en sappa, me kit
aleer, a Ngen en Kot, pwe kit en asada meakan, me
Kot kotiki ong kitail er. **13** I me kit pil kin padaki wei,
kaidin ni lokaia o mangin pan lolekong en aramas, a
ni masan akan, me Ngen kotin kaweweda, kareda
dipisou ngenin akan. **14** A aramas ip pwel sota kin
ale meakot ren Ngen en Kot, pwe me mal kot ong i,
pwe a sota kak ong, pwe mepukat kin kasauiada ren

Ngen. 15 A me ngenin kin kasauiada meakaros, ap
sota amen me pan kak kasauiada i. 16 Pwe is me
asa duen kupur en Kaun o, de is me pan kak padaki
ong i meakot? A Ngen en Kristus kotikot lol atail.

3 ARI ri ai kan i sota kak padaki ong komail dueta
ong aramas ngenin, a ong me uduken o kisin seri
en Kristus akan. 2 I kamanga kin komail pil en didi, a
kaidin kisin manga, pwe komail saikenta kak ong,
o komail pil sota kak ong ansau wet. 3 Pwe komail
non uduken pwe iaduen, ma peirin o akamai, mi re
omail, komail so uduken o weweid ni tiak en aramas
akan? 4 Pwe amen kin inda: Ngai nain Paulus amen,
a amen: Ngai nain Apolos amen. Komail so kin mi
nin tiak en aramas? 5 Pwe is Apolos? O is Paulus,
kaidin papa kai, me komail asa sanger lamalam duen
Kaun o kotin pang ong amen amen? 6 Ngai me
padukedier, a Apolos me kalamu ir adar, a Kot me
kotin kaparadar. 7 Ari kaidin i meakot, me padukedi,
pil kaidin i, me kalamu ir adar, a Kot eta, me kotikidar
wa kan. 8 Ari, me kin padukedi o me kin kalamu
ir adar, ira dupeneta, o amen pan katingki iran ara
dodok. 9 Pwe kit me sauas pan dodok en Kot, a
komail sapasap en Kot, o sapwilim en Kot a kakau
im. 10 Ngai me wiadar pason ki mak en Kot me i aleer
duen sause lolekong amen, a amen usewei kakau
poa, a amen amen en kalaka duen a kakau pon
pason wet! 11 Pwe sota me pan kak wia eu pason,
me pan toror sang me wiauier, i eta: Iesus Kristus. 12
Ari, ma amen pan kauada pon pason wet kold, silper,
takai, kasampwal, tuka, rä, pain kit akan, 13 Nan
wiawia en amen amen pan sansaleda, pwe ran o pan
kapareda due, pwe a pan kadiarok kida kisiniai. Pwe
kisiniai pan kasaleda wiawia en amen amen. 14 Ma
wiawia en amen, me a kauadar poa, pan mimieta, a
pan kating. 15 A ma wiawia en amen pan rongala, a
sota pan kating. A pein i pan dorela duen amen, me
pitila sang nan kisiniai. 16 Komail sota asa, me komail
tanpas en Kot, o Ngen en Kot kotikot lol omail? 17 A
ma amen kawela tanpas en Kot, nan Kot pan kawela
i, pwe tanpas en Kot me saraui, ari iei komail. 18 Sota
amen en kotaue pein i! Ma amen nan pung omail
lamelame ansau wet, me a lolekong, mak eta, en
wiala ol pweipwei men, pwen wiala lolekong amen.
(aiōn g165) 19 Pwe lolekong en sappa et me song en
pweipwei ren Kot, pwe a intingidier: A kin kaloe kidi
me aklolekong pein ar widiwiding. 20 Pil eu! Kaun
o kotin mangi, lamalam en me aklolekong kan, me
mal. 21 Ari, sota amen en akkeleki aramas akan, pwe
omail meakaros; 22 Ma Paulus, de Apolos, de Kepas,
de sappa, de memaur, de mela, de ma men met, de
men mur, pwe karos me omail. 23 A komail sapwilim
en Kristus, a Kristus sapwilim en Kot.

4 ARAMAS akan en wia kin kit papa en Kristus o
saunkoa pan me rir akan ren Kot. 2 A iaduen
saunkoa kan? Amen amen en lelapok. 3 I sota
insenoki, me komail de kapung en aramas kasaui
ia da. Pein ngai pil sota kasaui ia da. 4 Pwe sota
me i pein asa, a kaidin met, me i pung kila, a Kaun
o me kin kasaui ia da. 5 Ari, komail depa kasaui
okotme mon a ansau, a lao Kaun o pan kotido, me
pan kasansale dang marain okiok en me rotorot akan
o kadiarokada lamalam en nan mongioing akan,
amen amen ap pan indandeki ren Kot. 6 Ri ai kan,
mepukat i kin inda duen ngai o Apolos, pwe komail
en ale sang kit, pwe amen ender lamelame, me a siki
sang me intingidier, pwe komail ender aklapalapaki
amen, ap palian me teio. 7 Pwe is me mone kin uk?
A sota, me mi re om, me koe sota aleer. A ma koe
aleer meakaros, menda koe kin suaiki, likamata koe
sota aleer? 8 Komail medier o kapwapwalar, o komail
kin kaunda, ap sota ale sang kit. I men, komail en
kaunda, pwe kit ap pil pan iang komail kaunda. 9 Pwe
i lamelame, me Kot kotin wiai ong kit wanporon akan,
en tikitik melel, me mau ong mela, pwe kit wialar
men kapuriamui eu ni sappa mon tounlang o aramas
akan. 10 Kit me song en pweipwei pweki Kristus, a
komail me lolekongki Kristus; kit me luet, a komail
me kelail; komail me indand mau, a kit me indand
sued. 11 Kokodo lel auer met kit men mangadar, o
pil men nim piladar, o kiliso, o se kin kalokolok, o
sota deu at. 12 O dodok ni pein pa at; kit me kalok
sued, a se kin kapaiada, kit me kalokolok, a se kin
nenenla; Ni at pakaraun mal, kit kin kapakap. 13
Kit wialar tatan kid o kopataun aramas karos. 14 I
intingiedier mepukat kaidin pwen kanamenok komail,
a pwen panaui komail nai seri kompok kan. 15 Pwe
ma omail saunpadak pan Kristus me nen, nan sam
omail akan me sota non toto, pwe ngai me kaipwi
komail ren Kristus Iesus ki rongamau. 16 I ari poeki re
omail komail en idauen ia do. 17 Pwe i me i kadarki
wong komail Timoteus nai seri kompoke o lelapok
pan Kaun o pwen kataman kin komail duen al ai kan
pan Kristus, duen me i kawewedar ni momodisou
karos. 18 Akai komail me aklapalap likomata i sota
pan pwar wong komail. 19 A i pan pwar wong komail
madang, ma Kaun o pan kotin kupura. I ap pan kilang
kaidin padak en me aklapalap akan, a me manaman.
20 Pwe wein Kot sota mi ni kasoi a ni manaman. 21
Da me komail mauki? I en pwar wong komail wa
sokon, de limpok o ngen en opampap?

5 I PIL rongadar, me nenek kin wiaui nan pung
omail. A eu song en nenek, me sota kin wiaui ren
men liki kan; pwe dene amen paudeki en a papa a
paud. 2 A komail me aklapalap, ap sota insen suedeki
o kasapokela sang komail, me wiadar met. 3 A ni ai
doo sang komail ni pali war, ap koren iong komail ni
pali ngen i iet me i kapungadar, dueta amen, me mi
re omail, 4 Ni mar en atail Kaun Iesus, ni atail pokon
pena re omail ni pali ngen atail, ki manaman en atail
Kaun Iesus. 5 Me wiadar met i pangalang Satan,
pwen kawela uduk o, pwe ngen o en kamaurela ni
ran en Kaun Iesus. 6 Kaidin me mau omail suaiki.
Komail sota asa, me kalap kis kin kamutala dolepa
karos? 7 Ari, kokowei sang kalap kitai, pwe komail
en wiala plaua amas kap, pwe komail udan plaua
amas kap, pwe atail pasa Kristus kamatalar. 8 Kitail
ari en wiada atail pasa, kaidin ni kalap kitai, pil kaidin
ni kalap lemai de me sued, a ni plaua amas kap
ni pung o melel. 9 Ngai inting wong komail er nan
kisin likau o, pwe komail ender waroki ong me nenek
kan. 10 Ari mepukat i sota kin inda duen me nenek
ren men liki kan, de me norok kapwa, de me lolap
akan, de me wun ani, pwe ma idue, komail en katoror
wei sang sappa. 11 A met i inting wong komail er
ender waroki ong amen, me adaneki saulang, ap
nenek, de me norok kapwa, de kati ani mal, de lalaue
amen, de kamom soko, de me lolap; komail ender
iang i manga. 12 Pwe menda re i men liki? Kaidin ai
dodok en kadeik irail ada. Komail sota kin kadeikada
nan pung omail? 13 A me mi liki ko, Kot pan kotin
kasapoke wei sang re omail me sued o!

6 A MA amen wia sapung ong amen, menda komail
kapung pena mon men liki kan, a so mon me
saraui kan? 2 De komail sota asa, me saraui kan
pan kadeikada sappa? A ma sappa pan pakadeikeki
komail, iaduen, komail sota itar ong kadeikada kisin
dodok tikitik kan? 3 Komail sota asa, me kitail pan
kadeikada tounlang kan? Nan melel kaualap pil kisin
tiak tikitik en maur et. 4 A ma komail kin kadeikeki tiak
en maur et iaduen, komail kin kapukapung iangaki
me sota indant mau ren momodisou? 5 Mepukat i
indai ong komail, pwen kanamenok komail. Pwe sota
amen re omail, me lolekong? Sota amen me itar ong
en wiada kapung nan pung en ri a kan? 6 A amen
kin akamai ong amen ri a mon me soposon akan. 7
Ari, omail akamai nan pung omail pil udan sapung.
Menda komail sota mueidala meakot? Menda komail
sota kin nenenla? 8 A komail kin sapung o kotaue
ong ri omail akan. 9 De komail sota asa, me sapung
kan sota pan sosoki wein Kot? Kalaka pein komail!
Pwe me nenek de me kati ani likam akan, de me
kamal, de me dir en inong sued, de me madong saut
ong ol oko. 10 De men pirap, de me norok kapwa, de
kamom soko, de kinekine mal, de kuli kapwa kan
sota pan sosoki wein Kot. 11 Iduen akai komail mas
o, a met komail wideudier, o kasarauialar, o pung
kilar mar en Kaun Iesus o Ngen en atail Kot. 12 A
muei ong ia meakaros, a kaidin karos me kin kamau
ia la; a muei ong ia meakaros, a sota, me pan poe ia
di. 13 Melel, kisin manga me mau ong kaped o, o nan
kapedi wasan kisin manga en ko ong ia. A Kot pan
kotin kawe ira la karos. A pali war o wiaui ong Kaun
o, a kaidin ong nenek, a Kaun kotin apapwali pali
war o. 14 A Kot me kotin kaiasadar Kaun o, a pil pan
kotin kaiasa kida kitail manaman. 15 Komail sota asa,
me war omail kokon en Kristus? A iaduen, i en ale
kokon en Kristus, wia kin ir kokon en li nenek amen?
O so! 16 De komail sota asa, meamen me waroki ong
li nenek amen, me ira pan wiala war ta ieu? Pwe a
kotin masanier: Ira pan wiala uduk ta ieu. 17 A me
waroki ong Kaun o nan a pan ngen ta ieu re a. 18
Komail tange wei sang nenek, pwe dip karos, me
aramas kin wia, kin wiaui likin war a, a me kin nenek,
kin wiada dip ong pein war a. 19 De komail so asa,
me war omail tanpas en Ngen saraui me kotikot lol
omail, me komail aleer sang ren Kot, a kaidin uta'mail
komail. 20 Pwe komail neti kidar pai eu, komail ari
kalinganada Kot ki war omail.

7 A IET duen me komail intingie dong ia, a mau
ong aramas amen, a ender sair li amen. 2 Ari so,
amen amen en ale pein a warok li, o amen amen
en ale pein a warok ol, pwen der dender. 3 Ol o
en wiai ong a warok li me inen, a pil dueta li ong
a warok ol. 4 Li o sota kak poedi pein war a, a a
warok. Pil dueta ol o sota kak poedi pein war a, a a
warok. 5 Der so oke amen amen, ma so, pweki inau
ansau kis, pwen mot isesol rer ekis o kapakap, ap
pur pena, pwe Satan de kasongesong komail omail
so oke pena. 6 Mepukat kaidin kusoned eu, pwe
pein ai lamelam. 7 A i men aramas akan karos en
dueta ngai. A amen amen aleer pein a pai en mak
sang ren Kot duen amen amen. 8 A ngai indai ong
me so papaud o li odi kan, me mau irail en dadaur
dueta ngai. 9 A ma irail sota kak ong, irail en papaud;
me mau papaud sang dender. 10 O ong me papaud
akan ngai me ilaki wei, a kaidin ngai pwe Kaun o: Li
papaud ender kamuei wei sang a warok! 11 A ma a
muei wei sanger, i en dadaurata a kirip de kadeke a
warok, o ol ender kasela a warok. 12 Kaidin Kaun o,
pwe ngai men indang me tei kan: Ma ri atail ol amen

mia, me a paud soposon amen, ap men mimieta re
a, a ender kasela li o. 13 Pil dueta li amen, ma a
warok soposon amen o a men mimieta re a, a ender
kasela ol o, 14 Pwe ol soposon me kasaraui kilar
li o, o li soposon kasaraui kilar ol o, pwe ma a so
due met, noumail seri kan me samin, a met irail me
saraui. 15 A ma me soposon o pan muei wei sang,
ari i en muei wei sang; ri ol de ri li sota kin kaupindi ni
mepukat. A Kot me kotin molipe kitail, pwen popol
pena. 16 Pwe iaduen, koe li o, koe asa, me koe pan
kak kamaurela ol o? De koe ol, koe pan kamaurela li
o? 17 A duen Kaun o pang ong amen amen, duen Kot
molipe ong amen amen, iduen dadaurata; nan iduen
ngai ilakilang momodisou akan karos. 18 Ma amen
me paeker ni sirkomsais, i en dadaurata a sirkomsais,
a ma amen me paeker ni sosirkomsais, i ender iang
sirkomsais. 19 Pwe kaidin meakot sirkomsais, o pil
kaidin meakot sosirkomsais, a wiawia kusoned en
Kot akan. 20 Amen amen en dadaurata udan a koa
ni a paeker. 21 Ma koe paeker ni om ladu, koe der
insensuedeki, a ma koe pan kak maioda sang, ari pil
me mau. 22 Pwe ladu men, me paeker ong Kaun o,
nan a maio ren Kaun o; o pil dueta me maio men
paeker ap pan ladun Kristus men. 23 Komail me neti
kidar pai eu, der wiala ladun aramas akan. 24 Ri ai
kan, amen amen dadaurata ut arail ren Kot. 25 A
duen peinekap akan, sota kusoned eu sang ren Kaun
o; a pein ai lamelam mia, pwe i aleer mak en Kaun,
pwen kak melel. 26 Iet me i lameda, me mau ong
aramas sota papaud, pwe ni ansau apwal wet. 27 Ma
koe kapapaud ong li amen, ender men muei sang, a
ma so om paud mia, ender rapaki li amen. 28 A kaidin
dip eu, ma koe pan papaud; o ma seripein amen
pan papaud, kaidin dip. A a pan apwal ong mepukat
ni pali uduk arail. A ngai sota men, me apwal kot
en lel ong komail. 29 A ri ai kan, mepukat i indada,
pweki ansau o me motomot. A pil eu: Me mau ong
me ar warok mier, en wia dene sota ar warok; 30 O
me kin sangesang, dene sota sangesang; o me kin
pereperen, dene sota ar peren; o me kin netinet, dene
sota ar kapwa. 31 O me dodokki sappa, ren kalaka,
pwe eder wiaki me sued. Pwe mom en sappa et pan
rosala. 32 A i men, komail ender lodi ong me apwal.
Me sota papaud, kin apwali me sapwilim en Kaun o,
duen a pan kaperenda Kaun o. 33 A me papaud, kin
lamelame, me kon ong sappa, duen a pan kaperenda
a paud. 34 A nan pung en li papaud o peinekap me
wuk pasang: Me sota papaud, kin apwali me sapwilim
en Kaun o, pwen saraui ni pali war o pil ni pali ngen;
a me papaud, kin inong iong me kisan sappa, duen a
pan kak kaperenda a warok. 35 Mepukat i inda wei,
pwen kamaui komail, a kaidin pwen saliedi komail, a
pwen sauasa komail, pwe karos en inen o pung re
omail, o pwe komail en papa Kaun o. 36 A ma amen
lamelame, me sapung, ma a sota pan mueid ong
na seripein, me mau ong papaud, en papaud; ari, a
pan wia duen me a mauki, pwe kaidin dip, ma a pan
mueid ong i en papaud. 37 A ma amen me kelail ni
mongiong i, pil kelail ong kaunda, pein insen a, ap
inauki ong nan mongiong i en kolekol na seripein, i
me mau. 38 Ari, ma amen pan papaud me mau, a ma
amen sota pan papaud, me mau sang. 39 Li papaud
amen me kaupina kidi pung en papaud arain a warok
memaur; a ol o lao mela, nan a maio ong kapapaud,
me a mauki, i eta; a en wiaui ren Kaun. 40 Meid pai,
ma a pan dadaurata a kirip duen me i lameda, A ngai
asa, me Ngen en Kot pil kotikot re i.

8 A kitail asaer duen mairong ong ani mal, pwe
kitail karos me lolekong. A lolekong eta kin
kaaklapalapiela, a limpok kin kamauiela. 2 A ma
amen aklapalapaki a lolekong, nan a sota non dedeki
duen me itar ong en asa. 3 A ma amen pok ong
Kot, nan Kot me mangi i. 4 A kitail dedekier duen
manga uduk en mairong ong ani mal akan, pwe ani
mal amen sota katepa nin sappa, o sota amen Kot,
pwe i me ta men. 5 Pwe ma akai mia, me adaneki
kot, me kin mimi nanlang de nin sappa, pwe kot toto
o monsap toto mia; 6 A atail Kot me ta men, me
Sam, me dipisou karos tapi sang re a, o me kitail
wiaui ong. O atail Kaun me ta men: Iesus Kristus,
me wiadar meakaros, o me kitail pil wiaui kidar i. 7
A kaidin karos me asa mepukat, pwe akai mia, me
lamelame, me ani mal meakot, ap kangkang uduk
en mairong ong ani mal, o iei insen luet arail kin
samin kila. 8 A kisin manga sota kin sauasa kitail
ren Kot. Ma kitail sota pan manga, kitail sota pan
sued kila, a ma kitail pan manga, kitail sota pan mau
kila. 9 A kalaka komail, pwe omail saladokalar ender
kadipikelekel ong me luet akan! 10 Pwe ma koe, me
asa tiak, ap mangamanga nan im en ani mal o, a
me luet amen pan kilang om mangamanga, ap aima
kida nan insen a, ap iang mangamanga mairong en
ani mal akan, 11 Iduen ri atail luet amen, me Kristus
mata kilar, pan mekila om saladok. 12 A ma iduen
omail dip iong ri atail akan, me kin kawela insen luet
arail, nan komail kin wia dip iong Kristus. 13 Ari ma
kisin manga kamakar ri ai, i solar pan manga uduk
kokolata, pwe i de kamakar ri ai. **(aiōn g165)**

9 KAIDIN ngai maiodar? Kaidin wanporon amen
ngai? I sota udialer Iesus atail Kaun? Kaidin ai
wiawia pan Kaun o komail? 2 Ma i sota wanporon

amen ong me tei ko, a ong komail; pwe komail kasale
pan ai koa en wanporon pan Kaun o. 3 Iduen i kin
sapengki, ma meamen kin kalelapok re i. 4 A sota
muei ong kit er, en manga o nim? 5 A sota muei ong
kit er, en paudeki li amen, me pan iang kit sailok sili,
duen me wanporon tei kan, o ri en Kaun o, o Kepas
kin wiada? 6 De ngai o Parnapas eta me a sota muei
ong liki sang dodok en pa at? 7 Is me kin iang mauin
ap pwain pein i? Is me wiada mat en wain eu, me
sota kin kang kisan wa? Is me kin kamanga pwin
man akan me sota kin kang pil en didi en man oko?
8 Mepukat i sota kin inda nin tiak en aramas akan,
pwe kaidin kapung o me pil masanier due? 9 Pwe a
intingidier nan kapung en Moses: Koe der pira pena
au en kau ol amen, me kin tiaka pasang korn. Iaduen,
Kot kin apapwali kau ol akan? 10 De kaidin pweki
kit, me a kotin masaniekier mepukat? Pwe me kin
sapasap, en kaporoporeki a dodok; o me kin dolung
en kaporoporeki, me a pan iang ale kisan wa. 11
Pwe ma kit wiai ong komail sapasap ngenin, a kaidin
me kasampwal kot, me komail pan apwali kit ni pali
uduk. 12 A ma a muei ong me tei kan, ale sang omail
dipisou kan, nan kit me so mau ong sang irail? Ari so,
kit sota kol ong kit tiak wet, a se men mia ni at apwal
akan, pwe sen de karompwa rongamau en Kristus.
13 Komail sota asa, me irail, me sopisokki saraui, pil
mangamanga sang nan im en kaudok, o me irail, me
kin papang pei saraui, pil aleki pwais ar sang pei
saraui? 14 Iduen Kaun o kotin masani, me irail, me
padaki rongamau, pil pan mangaki rongamau. 15 A
ngai sota kin kol ong ia eu ren mepukat, o i sota
inting wei mepukat, pwe komail en kapwai ong ia
mepukat, pwe a mau ong ia en mela, mon amen pan
kawela mar ai. 16 Pwe ma i padaki rongamau, sota
me i en suaiki, pwe i en udan wiada; pwe sued ong
ia, ma i sota padaki rongamau. 17 Pwe ma i peren
kida dodok wet, i pan ale kating, a ma i kang wiada,
nan kusoned mia, i en wiada. 18 Ari, ia kating pai ni
ai padaki rongamau ap sota pwaipwai, pwe i ender
akapwaipwaiki sang rongamau meakot. 19 Pwe ngai
me udan maiodar sang amen amen, ari so, i wia kin
ia ladun amen amen, pwe i en kamaurela me toto
duen i kak ong. 20 I wia kin ia Sus amen ong Sus
akan, pwen kamaurela Sus akan; o ong irail, me mi
pan kapung, dueta pan kapung amen, pwen kamaur
ir ala, me mi pan kapung; ari so, ngai solar mi pan
kapung. 21 Ong irail me sota mi pan kapung, i wia kin
ia me sota mi pan kapung amen; ari so, kaidin ngai
me likin kapung mon Kot, pwe i kin mi pan kapung en
Kristus, pwen kamaurela me sota mi pan kapung. 22
Ong me luet akan, i wia kin ia me luet amen, pwen
kamaurela me luet akan. Ngai wiala song karos ong
amen amen, pwen kamaurela akai wasa karos. 23
I me i kin wiawia pweki rongamau, pwe i en iang i
pwaisaiski. 24 Komail sota asa, duen men weir en
tang, irail karos kin tang, a amen ta, me pan ale pai?
Komail ari en tang idipok, pwe komail en ale. 25 A
amen amen me aktang idipok, kin isesol pokon. Irail
kin wia me, pwen ale mar kamong a kitail, pwen ale
me so kamong. 26 Ngai ari aktang sopuiok; ngai kin
pepei, a kaidin dueta me woki nan wäwä; 27 Pwe i
kin sok pon war ai, pwen katengedi, pwe i de padaki
ong akai, ap pein lokidokila.

10 PWE ri ai kan, i men, komail en asa duen sam
atail akan, me mi pan palin dapok eu o kotela
madau o. 2 Irail karos ap paptais ong Moses ni palin
dapok o ni madau o. 3 O karos tungoler sak ngenin,
4 O karos nim sang pil ngenin; pwe irail nim sang paip
ngenin, me kotikot re'rail, iei paip o Kristus. 5 A me
toto re'rail, me Kot sota kak kupuramauki, pwe irail
lokidokilar nan sap tan. 6 A mepukat wiauier, pwe
kitail de kaalemongi, pwe kitail ender inong iong me
sued akan duen irail inong iong. 7 Komail pil ender
kati ani mal due irail, duen a intingidier: Aramas pukat
mondi penang nam o nim ap uda madomadong. 8
Kitail pil der wia nenek, duen me akai irail wiadar,
ap rianen silekid mekilar ni ran ta ieu. 9 Kitail pil der
kasongesong Kristus, duen akai irail kasongesong i,
ap mekilar serpent kai. 10 Komail pil der lipaned, duen
akai ir lipanededar, ap kame kilar men kamekam men.
11 Mepukat karos wiaui ong irail men kaalemongi; ap
intingidier, pwe men panaui kin kitail, pwe kitail leler
imwin kaua. (aiōn g165) 12 Ari ma amen lamelame, me
a kasinenda, en kalaka pein i, pwe a de pupedi. 13
Sota songesong eu lel ong komail, i eta, me aramas
itar ong, pwe Kot me melel, me sota kin mueid ong
komail songesong eu, me komail sota itar ong. A ni
songesong a pan kotin kaimwisokela, duen me pan
kak pa omail 14 Ari kompoke pai kan, komail tange
sang kati ani mal! 15 Mepukat i indai ong komail, pwe
komail me lolekong; a pein komail kasauiada, me
i inda. 16 Dal en pai me kit kin kapaiada, kaidin i
dal en atail saupena ren ntan Kristus? O prot me kit
kin pilitiki pasang, kaidin i atail saupena en war en
Kristus? 17 Pwe kitail me toto me lopon ta ieu, o war
ta ieu, pwe kitail karos tungole sang lopon ta ieu. 18
Komail kilang Israel pali uduk. Irail me kin kang sang
mairong, kaidin irail pil minimini ong pei saraui? 19 A
da me i en inda? I en inda me mairong ong ani mal
meakot? De dikedik en ani mal meakot? 20 A karos
me men liki kan mairongki, re kin mairongki ong tewil

akan a kaidin ong Kot. A i sota mauki, komail en
minimin ong tewil akan. 21 Komail sota kak nima
sang dal en Kaun o pil sang dal en tewil akan; komail
sota kak iang tepel en Kaun o pil tepel en tewil akan.
22 De kitail en palian Kaun o? Kitail me kelail sang i?
23 A muei onger meakaros, a kaidin karos me kin
kamaula; a muei onger meakaros, a kaidin karos me
kin kapungla. 24 Sota amen me pan apwali pein a
dipisou, a en amen. 25 Karos me kin netila nan wasan
netikila uduk, komail kang, ap der kalelapok duen
song ar, pwe komail der katoutouki insen omail. 26
Pwe sapwilim en Kaun sappa o audepa kan. 27 A ma
amen, me soposon pan luke komail, en toun kapara
kamadip, o ma komail men iang, ari, karos me pan
nek ong komail, komail en kang, ap der kalelapok
duen song a, pwe komail der katoutouki insen omail.
28 A ma amen pan indang komail: Met kisan mairong
en ani mal, komail der kang pweki i, me kasaledar,
pwe komail der kawela insen arail. 29 A met i solar
inda duen pein insen om a duen insen en amen. Pwe
menda insen en amen pan kasauiada ai saladokelar?
30 Pwe ma i iang kang ki danke, menda i en kalok
sued, pwe i tungole ni ai danke? 31 Ari, ma komail
kang de nim de wia meakot, komail en wia meakaros,
pwen wauneki Kot. 32 Komail der kadipikelekel men
Sus, de men Krik, de momodisou en Kot, 33 Duen i
kin pok ong amen amen ni ai wiawia kan karos, o so
moneki me pein ai, pwen sauasa me toto, pwe irail
en dorela.

11 KOMAIL idauen ia do duen i kin idauen Kristus.
2 I kin kapingaki komail omail tamataman ia
ni meakan karos, o dadaurata pung kan, duen i
kakalikidi ong komail er. 3 A i men, komail en asadar,
me Kristus tapwin ol akan, a ol me tapwin li, a Kot me
tapwin Kristus. 4 A ma amen amen ren ol akan wia
kapakap de kokop ap lisoropedi, a kin kasuedeki pein
mong a. 5 A ma li amen wia kapakap de kokop, ap
sota lisoropedi, nan i kin kasuedeki pein mong a, pwe
a rasong me pit en mong a seisei sang. 6 Pwe ma li
amen sota lisoropedi, en koteda, a ma a kanamenok
li en kotedar o kotokot, i en pwaindi mong a. 7 A ol
o ender lisoropedi, pwe i me kasansal o lingan en
Kot, a li o me lingan en ol o. 8 Pwe ol so tapi sang li,
a li sang ol o. 9 Pwe ol sota wiaui ong li, a li wiaui
ong ol o. 10 I me li o en kida manaman eu pon mong
a pweki tounlang kan, 11 Ari so, li amen sota kak
mia ma sota ol; o ol amen sota kak mia, ma sota
li, a mepukat ren Kaun o. 12 Pwe duen li o a tapi
sang ol, iduen ol o wiaui kida li, a karos wiauier ren
Kot. 13 Komail en pein kasauiada, ma a sansal mau,
ma li amen kapakap ong Kot, ap so lisoropedi. 14
De pein komail asa, me kanamenok pan ol, ma a
pwilipeipei. 15 A lingan en li a pwilipeipei, pwe pid en
mong a en ko ong i, en pwaindi i. 16 A ma amen re
omail men akamai, a en asa, me kit sota kin wia due,
momodisou en Kot akan pil so. 17 A ni ai kusonededa
mepukat i sota kin kapinga omail pokon pena, me
sota kin kamaui a kasuedeki komail, 18 Pwe ni omail
pokon pena nan momodisou, i rongadar, me komail
kin liak toror pasang, o i mur kamelele. 19 Pwe komail
en liak toror pasang, pwe me pung kan en sansal
kida re omail. 20 Komail lao pokon pena wasa kis,
kaidin i sak kamadip en Kaun o. 21 Pwe ni kamadip
toun kapar kin amatang mas, a amen men mangadar,
a amen sokolar. 22 Sota im omail, wasa en manga o
nim? De komail kin mamaleki momodisou en Kot o
kanamenok ir ala, me sota ar tungol? Da me i en
inda? I en kaping komail? Ni mepukat i sota pan
kapinga. 23 Pwe i aleer sang ren Kaun o, me i pwiliki
ong komail er, me Kaun Iesus pong ota en a pangala,
a limada prot, 24 Murin a laolaoki, kamauieda, pilitiki
pasang, masangi: Ale tungole war ai met et, me pilitiki
ong komail, en wia, pwen katakataman kin ia. 25 A
murin sak, a pil kotin limada dal masani: Dal wet iei
inau kap, me wiaui kidar nt' ai. Pan pak en omail
nima sang, komail wiaki men kataman kin ia. 26 Pwe
pan pak en omail kang prot wet o nima sang dal
wet, komail kasansaleda en Kaun a matala, lao a
kotido. 27 Ari me kang prot wet o nim sang dal en
Kaun o ap so war ong iei me dip iong war o ntan
Kaun o. 28 Amen amen en kasauiada pein i, ap kang
sang prot o nima sang dal o. 29 Pwe me kang o nim
sowar, kin kang o nim kadeik ong pein i, pwe a sota
kasampwaleki war o. 30 Nan i me toto nan pung
omail me luetalar o somaudar, o me toto mairedier.
31 Pwe ma kitail kasauiada pein kitail, kitail sota pan
pakadeikada. 32 A ma kitail pan pakadeikada, kitail
pan kalokolok ren Kaun o, pwe kitail de iang men liki
lokidokila. 33 Ari ri ai ol akan, komail lao pokon pena
pwen sak, en papasan pena amen amen. 34 A ma
amen men mangadar, i en manga mas nan im a; pwe
komail de pokon penang kadeik o. A me lua kan i
pan kapungala ni ai pwara wong.

12 RI ai kan, i sota men, komail en sasa duen
pwais ngenin akan. 2 Komail asaer, me komail
tikidar men liki, ap kakalua ren dikedik en ani loteng
akan, duen komail kakaluaer. 3 I me i men kaasa
kin komail, sota amen, me lokaiaki Ngen en Kot,
kak kariala Iesus. O sota amen me pan kak inda:
Maing Iesus, ma so ren a Ngen saraui. 4 A pai en

mak akan me wuki pasang, a Ngen me ta men. **5** O song en dodok me toto, a kaun me ta men. **6** O akai song en manaman mia, a Kot me ta men, me kotin wiawia meakaros ren amen amen. **7** A pwais en Ngen saraui me pang ong amen amen, pwen men kamauiada. **8** Pwe amen ereki masan en erpit ren Ngen, a amen masan en kaparok ren Ngen ota. **9** O ong amen, en poson, a ren Ngen ota, o ong amen pai kan, men kakelada me somau kan, a ren Ngen ota. **10** O ong amen, en wiada manaman, o ong amen, en deideikop, o ong amen, en kasaui ngen akan, o ong amen, en lokaia ngil wuki pasang, o ong amen, en kawukila ngil akan. **11** A mepukat karos wiawian Ngen ota, nene ong amen amen duen kupur a. **12** Pwe duen war eu ta ap kokon toto mia, a kokon en war karos wiala war ta ta ieu, iduen Kristus. **13** Pwe Ngen ta ieu, me kitail paptaiseki ong war ta ieu, ma kitail men Sus de men Krik, ma ladu de me maioda, kitail karos me paptaiseki Ngen ta ieu. **14** Pwe war kaidin kokon ta ieu, pwe kokon toto. **15** A ma pat en nä pan inda: Ngai kaidin kumut eu, o i me ngai sota kisan war; a iaduen, i me a sota pan kak kisan war o? **16** A ma salong o pan inda: Kaidin ngai kisan war o, pwe kaidin por en mas eu ngai; a iaduen, i me a sota kisan war o? **17** Ma war pokon por en mas eu, da me pan salong o? A ma war pokon pan salong o, da me pan tuma? **18** Ari, Kot me kotin kokon penang war ta ieu kasong akan, duen a kotin kupureda. **19** A ma kokon karos wiala kokon ta ieu, ia pan war o? **20** Ari, kokon akan me toto, a war o me ta ieu. **21** Por en mas eu sota kak indang kumut: Kaidin meakot re i koe; de pil tapwi sota kak indai ong pat en nä kan: Kaidin meakot re i koma. **22** Pwe kokon en war kai likamata re me luet, a so, pwe re me kasampwal. **23** O kokon en war kai, me kitail kin lamelame, me re sota non mau, kitail kin apapwali sang me tei kan, o irail me sota non sansal mau, kitail kin kapwataki. **24** Pwe irail me sansal mau, sota kin mau ong en kapwataki. A Kot kotin kapad pena war o kapwataki me luet oko sang me tei kan, **25** Pwe war de saparok pasang, a kokon akan en apapwali pena. **26** O ma kasang ta ieu matakada, kasang karos ap iang matakada; o ma kasang ta ieu pan kalinganada, kokon karos pan iang polauleki. **27** A komail war en Kristus o kokon akan amen amen duen pwais a. **28** A iet akan, me Kot kotiki ong momodisou: Kaieu wanporon akan, ap saukop akan, a kasilu saunpadak kan, ap me wiada manaman akan, ap pai kan men kakelada me somau kan, ap men sauasa, o saumas akan, o song en lokaia. **29** Iaduen irail karos me wanporon akan? Karos me saukop akan? Karos me saunpadak kan? Karos me men wia manaman akan? **30** Karos ar pai en mak kan, men kakelada me somau kan mi ren karos? Karos kin lokaia ngil pasang? Karos kin kasiriwuk lokaia? **31** A komail inong iong pai en mak lapalap akan, i ap pan kasale ong komail al apot, me mau sang mepukat karos.

13 MA i asa lokaia en aramas akan o tounlang kan, ap sota limpok, nan i rasong ngil en mata mal de ngil en simpel. **2** O ma i asa deideikop o ereki me rir akan karos, o tiak kan karos, o ngai dir en poson, me itar ong en kamokid wei nana kan, ap sota limpok nan sota meakot ngai. **3** O ma i pan kisakisa wei ai dipisou karos, pwen katungoleki me samama kan, o ma i kida war ai, pwen karongala, ap sota limpok, nan sota katepa ong ia. **4** Limpok kin kanongama o kadek, limpok sota kin peirin limpok sota kin akmomo o so keses. **5** A sota kin aklemai, a sota kin roporop ong pein i, a so serkailong, a sota kin depuk ong en amen a sued. **6** A sota kin peren me sapung, a a kin perenki me melel. **7** A kin kak pa meakaros, o kin poson karos, a kaporoporeki karos, o lolin ong meakaros. **8** Limpok sota pan tukedi, a deideikop akan pan tukedi, o lokaia kan pan sola, o lolekong pan kunla. **9** Pwe kitail me er pali ta, o kokop pali ta. **10** A lao kaunsokala, me pali ta pan momela. **11** Ni ai seri i kin lokaia dueta seri amen o i lamelame dueta seri amen, o kasaui dueta seri amen, a i lao wiala ol amen, i muei sang tau en seri. **12** Pwe ansau wet kitail kin irerong nan klas edied eu, a mur a pan sansal mau. Ansau wet i ekis lolekonglar, a mur i pan asa duen a asa ia. **13** Ari song silu pukat: Poson, kaporopor o limpok pan mimieta, a me lapalap re'rail limpok.

14 KOMAIL anane limpok, pil inong iong pai ngenin akan, a iet me kasampwal re'rail, kokopada! **2** Pwe me kin lokaia kida ngil en wai, kaidin aramas akan, me a kin lokaia ong, a ong Kot, pwe sota amen kin dedeki; ari so, ni ngen o a kin lokaia kida me rir akan. **3** A me kin kokop, kin padaki ong aramas akan, pwen kamaui, o panau o kamait ir ala. **4** A me lokaiaki ngil en wai, kin kamaui pein i, a me kin kokop, kin kamaui momodisou. **5** I men, komail karos en asa lokaia ki ngil toror, a mak eta, komail en kokopada, pwe me kin kokopada, me lapa sang me kin kaparok ki ngil toror, ma a so kak kasiriwukila, pwe momodisou en kamau kila. **6** Ari ri ai kan, ma i pwara wong komail, ap lokaia ki ngil toror, da katepa ong komail, ma i sota kaweweda de kasansaleda, de kokopada, de padak? **7** Iduen meakan, me kin lokolokaia ap

sota memaur, ma men kwai de arp sota pan ngor
pasang, is me pan kak dedeki, da me ira kauleki? 8 O
ma koronete pan popeuk ping, is me pan onopadang
mauin? 9 A iduen komail, ma komail pan lokaia ki
ngil toror, ap sota kaweweda, is me pan dedeki? Pwe
omail lokaia pan me mal kot. 10 Song en lokaia toto
nan sappa, a sota eu me so puloi. 11 A ma i sasa
wewe en lokaia eu, i pan rasong men wai men ong
me kin kaparok, o me kin kaparok, pan rasong men
wai men ong ia. 12 A pil dueta komail, pwe komail
kin anane pai ngenin akan, komail ari pil ngongki
kakairida ni mepukat, pwen kamauie kila momodisou.
13 A ma amen lokaia kida ngil en wai, i en kapakap
ap pil kasiriwukila. 14 Pwe ma i wia kapakap ki lokaia
ngil en wai eu, ngen i kin kapakap ap sota katepa ong
amen. 15 Ari, da me i pan wia? I pan kapakap ni ngen
i ap pil pan kapakap ni ai lamelam; i pan kapinga ni
ngen i ap pil kapinga ni ai lamelam. 16 A ma koe
pan kapaiada ki ngen o, iaduen me sota dedeki pan
kak inda amen murin om kapinga? Pwe a sasa me
koe indinda. 17 Ei me mau melel om kapikapinga, a
sota kadepa ong me teio. 18 I kin danke Kot, pweki
i kin lokaiaki ngil toror sang komail. 19 Ari so nan
momodisou i men kida lep in lokaia limau, me pwili
sang ai lamelam sang lep in lokaia nen ni ngil toror,
pwen padaki ong me tei kan. 20 Ri ai kan, komail
der wiala seri ni omail lamelam, a ni me sued komail
en rasong kisin seri, a ni omail lamelam komail en
unsokela. 21 A intingidier nan kapung: Lokaia o kil
en aua toror, me I pan lokaiaki ong kainok wet, a re
pil sota pan duki ong ia, me Kaun o kotin masani.
22 Nan i me lokaia toror mia, pwen kileledi kaidin
me poson akan, a me soposon akan; a deideikop
kaidin ong me soposon akan, pwe ong me poson
akan. 23 A ma momodisou pan pokon pena wasa kis,
o ma karos pan lokaia ni ngil toror, a ma akai iang
me sota dedeki, de akai me soposon, irail sota pan
inda, me komail iakalar? 24 A ma karos kin kokop, o
amen pan pwarado, me soposon, o me sota dedeki,
karos pan kasansale ong i dip a, o a pan pakasaui
ren karos. 25 Iduen a me rir akan nan mongiong i
pan sansaleda, o a pan tairokedi ni mas a, kaudoki
ong Kot, o pan inda, melel Kot kotikot re omail. 26 Ri
ai kan, iaduen komail ni omail pokon pena, kaidin
amen amen kin kida psalm eu? A amen kin kawewe,
a amen ngil toror, a amen kasansal eu, a amen kin
kasiriwukila; a karos en wiaui, en kamauiada. 27 A
ma amen pan wia ngil en wai, me ta riamen, de ma
me toto, re pan silimen, a irail pan irok wei a amen
en kasirawukila. 28 A ma sota men kasiriwuk mia, i
en nenenla nan momodisou; a en kasoi ong pein i o
Kot. 29 A riamen de silimen ren saukop akan pan kak
kaparok, a me tei kan en kasauiada. 30 A ma amen,
ren me momod wasa o, pan diar kasansal eu, men
mas ap pan nenenla. 31 A komail karos kak kokop,
irok weida, pwe karos en padakki o kamaitala. 32 A
ngen en saukop akan kin duki ong saukop akan. 33
Pwe kaidin komoan me ping men Kot, a en popol
duen ni momodisou en saraui akan karos. 34 Omail li
akan en nenenla nan momodisou kan, pwe a sota
muei ong irail, en kaparok; a irail en papa, duen
kapung me pil masani. 35 A ma irail men asa okotme,
irail en kalelapok ren arail warok kan ni deu'rail, pwe
me kanamenok, li en kaparok nan momodisou. 36 De
masan en Kot tapi sang komail? De a ko wong komail
eta? 37 A ma amen lamelame, me a saukop amen,
de me a ngenin, a en asa wewe en me i intingki wong
komail, pwe mepukat kusoned en Kaun o. 38 A ma
amen lolepon, i en lolepon. 39 Ari ri ai kan en inong
iong kokop, o ender kainapwi lokaia ngil toror. 40 A
meakaros en wiaui nin tiak mau o pung.

15 RI ai kan i men kataman kin komail rongamau,
me i padaki ong komail er, me komail pil aleer
o pil tinain kidar. 2 O me komail pil dore kila, ma
komail pan dadaurata masan o, me i padaki ong
komail er, ma komail so poson mal. 3 Pwe i usaki
ong komail er, me i pil aleer duen Kristus, me kamata
kilar dip atail akan duen kisin likau kan. 4 O me a
saredier o kaiasadar ni kasilu en ran duen kisin likau
kan, 5 O me a pwara wong Kepas, ap ong irail me
ekriamen ko, 6 Ap kotin pwara wong saulang limepuki
sama ni ansau takis; kis arail me toto mimieta lel
met, a akai mairedier. 7 Murin met a kotin pwara
wong Iakopus, ap ong wanporon akan karos. 8 A
ikmuri a kotin pwara dong ia mon ai ip sapal, 9
Pwe pokindidi ren wanporon akan ngai, me sota war
ong kaindinda wanporon amen, pweki ai pei ong
momodisou en Kot. 10 A mak en Kot, me i wanporon
kilar. A kaidin mak mal eu ong ia, pwe i dodok laud
sang irail karos, ari kaidik ngai, pwe mak en Kot,
me mi re i. 11 Ari, ma ngai de irail, pwe iduen at
padaki wei, o iduen komail posonlar. 12 A ma i aude
pan at padak, me Kristus iasadar sang ren me melar
akan, a da me akai re omail kin inda, dene me melar
akan solar pan mauredar? 13 A ma me melar akan
sota pan maureda, nan Kristus pil sota iasadar. 14 O
ma Kristus sota iasadar, at padak me mal, o omail
poson pil me mal. 15 O kitail pil pan diarokada, me
se saunkadede likam ren Kot, aki at kadededar, me
Kot kotin kaiasadar Kristus, me a so kaiasadar, ma
me melar akan sota pan kamaureda. 16 Pwe ma

me melar akan sota pan kamaureda, nan Kristus pil
so kaiasadar. 17 A ma Kristus so kaiasadar, omail
poson me mal, o komail mimieta ni dip omail. 18
Iduen pil irail, me melar ren Kristus akan, lokidokila.
19 A ma kitail kaporoporeki Kristus nan maur et eta,
nan kitail me sued sang aramas akan karos. 20 A
melel, Kristus kaiasadar sang ren me melar akan, ap
wiala meseni nan pung en ir me mamair akan. 21
Pwe mela tapi sang aramas ta men, iduen maureda
sang ren me melar akan tapi sang aramas ta men;
22 Pwe duen karos me mela ki Adam, nan iduen
karos pan kamaurela ren Kristus, 23 A amen amen ni
kakairokdo: Kristus mas ap me sapwilim en Kristus, ni
a pan kotin pwarado; 24 A murin mepukat pan imwi,
a lao kotiki ong Kot o Sam a wei, a lao kaloedier
kaun akan karos, o me poe kan, o manaman akan.
25 Pwe a pan kotin kaunda, lao a imwintiti karos lodi
ong pan aluwilu a kan. 26 A ikmurin imwintiti iei mela.
27 Pwe a kotin mueid ong meakaros pan aluwilu a.
Ari ni a kotin masanier me karos lodier a sansaledar,
me i sota iang me kotin kaloedi ong i meakaros. 28 A
meakaros lao lodi ong i, Na ap pil pan upang i, me
kotin kaloedi ong i meakaros, pwe Kot en kotin poedi
meakan karusia. 29 A ma me melar akan solar pan
kamaureda, da me irail en wia, me kin paptaiseki ong
me melar akan? Menda re paptaiseki ong irail? 30 O
menda kit kin kalokolok ansau karos? 31 Pwe ran
karos i kin mela, pweki kaping pa i, me i aleer ren
Kristus Iesui atail Kaun. 32 A ma i pei ong man laualo
nan Episus, duen aramas akan kin wiada, da kadepa
ong ia, ma me melar akan sota pan kamaureda?
Kitail en manga o nim, pwe lakap kitail pan mela. 33
Der duki ong, me kasongesong komail! Kasoi sued
kin kawela tiak mau. 34 Komail ari pungala, o pirida o
der wiada dip! Pwe akai sasa duen Kot. Mepukat i
indai ong komail, pwen kanamenokki komail. 35 A
ele amen pan inda: Iaduen me melar akan ar pan
kamaureda? O iaduen war ar, me re pan maur kida?
36 Pweipwei men koe! Pwe me koe kin kamoredi,
sota pan maureda, ma a sota pan mela. 37 O me
koe kamoredi, kaidin war ota me pan para, pwe wan
korn eu ta, ele wan wit de eu wa toror. 38 A Kot pan
kotiki ong war a, duen a kotin kupura, o eu eu en
war akan pan ale udan mom a. 39 Uduk karos kaidin
song ta ieu, pwe eu song uduk en aramas akan, a eu
song uduk en man akan, a eu song en manpir akan,
a eu song en mam akan. 40 A war lang o war pwel
akan mia, a lingan en war lang eu song o lingan en
war pwel eu song. 41 A eu song lingan en katipin, o
eu lingan en maram, o eu lingan en usu kan, pwe
nan usu kan me wuki pasang ki ar lingan eu eu. 42
Nan iduen en me melar akan ar pan maureda. A kin
kamoremoredi ap mor pasang, o pan kamaureda so
mor pasang. 43 A kin kamoremoredi ni so lingan, o
pan maureda ni lingan; a kin kamoremoredi ni luet, o
pan maureda ni manaman; 44 A pan kamoremoredi
war pwel o pan kamaureda war ngenin; pwe ma
war pwel mia, nan a pil pan war ngenin. 45 Duen a
intingidier: Tapin aramas Adam wiauier, pwen ngen
maur amen, a Adam tia mur, pwen ngen en kamaur.
46 A war ngenin kaidin i men mas pwe war pwel, a
muri me ngenin. 47 Tapin aramas wiaui kida pwel, a
aramas kariamen kotido sang nanlang. 48 A duen
tapin aramas wiauiki pwel, iduen karos me wiauiki
pwel o duen men nanlang o, iduen men nanlang
kan. 49 O duen kitail wa mom en pwel, iduen kitail
pil pan wa mom en lang. 50 Ri ai kan, iet me i men
inda: Uduk o nta sota kak sosoki wein Kot; o me
mor pasang kan sota pan sosoki me so mor pasang.
51 Kilang, ngai me kadiarok ong komail kaponepon
eu: Kaidin kitail karos pan mela, a kitail karos pan
nitwilida. 52 Madang ni marep ta ieu, koronete en
muri lao popeuk. Pwe koronete pan popeuk, a me
melar akan ap pan kamauredang somor pasang a
kitail pan kawilikapada. 53 Pwe mor pasang wet pan
kiawikilang so mor pasang; o mela wet kiawikilang
somela. 54 A mor pasang wet lao kiawikilang so mor
pasang o mela wet kiawikilang somela, masan o ap
pan pwaida, me intingidier: Maur kadalala mela. 55
Mela koe, ia om tata? Mela ia om poedi? **(Hadēs g86)**
56 Mana en mela dip, a manaman en dip kapung. 57
Danke ong Kot, pwe a kotiki ong kitail, en poediki
atail Kaun Iesus Kristus. 58 Ari ri ai kompok kan,
komail kelail kaukaule o der wukiwuk sili, a kakairida
ni omail wiawia en Kaun o, pwe komail asa, me omail
dodok ong Kaun o kaidin dodok mal.

16 A DUEN kisakis ong saraui kan, me komail pan
ki pena, i men, komail en wiada, duen i kakaliki
ong momodisou en Kalesia kan. 2 Ni at en ran en wik
kan amen amen re omail en nikidala ekis, o ki pena
duen wan a kak ong pwe onop de wiaui, i lao pwara
wong. 3 I lao pwara weilar, meakai, me komail pan
kileledi, irail me i pan ilakewei, en walang Ierusalem
omail kisakis iangaki kisin likau. 4 O ma a kon ong, i
en pil sailok wei; irail ap pan iang ia sailokala. 5 A i
pan pwara wong komail ni ai dauli Masetonien, pwe i
pan weid nan Masetonien. 6 Ele i pan mimieta re
omail, ansaun kapau lao nikier, pwe komail en kalua
ia la wasa, me i pan sailokala ia. 7 Pwe ansau wet
i sota pan sup re omail, pwe i kaporoporeki, me i
pan mimieta re omail ansau kis, ma Kaun pan kotin

mueid ong ia. **8** A i pan mimieta Episus lao pentikos.
9 Pwe wanim tälap ritida mo i, me kareda wa toto;
a imwintiti me toto. **10** A Timoteus lao pwara wong
komail, apwali i, pwen sondi mau re omail, pwe a
kin iang ia wiawia dodok en Kaun o. **11** Sota amen
en mamaleki i, a kalua i dong ia popol, pwe ngai o
ri atail akan kin auiaui i. **12** A duen ri atail Apolos,
ngai me poeki re a pan pak toto, en iang ri atail
akan pwara wong komail, a a kang pwara wei ansau
wet; a a pan pwara wei lao ansau mau. **13** Komail
masamasan o dadaurata ni poson, komail wia duen
ol melel, o komail en kelail. **14** Meakaros en wiaui ni
limpok **15** I ari panaui komail, ri ai kan, pwe komail
asa penainai en Stepanas, me ir tapida saulang en
Akaia, o me pein irail inong iong dodok ong saraui
kan, **16** Pwe komail en peiki ong irail, o ong irail karos
me iang ni ar wiawia o dodok. **17** I peren kida en
Stepanas, o Portunatus, o Akaius ar pwarador, pwe
mekis, me komail so ki ong ia mepukat ki dong ia. **18**
Irail kaperenda ngen i o pil ngen omail; komail ari
wauneki me due met. **19** En momotisou en Asien
akan ar ranamau wong komail. A Akwila o Prisila kin
ranamau wong komail pan Kaun o momodisou nan
im ara. **20** Ri atail ol akan karos kin ranamau wong
komail. Komail ranamauki pena metik saraui. **21** Ngai
Paulus me inting kilang komail ai ranamau ki pein pa
i. **22** Ma amen sota kin pok ong Kaun Iesus Kristus,
a pan anatema! Maranata! Iet wewe; A pan riala!
Atail Kaun kotido. **23** Mak en Kaun Iesus Kristus en
mimieta re omail! **24** Ai limpok ong komail pan Kristus
Iesus pan mimieta re omail! Amen.

Men Korint II

1 PAULUS wanporon en Iesus Kristus amen pan
kupur en Kot o ri atail Timoteus ong momodisou
en Kot, me mi Korint o saraui kan karos, me mi Akaia.
2 Mak o popol sang ren Kot Sam atail o atail Kaun
Iesus Kristus en mi re omail. **3** Meid iasanai Kot o
Sam en atail Kaun Iesus Kristus, o Sam en kalangan,
o Kot en kamait pokon, **4** Me kin kamakamait kit ni
at kamekam kan karos, pwe kit en pil kak kamait ir
ala, me mi nan song en kamekam akan karos, ki
kamait, me kit kamait kila ren Kot. **5** Pwe duen Kristus
a kamekam me muladok ong kit, iduen kamait ren
Kristus pil itar penang kit. **6** A ma kit pai olar, nan a
kin wiaui, pwen kamait o kamaur komail la, mepukat
kin wiaui ni omail kanongama ni kalokolok ota, me
kit kin kalokolokki. **7** O at kaporopor kin komail me
tengeteng, pwe se asa, ma komail iang kamekam,
komail pil pan iang kamaitala. **8** Ri ai ol akan, se sota
men, komail en sasa duen at kamekam nan Asien
o at patau kaualap, lao solar kaporopor en maur
at. **9** Ari, kit lamedar, me se pan mela. A mepukat
wiauier, pwe sen der keleki pein kit, pwe Kot eta,
me kin kaiasada me melar akan. **10** Me kotin dore
kit ala sang mela wet, o a pil pan dore kit ala; o se
kaporoporeki, me a pil pan kotin dore kit ala kokolata.
11 Komail pil sauasa kit ni omail ngidingid, pwe me
toto en danke pweki at pai me se aleer. **12** Pwe
iet kaping pat: Insen at kin kadede ong kit, me se
weweideki karakarak o melel en Kot nin sappa o nan
pung omail, kaidin ni lolekong en pali uduk, a ki mak
en Kot. **13** At inting wong komail kaidin toror sang me
komail kin wadok o kamelele. A i kaporoporeki me
komail pan kamelele kit kokolata duen akai komail
kamelele kit er. **14** Pwe kit me kaping pa omail, dueta
komail me kaping pat ni ran en Kaun Iesus. **15** A ni
kaporopor wet, me i men pwar kilang komail mas
o, pwe komail en pur ong pereperen. **16** I ap pan
daulul lang komail ni ai pan kolang Masetonien, ap
pil puredo re omail sang Masetonien, a komail pan
kalua ia lang Iudäa. **17** A iaduen, ngai me sapung
ni ai kileledier mepukat? De i kin kileledi mepukat
ni tiak en pali uduk, pwen ei ei o so so tapi sang
pein ngai? **18** A Kot me melel, pwe me se indang
komail me sota ei o so. **19** Pwe sapwilim en Kot Iesus
Kristus, me kit padaki ong komail er, ngai, o Silwanus,
o Timoteus, i kaidin ei o so, a ei eta re a, **20** Pwe inau
en Kot akan karos me ei eta re a o me amen re a,
pwe kit en kalinganada Kot. **21** A me kin katinai kit
o komail pan Kristus o keie kitail er, iei Kot, **22** Me
pil kotin kileledier kitail o kotiki ong kitail er komoan
Ngen nan mongiong atail. **23** A i kin likwir ong Kot me
saunkadede en ngen i, me i saikenta pwara wong
komail nan Korint, pwe i de katoutoui komail. **24** Kit
sota men poedi omail poson, a kit men sauasa ta
omail peren, pwe komail keleki poson.

2 IET me pein ngai kileledier, i solar men pwar wong
komail ni ai insensued. **2** Pwe ma i kainsensuedi
komail, is me pan kak kainsenemau ia la? Ma kaidin
i eta, me kainsensuedelar re i. **3** Mepukat i inting
wong komail er, pwe i ender insensuede kin irail, me
i en peren kida, ni ai pan pwara wong komail. A i
kamelele komail karos, me ai peren pil pan omail
karos. **4** Pwe ni lokolok o masak en nan mongiong i
me lapalap, me i inting kilang sangesang, kaidin pwen
kamauki komail, a pwe komail en asada, duen ai
limpok ong komail kaualapia. **5** A ma meamen wiada
kainsensued eu, kaidin ngai eta, me a kainsensuedi,
pwe i ender non kapung ong, a ele komail karos.
6 A kalokolok sang ren me toto itar ong i. **7** Mak
eta komail en maki ong i o kamaitala, pwe a de lodi
ong insensued laud. **8** I ari panaui komail, komail
en kasale ong i omail limpok. **9** I karepen ai inting
wong komail, pwe i en asa, ma komail me pung o
peiki ong ni meakaros. **10** A ma komail pan makeki
ong meamen meakot, ngai pil pan maki ong i. A ma i
makeki ong amen meakot, i makekier pweki komail
wilianti Kristus. **11** Pwe Satan ender kotaue kitail, pwe
kitail asaer duen a lamelam. **12** A ni ai pwaralanger
Troas, pwen padaki rongamau en Kristus, o wanim
eu me ritida mo i ong Kaun o, **13** I sota insenemaula,
ni ngen i, pweki ai sota diar ri ai Titus. I ap kamurimur
ong irail daulul wong Masetonien. **14** A danke ong Kot,
me kotin kaloe kitail di pan Kristus, ap kasansaleki
kitail pomau en a erpit wasa karos. **15** Pwe kit me
pomau en Kristus ong Kot ren me pan dorela o
ren me pan lokidokila kan. **16** Ong iet akan po en
mela ong kamela, a ong me tei kan po en maur ong
kamaurela. A is me kon ong mepukat? **17** Pwe kit so
dueta me toto, me kin liliasosaki masan en Kot; a at
padak me melel, o a pwili sang Kot, o kin wiaui mon
Kot pan Kristus.

3 A IADUEN kit pil kaindandeki pein kit? De ngai
me mau ong kisin likau en kaping ong komail de
sang komail? **2** At kisin likau komail, me intingidi
ong nan mongiong it, me aramas akan karos kin
asa o wadok. **3** Pwe komail sansaleda, me komail
kisin likau en Kristus, me wiauier re at ni at papa,
me kaidin intingidier ki ingk, a Ngen en Kot ieias; pil

kaidin pon slet takai, pwe slet uduken en mongiong
akan. 4 Iei atail kaporoporeki Kristus mon Kot. 5 Pwe
kaidin udan at koiok, me se kak lamelameki meakot,
me tapi sang pein kit, pwe at koiok tapi sang ren Kot,
6 Me pil kotin kaiane kin kit, en papa en inau kap
kaidin inau, me intingidier, a inau en ngen. Pwe inting
kin kamela, a ngen kin kotin kamaureda. 7 A ma
dodok en mela, me intingidier nan pali en takai, me
lingan, pwe seri en Israel akan sota kak kilang silang
en Moses, pweki lingan en silang i, a lingan wet eu,
me pan soredi, 8 Daduen, dodok en ngen a sota pan
lingan sikida sang? 9 Ari, ma dodok en kadeik o me
lingan, nan melel kaualap, dodok en pung me lingan
melel. 10 Pwe men moa me kalinganadar sota kak
paroki ong lingan wet. 11 A ma lingan mia ren me pan
sorela, iaduen wan lingan en me pan mimieta! 12 Ni at
kaporoporeki mepukat, kit kin aima melel. 13 O kaidin
dueta Moses, me pera kila likau eu silang i, pwe seri
en Israel akan ender kilang imwi en me pan nikila. 14
A mongiong arail me kapitakailar. Pwe lao lel ran wet
pera o mimieta ansaun ar wadawadok inau maring;
ari, pera o me saroka sanger ren Kristus. 15 A lao lel
ran wet ni arail wadawadok Moses, pera mimieta mon
mongiong arail. 16 A ma re pan wuki ong Kaun o,
pera o pan saroka san. 17 Kaun o iei Ngen, a wasa
me Ngen en Kaun kotikot ia, nan i wasan maio. 18
A kitail karos, me mas atail so perapa, kin ududial
lingan en Kaun o, ap wuki ong ni mom ota o kakairida
ni lingan pweki Kaun iei Ngen.

4 KIT sota kin pangada, pweki at koa dodok me
se aleer ki mak o. 2 Pwe kit muei sanger sued
okiok kan o se sota weweideki widing o sota liasosa
ki masan en Kot; pwe ni at kapwareda melel kit kin
kamaui pein kit ong insen en aramas karos mon Kot.
3 A ma at rongamau me malar, nan a malang men
lokidokila kan. 4 Me kot en sappa wet karotongala nan
mongiong en me soposon akan, pwe ren der kilang
marain en rongamau duen lingan en Kristus me mom
en Kot. (aiōn g165) 5 Pwe kit sota kin padaki duen pein
kit, a duen Kristus Iesus, me i Kaun, a kit ladu'mail
pweki Iesus. 6 Pwe Kot me masanier, marain en
pwarada sang ni rotorot, me kotin kamarainiedar nan
mongiong it, pwe sen maraineki o dedeki lingan en
Kot ni silang en Iesus Kristus. 7 A kit kin kolekol pai
wet ni dal pwel, pwe manaman en kaindinda Kot a
so kit. 8 At apwal akan me andere kit pena, a se
sota kin masak; sota wasa, me se pan kak pitila ia
ap sota lodi. 9 Pan kamekam, ap sota kamela; pan
kalokolok, ap sota mela; 10 O kit kin wewa sili ni
war at en Iesus a matala, pwe maur en Iesus en pil
sansal ni war at. 11 Pwe kit, me memaur, kin kilele
ong mela ansau karos pweki Iesus, pwe maur en
Iesus en pil sansaleda ni uduk atail. 12 Nan i mela kin
kelail ong kit, a maur ong komail, 13 A kit aleer ngen
en poson ota, duen a intingidier: Ngai me poson, i
me i padaki wei. Kit me pil posonlar ap padapadaki.
14 Se asaer, me i, me kotin kaiasadar Kaun Iesus,
pan pil kotin kaiasada kitail iang Iesus, o pan kotin
kasansaleda kitail o komail mo a. 15 Meakaros wiauier
pweki komail, pwe mak o ni a laude kilar me toto, en
kalaudela melel danke, pwen kalinganada Kot. 16 I
me se sota kin pangada, a ma at pali liki en aramas
pan soredi, pali lol it kin kokoda ni ran karos. 17 Pwe
atail ansau apwal me motomot o tikitik; ap kare ong
kitail lingan soutuk eu me lapalap melel, (aiōnios g166)
18 Pwe kitail sota kin kilekilang meakan me sansal, a
meakan me so sansal. Pwe me sansal me katuk, a
me so sansal me soutuk. (aiōnios g166)

5 PWE kitail asaer, impwal atail sappa a lao ola,
kitail pan id imaneki im eu sang ren Kot, im eu
me kaidin wiaui kida pa, pwe a me soutuk nanlang.
(aiōnios g166) 2 I me kitail kin sangesang o inong iong
im sang nanlang en kalikau kitail da. 3 Pwe ma kitail
likaudar, kitail solar pan kiliso. 4 Pwe ni atail deula
impwal wet kitail kin sangesang o patau, pwe kitail
sota men pure sang atail likau, a se men kadupaledi,
pwe maur en katalala mela. 5 A me wia kin kitail
ong mepukat, i Kot me pil kotiki ong kitail er komoan
Ngen. 6 Kitail ari insenemau ansau karos o asaer, ni
atail kauson ki war, kitail kin doo wei sang Kaun. 7
Pwe kitail kin weweid ni poson a kaidin ni kilang. 8
Ari so, kitail kin insenemau o inong iong muei sang
war atail, ap mimi nan deu atail ren Kaun o. 9 Nan i
me kitail kin nantiong kaperen i, ma ni deu'tail de ni
at doo wei sang. 10 Pwe kitail karos pan sansal mon
mol en kadeik en Kristus, pwe amen amen en ale
pwain en a wiawia arain a maur ni pali war, ma me
mau de me sued. 11 Kit asaer, me sen masak Kaun
o, i me se kin kanekanai ong at dodok ong aramas
akan, ap kin sansal ong Kot. A i pil kaporoporeki
me se pil sansal ong nan insen omail. 12 Pwe kit
sota sapal suaiki pein kit ong komail, a se pang ong
komail, en kaping pat, pwe peikite pamail en mia ong
irail, me kin suaiki mas arail, a so mongiong arail. 13
Pwe ni at mi likin war at, a kin wiaui ong Kot, a ma
so, se kin dodok ong komail. 14 Pwe iduen limpok
en Kristus kangong kin kit, pwe se kasauiadar, me
amen mata kila karos, i me irail karos mekilar. 15 A i
mata kilang karos, pwe irail me memaur, der memaur
ong pein irail, a ong i, me mata kin irail lar o me

kaiasadar. 16 I me se solar asa amen ni pali uduk.
Ei, mas o se asaer Kristus ni pali uduk eta, a met
se solar asa i due. 17 Ari ma amen mi ren Kristus,
nan a wilikapadar; men mas momelar, kilang, karos
wilikapada. 18 A meakan karos sang ren Kot, me
kotin kalolamaui ong pein i kitail ki Iesus Kristus, me
kotiki ong kit at koa dodok, duen padak en kalolmau.
19 Pwe Kot kotikot ren Kristus o kotin kalokalolamau
ong pein i sappa, o solar kapokon ong irail dip arail
akan, o kotiki ong kitail masan en kalolamau. 20 Ari,
kit men en kadar en Kristus, pwe Kot kin panaui ki kit.
Kit wiliandi Kristus ap poekipoeki kin komail: Komail
kalolamau pein komail ong Kot! 21 Pwe Kot kotin
kapokonki ong, me so dip a, dip atail, pwe kitail en
pung kila pa ren Kot.

6 KIT men sauasa kai, men panaui komail, pwe
komail de ale mal mak en Kot. 2 Pwe a kotin
masani: I rong uk er ni ansau mau, o ni ran en
kamaur I katoi uk adar. Kilang ansau wet ansau mau;
ansau wet ran en kamaur. 3 Kit sota kadipikelekel
ong meakot, pwe at koa dodok ede kalok sued. 4
A ni meakaros kit kin wia sansal en papa en Kot
akai: Ni kanongama melel, ni kamekam, ni paiio
kan, ni kamasak kan, 5 Ni wokwok, nan imateng,
ni moromorong, ni dodok, ni masamasan, ni isesol.
6 Ni makelekel, ni lolekong, ni lolin, ni kadek, ni
Ngen saraui, ni limpok melel, 7 Ni masan melel, ni
manaman en Kot, ki tatan mauin en pung pali maun
o pali maing, 8 Ni kaka, o sokaka, ni kalok sued, o
kalok mau, dene kaweid sapung, ari so, me melel,
9 Dene pasase, ari so, kit me indand; koren iong
mela, a kilang kit memaureta; me kin kamekam, ap
sota kamela, 10 Ni insensued, ap pereperen ansau
karos, me samama, ap kakepwapwala me toto, sota
at meakot, ap aneki meakaros. 11 Men Korint, au
at ritidang komail, o nan mongiong it me laudi ong
komail. 12 Kaidin me tikitik deu'mail nan mongiong
it, a mongiong omail me tikitik. 13 I kin padaki ong
komail dueta ong seri kan, pwe komail en pil wiai
ong ia dueta, o kalaudela nan mongiong omail. 14
Komail ender paroki ong me so poson akan, pwe
iaduen, pung kak minimin ong sapung? De marain
pan kak waroki ong rotorot? 15 De iaduen Kristus
o Pelial ara kak parok pena? De da pwais en me
poson ren me soposon? 16 De tanpas en Kot pan kak
pat ong ani mal akan? Pwe tanpas en Kot ieias iei
komail, duen Kot kotin masanier: I pan kauson re'rail
o daudaulole irail, o Ngai pan arail Kot, a irail pan nai
aramas akan. 17 Komail ari muei sang irail o katoror
sang pein komail, me Kaun o kotin masani, o ender
doke me kasaut kot, Ngai ap pan apwali komail, 18 O
I pan Sam omail, o komail pan nai ol o li akan, me
Kaun lapalap kotin masani.

7 KOMPOKE pai kan, pweki inau pukat kitail en
muei sang kasaut en uduk o ngen atail karos, o
kitail en dadaurata atail kasarauila ni wauneki Kot.
2 Komail apwali kit, sota amen me se wia sapung
ong, sota amen me kit kawelar, sota amen me kit
kulia sang okotme. 3 Mepukat i inda kaidin pwen
kadeikada, pwe i apton indada, me deu omail nan
mongiong it, pwen iang mela o iang memaur. 4 Ngai
ari aima ong komail, o ai kapinga komail me lapalap,
o i direki kamait; ngai me peren kida melel ni at
kalokolok karos. 5 Pwe ni at leler Masetonien, uduk
at sota diar kamol, pwe se kalokolok wasa karos:
Pali liki pepei o pali lole masak. 6 A Kot me kin
kamaitala me karakarak kan, a kotin kamait kit ala
ki en Titus a pwarador. 7 A kaidin a pwarador eta,
pwe pil kamait o, me pein a kamait kila komail, ni a
kasansaledang kit omail anane, o omail sangesang o
omail lolete kin ia; i me kalaudela ai peren. 8 Pwe ma
i kainsensuedi kin komail er kisin likau o, i sota kalula,
a ma i kalular mas o, pwe i diaradar me kisin likau
kainsensuede kidar komail ansau kis, 9 A met i peren
kidar, kaidin pweki omail insensued, a pweki omail
insensued ong kalula, pwe omail insensued duen
kupur en Kot, pwe komail ender ale me sued kot
re at. 10 Pwe insensued duen kupur en Kot kareda
kalula ong maur, me aramas sota pan kalu kila, a
insensued en sappa kareda mela. 11 Pwe kilang,
omail insensued duen kupur en Kot, kare ong komail
song toto: Porisok, o pukoki, o makar, o masak, o
anane, o inong iong, o depuk! A komail kasansaledar
ni song karos, me komail makelekel ni mepukat. 12 I
inting wong komail er, kaidin pweki i, me kainsensued,
pil kaidin pweki i, me a kainsensued ong, a pweki at
apapwali komail en sansal re omail mon Kot. 13 Kit ari
kamaitalar; kit peren kida kaualap en Titus a peren,
pwe ngen e dapwenda komail. 14 Pwe ni ai kapingaki
komail re a, i sota namenokki, pwe duen ai lokaia
karos ong komail me melel, iduen at suaiki mon Titus
pwaidar melel. 15 O a kin pok ong komail melel ni
a tamatamanda omail oke, duen omail kasamo i ni
masak o rerer. 16 I peren kida, me i kak kamelele
komail ni song karos.

8 RI ai kan, se men padaki ong komail duen mak en
Kot en momodisou en Masetonien akan, duen ar
kikiwei; 2 Pwe ar kalokolok meid laud, o irail pil meid
samama, ari so, mepukat imwilang peren o mairong
laud, 3 Pwe ngai kadede irail, me re kida duen me

re kak ong o laude sang. 4 Pein irail inong iong ap
ngidengideki ong kit, en ale ar kisakis, o ar iang
sauasa kisakis wet ong saraui kan. 5 O re wiadar
mepukat, kaidin duen at kaporoporeki, a re ki ong
Kaun o pein irail mas, ap pil ong kit pan kupur en Kot.
6 Kit ari panaui Titus en kanikiela mak wet re omail
duen a tapiadar mas o. 7 A duen omail kapwapwaki
song karos: Ni poson o masan, o lolekong, o porisok,
o omail limpok ong kit, iduen komail pil inong iong,
en kapwapwa ni mak wet. 8 I indai ong komail met,
kaidin kusoned eu, a pweki porisok en me tei kan, o i
kin kasongesong omail limpok, ma a pung de so. 9
Pwe komail asaer mak en atail Kaun Iesus Kristus,
duen a kapwapwa, ap samamalar pweki komail, pwe
komail en kapwapwa kila i. 10 A iet ai lamelam me i
men kasaleda, a meid katepa ong komail, pwe komail
tapiadar inong iong ap pil kapwaiada dodok mau wet
ni par samalar. 11 Komail ari kanikiela dodok wet,
pwe duen omail men iang onop, iduen komail en
wiada sang ni omail kapwapwa. 12 A ma amen inong
iong, iang dodok wet, a pan konekonela duen me
a pan kak ong, kaidin duen me a sota kak ong. 13
Pwe irail ender mararaki, a komail id toutouki; a karos
en parok pena. 14 Pwe ansau wet omail kapwapwa
en kaitar arail samama, a arail kapwapwa en kaitar
omail samama, pwe karos en parok pena. 15 Duen a
intingidier: Me rik penaer mo toto, a sota men nak, o
me rik penaer me malaulau, a sota kin dupok. 16
Danke ong Kot, me kotin kainong iong mongiong en
Titus; 17 Pwe a duki ong at poeki, a pil pein i inong
iong madang pwar wong komail. 18 A kit pil kadar
wei ri atail ol o iang i, me indandeki a padaki wei
rongamau ni momodisou kan karos. 19 A kaidin i eta,
pwe momodisou kan pil piladar i, en iang kit papaki
mak wet, me kit kin apapwali ong kalinganada Kaun
o kapinga omail inong iong mau. 20 Kanakanai ong,
pwe amen de kasapunge kin kit at paki kisakis laud
wet, 21 Kit pil kin masamasan, pwe karos en inen,
kaidin mon Kaun eta, pwe pil mon aramas akan. 22 A
kit kadar ir wei iangaki ri atail o, me diarokadar ni
song toto, me a porisok, a ansau wet a porisok sang
mas ni a liki komail. 23 Ari, ma amen pan idok duen
Titus, i ai warok o sauasa pai re omail; a duen ri atail
akan, irail me men en kadar en momodisou kan o
lingan en Kristus. 24 Komail ari kasansale ong irail
mon momodisou kan omail limpok ni omail apapwali
irail duen i kapinga kin komail.

9 A DUEN dodok ong me saraui kan, i solar pan
inting wong komail. 2 Pwe i asa, me omail inong
iong me mau, me i kin suaiki ong men Masetonien, me
men Akaia inong iong mepukat sang ni par samalar,
a komail kainong iong me toto. 3 I ap ilakiawei ri
atail akan, pwe at kaping pa omail ender mal la ni
mepukat, pwe komail en onop duen me i inda. 4
Pwe ma men Masetonien kai pan iang ia, ap konodi
komail ni omail so onop, kit, se sota men inda komail,
ap pan namenok kila ni at liki wet. 5 Ari, i ap lamedar,
en poeki ren ri atail akan, ren tiong mo at kolang
komail, pwen kaonopada pai wet, me komail inaukidar
mas o, pwen pai melel eu, a iermen norok sued. 6
A iet me i inda: Me kin kamorok tikitik, pan dolung
tikitik, a me kin kamorok toto, pan dolung me toto. 7
Amen amen duen a kileledier nan mongiong i; der
kisa kol, de akpatik, pwe Kot kotin pok ong me kin
pein perenki kisakis. 8 A Kot me kotin manaman
ong en kalaudelang komail song en mak kan karos,
pwe komail en kapwapwa ni song karos o ansau
karos, ap kak ong song en wiawia mau karos, 9 Duen
a intingidier: A kamoredier, a kisakisa wei ong me
samama kan; a pung pan mimieta kokolata. (aiōn g165)
10 A me kin kotiki ong saumat kisin war akan, o prot
men manga, a pan katotoela omail war akan, o a pan
kotin kawosada omail wan pung kan, 11 Pwe komail
en kapwapwala ni song karos, pwen wiawia mau
karos, me kin karedang kit, en danke Kot. 12 Pwe
wiawia pan dodok wet kaidin sauas pan saraui kan ta,
pwe me toto kin danke Kot. 13 Arail kapwaiada dodok
wet kin kalinganada Kot pweki omail upai ong kadede
en rongamau en Kristus, o omail sapan kisakis ong
irail o ong karos, 14 O ni arail ngidingide kin komail,
re kin anane komail pweki mak lapalap en Kot ong
komail. 15 Daken ong Kot pweki a pai lapalap!

10 ARI pein ngai Paulus men panaui komail nin
tiak en opampap o limpok en Kristus; pwe ni ai
mi nan pung omail, i kin aktikitik, a ni ai doo wei sang
komail, i kin kelail ong komail 2 A i kin kapakapeki,
pwe i ender kelail ni ai pan korendo; pwe i kileledier o
lamelame, me i pan kelail ong akai, me kin wia kin kit
men kekeideki tiak en pali uduk. 3 Pwe melel, se kin
mimita nan uduk, ap sota pepei ni tiak en uduk. 4
Pwe kapwa en at pei kaidin men ni pali uduk, pwe
me manaman mon Kot, me mau ong kawela wasa
tengeteng kan. 5 Ni at kin kawela me akapung o
me aklapalap, me kin palian erpit en Kot; o kit kin
saliedi song en lamelam karos, pwen oke Kristus.
6 O audaude ong kaloedi me katiwo karos, omail
peik lao pwanokadar. 7 Komail kin kilekilang meakan
me sansal? Ma amen lamelame, me pein i sapwilim
en Kristus, i en pein lameda, me kit pil sapwilim en
Kristus dueta i. 8 Pwe ma i pan suaiki laude sang at

manaman, me Kaun o kotiki ong kit, pwen kamaui
a kaidin kawe komail la, i sota pan namenokki. 9
Pwe ender sansal duen amen me men kamasak kin
komail ngai kisin likau kan, 10 Pwe irail me inda:
Kisin likau kan me kasampwal o manaman, a sansal
en pali war a me luet, o a padak me mal kot. 11 A
me duen met, a en asa duen at kin inda nan kisin
likau kan ni at doo wei sang komail, iduen pein kit ni
at wiawia kan nan pung omail. 12 Pwe kit sota man
mauki waroki ong me kin suaiki pein irail; a irail me
sololekong, pweki ar sosong pein irail nan pung arail.
13 A kit sota men suaiki me laud sang me kon ong, a
duen men song eu, me Kot kotin pang ong kit, song
eu, me itar lel ong komail. 14 Pwe kit sota inong iong,
me sota kon ong, dene se sota pwar wong komail er,
a se pil walang komail rongamau en Kristus. 15 Kit
sota kin suaiki me laud sang me kon ong, dene se
suaiki en amen a dodok. A se kaporoporeki omail
poson lao kakairida, at dodok pil pan laud sang re
omail, 16 Pwen pil padaki rongamau nin sap akan
palila sang komail, a kaidin wasan dodok en amen o
sota suaiki me wiauier. 17 A ma amen men suaiki, i
en suaiki Kaun o. 18 Pwe kaidin i meakot, me kin
kapinga pein i, pwe i eta, me Kaun o kin kapinga.

11 I mauki, komail en mueid ong ia kisin pweipwei,
iei ta komail pan mueid ong ia. 2 Pwe ngai
me per kin komail dueta Kot, pwe ngai me kileledier
komail ong ol amen, pwe i en kasale komail ong
Kristus duen seripein makelekel amen. 3 A i masak
serpent widingok, me kotaue Ewa, ma a sota pan pil
kawela omail lamelam sang ni opampap en Kristus. 4
Pwe ma amen pan pwarado, me kin padaki duen
amen Iesus, me se sota padaki, de ma komail pan
ale eu ngen, me komail sota aleer, de eu rongamau,
me komail sota wuki ong, kaidin komail pan peren
kida? 5 Pwe i lamelame, me ngai kaidin tikitik sang
wanporon lapalap akan. 6 A ma i sota koiok ong
lokaia a kaidin ni ai dedeki, pwe kit sansal ong komail
ni song o wasa karos. 7 De ngai me wiadar dip eu ni
ai akmalkila pein ngai? Pwe komail en indandala ki ai
padaki ong komail rongamau en Kot so pwaipwai. 8
I atia sang momotisou tei kan ni ai aleer pwain en
dodok, pwe i en kak dodok ong komail. 9 O ni ai
mimi re omail o lao samamala, kaidin amen, me i uki
pa meakot, pwe ni ai solar ai meakot, ri atail akan
me kodo sang Masetonien me kisa dong ia; ngai ari
sota katoutoui komail ni meakot, o i pil pan due! 10
A duen melel en Kristus mimi lol i, iduen i sota pan
mueid ong amen, en kawela kaping wet nan sap en
Akaia kan. 11 Pwekida? Pweki ai so pok ong komail?
Kot me kotin mangier. 12 A me i kin wia, i me i pan
wiada, pwen kawela karep en akai me inong iong
karep en ar suaiki dene irail dueta kit, sota lipilipil is i.
13 Pwe wanporon likam pukat o toun dodok likam
akan irail, kin kawukilang wanporon akan en Kristus
pein irail. 14 A kaidin kapuriamui eu, pwe iduen Satan
kin kawukila pein i, wuki ong tounlang en marain
amen. 15 I me kaidin kapuriamui eu, ma nä papa kan
pil pan wukilang papa en pung kan; a imwilar pan
duen ar wiawia kan. 16 I purong indada, sota amen
en akpweipwei kin ia, a ma iei, komail ap maki ong ia
ai pweipwei, pwe i en suai kin ia ekis. 17 A me i inda,
kaidin Kaun o me i pwili sang, pwe a tapi sang ni tiak
en pweipwei, pwe i suaiki pein ngai; 18 Pwe me toto
kin suaiki ni pali uduk, i pil pan suaiki pein ngai. 19
Pwe komail kin mauki me lolepon kan, pweki komail
me lolekong. 20 Pwe komail kin mueid ong amen, en
wia kin komail ladu kan, de ma amen kaloke komail,
de ma amen kuli komail edi, de ma amen aklapalap,
de ma amen pikir komail. 21 Mepukat i indang komail,
pwen kanamenok ki komail, dene kit luetalar. A ma
meamen aima, ngai pil aima, i kin lokaia nin tiak en
pweipwei. 22 Irail men Ipru, pil ngai; irail men Israel,
pil ngai; irail kadaudok en Apraam, pil ngai; 23 Irail
me papan Kristus, i kin lokaia dueta me iak amen,
ngai me lapa sang; ai dodok laud sang, i kalokolok
laud sang; i salidier toto sang, i koren iong mela pan
pak toto. 24 Pan me limpak Sus oko ki ong ia wok
paeisok, eu katoror sang, 25 A pan me silepak re
woki kin ia sokon; pan mepak me i pakasuk; pan me
silepak takepa i sop olar; pong o ran, me i pepe sili
nan madau. 26 Ai sailok me toto; i diar ai apwal nan
pilap akan; i diar ai apwal ren lolap akan; i diar ai
apwal ren ai kainok; i diar ai apwal nan sap tan; i diar
ai apwal nan madau; i diar ai apwal ren saulang likam
akan; 27 Ni dodok apwal, ni songsongemas, ni men
mangadar o men nim piladar, ni isesol pan pak toto,
ni pou o so kidi pa; 28 O me pil kin lel ong ia ni ran
karos, o ai apapwali momodisou akan karos. 29 Is me
luet, a ngai sota pan luet? Is me kin kamakar, a ngai
so? 30 Ma i en suaiki, i pan suaiki ai luet. 31 Kot o
Sam en Kaun Iesus, me iasanai kokolata, kin mangi,
me i sota kin likam. **(aiōn g165)** 32 Nan Damaskus nain
nanmarki Aretas kopina amen sinsila kanim en men
Damaskus ni a inong iong saik ia di. 33 I ap apikidi
kopou eu sang ni wanim tuk en kel o, ap piti sang ni
pa a kan.

12 ARI, ai suaiki sota katepa ong ia. Ari so, i pan
kapareda kaudial akai o kadiarok kai ren Kaun
o. 2 I asa duen aramas amen ren Kristus, mon

saunpar eisok paieu; i sasa, ma a mi nan war a, de
ma a mi likin war a, i pil sasa, Kot me kotin mangi, i
aramas o, me peukadala lel nanlang kasilu. 3 O i
asa, iei aramas o, ma a mi nan war a de likin war
a, i sasa, Kot me kotin mangi. 4 I me peukadalang
paradis, wasa a rongadar kasoi kai, me sota muei
ong aramas amen en inda. 5 I me i pan suaiki; a
pein ngai sota pan suaiki meakot, ai luet eta. 6 A ma
i men suaiki pein ngai, i sota pan pweipwei, pwe i
pan lokaia melel. Ari so, i sota pan wia, pwe amen
ender wia kin ia me lapa sang duen a kin kilang ia
o duen a kin rong ia. 7 A pwe i ende aklapalapaki
kaudial kapuriamui kai, tuka teketek pot mi nan uduk
ai, iei nain Satan, me kin dokodoko ia, pwe i ende
aklapalap. 8 Pan sile pak i ngidingid ong Kaun o, en
kotiki sang ia me. 9 I ari masani ong ia: Ai mak itar
ong uk, pwe manaman ai kin sansal ren me luet akan.
Nan i me i pan suaiki ai luet akan, pwe manaman
en Kristus en kotikot re i. 10 I me i perenki ai luet
akan, o so konekon, o ansau apwal, o kamekam, o
patau pweki Kristus, pwe ma i luet, ngai me kelail. 11
Ngai wialar pweipwei men, i me komail kare ong ia,
mak eta, komail en kapinga kin ia, pwe i sota tikitik
sang wanporon lapalap akan; ari so, sota meakot
ngai. 12 Pwe mangidi en wanporon wiauier nan pung
omail ni kanongama melel o ni kilel akan, o ni men
kapuriamui kan, o ni manaman akan. 13 Pwe nin
da, me komail tikitikki sang momodisou tei kan, ele
iet eta: I sota katoutoui kin komail meakot? Komail
ari makeki ong ia sapung wet. 14 Kilang, i onoper
pwar wong komail kasilepak, o i sota pan kaponede
komail, pwe i sota kin rapaki me noumail, a komail.
Pwe kaidin seri kan en naka penang me wia ir ada, a
me wia ir da ong seri kan. 15 A i mauki melel kiki
wei meakaros, pil pein ngai ong ngen omail, i sota
insenoki, ma omail pok ong ia tikitik sang ai limpok
lapalap ong komail. 16 Ari i eta, i sota kaponedeer
komail; a pweki ai lolekong, i kaloedier komail. 17
De iaduen, i adia sang amen komail ekis ren me i
kadar wong komail er? 18 I poeki ren Titus ap kadar
wong komail pil ri atail iang i. Ari da, Titus pitia sang
komail meakot? Kit so aluki ngen ota de ni lip ota?
19 Ansau warai me komail kiki ong me se pan pur
ong, kapungala pein kit ong komail. Kit kin lokaia ki
Kristus mon Kot. Kompok kan, mepukat karos kin
wiaui, pwen kamauiada komail. 20 Pwe i masak ni ai
pan pwar wong komail, me i sota pan diar komail,
duen me i mauki, o komail pil sota pan diar ia, duen
me komail mauki. Ele kapei lokaia, o peirin, o makar,
o akamai, o kawaikoto, o lidou mongin, o aklapalap, o
moromorong mi re omail. 21 Pwe ni ai pan pure wong
komail, ele Kot pan kotin kanamenok kin ia komail, o i
pan insensuedeki me toto, me wiadar dip mas o, ap
sota kalukila ar samin, o nenek, o dodok sued, me re
wiadar.

13 METET ai pwar wong komail kasilepak, karos
ap pan pung kila saunkadede riamen de silimen.
2 A duen me i inda mas o o pil ni ai pwar wong komail
er kariapak iduen i pil indang komail ansau wet, mon
ai pan mi re omail, irail me wiadar dip mas o, o pil
me tei kan karos, i lao pwar wong komail kasilepak, i
sota pan dukedi, karos lao pungier. 3 Pwe komail
kin rapaki kilel eu, duen me Kristus kotin kalokaia ia,
me sota luet nan pung omail, a a kin manaman nan
pung omail, 4 Pwe a kamatala ni a luet, ap id ieiaski
manaman en Kot, a ma kit iang i luet, kit ap pan iang
i memaureki manaman en Kot nan pung omail. 5
Komail sosong pein komail, ma komail kin weweideki
poson; komail kasaui pein komail; de komail so asa
duen pein komail, me Iesus Kristus kotikot lol omail?
A ma so, komail me sapung. 6 A i kaporoporeki, me
komail pan dedeki, me kaidin kit me sapung. 7 A
se kin kapakap ren Kot, komail ender wia me sued.
Kaidin pweki kit en indand mau a pwe komail en
wia me pung a kit en dueta me so katepa. 8 Pwe
kit sota kak palian melel, a kapwaiada me melel. 9
Pwe kit peren, ma se me luet, a komail me kelail,
o i me se men, komail en unsokala. 10 Ari, i me i
intingki wei mepukat ni ai doo wei, pwe i de ngil patik
ni ai koren, duen manaman, me Kaun o kotiki ong ia,
pwen kamaui, a kaidin pwen kawela. 11 Ari ri ai kan,
komail en pereperen o unsokala, o insenemau pena,
komail lol ta pot o popol! Kot en limpok o popol ap
pan kotikot re omail. 12 Komail ranamauki pena metik
saraui. 13 En saraui kan karos ar ranamau wong
komail. 14 Mak en Kaun Iesus Kristus, o limpok en
Kot, o atail saupena ren Ngen saraui en kotikot re
omail karos! Amen.

Men Kalesia

1 PAULUS wanporon amen kaidin sang ren aramas
akan, pil kaidin pan aramas akan, a pan Iesus
Kristus o Kot Sam, me kotin kaiasadar i sang ren
me melar akan, **2** O ri atail akan karos, me mi re
i, at ranamau ong momodisou en Kalesia kan: **3**
Mak o popol sang ren Kot Sam o atail Kaun Iesus
Kristus en mi re omail; **4** Me kotin sokonpaude ki
pein i ki dip atail, pwen dore kitail sang ni me sued
akan mi sappa, duen kupur en Kot o Sam atail. **(aiōn g165)** **5** Lingan en ko ong i kokolata! Amen. **(aiōn g165)** **6** I puriamuiki omail madang wuki sang i, me
molipe komail pan mak en Kristus, ap wuki ong eu
rongamau; **7** A sota eu mia. Ari so, akai mia, me kin
kapingada komail, o irail men kalikame rongamau en
Kristus. **8** A ma kit de tounlang amen sang nanlang
pan padaki ong komail eu rongamau, me toror sang
rongamau, me se padaki ong komail er, i en riala. **9**
Duen me se indada mas o, iduen se pil purong inda:
Ma amen pan padaki ong komail eu rongamau, me
toror sang me komail aleer, i en riala. **10** Iaduen, i
kin men kaperenda aramas akan de Kot? De i kin
rapaki konekon ren aramas akan? Ma i men konekon
ren aramas akan, i ap sota ladun Kristus. **11** I katitiki
ong komail ri ai kan, rongamau me i padakier, a sota
tapi sang ren aramas. **12** Pwe i sota ale sang ren
aramas amen, o sota me padaki ong ia, a a koki dong
ia kasale pan Iesus Kristus. **13** Pwe komail ronger
duen ai wiawia en mas nan pung en men Sus akan,
duen i kin morouo ong momodisou en Kot lapalapia o
kawe ir ala. **14** O i kakairida nin lamalam en Sus akan
madang sang me toto, me kit ti ta ieu o toun sap ta
ieu, o i nantiong kapwaiada padok en sam at akan.
15 A Kot lao kupureda, me kotin kilele ia di sang ni
kaped en in ai, o me kotin molipe ia ki a mak, **16** En
kasale ong ia sapwilim a Ol, pwe i en padaki ong
men liki kan duen i, i ap pitipit wiada o sota kalelapok
ren uduk o nta. **17** O i pil so pwar lang Ierusalem ren
irail, me wanporon akan mo i, a i kolang Arapien ap
pil pure dong Damaskus. **18** Ari, murin par silu i ap
kodalang Ierusalem, pwen kilang Kepas. I ap mimieta
re a ran eisoklimau. **19** A sota amen ren wanporon
akan, me i kilang, Iakopus ta, ri en Kaun o. **20** A me i
inting wong komail, Kot me kotin mangi, me i sota
likam. **21** Muri i ap kola nan wein Sirien o Silisia. **22** A
momodisou en Iudäa kan me mi pan kupur en Kristus
sasa ia. **23** A i eta, irail ronger, me i me kin morouo
ong kit mas o, i me kin padaki poson ansau wet, me a
kin kaokaoe mas o. **24** Irail ap kalinganda Kot pweki
ngai.

2 KADEKADEO murin par eisok paieu ngai pil
kodalang Ierusalem iang Parnapas o Titus pil
iang ia. **2** A i kokidala kasalepa eu; padaki ong irail
duen rongamau, me i kin padaki ong men liki kan,
ap katoror ong ir, me kalok mau, pwe i ender tang
mal, ma met de mur. **3** A pil Titus, me iang ia, men
Krik amen, re sota kakaliki ong i, en sirkomsaisela,
4 A pweki akai saulang likam, me wailong, pwen
masamasan at saledokalar, me se aleer ren Kristus
Iesus, pwen kalidui kit ala. **5** A se sota man peiki ong
irail, pwe melel en rongamau en mimieta re omail.
6 A irail me kalok mau, i sota asa duen ar tiak en
mas o, a pil menda re i, pwe Kot sota kin lipilipil
aramas amen, irail me indand mau, sota ki ong ia eu
padak toror. **7** A irail lao kilanger, me i aleer ai koa,
en padaki ong me sosirkomsais rongamau, dueta
Petrus ong me sirkomsais. **8** A me kamanada Petrus,
pwen kapwaiada a koa en wanporon ren sirkomsais
i me i pil keleki ni ai dodok ren men liki kan. **9** A
Iakopus, o Kepas, o Ioanes, me re wiaki ur oko, re
lao kilanger mak o me i aleer, rap itipa ki ong ngai o
Parnapas pali maun en pa, o kit karos wiaki eu, me
kit en kola ren men liki kan, a irail ren sirkomsais. **10**
A re kakaliki ong kit, me sen apapwali me samama
kan. Ngai ari nantiong kapwaiada. **11** A Kepas lao
pwaralang Antiokien, i ap palian i pwe kalok sued mi
re a. **12** Pwe mon akai pwarado sang ren Iakopus, a
sakasak ren men liki kai, a ni ar pwarador, a puei
sang katororela pein i, pwe a masak men sirkomsais.
13 O pil Sus tei ko iang i malamalaundar, o Parnapas
lodi ong pil wia malaun. **14** A ni ai kilanger, me re
sota inen weita, duen melel en rongamau, i ap indai
ong Kepas mon irail karos; ma koe men Sus amen
kin wia tiak en men liki kan, a so tiak en men Sus,
menda koe kin kakaliki ong men liki kan, ren wiada
tiak en men Sus? **15** Kita udan men Sus a sota dipan
dueta men liki kan, **16** Ap asa, me aramas amen sota
kak pung kila wiawia en kapung kan, pwe a poson
Iesus Kristus eta i me kitail pil posoneki Kristus Iesus,
pwe kitail en pung kila poson Kristus, a kaidin wiawia
en kapung kan; pwe uduk sota kak pung kila wiawia
en kapung kan. **17** A ma kitail men pung kila Kristus,
ap diarokada, me kitail me dipan, daduen, Kristus
me papan dip? O so! **18** Pwe ma i pan pur ong
kauada, me i kawelar, nan i pan wia kin ia me dipan
amen. **19** Pwe i mekilar kapung, ap solar memauri
ong kapung, pwen mauri ong Kot; ngai lopular iang
Kristus. **20** Kaidin ngai me memaur, pwe Kristus kotin

ieiasata lolei. Pwe arain ai maur en pali uduk, i kin
memaureki poson Sapwilim en Kot, me kotin pok ong
ia o sokonpaudeki ong ia pein i. 21 I sota kasamal la
mak en Kot; pwe ma aramas kak pung kila wiawia en
kapung kan, Kristus ap matala mal.

3 O komail men Kalesia pweipwei, is me kotaue
komail? Pwe mom en Iesus Kristus a lopular
wiauier mon mas omail. 2 Iet eta me i men kalelapok
re omail: Komail aleer Ngen ni wiawia en kapung
kan, de ni padak en poson? 3 Iduen omail lolepon?
Komail tapia kidar Ngen, a komail men kaimwisok
kilar uduk? 4 Komail kalokolok laud, ap sota pan
katepa? Ma idue met a sota kak wiaui. 5 Me kotiki
ong komail er Ngen, o wia manaman akan nan pung
omail daduen, wiawian kapung kan me kareda, de
padak en poson? 6 Dueta Apraam me poson Kot, ap
wadok ong i kapunga pa. 7 Komail ap asa duen irail
me kin poson, irail seri en Apraam. 8 A kisin likau o
asaer mas o, me Kot, pan kotin kapungala men liki
kan ki poson, i me a padaki ong Apraam rongamau
mas o: Wein sappa karos pan paie kin uk! 9 Pwe
karos me poson, pan iang Apraam poson kapaida.
10 Pwe me kin kaporoporeki wiawia en kapung kan,
pan kariala. Pwe a intingidier: Karos me riala, me
sota pan dadaurata meakaros, me intingidier nan puk
en kapung, pwen kapwaiada. 11 A sansal, me sota
amen kak pung kila kapung ren Kot; pwe me pung
amen pan memaureki poson. 12 A kapung sota tapi
sang ni poson, pwe meamen kapwaiada mepukat,
pan memaur kida. 13 Kristus me kotin dore kitail
sang ni karia pan kapung, ni a ria kin kitail lar; pwe a
intingidier: Amen amen me langalong nin tuka o me
riala. 14 Pwe pai en Apraam, me tapi sang ren Kristus
Iesus, en lel penang men liki kan; pwe kitail en ale
inau en Ngen ki poson. 15 Ri ai kan, i pan lokaia ni
tiak en aramas akan. Iaduen inau en aramas eu me
kileledier, sota amen me pan kawela de ekis, me a
pan pouse ong. 16 Ari, inau o wiauier ong Apraam
o kadaudok a. A sota masanier: Kadaudok a toto,
pwe duen me ta men: Kadaudok om me ta men, iei
Kristus. 17 Iet me i inda: Inau me Kot kotin kileledier,
a sota kak okila kapung o, me wiauier saunpar papuki
sileisok murin inau o, pwe inau ede pwaida. 18 Pwe
ma soso tapi sang kapung, a sota kak tapi sang
inau; a Kot kotiki ong Apraam ki inau. 19 A menda
kapung? A wiauier pweki sapung kan, kadaudok o lao
pwarado, me inau wiaui ong, me wiauier ren tounlang
kan ki pa en saunkapung. 20 Ari, saunkapung sota kin
kelep eta, a Kot me kelep eta. 21 A iaduen, kapung o
kin palian inau en Kot akan? O so! A ma kapung eu
pan wiaui, me pan kak kamaurela, nan melel, pung
ap pan tapi sang nan kapung. 22 A kisin likau o me
kol penang dip meakaros pwe inau en tapi sang ni
poson Iesus Kristus, en pai ong irail, me poson. 23 Ni
ansau poson saikenta pwarado, kitail nikinik o salidier
pan kapung, lao poson pan kasansaleda. 24 Ari,
kapung atail saunpadak, lao Kristus pwarado, pwe
kitail en pung kila poson. 25 A poson lao pwarador,
kitail solar mi pan saunpadak o. 26 Pwe komail karos
seri en Kot, ki poson Kristus Iesus. 27 Pwe komail me
paptaiser ong Kristus, komail likaui kidar Kristus. 28
Solar men Sus de Krik, solar ladu de me maioda,
solar ol de li komail karos dupeneta ren Kristus Iesus.
29 A ma komail sapwilim en Kristus, nan komail pil
kadaudok en Apraam, o seri soso duen inau o.

4 A iet me i men inda: Soso men arain a seri, a so
toror sang ladu men, ari so, a kaun en meakaros.
2 A kin upa ong saunpadak o saunkoa kan lao lel
ansau me sam a kileledier. 3 Iduen kitail ni atail kisin
seri, kitail kin upai ong padak en sappa kan. 4 A
ansau lao leler, Kot ap kotin poronedo sapwilim a
Ol, me ipwidi sang ren li amen, ap mi pan kapung o.
5 Pwen kasaledoka ir ala, me mi pan kapung, pwe
kitail en wiala sapwilim a seri. 6 Komail ari seri kan, i
me Kot ap kotin poronedo Ngen en sapwilim a Ol
nan mongiong atail, me kin likelikwir: Apa Sam! 7
Ari, solar ladu men, pwe seri ta; a ma seri nan pil
seri soso en Kot. 8 A ni ansau o me komail sasa
Kot, komail papaer me kaidin udan kot akan. 9 A
metet komail asalar Kot, o Kot me kotin mangi komail
melel, menda komail pil sapal lang lamalam sued o
sakanekan, me komail men pur ong papa? 10 Komail
kin kasarauiela ran akai, o saunipong kai, o ansau
kai, o saunpar kai. 11 I ngong kin komail, pwe ele ai
dodok ong komail sota pan kadepa. 12 Ri ai kan, i
ngidingidi kin komail, en dueta ngai, pwe ngai kin
dueta komail, pwe sota me sued kot, me komail wiai
ong ia er. 13 A komail asa due i mas o, me i padaki
ong komail er rongamau ni ai luet en pali uduk. 14 O
komail sota mamaleki ai songesong ni uduk ai o tata
kin ia; a komail apwali ia la dueta ngai tounlang en
Kot amen, de dueta Iesus Kristus. 15 Iaduen wan
omail pai ni ansau o! Pwe i kadede duen komail,
ma a kak pa omail, komail pan pwadika sang por
en mas omail ap ki ong ia. 16 Iaduen, i wiala omail
imwintiti, pweki ai lokaia melel ong komail. 17 Arail
nanantiong rapaki komail me sota mau; irail men
kamueit kitail pasang, pwe komail en id idauen irail.
18 Me mau ansau karos en nantiong me mau kan, a
kaidin ta ni ai mi re omail. 19 Nai seri kan! I naitik

sapal komail ki madak, lao Kristus kawuk komail la
ong pein mom a. **20** I men mi re omail ansau wet
o men kawukila ngil ai, pwe i sasalar ir omail. **21**
Komail, me kin men mi pan kapung o, indang ia, ma
komail sota kin rong kapung o? **22** Pwe a intingidier,
me nain Apraam putak riamen mia, amen sang ren
na lidu, a amen sang ren me maioda. **23** A me song
ren lidu ipwiki uduk, a me sang ren me maioda, ipwiki
inau en Kot. **24** Mepukat karasepa eu, pwe met inau
riau, eu sang ni nana Sinai, me kin naitiki ong na
kan papa, i me Akar. **25** Pwe Akar nana Sinai nan
Arapien, me rasong Ierusalem en met, o kin lidilidui
iang na seri kan. **26** A Ierusalem, me mi poa, me
maioda iei in atail. **27** Pwe a intingidier: Pereperen
koe me li dapwan, me sota kin naitik, kadailong o
werida koe, me so kaipwi ong, pwe nain li dapwan
seri kan me toto sang me a warok mia. **28** A komail ri
ai ol akan, me rasong Isaak, me seri en inau kan.
29 A duen mas o, me ipwiki uduk, me kailongki me
ipwiki Ngen o, iduen ansau wet. **30** A da me kisin
likau o masani? Kasela li lidu o na putak! Pwe putak
en lidu sota pan iang nain li me maioda sosoki. **31** Ari
ri ai kan, kitail sota seri en lidu, pwe nain me maioda.

5 KOMAIL ari dadaurata en Kristus a kotin kamaioda
kitail, komail ari kalaka pein komail, pwe komail
der pur ong ni omail kanaudok. **2** Kilang, ngai Paulus
indai ong komail, ma komail pan iang sirkomsais, nan
Kristus sota pan katepai ong komail. **3** I pil kadede ong
aramas karos, me pan sirkomsaisela, i en kapwaiada
kapung pokon. **4** Komail, me men pung kila kapung o,
muei sanger Kristus o pup wei sanger mak. **5** A kit kin
auiaui ren Ngen ki poson kaporopor en pung. **6** Pwe
ren Kristus Iesus sirkomsais de sosirkomsais sota
meakot, pwe poson ta, me kin sansaleki dodok en
limpok. **7** Komail tanger mau, is me karompwa komail,
pwe ender peiki ong melel? **8** I song en kaweid sota
kin tapi sang me molipe komail er. **9** Kalap kis kin
kamutala dolepa karos; **10** I kaporoporeki ren Kaun
o me komail sota pan wia eu lamalam toror. A me
kin kaping komail da, pan lodi ong kapung o, sota
lipilipil is i. **11** A ngai, ri ai kan, ma i poden padaki
duen sirkomsais, menda i kankangerangirla? Pwe
ma iduen, a solar men kamakar pan lopu. **12** I men
irail me kin kawe komail la, ren pil kawela pein irail.
13 A ri ai kan, komail paeker ong maio, komail der
men maio, pwe tiak en pali uduk en pwaida, a komail
papa amen amen ni limpok. **14** Pwe kapung pon
kapwai pan masan ta ieu: Koe en pok ong men imp
om due pein uk. **15** A ma komail pakolok kaokaoe
amen o amen, kalaka, pwe komail de momela. **16** A
ngai inda: Aluki Ngen komail ap sota pan kapwaiada
inong sued en uduk. **17** Pwe uduk kin inong iong
me toror sang Ngen, a Ngen kin kotin inong iong
me toror sang uduk, a ira parongarong pena, iei me
komail sota wia kida, me komail kin men wia. **18** A ma
Ngen pan kotin kalua komail, komail sota mimi pan
kapung. **19** Wiawia kan en uduk me sansal. Iet akan:
Nenek, samin, monepil, **20** Pongi ong ani mal, wun
ani, kailuk, akatat, luak, makar, akamai, kamauouo,
padak likam. **21** Peirin, kamom soko, kaped en manga
ape. Iran mepukat i padaki ong komail er mas o, me
irail, me kin kapwaiada mepukat, sota pan sosoki
wein Kot. **22** A iet akan wa en Ngen: Limpok, peren,
popol, kanongama, kadek, kamau, poson, opampap
liki sang me sued. **23** Sota kapung pan mepukat. **24**
A me sapwilim en Kristus, kalopuelar uduk iangaki
tiak sued o inong sued akan. **25** Ma kitail memaureki
Ngen, kitail en pil alualuki Ngen o. **26** Kitail der inong
iong wau ren aramas, o der kamorongada ong amen
amen, o der peipeirin amen amen.

6 RI ai kan ma aramas amen pan lodi ong me sued
kot, komail, me ngenin kasapaledo i ni ngen en
opampap, ap masamasan pein uk, pwe koe ender pil
lodi ong songesong. **2** Pelikitki pena nan pung omail
katoutou pamail, pwe iduen komail pan kapwaiada
kapung en Kristus. **3** Pwe ma amen lamelame, me i
meakot, nan a kin kotaue pein i, pwe sota i meakot. **4**
A amen amen en kasasong ong pein a wiawia, ap
pan suaiki pein i, a kaidin amen aramas. **5** Pwe amen
amen en pein wa audepa. **6** A me kin padakki masan
o, en kida song en mau karos ong i, me kin padaki i.
7 Komail der kiki ong, me komail pan kak piti Kot, pwe
meakot aramas kin kamoredi ong, i me a pan dolung
sang. **8** Pwe me kin kamoredi ong ni uduk a, a pan
dolung sang ni uduk a men soredi; a me kin kamoredi
ong Ngen, a pan tungole sang ren Ngen maur soutuk.
(aiōnios g166) **9** Kitail der pangaki atail wiawia mau
kan, pwe ni ansau me kon ong, kitail pan dolung, ma
kitail sota pan pangadar. **10** Ma a kak pa atail, kitail
en wia mau ong karos, a mas ong kisan me poson
akan. **11** Kilang duen kisin likau laud, me i inting wong
komail er ki pein pa i. **12** Ir me kin men lolok mau ni
uduk, kin inong iong komail en sirkomsaiselar; pwe
irail ender kamekame ki lopu en Kristus. **13** Pwe pein
irail me sirkomsaisela, sota kin kapwaiada kapung, a
irail kin men, komail en sirkomsaisela, pwen suaiki
uduk omail. **14** A duen ngai, i sota man mauki suaiki,
a iet eta iran lopu en atail Kaun Iesus Kristus, pweki
i sappa katia sang ia o ngai katia sang sappa. **15**
Pwe sirkomsais de sosirkomsais sota meakot, a me

kawilikapadar. **16** Irail karos me inen ki wei ta padak
pot et, en popol o kalangan, o ong Israel en Kot. **17**
Sang met kokolata sota amen en morouo ong ia, pwe
i wa sili ta nan war ai lip en Iesus akan. **18** Mak en
atail Kaun Iesus Kristus en kotikot ren ngen omail ri
ai kan! Amen.

Men Episus

1 PAULUS wanporon en Iesus Kristus amen pan
kupur en Kot ong me saraui o Ielapok kan ren
Kristus Iesus me mi Episus. **2** Mak o popol sang ren
Kot Sam atail o atail Kaun Iesus Kristus en mi re
omail! **3** Meid iasanai Kot o Sam en atail Kaun Iesus
Kristus, me kapaia kin kitail lar song en pai ngenin
karos sang nanlang ren Kristus. **4** A kotin pil kitail dar
re a, mon sappa saikenta pasondier, pwe kitail en
saraui o minla mo a ni limpok. **5** Me pil kileledier, me
kitail, en wiala sapwilim a seri ki Iesus Kristus, duen
a kotin kupura mauki. **6** Pwen kalinganada a mak
lapalap, me a kotin make kin kitail ren Kompoke pa
a, **7** Me kotin dore kin kitail la nta o lapwadan dip
akan ki a mak lapalap. **8** Me a kotiki ong kitail ni song
en lolekong o koiok karos, **9** Ni a kotin diarok ong
kitail er me rir en kupur a duen a kotin kupuramauki o
duen a kileledier ren pein i. **10** Pwen pwaida ansau
lao leler en wisik penang tapwi ta ieu meakaros, ren
Kristus, men nanlang kan o men sappa kan ong pein
i. **11** Me pil kare ong kitail soso eu, kitail me kileledier
duen kupur en i, me kin wiada meakan karos, duen a
kotin kupura, **12** Pwe kitail en wiala men kalinganada
i, kitail, me kaporoporeki Kristus, **13** Me komail pil
kaporoporeki murin omail ronger masan en melel o
rongamau en kamaur; me pil kilele komail kidier Ngen
saraui en inau, ni omail posonlar. **14** Iei men kamelele
en atail soso, lao lel ansau en atail konodi maur
soutuk, pwen wiala sapwilim en Kot o men kapinga a
lingan. **15** Ari, i lao rongadar duen omail poson Kaun
Iesus o duen omail limpok ong saraui kan karos, **16** I
sota kin dukedi sang ai danke pweki komail, o i kin
tamatamanda komail ni ai kapakap akan; **17** Pwe Kot
en atail Kaun Iesus Kristus, Sam en lingan, en kotiki
ong komail ngen en erpit o kaudial, pwen asada i,
18 O kotin kamaraini mas en mongiong omail, pwe
komail en kak dedeki kaporopor en omail paeker,
o lingan laud en soso, me onoper ong saraui kan,
19 O a manaman kaualap ong kitail, me posonlar,
duen a dodok manaman, **20** Me a kotin kasansaledar
ren Kristus ni a kotin kaiasada i sang ren me melar
akan, ap kasapwiladang pali maun nanlang, **21** Ilela
sang meakan karos, o manaman karos, o kelail o
men poa kan o mar karos, kaidin ni muei wet eta,
pwe pil ni muei kokodo. **(aiōn g165)** **22** O a kotiki ong
meakaros pan aluwilu a kan, o kotin kasapwiladang
tapwin meakaros ren momodisou, **23** Iei war a, iei
kadir pan me kadirela meakaros.

2 PIL dueta komail ni omail melaki sapung o dip
akan, **2** Me komail dadaureki mas duen tiak en
sappa et, o duen wiawia en saupeidi o, me manaman
pan lang, iei ngen o, me kin dodok ren seri sopeik kan
ansau wet. **(aiōn g165)** **3** A kitail karos pil weweid nan
pung arail mas o ni inong en uduk atail, o kapwaiada
inong en uduk o lamelam, o kitail me udan seri en
ongiong akan dueta me tei kan. **4** A Kot, me dir en
kalangan, pweki a limpok me a kotin pok ong kitail lar,
5 Nin dokan atail melaki sapung kan, nan a kamauri
kitail dar ki Kristus, pwe mak o, me komail dore
kila, **6** O pil kotin kamaur kitail dar o kotin kasapwil
kitail dang nanlang ren Kristus Iesus, **7** Pwe a en
kotin kasansaleda a mak o kalangan lapalap ni muei
kokodo ong kitail ren Kristus Iesus. **(aiōn g165)** **8** Pwe
ni poson komail kamaur kilar mak; a kaidin pweki
pein komail, a pai eu ren Kot, **9** Kaidin ki wiawia kan,
pwe sota amen en aksuaiki. **10** Pwe sapwilim a dodok
kitail, me wiauier ren Kristus Iesus ong wiawia mau
kan, me Kot kotin kaonopadang kitail er, pwe kitail en
dadaurata. **11** Komail ari tamatamanda, me komail
men liki mas o, me aluki uduk pwel, men kaindinda
sosirkomsais ren me sirkomsais, me kin wiaui ni uduk
mangin pa. **12** Pwe ni ansau o komail likin Kristus, o
likin pai en Israel, o likin inau en soso kan; i me sota
omail kaporopor o sota omail Kot ni sappa wet. **13** A
komail me doo wei sang mepukat mas o, a ansau
wet komail me korendor o mi ren Kristus Iesus pweki
ntan Kristus. **14** Pwe i atail popol, me wia kin ira
eu, o me kotin kawela kel o, me mi nan pung ara,
15 Ni a kotiki sang imwintiti re'ra ki pali uduk a. Iei
kapung o me audekier kusoned akan, pwe en kotin
wia kin ir ala aramas kap ta men ong pein i. **16** Pwen
kalolamaui ong Kot ira ni war ta ieu pan lopu murin a
kotin tiakedi imwintiti ki lopu. **17** O a kotidoer padaki
popol ong komail, me doo wei sang, o popol ong me
koren akan. **18** Nan pweki i kita karos kak tu ong
Sam ki Ngen ta ieu. **19** Komail ari solar men liki o
men wai, a me pweledan akan iangaki saraui kan o
kisan penainai en Kot. **20** Me kakauda pon pason en
wanporon o saukop akan, a pein Iesus Kristus me
takain pukakaim. **21** I wasa kasukasuk kin koda sang
ia, wiala tanpas saraui en Kaun o, **22** Me komail pil
iang kokon penang mol en Kot ren Ngen.

3 I me ngai Paulus en Iesus Kristus a salidi men
pweki komail men liki kan, **2** Due me komail
rongadar iran ai koa dodok en mak en Kot, me i aleer
pweki komail. **3** A kaudial eu, me kasansale ong ia,
me rir akan, duen ai inting motomot ong komail er nin
tapi o **4** Ari, ma komail pan wadok, komail ap pan

diar, duen ai lolekong ni me rir akan ren Kristus. 5 Me
sota kadiarok ong aramas akan ni muein mas o, ap
kadiarok ong sapwilim a wanporon o saukop saraui
kan ren Ngen: 6 Pwe men liki kan en iang soso o
iang kisan war a, o iang a inau ren Kristus Iesus ki
rongamau, 7 Me ngai wiala papa men duen ai pai
en mak en Kot, me i aleer ki a manaman lapalap. 8
Ngai, me tikitik sang saraui kan karos, aleer mak wet,
en padaki ong men liki kan duen kapwapwa lapalapia
en Kristus. 9 O pwen kamaraini amen amen duen
koa dodok en rir akan, me nekinek sang nin tapin
kaua ren Kot, me kotin kapikadar meakan karos, (aiōn
g165) 10 Pwe ansau wet men poa kan o me manaman
akan, me kotikot nanlang, en ereki momodisou song
en erpit en Kot karos. 11 Duen kupur a, me a kotin
kileledier ni tapin kaua ren Kristus Iesus atail Kaun.
(aiōn g165) 12 Pweki i me kitail pil kak aimaki tu ong
Kot ni atail kaporopor o poson i. 13 Nan i me i men
poeki, komail ender motot ki ai kamekam kin komail,
pwe men kalinganada komail. 14 I me i kin kelepuki
ong Sam en atail Kaun Iesus Kristus, 15 Me mar en
penainai pokon nanlang o sappa tapi sang ia. 16
Pwen kotiki ong komail manaman, duen a kapwapwa
en a lingan, en kelaileki Ngen i nan pali lol en aramas,
17 Pwe Kristus en kotikot nan mongiong omail pweki
omail poson, pwe komail en tengedi o sondi ni limpok,
18 Ap kak ong iang saraui kan karos dedekida tälap,
o anged, o lol, o ile; 19 O en pil asada limpok en
Kristus, me sikida sang erpit karos, pwe komail en
direki kupur en Kot karos. 20 A i, me manaman ong
wiada, me lapa sang atail poeki o lamelame duen
o manaman o, me kin dodok lol atail. 21 Lingan en
ko ong i ni momodisou pan Kristus Iesus kokolata
soutuk. Amen. (aiōn g165)

4 NGAI en Kaun a salidi men, kin panaui komail,
pwe komail en kekeid inenweita ni koa eu, me
komail paeker ong, 2 Ni karakarak melel, o opampap,
o kanongama, o limpok pena nan pung omail. 3
Angkelail ong wia minimin eu ni Ngen saupena ki
sal en popol. 4 War ta ieu, o Ngen ta ieu, duen
me komail paeker ong ni kaporopor ta ieu, en omail
paeker ong. 5 Kaun ta men, poson ta ieu, paptais
ta ieu, 6 Kot o Sam en karos me ta men me kotin
poedi meakaros o daudaulole, o me kotikot lol atail
karos. 7 A kitail karos aleer atail pai en mak duen
song en kupur en Kristus. 8 I me a kotin masani: Ni a
kotidalang poa, a kotin saliedi me salidi kan, o a kotiki
ong aramas pai kan. 9 A iaduen, ma a kotidalang
poa, kaidin a pil so kotidilar pa sed, wasa lolia mas
o? 10 Me kotidila, i ota, me kotida wei ileila sang
nanlang kan karos, pwen kadirela wasa karos. 11
O a kotin kasapwilada akai, en wanporon akan o
akai en saukop akan, o akai en warongamau kan, o
akai en silepa o saunpadak kan. 12 Pwen kapungala
saraui kan ong wiawia dodok eu, me pan kauada war
en Kristus. 13 Kitail karos lao lel ong poson ta ieu,
o lolekong ki Sapwilim en Kot, o wiala ol melel, me
paroki ong Kristus ni a unsokela, 14 Pwe kitail en
solar tau en seri pwelel, me mokimokideki sili padak
likam, me kin pwai kida kotaue en aramas akan o ar
likam, o widiwiding me re kin wiada, pwen kaweid
sapung. 15 A kitail en melel ni limpok, ap kakairida ni
song karos ong Kristus, me tapwi o. 16 Me war pon
kakauda sang o kokon akan karos katengeteng pena
ia; a kokon pukat papa pena, duen dodok en kokon
akan eu eu, duen ar itar ong, iduen war o kin kakairida
o maular ni limpok. 17 I me i indai ong komail o
kadede kila Kaun o, me komail ender weweid dueta
men liki kan kin wia ni aklapalap en ngen ir. 18 Me
ngen arail rotorotalar, o re sang maur en Kot, pweki
ar sololekong me mi lol arail o pweki mongiong arail
kapitakailar. 19 Me solar pam wasa, ap mueid ong
pein irail, en dender o inong iong kapwaiada song en
saut akan karos. 20 A kaidin iduen, me komail asadar
ren Kristus. 21 Ma komail ronger duen i o padakki i,
me tiak melel mi ren Iesus. 22 Komail ari muei sang
tiak en mas o aramas maring, me kin kawe kila pein i
inong sued. 23 A komail en kawilikapada ngen omail!
24 O danwar anekila aramas kap, me wiauier duen
kupur en Kot, ni melel o pung o saraui. 25 I me komail
en kasela likam amen amen ap lokaia melel ong men
impa, pwe kitail sau ta ieu. 26 Ni makar komail der
wia dip, o katipin der kirila mon omail insenemaula.
27 Ender duki ong tewil o! 28 Me pirap, ender pur ong
pirap, a mak eta, en dodok, kadokeki pa kan dipisou
mau, pwen kaonop da kisakis ong me samama kan.
29 Kasoi saut ender ko wei sang nan au omail, a
men kamau, pwen papaki ong me karong akan me
mau. 30 Komail der kamauke Ngen saraui en Kot,
me komail kilelekier ong ran en kasapaledo! 31 A
limelimek sued, o lingarangar, o makar, o men pei, o
lalaue en doo wei sang komail, o pil song en sued
karos. 32 A komail en kadek pena, o poka pena, o
mak pena amen amen, dueta Kot kotin maki ong
komail ren Kristus.

5 KOMAIL kaalemongi Kot dueta seri kompok kan.
2 O kekeid ni limpok dueta Kristus, me kotin, pok
ong kitail, ap kotin sokonpaude kin kitail, pwen wiala
kisakis o mairong eu, me kin pomau ong Kot. 3 A
nenek, o song en saut karos, o norok kapwa ender

man pwaida re omail, duen me kon ong saraui kan. **4** Pil der lokaia sued, o kaman, o lokaia mal, me sota kon ong, a iet: Komail en danke. **5** Mepukat komail en asa o dedeki, me sota me nenek, de samin, de me norok kapwa, me pongi ani tikitik, pan kak sosoki wein Kristus o Kot. **6** Sota amen en kotau ki komail lokaia mal, pwe mepukat kin kareda ongiong en Kot ong seri sopeik kan. **7** Komail ender kis arail. **8** Pwe mas o komail me rotorot, a met komail marainlar ren Kaun o; weweid wei duen seri en marain akan. **9** Pwe wan marain mepukat: Kamau, o pung o melel. **10** O kasauiada, me kin kaperenda kupur en Kaun o. **11** O der waroki ong wiawia sued en me rotorot akan, a mak eta, en kapung ong irail. **12** Pwe me re kin wiada wasa rir, me sued o sota mau ong, en inda. **13** A karos me pan kasansaleda, pan kadiarok kida marain, pwe marain kin kasansaleda meakaros. **14** I me a kotin masani: Pirida koe me mamair, o paurida sang ren me melar akan, a Kristus pan kamarain uk ada. **15** Kalaka, pwe komail en keid ineneweita, kaidin duen me lolepon a duen me lolekong kan. **16** Audaud ansau mau, pweki ran akan me sued. **17** Komail ari ender lamponla, a en lolekong, pwe i duen kupur en Kaun. **18** Ender kamom wain, pwe a kin kareda tiak sued, a komail en direki Ngen. **19** O sauas pena ki psalm, o kaul en kaping, o kaul ngenin; komail kaul o kasang ong Kaun o nan mongiong omail. **20** Danke kaukaule Kot o Sam ni mar en atail Kaun Iesus Kristus. **21** O papa komail pena amen amen ni masak dol en Kristus. **22** Komail li akan, udi ong pein omail warok kan dueta ong Kaun. **23** Pwe ol o me tapwin a paud, dueta Kristus me tapwin momodisou, o i me Saunkamaur pan war a. **24** A duen momodisou kin udi ong Kristus, iduen li akan en udi ong ar warok kan ni meakaros. **25** Komail ol akan pok ong pein omail warok kan, dueta Kristus kotin pok ong momodisou o kotiki dong i pein i. **26** Pwen kasarauiala i, o kamakelekeleda i ki pil o, iei a masan. **27** Pwen kasansale dong pein i momodisou lingan, me sota topala o omrok ape, a me saraui o so kaopa kot. **28** Nan iduen ol akan en pok ong ar warok kan dueta pein war arail akan. Me kin pok ong a warok, kin pok ong pein i. **29** Sota amen kin suedeki pein uduk a; pwe a kin kamanga o kanainai eta, dueta Kristus kin kotin apwali momodisou. **30** Pwe kitail me kasang en war a, o uduk a, o a kokon akan. **31** I me aramas o pan muei sang sam a o in a, ap muei ong a paud, ira ari pan uduk ta ieu la. **32** Meid kaponepon lapalap eu; a ngai kaparokki duen Kristus a warokeki ong momodisou. **33** Pil dueta komail, amen amen komail en pok ong a warok dueta pein i, a li o en kakaki a warok.

6 KOMAIL seri kan peiki ong me wia komail ada pan Kaun o, pwe i me pung. **2** Kakaki sam om o in om, iei tapin kusoned, me inaupa mia, **3** Pwe koe en insenemau o pil maur warai nin sappa. **4** Komail sam akan der kamakar mal noumail seri kan, kakair irail ada ni kaian mau o panau ong Kaun o. **5** Komail ladu kan en oke omail saumas akan ni pali uduk ni masak o rerer o pil ni tiak en karakarak en mongiong omail dueta ong Kristus. **6** Kaidin sansal mon aramas eta, pwen konekon re'rail, a en dueta ladu en Kristus, me kin pereperen wiawia kupur en Kot sang mongiong omail. **7** O komail en papa mau, pwe ong Kaun o, a kaidin ong aramas akan. **8** Pwe komail asa, me mau kot, me amen pan wiada, Kaun pan katingi ong i sota lipilipil is i, ma ladu de me maioda amen. **9** O komail saumas akan en wia dueta ong irail, o der sakone irail, pwe komail asa, me arail o pil omail Saumas kotikot nanlang, o a sota kotin lipilipil aramas amen. **10** Ikmuri ri ai kan komail kelaileki Kaun o ni a manaman. **11** Puriong tatan mauin karos en Kot, pwe komail en kak kelail palian tewil a widiwiding kan. **12** Pwe kaidin uduk o nta, me kitail en pei ong, a ong saupeidi o manaman akan, o ong saumas en sappa kan, me kin kakaunda nan rotorot wet, o ong kaun ngenin en lang akan. **(aiōn g165)** **13** Ari, pweki mepukat komail en ale tatan mauin karos en Kot, pwe komail en kak kelail ni ran sued, o kasinenda murin omail kapwaiadar meakaros. **14** Komail ari kasinenda, luke pamail en katengetengki melel o pereki pere pan maramara me pung. **15** O nä omail en kitekit pena, pwen onop ong wa sili rongamau en popol. **16** A pil eu pan ko ong mepukat: Komail ale perepa en poson, pwen kakun kila katieu kisiniai en me sued o. **17** Komail pil ale lisorop en kamaur o kodlas en Ngen, me masan en Kot. **18** O podidi ong kapakap o wia poekipoeki. Ngidingidiki Ngen ni meakaros. O masamasan, o poden kapakapaki saraui kan karos. **19** O kapakapa kin ia, pwe i en ngil meledok o au ai en sara pasang ai aingar en kaweweda me rir en rongamau. **20** Me ngai saunpadakepa, me salidier, pwe i en kelail ong padapadaki, duen me kon ong. **21** A pwe komail en asa ir ai kan, o me i kin wiada, ri atail kompok Tikikus o papa lelapok en Kaun o, pan padaki ong komail meakaros. **22** I me i kadarala, pwe komail en asadar ir at akan, o pwe i en kamait mongiong omail. **23** Popol ong ri atail, o limpok iangaki poson sang ren Kot Sam o Kaun Iesus Kristus! **24** Mak en

mimi ren karos, me kin pok ong atail Kaun Iesus Kristus kokolata!

Men Pilipi

1 PAULUS o Timoteus ladun Iesus Kristus ong
me saraui kan karos en Kristus Iesus o pisop o
saunkoa kan nan Pilipi. **2** Mak o popol sang ren
Kot Sam atail o Kaun Iesus Kristus en mi re omail!
3 I kin danke ai Kot ni ai tamatamanda komail. **4**
I me i kin wiada ni ai kapakap kin komail ansau
karos, o i kin kapakap ni pereperen. **5** Pweki omail
dadaurata rongamau sang ni tapi o kokodo lel met. **6**
O i kamelele me i, me tapiadar wiawia mau eu re
omail, pil pan kanikiela lao lel ran en Iesus Kristus. **7**
Me pung i en kamelele mepukat duen komail karos,
pwe i kin kolekol komail nan mongiong i ni ai salidi
wet, wasa i kin kaweweda o kadededa rongamau; a
komail karos kin iang ia kapwaiada mak wet. **8** Pwe
Kot ai saunkadede, duen i kin loleiteki komail pan
kupur en Kristus Iesus. **9** O me i pil kapakapaki pwe
omail limpok en lapalapala kakairida ni lolekong o
lamalam akan. **10** Pwe komail en kasauiada, da me
mau sang karos, pwe komail en melel o pung lao
lel ran en Kristus. **11** O direki wan pung kan, me kin
wiaui ren Iesus Kristus men kalinganada o kapinga
Kot. **12** Ri ai kan, i men, komail en asa ir ai, me
dialan kaindindar rongamau, **13** Nan i ai salidi kan
pweki Kristus, me pwarapwaradar nan im en monsap
o wasa karos. **14** O ri atail toto pan kupur en Kaun,
me aingar kidar ai salidi kan, ap aima sang mas o, en
padaki masan en Kot ap so masak. **15** A akai kin
padaki duen Kristus akpeirin, o akamai, o akai sang
nan ar inong mau. **16** A met akan ni limpok, pwe re
asa, me ngai salidier, pwen kadede pan rongamau. **17**
Irail kin padaki duen Kristus kapei lokaia o so melel,
re kiki ong, me re pan kalaudela ai salidi kan; **18** A
pil menda? Pwe Kristus kin lolok sili ni song karos,
ma ni akamai de ni melel, i me i peren kida, ei i pan
pereperen. **19** Pwe i asa, mepukat pan kare ong ia
maur soutuk ki omail kapakap o sauas pan Ngen
en Iesus Kristus. **20** Duen ai inong iong, o auiaui, o
kaporoporeki, me i sota pan namenokala ni eu song.
A duen mas o, iduen ansau wet Kristus en kapingan
laud ni war ai, ma ni ai pan memaurata de mela. **21**
Pwe Kristus, i maur i, o mela ai pai. **22** A ma i pan
memaurata ni pali uduk, ai wiawia kan pan kadepa;
ari i ap sasa, da me i en pilada. **23** Pwe i mauki ira
karos: I inong iong mela, pwen mila ren Kristus, pwe i
eta me mau. **24** A ai mimieta ni pali uduk me mau
song pweki komail. **25** Ari, i ap asa, me i pan mimieta
re omail karos, pwen sauasa omail peren o poson, **26**
Pwe omail kaping en lapalapala ren Kristus Iesus ki
ai pwaralang komail. **27** Ari, komail weweid duen me
warong rongamau en Kristus, pwe ma i pwaralang
komail, de ni ai doo, i en rong, me komail keleki ngen
ta ieu, o komail lamalam ta pot, i iang kelail dodok
ong rongamau ki poson. **28** O komail ender waponki,
me kin palian komail akan, pwe i kasansale pan arail
pan lokidokila, a omail pan maurela; a mepukat sang
ren Kot. **29** Pwe a muei ong komail er pan kupur en
Kristus, kaidin poson eta, pwen pil kalokolokeki i, **30**
Pwe komail kin wia pei ota, me komail kilanger re i, o
me komail kin rong duen ngai.

2 MA panapanau eu ren Kristus mia, ma kamait en
limpok, ma sau pena en Ngen, ma limpok melel, o
kadek sang nan ngen omail, **2** Komail ap kaunsokela
ai peren ni omail lamalam ta pot, o limpok ta ieu, o
min ta ieu, o inong iong song ta ieu, **3** O der aklemai
o der wia meakot ni aklapalap a ni karakarak, amen
en kakaki amen mo a. **4** Amen amen ender apwali
pein a dipisou kan, a amen amen en apwali en akai
ar dipisou. **5** Pwe i tiak en mi re omail, me pil mi ren
Iesus Kristus. **6** Me mom en Kot, ap sota men ale
ong pein i en dueta Kot. **7** Ap akamaleki pein i o
wiala ladu men o song en aramas akan. **8** O kotin
sansaleda ni mom en aramas, o kasapwilidi pein i, o
ni a kotin peiki ong lel mela, ei lel mela ni lopu. **9**
Nan i me Kot kotin kasapwilada i wasa ileile, o kotiki
ong i mar eu, sikida sang mar karos. **10** Pwe karos
en kelepukidi ni mar en Iesus, me mi nanlang o nin
sappa o pan sappa. **11** O lo karos en kadedeki, me
Iesus Kristus me Kaun pwen kalinganada Kot Sam.
12 Ari kompoke pai kan, duen omail okoke kokodo,
kaidin ni omail wokaren ia do, a me sikidar ansau
wet ni ai doo, en pere ki, o lomwiniki kadokedoke
kamaur pamail. **13** Pwe Kot me kotin wiada karos
nan lol omail: Inong o kapwaiada duen kupur a. **14**
Komail wiada meakaros so, lipanede o so peikasal.
15 Pwe komail en pung o melel o seri en Kot akan,
me so lol riapot nan pung en di sued o sapung, me
komail ser sansal nan pung arail, dueta ser en sappa
kan. **16** Kasansaleda masan en maur, pwen kaping
pa i ni ran en Kristus, pwe i ender tang mal de dodok
mal. **17** A ma i dueta mairong urak eu wudoki ong
mairong o dodok en omail poson, i kin peren kida, o
i pan iang komail karos pereperen. **18** I me komail
en pil perenki o komail en iang ia pereperen. **19** A i
kaporoporeki Kaun Iesus, me i pan madang kadar
wong komail Timoteus, pwe i en pil insenemau, i lao
asa ir omail. **20** Pwe sota amen mi re i, me dueta i,
me kin apwali komail melel. **21** Pwe karos kin rapaki
me pein ar, a kaidin me sapwilim en Kristus. **22** A

komail asa, me a tiak me pung, pwe a sauasa ia
ni rongamau dueta seri men ong a papa. 23 I me i
kaporoporeki, me i pan kadarala eden, i lao asa ir
ai. 24 A i liki Kaun o, me pein ngai pil pan pwara
wei madang. 25 A i lamedar, me mau en kadarlang
komail ri ai Epaprotitus me ai warok ni ai dodok o
ai peipei, iei omail men en kadar, o me papa ia ni
ai samama. 26 Pwe komail asa, a ngong kin komail
melel, o a patauki melel omail rongadar, me a somau.
27 Melel, a somau meid laud, koren iong mela. A Kot
me kotin kupuredar i; a kaidin i eta, pwe pil ngai, pwe
i de paiola pokon. 28 A i madang kadarala i, pwe
komail en kilang i, ap peren kida, o ai insensued en
pil tikitikela. 29 Komail ari kasamo i ni Kaun o popol, o
wauneki me dueta i kan. 30 Pweki wiawia en Kristus
a koren iong mela, ni a sota kasampwaleki pein maur
i, pwen sauasa ia wiliandi komail.

3 A PIL eu ri ai kan, komail en perenki Kaun o! I kin
inting wong komail song ta ieu ansau karos, ari
so, i me i sota insensuedeki, pwe a kin kakelaile kin
komail. 2 Kalaka kidi kan! Kalaka toun dodok sued
akan! Kalaka song en sirkomsais sued! 3 Pwe kitail,
me kaudok ong Kot ki ngen o suaiki Kristus Iesus, o
so kaporoporeki uduk, me sirkomsais. 4 Ari so, men
suaiki uduk pil, mi re i. O ma amen kin lamelame, me
a kak suaiki uduk, a ngai kak laud sang. 5 Pwe ngai
sirkomsaiselar ni auel en ran, ngai kisan men Israel o
kainok en Peniamin, o men Ipru amen me tapi sang
men Ipru, a nin tiak en kapung Parisär amen. 6 A
ngai nantiong mepukat lao lel ong kaloke momodisou
kan, o ni ai kapwaiada tiak en kapung, ngai me pung
melel. 7 A me pai ong ia, i mamaleki pweki Kristus. 8
Iei melel, i mamaleki meakaros pwe meid kasampwal
en dedoki Kristus Iesus ai Kaun, i me i muei sang
karos o wia pwel kilar, pwe i en anekila Kristus. 9
O i en kadiarokada re a, me sota pein ai pung, me
pwili sang kapung, a me pwili sang poson Kristus, iei
pung, me Kot kotin wadok ong poson. 10 Pwe i en
dedeki i o manaman en a iasadar, o ai warok ki ong
kalokolok pwe i en duela a matala. 11 Pwe i en konodi
maureda sang ren me melar akan. 12 Kaidin likamata
i konodier de ngai unsokelar; a i kin dadaurata, pwe i
en konodi murin Kristus Iesus kotin kono ia dier. 13
Ri ai kan i sota lamelame, me i konodier, 14 A iet
eu, me i kin wiada: I likidmaliela men likin sakeri, ap
inong iong meakan, me mi moa, o i kilekilang ap tang
wong kilel o, me mi moa, iei kating, me Kot kotin
kileledi ong ia ren Kristus Iesus. 15 Ari karos me
unsokelar, en lamelame due met. A ma komail wuki
sang meakot ni lamalam, Kot pan kotin kadiarok ong
komail. 16 A me kitail konotier, kitail en inenki wei eta
ni lip ota. 17 Ri ai kan idauen ia do, o ale sang me kin
kekeid wei duen me komail kilanger re at. 18 Pwe
pan pak toto i indang komail er duen me toto, me kin
kekeid wei, a met i indang komail ki sangesang, me
irail imwintiti pan lopu en Kristus, 19 Me pan lokidokila
ni imwi'rail, me wia aniki kaped arail, me ar wau pan
soredi, me kin paieki dipisou en sappa. 20 A deu
atail mi nanlang, wasa me se kin auiaui Kaun Iesus
Kristus atail Saunkamaur pan pwarado sang ia. 21
Me pan kotin kalinganada war atail pwel, pwen ras
ong war a lingan ki manaman, me a pan kotin kaloe
kidi meakan karos.

4 ARI ri ai kompok kan, ai peren o ai lingan komail,
katengetengdi ren Kaun o kompoke pa i kan! 2 I
panaui Ewodia o i panaui Sintike, pwe ira en minimin
pena ren Kaun o. 3 O i pil poeki re omui ai warok
melel, sauasa ira, me iang ia er dodok ni rongamau,
iangaki Klemens o ai warok tei kan, me arail mar
akan mi nan puk en maur. 4 Komail peren ki Kaun o
ansau karos! I pil pan indada: Komail pereperen! 5
Komail kadek ong aramas akan karos, Kaun o me
kotin korendor. 6 Komail der patauki meakot, a komail
kasale ong Kot meakaros me komail inong iong ni
omail kapakap o ngidingid ki danke. 7 O popol en
Kot, me lapa sang lolekong, pan apapwali mongiong
omail o omail lamelam ren Kristus Iesus. 8 Pil eu
ri ai kan, karos me melel, karos me kon ong, karos
me pung, karos me min, karos me kaselel, karos
me kalok mau, o ma pil eu tiak mau de men kaping,
komail ap madamadaua due! 9 Meakan, me komail
padakkier o aleer, o rongadar, o kilanger re i, i me
komail wia, a Kot en popol ap pan kotikot re omail. 10
A ngai me perenki Kaun o kaualap, pweki ni ansau
wet omail apwali ia me tapwendar; ari so, komail
apwali ia ansau karos, a ansau kis komail sota kak
ong. 11 I sota inda mepukat pweki ai samamalar, pwe
i kin insenemau ni ai samama o ni ai kapwapwa.
12 I asada duen tiak en samama o duen tiak en
kapwapwa. Ngai koiokki meakaros o song karos, i
kak metier o men mangadar, o muei met o tutupok.
13 I kak ong meakaros, pweki i, me katin ia da. 14 Ari
so, me mau omail apwali ia la ni ai paiolar akan. 15
A komail men Pilipi pil asaer, me sota momodisou
apapwali ia ni meakaros dueta komail sang ni tapin
rongamau, ni ai ko wei sang Masetonien. 16 Pwe
komail kisakis dong ia pan riapak ni ai samamalar nan
Tesalonik. 17 Kaidin kisakis, me i kin rapaki, a i kin
rapaki wa, pwen kalaudela noumail kisin likau. 18 Pwe
me mi re i itar ong ia, op il laud sang. Muei met mi re

i, ni ai aleer omail kisakis ren Epaprotitus. Meakan
ras ong pomau eu o mairong mau eu, me kon ong
Kot. **19** A ai Kot pan kotin kaitar omail samama duen
a kapwapwa ni lingan ren Kristus Iesus. **20** A lingan
en ko ong Kot o Sam atail kokolata! Amen. **(aiōn g165)**
21 Ai ranamau ong saraui kan karos ren Kristus Iesus.
Ri atail akan, me mi re i, kin ranamau wong komail.
22 Saraui kan karos kin ranamau wong komail, pil
toun im en Sisa mon karos. **23** Mak en atail Kaun
Iesus Kristus en mi ren ngen omail! Amen.

Men Kolose

1 PAULUS wanporon en Kristus Iesus amen pan
kupur en Kot o ri atail Timoteus, **2** Ong ri at saraui
o lelapok ren Krisus akan, me mi Kolose; mak o popol
sang ren Kot Sam atail o Kaun Iesus Kristus! **3** Kit
kin danke Kot o Sam en atail Kaun Iesus Kristus o
kapakapa kin komail kaukaule. **4** Kit lao rongadar
duen omail poson Kristus Iesus, o omail limpok ong
saraui kan karos, **5** Pweki kaporopor eu, me nekineki
ong komail nanlang, duen me komail rongadar mas o
ni padak melel en rongamau, **6** Me lel wong komail o
pil sap akan karos, o a kin wada o kakairida dueta re
omail sang ni ran o, me komail rongadar o dedekier
melel mak en Kot; **7** Duen omail padakki sang ren
Epapras at warok kompok amen, me papa lelapok
en Kristus ong komail amen, **8** Me pil kaireki dong
kit duen omail limpok pena ni Ngen. **9** I me se sota
kin dukedi sang at kapakapa kin komail o poekipoeki
sang ni ran en at rongadar, pwe komail en direki erpit
en kupur a, o komail en lolekong o koiok ngenin, **10**
O kekeid wei duen me kon ong Kaun o, o kapareda
wan wiawia mau karos, o kakairida ki asa Kot, **11** O
keleki kel karos duen manaman en a lingan pwen
dadaurata o kanongama ki peren, **12** Danke Sam o,
me kotin kamau kitail lar, en iang pwaisaneki soso
en me saraui kan nan marain. **13** Me kotin kapiti
sang kitail manaman en rotorot, ap kotin kasau kitail
dong nan wein Na kompokepa, **14** Me kotin dore
kitail la iei lapwan dip atail, **15** I me kasale pan Kot,
me so sansal, me meseni en audepa karos. **16** Pwe
karos wiauiki i, karos me mi nanlang o sappa, me
sansal o me so sansal, ma me poe kan, de saumas
akan, de wei kan, de manaman akan, meakaros
wiauiki i o ong i. **17** O i me kotikot mon meakaros
o meakaros memaureki i. **18** O i tapwin war a, iei
momodisou, o i me tapi o meseni en me iasadar
sang ren me melar akan, pwe i en mon meakaros.
19 Pwe Kot kotin kileledier me mau kan karos en
mi re a. **20** I ari kalolamau penang pein i meakan
karos, ma ni sappa de nanlang, ni a kotin wiada muei
mau ki ntan a lopu. **21** O komail, me doo wei sang
o imwintiti mas o ni omail lamelame o wiawia sued
akan, **22** A kotin kalolamau komail lar ki war a uduk ni
a matala, pwen kapware kin komail da saraui o pung
o so kadeik pa omail mo a. **23** Ma komail dadaurata
poson o tengeteng o so mokid wei sang ni kaporopor
ki rongamau, me komail rongadar, o me lolok ong
audepa karos me mi pan lang, me ngai Paulus wialar
papa men. **24** I ap perenki ai kalokolok ki komail o
men kaimwisok kila uduk ai me luedi ni kamekam en
Kristus, pweki war a, iei momodisou, **25** Me i wialar
papa men duen koa dodok en Kot, me i aleer pweki
komail pwen usela masan en Kot. **26** Iei me rir kot, me
rir sang nin tapin kaua o men kaua, a met a kadiarok
ong sapwilim a saraui kan, **(aiōn g165)** **27** Me Kot men
kasansaleda kapwapwa en lingan en rir wet ong men
liki kan, iei Kristus me kotikot lol omail, i kaporopor en
lingan. **28** I me kit kin padaki o panepanaui aramas
karos, o padapadaki aramas karos ni lolekong karos,
pwe kit en kapwareda aramas karos ni unsoki ong
Kristus. **29** I me i pil dodok kelail, duen wiawia en i
me kin dodok kelail lol i.

2 A I men, komail en asa iran ai pei laud pweki
komail, o men Laodisäa, o irail karos, me sota
kilang mas ai ni uduk o. **2** Pwe mongiong arail en
kamaitala o irail en warok pena ni limpok o irail en
kakairida ni ar dedeki melel duen me rir en Kot. **3**
Pwe pai en erpit o dedeki, me okiok re a. **4** I me i
inda mepukat, pwe aramas amen ede kotau ki komail
lokaia widing kan. **5** A ni pali uduk o ngai me doo,
a ni pali ngen i ngai mi re omail, i perenki o kilang
omail sondi mau, o omail poson kelail Kristus. **6** A
duen omail wuki ong Kristus Iesus Kaun o, iduen
komail en weweideki i, **7** O podidi ong i, o kakau kida
i, o komail kelail ni poson, duen me komail padak
kidar, o nantiong danke. **8** Kalaka pwe amen ede
sali kin komail padak mal o padok en kaua duen tiak
en aramas akan en sappa, a kaidin tiak en Kristus.
9 Pwe aude pan me udan Kot karos kotikot re a,
nan pein war a. **10** O komail me unsok kilar i, me
tapwin wei karos o manaman karos. **11** Me komail pil
sirkomsaiseki ong sirkomsais eu, me so mangin pa, a
duen pwilikidi war en uduk ni sirkomsais eu, me ren
Kristus. **12** Ni atail iang i serkidi paptais, o me komail
pil maur kida poson manaman en Kot, me kaiasada i
sang ren me melar akan. **13** O ni ansaun omail mela
ni dip o sosirkomsais en uduk omail, a kotin kamaur
komail da iangaki i, ni a kotin maki ong kitail sapung
kan karos. **14** O a kotin iros wei sang inting o, me
kapokon ong kitail, me audekier kusoned akan, ap
palian kitail, i me a kotin kawelar ni a pasuredi ong
i nin lopu. **15** A lau kaloedier wei kan o manaman
akan, ap kasansanle irail ada o wia kin ir kilel en
kaperen eu. **16** Sota amen en kadeik komail da pweki
kisin manga, de pil nim, de ran a akai, de maram
pul, de sapat akan. **17** Pwe mepukat mot en me pan
pwarado, a war o iei Kristus. **18** Sota me pan kataue
sang komail kating pamail; pwe iei i me kin wiawia
pein insen a ni a karakarak o pongi ong tounlang kan,

me a sota kilanger o me aklapalap o perenki pein i ni
tiak en uduk a. 19 O a sota kin keleki tapwi, me war
pon ale sang kisin manga ki kokon akan, iduen a pan
kakairida ni kupur en Kot. 20 A ma komail iang Kristus
melar sang tiak en sappa, menda komail pil lodi ong
tiak kan likamata komail memaureta nin sappa. 21
Re kin inda: Koe der doke, koe der song, koe der
sair! 22 A mepukat karos pan okila kadokepa; ari kisin
kusoned mal akan, me aramas akan ta wiadar. 23
Me sansal en lolekong ni ar wiada pein ar kaudok o
karakarak o ar kaloke pali war arail; a mepukat kin
kapwaiada pali uduk eta.

3 ARI, ma komail iang Kristus iasadar, en rapaki
me pali poa kan, wasa Kristus kotikot ia ni pali
maun en Kot. 2 Inong iong me mi pali poa a kaidin
me mi nin sappa. 3 Pwe komail melar, o maur omail
rirlong Kristus ren Kot. 4 Kristus, iei maur atail, lao
pwarado, kitail pan pil iang i pwarado ni lingan o. 5
Komail ari kamela kokon omail, me mi sappa: Nenek,
samin, tiak sued, inong sued, norok kapwa, pwe iei
kaudok sued. 6 Pweki mepukan ongiong en Kot kin
lel ong seri sopeik kan. 7 Me komail pil kekeideki
mas o, ansaun omail akmemaurki. 8 A metet komail
pwilikidier meakaros: Makar, lingarangar, katantat,
lalaue, kasoi kasaut nan au omail; 9 Ender likam nan
pung omail, pwe komail pwilikidier aramas maring
iangaki a wiawia kan, 10 Ap aleer me kap, me
wilikapadang lolekong duen mom en me kausedar i.
11 Wasan sota men Krik, sota Sus, sota sirkomsais, pil
sota sosirkomsais, sota men liki, sota Site, sota ladu
o sota me maioda men, a Kristus eta me kotikot ni
karos. 12 Pwil po omail duen en Kot a pilidar akan, me
saraui o kompok, limpok en nan mongiong, o kadek, o
karakarak, o opampap, o kanongama, 13 Apwali amen
amen, o mak pena, ma amen kainsensuedi amen,
duen Kristus kotin mak ong komail er, iduen komail.
14 O moneki limpok, me ora pena kamau pokon. 15
O popol en Kristus en kaunda nan mongiong omail,
me komail pil paeker pena ni war ta ieu, o komail
danke. 16 Komail nantiong dodokiki masan en Kristus
nan pung omail ni lolekong karos; padapadaki o
panapanaui komail pena, ki psalm, o kaul en kaping,
o kaul ngenin, o kakaul ong Kot nan mongiong omail
ki mak. 17 O karos, me komail kin wia ni lokaia, o
wiawia kan, en wiada ni mar en Kaun Iesus, o danke
Kot o Sam pweki i. 18 Komail li akan udi ong omail
warok kan ni Kaun o, duen me kon ong. 19 Komail ol
akan, pok ong omail warok kan o der makar pa'rail.
20 Komail seri kan, peiki ong me wia komail da ni
meakaros, pwe i me kon ong Kaun o. 21 Komail sam
akan, der kamakar mal noumail seri kan, pwe ren der
sang komail la. 22 Komail ladu kan, peiki ong omail
saumas ni uduk ni meakaros kaidin ni dodok mon
aramas, pwen konekon ren aramas, a ni impimpai en
mongiong o, o lan Kaun o. 23 O karos, me komail
wiada en lolm ong wiada, dueta ong Kaun o a kaidin
ong aramas akan. 24 Ap asa, me komail pan ale
kating en soso ren Kaun o, pwe komail kin papa Kaun
Kristus. 25 A me wia sapung, pan pein pukoki sapung
me a wiadar pwe Kot sota kin lipilipil aramas amen.

4 KOMAIL saumas akan, pwain ong omail ladu kan
me pung o me mau, pwe komail asa, me pil omail
Saumas kotikot nanlang. 2 Podidi ong kapakap o
masamasan o danke. 3 O pil kapakapa kin kit, pwe
Kot en kotin ritingidang kit wanim en masan eu, en
kaweweda en Kristus a me rir kot, me ngai sali kidier,
4 Pwe i en kaparoki duen me pung. 5 Kekeid lelapok
wei mon men liki kan, kadokedoke ansau mau. 6
Omail kasoi en wiaui ni mak o doleki sol ansau karos,
pwe komail en asada, duen me komail pung sapengki
amen amen. 7 Ri atail kompok Tikikus o papa lelapok
o ladu en Kaun amen pan kaire kin komail ir ai karos.
8 Pwe i me i kadar wong komail er, pwen asa ir omail,
o kamait mongiong omail, 9 Onesimus pil iang i, i
ri atail lelapok kompok amen, me kis omail. Ira pan
kaire kin komail karos, me wiauier met. 10 Aristarkus,
me iang ia salidi, kin ranamau wong komail, o Markus
nain ri en Parnapas pwe komail ale er kusoned akan
duen i; a lao pwara wong komail, komail kasamo i;
11 O Iesus, me ad a Iust, me kisan sirkomsais. Irail
eta ai warok en dodok ni wein Kot; ira me kamait
pa i. 12 Epapras, me kis omail, o me ladun Kristus
Iesus amen, kin ranamau wong komail, a ngidingide
sauasa komail ni a kapakap akan kaukaule, pwe
komail en dadaurata o unsokila o direki kupur en
Kot. 13 Ngai me kadede i, me a porisok melel ni a
apapwali komail o irail nan Laodisea o Irapolis. 14 En
saunwini Lukas kompok o Demas ara ranamau wong
komail. 15 Ranamau wong ri atail akan en Laodisea o
Nimpas o momodisou nan im a. 16 A kisin likau kis et
lao wadawader re omail, komail kanaiong, pwen pil
wadawad ren momodisou en Laodisea, o komail pil
pan wadok, me i kadaralang Laodisea. 17 Komail
indai ong Arkipus: Kanekanai ong dodok, me koe
aleer sang ren Kaun o, pwe koe en kapwaiada. 18 Iet
ngai Paulus intingki pa i ai ranamau. Tamatamanda ai
salidi. Mak en mimieta re omail!

Men Tesalonik I

1 PAULUS, o Silwanus, o Timoteus ong momodisou
en Tesalonik, me ren Kot Sam o Kaun Iesus
Kristus. Mak o popol en mi re omail!
2 Se kin poden
danke Kot ki komail karos o tamataman kin komail
ni at kapakap akan.
3 O se kin tamatamanda omail
wiawia kan ni poson, o omail dodok ni limpok, o
omail kanongama ni kaporoporeki atail Kaun Iesus
Kristus sansal ong Kot o Sam atail.
4 Pwe ri ai kan o
kompoke pan Kot akan, se asa duen omail lipilipil
re a,
5 Pwe at rongamau lel ong komail er, kaidin
nin lokaia ta, a pil ni manaman o Ngen saraui, o ni
kamelelepa kaualap, pwe komail asa song en aramas
da kit re omail pweki komail.
6 A komail ale sanger kit
o sang Kaun o, ni omail aleer masan o ni kamekam
kaualap o ni peren en Ngen saraui.
7 Komail wialar
kilel en saulang karos mi Masetonien o Akaia.
8 Pwe
sang re omail masan en Kaun o kaparaparalar, kaidin
nan Masetonien o Akaia eta, pwe pil wasa karos
omail poson Kot lokila ia; ari, solar me se pan inda.
9
Pwe pein irail kaire kin kit, duen at pwaralang komail
me pwaida, o duen omail wuki ong Kot sang dikedik
en ani kan, pwen papang Kot, me udan maur o melel.
10 O auiaui sapwilim a Ol sang nanlang, me a kotin
kaiasada sang ren me melar akan, Iesus, me kotin
dore kitail sang ni ongiong en Kot, me pan sansaldo.

2 PWE pein komail asa, ri ai kan, duen at pwaralang
komail kaidin me so kadepa.
2 A murin at kamekam
nan Pilipi o at kalokolok wasa o, duen me komail asa,
kit aimaki atail Kot padaki ong komail rongamau en
Kot ni apwal laud.
3 Pwe at panapanaui komail sota
wiaui ni kotaue, de samin, de widing.
4 Pwe duen kit
ale sang ren Kot en padaki rongamau, iduen at padak
kin wiaui, kaidin pwen konekonlar ren aramas akan, a
Kot me kotin kasauiada mongiong it.
5 Sota eu ansau
me se lingkapinga komail, duen me komail asa, de
norok kapwa, Kot me saunkadede en mepukat.
6
Se pil sota rapaki konekon ren aramas akan, ma re
omail de ren akai. A se pan kak katoutoui komail,
pwe kit wanporon en Kristiis akan.
7 Ari so, kit kin
materok nan pung omail dueta li en kamait amen, me
kin apwali na seri kan.
8 Iduen at ngong kin komail
melel, se mauki katungole kin komail rongamau en
Kot, a kaidin i eta, a pein maur at, pwe komail wialar
kompoke pat.
9 Ri ai kan, komail kin tamanda duen
at dodok o at apwal akan. Pwe se dodok ni ran o ni
pong, pwen der katoutoui amen komail, o se padaki
ong komail rongamau en Kot.
10 Komail o Kot at
saunkadede duen at makelekel, o pung, o inen re
omail me poson akan.
11 O duen komail asa, me
kit panaui o kamekamait amen amen re omail dueta
papa men wiai ong na seri kan.
12 O se padaki ong
komail er, me komail en alu inen wei ta, duen me
kon ong Kot, me kotin molipe komail ong pein a wei
o pein a lingan.
13 I me se kin poden danke Kot,
pwe ni omail aleer masan en Kot, komail aleer kaidin
dueta padak en aramas akan, pwe dueta masan
en Kot melel, me pil kin dodok nan lol omail me
poson akan.
14 Pwe ri ai kan, komail ale sanger
momodisou en Kot akan nan ludäa ren Kristus Iesus;
pwe komail kamekame ren toun omail wei, dueta irail
me kamekame ren Sus akan.
15 Me pil kamatalar
Kaun Iesus, o saukop akan, me re kaloke, o re sota
konekon ren Kot, o re kin palian aramas akan karos.
16 O re kainapwi sang kit, ender padak ong men liki
kan, pwe ren der maurela, pwe re kin kadirela dip
arail ansau karos, a ongiong mi po'rail.
17 A kit ri
ai kan ni at doo wei sang komail ansau kis ni pali
war at, a kaidin ni mongiong it, se ap nantiong o
inong iong melel kilang mas omail.
18 I me se men
pwar wong komail, ngai Paulus pan mepak o pan
riapak, a Satan karompa kit.
19 Pwe is me kapore
pat, de kaperen pat, de kapinga pat? Kaidin komail
mon Kaun patail Iesus ni a kotido?
20 Pwe komail
kalinga pat o kaperen pat.

3 I ME se solar kak nenen la, pwe se maukida
kelepala nan Aten,
2 Ap kadar wong komail
Timoteus ri atail o papan Kot ni rongamau en Kristus,
pwen katenge komail o kamait komail la iran omail
poson.
3 Pwe sota amen en luet kila kamekam wet,
pwe pein komail asa, mepukat kileledier ong kitail.
4 Pwe ni at mimi re omail, se kokopki dong komail
kamekam; duen a pwaidar o duen me komail asa.
5 I
me i solar kak nenenla, a i ilakila, pwe i en asa, duen
omail poson, ma men kasongesong so kasongesong
komail, o ma at dodok sota pan dodok mal.
6 A
metet ni en Timoteus pwara dong kin sang re omail, o
padaki ong kit rong mau duen omail poson o limpok,
o duen omail tamataman kit ansau karos, o duen
komail men kilang kit, i dueta kit kin inong iong kilang
komail.
7 Ri ai kan, kit ap kamait kilar komail ni at
kamekam o apwal akan ki omail poson.
8 Pwe ansau
wet kit maureda, ma komail poden tengedi ong Kaun
o.
9 Pwe ia danke me sen dankeki Kot pweki komail,
me pan ras ong peren, me se peren kida mon Kot
ki komail?
10 Se kin poden kapakapa kin komail ni
pong ni ran o ngidingidiki, sen kilang mas omail o
kaunsokala omail poson.
11 Ari, pein Kot, o Sam atail,
o atail Kaun Iesus en kotin kalua kit wong komail.
12

A Kaun o en kotin kangedere komail la o kalaudela
omail limpok nan pung omail o ong amen amen dueta
kit ong komail. 13 O kotin katengeteng mongiong
omail pwen mau melel, ni saraui mon Kot o Sam
atail ong ni ran en atail Kaun Iesus, me pan kotido o
sapwilim a saraui kan karos iang i.

4 ARI, ri ai kan, se pil poeki re omail o panaui kin
komail Kaun Iesus, duen me komail aleer sang
kit, o duen me komail en kekeideki wei, o kaperenda
Kot, iduen omail kakairida. 2 Pwe komail asa duen
kusoned akan, me se pang ong komail ren Kaun
Iesus. 3 Pwe iet kupur en Kot, omail sarauila, pwe
komail en liki sang nenek. 4 Amen amen en kanai
ong pein war a, pwen saraui o wau o liki sang inong
sued, 5 Kaidin ni dender ong inong sued duen men
liki kan, me so asa Kot; 6 O sota me pan piti de
kasapungi ong ri a ni meakot, pwe Kaun o pan kotin
iki ong i, duen me kit inda o kadede ong komail er
mas o. 7 Pwe Kot sota molipei kitail ong samin, a
pwen saraui. 8 A ma amen komail pan mamaleki
mepukat, kaidin aramas me a pan mamaleki pwe Kot,
me pil kotiki ong komail er sapwilim a Ngen saraui. 9
A duen limpok en saulang, menda i en intingki wong
komail, pwe pein komail padakki sang ren Kot, me
komail en poke pena. 10 Nan met komail kin wiai
ong saulang karos, me mimi Masetonien pon. A se
panaui kin komail ri at akan, komail en kakairida. 11
O komail nenenla o inong iong apwali pein omail
dodok, kadokeki pein pa omail, duen me se padaki
ong komail er, 12 Pwe komail en sansal mau mon me
mi liki kan, o komail der mau ong amen en apwali
komail. 13 Ri ai kan, se sota men oki sang komail
duen me mairelar akan, pwe komail der insensued
dueta irail, me sota ar kaporopor. 14 Pwe ma kitail
kamelele, me Iesus matala ap iasadar, nan iduen me
mairelar ren Iesus, Kot pil pan kalua ir ala re a. 15
Pwe ieteten me se indang komail ni masan en Kaun
o, kit me memaureta lao Kaun o pan kotin pwarado,
sota pan ko wei mon me mair akan. 16 Pwe pein
Kaun o pan kotido sang nanlang ki masan laud, o
kapiti en toulang lapalap amen, o koronete en Kot;
me melar akan ren Kristus ap pan maureda mas. 17
Kit me memaureta luadi ap pan iang ir peukadala
nan dapok kan, ko ong ren Kaun o nan wäwä, kitail
ap pan mimieta ren Kaun o kokolata. 18 Komail ari
kamaiteki komail la padak pot et.

5 A DUEN ansau o auer, ri ai kan, menda i en inting
wong komail. 2 Pwe pein komail asa mau, me ran
en Kaun o pan pwarado dueta lipirap amen ni pong.
3 Pwe irail lao pan inda: A muei mau, o sota apwal
kot mia, i ansau kaupa pan lel ong irail dueta li lisean
amen; a irail sota pan pitila. 4 A komail ri ai kan,
solar mi ni rotorot, pwe ran o de konodi komail duen
lipirap amen. 5 Komail karos seri en marain, o seri en
ran. Kitail so kisan pong o rotorot. 6 Kitail ari ender
mamair dueta me tei kan, a kitail en masamasan o
daulikin. 7 Pwe me mair, kin mamair ni pong, o me
sokolar, kin sokolar ni pong. 8 A kitail, me kisan ran,
en liki sang, til wong nan pere pan marmar en poson
o limpok, o lisoropeki kaporopor pan maur. 9 Pwe
kaidin ongiong, me Kot kotin kileledi ong kitail, a sen
konodi maur soutuk ki atail Kaun Iesus Kristus, 10 Me
mata kin kitail er, pwe ma kitail papat de mamair, en
maur pena re a. 11 Komail ari panau o sauas pena
nan pung omail duen me komail kin wia. 12 A se poeki
re omail, ri ai kan, komail, en apwali me kin dodok
nan pung omail, o me kaun komail da pan Kaun o, o
me kin panaui komail. 13 Komail kaka kin ir kaualap
ni limpok, pweki ar wiawia; o komail popol pena. 14
Se panaui kin komail, ri ai kan, komail en kapung
ong me katiwo kan, o kamait, me ar poson tikitik, o
apapwali me luet akan, o kanongama ong karos. 15
Komail masamasan, pwe amen ender depukki ong
amen me sued me sued, a en inong iong me mau
eta nan pung omail o ong amen amen. 16 Komail
pereperen ansau karos. 17 Kapakapta soutuk. 18
Komail danke ni meakaros, pwe iduen kupur en Kot
ren Kristus Iesus ong komail. 19 Der kakundi Ngen.
20 Der mamaleki deideikop akan. 21 Kasosong ong
meakan karos, ap koledi me mau. 22 Liki sang song
en sued karos. 23 A Kot en popol en kasaraui komail
la kaualap, ngen omail, o mongiong omail, o war
omail en nekinek mau ong en atail Kaun Iesus Kristus
a pwarado. 24 Melel i, me kotin molipe komail er,
me pan pil wiada. 25 Ri ai kan kapakapa kin kit. 26
Ranamauki ri at akan karos metik saraui. 27 I kauki
ong Kaun, me komail pan wadok kisin likau kis et ong
saulang saraui kan karos. 28 Mak en atail Kaun Iesus
Kristus en mi re omail!

Men Tesalonik II

1 PAULUS o Silwanus, o Timoteus ong momodisou
en Tesalonik me ren Kot Sam atail, o atail Kaun
Iesus Kristus. **2** Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en mi re omail! **3**
Mak eta sen poden danke Kot pweki komail, ri ai
kan, pwe omail poson kin laudela kaualap, o omail
limpok pena pwaida kaualap. **4** I me kit suai kin
komail ong momodisou en Kot akan pweki omail
kanongama o poson ni omail kalokolok o kamekam,
me lel ong komail. **5** Iei me kasansal pan kadeik pung
en Kot, komail ap pan kon ong wein Kot, me komail
kamekamki. **6** Pwe me pung ta ong Kot en depukki
ong irail me moromorouo ong komail. **7** A komail,
me kalokolok, pan iang kit meleileila, ni kasale pan
Kaun Iesus sang nanlang iang sapwilim a tounlang
manaman akan, **8** Sansaldo ni kisiniai umpumpul,
kapukapung ong irail me poponsasa Kot, o ong
irail, me so peiki ong rongamau en atail Kaun Iesus
Kristus. **9** O me pan lokidokilang kamekam soutuk
sang mon silang en Kaun o sang mon a manaman
lingan. **(aiōnios g166)** **10** Ni a pan kotido o lingan kila
sapwilim a saraui kan, ni ran o, o usun kin ir karos,
me posonlar i, pwe komail kamelele atail kadede. **11** I
me se kin pil poden kapakapa kin komail, pwe Kot en
kotin kakonekon komail ong paeker o a kotin kaerela
omail kapunglol o kapwaiada wiawia en poson ki
manaman. **12** Pwe mar en atail Kaun Iesus Kristus
en kalinganada re omail, o komail en konekonla re a
duen mak en atail Kot o atail Kaun Iesus Kristus.

2 SE men poeki re omail ri at akan iran atail Kaun
Iesus Kristus a pan kotin pwarado, o atail pan
peukedalang i, **2** Komail der wukiwuk sili o der wapon
kida ngen eu, de kasoi pot, de kisin likau, me dene kit
kadar wong komail, me dene ran en Kaun o mier. **3**
Sota amen en kotau komail la ni meakot. Pwe ran
o sota pan pwarado, lao wiawia en mas more wei
sang, o aramas en dip sansal la, nain me sued. **4** Me
pan palian meakaros o kasapwilada pein i, en ileila
sang karos, me udan Kot de men kaudok kan, A pan
mondi nan tanpas en Kot o mome ong pein i Kot. **5**
Komail sota tamanda ni ai mimi re omail, i katiti ong
komail mepukat? **6** Ari met komail asaer, me meakot
mia, me kin kapwandela a pan pwarado. **7** A rir en
sapung kan ap mur pwaida met. Ari so, a mimieta me
kin kapwandela, lao a pan poioki wei sang; **8** I ansau
me likin kapung o pan sansaleda, me Kaun Iesus pan
kotin kame kila ang en silang i, o kawe kila lingan
en a pan pwarado. **9** I me pan pwara kido mana
en Satan, iangaki manaman o kilel akai o kapuriam
ni likam kai. **10** O iangaki widing en sapung karos
ong irail, me pan lokidokila, pwe re kang limpok ong
melel, pwe ren dorela. **11** I me Kot kotin mueid ong
irail ni manaman sued eu men kaping ir ada, pwe ren
kamelele likam. **12** Pwe karos pan pakadeikada me
so kamelele masan melel, a me mauki me sapung. **13**
A mak eta, sen danke Kot ansau karos pweki komail,
ri ai kompok kan, o pwe sang nin tapi o Kot me kotin
pila kidar komail ong maur potopot ni saraui la pan
Ngen o ni poson melel o. **14** Pwe ong mepukat a
kotin molipei komail er pan at rongamau, pwe komail
en pwais aneki lingan en atail Kaun Iesus Kristus. **15**
Ari ri at akan, tengedi ong o apwali padak, me komail
padakkier, ma sang ni kasoi de at kisin likau. **16** A
pein atail Kaun Iesus Kristus o Kot o Sam atail, me
pok ong kitail o kupura dong kitail kamait soutuk o
kapor mau pan mak, **(aiōnios g166)** **17** I en kamaitala
mongiong omail, o katingi komail ong ni wiawia mau
karos o padak.

3 ARI ri at akan, komail kapakapa kin kit, pwe masan
en Kaun o en pwaida o linganla duen a wiauier
re omail. **2** O pwe kit en sapedokala sang aramas
solelapok kan; pwe poson kaidin pwais en aramas
karos. **3** A Kaun o me melel, me pan katenge komail
o nikid sang ni me sued. **4** Se kaporoporeki Kaun o
re omail, me komail kin dadaurata o pan wiada, me
se kakaliki ong komail er. **5** A Kaun o en kotin wiawia
mongiong omail, pwe komail en direki limpok en Kot
o kanongama en Kristus. **6** Ri ai kan, se kakaliki ong
komail ni mar en atail Kaun Iesus Kristus, me komail
en muei sang saulang karos, me kin dadaurata padak,
me komail ronger sang kit. **7** Pwe komail asa duen
idedauen kit, pwe kit sota wiadar sapung nan pung
omail. **8** O se sota ale sang amen kan at manga, ap
sota pwaipwai, pwe se dodok apwal ni pong o ni ran,
pwe sen der katoutouki amen komail. **9** A kaidin pwe
a sota muei ong kit, a pwe sen wia kin kit kilel en me
komail en alale sang. **10** Pwe ni at mimi re omail, iet
me se kakaliki ong komail, meamen me kang wia
dodok, a pil sota pan manga. **11** Pwe se ronger, me
akai mi re omail, me kin weweid ni mesued ni ar solar
kin dodok, a re apwali kisin tiak mal. **12** Ari, irail me
due met, se indai ong o panaui irail, pan Kaun Iesus
Kristus, me irail en dodok, o nenenla o tungole pein
kan ar manga. **13** A komail, ri ai kan, der pangki omail
wiawia mau. **14** A ma amen kang oke at padak nan
kisin likau et, i me komail en kileledi, o komail der
apwali i, pwe i en namenokela. **15** A komail der wiaki
i imwintiti amen, a sauasa i dueta ri omail amen. **16** A

Kaun en popol en pein kotiti ong komail popol ansau
karos o ni song karos! Kaun o en kotikot re omail
karos! **17** Ngai Paulus ranamau ni mangin pa i, me
kisin likau karos kilelekidi, iduen ai inting. **18** Mak en
atail Kaun Iesus Kristus en mi re omail karos!

Timoteus I

1 PAULUS wanporon en Iesus Kristus amen pan
kusoned en Kot Saunkamaur patail o Kristus
Iesus, me kitail kaporoporeki, **2** Ong Timoteus nai
seri melel ni poson mak o limpok, o popol sang ren
Kot Sam o Kristus Iesus atail Kaun. **3** Duen ai poeki
re om, en mimieta Episus ni ai pan kola Masetonien,
pwe koe en kapung ong akai, ren der wia padak
toror. **4** Pil der kamelele kasoi mal o padok en di toto,
me kareda akamai ap sota sauasa koa dodok en
Kot, me tapi sang poson. **5** Pwe aude pan kusoned
limpok sang nan mongiong makelekel, o insen mau,
o poson melel. **6** Sang mepukat akai muei sanger,
rap wuki ong poupoulap. **7** Re men wiala saunpadak
en kapung, ap so weweki, me re inda, o me re kin
men padaki kaualap. **8** A kitail asa, kapung me mau,
ma amen so kasapunge. **9** O se asa, me sota kapung
en wiaui ong me pung amen, a ong me sapung kan,
o katiwo kan, o me doo sang Kot akan, o me dipan
akan, o me so saraui kan, o me san Kot akan, o
me kin kaloke sam ar in ar, o me kamela aramas
akan. **10** O me nenek kan, o me madong saut ong ol
oko, o me kin pirap aramas akan, o me likam kan, o
me kaula likam akan, o ma pil meakot mia, me so
kon ong padak en kamour. **11** Duen rongamau en
lingan en Kot iasanai me pang dong ia. **12** I ap danke
Kristus Iesus atail Kaun, me kotin kamana ia da o
kamelel ia ni a kotin kasapwil ia dang dodok. **13** Pwe
mas o ngai lalaue amen, o kaloke saulang kan, o
lolap amen, ari so i diaradar mak o, pwe i wiadar
mepukat ap sasa o ni ai soposon. **14** A mak en atail
Kaun me lapalap alar kaualap ni poson o limpok,
me mi ren Kristus Iesus. **15** Melel lepen kasoi lep,
o me mau ong kamelele: Kristus Iesus pwara dong
sappa, pwen dorela me dipan akan; a ngai me sued
sang karos. **16** Ari so, i diaradar mak o, pwe Iesus
Kristus en kotin kasaleda a kanongama lapalap re
i, pwe men kaalemongi ong me pan poson, pwen
maur soutuk. **(aiōnios g166)** **17** A Nanmarki potopot, me
so kak mor pasang, o so sansal, i Kot eta. Wau o
lingan en ko ong i potopoteta! Amen. **(aiōn g165)** **18**
Kusoned wet i men pang ong uk, nai seri Timoteus,
duen deideikop akan, me wiaui ong uk er, pwe ren
sauasu uk, en wia pei mau eu, **19** Ni om dadaurata
poson o kanakanai ong insen om mau, me akai pein
kase sang irail, ap peila sang nin poson. **20** Amen irail
Imenäus o amen Aleksander, me pangalang Satan,
pwe ren lelapok ki kalokolok, ap solar lalaue.

2 Iet me i men panaui mas: Komail ngidingideki o
kapakapki, o poekipoeki aramas akan karos, o
wia danke. **2** Kapakapaki nanmarki o saumas akan
karos, pwe sen meleilei o insememau, wiawia me
kon ong Kot o melel. **3** Pwe i me mau o kon ong
atail Saunkamaur Kot, **4** Me kotin men, aramas akan
karos en dorela o lolekong kila melel. **5** Pwe Kot me
ta men o wilia patail me ta men nan pung en Kot o
aramas akan, iet Aramas Kristus Iesus. **6** Me kotin
wiala en aramas karos ar men pwaipwai, kadede
en met, en lolok sili ni ansau me kon ong. **7** I me
i wia kila saunkair o wanporon amen, i kin lokaia
melel o so likam, o saunpadak ong men liki kan ni
poson o melel. **8** I me i men, ol akan en kapakap ni
wasa karos, ni ar pokada pa ar saraui, so makar o
so peikasal. **9** Pil dueta li akan, ren kapwadeki likau
makelekel o lelapok, o tiak mau, a kaidin ni ingid
pit en monga, de kold, de manaman akan, de likau
lingan, **10** A me kon ong li akan, me men kasaleda
ar masak Kot ni ar wiawia mau kan. **11** Li akan en
nenenla, ap padapadakki ni tiak en impimpai. **12** I
sota mueid ong li amen, en wiada padak, de kaunda
ol, a en nenenla. **13** Pwe Adam me wiauier mas, a
muri Ewa. **14** A kaidin Adam, me katiamaula, a li o
me katiamaular, ap pupedi ni me sapung. **15** A a
pan dorela ni a naitik ma a pan podidi ong poson, o
limpok, o saraui, o tiak mau.

3 MELEL kasoi pot et: Ma amen rapaki koa en
pisop, a kin inong iong wiawia mau eu. **2** A pisop
o en pung, o warok en li ta men, o so kowei kodo,
a lelapok, o tiak mau, o apwali men kairu, o koiok
ong padak; **3** A der kamom soko, o so pamara, a
en materok, o der inong iong akamai, o der pok ong
moni. **4** Me kin kaunda mau pein toun im a, o me na
seri kan kin peiki ong ni tiak pung. **5** A ma amen, me
sokoiok ong kaunda pein toun im a, iaduen a pan
kak kaunda momodisou en Kot? **6** Pil kaidin saulang
kap amen, pwe a ende aklapalap, ap lodi ong kadeik
en tewil. **7** O en pil kalok mau ren me mi liki, pwe a
de lodi ong kanamenok o katikatiamau pan tewil. **8**
Pil dueta saunkoa kan en lelapok, so lo riapot, so
kamom soko, so noroke moni. **9** Me kin kolekol nan
insen arail makelekel rir en poson. **10** Mepukat en
kasosongla mas, irail ap pan papa, ma irail me pung.
11 Pil dueta en saunkoa ar warok kan, ren wia me
kon ong, o so likinekine, o so kowei kodo, o melel ni
meakaros. **12** Saunkoa kan en warok en li ta men
o ren kaunda mau nair seri kan o toun im arail. **13**
A me papa mau, kin kalok maui pein irail, o re pan
pereperenki melel poson me mi ren Kristus Iesus.

14 Mepukat i inting wong uk, o i kaporoporeki, me i
pan pwarala re om madang. 15 A ma i pwapwand,
koe en asa duen me koe pan wia nan tanpas en Kot,
iei momodisou en Kot ieias, o ur o pason en melel.
16 Meid lapalap rir en pai ren Kot: Kot sansaleda ni
uduk, ap diarokada me pung amen ren Ngen, ap
pwaralang tounlang kan, ap lolok ong men liki kan,
ap kamelel lar ren toun sappa, ap peukadalang wasa
lingan.

4 A NGEN me kotin kokop melel, ni imwin kaua akai
pan pupe wei sang poson, ap id wuki ong ngen
widing o padak en tewil akan, 2 Me kin sansale mau
ki liki, ap likilikam o insen arail kakaluakalar ki kisin
mata karakar. 3 Re kin inapwiedi kapapaud, o dene
ren liki sang song en manga, me Kot kotin wiadang
irail, me danke, o poson, o dedekila melel o. 4 Pwe
audepa karos, en Kot me mau, o sota meakot me
mal, ma aramas pan tungole ap danke. 5 Pwe a pan
kasaraui kila masan Kot o kapakap. 6 Ma koe pan
padaki ong ri atail akan, koe ap pan papa en Kristus
Iesus mau amen, me kin keleki masan en poson o
padak mau, me koe dadaureta mau lel met. 7 A koe
en kang kasoi likam en li laud akai o kaianeki pein uk
me kon ong Kot. 8 Pwe kaiane kin uk pali war, a sota
non katepa, a meid mau paieki Kot ni meakaros, pwe
iei kaporopor en maur et o pil maur kokodo. 9 Nan
melel kasoi pot et o a war ong kitail en apwaliela.
10 Pwe iet me se kin dodok ong o kalokolokki, at
kaporoporeki Kot ieias, me Saunkamaur en aramas
akan karos, a mas ong irail me poson. 11 Mepukat
koe en katitiki o kaukaweweki. 12 Sota amen me pan
mamaleki om manakap, a wiala men kaalemongi ong
saulang kan, ni om lokaia o wiawia kan, o limpok, o
poson, o makelekel. 13 O nantiong wadok, o panaui,
o padak lao i pan pwar wei. 14 Der kasamal la pai en
mak o, me koe aleer ki deideikop o ni en saunkoa
kan ar pwil pa ar po om. 15 Koe en podidi o sopisokki
mepukat, pwe om lolekong en sansal ong karos. 16
Kalaka pein uk o padak o, tengedi ong song pukat,
pwe ma koe pan wiada due, koe ap pan dorela pein
uk o pil, me kin rong uk.

5 KOE der lokaia kelail ong ol laud amen, a panaui i
due sam amen, a me pulepul due ri om akan, 2 Li
laud due in akan, a me pulepul due ri om li akan ni
makelekel melel. 3 Kakaki li odi kan, me li odi melel.
4 A ma li odi na seri kan mia, de wa en na seri ko, re
pan padakki mas apwali pein ar penainai, o depuk
ong ar papa o nono, pwe i me mau o kon ong Kot. 5 A
iet li odi melel amen, me kelep, me kin kaporoporeki
Kot, o podidi ong ngidingid o kapakap akan ni pong
o ni ran. 6 A me kin kapwaiada a inong sued nan i
melar ni a memaur. 7 Mepukat padapadaki, pwe ren
sota karaunepa. 8 A ma amen sota kin apwali na kan,
a mas toun im a kan, i me kasela poson, o a sued
sang me soposon amen. 9 Li odi men pan kileledi, ma
a sota pulepul sang saunpar woneisok o ma a warok
en ol ta men. 10 O me kalok mau ki a wiawia mau, o
me wiada seri, o me apwali men kairu, o me widen
nä en saraui kan, o me kadek ong me kamekame
kan, o me kapwaiada song en wiawia mau karos. 11
A der tuki ong li odi pulepul akan, pwe irail lao inong
wei sang Kristus, re men pur ong papaud. 12 A irail
pan pakadeikada, pwe re muei sanger tapin poson.
13 A re pil ponkake o papang sili im akan, a kaidin
ponkaka ta, pwe re pil poupou sili, o pil usa sili en
amen a wiawia, o ar lokelokaia me sota mau. 14 A i
men, li odi pulepul en papaud, o naitik, o apwali im ar,
o der kare ong me sued o, en lalaue. 15 Pwe akai me
wuki wei, wuki ong Satan. 16 A ma li odi men mi ren
ol me poson amen de ren li me poson amen, a en
pein apapwali i o der katoutoui momodisou, pwen itar
ong me li odi melel. 17 Saunkoa kan me kin dodok
mau, pan waunla melel, ir me kin sauasa ni padak o
kawewe. 18 Pwe kisin likau o masani: Koe der penadi
au en kau ol, me tiakedi wan wit. O toun dodok me
war ong pwain en dodok. 19 Karaun pan saunkoa
men der kamelele, ma so saunkadede riamen de
silimen mia. 20 Ir me wia dip, kapung ong mon karos,
pwe me tei kan en masakala. 21 I kakaliki ong uk
mon Kot Kristus Iesus o tounlang lipilipil akan, koe en
wiada mepukat, o so lipilipil, o so pwen konekon ren
aramas. 22 Der madang pokadang pon amen pa om,
o pil der dipane kila dip en amen kai, a pein koe en
makelekel. 23 Koe der nim pil, a wain kis me kon ong
kaped om o pweki om somau pan pak toto. 24 Dip en
akai aramas me sansal ap mau ong kadeikada ansau
wet, a dip en me tei kan pan sansal eu ran. 25 Pil
dueta en akai ar wiawia mau me sansal metet, a me
tei kan sota kak rirala.

6 LADU kan karos en wauneki melel ar saumas
akan, pwe mar en Kot o lamalam der lalauela.
2 A irail me ar saumas akan kin poson ren der
mamale kin ir aki ar saulang, a mak eta ren peiki
ong irail, pweki ar lelapok o kompokelar. Mepukat
padapadakiki o panauiki. 3 A ma amen kin wia eu
padak toror, o a sota pan dadaurata masan mau
en atail Kaun Iesus Kristus o lamalam, me kon ong
Kot, 4 Nan a aklapalap o sota weweki meakot, a
somauki akamai o lokaia sued, me kin kareda peirin,
kapei lokaia, lalaue, o karaune mal. 5 O song en

akamai en aramas akan, me kin suedela ni lol arail,
re liki sang melel, re kiki ong, me pai ren Kot pan
kareda kapwa. **6** A pai ren Kot o lolapot, iei me pai
kasampwalia. **7** Pwe sota, me kitail wa dong sappa a
sansal, me kitail pil sota pan wawei sang meakot. **8**
A ma kan atail kisin manga o at likau mia, kitail en
insenemauki. **9** A irail, me inong iong kapwapwala,
pan lodi ong songesong, o kotauepa kan, o inong
sued, o kamatok, me kakirdilang aramas akan, wasan
kamekam o sued. **10** Pwe limpok ong moni me tapin
song sued karos, me akai inong iong, rap salongala
sang poson o kare ong pein irail kamadak toto. **11** A
koe aramas en Kot amen, tang wei sang mepukat, a
inong iong me pung o pai ren Kot, poson, limpok,
kanongama, opampap en Ngen. **12** Wiada pei mau
en poson, aneki maur soutuk, me koe pil paeker ong
o kadededa kadede mau o mon saunkadede toto.
(aiōnios g166) **13** I kakaliki ong uk mon Kot, me kotin
kamaureda meakaros o mon Kristus Iesus, me kotin
kadededa mon Pontius Pilatus kadede mau o. **14**
Koe en kanikid kusoned, o so samin, o so sapung,
lao en atail Kaun Iesus Kristus a kotin pwarado, **15**
Me Kaun iasanai pan kasansaleda ni a ansau, iei
Nanmarki en nanmarki kan o Kaun en kaun akan, **16**
Pwe i eta ieias soutuk, me kotikot nan marain, me
sota meamen kak ong, me sota aramas kilanger, o
so kak kilang, i en waunla manaman soutuk! Amen.
(aiōnios g166) **17** Koe en kapung ong me kapwapwaki
dipisou en sappa et, me re der aklapalap o pil der
kaporoporeki kapwa somelel, a Kot, me kupurai ong
kitail sapan meakan karos, pwe kitail en paie kida.
(aiōn g165) **18** Irail en dadaureta ni arail wiawia mau
kan, o ren rokekila dok mau kan, o nek pasang, o
sapan men sauasa. **19** Wiawia ong pein irail pason
mau eu o ki pena ong ansau kokodo pwe irail en
konodi maur melel. **20** O Timoteus, pereki pai, me
pangalang re om, ni om liki sang poupou mal kai o
padak likam en me aklolekong. **21** Me akai lodi ong
ap salongala sang poson. Mak o en me re om!

Timoteus II

1 PAULUS, wanporon en Iesus Kristus pan kupur en
Kot, duen inau en maur ren Kristus Iesus. **2** Ong
Timoteus nai seri kompoke pai: Mak o kapunglol, o
popol sang ren Kot Sam, o Kristus Iesus atail Kaun en
mi re om. **3** I danke Kot, me i kin papaki insen ai min
sang ren sam ai ko mas due i kin poden lamelame uk
ni ai kapakap akan ni pong o nin ran. **4** O inong iong
kilang uk ni ai tamatamanta duen om sangesang,
pwe i en direki peren. **5** O ni ai tamanda poson melel,
me mi re om, me mi mas ren in om liakalap Lois o in
om Oinike o i asa, me a pil mi lol om. **6** Ari, i me i men
kataman kin uk, koe en kamakamaur pai en Kot, me
mi lol om ki pwil pa i kat po om, **7** Pwe Kot sota kotiki
ong kitail ngen en masak, a en manaman, o limpok o
lelapok. **8** Koe ari der namenokki om kadedeki atail
Kaun, de ngai sapwilim a salidi men, a koe en iang ia
kamekameki rongamau duen manaman en Kot. **9** Me
kotin kamaur kitail da o woronge kin kitail worong
saraui, kaidin iran atail wiawia kan, a pweki pein a
kupur o mak me a kotin kupura ong kitail ren Kristus
Iesus mon tapin kaua. **(aiōnios g166)** **10** A masan wet a
sansaleda ni en atail Saunkamaur Iesus Kristus, me
kotin kapuiala mana en mela, ap kapwareda maur o
so mor pasang ki rongamau. **11** I me i kasapwiladang,
pwen saunkair o wanporon, o saunpadak en men
liki kan. **12** I me i pil kin kalokolok ki. A i sota kin
namenok kila, pwe i asa me i kin kamelele; o i asa,
me a kak nekinekid ai pai, me i aleer, lao lei ran o. **13**
Dadaurata song en padak en kamaur, me koe rong
sang ia er, o poson o limpok ren Kristus Iesus. **14** Pai
mau o me pwilidier re om, pera ki Ngen saraui, me
kotikot lol atail. **15** Koe asa, me irail karos, me mi
Asien, wuki sang ia; kisan ir Pikelus o Ermokenes. **16**
Kaun o en kotin maki ong toun im en Onesiporus,
pwe pan pak toto a kadek ong ia, o a sota namenok
ki ai sal mata. **17** Pwe ni a mi Rom, a nantiong rapa
kin ia, ap diar ia da. **18** Kaun o en kotin kupura ong i
kalangan en Kaun o ni ran kokodo. A koe asa mau,
duen a papa nan Episus.

2 ARI nai seri keleki mak o, me mi ren Kristus Iesus.
2 O me koe ronger sang ia impan saunkadede
toto, koe en usai ong aramas lelapok kan, me koiok
ong padaki me tei kan. **3** Koe iang ia kamekam duen
saunpei en Kristus Iesus mau amen. **4** Saunpei amen
sota kin kadoki pein kan a manga, pwen kon ong
me ale i. **5** O ma amen pan weir, a sota pan ale
kating, ma a sota weir mau. **6** A saumat amen, me
kin sapasap en tungole mas wa kan. **7** Madamadaue
duen me i inda, pwe Kaun o pan kotin kalolekong
kin uk ni meakaros. **8** Tamataman Iesus Kristus, me
iasada sang ren me melar akan, kadaudok en Dawid
duen ai rongamau, **9** Me i kamekameki o salikidi
dueta me sued amen, a masan en Kot me so salidier.
10 Mepukat karos i kin kamekameki me piladar akan,
pwe ren pil konodi maur soutuk ren Kristus Iesus
iangaki a lingan soutuk **(aiōnios g166)** **11** Meid melel,
ma kitail iang matala, kitail pil pan iang ieiasata; **12**
Ma kitail dadaurata, kitail pan iang kaunda; ma kitail
ponsasa, a pil pan ponsasa kitail; **13** Ma kitail sota
pan dadaurata, a pan kotin melel weita, pwe a so
kak kalikame pein i. **14** Kataman kin irail mepukat,
kadede ong irail mon Kaun o, ren der akamai ki sip
en lokaia kan, me sota pan katepai ong meakot, pwe
a pan kasapunge ir ala, me karong akan. **15** Nantiong
konekonela ren Kot dueta toun dodok amen, me
so karepen namenokala mia, me kin padak weita
pung masan melel. **16** A koe en kang poupou mal
akan, pwe ar sapung pan lapalapala. **17** Arail padak
me pan paraparada due kins. Kisan irail Imenäus o
Piletus, **18** Me pirok sang melel ni a inda me dene
mauredan aramas wiauier, rap kawela poson en akai.
19 A pason en Kot pan duedueta, a iet kilel: Kaun o
kotin mangi sapwilim a kan, o: Karos, me asa mar
en Kaun o, en muei sang me sapung. **20** Nan im
lapalap kaidin dal kold o silper eta me mia, pwe pil
dal tuka o dal pwel, akai men kalingan, o akai kaidin
men kalingan. **21** A ma amen pan muei sang song en
aramas due met, a pan rasong dal men kalingan me
kasarauiala, o katepa ong Kaun o mau ong song en
wiawia mau karos. **22** Tang wei sang inong sued en
manakap, ap tang wong pung, o poson o limpok, o
popol iangaki karos, me kin kapakapaki ong Kaun o
sang nan mongiong ar makelekel; **23** A padak mal o
likam kan kang, pwe koe asa, me re pan naitikada
akamai. **24** Ladu en Kaun men ender akamai, a en
kadek ong karos, o koiok ong padak o kanongama
ong me sued akan. **25** O opampap ni a kapung ong
me katiwo kan, pwe ele Kot pan kotin sauasa ir, pwe
ren wukilang lolekong en melel. **26** O ren pil piti sang
ni insar en tewil, me a insara kin ir di ong insen a.

3 A IET me koe en asa, ni imwi en ran akan ansau
apwal pan pwaida. **2** Pwe aramas akan pan
kasampwaleki pein irail, o norok moni, o ponmasu, o
aklapalap, o lalaue, o sota peiki ong me wia ir adar, o
so danke, o me sued. **3** O sempok, o sasa mak, o
likinekine, o weit, o so kadek, so pok ong me mau
kan, **4** O me kin pangala me saraui, o me katil la, o
kala, o inong iong me sued mon Kot. **5** Me sansalki

lelapok ap sasa a manaman; muei wei sang mepukat.
6 Pwe akai irail kin wailong ong nan im akan o kaloedi
li akai, me toutouki dip, o me inong sued kin kaua ir
sili. 7 Me kin sukusukul ansau karos, ap sota lolekong
kila melel. 8 A duen Ianes o Iampres palian Moses,
iduen mepukat kin palian melel, i song en aramas
akan me suedelar ni lol arail, o me sota mau ong
poson. 9 A re sota pan pwaida, pwe ar lolepon pan
sansal ong karos dueta a wiauier ren irail. 10 A koe
ale sang ai padak o ai tiak, o ai lamalam o poson, o
dadaurata, o limpok, o kanongama, 11 O kamekam
akan, o kalokolok kan, me lel ong ia nan Antiokien,
o Ikonien, o Listra; song en kalokolok toto, me lel
ong ia. A Kaun o kotin dore ia lar sang ir karos. 12 A
karos me men dadaurata duen me kon ong Kot ren
Kristus Iesus, pan kamekameki. 13 A aramas sued
o malaun akan pan kakairida ni ar sued, irail pan
kotaue aramas akan o re pan kotaue irail. 14 A koe
dadaurata, me koe padakkier pwe koe asaer, me koe
padakki sang er. 15 O koe asa kisin likau saraui kan
sang ni om seri, me kak kalolekongi uk ong maur
potopot ki poson me mi ren Kristus Iesus. 16 Pwe
masan en kisin likau kan karos tapi sang ren Ngen
en Kot, me mau ong padak, o kapung, o kamau, o
kainene ong me pung. 17 Pwe aramas en Kot en
unsokela o koiok ong wiawia mau karos.

4 I KAKALIKI ong uk melel mon Kot o Kristus Iesus,
me pan kadeikada me maur o me melar akan ni a
pan kotido ni a wei, 2 Padaki masan nantiong eta
ni ansau mau o ni ansau me sued kasaleda dip, o
kapungada, o panaui ni kanongama, o kaukawewe.
3 Pwe eu ansau kokodo re sota pan mauki padak
en kamaur, a duen pein arail inong kasapwilada
saunpadak kai, me pan wiada padak duen me re
mauki. 4 O re pan kawuki sang melel salong arail, ap
kawuki ong kasoi mal akan. 5 A koe en masamasan
ni meakaros. Peren ki kamekam, kapwaiada wiawia
en wanporon amen. Kapwaiada mau om koa. 6 Metet
ngai kamekamela o ansau en ai mela leler. 7 I wiadar
pei mau eu, i kanikielar ai weir en tang, i dadaurata
poson. 8 Ari, nin en me pung nekinek ong ia, me
Kaun o pan kotiki ong ia ni ran o, iei saunkapung
pung, a kaidin ong ngai ta, pwe ong karos, me anane
a pwarado. 9 Kaporisokki uk, pwen madang kodo
re i. 10 Pwe Demas me kase ia lar pwe a pok ong
sappa et, ap samalanger Tesalonik, Kresens Kalesia,
Titus Dalmatien, (aiōn g165) 11 Lukas eta mi re i, ukada
Markus, pwen iang kodo met, pwe a katepa ong ia
ni ai dodok. 12 A Tikikus i kadaralang Episus. 13
Likau pup, me i pwilikidier Troas ren Karpus, wado
ni om pan pwarado, o puk kan o kisin likau kan. 14
Aleksander saunmata wia ong ia me sued toto, Kaun
o en kotin depuk ong i duen a wiawia kan! 15 Koe pil
kalaka i, pwe a kin nantiong palian at padak. 16 Ni
tapin ai pan pakadeikada, sota amen me sauasa,
pwe karos tang sang ia, mepukat ender pwaipwai
ong irail. 17 A Kaun o kotin ieiang ia o kamana ia
da, pwe i en kak kanikiela ai padapadak o men liki
kan karos en rong. I dorelar sang au en laien. 18
A Kaun o pan kotin kapit ia la sang ni wiawia sued
karos, o kotin kalua wong ia wein nanlang, i en lingan
kokolata! Amen. (aiōn g165) 19 Ranamau, wong Priska
o Akwila o toun im en Onesiporus. 20 Erastus mondi
Korint, a Tropimus somaudar, i ap pwilikidi Miletus.
21 Kaporisokki uk, pwen kodo mon ansaun kapau.
En Eupulus a ranamau wong uk, o pil en Pudens, o
Linus, o Klaudia, o ri atail karos. 22 Kaun o en kotikot
ni ngen om! Mak en mi re omail!

Titus

1 PAULUS ladun Kot o wanporon en Iesus Kristus
amen, duen poson en me pilipildar en Kot akan o
duen erpit en melel ong pai ren Kot; **2** O kaporoporeki
maur soutuk, me Kot so likam inaukidar mon tapin
kaua. **(aiōnios g166)** **3** A ni a ansau a kotin kasansaledar
a masan ki padak, me ko ong ia, duen kusoned en Kot
atail Saunkamaur. **4** Ong Titus nai seri melel ni ata
poson ta ieu: Mak o popol sang ren Kot Sam o Kristus
Iesus atail Saunkamaur en mi re om! **5** Iet karepen ai
kamodang uk edi Kreta, pwe koe en kapwaiada, me
kaikenta wiauier o kasapwilada saunkoa kan ni kanim
karos, due i kakaliki ong uk. **6** Saunkoa amen en
indand mau, o warok en li ta men, o me na seri kan
posonla, o so kaindandeki, me re kamom de sopeik.
7 Pwe pisop en pungla, duen saunkoa en Kot amen,
der katiwo, der purianikom, der kamom wain, der
pamara, der norok moni. **8** A ren apwali men kairu o
pok ong me mau, o kanongama, o pung, o saraui,
o makelekel. **9** Kolekoleta masan, me udan pung o
koiok ong padak, pwen kak ong panauiki padak en
kamaur o kapung ong me katiwo kan. **10** Pwe ir me
toto me malaun o kapei lokaia o me kaweid sapung,
iet eten, kisan men sirkomsais. **11** Me mau ong au
ar en pinapinla, pwe re kin kawukila toun im toto, o
me kin padapadaki, me sota mau, pweki moni. **12**
Amen irail, pein arail saukop amen inda: Men Kreta
me kalap likam, man sued o laualo, nain manga. **13**
Kadede pot et me melel. Ari, i me koe en kapung
kelail ong irail, pwe ren kelailada ni poson. **14** O ren
der insenoki en Sus oko ar kasoi mal akan o kusoned
en aramas akan, me muei sang melel. **15** Karos me
kon ong makelekel akan, a sota me kon ong me
samin o so poson akan, pwe arail lamelame o pil
insen arail me samin. **16** Re kin inda, me re asa Kot,
a ni ar wiawia kan re kin ponsasa i. Irail meid sued, o
sopeik, o so koiok ong song en wiawia mau karos.

2 A KOE en padapadakeki duen me kon ong
lamalam en kamaur. **2** Padaki ong ol ma kan,
ren der wukiwuk sili, a ren indand mau o ngenin,
o kelail ni poson, o ni limpok, o ni kanongama. **3**
Pil dueta li ma kan, ren wiawia duen me kon ong
saraui kan, ren der likinekine der lidun wain, a ren
saunpadak en me mau, **4** Pwe ren panaui li pulepul
akan, en apapwali ar paud o pok ong nair seri kan.
5 Ren lelapok, min, apwali nan im ar akan, kadek,
peiki ong ar warok kan, pwe masan en Kot ender
lalauela. **6** Pil dueta manakap akan, panaui ir, ren
lelapok. **7** Ni wiawia mau kan karos koe kasaleda
pein uk kaalemongi mau amen, ni om padak melel o
lelapok. **8** Kida padak en kamaur o namenokala, pwe
me palian kitail en namenokala, o sota diar me sued
kot men karaune kitail. **9** Padaki ong ladu kan, me
ren peiki ong ar saumas ni meakaros ren kaperen ir
ada, o ren der katiwo. **10** Ren der pirap, a irail en
mau o melel ong irail, pwe ren kalinganada lamalam
en Kot atail Saunkamaur ni meakaros. **11** Pwe mak
en Kot pwarado kamaureda aramas akan karos. **12** O
padapadaki ong kitail, me kitail en muei sang meakan
me doo sang Kot o inong sued en sappa, ap lelapok,
o pung, o dadaureta me kon ong ni sappa et. **(aiōn
g165)** **13** O auiauiki kapor mau, o sansal lingan en
atail Kot lapalap o atail Saunkamaur Kristus Iesus. **14**
Me sokonpaudeki pein i ki kitail, pwen dore sang kitail
sapung karos, o kamakelekel ong pein i aramas, me
a pan sapwilim aneki, me kin nantiong wiawia mau
karos. **15** Mepukat padake kida, o panauiki, o kapung
kelail ong; sota amen me pan mamale kin uk.

3 KATAMAN kin irail ren peiki ong monsap o me
manaman akan, o ren apwali wiawia mau karos.
2 Der lalaue amen, der akamai, a en kamantik, o
opampap ong aramas akan karos. **3** Pwe kitail pil
pweipwei mas o, o sopeik, o salongala, o papa song
en inong o madong sued akan, kokoa me sued, o
peirin, pakailok, o kailongki amen amen. **4** A kalangan
o limpok en Kot atail Saundor lao pwarado, **5** A kotin
dore kitail la kaidin pweki pein atail wiawia pung, a
pein a kupur ki paptais en kaipwi kap o kawilia kap
ren Ngen saraui. **6** Me a kotin kupura dong kitail
kaualap ren Iesus Kristus atail Saundor. **7** Pwe kitail
en pung kila a mak, pwen sosoki maur soutuk duen at
kaporopor. **(aiōnios g166)** **8** Melel padak pot et o i men,
koe en nantiong kaweweda, pwe irail, me posonla
Kot, en kadoke kin ir wiawia mau, mepukat me mau o
kon ong aramas akan. **9** A liki sang peidok mal akan,
o padok en tiak kan, o akamai, o akamai ki kapung,
pwe mepukat sota kadepa o me mal. **10** Aramas
likin panau amen, panaui pan mepak de riapak ap
muei sang i. **11** Pwe koe asa, me i me sapung o kin
wia dip, a kadeikada pein i. **12** I lao kadar wong uk
Artemas de Tikikus, koe madang dong ia, Nikopolis,
pwe i kileledier me i pan kauson wasa o ni ansaun
kapau. **13** Saunkawewe Senas o Apolos kadara dong
ia madang. Sauasa ira, pwe ira de anane meakot.
14 O naitail akan en porisok o koiokki ong wiawia
mau, pwe ren der so wa'rail. **15** Karos, me mi re i, kin
ranamau wong uk. Ranamau wong karos, me kin pok
ong kit ni poson. Mak o en mi re omail karos!

Pilemon

1 PAULUS salidi en Kristus Iesus amen, o ri atail
Timoteus ong Pilemon kompoke pat o at warok ni
dodok kan. 2 O ri atail li Apia, o sauas pat Arkipus, o
momodisou, me mi nan tanpas omui; 3 Mak o popol
sang ren Kot sam atail o atail Kaun Iesus Kristus
en mi re omui! 4 I kin danke ai Kot ni ai kapakap
kin komui ansau karos. 5 Pwe i ronger duen omui
limpok o poson ong Kaun Iesus o ong saraui kan
karos. 6 Pwe poson o me mi re'tail en kakairida re
omui, ni omui dedeki duen me mau kan karos, me mi
reatail sang ren Kristus. 7 Kit peren kidar o kamait
kilar omui limpok, pwe mongiong en saraui kan en
kelail kilar komui, ri ai. 8 I me i aimaki ren Kristus
kusoned eki ong komui duen me pan wiaui. 9 Ari so,
pweki ai limpok ong komui i men poeki ta re omui,
pwe ngai Paulus likailapalar o salidi en Kristus amen.
10 I poeki re omui nai seri Onesimus, me i wiadar
ni ai salidi, 11 Me so katepa ong komui mas o, a
met a katepa ong komui o ngai. 12 I me i kapure
ong komui, komui ari apwali i, dueta pein mongiong
i. 13 Pwe i mauki a en mimieta re i, pwen papa ia
ni ai saliekidi rongamau, wiliandi komui, 14 A i sota
men wia meakot, me sota pwili sang kupur omui, pwe
omui wia mau ender mansairen a somansairen. 15
Ele a tang sang re omui ansau kis, pwe komui en
pur ong naineki i kokolata. (aiōnios g166) 16 Kaidin
due ladu amen, a mau sang ladu amen, pwe due ri
omui kompok amen; iduen re i, a re omui pan laud
sang ni pali uduk a o ni pali en Kaun. 17 Ma komui
akawarok kin ia, apwali i dueta pein ngai. 18 A ma a
wia sapung ong komui er, de pwaipwand ong komui, i
pan kapungala. 19 Met ngai Paulus intingkier pein
pa i, i pan pwain, ari so, i so pan inda, me komui
pwaipwand ki ong ia pein komui. 20 Ei ri ai, i men
paiekin komui ren Kaun o, kainsenemauda mongiong
i ren Kristus. 21 I kaporoporeki om peik, ap inting
wong komui. A i asa, me komui pan wia laud sang,
me inda. 22 I men, komui en kaonopada deu i, pwe i
kaporoporeki, me i pan lapwadang komail ki omail
kapakap. 23 En Epapras, ai warok ni ai salidi pan
Kristus Iesus, a ranamau wong komui. 24 O Markus,
o Aristarkus, o Demas, o Lukas ai warok en dodok
kan. 25 Mak en atail Kaun Iesus Kristus kin iang ngen
omail! Amen.

Men Ipru

1 MURIN masan toto, me Kot kotin kadedeki saukop
akan ni tapin kaua ong sam atail akan, **2** A ni
imwin kaua o ran pukat, a kotin masan kidong kitail
Na, me a kotin kasapwilada, pwen sosoki meakan
karos, o me a kotin wia kida wei pokon, **(aiōn g165)**
3 Me kisan a lingan o wewe mau ong mom a, o
kotin kaun kida meakaros a masan manaman, a lao
kotin kamakelekele ki sang dip atail ki pein i, ap
kaipokedi ni pali maun en Kaun lapalap poa. **4** I
me a lapalapalar kaulap sang tounlang kan, pwe a
aleer mar eu, me lap sang mar arail. **5** Pwe is ren
tounlang kan, me a kotin masani ong: Koe nai Ol,
ran wet I kaipwi ukadar? O pil eu: I pan wiala Sam
a, o a pan wiala nai Ol? **6** O pil eu: A lao pan pil
kare dong sappa Meseni o, a kotin masani: Tounlang
en Kot karos pan pongi i. **7** A duen tounlang kan a
kotin masani: A wiaki sapwilim a tounlang kan man
en kadar o a papa kan umpul en kisiniai. **8** A duen
Sapwilim a a kotin masani: Mol omui, Maing Kot, pan
potopot eta. O sokon en pung, iei sokon en wei omui.
(aiōn g165) **9** Komui pok onger me pung, ap kailongki
tiak sapung; iei me omui Kot keie kin komui Maing
Kot, potik kaperen, pwen lapa sang nanmarki kan
karos. **10** O pil eu: Komui Maing pasonedier sappa
nin tapi o, o lang akan wiawia en lim omui kan. **11** Irail
pan momela, a komui pan kotikot eta, o irail karos
pan maringalar dueta likau eu, **12** Komui pan kotin
wilitik ir pena dueta likau eu, o irail pan wukila, dueta
likau eu; a komui pan duedueta o omui par akan sota
pan rosela. **13** A is ren tounlang kan, me a kotin
masani ong: Mondi ong ni pali maun i, I lao kaloedi
om imwintiti kan pan nä om? **14** Kaidin irail karos
ngen en men papa me kin pakadarala pwen papa
irail, me pan sosoki maur soutuk?

2 I ME kitail en nantiong madamadaua, duen me
kitail rongadar, pwe kitail ender so konoti. **2** Pwe
ma masan o, me pousa sang ren tounlang kan, me
inen o kaopa karos o katiwo karos kalokoloker duen
kapung o, **3** Iaduen atail pan kak pitila, ma kitail
mamaleki kamaurpa lapalap wet, me tapida ni a kalok
sang ren Kaun o ap pil sang ren me rongorong i
kan! **4** A pil Kot, me kotin kadedeki ni kilel akan,
o manaman akan, o song en wiawia kelail akan, o
kisakis en Ngen saraui, duen pein kupur a. **5** Pwe a
sota kotiki ong tounlang kan, en koaki sappa kokodo,
duen me se indinda. **6** A amen me kadede o inda
ekis wasa: Dakot aramas o, pwe komui kin kotin
kupura i, de nain aramas amen, pwe komui kotin
apwali i? **7** Komui kotin kasapwilidi i ansau kis pan
tounlang kan, ap kotin nine kin i lingan o wau. **8** Kom
kotin kaloedier karos pan aluwilu a kan. A ni a kotin
kaloedi ong i meakaros, solar, me sota lodi ong i.
A met kitail saikenta kilang, me karos lodi ong i. **9**
A kitail kilang Iesus, me kasapwilidi ansau kis pan
tounlang kan, pweki a kalokolok ong kamatala, ap
nine kida lingan o wau, pwen mata kila amen amen
duen mak en Kot. **10** Pwe me mau ong i, me dipisou
kan karos wiaui onger o wiaui kidar, ni a kotin kalua
wong lingan seri toto, en kaunsokala Tapin maur arail
ki kamekam, **11** Pwe i, me kin kasaraui, o irail, me
pan kasarauila, karos tapi sang me ta men, i me a
sota kotin namenokki riane kin irail, **12** Duen a kotin
masani: I pan padaki ong ri ai kan mar omui, o nan
pung en momodisou i pan kaul kaping ong komui.
13 O pil eu: I pan liki i. O pil eu: Masani, iet ngai o
seri kan, me Kot kotiki ong ia er. **14** A duen seri kan,
me kisan pali nta o uduk, i me a pil kotin ale ong
pein i mepukat, pwe ni a matala i en kaloedi i, me
kaun en mela, iei tewil o, **15** O kotin lapwada irail
karos, me lodi ong masak mela, ap lidulidu arain
arail maur. **16** Pwe kaidin tounlang kan, me a kotin
apapwali, pwe a kotin apapwali kadaudok en Apraam.
17 I me a kotin udan duela ri a kan ni meakaros, pwen
kalangan o wiala samero lapalap melel amen, mon
Kot, pwen tomki dip en aramas akan, **18** Pwe duen
pein i kanaudokalar o songesong, a kotin mangi duen
sauasa irail, me songesonger.

3 I ME, ri ai saraui kan, komail me pwaisanekier en
lang a eker, komail madamadaua duen wanporon
o samero lapalap en atail lamalam: Iesus. **2** Me melel
ong i me kasapwilada i, dueta Moses me melel wasa
karos nan tanpas en Kot. **3** Pwe lingan en Ol men
et me lapa sang lingan en Moses, dueta aramas
amen, me wiadar im eu, me kaka sang im o. **4** Pwe
im karos wiauieda ren aramas amen, a me wiadar
meakan karos, iei Kot. **5** A Moses me melel ni a koaki
tanpas en Kot, dueta papa amen, pwen saunkadede
en meakan me pan lokido. **6** A Kristus me udan Na,
ap melel nan pein tanpas a. A tanpas a iei kitail, ma
kitail kolekoleta poson o peren en kaporopor lao lel
imwi. **7** I me Ngen saraui kotin masani: Ran wet,
ma komail pan rong kapitie, **8** Komail der kapitakaila
mongiong omail, due ni ansau en kaongiong ni ran en
songesong nan sap tan. **9** Wasa me sam omail akan
kakaudud o kasosong ia o irail kilanger ai wiawia
kan saunpar paeisok. **10** Iei me I makaraki pan ti o,
ap inda: Mongiong arail kin poden sapungla. A irail
solelapokki ai al akan. **11** Iei me I kaukila ni ai makar:

Irail sota pan konodi ai moleilei. 12 Kalaka ri ai kan,
pwe mongiong en amen de suedela, ap so poson o
muei wei sang Kot ieias. 13 A komail panau pena
ran karos arain omail kak inda: Ran wet; pwe amen
de kapitakai kila widing en dip. 14 Pwe kitail wialar
kisan Kristus, ma kitail kolekoleta tapin atail liki lao
imwisokela. 15 Duen a lokido: Ran wet, ma komail
pan rong kapitie, komail de kapitakaila mongiong
omail, due ni ansau en kaongiong. 16 A is irail, me
kaudud ong i ni ar rongadar? Kaidin irail karos, me ko
wei sang Äkipten ren Moses? 17 A is irail, me a kotin
ongiong kidar par paeisok? Kaidin irail, me wiadar
dip, me war arail pupedi nan sap tan? 18 A is irail, me
a kotin kaukila, me re sota pan konodi a moleilei?
Kaidin irail eta, me sota peiki ong i. 19 Ari, kitail
diarada, me re sota kak, konodi, aki ar so poson.

4 KITAIL ari kanakanaiong pein kitail, pwe inau
pan pedelong ong nan a moleilei mimieta, pwe
amen re omail ender diarokada duen amen, me sota
konodier. 2 Pwe rongamau pil lolok dong kitail er
dueta ong irail; a arail rong masan o sota kadepa
ong irail, aki a sota doleki poson ren me rongadar
akan. 3 A kitail me posonlar, pan pedelong ong
nan moleilei o, duen a kotin masanier: I kaular ni ai
makar: Re sota pan pedelong ong nan ai moleilei.
Ari so, wiawia kan unsokalar ni a kotin kapikadar
sappa, 4 Pwe ekis wasa a kotin masanier duen ran
kaisu: Kot kotin moleilei sang a wiawia kan karos
ni ran kaisu. 5 O wasa et a pil kotin masani: Irail
sota pan pedelong ong nan ai moleilei. 6 Ari, a kak
ren akai en pedelong ong nan moleilei o; a irail, me
aleer rongamau mas o, sota pedelong ong, pweki
ar sopeik. 7 Kot ap pil kotin kileledier ran eu: Ran
wet! Ni a kotin masanier ren Dawid murin ansau
warai, duen a masan moa: Ran wet, ma komail
pan rong kapitie, komail der kapitakaila mongiong
omail. 8 Pwe ma Iosua kamoleilei ir ala, a sota pan
kotin katitiki duen eu ran. 9 Ari kamol en sapat pan
sapwilim en Kot akan mia. 10 Pwe i, me pedelong
ong nan a moleilei, a pein pil moleileila sang a wiawia
kan, dueta Kot sang sapwilim a kan. 11 Kitail ari
kaporisoki pein kitail, en pedelong ong nan moleilei o,
pwe amen ender lodi ong song en sopeik ota. 12
Pwe masan en Kot me maur, o manaman, o kong
sang kodlas au riau, o kin til wong, lao a kasare
pasang maur o ngen, pil kokon akan o kanang en
ti o; o kadeikada lamelam o inong en mongiong
o, 13 O sota man me maur kot me rir sang i, pwe
meakaros me sansal o kadiarokada mon silang i.
Kitail en kapungala pein kitail re a. 14 Ari, pweki atail
samero lapalap kasampwal Iesus, Sapwilim en Kot,
me kotidala nanlang, kitail en dadaurata lamalam. 15
Pwe atail samero lapalap kaidin i amen, me sota kin
kotin pam atail luet akan. A i amen me songesong ni
song karos dueta kitail ap sota dip a. 16 Iei me kitail
en aima ko dong mol en mak, pwe kitail en tungole
kalangan o mak, pwen sauas patail ni ansau me mau
ong.

5 PWE samero lapalap karos, me pilipildar sang
ren aramas akan, pan kasapwilada, pwen sauasa
aramas akan ren Kot, pwen wiada kisakis o mairong
pweki dip; 2 Me kak pamada duen me sapung o
salongala kan, pwe i pil me lued. 3 I me a udan
kida mairong pein dip a, dueta a kin tomeki dip en
aramas akan. 4 O sota amen, me kin kasapwilada
pein i, pwe a pan kasapwilada sang ren Kot dueta
Aron. 5 Pil dueta Kristus, me sota kalinganada pein
i, pwen wiala samero lapalap, a i me wiadar me
masani ong i: Koe nai Ol, ran wet I kaipwi uk adar.
6 Duen a pil kotin masani ekis wasa: Koe samero
duen al en Melkisedek kokolata. (aiōn g165) 7 O ni
ran akan, me a kotikot ni pali uduk, a kotin mairongki
laolao, o ngidingid, o kaukauwet, o tontonir ong i,
me pan kak dorela i sang a pan matala, o pweki a
wauneki Kot, a laolao pil pwaidar. 8 I me Sapwilim a,
ari so, a kotin padakki peik ni a kalokolok. 9 O ni a
unsokalar a kotin wialar kamaur pan maur soutuk
ong irail karos, me kin oke i. (aiōnios g166) 10 O Kot
pil kotin kamare kin i samero lapalap duen al en
Melkisedek. 11 Iran mepukat kasoi toto mi re at, a me
apwal en kaweweda, aki omail sota dedeki. 12 Nan a
daulier ansau, me komail en wiala saunpadak, ari so,
komail me pil mau ong, amen en kawewe ong komail
tapin lamalam en masan en Kot, wialar song dueta
irail, me kin tungole pil en didi, a kaidin kisin manga.
13 Pwe amen amen me kin tungole pil en didi, me
man salongpon ni masan en pung, pwe a rasong seri
pwelel. 14 A me unsokalar akan me mau ong kisin
manga, pwe irail me anlar lamalam pweki ar laudelar,
ap asa duen me mau o me sued.

6 I me kitail pan muei sang tapin padak en Kristus,
ap kakairida o unsokela, a kaidin pur ong wia
pason ni at kalukila wiawia en mela kan, de poson
Kot, 2 De padak duen paptais, o pokada pa kan poa,
o duen en me melar akan ar pan maureda, o duen
kadeik soutuk. (aiōnios g166) 3 A i me kitail pan wiada,
ma Kot pan kotin mueid ong. 4 Pwe a so kak pa'rail,
me marainlar, o me wewekier kisakis sang lang, o
audaudkier Ngen saraui, 5 O lolekong kilar masan en
Kot mau, o manaman en muei mau kokodo, (aiōn g165)

6 Ma irail pan pup wei sang, re solar pan kak pur ong
kalula, pwe irail pein kalopuela Sapwilim en Kot o
kanamenokalar i. 7 Pwe sap me lamelamur ki katau,
me kin purepure moredi ong, o me kawosadang irail,
me kin wia sapasap kapwa mau, iei sap o me kin ale
pai ren Kot. 8 A ma a kin kawosada tuka teketek o
dip, iei me sued o mau ong kariala o ni imwi a pan
karongala. 9 A kompoke pat akan, se asa, me komail
sota kin duota ni meakan me kareda maur, ari so,
iduen at kin padapadak. 10 Pwe Kot sota sapung, o
a sota kak maliela omail wiawia kan o omail dodok
limpok, me komail kasansale ong mar a ni omail
papaer me saraui kan, o ni omail kin papa. 11 A kit kin
inong iong, amen amen komail en nantiong duedueta
kasansaleda kaporo por melel lao lel imwi. 12 Pwe
komail der tangangala, a komail alale sang irail, me
poson o kanongama ap sosoki inau kan. 13 Pwe ni
en Kot a kotin inauki ong Apraam, a kotin kaukila
pein i, pwe sota me lap sang en kau kila, 14 Masani:
Melel I pan kapai uk ala o kangeder uk ala. 15 I ari
auiauieta ni kanongama ap pwaida inau o. 16 Pwe
aramas akan kin kaukila me lapa sang ir, o kaula kin
kaimwisokala akamai karos. 17 I me Kot pil kotin
kaukila, pwen kasale ong irail, me pan sosoki pai en
a inau o, me a inau sota kak wukila. 18 Pwe song riau
me so kak wuk, pwe Kot sota kak likam, en kamait
kit ala melel, pwe kitail en tang wong kaporopor, me
mi mo atail. 19 Kaporopor wet me rasong paipong
en ngen atail, me melel o teng, me kak lel wong
nan pera saraui. 20 Iei wasa atail saunkair kotila ia
pweki kitail, Iesus, me wiala samero lapalap ni al en
Melkisedek kokolata. (aiōn g165)

7 IEI Melkisedek nanmarki en Salem o samero en
Kot lapalap amen, me kotilan tu ong Apraam, ni
a pure do sang a kaloedi nanmarki kai, ap kapaida
i; 2 Me Apraam pil kotiki ong eisok kis eu sang ni a
dipisou karos. Iet wewe kaieu en mar a: Nanmarki en
pung; ap pil: Nanmarki en Salem, iet wewe: Nanmarki
en popol; 3 Me sota sam a, sota in a, sota a kainok,
sota tapin a ran akan, pil sota imwin maur. A a ras
ong Sapwilim en Kot, o a pan samero kokolata. 4
Komail kilang ol lapalap men et, me sam atail Apraam
kotiki ong eisok kis eu en a dipisou, me lodier. 5 Melel
eta kadaudok en Lewi, me kasapwiladang dodok
en samero, arail kusoned mia, me ren ale sang ren
aramas akan, iei ri arail akan, eisok kis eu, duen
kapung, a ir pil kisan kadaudok en Apraam. 6 A i, me
sota kisan irail, ale eisok kis eu sang ren Apraam o
kapaiada i, me aleer inau o. 7 Nan melel kaualap me
tikitik o kin paida sang ren me lapalap. 8 Ari met,
aramas akan me udan mela, kin ale eisok kis eu, a
mo amen, me kadedepa mia, duen a ieiasata. 9 Ari
melel, pil kadaudok en Lewi me kin ale eisok kis eu,
kida eisok kis eu ong (Melkisedek) ki Apraam. 10
Pwe a mimieta nan longelong en sam a, ni ansau
Melkisedek kotilan tu ong i. 11 Ari, ma dodok en
samero Lewi unsokela — pwe i ansau irail aleer
kapung o — da katepan amen samero en pwarado ni
al en Melkisedek, a kaidin ni al en Aron? 12 Pwe ma
dodok en samero wukila, nan kapung pan pil wukila.
13 A i, me se indinda, i kisan eu kainok, a sota amen
sang nan kadaudok wet apwalier pei saraui. 14 Pwe
meid sansal, me Kaun patail tapi sang Iuda. Ari, iran
sau wet Moses sota katitiki meakot duen samero. 15
Mepukat sansal melel, ma amen samero pan kotido
ni al en Melkisedek, 16 Me sota kasapwiladar pan
tiak en kusoned uduken, pwe pan manaman en maur
soutuk. 17 Pwe iet kadedepa: Komui samero soutuk
amen duen al en Melkisedek. (aiōn g165) 18 Pwe
i me kusoned en mas nikier, pwe me luet o sota
katepa, 19 Pwe kapung sota kak kaunsokala meakot,
a kaporopor me mau sang men mas, pan id pwarado,
me kitail kak tuki ong Kot. 20 O iet pil eu kasampwal:
Pwe a kasapwil kida kaula — a irail wiala samero
ni sota kaula. 21 A men et sapwilikida kaula ren i,
me kotin masani ong i: Kaun o kaular, a ap sota pan
kalu kila: Komui samero soutuk amen duen al en
Melkisedek. (aiōn g165) 22 Iei me Iesus pil wiala kapung
pan inau, me mau sang men mas. 23 A irail me toto,
me wialar samero, pweki ar matalar, kareda, me irail
sota kak mimieta. 24 A i me potopoteta, pwe a kotin
aleer dodok en samero soutuk. (aiōn g165) 25 Ari, i me
a kotin kak kamaureda melel ir karos, me kai ki ong
Kot i, pwe a kotin ieiasata, pwen laolao kin ir. 26 Pwe
iduen samero lapalap me mau ong kitail, me saraui, o
so sapung, o so samin, o me liki sang me dipan akan,
o ileila sang nanlang. 27 Me sota rasong samero
lapalap akan, me kin kida mas mairong pweki pein
dip arail ap pweki en aramas akan ni ran karos. Pwe i
me a kotin wiadar pan pak ta ieu, ni a kotin mueid
ong Kot pein i. 28 Pwe kapung kin kasapwiladang
samero aramas luet akan, a masan en kaula, me
wiauier murin kapung, kasapwiladar Sapwilim a, me
unsokalar soutuk. (aiōn g165)

8 A iet orlepan me se indinda: Atail samero lapalap,
me kotikot ni pali maun en mol en Kaun lapalap
nanlang. 2 Iei papa en pera saraui o im likau melel,
me Kaun kotin kauada, kaidin aramas amen; 3
Pwe samero lapalap karos pan kasapwilada, en kida
kisakis o mairong kan. I me udan pung men et en

pil kida meakot, me a pan kotin mairongki. **4** Ma a
kotikot sappa, a sota pan kak samero, pwe samero
kan mia, me kin kidang kisakis duen kapung o, **5** Me
kin alale sang meakai mi lang, duen Moses, me Kot
kotin kalolekongla, ni a pan kauada im likau. Pwe a
kotin masani ong i: Kanai ong, o wiada meakaros,
duen me kasansale ong uk er nin nana! **6** A i me
aleer papa eu, me mau sang arail, pwe i kapwai pan
inau, me mau sang men mas, pwe a tapi sang masan
en inau, me mau sang men mas o. **7** Pwe ma inau
en mas o unsokalar, sota me pan rapaki wasa en
eu inau. **8** Pwe a kotin kupur sued kin irail masani:
Kilang, ni ran oko, me pan kodo, I pan ki ong men
Israel o kainok en Iuda inau kap eu; iei me Kaun o
kotin masani. **9** Kaidin dueta inau o, me I ki ong sam
ar akan, ni ran o, me I koledi pa arail, pwen kalua
irail do sang nan sap en Äkipten, pwe re sota podidi
ong ai inau; ari, I ap sota inseno kin irail, me Kaun
o kotin masani. **10** A iet inau o, me I pan wiai ong
men Israel murin ran oko, me Kaun o kotin masani:
I pan audeki ngen arail ai kapung, o intingiedi nan
mongiong arail, I pan wiala arail Kot, o re pan wiala
nai aramas. **11** Sota amen me pan padaki ong men
imp a, o ri a indinda: Lelapokki Kaun! Pwe amen
amen pan lelapok kin ia sang ren me tikitik o lel ong
me lapalap re'rail. **12** Pwe I pan makeki ong ir ar
sapung kan, o dip arail I solar pan tamanda. **13** Ni a
kotin masani: Inau kap, a kotin kamaringala men mas
o. A me maringalar o malar, me mau ong lokidokila.

9 A inau kaieu pil a kusoned en wia saraui mia, o
pera saraui me sansal. **2** Pwe im likau eu wiauier,
a ni pali liki lamp mia, o tepel, o prot en kasansal;
iei wasa, me adaneki wasa saraui; **3** A palila sang
pera, ilolong, i wasa me adaneki wasa saraui melel.
4 Iei wasan pei saraui kold en kisiniai o kopa en inau,
me kitimeki pena kold wasa karos, a dal kold iangaki
mana, o en Aron a sokon, me masel pasang, o slet
en inau. **5** A ponangin kopa o Kerupin en lingan
mia, me kompwaledi wasan tom. A ansau wet i sota
pan padaki ong komail due. **6** A mepukat karos lao
onoper, samero kan kin pedelong ong nan im likau
moa kapwaiada dodok ong Kot ansau karos. **7** A nan
im likau kariau samero lapalap eta kotilong ong kelep
pan me pak nan par eu iangaki nta, me a tom kida
pein dip a o dip en aramas akan. **8** I me Ngen saraui
kotin kasansale kida, me al en nan pera saraui melel
saikenta wiauier, arain im likau moa mia. **9** Mepukat
karasepa eu en ansau wet, pwe kisakis o mairong en
wiaui lole, a re sota kak kapungala nan insen en i,
me kin kapwaiada dodok ong Kot wet. **10** Pwe met
akan wiauita, pwen pil iang manga o nim, o song en
kamakelekel akan, o tiak en kamaui pali uduk, me
pan wiaui, lao lel ansau me mau song. **11** A Kristus
me kotido, pwen samero lapalap en dipisou en mur,
ap kotin weid nan im likau eu, me lapa sang o mau
sang men mas o, me kaidin wiaui kidar pa, o me sota
udan pali pa et, **12** Pil sota kotikilong ntan kut ol de
kau pul a pein nta pan mepak, me a kotikilong nan
pera saraui melel, pwen lapwapan dip soutuk. **(aiōnios g166)** **13** Pwe ma ntan kut o kau ol o pas en kau li
usupeki me samin kan ap kaminela o kasarauiala
pali uduk o, **14** Daduen ntan Kristus so mau sang
kaualap, me tonmeteki pein ong Kot ren Ngen soutuk,
me sota me suet kot pit, pwen kamakelekel insen
atail sang ni wiawia mela kan, pwen papa Kot ieias!
(aiōnios g166) **15** I me a kotin wiala sauntom en inau
kap; a matala wiauier, pwen lapwada sapung kan,
me wiauier pan inau kaieu, pwe irail me paeker akan
en ale inau en soso soutuk. **(aiōnios g166)** **16** Pwe ma
inau en soso en pwaida, i me wiadar inau o, pan
mela mas. **17** Pwe inau en soso kak pwaida murin
aramas a mela, ma so, a sota pan kareda meakot,
arain maur en i, me wiadar inau o. **18** I me inau kaieu
sota pan pwaida, ma nta so iang. **19** Pwe kusoned en
kapung karos lao loki ong aramas karos ren Moses,
a ap ale ntan kau o kut iangaki pil o wunen man
waitata o isop, ap usupeki puk o aramas akan karos,
masani: **20** Iet ntan inau, me Kot kotiki ong komail
er. **21** A pil usupeki nta im likau o kapwa en papa
kan. **22** O koren iong karos pan makelekele kida
nta duen kapung o, a ma so nta, nan sota dip me
pan lapwada. **23** I me a mau ong mom en dipisou
en nanlang kan en kamakelekele kida mepukat. A
dipisou en nanlang en kamakele kida mairong eu, me
mau sang mepukat. **24** Pwe Kristus sota kotilong ong
nan pera saraui, me pa wiaui kida pwe i mom en me
melel, a a kotilong ong nan nanlang, pwen pwaralang
mon silang en Kot pweki kitail. **25** A sota kotilong
ong, pwen tomki pein i pan pak toto dueta samero
lapalap, me kin pedelong ong nan pera saraui ni par
karos iangaki ntan man oko. **26** Ma iduen, nan a pan
matala pan pak toto sang nin tapin aramas akan, a
met ni imwin ansau kan, a kotin pwarado pan mepak,
pwen lapwada dip akan ki pein a mairong. **(aiōn g165)**
27 A duen a kileledier ong aramas akan, en mela pan
mepak, a muri kadeik o, **28** Iduen Kristus me matalar
pan mepak, pwen lapwada dip en me toto. A ni a pan
kotin puredo, a pan pwara dong ir, me kin auiaui i, a
kaidin pweki dip, a pwen kamaur ir ala.

10 PWE kapung o iei motan dipisou en mur, a kaidin pein mom en dipisou, a sota kak kaunsok kilar mairong ota irail, me kin wia ir ada ni par karos. **2** A ma iei, arail mairong pan dukedi, pwe solar kataman pan dip en irail, me apwali mairong; **3** Pwe mepukat kin wiaui, pwen katamanda dip ni par karos. **4** Pwe ntan kau ol o kut sota kak wa sang dip akan. **5** Ari, ni a kotin pwara dong sappa, masani: Mairong o kisakis komui sota kotin mauki, a komui kotiki ong ia er pali war ai. **6** Kom sota peren kida mairong isis o mairong men tom. **7** I ap inda: Kilang, I kokodo, nan puk o me intingidier duen ngai, pwen kapwaiada kupur omui, Maing Kot. **8** Mas a masanier: Mairong, o kisakis, o mairong isis, o mairong men tom, kom sota kotin mauki, o kom sota kupur peren ki mepukat, me wiauier duen kapung o. **9** Ap pil masanier: Kilang, I pwara don kapwaiada kupur omui. A kotiki sang men mas, pwen kapwaiada men mur. **10** Ni kupur wet kitail kasarauilar ki mairong en war en Iesus Kristus pan me pak. **11** Samero karos me kasapwiladar, pwen apwali dodok ni ran karos o purepure mairong ota, me so kak lapwada dip akan. **12** A men et, me kotin mairongki pan mepak dip akan, ap kaipokedi ni pali maun en Kot kokolata. **13** O a kotin auiaui, lao a imwintiti pan wiala utipan aluwilu a kan. **14** Pwe a kotin kaunsokila tom ta ieu karos, me pan kasarauila. **15** Ngen saraui pil kotin kadede ong kitail duen mepukat, pwe murin a kotin masanier: **16** Iet inau, me I pan wiai ong irail murin ran pukat, me Kaun o kotin masanier: I pan ki ong mongiong arail ai kapung, o I pan intingiedi ong nan ngen arail. **17** Dip arail, o arail sapung kan I solar pan tamanda. **18** A ma re lapwadar, ap solar mairong en dip pan wiaui. **19** Ari ri ai kan, ma a muei ong kitail er, en pedelong ong nan pera saraui ki ntan Iesus, **20** Pwe a kotin wiai ong kitail er al en maur kap pot et lel pali lan likau ki uduk a. **21** A ma atail samero kasampwal en tanpas en Kot mia. **22** Kitail ap pan pwaralang i ni melel en mongiong atail, o poson melel, o usupeki mongiong atail, o maio sang insen sued, o widenki pil makelekel war atail, **23** O kitail en tengedi ong atail kadede en kaporopor o der wukiwuk sili, pwe i me melel, me kotikida inau o. **24** O kitail en apwali nan pung atail ni atail kainong iong limpok o wiawia mau kan. **25** O kitail ender dukedi sang atail mod ong kaudok pena, duen me kin wiaui ren akai. A kitail en nantiong panau pena, pwe komail kilang, me ran o me korendor. **26** Pwe ma kitail inong iong wia dip, murin atail marainiki melel, solar mairong men tom ki dip atail, **27** A kitail pan mimieta ni atail masak kadeik apwalia o ongiong en kisiniai, me pan karosela imwintiti kan. **28** Ma amen pan tiakedi kapung en Moses, a sota pan diar mak, pwe a pan kamela, ma saunkadede riamen de silimen mia. **29** Ari, da me komail lamelame, duen me pan tiakedi Sapwilim en Kot, o kasaminela ntan inau kap, me a kasarauilar o lalaue Ngen en mak, a so pan kalokolok laud sang irail? **30** Pwe kitail asa i, me masanier: Ikepa ai dok, I pan depuki ong. O pil eu: Kaun o pan kotin kapung ong sapwilim a aramas akan. **31** Nan meid kalom, en lodi ong ni lim en Kot ieias. **32** A komail tamanda ran en mas oko murin omail marainlar, ap dadaurata ni omail kalokolok laud. **33** Ni omail kenkaurur sansal o pan kidau o kamekam, o ni omail riane kin ir, me pil lel mesued. **34** Pwe komail iangaki me salidi kan ni ar kalokolok, o komail pil pereperen ni omail kapwa kan kulia wei sang, pwe komail asa, me komail aneki dipisou en lang, me mau sang o me sota pan sorela. **35** Komail ari der kasela omail liki, me pan kareda katingpa lapalap. **36** Pwe kanongama me mau ong komai, pwen kapwaiada kupur en Kot o konodi inau o. **37** Ansau tar kis, me onoper pan pwarado, a sota pan pwand. **38** A me pung o pan maureki poson, a ngen i sota pan peren kida, ma a pan pure wei sang. **39** A kitail sota kisan ir, me pure wei sang, ap lokidokila, a kisan irail, me kin poson ap kamaur ngen arail.

11 POSON me pason en me kitail kin kaporoporeki o kadede pan me so sansal. **2** Pwe i me men kaua aleer kadede parail. **3** Ni poson kitail asa, me lang o sappa wiauikier masan en Kot, iei me dipisou kan, me kitail kin kilang, so wiauiki meakai me sansal. **(aiōn g165)** **4** Ni poson Apel mairongiki ong Kot me mau sang Kain, ap dedekilar, me i me pung, pwe Kot kotin kupukupura a kisakis. O i me a kin padapadaki murin a melar lao lel met. **5** Ni poson Enok peukadala, pwen der kilang mela, ari, a soer diarokada, pwe Kot kotin ukadala i, a mon a peukadala kadedepa mia, duen a kon ong Kot. **6** A ma so poson, sota me pan kak kon ong Kot. Pwe me men tu ong Kot, en poson, me a kotin mia, o me a pan kotin katingi ong ir, me rapaki i. **7** Ni poson Noa masakadar, ni a kauada war im, pwen kamaureda toun im a, ni a aleer masan en Kot, duen me saikenta sansal, o i me a kadeikada sappa, o sosoki pung, me pwili sang poson. **8** Ni poson Apraam peiki ong Kot, ni a paeker, en lipalang eu sap, me a pan sosoki; i ari lipalang o sota asa, wasa me a pan kotila ia. **9** Ni poson a wiala men wai amen nan sap en inau, o kotikot nan im likau kai, a Isaak o Iakop, me pan pil ale soso en inau ota, iang i, **10** Pwe a auiaui kanim eu, me a pason mia, me wiauieda ren Kot. **11** Pil Sara keleki poson ni a

pan liseanda, ap naitikada seri amen, ni a li dapwan,
pwe a asa, me i melel amen, me kotiki ong i inau
o. 12 I me sang me ta men, me rasong mela amen,
me toto tapida sang, due usu en lang me totoia, o
me rasong pik en ni oror, me sota kak wadawad. 13
Mepukat karos matalar nin poson o kaikenta paieki
inau o, a re kilanger sang ni wasa doo, ap peren
kidar o kadededar, me re men kairu o men wai nin
sappa. 14 A ni ar wia due met, re kin kasaleda, me re
rapaki udan sap arail. 15 A ma irail ngongki sap o,
me re ko sanger, irail pan kak purelang. 16 A so, pwe
re inong iong eu sap, me mau sang sappa, me mi
nanlang, i me Kot sota kotin namenokki wiala arail
Kot, pwe a kotin kaonop ong irail er kanim eu. 17 Ni
poson Apraam mairongki Isaak, ni a kasongesong o
mueidala na ieros, murin a aleer inau o. 18 Iran i a
lokido: Sang Isaak kadaudok om me pan irerok wei.
19 Pwe a asa, me Kot pil kotin kak kamaurada i sang
ren me melar akan, i me a pil pur ong naine kin i,
pwen wia karasepa eu. 20 Ni poson Isaak kapaiadang
Iakop o Esau meakan me pan wiaui. 21 Ni poson
Iakop kapaiada nain Iosep putak riamen, ni a pan
matala, o a pairukila pon a sokon. 22 Ni poson Iosep,
ni a pan matala, a kokopada duen kadaudok en Israel
ar pan lipala, o a kakalik ong ir duen ti a kan. 23 Ni
poson Moses, ni a ipwidier, okiokilar ren sam a in a
saunipong silu, pwe ira kilanger, me a seri kaselel
amen, o ira sota masak en nanmarki a kusoned. 24
Ni poson Moses lao laudala, kang inaneki nain Parao
seripein. 25 O a piladar en iang sapwilim en Kot
aramas akan kamekam, sang peren mal en dip me
motomot. 26 O a kasampwaleki kanamenok en Kristus
sang kapwa en Äkipten, pwe a kupukupura katingpa.
27 Ni poson a lipa sang Äkipten, sota lomwiki ongiong
en nanmarki, pwe a kotin kaporoporeki, me a sota
kilanger, dueta a kilang i. 28 Ni poson a wia pasa
o usup en nta, pwe me pan kamela meseni kan,
ender kai ong ir. 29 Ni poson irail kotela sed waitata,
likamata nan sap madekong, me men Äkipten oko
pil song, rap mopelar. 30 Ni poson kel en kanim
Ieriko rongki pasang murin ar pidaki ran isu. 31 Ni
poson Raap, li sued amen, sota iang ir, me soposon,
kamela, pweki a popol apwali liparok kan. 32 O da me
i en pil kasoiada? Pwe ansau me tikitik en wia kasoi
duen Kideon, o Parak, o Simson, o Iepta, o Dawid, o
Samuel, o saukop akan. 33 Duen ar kaloekidi wei kan
poson, kapwaiada lamalam pung, paieki inau kan,
kaku pena au en laien, 34 Kakunla kel en kisiniai,
piti sang au en kodlas, luetalar rap kelail lar, komad
ni mauin, kaloedier saunpei en wai kan. 35 Li akai
pil aleer nair me melar akan, pwen mauredar. A
akai kalokoloker o kang maiolar, pwe re men konodi
maureda sang ren me melar akan me mau melel. 36
Pil akai wewelokelar, o wokiwok, o pil salidi, o lodi ong
nan imateng. 37 Irail pakasuk, de rasaras pasang, de
kame kila kodlas; re sansarawaru sili, likauiki kil en
sip o kut, samamalar, kaankamekam, o apwal akan.
38 A men liki sota war ong mepukat. Irail koko sili nan
sap tan, nin nana kan, pan paip o por kai. 39 Mepukat
karos lok mau kilar ar poson, a sota paieki inau o. 40
Pwe Kot kotin kaonopadang kitail me mau sang arail
pai, pwe irail ender unsokalar mo atail.

12 ARI, pweki saunkadede pukat, me ras ong
dapok kalaimun eu, me kapil pena kitail, kitail
en meui sang katoutou patail o dip, me kin kolekole
kitail, ap dadaurata tang ni weir, me mi mo'tail. 2
Ududial Iesus, me tapi pan o kaimwisoke pan atail
poson, me sota kotin kupukupure peren me moa, ap
kotin kanongama ni lopu, mamaleki kanamenokpa, ap
kotidi ni pali maun en mol en Kot. 3 Komail tamanda
i, me wonewei ni kaupa ren me dipan akan, pwe
komail ender pangada o ngen omail ender luetala.
4 Pwe komail saikenta kelail ong en palian dip, me
kareda kamela. 5 O komail monokelar kamait pa'mail,
me padaki ong komail ni tiak en seri: Nai ol, koe der
rongarongan soreki kapung en Kaun o, o der luetalar
ni a pan kotin kapung uk ala. 6 Pwe Kaun o kin kotin
kame, me a kin pok ong o kin kaloke seri karos, me a
pan sapwilimaneki. 7 A ma komail pan kanongama
ong kalokolok, nan Kot kin kotin wiai ong komail duen
ong sapwilim a kan. Pwe ia seri men, me sam a sota
kin kaloke? 8 A ma komail sota pan kalokolok dueta
irail karos, nan kaidin komail seri, pwe sota sam
omail. 9 A ma sam atail en pali uduk kaloke kitail er, o
kitail masak irail, iaduen, kitail sota pan peik kaualap
ong Sam en ngen akan, pwen memaur kila? 10 Pwe
irail kaloke kitail ran me malaulau, duen insen arail, a
i pwen kamaui kitail la, pwe kitail en tungole kisan a
saraui. 11 A kalokolok karos kaidin likamata peren,
ni a pan lel ong kitail, pwe insensued, a mur a pan
kareda wan pung o popol ong ir me anlar. 12 Komail
ari kakelada pa o pukie omail luet akan. 13 O kakeki
wei nä omail, pwe me sikilikil ender pirokala sang al
o, a ren kelailada. 14 Nantiong popol ong amen amen
o saraui; a ma so, sota me pan kak kilang Kaun o. 15
O kalaka, pwe amen depa sota konodi mak en Kot,
pwe karepen me sued ende pwaida, kawe komail, o
me toto pan samin kila. 16 Pwe sota me pan nenek,
de me sued amen due Esau, me netikila a soso ni
kisin manga ta ieu. 17 Pwe komail asa, duen muri,
ni a men ale pai, a lokidokilar, pwe a sota kak diar

ansaun kalula, me a roporopeki pil en mas a. 18 Pwe
komail sota lel nana, me aramas kak doke, o me
ingkingkon, o pil sota lel wasa rotorot, o wasa pong,
o melimel. 19 Pil sota lel ngil laud en koronete, de
maod en lokaia, me irail, me rongadar, poeki, ender
pur ong. 20 Pwe re sota kak ong rong: O pil man
amen, ma a pan sair nana o, a pan pakasuk. 21 Iduen
kasansal a kamasak melel, pwe Moses masanier: I
ap lomwineki o rerer. 22 A komail leler nana Sion, o
kanim en Kot ieias, Ierusalem en lang, o pokon en
tounlang ngederenia, 23 O momodisou meseni, me
mar arail kileledier nanlang, o ren Kot saunkapung en
karos, o ren ngen en me pung kan me unsokelar. 24
O ren Iesus sauntom en inau kap o ntan usup, me
mau sang en Apel. 25 Komail kalaka, pwe komail
depa sikinwei, me kin mamasani. Pwe ma irail sota
kak pitila, me sikin wei i, me kotin padapadak ong
irail nin sappa, nan melel, kitail sota pan kak pitila,
ma kitail pan sikin wei i, me masan dong kitail sang
nanlang. 26 I ansau o kapitie kamokidada sappa. A
met a kotin inauki masani: I pan pil kamokidada kaidin
sappa eta, pwe pil nanlang. 27 A iet wewe en: I pan
pil: Me mokidadar pan kawukila, pwe iei dipisou me
wiauier, pwen ir, me sota kamokidada, en mimieta. 28
Kitail pan ale wei eu, me sota pan kak mokidada, i
me kitail en dodok ong Kot duen me kon ong i, ni
makelekel o masak. 29 Pwe atail Kot kisiniai ngkon.

13 KOMAIL tengedi ong limpok en saulang! 2
Komail der monokela, en apwali men kairu
kan. Pwe i me akai kasamoki tounlang kai, ap sasa.
3 Komail tamanda me salidi kan, due pein komail
salidier, o irail me kaankamekam, due pein komail,
me memaureki pali war. 4 Karos en wauneki inau
en papaud o los en sosamin, a me nenek o kamal
akan Kot me pan kotin kadeik ong irada. 5 Komail
der norok moni, a komail insenemauki me mi re
omail. Pwe a kotin masanier: I sota pan muei sang
uk de kase uk ala. 6 Ari, kitail ap aima ong indinda:
Kaun o sauas pa i, i sota pan masak, pwe da me
aramas amen pan kak wiai ong ia? 7 Tamatamanda
omail saunpadak kan, me kawewe ong komail er
masan en Kot, alale sang arail poson, o madamadaua
imwin arail wiawia. 8 Iesus Kristus me duedueta,
aio, ran wet, o kokolata. (aiōn g165) 9 Komail ender
wukiwukki sili padak likam akai; pwe pai kasampwal
eu, mongiong atail en tengetengela, me kin wiauiki
mak, a kaidin ni kisin manga, me so kadepa ong, me
kin apapwali. 10 Atail pei saraui mia, me sota mau
ong, irail en tungole sang, me kin papa nan im likau.
11 Pwe war en man akan, me ntar wisikilong ong nan
pera saraui ren samero lapalap aki dip, isiser likin
kanim. 12 Iduen Iesus, pwen kasarauiala aramas
akan ki nta, kamekamela likin kanim. 13 Kitail ari en
koie lang re a likin kanim o iang i kankaururla. 14 Pwe
sota atail kanim potopot met, a kitail raparapaki eu,
me mi mo'tail. 15 Kitail ari poden mairongki kaping
ong Kot ren (Iesus); iei wan kilin aua, me kadededa
mar a. 16 Wiawia mau o kisakis, komail der monokela,
pwe i mairong me Kot kotin kupura. 17 Peiki ong
omail kaun akan o duki ong irail! Pwe re kin tauli kin
ngen omail, duen me pan pakasaui ren Kot, pwe ren
wiawia mepukat ni peren, a so ni insensued, pwe i
me sapai ong komail. 18 Kapakapa kin kit. Se kin
peren kida atail insen mau, o se kin nantiong wiawia
mau ren aramas karos. 19 I panaui komail en porisok
wia met, pwe i en kak pitipit pwaralang komail. 20 A
Kot en popol, me kotin kaiasadar Silepan sip lapalap,
iei atail Kaun Iesus sang ren me melar akan, ki ntan
inau soutuk, (aiōnios g166) 21 I en kotin kamaui komail
en kapwaiada kupur a o song en wiawia mau ren
Iesus Kristus. I me udan lingan kokolata! Amen. (aiōn
g165) 22 Ri ai kan, i panaui komail, peiki ong ai panau
wet. Pwe i inting wong komail er motomot. 23 Komail
asa, ri atail Timoteus saladokelar; ma a pan madang
dong ia, i pan iang i kilang komail. 24 Ranamau ong
omail kaun akan karos o me saraui kan karos. Men
Italien kan ar ranamau wong komail. 25 Mak en mi re
omail karos!

Iakopus

1 IET ngai Iakopus ladu en Kot o Kaun Iesus Kristus
ong kainok eisok riau, me pakasar pasanger;
komail perenda! **2** Ri ai ko, komail perenki ma komail
lel ong kasongesong. **3** O asa, ma omail poson me
pung, a pan kareda kanongama. **4** A kanongama pan
duedueta lao lel imwi, pwe komail en anla o unsok, o
solar anane meakot. **5** A ma amen re omail sota a
lolekong, i en poeki ren Kot, me kin kotiki ong amen
amen ni so kidaue, ari, a pan ale. **6** A i en poeki
ni poson, der peikasal, pwe me kin peikasal, me
rasong iluk en madau, me ang kin ipir wei pukepuk. **7**
Pwe i aramas ender lamelame, me a pan tungole
meakot sang ren Kaun o. **8** A ol amen me peikasal,
kin koweikodo ni a dodok karos. **9** A ri atail amen, me
samama, en suaiki a kapwapwa. **10** A me kapwapwa
en suaiki a samama, pwe duen masal en rä a pan
mongedi. **11** Pwe katipin dakada, ap karakar, ap
kamongedi rä kan o masal en rä pupedier, o mom a
kaselel olar, iduen me kapwapwa o pan sora sang
ni a wiawia kan. **12** Meid pai ol o, me wonweita ni
songapa, pwe murin a poedi, a pan ale nin in maur,
me Kot kotin inauki ong me pok ong i. **13** Ma amen
pan songesong, a depa inda, me a songesong ren
Kot. Pwe Kot sota kak mi pan songesong en mesued,
o a pil sota kin kasongesong amen. **14** A amen amen
kin songesong ni a inong sued. **15** A inong sued
lao wiauier, ap naitikadar dip; a dip, ni a unsokelar,
kin naitikada mela. **16** Ri ai kompok kan, komail
der ponepon kida. **17** Kisakis mau karos o a sapan
kodido sang poa, sang ren Sam en marain akan, me
sota man song toror o sota man wukila. **18** A kotin
kanaitik kida kitail masan melel, pwe kitail en wiala
meseni en sapwilim a kan. **19** Ri ai kompok kan,
komail asa, aramas karos en madang rong, a pwand
en lokaia, o pwand en makar. **20** Pwe makar en ol
o sota kin kapwareda pung en Kot. **21** I me komail
en kasela pwel karos o me sued karos, ap ale ong
komail masan o, me padedier lol omail nin tiak en
karakarak, i me kak ong kamaureda ngen omail. **22**
A komail en kapwaiada masan o kaidin rong eta, a
ma iduen, komail kin kotaue pein komail. **23** Pwe ma
meamen kin rong masan o, ap sota kapwaiada, nan
a ras ong ol amen, me kin kilekilang mas en pali war
a nan klas, **24** Pwe murin a kilekilanger duen pein i, a
koie la o pitipit monokela duen a sansal. **25** A me kin
kilekilang melel nan kapung unsok o kasaledok, o
kapwaiada, o ma a sota pan monokela, me a ronger,
a kapwaiada, nan i pan pai kida a wiawia kan. **26**
Ma amen lamelame, me a kin papa Kot, ap sota
kaineneda lo a, o ma a piti pein mongiong i, nan a
dodok ong Kot me mal kot. **27** A dodok min o pung
mon Kot o Sam me wet: En apapwali sapoupou o li
odi kan ni ar apwal akan, o pera ki pein i sang sappa.

2 RI ai ko, komail poson atail Kaun Iesus Kriitus
en lingan, der lipiliki aramas amen. **2** Pwe ma
ol amen pan iang omail saraui, me kapwateki ring
kold likau lingan, o pil samama amen, me a tuken
likau o sakanekan pan pedelong, **3** A ma komail pan
kilekilang me mi nan likau lingan, o komail pan indang
i: Re kotido kaipokedi met, wasa mau, ap indang me
samama: Koe en uda mo, de met impan utipa! **4**
Iaduen komail lipilipil nan pung omail, o komail wiala
saunkapung kan ni omail lamalam sued? **5** Ri ai
kompok kan, komail rong! Kot sota kotin piladar me
samama nan sappa et, me kapwapwaki poson, o me
pan sosoki wei, me a kotin inauki ong irail, me pok
ong i? **6** A komail mamaleki me samama o. Kaidin me
kapwapwa kan kin wia sued ong komail o pangalang
komail mol en kadeik kan? **7** Irail sota kin lalaue mar
isou, me komail maranekier? **8** Ma komail kapwaiada
kapung isou duen masan o: Koe en pok ong men
imp om dueta pein uk, nan komail wia me mau. **9** A
ma komail pan lipilipiliki aramas, komail kin wia dip,
o kapung pan kadiarok ong komail, me komail me
dipan. **10** Pwe meamen kapwaiada kapung pon, ap
kawela kusoned eu, nan i me tiakedi karos. **11** Pwe
me kotin masanier: Koe der kamal, i me pil masanier:
Koe der kamela aramas! Ari, ma koe sota kamal, a
ma koe kamela aramas, nan koe me tiakedier kapung
o. **12** Komail ari lokaia o wiawia duen irail, me pan
pakadeikada ren kapung en kamaio. **13** A me sota kin
kadek, pan lodi ong kadeik apwal, a me kadek, kin
suaiki kadeik o. **14** Ri ai ko, da katepan aramas amen,
me pan inda, me a poson mia, ap sota a wiawia mau
kan? Iaduen poson pan kak dorela i? **15** Ma ri atail ol
de li amen mia, me solar a likau, o solar kan ar kisin
manga kaukaule, **16** A ma amen komail pan indang
i: Kola popol rangerang o mangamanga! Ap sota,
me komail pan ki ong i, me mau ong pali war a, da
katepa? **17** Iduen poson, ma a kelep o sota wiawia
iang, nan a melar. **18** A ele amen pan inda: Om poson
mia, a ai wiawia kan mia; kasale ong ia om poson,
me sota wiawia kan mia, a ngai pan kasale ong uk ai
poson ni ai wiawia kan. **19** Koe kamelele me Kot me
ta men mia, me mau, nan tewil akan pil kin kamelele
ap masakada. **20** A koe aramas aklapalap, ma koe
men dedeki, me poson me mal kot, ma sota wiawia
kan iang? **21** Iaduen sam atail Apraam? A sota pung

kila a wiawia kan, ni a pan mairongki sapwilim a kisin
putak Isaak pon pei saraui? 22 I me koe kilang, me
poson sauasa a wiawia kan, o poson unsok kilar a
wiawia kan. 23 Ari masan o pwaidar: Apraam poson
Kot, o i me a pung kilar o a maraneki: Kompoke pan
Kot. 24 Komail ari kilanger, me aramas amen pan
pung kila a wiawia kan a kaidin poson ta. 25 Pil dueta
Raap, li sued amen, kaidin a wiawia kan, me a pung
kilar, ni a kasamo men en kadar, o kadar ir ala ni apot
al toror? 26 Pwe duen pali war mela, ma sota ngen,
iduen poson a mela, ma sota wiawia kan iang.

3 RI ai ko, me sota mau, ma komail me toto inong
iong saunpadakala, pwe komail asa, me kitail pan
lel ong kadeik laud. 2 Pwe pan pak toto kitail kin
sapung, a ma amen sota kin sapungki lokaia kis, nan
i ol melel amen, o a kak koaki pali war a pokon. 3
Kilang, kitail kin ki ong nan au en os kisin mata, pwe
ren peiki ong kitail, o kitail kin kawuk sili war arail
pokon. 4 Kilang, pil sop akan! Irail me kalaimun o
ang kin ipir wei, ari so, men ilil tikitik kak kawuki ong
wasa, me kaptin kin inong iong ia. 5 Iduen lo me
kokon tikitik eu, a a suaisuai lapalap. Kilang, duen
kisiniai tikitik kin isikada nana kalaimun! 6 Iduen lo en
aramas, a rasong kisiniai o aude pan sapung karos.
Lo o kisan kokon atail, ap kasaminela war pon, a kin
isikada wiawia en nan maur atail karos, a pein i isis
sang nan pweleko. (Geenna g1067) 7 Pwe song en man
laualo karos, o manpir, o me karop, o man akan, me
kin memaur nan sed, kin kamandala o kaloedi ren
aramas akan. 8 A lo o sota aramas amen me kak
kaloedi, nan me sued kot, me dir en men kamela. 9
I me kitail kapingaki Kaun o Sam, o kitail kariaki i
aramas akan, me wiauier ni mom en Kot. 10 Song ni
au ota kapai o karia kin tapi sang ia. Ri ai ko, me sota
pung, mepukat en wiaui due. 11 Daduen utun pil pot,
a kin ki wei pil iau o sadik sang ni por ta ieu? 12 Ri ai
ko, pik pot pil kak wa wan le, de wain pan kak wan
pik? Pil dueta parer sol eu sota kak kida pil. 13 Is me
lolekong re omail, o erekila padak? I en kasaleda ni
lamalam mau a wiawia kan ni impai o lolekong. 14 A
ma peirin o akamai mier nan mongiong omail, komail
der suaiki palian melel o der kalikame me melel. 15
Pwe lolekong wet, me sota tapi sang poa a udan pa
et, pali uduk, pali tewil. 16 Pwe wasa peirin o akamai
mia, nan i wasan saminimin o dodok sued karos kin
wiauiaui ia. 17 A lolekong, me tapi sang ni pali poa,
mas a kin makelekel, ap pil kaminimin, o kampai, o
matarok, o dir en kadek, o wa mau, o so peikasal,
o so malaun. 18 A wan pung pan kamoremoredi ni
popol ren ir, me kin tom pena.

4 IA wasa akamai o pei nan pung omail kin tapi sang
ia? Kaidin sang nan omail inong sued akan, me
kin pepei nan omail kokon akan? 2 Komail kin inong
iong, ap sota aneki, komail kin kamela o kailongki, ap
sota, me komail pan ale; komail kin akamai o mauin.
A sota omail meakot, pwe komail sota kin poeki. 3
Komail kin poeki, ap sota pwaida, pwe komail kin
poeki sapung, pwe komail kin kapwaia kida omail
inong sued akan. 4 Komail kamal akan, komail sota
asa me waroki ong sappa et, kin imwintiti ong Kot?
Ari meamen, me men kompoke pan sappa, nan i
imwintiti en Kot amen. 5 De komail kiki ong, me puk
saraui masani mal: Ngen o me kotikot lol omail, kin
inong iong o nantiong dodok ong Kot. 6 A meid laud
a mak ong kitail. I me a kotin masanieki: Kot kin
kotin palian me aklapalap, ap maki ong me opampap
akan. 7 Komail ari duki ong Kot a palian tewil, a ap
pan tang wei sang komail. 8 Kakondak mongiong
ong Kot, a ap pan kupukupura komail, kamakelekel
pa omail, komail me dipan; o kaminela mongiong
omail, komail me lol riapot. 9 Kainsino, o maiei, o
sangesang; omail kaukaurur en wuki ong me mauk,
o omail peren ong insensued. 10 Akitikitik ki pein
komail mon Kaun o, a ap pan kasapwil komail da. 11
Ri ai ko komail de lokaia sued nan pung omail. Pwe
me kin lokaia sued duen ri a, de kadeikada ri a, a
kin lokaia sued ong kapung o kin kadeikada kapung
o. A ma koe kadeikada kapung, pwe saunkapung
amen koe. 12 Amen ta saunkapung o saunkadeik,
me kak ong kamaurela o kariala. A is koe, me kin
kadeikada men imp a? 13 Iet pil eu, komail me kin
inda: Ran wet de lakap se pan kolang kanim wet o
kauson wasa o par eu, o netinet ap kapwapwala. 14
A komail kin sasa, da me pan wiaui lakap, pwe da
omail maur? Pwe komail kin ras ong tokoi, me kin mi
ansau kis, ap mokonaidi. 15 Mak eta komail en inda:
Ma Kaun o kotin kupura, o ma kitail memaureta, kitail
pan wiada met de mo. 16 A so, komail kin perenki
omail susuai, nan susuai due met me sued. 17 Ari,
melel ta, meamen me lelapok ki me mau, ap sota
wia, nan i me dip ong i.

5 A KOMAIL kapwapwa kan, sangesangki o
weriwereki, kampamail pan lel ong komail! 2 Omail
kapwa kan olar, o man en mot kangalar omail likau
kan. 3 Omail kold o silper mirelar, ari, ar mir me pan
kadede ong komail, o pan ngar pasang uduk omail
due kisiniai. Nan komail nakier kapwa ni imwin ran
akan. 4 Komail ngar, pwain en toun dodok, me kop
penaer dipisou en sap omail, me komail kulia sanger,
kin weriwer; o likwir en saundolung akan lel ong

karonga en Kaun Sepaot. **5** Komail ipuepuarok kier
me sued nin sappa, dender ong, komail kamue matier
mongiong omail rasong man wi, me pan kamela. **6**
Komail kadeikada o kamela me pung o, a a sota
palian komail er. **7** Ari ri ai ko, komail kanongama lao
lel en atail Kaun a pan kotin pwarado. Kilang, saumat
amen kin auiaui wa mau en sap o, o a kin kanongama
lao katau en mas o mur moredier. **8** Komail ari pil
kanongama eta, katenge mongiong omail, pwe en
atail Kaun a pwarado me korendor. **9** Ri ai ko, komail
der pilipil en pan moli ki amen amen, pwe komail
ender pakadeikada. Kilang, saunkadeik o mi pan
wanim. **10** Ri ai ko, ni omail kalokolok o kanongama
komail alale sang saukop akan, me kokopeki ni
mar en Kaun o. **11** Kilang, kitail kin kapinga me
dadauratar. Komail ronger duen kanongama en Iop, o
kilanger imwin Kaun O, pwe Kaun o kin kupukupura o
kapunglol kaualap. **12** Ri ai ko, komail kalaka, pwe
komail der kaula; der kaukila lang de sappa, o der wia
eu song en kaula; a omail sapeng en ei ta, o omail
so en so, pwe komail de lodi ong kadeik o. **13** Ma
amen re omail kamekam, a en kapakap, a ma amen
insenemau, a en kauleki psalm. **14** Ma amen mi re
omail me somau, en ukado saunkoa en momodisou
kan, pwe irail en kapakapa kin i, murin ar keie kin
i le ni mar en Kaun o. **15** Ari, kapakap poson pan
kamaureda me somau o, o Kaun o pan kakelada i, o
ma a wiaer dip kai, re pan sapedokalar sang. **16** I me
komail en weok pena dip omail o kapakapaki amen
amen, pwe komail en kelail la. Kapakap melel en me
pung amen kin kareda me toto. **17** Elias aramas amen
dueta kitail, a kapakapaki katau ender moredi, ari
solar katau moredi ong sappa ni par silu o saunipong
wonu. **18** O a kotin pur ong kapakap, nanlang ap
kamoredier katau, o sap kapareda wa kan. **19** Ri ai
ko, meamen mi re omail, me salongala ni melel, o
amen kasapaledo i, **20** I en asa, me kasapaledo me
dipan amen sang ni a salongala, a kamaureda sang
mela ngen eu, me a pan pwain kidi dip toto.

Petrus I

1 IET ngai Petrus wanporon en Iesus Kristus amen
ong me pilipildar ren me kaikairu pakasar lang
Pontus, Kalesia, Kapadosien, Asien o Pitinien. **2** Me
pilipildar pan kupur en Kot Sam, ap kasaraui kila
Ngen, pwen peik o makelekeleda pan ntan Iesus
Kristus. Mak o popol en rok re omail! **3** Kaping
ong Kot, o Sam en Kaun patail Iesus Kristus, me
kotin kaipwi kap kitail ong kaporopor maur, pweki a
kalangan lapalap pan Iesus Kristus a iasadar sang ren
me melar akan, **4** Ong soso eu, me sota pan dukedi
o so samin, o so mongedi, me nekinekid ong komail
nanlang. **5** Komail me pakolekoleki mana en Kot ni
poson ong maur potopot, me pan sansaldo ni imwin
ran akan. **6** Iran met komail kin peren kida, murin
omail insensuedeki songesong kai ansau motomot,
ma i duen kupur a. **7** Pwe omail poson en diarokada
ni pung o, pan kasampwal sang kold sor, a me kin
diarok kida kisiniai, men kaping, o lingan, o wau,
ni en Iesus Kristus a pan sansaleda. **8** Me komail
sota kilanger, ari so, komail kin pok ong i, o komail
kin poson i, me komail sota kin kilang ansau wet,
a i me komail kin peren kida peren laud kaualapia.
9 I me pan kare ong komail imwin omail poson, iei
dorelan ngen omail. **10** Iei maur o, me saukop oko
raparapaki o kalekalelapok, me kokop kida mak,
me pan pwara dong komail. **11** O re raparapaki,
iad ansau o duen ansau me Ngen en Kristus me
kotikot re'rail, kotin kasaledar, o me kotin kokopkido
kamekam en Kristus o a lingan, me mi muri. **12**
A pakair pwara dong irail, kaidin pwen papa pein
irail, a komail, rap kalok ong komail er sang ren me
padaki ong komail rongamau ki Ngen saraui, me
pakadarado sang nanlang, me pil tounlang kan inong
iong kilang. **13** I me komail en katengedi longelonge
en ngen omail. Komail masamasan o kaporoporeki
melel mak en Kot, me pan wisike dong komail ni en
Iesus Kristus a pan sansaleda. **14** Komail dueta seri
en peik kan, komail der paroki ong inong sued en
mas o, me mi re omail ni ansaun omail rotorot. **15** A
duen i, me kotin molipe komail er, me saraui, iduen
komail en pil saraui ni song en wiawia karos. **16** Pwe
a intingidier: Komail en saraui, pwe ngai me saraui.
17 O ma komail pan kapakap ong Sam, me sota kotin
lipilipil aramas amen, pwe a pan kotin kadeikada duen
dodok en amen amen, komail ari kekeide ki ni masak
arain omail kaikairu nin sappa et. **18** Pwe komail asa,
kaidin kapwa sor: Silper de kold, me komail kamaio
kila sang omail dadaurata kaudok o, me men kaua
padokedi ong komail, **19** A ki ntan Kristus kasampwal
dueta sippul amen, me so samin o so muaimuai. **20**
Me kileledier mon sappa pasonedier, ap sansaleda ni
imwin ran akan pweki komail. **21** Komail me poson
Kot ki i, me Kot kotin kaiasadar sang ren me melar
akan, ap kotin kalinganada i, pwe komail en poson
o kaporoporeki Kot. **22** O komail kamakelekeleki
ngen omail ni peik o melel, pwen pokepoke melel ri
omail akan. Komail ari tengeteng limpok pena sang
mongiong omail makelekel. **23** Dueta ir, me ip sapal,
kaidin sang ni wa mor, a sang ni me somor, iet: Sang
nan masan maur en Kot, me pan duedueta. **(aiōn g165)**
24 Pwe uduk karos me rasong rä, o ar lingan karos
me rasong masal en wan rä. Rä o mongidier o masal
en wan rä moredier. **25** A masan en atail Kaun pan
potopoteta kokolata, i masan o, me kalok ong komail
ni rongamau. **(aiōn g165)**

2 KOMAIL ari muei sang song en sued karos o
widing karos, o malaun, o peirin, o karaun mal
karos. **2** A komail en dueta seri pwelel, me apton
ipwidier, ap inong iong pil en didi mau o melel, pwe
komail en kakairi kida i, **3** Ma komail diaradar, me
Kaun o me kalangan. **4** Komail waroki ong i me
rasong takai maur, me aramas akan kaselar, ap
lipilipiler o kasampwal ren Kot. **5** O pein komail en
kakauda duen takai memaur, wiala im ngenin o pwin
en samero saraui, pwen kida mairong, me pwili sang
Ngen o, me Kot kotin kupura ki Iesus Kristus. **6** I me
intingidier nan puk saraui: Kilang, I kidi ong nan Sion
takai en pukakaim, me lipilipil o kasampwal, o me
poson i, sota pan namenokala. **7** Komail ari, me liki i,
pan ale pai kasampwal o; a ren me soposon akan, a
rasong takai eu, me men kau im akan kaselar; ari so,
a wialar takai en pukakaim, **8** O takai en kapupedi,
o paip en kamakar, irail kin dipikelekel, aki re sota
peik iong masan o, i me pil kileledi ong irail. **9** A
komail sau lipilipil eu, samero isou kan, pokon saraui,
aramas me netier, pwen kapara sili manaman akan
en me kotin molipedo komail sang nan rotorot ong a
marain kapuriamui. **10** Mas komail sota wei eu, a met
komail wein Kot; o mas komail sota konekonela, a
met, komail konekonelar. **11** Kompok kan, i panaui
komail pwe komail men kairu o men wai, komail muei
sang inong sued en uduk, me kin palian ngen. **12**
Omail wiawia kan nan pung en men liki kan en pung,
pwe ni ar kine likam ong komail, dene komail me
sued kai, ir lao kilang omail wiawia me mau, ren
kapinga Kot ni ran en kasansal. **13** Komail ari duki
ong kaun pan aramas akan karos pweki Kaun: Ma
nanmarki, pwe i ta kaun lapalap. **14** A ma saumas

akan, me pakadarado sang re a, pwen depuk ong me
sapung kan, ap kapinga me kin wiawia mau. 15 Pwe
iet eten duen kupur en Kot: Komail en kadukie kidi
omail wiawia mau dodok en aramas pweipwei kan. 16
Duen me saladokalar, ap sota wia kin arail saladok,
men pwaindi dip arail, a duen ladun Kot. 17 Kakaki
amen amen, pok ong saulang kan, lan Kot, wauneki
nanmarki! 18 Komail papa kan, upai ong omail kaun
akan ni masak, kaidin ong me mau o kalangan eta, a
pil ong me kin kowei kodo. 19 Pwe mak eta, amen en
kamekameki a pung ren Kot, o kanongama pan me
sued. 20 Pwe da kadepa, ma komail pan pukoki pein
dip omail? A ni omail wiawia me mau, ap kamekam
ki o kanongama, nan i me mak ren Kot. 21 Pwe i
me komail paeker kido, pwe pil Kristus kamekam kin
komail, wiala kilel pa'mail, pwe komail en idauen wei
lip a. 22 Me sota wia dip, pil sota widing diarok nin
silang i. 23 Kasuedi, a so suedeki, kaankamekam, ap
sota akdepuk, a a meuid ong i, me kin kadiekada
pung. 24 Pein i tomki dip atail nan war a nin tuka o,
pwe kitail en mela sang dip atail akan, ap pan maur
iong me pung, me moun lip a komail kelail kidar. 25
Pwe komail rasong sip, me salongalar, a met komail
sapale dong silepa'mail o Kaun pan ngen omail.

3 PIL dueta komail li akan, udi ong pein omail warok
kan, pwe irail me so poson masan o, en pil dore
kila wiawia mau en li akan o arail nenenla. 2 Ni arail
kilekilang omail wiawia min iangaki lan. 3 Arail kapwat
ender ni pali liki ni arail ingid pena pit en monga
de kapwat ki kold, de diliong nan likau lingan. 4 A
kapwat me so sansal mi nan mongiong en aramas,
me so sor, impai, opampap, iei me kasampwal ren
Kot. 5 Pwe iduen kapwat en li saraui en kaua kan,
me kaporoporeki Kot o duki ong pein arail warok
kan. 6 Duen Sara, me peiki ong Apraam o kamare
kin i: Ai kaun; a komail wiala na seri kan, ma komail
pan wiawia mau o sota masak. 7 Pil dueta komail ol
akan, lelapoki ong omail warok kan, kaka kin irail,
pwe koma sosoki pena mak en maur, pwe omail
kapakap ender poula. 8 A iet imwin mepukat: Komail
karos en lamalam ta pot, o pokepok pena, o pok
ong ri omail akan, o kadek, o aktikitik. 9 Komail der
depukki me sued me sued, de lokaia sued lokaia
sued, a kapaiada, ap asa, me a kilele ong komail,
en sosoki pai kan. 10 Pwe me men pok ong maur
o inong iong ran mau akan, i en pera sang sued lo
a, o kil en au a, pwe re depa kotaue. 11 A en muei
sang me sued, ap wia me mau, en rapaki popol, ap
dadaurata. 12 Pwe silang in Kaun o kin pera me pung
kan, o karong a me mangi ar kapakap. A silang in
Kaun o kin palian irail me wia sued. 13 Is i me pan
kaokaoe komail, ma komail dadaurata me mau? 14 A
ma komail kamekameki me pung, komail meid pai;
komail der masak irail o der waponda. 15 A komail
en kasarauiki nan mongiong omail Kaun Kristus.
Ansau karos komail en kak sapeng ong amen amen
me kalelapok re omail duen kaporopor o, me mi lol
omail. 16 A mepukat en wiaui nin tiak en opampap,
o masak, o insen makelekel, pwe irail, me kinekine
likam ong komail ni omail wiawia mau ren Kristus,
ren namenokala ni ar karaun kin komail likam. 17
Me mau, ma i kupur en Kot, komail kamekameki
me mau, sang omail kamekameki me sued. 18 Pwe
pil Kristus kamekame ki dip pan mepak, me Pung
wiliandi me sapung kan; pwen kalua kitail dong Kot.
Pali uduk kamekamelar ap kaiasa kida Ngen. 19 I
me a kotidilang wasa tengeteng, pwen padaki ong
ngen akan, 20 Me sota peik mas o, ni ansau me
Kot kotin auiaui o kanongama ong ir ni muein Noa,
ni ansau, me war im wiauier, me malaulau, ir me
walemen, maure kila pil o. 21 I me pil kin kamaur
komail la ansau wet ni paptais a kaidin kaminela pali
uduk, pwe inau en insen mau ong Kot eu, ki en Iesus
Kristus a iasadar. 22 A kotidalang nanlang, kotikot ni
pali maun en Kot. Tounlang kan, o lapalap akan, o
manaman akan upai ong i.

4 ARI, pweki Kristus kamekame ki kitail ni pali uduk
a, i me komail en pil ale ong komail lamelam ota,
pwe me kin kamekame ni pali uduk, muei sanger
dip. 2 Pwe a der poden dadaurata inong sued en
aramas akan, a dadaurata kupur en Kot arain a
memaur ni uduk. 3 Pwe a itarer, omail wiawia en mas
duen lamalam en men liki kan, ni omail kekeid ni tiak
sued, o inong sued, o sokolar, o kaped en manga,
o kamom soko, o kaudoki ong ani sakanekan. 4 I
me re puriamuiki, me komail solar kin iang irail ni ar
wia sued o kaped en manga, o lalaue. 5 A re pan
weokadang i, me pan kadeikada me maur o me melar
akan. 6 Pwe i me rongamau pil loloki ong me melar
akan, pwe irail en maurela. Ari so, ni pali war arail re
lodi onger kadeik o duen a kin wiaui ren aramas akan,
a ni pali ngen arail re memaur duen kupur en Kot. 7 A
imwin meakaros me korendor, komail ari masamasan
o nantiong kapakap. 8 A met eta, komail dadaurata
omail poke pena, pwe limpok kin pwaindi dip toto. 9
Komail apapwali men kairu o der lipalipaned. 10 Duen
omail aleer omail pai en mak kan, iduen omail papa
pena duen saunkoa mau en mak en Kot. 11 Ma amen
pan wiada padak, a en wiada duen masan en Kot, o
ma amen kin papa, a en papa duen Kot kotin kupurai

ong i a mana, pwe kaping en ko ong Kot ni meakan
karos, ren Iesus Kristus, me wau o manaman en ko
ong kokolata soutuk! Amen. (aiōn g165) 12 Kompok
kan, komail der puriamuiki songapa'mail karakar,
me pan lel ong komail, pwen kasongesong komail,
der lamelame, me komail ta lel ong mepukat. 13 A
komail peren kida, pwe komail pwaisaneki en Kristus
a kamekam, pwe ni a lingan sansaldo, komail pil pan
perenda kaualapia. 14 Komail meid pai, ma aramas
pan kaurur kin komail pweki mar en Kristus! Pwe
Ngen en lingan o en Kot kotikot re omail. 15 A sota
amen re omail en kamekameki kamela aramas, de
lipirap, de me wia sued, de kauntenkoma en aramas
a wiawia kan. 16 A ma a kamekameki a saulang, a
ender namenokki; a en kapinga Kot ni mepukat. 17
Pwe a leler ansaun kamekam, me pan tapida sang
ni tanpas en Kot; a ma a tapida re'tail, ia pan imwi
en me sota poson rongamau en Kot? 18 A ma me
apwal, en kamaureda me pung o, a ia wasa, me san
Kot o me dipan akan pan pwaralang ia? 19 Ari, irail
me kamekam pan kupur en Kot, ren liki ong Kot melel
ngen arail, ni arail wiawia mau.

5 I panaui saunkoa kan, me mi nan pung omail,
pwe ngai pil kisan saunkoa kan o saunkadede en
kamekam en Kristus, o pil iang pwaisaneki lingan,
me pan kasansaleda. 2 Komail kamanga pwin isou
en Kot, me mi re omail, a kaidin mansairen, pwe
ni insenemau ni omail ariri Kot, kaidin pweki moni,
a ni peren o limpok. 3 O kaidin akasaupeidi ong
momodisou, a men kaalemongi, pwe pwin isou en
ale sang. 4 Ari, ni en silepa lapalap a pan pwarado,
komail pan ale mar en lingan, me sota pan mongela.
5 Pil dueta komail me pulepul akan, peiki ong me
laud akan. Komail karos upa pena o tengedi ong
opampap. Pwe Kot kin kotin palian me aklapalap
akan, ap kotin maki ong me karakarak kan. 6 Komail
ari karakarak pan lim en Kot manaman, pwe a en
kotin kasapwil komail ada, ni eu ansau me kon ong.
7 Kadakadar ong i omail inong karos, pwe a kin kotin
kupuro kin komail. 8 Komail lelapok o masamasan,
pwe omail imwintiti tewil koko sili dueta laien weriwer
amen o raparapaki, me a pan katalala. 9 Komail
ari kelail palian i o tengeteng ni poson, o asa, me
kamekam ota kin lel ong ri omail akan nin sappa, 10
A Kot en mak karos, me kotin molipe komail wong a
lingan soutuk, ren Kristus, pan kotin kaunsokala, o
kakelada, o kamanada, o pasonedi, me pan kalokolok
ansau motomot. (aiōnios g166) 11 I me udan manaman
potopoteta! Amen. (aiōn g165) 12 I inting wong komail
kisin likau kis et ren Silwanus ri omail melel, duen
me i kin lamelame, pwe i men panaui komail o katiti
ong komail, me i eta mak melel en Kot, me komail en
keleki. 13 Irail, me iang komail pilipildar nan Papilon o
nai ol Markus ara ranamau wong komail. 14 Komail
ranamauiki pena metik en limpok. Popol en mi re
omail karos, me warok ki ong er Kristus! Amen.

Petrus II

1 IET ngai Simon Petrus ladu o wanporon en Iesus
Kristus ong irail, me paikier poson kasampwal
ota dueta kit, me kitail aleer ki pung en atail Kot o
Saunkamaur Iesus Kristus. 2 Mak o popol en roklang
komail ki erpit en Kot o Iesus atail Kaun. 3 Song
en manaman en Kot karos, me itar ong maur o
lelapok, kisakis dong kitail er, ki kupurkong en i, me
kotin molipe kitail ki pein a lingan o manaman. 4 Ni
mepukat a kotin kisakis ki dong kitail inau lapalapia
o kasampwalia kan, pwen kare ong komail maur
en Kot, o tang wei sanger me sued akan, me mi
sappa ki inong sued. 5 Komail ari nantiong eta,
kida sar mau ni omail poson, o ni sar mau lolekong.
6 O ni lolekong koton, o ni koton kanongama, o
ni kanongama lelapok. 7 O ni lelapok limpok ong
saulang kan, o ni limpok ong saulang kan limpok
ong amen amen. 8 Pwe ma mepukat mi re omail, o
pwaida re omail, komail ap sota pan tanganga de so
wa ni lolekongki atail Kaun Iesus Kristus. 9 A me sota
pwaisaneki mepukat, nan i maskun, o a kin dedam
sili wasa, aki a monokela a wideud sang ni dip a dip
en mas. 10 Ri ai ko, i me komail nantiong katengedi
omail paeker o pilipil, pwe ma komail pan wiada
mepukat, komail sota pan pupedi. 11 Pwe i me komail
pan pedelongki peren nan wei soutuk en atail Kaun o
Saunkamaur Iesus Kristus. **(aiōnios g166)** 12 I me i pan
kataman kin komail ansau karos, menda ma komail
asa mepukat, o komail keleki melel. 13 I lamelame,
a pung, i en kataman kin komail o kamanga komail
da, arain ai pan mimieta nan im pwal wet. 14 Pwe i
asa, eten i pan pwilikidi war ai duen atail Kaun Iesus
Kristus kotin masani ong ia er. 15 A i pan nantiong,
pwe komail en poden tamatamanda mepukat murin
ai samala. 16 Pwe se so idauenda kasoi widing ni
at padaki ong komail duen manaman en atail Kaun
Iesus Kristus, o a kotin pan sapaledo, a pein kit
kilanger a lingan. 17 Pwe ni a kotin aleer wau o lingan
sang ren Kot Sam ni ansau ngil eu peidido sang nan
lingan lapalap katitiki: Iet nai OI kompok, me I kin
peren kida. 18 Ngil wet, me peidido sang nanlang,
se ronger ni at iang i mimieda pon dol saraui. 19 Ari
masan en kokop me pung melel re atail, o meid mau,
komail en kasampwaleki dueta marain eu, me kin
dakareda wasa rotorot lao ran pasang o usu ran pan
pwara dang mongiong omail. 20 Iet me komail en asa
mas: Sota kokop nan puk saraui me tapida sang ren
aramas. 21 Pwe sota man kokop pwili sang ni insen
en aramas amen, pwe aramas saraui en Kot akan
kokopada mokimokidedi Ngen saraui.

2 A ren men Israel saukop likam kai pil mia, duen
saunpadak likam me pan mi re omail, me pan
kawailong do pwin sued kai, o re kin kamamki Kaun
o, me dore ir ala, a i me re pan kare ong pein irail
kaopar madang. 2 O me toto pan idauen ar padak
sapung, i me lamalam melel me pan kaankaururla.
3 O pweki ar nonorok ni lokaia widing re pan paie
kin komail; ari, kadeik par duen men mas sota pan
pwand, o ar pakamekam sota kin moleilei. 4 Pwe,
ma Kot sota kotin kupura tounlang ko, me wiadar
dip, a a kotin kase ir di lang nan pweleko, ap salie
kidi sal mata en rotorot, nekineki ong ran en kadeik,
(Tartaroō g5020) 5 O ma a sota kupura men kaua kan,
a kamaureda Noa, saunpadak en lamalam pung,
iangaki pil isimen, ni a kotiki ong toun sappa sued
nolik lapalap. 6 O a kotin wia kila pas kanim Sodom o
Komora, o wukidedi, o kadeik ira da en ola, o wia kin
ira kilel eu ong me san Kot akan, me pan pwarado
mur. 7 O a kotin kapitala Lot pung amen, me aramas
sued wiai ong song en me sued karos ni ar tiak sued.
8 Pwe i ol pung o kaukauson nan pung arail, kilekilang
o rongerong ar wiawia, kupur a pung ap lokelokki ar
wiawia sapung kaukaule. 9 A Kaun o kotin kak ong
kamaiola sang ni songapan lelapok kan o nekinekid
ong ran en kadeik me sapung kan, pwe ren kalokolok.
10 A irail eta, me weweid ni inong samin en pali uduk,
o mamaleki monsap akan, o laumaum, o katiwo, o
somasak, o lalaue me lingan akan. 11 A tounlang
kan, me lapalap o kelail sang irail, sota kin lalaue o
kadeik irail da mon Kaun o. 12 A mepukat rasong
man akan, me sota ar lamelam, me udan kileledier
ong salidi o kamela, pwe re lalaue, me re sasa, o re
pan mekila ar wiawia sued. 13 Re pan ale kating en
ar sapung. Re kin kasampwaleki kaped en manga
ni ran o. Irail men kasamin, o kanamenok, o kin
ponmasuki omail mairong, o sokraui omail kapwa. 14
O por en mas arail me dir en kamal, o re sota kak
dukedi sang wia dip, kotakotaue ir, me mongiong ar
so teng, o mongiong arail nonorok, iei seri en rialar
akan. 15 Me kasela al inen, ap salongala, idedauen
al en Pileam, nain Peor, me pok ong pwain en me
sapung. 16 A a pokoki dip a, man as lotong lokelokaia
ki ngil en aramas, kapueoki sang saukop o ni a
wiawia sapung. 17 Irail me rasong utun pil matada, o
dapok me melimel kin iririp sili; nan rotorot lapalap
me nekinekid ong irail. **(questioned)** 18 Pwe re kin kida
padak aklapalap, me sota kadepa, o ni ar wiawia
samin, re kin kainong iong inong sued en uduk, irail

me apton muei sang me sapungki padak likam. **19** Re inauki ong irail, ren saledokala, a pein irail ladu en kasuedpar. Pwe melel, me amen lodi onger, i me a kin liduie kila. **20** Pwe ma re pitila sang nan pwel en sappa, ki ar asaer Kaun o Saunkamaur Iesus Kristus, rap pur ong liseleping kila o lodi ong i nan ar wiawia en mur me sued sang men mas. **21** Mak eta, ma re sota asa duen al en pung, sang ar asa, ap wuki wei sang kusoned saraui, me re aleer. **22** Pwe, karaseras o pwaida re'rail, me inda: Kiti men kin pur ong kang a mus, o pwik, me duduer, pur ong uledok nan pwel.

3 IET kisin likau kariau, me i inting wong komail, kompok kan, pwen kataman kin komail o kapirada ngen omail makelekel. **2** Pwe komail en tamanda masan en saukop saraui kan, kusoned en Kaun o Saunkamaur, me wanporon oko, me pakadar wong komail, wa dong komail. **3** O iet eta komail en asa, ni imwin ran akan aramas lalaue pan pwarado, me pan weweid ni pein ar inong sued. **4** Indada: Ia kilel en a pan kotido? Pwe sang ni ran o, sam akan melar kokodo lel met, meakaros kin dueta nin tapi o. **5** Pwe irail kin men ponsasa, me masia lang akan o sappa eu mia nan pil o, ap pwarada sang nan pil ki masan en Kot. **6** I me sappa en mas o okilar nolik lapalap. **7** Pil dueta lang akan o sappa en met nekinek kita masan ota ong kisiniai ni ran en kadeik o kampan aramas me san Kot akan. **8** Kompok kan, iet eta komail en asa, me ran ta ieu o par kid ras pena ta ren Kaun o, o par kid o ran eu dupeneta. **9** Kaun o sota kotin kapwandela inau o, duen akai kin kiki ong, pwe a kotin kanongama ong komail, pwe a sota kotin mauki, akai en lokidokila, pwe karos en wilikapala. **10** A ran en Kaun o pan pwarado dueta lipirap amen. I dokan lang akan pan mor pasang ni morong lapalap o tapipa kan pan pei pasang ki kisiniai kel, o sappa o a dipisou kan pan rongala. **11** Ari, ma mepukat karos pan ola, iaduen a pan re omail ni omail wiawia mau o lelapok, **12** Pwe komail kin auiaui o inong iong ran en Kot, me lang akan pan rong kila kisiniai, o tapipa kan pei pasang, pwe karakar muletok. **13** A kitail kin auiaui lang kap akan o sappa kap, wasa me lamalam pung pan wiaui, duen a kotin inaukidar. **14** Kompok kan, pweki omail auiaui mepukat, komail en nantiong, pwe komail en diarokada re a so samin, o so sapung ni popol. **15** Pwe komail asa duen kanongama en atail Kaun, pwe i kamaur pa'mail, duen ri atail Paulus kompok inting wong komail er ni lolekong, me ko ong i. **16** Duen a kasokasoi nan a kisin likau karos, a akai wasa me apwal en dedeki, me sololekong o so lolin akan kin kawukila, dueta ar pil kawukila masan tei kan, me pan kare ong irail pein ar lokidokila. **17** Kompok kan, pweki omail asa mepukat, komail kalaka, pwe komail der sapung kila padak en me sued akan, ap pupedi sang katengeteng komail. **18** A komail kairida ni mak o lolekongki padak en atail Kaun o Saunkamaur Iesus Kristus. I me kon ong en ale wau metet o kokolata lel ong ni ran soutuk. **(aiōn g165)**

Ioanes I

1 ME kin mia sang ni tapi o, me se rongadar, me se
kilang kier pein mas at, me se ududialer, o me pa
at dokeer, iei masan en maur; **2** O maur sansaledar,
o se kilanger, o kadede, o padaki ong komail maur
soutuk, me kotikot ren Sam, a ap sansal dong kitail.
(aiōnios g166) **3** Me se kilanger, o ronger, iei me se pil
katitiki ong komail, pwe komail en pil waroki ong kit. A
kitail waroki ong Sam o Sapwilim a Iesus Kristus. **4**
Mepukat se intingiedi, pwe at peren en unsokala. **5** A
ietet padak, me se rong sang i, ap katitiki ong komail:
Kot marain eu, o sota man rotorot mi re a. **6** Ma kitail
inda, me kitail waroki ong i ap weweid ni rotorot, kitail
kin likam, ap sota wia melel. **7** A ma kitail weweid
ni marain, dueta i me kotikot ni marain, kitail warok
penaer, o ntan Iesus Kristus sapwilim a Ol kamakele
kitail sang ni dip karos. **8** Ma kitail inda: Sota dip atail,
kitail piti pein kitail, o melel sota mi re atail. **9** A ma
kitail weokada dip atail, i me melel o pung, en makeki
ong kitail dip atail o kamine sang me sapung karos.
10 Ma kitail inda: Kitail sota wiadar dip, kitail kalikame
i, o a masan sota mi re atail.

2 SAMA ko, mepukat i inting wong komail, pwe
komail de wia dip, a ma amen wia dip, sauasa
patail mia ren Sam, Iesus Kristus, me pung. **2** Iei me
tom en dip atail, a kaidin atail ta, pwe pil en toun
sappa karos. **3** I me kitail dedeki, me kitail asaer i, ma
kitail kapwaiada kusoned akan. **4** Me inda: I asa i, ap
sota kapwaiada a kusoned akan, i me likam amen,
melel sota mi re a. **5** A me kapwaiada a masan, i me
limpok en Kot unsokelar re a, i me kitail asaki, me
kitail udan sapwilim a. **6** Me kin inda: I potopot re a,
mak eta, i en weweid wei dueta a kotin weweidier.
7 Kompok kan, kaidin kusoned kap eu, me i inting
wong komail, a kusoned en mas o, me mi re omail
sang ni tapi o. Kusoned en mas, iei masan o, me
komail ronger. **8** Pil eu kusoned kap, me i inting wong
komail, me melel re a o re omail, pwe rotorot mur
tikitikla, a marain melel ap dakadar. **9** Me inda, me a
mi ni marain, ap kailong kin ri a, nan a mimieta ni
rotorot lel met. **10** Me kin pok ong ri a, pan mimieta ni
marain, ap solar men kamakar mi re a. **11** A me kin
tataki ri a, mier ni rotorot, o weweid ni rotorot, ap kin
sasa, wasa a kin ko ong ia, pwe rotorot karotongala
mas a kan. **12** I inting wong komail, sama ko, pwe
dip omail lapwadar ki mar a. **13** I inting wong komail,
sam akan, pwe komail asa i, me kotikot eta sang
ni tapi o. I inting wong komail manakap akan, pwe
komail kaloedier me sued o. I inting wong komail er,
sama ko, pwe komail asaer Sam. **14** I inting wong
komail er, sam akan, pwe komail asa i, me kotikot
sang ni tapi o. I inting wong komail er, manakap akan,
pwe komail me kelail, o masan en Kot en mimieta
re omail, o komail kaloedier me sued o. **15** Der pok
ong sappa, de dipisou mimi sappa. Ma amen pok
ong sappa, limpok en Sam me sota mi re a. **16** Pwe
meakaros mi sappa, inong en ni uduk, o inong en ni
mas oko, o lingan mal en maur, a sota tapida sang
ren Sam, a sang ni sappa. **17** A sappa pan sorola o a
me sued akan, a me wia kupur en Kot, pan mimieta
kokolata. **(aiōn g165)** **18** Sama ko, metet imwin auer o,
o duen omail ronger, me kristus likam pan pwarado,
nan ansau wet kristus likam me toto, me pwaradar, i
me kitail asaki, met imwin auer leler. **19** Irail me kola
sang kitail, a kaidin kis atail, pwe ma irail kis atail,
re pan mimieta re atail. A irail kola sang kitail, pwen
sansal, me kaidin irail karos kis atail. **20** A komail
keidier ren me saraui, o komail asaer meakaros. **21** I
sota inting wong komail er, dene sota asa duen melel,
a pwe komail asa, o likam so tapida sang ni melel.
22 Is me likam amen? Kaidin i, me kamamada me
Iesus udan Kristus. I me kristus likam, me kamama
kida Sam o Na. **23** Amen amen, me kamam kida
Na, nan Sam pil sota mi re a, a me ponasa Na, i
me pil sapwilim en Sam. **24** Me komail ronger sang
ni tapi o, en potopoteta re omail. Ma a pan mimi re
omail, me komail ronger sang ni tapi o, komail ap pil
pan potopot ren Na o Sam. **25** A iet inau o, me a
kotin inauki ong kitail er: Maur soutuk. **(aiōnios g166)** **26**
Mepukat me i inting wong komail er duen irail, me
kasapunge komail. **27** A omail kei, me komail aleer
re a, pan mimieta re omail. Komail ap solar mau
ong, amen en padaki ong komail. A duen kei wet
kin padaki ong komail meakaros, iduen me melel,
a kaidin likam pot, o duen a padaki ong komail er,
iduen komail en dadaurata. **28** Ari sama ko, podidi
ong i, pwe ni a pan kotin pwarado, kitail en aima, a
so namenok mo a, ni a kotin pwarado. **29** Ma komail
asa, me i me pung, komail en pil asa, meamen, me
wia me pung, me ipwi sang i er.

3 KILANG song en limpok lapalap, me Sam kotiki
dong kitail er, pwe kitail en adane kila seri en
Kot, ari, iei kitail. I me sappa sasa kin kitail, pwe
re kin sasa i. **2** Kompok kan, kitail ari seri en Kot,
ap saikenta sansal, da me kitail pan wiala. Ari so,
kitail asa, ni a pwarado, kitail pan duäla i, pwe kitail
pan kilang i ni udan mom a. **3** O amen amen, me
kaporopor due met, a en kamakelekele pein i duen i
me makelekel. **4** Amen amen me kin wia dip, pil kin

palian kapung, pwe iei dip palian kapung. **5** O komail
asa, i me a pwarado, pwen lapwada dip akan. A dip
sota kin mi re a. **6** Meamen, me pot re a, sota kin wia
dip; meamen wia dip, sota kilang i o sota dedeki. **7**
Sama ko, kalaka, pwe amen de kasapunga komail.
Me kin wia pung, nan i me pung amen, due i me
pung. **8** Me kin wia dip, i nain tewil, pwe tewil me
wia dip sang ni tapi o. I me Sapwilim en Kot kotin
pwarado, pwen kawela wiawia en tewil. **9** Meamen
me ipwi sang Kot, sota kin wia dip, pwe war a mi re a,
o a so kak wia dip, pwe a ipwi sang ren Kot. **10** I me
seri en Kot o seri en tewil sansale kida, me so wia me
pung, i me so sang ren Kot, o me so pok ong ri a. **11**
Pwe iet padak, me komail ronger sang ni tapi o, kitail
en pokepoke pena. **12** Kaidin due Kain, me udan me
sued amen, ap kamela ri a. Ari, menda a kamela i?
Aki a wiawia me sued, a en ri a me pung. **13** Ri ai ko,
der puriamuiki, ma men sappa kin tata kin komail. **14**
Kitail asa, me kitail daulier mela, ap ko ong maur,
pwe kitail kin pok ong ri atail akan. Ari, me so limpok,
pan mimieta nan mela. **15** Meamen, me kin tata ki ri
a, nan i me kamela men. A komail asa, maur soutuk
sota kin mi ren me kamela men. **(aiōnios g166)** **16** I me
kitail diar kida limpok. A kotiki wei maur pweki kitail;
kitail ari pwaipwandeki maur atail ong ri atail akan. **17**
Meamen me muei met ap kilang ri a dupokala, ap
sota sauasa i, iaduen limpok en Kot pan kak mi re
a? **18** Sama ko, kitail der pok pena ni lokaia ta o
lo, a ni wiawia o melel pot. **19** I me kitail pan asaki,
me kitail kisan melel, o kainsenemauiela mongiong
atail re a, **20** Pwe ma mongiong atail kadeikada kitail,
nan Kot me lapa sang mongiong atail o Ielapokki
meakan karos. **21** Kompok kan, ma mongiong atail so
kadeikada kitail, nan kitail aima ong Kot. **22** O meakot
kitail poeki re a, kitail pan tungole sang i, pwe kitail
nekinekid a kusoned akan, o wiada meakan, me a kin
pole kila. **23** Ietet a kusoned: Kitail en poson mar en
sapwilim a Ol Iesus Kristus, o poke pena, duen a
kotiki ong kitail kusoned o. **24** A me kin nekinekid a
kusoned akan, pan pot re a, o i pan kotikot re a; o
iet me kitail asaki, a kotikot re atail: Ngen o, me a
kupurai dong kitail er.

4 KOMPOK kan, komail der poson ngen karos, a
kasaui song en ngen akan, ma re tapida sang ren
Kot. Pwe saukop likam me toto kaparapar sili sappa.
2 Iet me komail asaki Ngen en Kot: Ngen karos, me
kadede, me Iesus Kristus koti dong uduk, nan i me
tapida sang ren Kot. **3** O ngen karos, me so kadede,
Iesus a sota tapida sang ren Kot, Nan i kristus likam,
duen me komail ronger, me a pan pwarado, nan a
mier sappa metet. **4** Sama ko, komail tapi sang ren
Kot o kaloe irail edi, pwe i, me kotikot re omail, me
lapa sang i, me mi ni sappa. **5** Irail me udan sappa,
iei me irail lokaiaki sappa, o sappa kin rong irail. **6**
Kitail tapi sanger ren Kot, me asa Kot, kin rong kitail.
A me so sang ren Kot, sota kin rong kitail. Iei me kitail
asaki Ngen en melel, o me udan likam. **7** Kompok
kan, kitail kin poke pena, pwe limpok tapi sang ren
Kot, A amen amen, me kin limpok, ipwi sang ren Kot,
o a asa Kot. **8** Me so kin limpok, sasa Kot, pwe Kot
udan limpok. **9** Ni met limpok en Kot sansal dong
kitail: Kot kotin porone dong sappa sapwilim a Ieros
eu, pwe kitail en maur ki i. **10** Ietet pason en limpok,
kaidin kitail me tapin limpok ong Kot, pwe a tapin pok
ong kitail, o poronedo sapwilim a Ol, wiala sauntom
pan dip atail. **11** Kompok kan, ma Kot kin limpoki
ong kitail due met, kitail en pil limpok pena. **12** Sota
me kilanger Kot ni ansau eu. Ma kitail limpok pena,
nan Kot pan kotikot re atail, o a limpok me unsokelar
re atail. **13** I me kitail asaki, me kitail mimieta re a,
o a kotikot re atail, pwe a kotin kupurai dong kitail
er Ngen i. **14** O se kilanger o kadededa, me Sam
poronedo sapwilim a Ol, en wiala Saunkamaur pan
sappa. **15** Meamen me ponasa Iesus, me Sapwilim
en Kot, nan Kot me kotikot re a, o i ren Kot. **16** O
kitail dedekier o kamelele limpok, me Kot kotin wiai
ong kitail. Kot me limpok, o me kin potopot ni limpok,
kin potopot ren Kot, o Kot kotikot re a. **17** Iet unsok
en atail limpok: Kitail pan aima ni ran en kadeik, pwe
duen i, iduen kitail nin sappa et. **18** Sota masak ni
limpok, pwe limpok melel kin kausa sang masak,
pwe masak kin kareda kamekam. Ari, me kin masak,
nan a limpok saikenta unsokala. **19** Kitail kin limpok,
pwe i me kotin tapiadar pok ong kitail. **20** Ma amen
kin inda: I kin pok ong Kot, ap kin sempok ong ri a,
nan i me likam amen, pwe me kin sempok ong ri a,
me a kilanger, da a pan kak pok ong Kot, me a sota
kilanger? **21** A kusoned pot et kitail aleer sang re a,
me i, me pok ong Kot, en pil pok ong ri a.

5 MEAMEN me kamelele, me Iesus me Kristus, nan
i me ipwi sang ren Kot, o me kin pok ong me
kaipwidi i, kin pil pok ong, me ipwi sanger. **2** I me kitail
asaki, me kitail pok ong seri en Kot akan, ni atail pok
ong Kot o oke a kusoned akan. **3** Iet limpok ong Kot,
atail kapwaiada a kusoned akan, a a kusoned akan
me sota apwal. **4** Pwe meamen, me ipwi sang ren
Kot, kin kaloedi sappa. Iet pai en pei, me kaloedier
sappa, atail poson. **5** Is me kaloedi sappa, kaidin i
eta, me kamelele, me Iesus Sapwilim en Kot? **6** I
met, me kokido pil o nta, Iesus Kristus; kaidin pil eta,

pwe pil o nta. Ngen me kadedeki, pwe Ngen melel. **7**
Irail me silimen me kadede: **8** Ngen, o pil, o nta; irail
kin minimin pena. **9** Ma kitail kamelele kadede en
aramas akan, nan kadede en Kot me lap sang, pwe i
en Kot a kadede me a kotin kadedeki sapwilim a Ol.
10 Me kamelele Sapwilim en Kot, a men kadede mi
lole, me so kin kamelele Kot, kin kalikame i, pwe a
sota kamelele kadede en Kot duen sapwilim a Ol,
11 A iet kadede o: Kot me kotiki ong kitail er maur
soutuk; a i song en maur mi ren sapwilim a Ol. **(aiōnios g166)**
12 Me aneki Na, i me aneki maur, a me sota
aneki Sapwilim en Kot, a pil sota aneki maur. **13**
Mepukat i inting wong komail er, pwe komail en asa,
me maur soutuk mi re omail, a komail, me poson
mar en Sapwilim en Kot. **(aiōnios g166)** **14** O iet at
kaporopor kaperen: Meakot kitail poeki re a duen
kupur a, a kotin mangi kitail. **15** A ma kitail asa, me a
kotin mangi kitail, iran meakot kitail poeki re a, kitail
ap asa, me kitail pwais anekier, me kitail kapakapaki.
16 Meamen me kilangada ri a wia dip, me so imwilang
mela, i en kapakapaki, Kot ap pan kotiki ong i maur,
ong ir, me so wia dip, me udan mela. A eu song en
dip mia, me imwilang mela, duen song en i sota inda,
meamen en kapakapaki. **17** Sapung karos me dip, a
song en dip mia, me sota imwilang mela. **18** Kitail
asa, meamen me ipwi sang ren Kot, sota kin wia dip;
a me ipwi sang ren Kot, apapwali pein i, a men sued
o sota pan doke i. **19** Kitail asa, me kitail tapi sang
ren Kot, a sappa karos mi ni me sued. **20** A kitail asa,
me Sapwilim en Kot pwarador, kalolekong kitail er,
pwe kitail en asa i me melel, o kitail kisan i me melel,
iei sapwilim a Iesus Kristus. I me Kot melel o maur
soutuk. **(aiōnios g166)** **21** Sama ko, kalaka pein komail
sang dikedik en ani kan!

Ioanes II

1 IET ngai me laud o ranamau wong li lipilipil o na
seri kan, me i kin pokepoke melel; a kaidin ngai ta,
pwe pil irail karos, me asa melel, **2** Pweki melel o, me
mi re atail, o a pan mi re atail kokolata. **(aiōn g165)** **3**
Mak o kalangan, o popol pan mi re atail sang ren Kot
Sam, o sang ren Iesus Kristus, me Sapwilim en Sam
ni melel o limpok. **4** I ap peren kida kaualap, pwe i
diaradar, me akai noum seri kan alialu wei ta ni melel,
duen atail aleer kusoned sang ren Sam. **5** Ari, i poeki
re omui, Maing, kaidin kusoned kap pot, me i inting
wong komui, a me kitail aleer sang ni tapi o kitail en
pololol pena. **6** A iet limpok, pwe sen alu weita duen a
kusoned akan. A met kusoned o, duen komail ronger
sang ni tapi, sen alialuta ia. **7** Men kotaue me toto
pwara dong sappa, me sota kin kadede, me Iesus
Kristus wia uduk ala, i men kotaue o kristus likam
o. **8** Komail kalaka pein komail, pwe omail pai, me
komail dodok ong er, de salongala a komail en ale
pwaipwai pokon. **9** Meamen me dauli mepukat, o me
sota tengedi ong padak en Kristus, a sota paieki Kot;
a me tengedi ong padak o, i me paiekier karos, Sam
o sapwilim a Ol. **10** Ma amen ko dong komail, me
sota wado padak et, der kasamo long ong nan im
omail, o der ranamaui i. **11** Pwe me kin ranamaui i,
a pan pwaisaneki a wiawia sued. **12** Kasoi me toto
mi re i, me i men inting wong komail, a i sota pan
wiaki ki kisin likau o ink, pwe i kaporoporeki, me i pan
pwara wong komail, kitail ap pan kasoi pena, pwe
atail peren en unsokela. **13** Ari, nain ri om li lipilipil
seriko me ranamau wong komui. Amen.

Ioanes III

1 IET ngai me laud o ranamau wong Kaius kompok,
me i kin pokopoke melel. 2 Kompoke pa i, i kin
men, koe en pwaida o roson ni wiawia karos duen
ngen om me pwaida. 3 Pwe i peren kida kaualap, ri
atail oko lao pwarado, katitiki ong ia duen om melel o
duen om kin alialu wei ta ni melel. 4 Sota ai peren
me lapa sang met, ni ai rong duen nai seri kan, me
kin alu wei ta ni melel. 5 Kompoke pa i, me mau, me
koe kin wiai ong ri atail o pil men kairu kan, 6 Me
katitiki ong momodisou duen om limpok; me mau, ma
koe pan sauasa irail, duen me kon ong Kot. 7 Pweki
mar a re kin koko wei ta, sota tungole meakot ren
men liki kan. 8 I me kitail en sauasa song due met,
pwe kitail en wia sauas pan melel. 9 Meakot i intingki
wonger momodisou, a Diotrepes me akasaumas ong
irail, sota duki ong kit. 10 Ari, i lao pwara wei, i pan
katamanki i a wiawia kan, me a kin wiada, pwe a kin
lokaia sued duen kit. A kaidin i eta, pwe pein i sota
kin kasamo ri atail ko, ap pil inapwiedi, me kin men
apwali ir, o kasapok ir ala sang nan momodisou. 11
Kompoke pa i, der idauen me sued a me mau. Me
kin wia me mau, me sang ren Kot, a me kin wia me
sued, sota kilanger Kot. 12 Demetrius indand ren
amen amen o pil ni melel. O kit pil kadededa, a koe
asa, me at kadede me melel. 13 Kasoi toto me mi re
i, me i kak inting wong uk, a i sota men intingki ink o
men inting. 14 A i kaporoporeki, me koren, me i pan
kilang uk, kita ap pan kasokasoi pena. Popol en mi re
om. Kompok kan kin ranamau wong uk. Ranamauieki
kompok kan mar arail.

Iudas

1 IUDAS, ladu en Iesus Kristus amen, o ri en
Iakopus, ranamau wong irail, me pilipildar o me
kompoke pan Kot Sam, o me nekinek ren Iesus
Kristus. 2 Kalangan, o popol, o limpok en rokalang
komail! 3 Kompok kan, ni ai ngongki kaualap, inting
wong komail ekis, duen atail dorela ni lamalam ta
pot, i men inting wong komail o panaui komail, en
upaliki poson, me udan pangalang saraui kan. 4
Pwe aramas akai wailong ong, me ar pakadeik mia
sang mas o: Irail me doo sang Kot, o re kawukila
mak en Kot, ong kapwaiada inong sued en uduk,
o re kamameki Kot o atail Kaun Iesus Kristus, me
iei eta Kaun. 5 Komail asaer meakaros, ari so, i
men kataman kin komail, me Kaun o kotin sauasa
sapwilim a aramas akan ren men Äkipten, a mur a
kotin kame ir ala, me sota poson. 6 O tounlang kai,
me sota kasampwaleki arail koa, ap muei sang udan
deu arail, a kotin nekid kin arail sal mata soutik ni
wasa rotorot ong ran en kadeik lapalap. (aïdios g126) 7
Dueta Sodom, O Komora, o kanim akan, me mi imp
ara, me pil nenenek nin tiak ota, dueta ira, o inong
iong uduk toror, ap wiala kilel eu, ni ar kamekameki
kisiniai soutik. (aiōnios g166) 8 I dueta mepukat, me
kalap auramen, kin kasaminela uduk, o sota duki ong
kaun o, lalaue me lingan akan. 9 A Mikael, tounlang
lapalap amen, ni a akamai ong tewil, akakamaiki
kalep en Moses, a sota kotin aingar ong lalaue o
kadeikada i, pwe a kotin masanier: Kaun en kotin
kapung ong uk! 10 A mepukat kin lalaue, me re sasa;
a meakan me re udan asa, dueta man akan, me sota
ar lamalam, kawela pein irail. 11 Suedi ong irail! Irail
weweid kier al en Kain, o re lodi ong pakotaue en
Pileam pweki moni, o ni ar kangudi dueta Kora, re
mekilar, 12 Ir pukat me kaopan omail kamadip limpok
kan, ni ar sokrau somasak o kamanga pein irail. Re
rasong dapok madekong kan, me ang kin wewa sili, o
rasong tuka, me so ta o so wa kan mia, me melar
pan riapak, o solar due'rail. 13 Re rasong iluk en
matau, me pungpung potpoteta, kapwereda pein ar
kanamenok kan, rasong moal en usu, ap nekinek
ong rotorot soutuk. (aiōn g165) 14 Enok kaisimen murin
Adam pil kokop duen irail masanier: Kilang, Kaun o
kotido iang sapwilim a saraui kan, me kid ngeder. 15
Pwen kadeikada karos, o kapungada me sang Kot
akan karos, pweki ar dodok o wiawia sued akan,
me re wiadar ni ar doo sang Kot, o pil ar lokaia
sued, me irail dipan akan wiai ong i. 16 Mepukat
kin lipaned o pilipil en pan moli ansau karos, aki
ar kapwaiada ar inong sued, o irail aklapalap ni ar
lokaia, o lipilipil sansal en aramas pweki moni. 17
A komail, kompok kan, tamanda masan akan, me
wanporon en atail Kaun Iesus Kristus akan masanier
mas o, 18 Ni ar masani ong komail, me aramas
lalaue pan pwarado ni imwin ansau, me san Kot, ap
kekeideki pein ar inong sued. 19 Ir pukat kin kamueit
pasang saulang kan, irail me pali uduk eta, a sota
ngen arail. 20 A komail kompok kan, kaua kida pein
komail omail poson melel, o saraui, o kapakapaki
Ngen saraui. 21 Nekinek pein komail ni limpok en
Kot, o kaporoporeki kalangan en atail Kaun Iesus
Kristus ong maur soutuk. (aiōnios g166) 22 O akai irail
me peikasal, komail kadek ong, 23 Saro kin ir wei
sang nan kisiniai o dore ir ala. O kadek ong me tei
kan ni masak. O komail pil suedeki likau samin en
pali uduk. 24 A i me kak pera komail, sang omail pan
depikelekel, o kamotan di ong komail mon a lingan,
makelekel, o pereperen, 25 I Kot eta Saunkamaur
patail, ren Iesus Kristus atail Kaun lingan, lomin, o
wiawia, o manaman en ko ong, met o potopot eta
kokolata! Amen. (aiōn g165)

Kaudial

1 IET kasale pan Iesus Kristus, me Kot kotiki ong
i, en kasale ong sapwilim a ladu kan meakai, me
pan wiaui met koren. A kotin poronela sapwilim a
tounlang, me a kotin kasaleki ong sapwilim a ladu
Ioanes. 2 Me kadedeki masan en Kot, o kadede pan
Iesus Kristus karos, me a kilanger. 3 Meid pai, me
wadokedi o ir, me rong masan en kokop akan, o
nekinekid me intingidier lole, pwe ansau me koren. 4
Iet ngai Ioanes, ong momodisou isu nan Asien: Mak
o popol ong komail sang ren i, me kotikot met, o me
kotikot mas o, o me pan kotido, o sang ren Ngen isu,
me kotikot mon mol a, 5 O sang ren Iesus Kristus,
me saunkadede melel, me meseni ren me iasadar
sang ren me melar akan, o Kaun en nanmarki en
sappa kan, me kotin kupura kitail o widen sang kitail
dip atail ki nta, 6 O kotin wia kin kitail er samero ong
Kot o Sam a. Lingan o manaman en mi re a kokolata!
Amen. **(aiōn g165)** 7 Kilang, a kotido nan dapok kan, o
mas karos pan kilang i, o irail me doke i, o kainok
en sappa karos pan sangesangki i. Melel, Amen. 8
Ngai Alpa o Omeka, me Kaun Kot kotin masani, me
kotikot eta, o me kotikot mas o, o me pan kotido, iei
Dinkel amen. 9 Ngai Ioanes, ri omail, o omail warok
ni kamekam, o ni wei, o ni atail auiaui Iesus, i lel
dong nin dake o, me ad a Patmos, ki masan en Kot
o kadede pan Iesus. 10 Ngen saraui kotikot po i ni
ran en Kaun, i ap rongadar mur i ngil laud eu, me
rasong ngil en koronete masani: 11 Me koe kilang,
intingiedi nan puk eu, ap kadar wong momodisou
isu en Episus, o Smirna, o Perkamus, o Tiatira, o
Sardes, o Piladelpia, o Laodisea. 12 I ap soupei ong,
en kilang ngil o, me kasoi ong ia. A i lao soupeilar, i
kilang lamp kold isu. 13 O nan pung en lamp akan
amen mia, me rasong Nain aramas, likauie kida likau
eu, me leldi ong aluwilu a, o lukom kida ni maramar
waiwai kold eu. 14 A kadokenmai o pit en peipei
puetepueteta wun en sip puetepuet, o rasong sno,
o silang i rasong umpul en kisiniai, 15 O aluwilu a
rasong pras lingan likamata a lingaling nan kisiniai, o
kapitie rasong ngirsok en pil toto. 16 O ni lim a pali
maun usu isu mia, o sang nan silang i kodlas kong o
au a riau u wei sang, o silang i rasong katipin, sirang
kelailia. 17 A ni ai kilang i, i ap pupedi ni aluwilu a
dueta mela amen. O a kotikidang po i lim a pali maun
mamasani: Ender masak, ngai men mas o men mur.
18 O me maur men, o ai melar amen, ari kilang, i
memaureta kokolata, o men kapir en mela o wasan
mela mi re i. **(aiōn g165, Hadēs g86)** 19 Koe ari intingiedi
meakan, me koe kilanger, o me mier, o me pan wiaui
mur. 20 Wewe en usu isu, me koe kilanger nan pa i
pali maun, o lamp kold isu. Usu isu, iei tounlang en
momodisou isu, o lamp isu, iei momodisou isu.

2 INTING wong tounlang en momodisou en Episus:
Iet masan en i, me kolekoleta ni lim a pali maun
usu isu, o me kin weweid nan pung en lamp kold isu.
2 I asa om wiawia kan, o om dodok, o om dadaurata, o
duen om sota kin mauki me sued akan, o koe kasaui
ir adar, me akawanporon, a me so, ap diar ir ada me
Iikam. 3 O koe kin kanongama ong o kadokeki mar
ai, ap sota pangadar. 4 A iet me I suedeki re om: Koe
muei sanger tapin om limpok. 5 Koe ari tamanda, me
koe pupe wei sanger, o kalula, o kapwaiada wiawia
en mas o; a ma so, I pan ko dong uk, kasau wei sang
om lamp sang ni deu a, ma koe sota kalula. 6 A
iet me koe kin wia, koe kin suedeki wiawia en nain
Nikolaus akan, me I pil kin suedeki. 7 Me salong a
mia, i en rong, me Ngen o masani ong momodisou
kan! Me dadaurata, I pan ki ong i, en tungole sang
tuka en kamaur, me mi nan paradis en Kot. 8 Inting
wong tounlang en momodisou en Smirna: Iet masan
en men mas o men mur, me melar ap mauredar. 9
I asa om kamekam, o om samama ari so, koe me
kapwapwa, o lalaue en ir, me kin inda, dene irail men
Sus, a kaidin irail men Sus, pwe pwin en Satan eu.
10 Koe der masak, me koe pan kalokolokki. Kilang,
tewil o pan kaselong ong nan imateng akai komail,
pwe komail en kasongesong, o komail pan kalokolok
ran eisok. Dadaurata lel mela. I ap pan ki ong uk mar
en maur soutuk. 11 Me salong a mia, i en rong, me
Ngen o masani ong momodisou kan! Me dadaurata,
sota pan kamekam kila mela kariau. 12 Inting wong
tounlang en momodisou en Perkamus: Iet masan en
me na kodlas kong o au riau mia: 13 I asa, wasa koe
kauson ia, ni wasan mol en Satan, o koe kin podidi
ong mar ai, o koe sota kamama kida om poson ia
pil so ni ran oko, me Antipas, ai saunkadede melel
men, kamekamelar nan pung omail, wasa Satan kin
kauson ia. 14 A ekis tikitik ta, me I suedeki re om:
Akai mi re om, me kin apwali lamalam en Pileam, me
padaki ong Palak, en kasedi ong mon kadaudok en
Israel kasapung par, ren tungole kisin man, me olu
onger dikedik en ani kan, o ren nenek. 15 O pil akai
mi re om, me pil apwali lamalam en nain Nikolaus
akan. 16 Ari, kalula! A ma so, I pan madang wong uk
o pepei ong irail ki kodlas en au ai. 17 Me salong a
mia, i en rong, me Ngen o masani ong momodisou
kan! Me dadaurata, I pan ki ong i mana sosansal, o I
pan ki ong i takai puetepuet eu o nan takai mar kap

intingidier, sota amen me dedeki, i eta, me pan ale.
18 Inting wong tounlang en momodisou en Tiatira: Iet
masan en me Sapwilim en Kot, me silang i rasong
umpul en kisiniai o aluwilu a rasong pras lingan. 19 I
asa om wiawia kan, o om limpok, o om poson, o om
papa, o om kanongama, o duen om wiawia men mur,
me toto sang men mas. 20 A iet me I suedeki re om:
Koe kin mueid ong li Isepel, me kin inda duen pein i,
dene i saukop amen, me kin padaki o kotaue nai ladu
kan, ren nenek, o ren tungole, me olu ong dikedik
en ani. 21 O I ki ong i er ansau en kalula, a a kang
kalukila a nenek. 22 Kilang, I pan kasedi i nan los, o
irail me kin kamal re a, nan kamekam lapalap, ma re
sota pan kalukila wiawia en Isepel akan. 23 O I pan
kamekila na seri kan kamekam eu. Ari, momodisou
karos pan asaki, me ngai i, me kin irerong nan mudilik
o mongiong kan, o I pan ki ong amen amen komail
iran omail wiawia kan. 24 A I indai ong komail tei
kan, me mi Tiatira, karos me sota apwali lamalam
wet, me so dedeki widing en Satan, duen ar lokaia.
I sota pan ki ong komail eu katoutou pa'mail. 25 A
me mi re omail, kolekoleta, I lao pwarado. 26 O me
dadaurata o me kanekid ai wiawia kan lel imwi, i me I
pan kasapwilada pon wei kan. 27 A pan kaun kida ir
sokon mata, due dal en saupal kin ola kaualap, o due
I pil aleer mana sang ren Sam ai, 28 I ap pan ki ong i
usu ran. 29 Me salong a mia, i en rong me Ngen o
masani ong momodisou kan!

3 INTING wong tounlang en momodisou en Sardes:
Iet masan en me Ngen en Kot isu o usu isu mi
re a: I asa om wiawia kan, o me mar en maur mi re
om, a so, koe melar. 2 Pirida, katenge me lua, me
nok mela, pwe I sota diaradar, me om wiawia kan
unsokela ren ai Kot. 3 I me koe en tamanda, duen
koe tungoler, o ronger, o kanekid, o kalula. Ma koe
sota pan pirida, I pan pwarado due lipirap amen, o
koe pan sasa auer, me I pan pwara dong uk. 4 A mar
malaulau mi re om nan Sardes, me sota kapwelepwel
lar ar likau kan, re pan alialu re i nan likau puetepuet,
pwe re kon ong. 5 Me dadaurata, pan kapwad kida
likau puetepuet, o I sota pan irise sang nan puk en
maur mar a. O I pan kadede mar a mon Sam ai o
mon na tounlang kan. 6 Me salong a mia en rong, me
Ngen o masani ong momodisou kan! 7 Inting wong
tounlang en momodisou en Piladelpia: Iet masan en
me saraui, me melel, me men kapir en Dawid mi re a,
me kin ritingida, o sota amen, me kak ritingidi, o me
kin ritingidi, o sota amen, me kak ritingida. 8 I asa
om wiawia kan. Kilang, I ki ong uk er wanim ritidar
eu o sota amen, me kak ritingidi, pwe om kel me
tikitik, o koe kin kanekid ai masan, o koe sota kamam
kidar mar ai. 9 Kilang, I kanain kin uk akai, me udan
pwin en Satan, kisan irail, me akasus, a so, re likam.
Kilang, I pan kainong ir do, en pongi ni nä om, o
ren asa, me I kin pok ong uk. 10 Aki om kanekid ai
masan en kanongama, I pil pan kanekid uk ni auer
en kasongesong, me pan udong toun sappa karos,
en kasongesong irail, me kauson sappa. 11 I pan
pwarado madang. Kolekol, me koe anekier, pwe sota
amen en kulia sang mar om. 12 Me dadaurata, I pan
wiaki i ur eu nan tanpas en ai Kot, o a solar pan pedoi
sang kokolata. I pan inting po a mar en ai Kot, o ad
en kanim en ai Kot, Ierusalem kap, me peidido sang
ai Kot nanlang o mar ai kap. 13 Me salong a mia, en
rong, me Ngen o masani ong momodisou kan! 14
Inting wong tounlang en momodisou en Laodisea:
Iet masan en me maraneki Amen, me saunkadede
lelapok melel, me tapin dodok en Kot. 15 I asa om
wiawia kan, koe sota karakar o pil sota lamelamur. I
men, koe en lamelamur de karakar! 16 Ari, koe me
lou, a kaidin karakar de lamelamur, I ap pan mus
kin uk wei sang nan au ai. 17 Pwe koe inda: Ngai
kapwapwa, i anekier kapwa kan, o i sota kin anane
meakot, ap sasa, me koe sakanekan, o so konekon,
o samama, o maskun, o kiliso. 18 I panaui uk, koe
en neti sang ia kold lingan, aki kisiniai, pwe koe en
kapwapwala, o likau puetepuet, pwe koe en likauie
uk, o kanamenok pan om kiliso der sansal, o wini
en mas o, men elieliki mas om, en kilang wasa. 19 I
kin kapung ong o kaloke karos, me I pokepoke. Koe
nantiong kalula! 20 Kilang, I kin u pan wanim o letelet.
Meamen pan rong ngil ai, ap ritingida wanim o, I pan
pedelong re a, ap iang i mot ong ras saraui, o a iang
ia. 21 Me dadaurata, I pan ki ong i, en iang, ia mondi
pon mol ai, dueta ngai pil dadaurata, ap iang Sam ai
mondi pon mol a. 22 Me salong a mia, i en rong, me
Ngen o masani ong momodisou kan!

4 MURIN mepukat i kilanger kasansal eu: Kilang,
wanim eu ritidar nanlang, o ngil, me i ronger mas,
dueta koronete eu kasokasoi ong ia: Koda dong met!
I pan kasale ong uk, me pan wiaui mur en mepukat.
2 Ngai pitipit katia Ngen. A kilang, mol eu mi nanlang,
o amen kotidi pon mol o. 3 A sansal en me kotidi poa
rasong takai Iaspis o Sardis o aia me liteui mol o,
me sansal dueta takai smarakd. 4 O mol o kapilki
pena mol rieisok paieu, o lapalap riek pamen kotikot
poa, likau kida likau puetepuet o nin kida nin kold.
5 O sang ni mol o liol, o ngil akai, o nansapwe kai
use wei sang, o lamp isu umpumpul mon mol o, iei
Ngen isu en Kot. 6 O mon mol o dueta sed eu, me

rasong klas o kristal, o nan warong en mol o, o impan
mol o man maur pamen, me rok ki por en mas mo ar
o mur ir. 7 Man en mas me rasong laien amen, o
man kariamen rasong kau ol amen, o man kasilimen
kar i rasong aramas, o man kapamen rasong manpir
ikel. 8 O man maur pamen ko pa en pir wonu mi ren
amen amen, me rokki por en mas ni kaila o lole, o re
sota nenenla ni ran o ni pong, indinda: Me saraui,
me saraui, me saraui, Kaun Kot, Kaun en meakaros,
me kotikot mas, o me kotikot met, o me pan kotin
pwarado. 9 Ari man maur oko, lao pan kalinganada,
o kakaki, o danke i me kotidi pon mol o, me ieias
soutuk, (aiōn g165) 10 Me lapalap riek pamen ap pan
poridi ong i, me kotidi pon mol o, o re pan pongi i, me
ieiasata kokolata, o re pan pwilikidi mar ar mon mol o,
indada: (aiōn g165) 11 Komui Maing, at Kaun, o at Kot,
me kon ong, en linganla, o kakala, o manaman, pwe
ir me kotin kapikadar meakan karos o pweki kupur
omui re mia kier o wiaui kidar.

5 O i kilanger nan lim pali maun, en me kotidi pon
mol o, puk eu, intingidier lole o liki o katengeki
pena men kateng isu. 2 O i kilang tounlang kelail
amen, pepeidokki ngil laud: Is me kon ong pak pasang
puk o, o lapwada a men kateng kan? 3 A sota amen,
me mi nanlang de nin sappa, de pan sappa, me kak
ong pak pasang puk, o udial i. 4 Ari, i ap sangesang
kaualap, aki sota amen, me diarokadar, me kon ong,
en pak pasang puk o, de udial i. 5 O amen ren me
lapalap akan masani ong ia: Koe der sangesang!
Kilang, Laien, me udan kainok en Iuda, tapin Dawid,
me pwaidar ni a peipei, pwen kon ong, pak pasang
puk o, o lapwa sang men kateng isu. 6 O i kilang nan
warong en mol o nan pung en man pamen o nan pung
en lapalap akan Sippul amen u due kamekamelar, me
ose isu o por en mas a isu mia, iei Ngen en Kot isu
me pakadaralang dol en sappa karos. 7 A kotido, ap
kotiki sang puk o ni lim a maun en me kaipokedi pon
mol o. 8 A ni a kotin aleer puk o, man maur pamen, o
lapalap riek pamen poridi ong mon Sippul o. Amen
amen re irail kolekol a arp o dal kold, me dir en potik
en isis, iei kapakap en saraui kan. 9 Irail kauleki kaul
kap pot indinda: Ir me kotin kon ong, kotikida puk o, o
lapwada a men kateng ko, pwe komui kamatalar o
neti ki ong Kot nt' omui sang ni kainok karos, o lokaia
karos, o men liki karos, o wei karos. 10 O kotin wia
kin irail la wei eu ong atail Kot, pwen samero kan, o
re pan nanmarki nin sappa. 11 O i kilanger o i ronger
ngil en tounlang toto impan mol o, o man maur ko, o
lapalap oko; irail me ngederenia nen nen o kid kid, 12
Irail indinda ni ngil laud: Sippul o me kamekamelar,
me kon ong aineki manaman, o kapwa, o erpit, o kel,
o kaka, o lingan, o pai kan. 13 Ir karusia nanlang, o
sappa, o pan sappa, o pon madau, o aude pan arail
karos, i ronger me re indinda: Me kotidi pon mol o,
o Sippul en kapinganla, o kakala, o kalinganada o
manaman kokolata. (aiōn g165) 14 Man maur pamen
masani: Amen, O lapalap akan poridi ong pongi i.

6 I kilang ni en Sippul a lauad pasang eu ren kateng
isu, o i ronger amen ren man pamen masanieki
ngil me rasong nansapwe: Kodo! 2 I ap kilanger os
puetepuet amen, o me mondi poa kasik katieu mi re
a, o mar eu ko ong i, i ari koti wei, pwen kalokaloedi.
3 Ni a lauad pasang kateng kariau, i ap ronger man
kariamen masanier: Kodo! 4 Amen os me waitata ap
pwarado, a me mondi poa a muei ong i, en kawela
muei mau nin sappa, o tou a kan pakamekam pena,
a kodlas kalaimun me pangalang i. 5 Ni a lauad
pasang kateng kasilu, i ronger man kasilimen masani:
Kodo! I ap kilanger os tontol amen, o me mondi poa,
men tenok mi ni lim a. 6 O i ronger ngil eu nan pung
en man pamen indinda: Song en wit eu denar eu, o
song en korn silu denar eu, a le o wain der kawela! 7
A ni a lauad pasang kateng kapaieu, i ronger ngil
en man kapamen masani: Kodo! 8 I ap kilanger os
pasas, o me mondi poa, mar a Mela, o wasan mela
me idauen i. A kapi ong i en kaunda pakis eu en
sappa, en kamekila kodlas, o isesol, o mela, o ren
man laualo en sappa kan. (Hadēs g86) 9 A ni a lauad
pasang kateng kalimau, i kilanger pan pei saraui
ngen en me kamekila masan en Kot, o ar kadede, me
re wia. 10 Irail likelikwirki ngil laud indinda: Arai da,
Maing, Kaun saraui o melel, komui so kadeikada o
iki kin nt' at ong irail, me kauson sappa? 11 Likau
puetepuet me pangalang irail karos, o a kotin masani
ong irail, ren moleilei mas ekis, a lao iang ar o ri ar
akan unsokelar, me pan kamekamela dueta pein irail.
12 O i kilanger ni a lauad pasang kateng kawonu,
rerer en sappa lapalap ap wiaui, katipin rotala dueta
likau tontol, wunen eu o maram waitatala dueta nta.
13 O usu en lang akan pupedi ong sappa, due tuka
pik pot kasedi wa kan me pul, ni a tuälok ki ang ma,
14 O lang kasaula dueta kisin likau ni a limlim pena, o
nana karos o dake karos torak sang deu ar, 15 O
nanmarki en sappa kan, o monsap, o saumas akan,
o kapwapwa kan, o me kelail, o ladu kan karos, o
maio kan rukila nan por o pan paip en nana kan. 16
Ap indang nana o paip akan: Pupedi po at o pwain
kidi sang mon silang en i me kotidi pon mol o, o sang
ni ongiong en Sippul. 17 Pwe a leler ran lapalap en a
ongiong; o is me pan kak pwaida?

7 MURIN met i kilanger tounlang pamen uda ni kaim
en sappa paieu kolekol ang paieu en sappa, pwe
ang ender ipuip dong sappa, de pon sed, de nin tuka
pot. **2** O i kilanger amen tounlang pwarada sang ni
mas en lang, kilelekidi kilel en Kot ieias. A likwirki ngil
laud ong tounlang pamen, me udan kawela sap o
sed, **3** Indinda: Der kawela sappa de madau, de tuka
kan, a lao kileledier ladu en at Kot akan ni tam ar! **4**
Ngai ari rongadar arail wadok me kileledier me lop
panen pakid sang nin kainok en Israel akan karos. **5**
Sang ni kainok en Iuda nen riakid kileledier, sang
ni kainok en Rupen nen riakid, sang ni kainok en
Kat nen riakid, **6** Sang ni kainok en Aser nen riakid,
sang ni kainok en Naptali nen riakid, sang ni kainok
en Manase nen riakid, **7** Sang ni kainok en Simeon
nen riakid, sang ni kainok en Lewi nen riakid, sang
ni kainok en Isasar nen riakid, **8** Sang ni kainok en
Sepulon nen riakid, sang ni kainok en Iosep nen
riakid, sang ni kainok en Peniamin nen riakid. **9** Murin
mepukat i kilanger pokon kalaimunia, sota amen me
kak wadokedi sang ni wei karos, o kainok karos, o
men liki karos, o lokaia karos, o mon mol o, o mon
Sippul likau kida likau puetepuet o paini ni lim ar,
10 O re ngil laudeda indinda: Kot kamaur pat, me
kaipokedi pon mol o o Sippul. **11** Tounlang karos u
kapil pena mol o, o lapalap akan, o man pamen, irail
pori kidi mas ar mon mol o, pongi Kot, **12** Indinda:
Amen! Pai, o lingan, o erpit, o danke, o wau, o roson,
o manaman ong atail Kot kokolata! Amen. **(aiōn g165)**
13 O amen ren me lapalap akan sapeng masani ong
ia: Is irail me likau kida likau puetepuet, o irail kodo
sang ia? **14** I ap potoan ong i: Maing, komui mangier.
A sapeng ia: Ir me pwaida sang ni kaankamekam,
o re lope ar likau, o kapwad kida ntan Sippul. **15** I
me re mikier mon mol en Kot, o papa i ni ran o ni
pong nan sapwilim a im en kaudok, o me kaipokedi
pon mol o, pan apapwali irail. **16** Irail solar pan men
manga potopoteta, o solar men nim pilada, o katipin
solar pan daker ir, de eu song en karakar pan lel. **17**
Pwe Sippul ni warong en mol o pan kotin wia sile
parail, o a pan kalua ir wong ni pil en maur, o Kot pan
lim wei sang pil en mas arail.

8 NI a lauad pasang kateng kaisu, kaporamen wiaui
nanlang alep en auer. **2** O i kilanger tounlang
isimen, me uda mon Kot, o koronete isu pangalang
irail. **3** Amen tounlang me kotido u pon pei saraui, dal
kold, men isik potik, mi re a; potik isis toto pangalang
re a, pwen kamanada kapakap en saulang kan, me
mi mon mol o. **4** Ad in isik iangaki kapakap en me
saraui kan adidalang Kot sang ni lim en tounlang
o. **5** Tounlang ari aleda dal en potik o, ap aude
kida kisiniai en pei saraui, ap kasedi ong sappa;
ari, nansapwe, o ngil akan, o liol, o rerer en sappa
wiauier. **6** A tounlang isimen, me ar koronete isu mia,
kaonopadang pepeuk. **7** Men mas pepeuk koronete,
akel o kisiniai iangaki nta ap wiauier o pisikindi lang
sappa; a silekis eu en sappa rongala, o silekis eu
en tuka rongala, o rä karos rongala. **8** O tounlang
kariamen pepeuk koronete ap likamata nana lapalap
eu isisiki kisiniai ap pisikindi lang madau; a silekis
eu en madau ap wialar nta. **9** O silekis eu en tou a
maur melar nan sed, o silekis eu en sop akan olar. **10**
A tounlang kasilimen pepeuk koronete, usu lapalap
ap pupedi sang nanlang likamata ser umpumpul eu
pupedi pon silekis eu en pilap akan o utun pil akan. **11**
Ad en usu o Sadik; silekis eu en pil akan ap sadikalar,
o aramas toto mekilar pil aki ar sadik. **12** A tounlang
kapamen pepeuk koronete, silekis eu en katipin, o
silekis eu en maram, o silekis eu en usu kan ap olar.
Silekis eu ari rotongala o ran solar marain ni a silekis
eu o pil dueta pong. **13** O i kilanger o ronger ikel amen
pipir nan warong en lang, indindaki ngil laud: Apwal,
apwal, apwal ong irail, me kaukausonta sappa, pweki
ngil en koronete en tounlang silimen, me pan pepeuk
mur.

9 TOUNLANG kalimen pepeuk koronete, i ap kilang
usu en lang eu, me pupedi ong sappa, o ki en
wasa lol me pangalang i. **(Abyssos g12)** **2** A ritingida
au en wasa lol, adiniai ap adida sang nan wasa lol
o, dueta adiniai en um kalaimun, o katipin o pan
lang rotorotala, pweki adiniai en wasa lol. **(Abyssos
g12)** **3** O mansiek kan me pwarado sang nan adiniai,
rap paraparalang sappa, o manaman pangalang irail
dueta skorpion en sappa. **4** A masani ong irail, ren
der kawela rä nan sap, de tuka ta tontol, o pil so
tuka laud, a aramas akan ta, me so kileleki kilel en
Kot ni tam arail. **5** A so muei ong irail, en kame ir
ala, a ren kaloke irail saunipong limau; o ar wairok
me laud dueta lip en skorpion, ma a pan ke aramas
amen. **6** Ni ran puko aramas pan rapaki mela, ap
sota pan diarada; o re pan inong iong mela, a mela
pan tang wei sang irail. **7** Mom en mansiek kan dueta
os, me onoper mauin, o pon mong arail meakot, me
rasong mar kold, o mas ar dueta mas en aramas.
8 Pit en mong arail rasong pit en mong en li, o ngi
arail dueta ngi en laien. **9** Pere me mi re'rail dueta
pere mata, o ngirsok en pa arail dueta ngirsok en
war, me os toto me tangaki wong nan mauin. **10** O
iki'rail dueta skorpion, o ose ar mia, o re keleki iki'rail,
o re kin kame aramas saunipong limau. **11** O arail

nanmarki ani en kadar en wasa lol, ad a ni lokaia en
Ipru Apadon, a ad a ni lokaia en Krik Apolion. **(Abyssos g12)** **12** Ari, tapin apwal akan daulier, a kilang, pil riau
pan pwarado mur. **13** Tounlang kawonemen pepeuk
koronete, i ap rong ngil eu, me tapida sang nan ose
paieu en pei saraui, me mi mon Kot. **14** Amen indang
tounlang kawonemen, me a koronete mia: Lapwada
tounlang pamen, me salidier ni kailan pilap Oiprat.
15 Ari, tounlang pamen oko sapdokalar, me onoper
ong auer, o ran, o saunipong, o par, pwe ren kamela
silekis eu en aramas akan. **16** Wadawad en tounpei,
me dake os riasap; o i ronger duen toto ar. **17** Iduen
ai kilanger os akan ni kasansal o, o irail, me mod po
arail, pere pras arail dueta kisiniai, me meimei o dueta
swepel, o mong en os oko dueta mong en laien; o
sang ni au arail kisiniai, o ad, o swepel kin adewei. **18**
Kariapa silu pukat silekis eu en aramas akan, me
kamekilar, kisiniai, o ad, o swepel, me adewei sang
ni au arail. **19** Kelail en os akan mi nan au ar, o ni
padaik arail, pwe padaik arail dueta serpent kan, o
mong ar mia, o re kamekamki ir padaik ar. **20** A luan
aramas akan, me so kamekilar kamekam pukat, kang
kaluki wiawia en pa arail, pwe ender pongi ong tewil
akan o dikedik en ani, me wiaki kold, o silper, o pras,
o takai, o tuka, me so kak ngar wasa, o so rong wasa,
o so alialu. **21** Irail sota kaluki ar kamela, o ar wun
ani, o ar nenek, o ar lipirap.

10 O I kilanger amen tounlang kelail, me kotidido
sang nanlang, me likauida dapok eu, o aia mi
pon kadokenmai, o silang i dueta katipin, o aluwilu
a dueta ur kisiniai. **2** Ni lim a kisin puk mia, me
papak pasang, o aluwilu a pali maun sokedi pon
madau, a pali maing pon sappa, **3** O a kotin molipe
kida ngil laud, due laien amen ni a weriwer, o ni a
molipeer, nansapwe isu ap ngiringir. **4** A nansapwe
isu ngiringiridar, i men inting, i ap rong ngil eu sang
nanlang masani: Katenge meakan, me nansapwe isu
masanier, der inting ir edi! **5** Tounlang o, me i kilanger
u pon madau o sappa, puekada lim a pali maun, **6** Ap
kauki i, me ieiasata soutuk, me kotin kapikadar lang o
meakan mi lole, o sappa o meakan mi lole, o madau
o meakan mi lole, me solar pan ansau. **(aiōn g165)** **7** A
ni dokan ngil en tounlang kaisimen ni a pan pepeuk,
iei ansau karir pan Kot kaunsokalar, duen a kotin
kokop ong sapwilim a ladu saukop akan rongamau o.
8 Ngil o, me i ronger sang nanlang, a pil masani ong
ia er masani: U ko wei, aleda kisin puk, me papak
pasanger, ni lim en tounlang, me uda pon madau o
pon sappa! **9** Ari, i ap ko wong tounlang o, potoan
ong i, en ki dong ia kisin puk o. A masani ong ia: Ale,
ap kangala, a pan kasadikala kaped om, a ni au om a
pan iau dueta onik. **10** I ap aleer kisin puk o sang
ni lim en tounlang ap kangalar. Ari, nan au i me iau
due onik, a murin i kanger, kaped i ap sadikalar. **11** A
masani ong ia: Koe nok pil kokopada iran men liki
kan, o aramas akan, o lokaia kan, o nanmarki toto.

11 O MEN song dueta sokon pot pang dong ia.
Amen inda: Uda, song im en kaudok en Kot,
o pei saraui, o irail me kaukaudok lole! **2** A kapil
penan im en kaudok kasela liki o der song, pwe
a pangalanger men liki kan o kanim saraui re pan
kakaue saunipong paeisok riau. **3** O I pan kamanada
nai saunkadede riamen, o ira pan kokop wei ran kid
riepuki woneisok, likau kida likau tol. **4** Ira tuka olip
riapot o lamp riau, me mimi mon Kaun en sappa. **5**
Ma amen men kame ira, kisiniai pan lus wei sang nan
au ara, ap karongala naira imwintiti kan. O ma amen
men kame ira, a pan kamela. **6** Ira manaman ong
en pinala lang, pwe ede katau arain ara kokopada,
o ira kaun en pil, ira kak kawuk ong nta pil akan
o kame ki sappa song en kamekam karos, due ira
inong iong. **7** Ira lao kanikiela ara kadede, man o, me
pan pwarada sang wasa lol, pan pei ong ira, kaloe
ira di, kame ira la. **(Abyssos g12)** **8** O kalep ara pan
wonon nani al en kanim lapalap, me ad a ni karaseras
Sodom o Äkipten, wasa ar Kaun pil kalopular. **9** Ari,
me toto sang ren men liki kan, o kainok, o lokaia, o
aramas akan pan kilang kalep ara ran silu alep, o irail
sota pan mueid ong, me ara kalep pan saredi nan
sousou. **10** O irail, me kaukauson sappa, kaneket
kin ira o pereperen, re pan pakisakis pena, pwe
saukop riamen et kin kaloke irail, me kaukauson
sappa. **11** A murin ran silu alep maur sang ren Kot pil
til wong lol ara, rap u ni nä ara, a irail, me kilang ira,
masakada kaualap. **12** O i ronger ngil laud eu sang
lang mamasani ong ira: Koma koda dong met! Ira
ap kokidalang dapok, o imwintiti ara kilang ira. **13** Ni
auer ota sappa rerer kaualap, eisokkis eu en kanim
olar ni rerer, o mar isekid en aramas mekilar, me tei
kan masakalar, rap landar Kot en lang. **14** Kamekam
kariau wiauier. Kilang kamekam kasilu me pan pitipit
wiaui. **15** Tounlang kaisimen pepeuk koronete. Ngil
laud ap wiauier nanlang indinda: Wein sappa id wialar
wein atail Kaun o sapwilim a Kristus. A pan kotin
kaunda kokolata. **(aiōn g165)** **16** A lapalap riek pamen,
me ariri Kot pon mol arail, rap pupedi ni silang ir pongi
Kot masani: **17** Se danke komui, Maing Kot, Kaun en
meakaros, me kotikot metet, o me kotikot mas o, pwe
re kotin aleer ar manaman lapalap, o kotin Nanmarki
lar. **18** O wei kan makaradar, a ar ongiong leler, o a

leler ansaun melar akan pakadeik, o a leler ansau en
katingi sapwilim omui ladu saukop akan o saraui kan;
irail, me lomwineki mar ar, tikitik kan o lapalap akan, o
en kawe irail, me kin kawela sappa. 19 Im en kaudok
en Kot, mi nanlang, ritidar, o kopa en inau pingngar
nan im en kaudok o; a liol, o ngil akan, o nansapwe
kan, o rerer en sappa, o akel lapalap wiauiedar.

12 KILEL lapalap eu pingngar nanlang: Li amen
linganeki katipin, o maram pan nä a, o a mareda
usu eisokriau. 2 A liseanlar, a weriwer en naitik,
waiwairok en sapedokla sang. 3 Pil eu kilel pingngar
nanlang: Kilang, drake lapalap waitata, monga me
isu, o salong a eisok, o mar isu pon mong a. 4 O a
padaik urakiwei silekis eu en usu en lang, ap sipedi ir
ong sappa. O drake uda mon li o, me pan naitik, pwe
lao a naitiker, a en katalala na seri. 5 Ari, a naitikadar
na seri ol, me pan kaun kida kainok karos sokon
mata; ari, na seri peukadalang Kot ong mol a, 6 Li
o tang wong sap tan, me deu a onoper ren Kot, iei
wasa o re kin kamanga i ran kid riepuki woneisok. 7
Mauin pwaidar nanlang. Mikael o sapwilim a tounlang
kan mauini ong drake o, o drake o na kan mauini ong.
8 A re so pwaida o solar deu ar nanlang. 9 O drake
lapalap pisikindila, iei serpent, me ad a Tewil o Satan,
katiamau pan sappa karos, i me pisikindi lang sappa,
o na kan iang i pisikindila. 10 O i ronger ngil lapalap
eu nanlang indinda: Metet me pwaidar kamauapan, o
wiauipan, o wei en atail Kot, o manaman en sapwilim
a Kristus, pwe karaune pan ri atail pisikindila, me
kin karaun kin irail mon Kot ni ran o ni pong. 11 A
re kaloedi i aki ntan Sippul o, o pweki masan en ar
kadededa lamalam; o re so pok ong maur arail lao
lel ong mela. 12 I me lang en perenda, o komail me
kaukauson lole! A mesued ong sappa o madau, pwe
tewil me kodilang komail, makarada kaualap, pwe
a asa, me a ansau me motomot. 13 Drake o ni a
kilanger, me a pisikindier sappa, a kansore li, me
naitiker seri ol. 14 Pa riau en manpir ikel lapalap, me
pangalang li o, pwen pirlang deu a nan sap tan, wasa
o a pan nekinek ia ansau eu, o ansau kan, o alep
en ansau, doo sang mas en serpent o, wasa a pan
kamanga ia. 15 A serpent o kusepoke wei sang nan
au a ong li o pil, dueta pilap pot, pwen kapwiliki wei li
o. 16 A sappa puporki li o, o sappa sara pasang au a
nimala pilap o, me drake o kusepoke wei sang nan
au a. 17 O drake makar pan li o, ap kola, en mauini
ong luan kadaudok a, me kin nekidala kusoned en
Kot akan o koledi kadede pan Iesus. A ngai uda pon
pik en oror.

13 I AP kasinenda pon pik en oror o kilanger man
amen pwaradar sang nan madau, me a ose ek
o monga isu mia, o mar eisok mier pon ose kan, o
ni monga ad en lalaue kan. 2 Man o, me i kilanger,
dueta parder amen, o nä a dueta nä en pär amen, o
au a rasong au en laien. O drake ki ong i a kelail, o
mol a, o a manaman lapalap. 3 O i kilanger monga eu
dueta kamekamelar, ari so, a kamekam motier, a toun
sappa karos puriamuiki man o. 4 Irail ari pongi ong
drake, pwe a kapieki man o a kelail, o re pongi ong
man o indinda: Is me rasong man o? O is me pan kak
mauini ong i? 5 O a pang ong i au en suai lapalap, o
en lalau eu, o a pang ong i, en mimieta saungipong
paeisok riau. 6 Ari, a sara pasang au a, en lalaue Kot,
en laue mar a o tanpas a saraui, o irail me kotikot
nanlang. 7 O a kapieki i, en mauini ong saraui kan o
kaloe irail edi; o a kapieki i, en kaunda wei karos, o
men liki kan, o lokaia, o kainok kan. 8 O irail karos,
me kaukauson sappa, pan pongi ong i karos, me
mar arail sota intingidier nan puk en maur en Sippul,
me kamekamelar sang nin tapin sappa. 9 Meamen
salong a mia, en rong. 10 Ma amen pan kaloedi, nan
pein i pan lodila; o ma amen pan kamekila, kodlas,
nan a pan kamekila kodlas. Nan iet en saraui kan ar
konongama o ar poson. 11 O i kilanger, amen man
pwarado sang nan pwel, ose riau mia, rasong sippul
amen, o a kasoi dueta drake amen. 12 O man o kin
wia manaman akan karos dueta men mas mon por en
mas a. O a wiada, me toun sappa en pongi ong man
o, me kelailadar sang a kamekam. 13 A wiadar kilel
lapalap, kamoredi sang lang kisiniai pon sappa mon
aramas akan. 14 O a kotaue kin ir, me kaukauson
sappa a kilel akan, me kapi ong i, en wiada mon
man o, indai ong irail, me kausonta sappa, ren wiai
ong man o, me a lop en kodlas mier, ap mauredar,
dikedik eu. 15 O a kapi ong i, en kamaureda dikedik
en man o, pwe dikedik en man o en pil lokaia, o en
wiai ong irail, me kang pongi dikedik en man, en
kamekamela. 16 O wiai ong karos, me tik o me lap
akan, o kapwapwa kan, o samama kan, o me maio, o
ladu kan, ren wia kilel eu ni pa ar pali maun de ni tam
ar. 17 Pwe sota amen en kak net de netikila, pwe ir
eta, me kileledier, kilelekidi mar en man de wad en
mar a. 18 Iet lolekong. Me lolekong kan en wadokdi
mar en man o, pwe a rasong wad en aramas amen;
iet a wad: Wonepuki woneisok wonu.

14 O I kilanger Sippul o kotikot pon dol en Sion
o me iang i lop panen pakid, o mar a o mar
en Sam a intingidier ni tam ar. 2 O i ronger ngil eu
sang nanlang dueta pungupung en pil toto o dueta

ngirngir lapalap en nansapwe; ngil o, me i rongadar,
dueta ngil en saunkaul pikipikir ar arp akan. 3 Irail
kauleki kaul kap pot mon mol o, o mon man pamen
o lapalap akan; o sota amen me kak koledi kaul o,
irail lop panen pakid eta, irail me net sapal sang nin
sappa. 4 Iei irail, me so samin kila li, pwe irail me
makelekel. Iei irail me idedauen Sippul o, wasa a
kin kotila ia. Mepukat net sapal sang ren aramas
akan, me meseni ong Kot o Sippul. 5 O nan au ar
sota likam me diarokadar, nan sota ar samin. 6 O
i kilanger amen tounlang, pipir ni warong en lang,
rongamau soutuk mi re a, pwen padaki ong irail, me
kauson sappa, o ong wei karos, o kainok karos, o
lokaia o aramas akan. (aiōnios g166) 7 A masani ki ngil
laud: Landa Kot, o waui i, pwe auer en a pan kotin
kadeikada me pwarer; o pongi i, me kotin wiadar
lang, o sappa, o madau, o utun pil akan. 8 O amen
tounlang, kariamen, idauen i masani: A rongkilar, a
rongkilar, Papilon lapalap, me kare ong kainok karos
kamekam, aki ar nenek re a! 9 O amen tounlang,
kasilimen, me idauen ir katitiki ngil laud: Ma amen
pongi man o kilel en man, o ale kilel ni tam a o
ni pa a, 10 A pan tungole en Kot a ongiong, me
wiauier sokadolepa dal en ongiong en Kot, o a pan
kalokeki kisiniai o swepel mon tounlang saraui kan o
mon Sippul o. 11 O adiniai en ar lokolok peipeidala
potopoteta, re so moleilei ni ran de ni pong, irail me
pongi man o o a kilel, o irail me kilelekidar mar a.
(aiōn g165) 12 Iet en saraui kan ar kanongama, me kin
nekinekid kusoned en Kot akan o poson ong Iesus. 13
O i rong ngil eu sang lang masani: Intingiedi: Meid pai
irail me mela ren Kaun o, met o kokolata! Iei, Ngen
o me kotin masani, irail en moleilei sang ar wiawia
kan, pwe ar wiawia kan iang irail. 14 O i kilanger
dapok puetepuet eu, o Amen kotikot pon dapok o, me
rasong Nain aramas, marakier mar kold, o ni lim a
naip kong apot. 15 O amen tounlang pedoi wei sang
nan im en kaudok, ekekerki ngil laud ong i, me kotidi
pon dapok o: Komui kadar om naip paledi, pwe a leler
auer en paledi, pwe rak en sappa mater kaualap! 16
Me kotidi pon dapok kasadi sappa a naip, rak kiri
sang sappa. 17 O amen tounlang pedoi wei sang nan
im en kaudok, me mi nanlang, pil naip kong apot mi
re a. 18 O amen tounlang me pwarado sang impan
pei saraui, me kin kakaun kisiniai, likwir ong i, me a
naip kong mia, masani: Paledi! Tolunga sang wan
wain en sappa, pwe wa me matier. 19 Ari, tounlang o
paleki sappa naip, o tolung sang wan wain en sappa,
o kasedi ong nan kopa laud en ongiong en Kot eu.
20 Irail tiakedi nan kopa en wain likin kanim, a nta
kusewei sang nan kopa o lel ong sal en os, lel lang
stadien kid wonepuki.

15 O I kilanger pil kilel eu nanlang, me lap o kalom:
Tounlang isimen, a kalokolok isu mi re'rail, pwe
ongiong en Kot kaimwisokki ir la. 2 O i kilanger sed
klas eu, me doleki kisiniai o irail me kaloedi man o
dikedik en man, o wadawad en mar a, uda ni kailan
sed o, o arp en Kot mi re'rail, 3 O irail kauleki kaul en
Moses ladu en Kot amen, o kaul en Sippul indinda:
Omui wiawia kan me lapalap o kalom. Maing Kot, me
pung o melel omui wiawia kan, komui Nanmarki en
wei kan, Kaun en meakaros. 4 Is me so pan landa
komui, Maing, o wauneki mar omui? Pwe komui ta me
saraui, pwe wei karos pan pwarado pongi komui, pwe
omui wiawia pung me sansaleda. 5 Murin mepukat i
kilanger nan im en kaudok kadedepa mi nanlang me
ritida. 6 O tounlang isimen pedoi wei sang nan im
en kaudok kalokolok isu re'rail, kapwateki likau min
o puetepuet, o ir piraki ni pan ati waiwai kold. 7 O
amen ren man pamen pangalang tounlang isimen dal
kold isu, direki ongiong en Kot, me ieiasata soutuk.
(aiōn g165) 8 O im en kaudok me topkila adiniai tapida
sang lingan en Kot o a manaman; o sota amen me
kak pedelong ong nan im en kaudok o lao kalokolok
isu en tounlang isimen wiauier.

16 O I ronger ngil laud eu sang nan im en kaudok o,
mamasani ong tounlang isimen: Komail kowei,
wudokedi ong sappa dal isu, me audekier ongiong en
Kot. 2 Men mas ap kotiwei wudokila ong sappa a dal,
ap wiala kins sued ong aramas akan, me kilelekidi
kilel en man o, o me pongi a kilel. 3 O kariamen
wudokila a dal ong nan madau ap wiala nta due nt'
en melar amen, ari me maur karos nan madau ap
melar. 4 O kasilimen wudokila a dal pon pilap o utun
pil akan, rap ntalar. 5 I ronger tounlang en pil akan
masani: Komui me pung, me kotikot, o me kotikot
mas, me saraui, pwe komui kadeikada due met. 6
Pwe irail kieledier ntan me saraui o saukop akan, ari,
kom kotin katungole kin ir nta; ari, me mau ong irail.
7 I ronger me pei saraui o masani: Ei, Maing Kot,
Kaun en meakaros, melel o me pung omui kadeik
kan. 8 A kapamen wudokila a dal pon katipin, a kapi
ong i, en isiki kisiniai aramas akan. 9 Ari, aramas
rongkila karakar kaualap, o re lalaue mar en Kot, me
Kaun pan kamekam pukat; a re sota kalukila, pwen
wauneki i. 10 O tounlang kalimen wudokila a dal pon
mol en man o; ari a wei rotorotala; o re ke pasang lo
arail pweki motakan madak. 11 O irail lalaue Kot en
lang, aki ar madak o ar kins akan, o re sota kalukila
ar wiawia kan. 12 O tounlang kawonemen wudokila

a dal pon pilap Oiprat, a pil ap ngalengaledi, pwen
kaonopada al mon nanmarki, me kotido sang ni pali
mas en lang. 13 O i kilanger, me sang nan au en
drake, o sang nan au en man o, o sang nan au en
saukop likam ngen samin silu dueta pros kai koda
sang. 14 Ir ngen en tewil kai, wiawia kilel kai, me kin
pwaralang nanmarki en sappa kan, en kapokon ir
penang mauin en ran lapalap en Kot manaman. 15
Kilang, I pwarado dueta lipirap amen; meid pai, me
kin masamasan, nekinekid a likau kan, pwe a de
kilisola, rap kilang a kanamenok. 16 O re kapokon ir
penang wasa, me ad a ni lokaia en Ipru Armakedon.
17 O tounlang kaisimen wudokila a dal nin wäwä,
ngil laud ap pwaradar sang im en kaudok nanlang,
sang ni mol o mamasani: A wiauier. 18 Ari, liol o ngil
kai o nansapwe wiauier, o sappa rerer kaualap, sota
due sang tapin aramas mi sappa, pwe me lapalap
o mulatok. 19 Ari, kanim lapalap pal pasang wiala
silekis silu, o kanim en sap akan rongk pasang, o
Kot kotin tamanda kanim Papilon, pwen kotiki ong i
dal en wain en a ongiong lapalap. 20 O dake karos
mokid wei sang o nana kan solar sansal. 21 O akel
lapalap, toutouki paun epuki, me moredi sang lang lel
aramas akan, o aramas lalaue Kot pweki kamekam
akel, pwe iei kamekam me lapalapia.

17 TOUNLANG amen, kisan isimen me ar dal isu
mia, pwara do, masani ong ia: Kodo, i pan
kasale ong uk en li sued, me kaunda pil toto, a pan
kalokolok. 2 Me nanmarki en sappa kan nenekier, o
me kaukauson sappa pweipweikier wain en a nenek.
3 Ari, a uke ia lang nan sap tan ren ngen. I ap kilanger
li amen, mondi pon man waitata amen, ad a laue
toto mia, monga isu o a ose eisok mia. 4 Li o likau
kida likau tontol o waitata, o kapwat kida kold o takai
kasampwal, o manaman kai, o ni pa a dal kold eu
mia, me dir kila me samin o me saut en a nenek. 5 O
ni tam a mar eu intingidier, iet: Okiok pot, Papilon
lapalap in en me nenek kan o saut akan en sappa. 6
O i kilang li o a pweipweiki nt' en saraui kan o nt'
en saunkadede en Iesus akan. Ari, ni ai kilanger i, i
ap puriamui kaualap. 7 A tounlang o masani ong ia:
Menda koe waponki? I pan kasale ong uk karasepan
om waponki li o, o man o, o me a kin dake, me a
monga isu o a ose eisok mia. 8 Man o, me koe
kilanger, a mia mas ap soer mia, a nok pwaradado
sang wasa lol, ap pan kolang wasan kamekam; o
irail, me kaukauson sappa, pan wapon ki irail, me mar
arail so intingidier nan puk en maur sang nin tapin
sappa, ni ar kilang man o, due a mier mas, ap soer
mia, ap nok pwarado. **(Abyssos g12)** 9 Ari, iet lolekong:
Monga isu rasong nana isu, me li o mondi poa. 10 O
irail nanmarki isimen. Limen nikilar, me ta men mia,
a amen kaikenta pwarado, a a lao pwarado, a pan
sapwilada ansau kis. 11 A man o men mas, ap soer
mia, i kawalemen, kisan isimen, ap pan kalokolok.
12 A ose eisok, me koe kilanger, rasong nanmarki
ek, me kaikenta ar wei, a re aleer manaman dueta
nanmarki kan, pwen sapwileda auer ta ieu ren man o.
13 Ir pukat kin wia insen ta ieu, o re pan ki ong man o
ar manaman paki i ar angiangin o. 14 Ir pan mauini
ong Sippul, a Sippul pan kaloe ir edi; pwe i ta Kaun en
kaun akan o Nanmarki en nanmarki kan. O me iang i,
me paeker, o pilier, o melel. 15 A masani ong ia: Pil
oko, me koe kilanger, wasa me li sued o mondi ia, iei
irail men liki, o kainok kan, o aramas akan, o lokaia
kan. 16 O ose eisok, me koe kilanger, o man o, irail
me pan tataki li sued o, o kasamaliala i, o kakilisauia
ta, o re pan kangala uduk a, karongki i kisiniai. 17
Pwe Kot kotin kainongada mongiong ar, en wia kupur
a, o en wia lamalam ta pot o en upai man o, a lao
masan en Kot pwaida. 18 Li o, me koe kilanger, iei
kanim lapalap, me kakaun nanmarki kan nan sappa.

18 MURIN mepukat i kilanger amen tounlang
kodido sang lang, me manaman kaualap, o
sappa marain kila a lingan. 2 A kotin molipeki kapitie
laud masani: A rongk pasang, o rongk pasang,
Papilon lapalap, ap id wiala deun tewil akan, o deun
ngen saut karos, o deun manpir samin, o katantat. 3
Pwe wei karos nim sang wain makar en a nenek,
o nanmarki en sappa neneker re a, o saunet en
sappa kapwapwakier a kapwa kasampwal akan. 4 O
i ronger eu ngil sang lang masani: Ko wei sang i nai
aramas akan, pwe komail der ainekida dip ar kan,
pwe komail der pukoki kompar akan. 5 Pwe dip a kan
lel onger lang, o Kot kotin tamanda a sued akan. 6
Depuk ong i, duen pein i wiadar! O depuk ong i pan
riapak, duen a mau ong a wiawia kan; dal o, me a
audedar, i dal ota komail aude ong i pan riapak! 7
Duen a kin kalinganda pein i, o kamuei matier, iei due
ki ong i kalokepa o kasonglolpa, pwe a mongeloleki:
Ngai nanmarki li amen, o i so pan li odi, o i sota pan
kilang mesued kot. 8 I me kompa kan pan lel ong i
ni rang ota: Mela, o maiei, o lek, o a pan rong kila
kisiniai, pwe Kaun Kot me manaman, me kadeikada i;
9 O nanmarki en sappa kan, me nenek re a, o muei
mat sang i, re pan maieiki, o weriwereki i ni ar kilang
adiniai en a rongala. 10 O re pan u wasa doo waponki
a kamekam indada: Apwal, apwal Papilon, kanim
lapalap, Papilon kanim kelail! Ni aur ta ieu kadeik
paom pwaida. 11 O saunet en sappa kan maiei o

sangesangki i, pwe sota amen me neti ar kapwa kan.
12 Kapwa kold, o silper, o takai kasampwal akan, o
manaman akan, o likau linen kaselel, o likau tol, o
likau silk, o likau waitata, o song en tuka pomau karos,
o song en dal karos, me wia kidar ngi en elepant, o
dal akan, wia kidar tuka kasampwal, o mata pras, o
mata, o marmor, 13 O simet, o potik, o men isis, o
me pomau, o pomau en isis, o wain, o le, o plaua
kasampwal, o wan wit, o man akan, o man sip, o os
akan, o dake pan os, o ladu kan, o ngen en aramas
akan, 14 O wan tuka kan, me kaped om kin iauki,
rose sang uk er, o dipisou lingan o kaselel rose sang
uk er, a solar pan diarokada kokolata. 15 Saunet en
mepukat, me kapwapwadar re a, me pan u wasa doo,
wapon kida a kamekam sangesang o mamaiei. 16
Indinda: Apwal, apwal kanim lapalap, me kapwadeki
likau ankotitik, o tol, o waitata, o kapwadeki kold, o
takai kasampwal, o manaman! 17 Pwe ni auer ta ieu
kapwa toto pukat olar. O saupal en sop, o ir, me toun
sop, o seler akan, o saunet en nan madau, ir uda
wasa doo. 18 O weriwereda, ni ar kilanger adiniai en
a isis, indinda: Ia kanim, me rasong kanim lapalap
wet! 19 Irail tukatuk en mong wereda, sangesang,
mamaiei, indinda: Apwal apwal kanim lapalap! Tou a,
me ar sop akan mi nan madau, kapwapwalar, pwe
a neti re a mulatokia. Ni auer ta ieu a mokonaidier.
20 Kaneketeki i lang, o saraui kan, o wanporon kan,
o saukop akan, pwe Kot me kotin iki ong i komail.
21 Tounlang roson amen pokada takai due takai lap
men iris plaua, ap kasedi ong madau, masani: Iduen
Papilon kanim lap pan karongk pasang, ap pan solar
mia. 22 Ngil en me wia arp akan o kakaul akan, o me
peuk kasang plöte, o me peuk koronete, pan solar
me pan rong re a, o solar saupal, me pan diarok lol
om, o ngirsok en takai iris plaua solar me pan rong lol
om. 23 O marain en lamp pan solar senser lol om,
o ngil en ol kamod o li kamod solar me pan rong
lol om, pwe noum saunet akan, saumas en sappa,
kainok karos pakotaue kilar om widing kan. 24 O ntan
saukop o saraui kan me diarokadar lol om, o ntan
karos, me kamekamelar sappa.

19 MURIN mepukat i ronger likamada morong
en pokon kalaimun nanlang, masani: Aleluia,
kamaur, o lingan, o manaman udan atail Kot! 2
Pwe melel o me pung ar kadeik kan; pwe a kotin
kadeikadar li sued lapalap, me kasuedie kilar toun
sappa a nenek kan o a ikier ntan na ladu kan. 3 Pil
kariapak re inda: Aleluia! A adiniai adidala kokolata.
(aiōn g165) 4 O lapalap riekpamen o man pamen
rap poridi pongi ong Kot, me kaipokedi pon mol a,
masani: Amen Aleluia! 5 O ngil, me peido sang mol o
masani: Kapinga atail Kot, komail sapwilim a ladu
kan, komail, me lan i, me tikitik o me lapalap akan! 6
O i ronger morong en pokon kalaimun, o due ngil en
pil toto, o due ngiringir en nansapwe kan indinda:
Aleluia, pwe Kaun atail Kot, me Kaun en meakaros a
wialar Nanmarki. 7 Kitail en insenemau, o pereperen,
o wauneki i, pwe a leler en Sippul a kapapaud, o
li kamod onopadar. 8 O a muei ong i, en likauwia
kida likau linen, me min o makelekel; pwe likau linen
makelekel iei kadeik pung en me wiaui pweki saraui
kan. 9 A masani ong ia: Intingiedi: Re meid pai, me
luke dong kamadip en kapapaud en Sippul o. O a
masani ong ia: Mepukat masan melel akan en Kot. 10
I ap pupedi ni aluwilu a, en pongi i. A masani ong ia:
Koe der, ngai sau om, o ri om, me aneki kadede pan
Iesus; pongi Kot. A ngen en kokop iei kadede pan
Iesus. 11 O i kilanger lang a ritidar o os puetepuet
amen, o me kaipokedi poa, me oroneki Pung o Melel;
a kadeikada o mauinda ni me pung. 12 Por en silang
i me rasong umpul en kisiniai, o mar a toto mia ni
tapwi, a mar eu intingidier, me sota amen me asa,
pein i ta. 13 A likau kida likau eu, me kadueki nta, o
mar a oroneki: Masan en Kot. 14 O karis en saunpei
en nanlang idauen i pon os puetepuet akan, likau kida
linen puetepuet o min. 15 O sang nan silang i kodlas
kong lus da sang, men kamekameki wein sappa. A
pan kotin kaun kida sokon mata pot; o a tiakedi kopa
en wain, me ongiong en Kot, Kaun en meakaros. 16 Ni
a likau o ni langelange a mar a intingidier: Nanmarki
en nanmarki o Kaun en kaun akan. 17 O i kilanger
tounlang amen uda nan katipin; a molipeiki ngil laud
masani ong manpir akan, me pipir nan warong en
lang: Kodo, pokon dong kamadip lapalap en Kot. 18
Pwe komail en kang uduk en nanmarki kan, o uduk
en kaun akan, o uduk en manaman akan, o uduk en
os akan, o me mondi po arail, o uduk en me maio
ko o ladu kan, me tikitik o me lapalap akan. 19 O i
kilanger man o, o nanmarki en sappa kan, o nair karis
akan pokon penang mauini ong i, me kaipokedi pon
os o na karis akan. 20 Man o lodi ong iangaki saukop
likam, me wia kilel kai mo a, me a kotaue kida irail,
me kilele kidi kilel en man o, o ir me pongi a kilel. Ira
karos lokidokilang nan le en kisiniai, me rongerongki
swepel ni ara memaur. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Me lu
akan kamekame kila kodlas en i, me kaipokedi pon
os o, iei kodlas, me lusa sang nan silang i; ari manpir
akan muei mat kilar uduk arail.

20 I kilanger tounlang amen kotido sang lang, ki en
wasa lol mi re a nan lim a o sal mata lapalap.

(Abyssos g12) 2 A saikidi drake o serpent en kaua, iei
Tewil o Satan, ap saliedi i par kid. 3 O kasedi ong nan
wasa lol so kapi, ritingiedi o kileledi poa, pwe ender
katikatiamau toun sappa, a lao par kid imwisokala.
Muri a nok sapadokala ansau kis. (Abyssos g12) 4 O i
kilanger mol akan, o ir me kaipokedi poa, kadeikada;
o i kilanger ngen en ir, me mong ar lepuki sanger
pweki kadedepan Iesus o masan en Kot, o ir, me so
pongi man o, o a kilel, o so kilelekida a kilel ni tam
ar o ni pa ar. Irail mauredar ap iang Kristus kakaun
par kid. 5 A me melar tei kan sota maureda lao
par kid imwisokala, iei iasada kaieu. 6 A meid pai
o saraui, me pan konodi ias kaieu; mela kariau so
kokoa irail, pwe irail wiala samero en Kot o en Kristus
akan, o re pan iang i kakaun par kid. 7 Par kid lao
imwisokela, Satan ap pan sapedokla sang a im en
kateng. 8 A ap pan parwei katikatiamau toun sap
akan, me mi ni kaim paieu en sappa, Kok o Makok,
kapokon ir penang mauin; ir me ngederenia rasong
pik en oror. 9 Irail paraparalang nan sappa, rap kapil
pena pokon en saraui kan, o kanim kapai; kisiniai ap
moredi sang lang, karong ir ala. 10 O tewil, me kotaue
ir, lokidokila nan le en kisiniai o swepel, wasa me
man o saukop likam mia ia, o re pan kalokolok ni ran
o ni pong kokolata soutuk. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041
g4442) 11 O i kilanger mol puetepuet lapalap eu, o i me
kaipokedi poa sappa o lang tang wei sang mon silang
i, ap solar deu ara me diarokadar. 12 O i kilanger
melar akan tikitik o lapalap akan u mon mol o, o puk
kan pak pasanger, o pil eu puk me pak pasanger,
me puk en kamaur. Melar akan ap pakadeik kidar
meakan, me intingkier nan puk kan duen ar wiawia
kan. 13 O madau kapeida melar akan, me mimi lole,
o mela o wasan mela kidaer, me mi lol ir. Ir karos
pakadeikadar iran ar wiawia kan. (Hadēs g86) 14 Mela
o wasan mela me pisikindi lang le en kisiniai; iei mela
kariau. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 O meamen,
me so intingidier nan puk en kamaur, a pisikindi lang
le en kisiniai. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 O I kilanger lang kap o sappa kap, pwe lang
mas o sappa mas solar mia, o solar madau.
2 O i kilanger kanim isou, Ierusalem kap, peidido
sang lang ren Kot, kapwater due li kamod kapwater
ong a paud ol. 3 O i ronger ngil laud sang mol o
masani: Kilang, tanpas en Kot mi ren aramas akan, o
a pan kotikot re'rail, o irail pan wia sapwilim a aramas
ala, o pein Kot pan kotikot re'rail. 4 O a pan kotin
limwi sang pil en mas ar karos; o mela pan solar, pil
solar maiei, o solar sangesang, madak kokolata, pwe
men mas solar mia. 5 O me kaipokedi pon mol o
masani: Kilang, I pan kawilikapada meakan karos. O
a kotin masani: Intingiedi; pwe masan pukat me pung
o melel! 6 A kotin masani ong ia: A pwaidar. Ngai
Alpa o Omeka, Tapi o Imwi. I pan ki ong, me men nim
pil adar, en nim sang utun pil en maur sapan. 7 Me
pan dadaurata, a pan sosoki mepukat, o I pan wia
na Kot la, o a pan wiala nai seri. 8 A me masak, o
sokamelele, o saut akan o men kamela kan, o nenek
kan, o wun ani kan, o me pongi dikedik en ani kan,
o likam kan karos deu ar nan le, me rongerongki
kisiniai o swepel, iei mela kariau. (Limnē Pyr g3041
g4442) 9 O tounlang amen, kisan isimen, me dal
en kalokolok isu en kaimwisokela mi re a, pwarado
masani ong ia: Ko dong met, i pan kasale ong uk
li kamod, warok en Sippul o. 10 Ari a kotin kalua
kin ia la ren ngen pon nana lapalap eu o ileile, ap
kasale ong ia kanim isou Ierusalem, peipeidido sang
lang ren Kot; 11 Linganeki lingan en Kot; a marain
me rasong takai kasampwal, rasong iaspis lingan
eu, 12 A kel lapalap ileile mia, o wanim eisokriau,
o tounlang ekriamen mi ni wanim ko, o mar akan
intingidier, me mar en nain Israel ekriamen. 13 Ni mas
en lang wanim silu, o ni apong wanim silu, o ni air
wanim silu, o ni kapi wanim silu. 14 Pason en kel en
kanim o me eisokriau, o mar en wanporon en Sippul
o ekriamen intingidier po ar. 15 Me masani ong ia
mepukat, men song sokon kold mi re a, pwen song
kanim o, o a wanim akan o a kel o. 16 Pali en kanim
pali paieu, o anget a dueta tälap a; a songki kanim
men song o, me anget a stadien nenriakid. Anget a o
tälap o ileile duepeneta. 17 A sosong kel o, ari me
tipong en pa epuki paeisok paieu, duen men song en
aramas o, me mi ren tounlang o. 18 A kel o wia kidar
iaspis, a kanim o wia kidar kold eta, me rasong klas
makelekel. 19 Pason en kel en kanim o usunakier
song en takai kasampwalia karos. Tapin pason takai
iaspis, a kariau sapir, a kasilu kalsedonia, a kapaieu
smarakd, 20 A kalimau sardoniks, a kawonu sardis,
a kaisu krisolit, a kawalu peril, a katuau topas, a
kaeisok krisopras, a kaeisokeu iasint, a kaeisokriau
ametist. 21 O wanim eisokriau manaman eisokriau;
ari, wanim eu iei manaman eu; o al en kanim o me
kold makelekel, lingan due klas. 22 O i sota kilanger
im en kaudok lole, pwe Kaun Kot, Kaun en meakaros
o Sippul iei ar im en kaudok. 23 O kanim sota mau
ong katipin de maram, pwen dakedaker, pwe lingan
en Kot kamaraini i, o Sippul iei arail lamp. 24 O wei
kan pan weid wei ni a lingan; o nanmarki en sappa
kan pan walang i ar lingan. 25 O a wanim akan sota
pan ritidi ni ran, pwe solar pong wasa o. 26 O irail
pan wa dong i lingan o wau en wei kan, 27 Sota me

pan pedelong ong me samin, de me kin wia saut, de likam, a irail eta, me mar arail intingidier nan puk en maur en Sippul.

22 O A kotin kasale ong ia pilap en kamaur pot, makelekel due kristal, me u wei sang ni mol en Kot o Sippul. **2** Ni kailan pilap pali karos tukan kamaur mia, me kin wa song en wa eisokriau, me wa saunipong kaukaule; o tan tuka kan men kamaur toun sappa. **3** O solar men kariala kokolata; a mol en Kot o Sippul me mi lole; o sapwilim a ladu kan pan upa i, **4** O re pan kilang silang i, o mar a pan mi ni tam ar. **5** O solar pong ni wasa o kokolata; re solar anane marain en lamp, pil solar marain en katipin, pwe Kaun Kot pan kotin kamaraini ir, o re pan nanmarki kokolata. **(aiōn g165)** **6** A masani ong ia: Masan me pung o melel, o Kaun Kot en ngen en saukop akan poronedo sapwilim a tounlang, en kasale ong sapwilim a ladu kan, me pan wiaui ni ansau koren. **7** Kilang, I pan madang pwarado, meid pai, me kanekid masan akan en kokop en puk wet! **8** Ngai Ioanes, me ronger o kilanger mepukat, o ni ai ronger o kilanger, i ap poridier pongi mon aluwilu en tounlang, me kasale ong ia mepukat. **9** O a masani ong ia: Koe der, ngai pil iang uk papa amen o iang ri om saukop akan, o iang ir, me kanekid masan en puk wet, pongi Kot! **10** O a masani ong ia: Koe der katenge masan en kokop en puk wet, pwe ansau o korendor. **11** Me so pung, en sapesapungeta, o me samin, en samisamineta, o me pung, en pungepungeta, o me saraui en saraui ta. **12** Kilang, i madang pwarado o ai pwain mi re i, en pwain ong amen amen duen ar wiawia kan. **13** Ngai Alpa o Omeka, men Mas o Men mur, Tapi o Imwi. **14** Re meid pai, me lope ar likau, pwe ren kon ong tuka en kamaur, o pedelong ong nan wanim en kanim akan! **15** Liki kiti kan mia, o widingok kan, o nenek kan, o kamela kan, o me pongi dikedik en ani, o amen amen me mauki o me wiada likam. **16** Ngai Iesus kadar doer nai tounlang, en kadede ong komail mepukat, mon momodisou kan. Ngai tapin kadaudok en Dawid, usu ran umpumpul. **17** Ngen o li kamod masani: Kodo! O me pan rong, en inda: Kodo! O me men nim, en kodo, meamen me inong iong, en tungole pil en kamaur sapan. **18** I kadede ong amen amen me rong masan en kokop en puk wet, ma amen pan usai ong, Kot pan kotiki ong i kampa kan, me intingidier nan puk wet. **19** O ma amen pan kase song ekis masan en kokop wet, Kot pan kotiki sang pwais a nin tukan kamaur o kanim isou, me intingidier nan puk wet. **20** Me kin kadede mepukat, masanier: Iei I pan madang pwarado. Amen, kotido Maing Iesus! **21** Mak en Kaun Iesus Kristus en mi ren saraui kan karos! Amen.

O i kilanger kanim isou, Ierusalem kap, peidido sang lang ren Kot, kapwater due li kamod kapwater ong a paud ol. O i ronger ngil laud sang mol o masani: Kilang, tanpas en Kot mi ren aramas akan, o a pan kotikot re'rail, o irail pan wia sapwilim a aramas ala, o pein Kot pan kotikot re'rail.

Kaudial 21:2-3

Reader's Guide

Pohnpeian at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Pohnpeian at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Pohnpeian---Pohnpeian-NT-Psalms-New-Alphabet/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lukas 8:31
Men Rom 10:7
Kaudial 9:1
Kaudial 9:2
Kaudial 9:11
Kaudial 11:7
Kaudial 17:8
Kaudial 20:1
Kaudial 20:3

aïdios

Men Rom 1:20
Iudas 1:6

aiōn

Matäus 12:32
Matäus 13:22
Matäus 13:39
Matäus 13:40
Matäus 13:49
Matäus 21:19
Matäus 24:3
Matäus 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Lukas 1:33
Lukas 1:55
Lukas 1:70
Lukas 16:8
Lukas 18:30
Lukas 20:34
Lukas 20:35
Ioanes 4:14
Ioanes 6:51
Ioanes 6:58
Ioanes 8:35
Ioanes 8:51
Ioanes 8:52
Ioanes 9:32
Ioanes 10:28
Ioanes 11:26
Ioanes 12:34
Ioanes 13:8
Ioanes 14:16
Wiawia 3:21
Wiawia 15:18
Men Rom 1:25
Men Rom 9:5
Men Rom 11:36
Men Rom 12:2
Men Rom 16:27
Men Korint I 1:20
Men Korint I 2:6
Men Korint I 2:7
Men Korint I 2:8
Men Korint I 3:18
Men Korint I 8:13
Men Korint I 10:11
Men Korint II 4:4
Men Korint II 9:9
Men Korint II 11:31
Men Kalesia 1:4
Men Kalesia 1:5
Men Episus 1:21
Men Episus 2:2
Men Episus 2:7
Men Episus 3:9
Men Episus 3:11
Men Episus 3:21
Men Episus 6:12
Men Pilipi 4:20
Men Kolose 1:26
Timoteus I 1:17
Timoteus I 6:17
Timoteus II 4:10
Timoteus II 4:18
Titus 2:12
Men Ipru 1:2
Men Ipru 1:8
Men Ipru 5:6
Men Ipru 6:5
Men Ipru 6:20
Men Ipru 7:17
Men Ipru 7:21
Men Ipru 7:24
Men Ipru 7:28
Men Ipru 9:26
Men Ipru 11:3
Men Ipru 13:8
Men Ipru 13:21
Petrus I 1:23
Petrus I 1:25
Petrus I 4:11
Petrus I 5:11
Petrus II 3:18
Ioanes I 2:17
Ioanes II 1:2
Iudas 1:13
Iudas 1:25
Kaudial 1:6
Kaudial 1:18
Kaudial 4:9
Kaudial 4:10
Kaudial 5:13
Kaudial 7:12
Kaudial 10:6
Kaudial 11:15
Kaudial 14:11
Kaudial 15:7
Kaudial 19:3
Kaudial 20:10
Kaudial 22:5

aiōnios

Matäus 18:8
Matäus 19:16
Matäus 19:29
Matäus 25:41
Matäus 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Lukas 10:25
Lukas 16:9
Lukas 18:18
Lukas 18:30
Ioanes 3:15
Ioanes 3:16
Ioanes 3:36
Ioanes 4:14
Ioanes 4:36
Ioanes 5:24
Ioanes 5:39
Ioanes 6:27
Ioanes 6:40
Ioanes 6:47
Ioanes 6:54
Ioanes 6:68

Ioanes 10:28
Ioanes 12:25
Ioanes 12:50
Ioanes 17:2
Ioanes 17:3
Wiawia 13:46
Wiawia 13:48
Men Rom 2:7
Men Rom 5:21
Men Rom 6:22
Men Rom 6:23
Men Rom 16:25
Men Rom 16:26
Men Korint II 4:17
Men Korint II 4:18
Men Korint II 5:1
Men Kalesia 6:8
Men Tesalonik II 1:9
Men Tesalonik II 2:16
Timoteus I 1:16
Timoteus I 6:12
Timoteus I 6:16
Timoteus II 1:9
Timoteus II 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Pilemon 1:15
Men Ipru 5:9
Men Ipru 6:2
Men Ipru 9:12
Men Ipru 9:14
Men Ipru 9:15
Men Ipru 13:20
Petrus I 5:10
Petrus II 1:11
Ioanes I 1:2
Ioanes I 2:25
Ioanes I 3:15
Ioanes I 5:11
Ioanes I 5:13
Ioanes I 5:20
Iudas 1:7
Iudas 1:21
Kaudial 14:6

eleēsē

Men Rom 11:32

Geenna

Matäus 5:22
Matäus 5:29
Matäus 5:30
Matäus 10:28
Matäus 18:9
Matäus 23:15
Matäus 23:33
Markus 9:43
Markus 9:45
Markus 9:47
Lukas 12:5
Iakopus 3:6

Hadēs

Matäus 11:23
Matäus 16:18
Lukas 10:15
Lukas 16:23
Wiawia 2:27
Wiawia 2:31
Men Korint I 15:55
Kaudial 1:18
Kaudial 6:8
Kaudial 20:13
Kaudial 20:14

Limnē Pyr

Kaudial 19:20
Kaudial 20:10
Kaudial 20:14
Kaudial 20:15
Kaudial 21:8

Sheol

Senesis 37:35
Senesis 42:38
Senesis 44:29
Senesis 44:31
Nempe Kan 16:30
Nempe Kan 16:33
Deuderonomi 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Nanmwarki Kan 2:6
1 Nanmwarki Kan 2:9
Sohp 7:9
Sohp 11:8
Sohp 14:13
Sohp 17:13
Sohp 17:16
Sohp 21:13
Sohp 24:19
Sohp 26:6
Psalm 6:5
Psalm 9:17
Psalm 16:10
Psalm 18:5
Psalm 30:3
Psalm 31:17
Psalm 49:14
Psalm 49:15
Psalm 55:15
Psalm 86:13
Psalm 88:3
Psalm 89:48
Psalm 116:3
Psalm 139:8
Psalm 141:7
Lepin Padahk Audapan Kan 1:12
Lepin Padahk Audapan Kan 5:5
Lepin Padahk Audapan Kan 7:27
Lepin Padahk Audapan Kan 9:18
Lepin Padahk Audapan Kan 15:11
Lepin Padahk Audapan Kan 15:24
Lepin Padahk Audapan Kan 23:14
Lepin Padahk Audapan Kan 27:20
Lepin Padahk Audapan Kan 30:16
Eklesiasdes 9:10
Melkahkahn Melkahka Kan 8:6
Aiseia 5:14
Aiseia 7:11
Aiseia 14:9
Aiseia 14:11
Aiseia 14:15
Aiseia 28:15
Aiseia 28:18
Aiseia 38:10
Aiseia 38:18
Aiseia 57:9
Esekiel 31:15
Esekiel 31:16
Esekiel 31:17
Esekiel 32:21
Esekiel 32:27
Oseia 13:14
Eimwos 9:2
Sona 2:2
Apakuk 2:5

Tartaroō

Petrus II 2:4

Questioned

Petrus II 2:17

Ni poson Apraam peiki ong Kot, ni a paeker, en lipalang eu sap, me a pan sosoki; i ari lipalang o sota asa, wasa me a pan kotila ia. - Men Ipru 11:8

Ni Parao eh mweidalahr aramas akan en kohkohla sang nan sapwellime wehi, Koht sohte ketin kahluwa irail ni ahl me mi pohn oaroahr kohlahng Pilisdia, mehnda eh ahl keren pwoat. Pwe e kupwukupwure, "Re de wekidala ar lamalam oh men pwuralahng Isip ni ar pahn diarada me re pahn mahweniong imwintihti kan." - Eksodus 13:17

Pwe pil Nain aramas sota kotido, pwe en papa i, a pwen papa ong irail, kida maur i wiliandi me toto. - Markus 10:45

PAULUS ladun Iesus Kristus men, me paeker, en wiala wanporon amen, me katoror ong papa rongamau en Kot, - Men Rom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Pohnpeian at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Komail ari kola o padaki ong toun sappa karos o paptais ir ala ni mar en Sam o Na o Ngen saraui. - Matäus 28:19